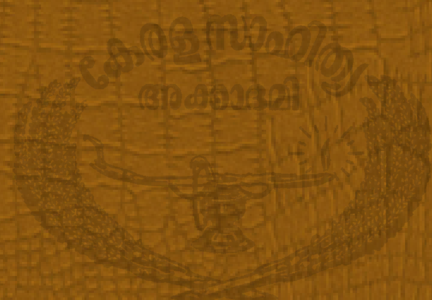
ബ്രഹ്മാണ്ഡപുരാണം

കിളിപ്പാട്ട.

ഹരിഃ ശ്രീഗണപതയെനമഃ

അവിഘ്നമസ്തു.

ബ്രഹ്മാണ്ഡപുരാണം

കിളിപ്പാട്ട.

ഹരിഃ ശ്രീഗണപതയെനമഃ

അവിഘ്നമസ്തു.

നാരായണായനമൊ നാരായണായനമൊ നാരായണായനമൊനാരായണായനമഃ * ശ്രീരാമശിവരാമശ്രീകൃഷ്ണവാസുദെവ ശ്രീരാമരാമചന്ദ്രശ്രീരാമരഘുപതെ * ശ്രീരാമരാമഭദ്രസീതാഭിരാമരാമ ശ്രീരാമരാമരാമലൊകാഭിരാമജയ * വാരണവദനനും വാണിയും ഗൊവിന്ദനും വാരിജാസനനാഭിയാകിയവാനവരും * വാരണാസ്യരവൈരിയാകിയഗിരീശനും വാരിജമകരന്ദതാനുംഗൌരിയുംതുണക്കണം * നാരദന്താനുംവെദവ്യാസനുംവാല്മീകിയും കാരുണ്യാലയനാകുമാചാര്യന്താനുമെമ * കാരണഭൂതന്മാരാംഭൂദെവൊത്തമന്മാരും നെരൊടെതൊന്നിപ്പാനെന്നാനസെവസിക്കണം * സത്യജ്ഞാനാനന്താനന്ദാദ്വയാമൃതമെകം നിത്യനിർമ്മലംപ്രത്യക്ജ്യൊതിരാദ്യന്തഹീനം * സത്താമാത്രകംപരംചിന്മയംജഗന്മയം ചിത്തത്തിലുണർന്നിടനാവിടുകവെണം — ശൌനകാദികളായ മുനികൾസൂതനൊടു മാനസാനന്ദമുണ്ടായ്പിന്നെയുംചൊദ്യംചെയ്തു * ആനന്ദമെറുംത്വദ്വചനാമൃതരസം പാനംചെയ്യൊളമലംഭാവവും വരായെല്ലൊ * ചൊല്ലുക ചൊല്ലിനിയുംനീനല്ലസൽക്കഥയെല്ലാം കല്യാണംവരുവതിനെത്തുമെമടിയാതെ * ചൊല്ലെറുന്നപൌരനാം ഹിരണ്യനാഭൻപിന്നെ നല്ലജൈമിനിയൊടുചൊദിച്ചതെന്തൊന്നെടൊ * സൂതനുമതുകെട്ടുശൌനകാദികളൊടു സാദരംചൊല്ലീടിനാൻഭൂപതിചൊദ്യമെല്ലാം * നിന്തിരുവടിയൊടുചൊദിച്ചതെല്ലാംമെമ സന്തൊഷംവളരുമാറരുളിച്ചെയ്കവെല്ലൊ * മഹത്താദിജഗൽസൃഷ്ടിലക്ഷണംപിന്നെ മഹത്താമെറുംജ്യൊതിശ്ചക്രത്തിൻ ഗതിഭെദം * നക്ഷത്രഗ്രഹമന്വന്തരദെവാനാമപി യക്ഷരക്ഷസദൈത്യഗന്ധർവ്വവിദ്യാധര * സപ്തതാപസവരഗതിഭെദവുംപിന്നെ സപ്തദ്വീപങ്ങൾതത്രവർഷങ്ങളെണ്ണങ്ങളും * സപ്തസാഗരങ്ങളുംസപ്തപർവ്വതങ്ങളും * നദികൾനാടങ്ങളുമിവററിൻനാമങ്ങളും കഥിതമായിതെല്ലാമവതാരസകലവും * സൽക്കഥാമൃതംമെലെപ്രത്യുപതമ

ത്തിങ്കൽനി ന്നുൽഗമിച്ചീടുന്നതുസന്തതംപാനംചെയ്താൽ * തൃ
പ്തിവന്നീടുകെന്നതെന്നുമെവന്നുകൂടാ ലത്ഭുതമായിതുപരമാനന്ദമെ
ന്നാംവണ്ണം * ഇച്ഛയുണ്ടെനിക്കിനിയൊന്നുകെൾപ്പതിന്നിപ്പൊൾ
സമ്പൂൎണ്ണമായതരുളിച്ചെയ്തീടുകവഴിപോലെ * ഖണ്ഡങ്ങളൊമ്പതി
ലുമുത്തമംഭാരതമാം ഖണ്ഡമെന്നല്ലൊകേട്ടുകെവലംപലരറി
ല്യം * കൎമ്മികളാകുന്നതുംഭാരതഖണ്ഡന്തന്നിൽ ജന്തികളായീ
ടുന്നമാനുഷരത്രെയല്ലൊ * നിൎമ്മലമായപുരുഷാൎത്ഥത്തെസ്സാധി
പ്പാനും കൎമ്മക്ഷേത്രങ്ങളെക്കൊണ്ടിവിടെത്തന്നെയാവു * ഞങ്ങി
ന്നെമരുവുന്നഭാരതഖണ്ഡത്തിൽനി ന്നൊങ്ങിനെചതുൎയ്യോജന
മാത്രംപുന * രൎണ്ണവന്തന്നിൽക്കൂട്ടിസഗരതനയന്മാർ വൎണ്ണിച്ചീ
ടണമതുവഴിയെയറിവാനായ് * പശ്ചിമസമുദ്രത്തിൽക്കൂതലംകൊ
ഴിപ്പാനെ ന്തിച്ഛയായതുസഗരാത്മജന്മാൎക്കുന്നം * ഏതൊരു
വംശത്തിങ്കലുണ്ടായി സഗരനാം മഹീശ്വരനതുമരുളിച്ചെയ്തീട
ണം * എത്രയൊജനാഴ്ചിപൊയിതുസമുദ്രത്തി ലെത്രയൊജന
പിന്നെഭാൎഗ്ഗവൻവാങ്ങിക്കൊണ്ടു * ഭഗവാൻഭാൎഗ്ഗവനാസ്സന്നവത
രിച്ചതും സകലക്ഷത്രാന്വയമറുതിപ്പെടുത്തതും * സഗരമഹീപ
തിജന്മകൎമ്മാദികളും അഖിലമടിയനൊടരുളിച്ചെയ്തീടണം— ഹി
രണ്യനാഭനിത്ഥംചൊദ്യംചെയ്തളവെ മരുളിച്ചെയ്തീടിനാൻജൈ
മിനിമഹാമുനി * കെട്ടുകൊണ്ടാലുമെങ്കിൽവഴിയെചൊല്ലാമെല്ലാ
കെട്ടാലെത്രയുംമനൊമൊഹനംകഥാസാരം * ഭാരതഖണ്ഡമുദ്ദെ
ശിച്ചുചൊദിച്ചതെല്ലാം പാരാതെപറഞ്ഞീടാംസഗരകഥകളും *
ആദിയിൽവൈവസ്വതനാകിയമനുവിന്നു മൊരുനന്ദനനായിക്ഷ്വാ
കുവുണ്ടായല്ലൊ * മെദിനീശന്മാരിലാദ്യനായതുമവൻ മെ
ദിനിചക്രംപുരാപരിപാലിച്ചുചിരം * സരയൂതീരത്തിങ്കലുണ്ടാക്കി
വിചിത്രയാം പുരിയുമയോദ്ധ്യയെന്നെത്രയുംപ്രസിദ്ധയായ് * അ
ഷ്ടദിക്പാലകന്മാർതമ്മുടെപുരികളും സൃഷ്ടികൎത്താവാംബ്രഹ്മൻത
ന്നുടെനഗരിയും * ഇത്രനന്നല്ലെന്നത്രെവിദ്വാന്മാർപുകഴ്ത്തുന്നു ചി
ത്രമെത്രയുമതുവൎണ്ണിപ്പാനരുതെന്നാൽ * അപ്പുരിതന്നിൽവസിച്ചി
ക്ഷ്വാകുനൃപശ്രേഷ്ഠൻ സൽപ്രജകളെപ്പരിപാലിച്ചുധൎമ്മത്തൊ
ടെ * അക്കാലംനൂറുപുത്രന്മാരുമുണ്ടായതിൽ വിഖ്യാതന്മാരാ
യ്യുന്നുമൂവരെന്നറിഞ്ഞാലും * വികുക്ഷിനിമിദണ്ഡന്മാരിവർമൂവരിലും
വികുക്ഷിയായനൃപനഗ്രജൻവാണുരാജ്യം * അക്കാലംദെവാസുര
യുദ്ധവുമുണ്ടായിതു ദുഃഖിച്ചുചമഞ്ഞിതുദെവകൾതൊൽക്കയാലെ *
ദണ്ഡമുണ്ടായതെല്ലാംദെവകളറിയിച്ചു ദണ്ഡനെസ്സഹായവുമാക്കി
ക്കൊണ്ടെറ്റുയുദ്ധം * ദണ്ഡനൊടെറ്റുമരിച്ചീടിനാരസുരകൾ ഖ
ണ്ഡിതദെഹന്മാരായൊടിപ്പൊയിതുചിലർ * ശെഷിച്ചദൈത്യക

ളുംപാതാളുംചെന്നുപുക്കാർ തൊഃന്നത്തെപ്പൊരുചമഞ്ഞീടിനാരമര
ന്മം * നഷ്ടശത്രുക്കളായിച്ചമഞ്ഞുദെവകളും തുഷ്ടമാനസന്മാരായ്
സ്വൎഗ്ഗലൊകവുംപുക്കാർ * ദെവകൾപ്രസാദിച്ചഭണ്ഡനനൽകീ
ടിനാർ ദെവലൊകവുമനെകായിരംസംവത്സരം * അതിനാൽ
സുഖിച്ചമരാലയെവാണഭണ്ഡൻ മതിമാനായനൃപനാകിയനിമി
പിന്നെ * വസിഷ്ഠശാപംകൊണ്ടുദെഹവുമുപെക്ഷിച്ചു വസിച്ചു
സകലപ്രാണികൾനെത്രങ്ങൾതൊറും * തല്പരമ്പരജാതന്മാരായ
നൃപന്മാരെ ചില്ലാട്ടവിദെഹരാജാക്കന്മാരെന്നുചൊല്ലു * ദിവ്യന്മാ
രവരെല്ലാംകൎമ്മയൊഗെനതന്നെ നിൎവ്വാണംപ്രാപിച്ചിതു സൎവ്വസ
മ്മതിനൃപർ * വികക്ഷിഭൂമണ്ഡലംരക്ഷിച്ചാനയൊദ്ധ്യയിൽ സുഖി
ച്ചുപലകാലംധൎമ്മതല്പരനായെ * വസിഷ്ഠഹയമെധാദ്ധ്വരിലയ
ങ്ങളുംചെയ്തു വസിഷ്ഠനിയൊഗവുംധരിച്ചുഭക്തിയൊടെ * പുത്ര
നായ്ശശദനെന്നുണ്ടായാനവനുടെ പുത്രനായ്പുരഞ്ജയനെന്നുള്ള
വനുമുണ്ടായ് * തൽപുത്രനനെനസ്സുമുണ്ടായാൻപ്രസിദ്ധനായ്
തൽപുത്രൻപൃഥുനൃപൻതൽപുത്രൻപൃഥുലാശ്വൻ * തൽപുത്രനാ
ൎദ്രാദിധൻതൽപുത്രൻശ്രാവസ്ഥനാം * ശ്രാവസ്ഥനുണ്ടാക്കിയനഗരി
യാകുന്നതും ശ്രാവസ്ഥീപുരിയെന്നുചൊല്ലുന്നിതെല്ലാവരും * തൽ
പുത്രൻബൃഹദശ്വൻകുവലയാശ്വനവനല്ലൊ തൽപുത്രൻദൃഢാശ്വ
നാകുന്നതുമവൻമകൻ * തൽപുത്രൻഹൎയ്യശ്വനാംതൽപുത്രൻനി
കുംഭനാം തൽപുത്രനാകുന്നതുസംഹിതാശ്വനവൻപിന്നെ * തൽപു
ത്രൻപ്രസെനജിന്നാമാവെന്നറിഞ്ഞാലും തൽപുത്രിയായുണ്ടായി
രെണുകാകന്യാരത്നം * തൽപതിജമദഗ്നിയാകിയമുനിശ്രെഷ്ഠൻ *
ആൎച്ചികിയുടെകഥാമെലിൽഞാൻചൊല്ലീടുവ നാശ്ചൎയ്യമതുകെട്ടാ
ലെത്രയുംമനൊഹരം * ചൊല്ലെഴുംപ്രസെനജിന്നന്ദനൻയുവനാ
ശ്വൻ നല്ലസൽകീൎത്തിമാനായ്തൽസുതൻമാന്ധാതാവും * ത
ൽപുത്രന്മാരായുവരുണ്ടായിതറിഞ്ഞാലും സൽപുമാൻപുരുകുത്സ
നംബരീഷനുമഥ * മുചുകുന്ദനാംഭൂവിസുപ്രസിദ്ധന്മാരായെ * എന്ന
ന്നതിൽമുചുകുന്ദനാകിയനൃപവര നിന്നാൾദെവഗണംവന്നാ
പെക്ഷിക്കയാലെ * ചെന്നിതുദെവാസുരയുദ്ധത്തിന്നുകാല മി
ത്രശത്രുക്കളെയുംജയിച്ചാനറിഞ്ഞാലും * ദിവ്യവത്സരംസഹസ്രാകാ
ലംയുദ്ധംചെയ്തു സൎവ്വദാനവദൈത്യന്മാരെയുംജയിക്കയാൽ * കീ
ൎത്തിമാനായനൃപൻദെവാനുഗ്രഹത്താലെ ചിരന്നിദ്രയുംപൂണ്ടു
കിടന്നുചിരകാലം * അംബരീഷനുമന്നുഭൂപതിയായിവാണാ നം
ബുജെക്ഷണഭക്തശ്രെഷ്ഠനായെന്നുകല്പ്പു * സമരെമൂന്നുകൊടിഗ
ന്ധൎവ്വവീരന്മാരെ ശമനപുരംപ്രാപിപ്പിച്ചിതുപുരുകുത്സൻ * പാ
താളെചെന്നുനാഗെന്ദ്രന്മാരായതുമൂലം പ്രീതിപൂണ്ടനുഗ്രഹിച്ചി

ടിനാരവർകളും * പുരുകുത്സനപുത്രനായത്രസദസ്യുനരപാലക
നവൻതന്മകനനരണ്യൻ * കൊന്നിതുദശാനനനനരണ്യനെര
ണെ പിന്നെമന്നവനായാൻതൽസുതൻഹര്യശ്വനാം * ഹര്യശ്വാ
ത്മജനായിട്ടുണ്ടായാൻവസുമന സ്സുധികൾകാലകാലനമിതപരാക്രമ
ൻ * ഭദ്രശ്രേണ്യാദികളാംഹൈഹയന്മാരായുള്ള പൃഥ്വീപാലക
ന്മാർക്കാശിപാലരൊടു * വൈരമായ്ചമഞ്ഞിതുകോസലേന്ദ്ര
ന്മാരൊടും ശൂരനാംവസുമനസ്സിൻമകൻത്രിധന്വാഖ്യൻ * ത്രി
ധന്വാവിൻസുതനായത്ര്യാരുണൻ സുതനായ്സത്യവ്രതന
വനുമുണ്ടായ്വന്നു * ത്രിശംകുവെന്നനാമമുണ്ടായിസത്യവ്രത നശം
കംചണ്ഡാലതാംപ്രാപിച്ചാനവൻപിന്നെ * ഭജിച്ചാനവൻവി
ശ്വാമിത്രനെയതുമൂലം യജിപ്പിച്ചിതുമുനി കൌശികനതിനാ
ലെ * വസിച്ചുടനിതിന്നുംകൌശികാജ്ഞയാലിവി വസിഷ്ഠശാ
പംതീർന്നുകൌശികതപോബലാൽ * ത്രിശംകുതനയനായുണ്ടാ
യ്ഹരിശ്ചന്ദ്ര നസംഖ്യംയാഗാദികർമ്മങ്ങളുംചെയ്താനവൻ * രൊ
ഹിതാശ്വനുമുണ്ടായ്വന്നിതുപുത്രനായി രോഹിതാശ്വനപുത്രനായ
ഹരിതാഖ്യൻ * തൽപുത്രനല്ലോചഞ്ചുതൽപുത്രൻവിജയാ
ഖ്യൻ തൽപ്പുത്രൻരുരുകനാംതൽപ്പുത്രൻസുബാഹുവും * തൽപ്പു
ത്രൻസഗരനാംനൃപതികലവരൻ * ഭൃഗുവെക്കൊണ്ടുതാലജംഘന്മാ
രെയുമവൻ ഹൈഹയന്മാരിലുള്ളവൈരവുംശാന്തമായി * സഗര
നായനൃപൻപാലിച്ചുധരാതലം സകലഗുണത്തോടുംവസിച്ചു
ചിരകാലം * ബ്രഹ്മാണ്ഡമെൻപത്തഞ്ചുസഹസ്രംപദ്യമതിൽ നാ
ന്മൂലതയായജൈമിനിസംഹിതയാം * മദ്ധ്യമഭാഗമൊന്നാമുത്തമമായു
ള്ളതിൽ അദ്ധ്യായമൊന്നിലുള്ളകഥകളിവയെല്ലാം *

രണ്ടാം അദ്ധ്യായം

ഹിരണ്യനാഭനിവകേട്ടുജൈമിനിയൊടു പരിതോഷേണഭക്ത്യാ
വന്ദിച്ചുചോദ്യംചെയ്തു * ഹര്യശ്വതനയഭദ്രശ്രേണ്യനാംനൃപനൊ
ടു വൈരമുണ്ടാവാൻമൂലമെന്തുരചെയ്തീടേണം * ഏതൊരുവംശത്തി
കലുണ്ടായിഭദ്രശ്രേണ്യൻ താതനാരെന്നുമവൻതന്നുടെഗുണങ്ങളും *
ഹൈഹയനൃപന്മാരെസ്സഗരമഹീവര നാഥവെവധിച്ചതുമതും
ചൊല്ലേണമെല്ലോ * ജൈമിനിമഹാമുനീഹിരണ്യനാഭനൊടു സാദരമ
തൊക്കെചൊല്ലുകേട്ടുകൊണ്ടാലുമെങ്കിൽ — ഹൈഹയനൃപന്മാർമിക്കപാ
കവീരന്മാർ മാഹാത്മ്യമുണ്ടായ്വന്നതാദിയേചൊല്ലാമല്ലോ * ബ്രഹ്മാ
വുതങ്കൽനിന്നുത്ഭവിച്ചനായാമവൻ പുഷ്ടസൽകീർത്തിമാനായുണ്ടായി
സോമനാഥയെ * പുത്രനായ്പുരൂരവസ്സുണ്ടായിതായുസ്സിന പൃ

ത്രനായ്നഹുഷനുണ്ടായിതുയയാതിയും * പുത്രനായുണ്ടായ്വന്നയ
ദുവുംയയാതിക്കു പുത്രനായ്സഹസ്രജിത്തുണ്ടായിയദുവിനും *
സഹസ്രജിത്തിൻപുത്രനായതുശതജിത്തും മഹതാമുള്ളശതജിത്സു
തൻഹൈഹയനും * ഹൈഹയസന്തത്യന്മാരാകിയനൃപന്മാരെ ഹൈ
ഹയന്മാരെന്നുചൊല്ലുന്നിതുതൽകാരണം * ധൎമ്മനെത്രനുമുണ്ടാ
യ്വന്നിതുഹൈഹയനും നിൎമ്മലനായകുന്തിധൎമ്മനെത്രൻറപുത്രൻ *
കുന്തിനന്ദനനല്ലൊസഹജിത്തായനൃപൻ സുതനായ്സഹജിത്തി
നുണ്ടായിമഹിഷ്മാനും * മഹിഷ്മാനുണ്ടാക്കിയരാജധാനിയായി
ന്നു മഹേച്ഛന്മാൎമാഹിഷ്മതിയെന്നല്ലൊചൊല്ലു * നൎമ്മദയാ
യപുണ്യവാഹിനീതീരത്തിങ്കൽ നിൎമ്മലരാജധാനിതന്നിൽവാണി
തുചിരം * ധന്യനാംമഹിഷ്മാനുംപാലിച്ചുഭൂമണ്ഡല മന്യഭൂപൻ
മാരെയുംജയിച്ചുകീൎത്തിയൊടെ * ഭദ്രനായുണ്ടായ്വന്നുപുത്രനക്കാ
ലം ഭദ്രശ്രേണ്യനായ്വിശ്രുതകീൎത്തിയൊടെ * ഭദ്രശ്രേണ്യന
പുനരഭിഷെകവുംചെയ്തു യുക്തനായ്മഹിഷ്മാനുംസാധിച്ചുപുരുഷാ
ൎത്ഥം * ദിഗ്വിജയവുംചെയ്തുഭദ്രശ്രേണ്യനുംപിന്നെ മുഖ്യഭൊഗേ
നപരിപാലിച്ചു ധരാതലം— അക്കാലംകാശിരാജൻറെ പുത്രിയാം
ചാൎവ്വംഗിയെ കണ്ടുകൊണ്ടുധൎമ്മങ്ങളുംചെയ്തുസൽകീൎത്തിയൊടെ *
സുന്ദരിമാരായ്നൂറുമുള്ളപത്നികളിലും നന്ദനന്മാരുണ്ടായിനൂറുപെ
രൊരുപൊലെ * ശസ്ത്രാസ്ത്രശാസ്ത്രനിപുണന്മാരായതി ശ
ക്തന്മാരായുണ്ടായപുത്രന്മാരൊടുംകൂടി * പൃഥ്വീമണ്ഡലംനിജഹ
സ്തസംസ്ഥിതമാക്കി കൃത്യാകൃത്യങ്ങൾവിചാരിച്ചുരക്ഷിക്കുംകാലം *
കാശീശനായനൃപൊത്തമനാകിയദിവോദാസൻ ശിവഭക്തന്മാരിൽവെ
ച്ചുത്തമനായുണ്ടായാൻ * അവനുംവാരാണസിയാകിയപുരിതന്നി
ലവനീരക്ഷണവുംചെയ്തുവാണിതുചിരം * ശിവദംവാരാണസീസ
വിധശിവക്ഷെത്രമവിമുക്താഖ്യംഭക്തലൊകാനാംമുക്തിപ്രദം *
ക്ഷെമകനായനക്തഞ്ചരനായകനന്നു കൊമളമായവാരാണസി
യാംപുരത്തിങ്കൽ * വന്നുപുക്കിതന്നുകൊണ്ടിട്ടിനാനവനെയും
കൊണ്ടൊരുരാജധാനിയാക്കിനാൻദിവൊദാസൻ * തനിക്കുവസി
പ്പാനായ്മച്ചുവിചിത്രമായ് മനസ്സൊഷവുംപൂണ്ടുസുഖിച്ചുവസി
ക്കുന്നാൾ * കുംഭകനായമുനിശ്രെഷ്ഠനുംയദൃച്ഛയാ സംപ്രാപിച്ചി
തുതത്രവസിപ്പാനൊരുദിനം * അഗ്നിഹൊത്രവുംരക്ഷിച്ചുഗ്രമാംത
പസ്സൊടു മഗ്നിസന്നിഭൻമഹത്തരജസാതപൊധനൻ * ഏറ്റ
വുംകൊപശീലനാകയുമുണ്ടുപിന്നെ ചിത്രമായൊരുമഹാത്മ്യമുണ്ടു
വന്നുകെൾ * യാതൊരുദെശെസായംകാലെചെല്ലുന്നതെന്നാൽ
പ്രീതനായ്പാൎക്കുംതത്രവത്സരംസഹസ്രകം * ആറുമാസംവത്സര
മവിടെത്തന്നെവാണാൽ പൊയിടുംവനാന്തരെധൎമ്മദാരങ്ങളൊ

ട്ടം * അഗ്നിയെമനസ്സിങ്കലാക്കിക്കൊണ്ടരണ്യത്തിൽ പുക്കിതന്നി ട്ടംപിന്നെഗ്രാമവഞ്ചകനായി * തത്രവാണിട്ടംപുനരായിരംസം വത്സരം വൃദ്ധമാംതപോബലംകൈക്കൊണ്ടുവഴിപോലെ * അ ങ്ങിനെവാരാണസീസന്നിധൌതപോവനെ മംഗലംപൂണ്ടുവസി ച്ചീടിനാനതുമൂലം * ക്രൂരസത്വങ്ങളൊന്നുംമൂന്നുയോജനയട്ട ത്താതമെചെല്ലുകയില്ലമുനിതപോബലാൽ * ക്ഷുൽപ്പിപാ സാദി ഭയം ശോകവും നിദ്രാ തന്ദ്രീ ദുർബ്ബുദ്ധിജരാമൃതിയാതവ ഷ്ടാദികളും * ഘർമ്മസന്താപമതിശീതരോഗാദികളും കർമ്മ വിഘ്നങ്ങളുമട്ടിക്കില്ലുണ്ടാസ്സുരാ * വൃക്ഷങ്ങൾവല്ലികളുംസുഗന്ധ പുഷ്പങ്ങൾപൂണ്ടൊക്കവെമധുരസപാദ്രങ്ങളാംഫലങ്ങളും * പന്ന ങ്ങളോടുംചെന്തളിർത്തുകളുതിർത്തങ്ങും പക്ഷികൾമൃഗങ്ങളുംവൈരം കൂടാതെതമ്മിൽ * ദുഃഖമെന്നതുള്ളതറിയാതെവാഴുന്നുനിത്യം നിഷ്ക്കട സമങ്ങളാമരണ്യദേശംതോറും— അക്കാലമവഗ്രഹപീഡയാകാ ശിരാജ്യ മൊക്കവെഘർമ്മതാപംവർദ്ധിച്ചുചമഞ്ഞിതു * മർത്ത്യാദിജ ന്തുക്കളുംക്ഷുൽപ്പിപാസാദിമൂലം ദൈന്യമാർത്തിപൂണ്ടുചമഞ്ഞുപശു ക്കളും * കൌശികതപോധനൻവാഴുന്നതപോവനം സമ്പദാംനില യനമായ്തുവീട്ടന്നിതു * മൂന്നുയോജനാവഴിസുഭിക്ഷപരിപൂർണ്ണം ധാ ന്യങ്ങൾഫലമൂലപത്രപയോമയം * അക്കാലംവാരാണസിയാ കിയപുരിയിൽനിന്നൊക്കവെപശുക്കളെമേയ്ക്കുന്നഗോപാലന്മാർ * കാനനത്തിങ്കലാക്കിമെല്ലിൽപൂകിയന്നേരം വേനലാലുണ്ടായൊരു പീഡയാപശുക്കളും * പുല്ലുംതണ്ണീരുമില്ലാഞ്ഞുഴൽപൂണ്ടൊരുന രം നല്ലൊരുദേശംതിരക്കിക്കണ്ടാസ്സന്ന * കൌശികതപോധന ർതന്നുടെതപോവനം മഹസ്സംപൂർണ്ണംതൃണപത്രസമ്പന്നദേശം * ഗോക്കളുംതൃണജലാദംകണ്ടുതത്രചെന്നു മേയ്ക്കുന്നഗോപന്മാ ർക്കുംസന്തോഷമുണ്ടായ്വന്നു * സന്ധ്യാകാലത്തോളവുംതത്രമെ ഞ്ഞാക്കത്തക്ക സ്സന്തോഷത്തോടെചെന്നുഗോശാലപൂകീടിനാ ർ * പിന്നെനിത്യവുംതത്രചെന്നുമേഞ്ഞന്തിയായാൽ ചെന്നുശാ ലകൾതോറുംവസിക്കമാറാകുന്നു * അങ്ങിനെചിലദിനംകഴിഞ്ഞൊ രനന്തരം മംഗലാത്മാവായൊരുകൌശികതപോധനൻ * തന്നുടെ പശുവിനെഗോപന്മാരറിയാതെ ഒന്നിച്ചുകൂട്ടത്തോടെതെളിച്ചുകൊ ണ്ടുപോയാർ * കണ്ടിലഹോമധേനുതന്നെയെന്നതുനേരം ഉണ്ടാ യിതുനിത്യസന്താപമകക്കാമ്പിൽ * അഗ്നിഹോത്രവുമിപ്പോൾ വെണ്ണതിന്നിതിനിപ്പോൾ വിഘ്നംവന്നീടുമെല്ലാകഷ്ടമിന്നെന്തോ പാപം * ഏതൊരുമൂലംവന്നിടാഞ്ഞതുമത്പശു ചിന്തിച്ചീടിന മെന്നുകല്പിച്ചുതപോധനൻ * ദിവ്യലോചനംകൊണ്ടുനോക്കിയ നേരംകണ്ടു മൂച്ചിനിതന്മാരാംഗോപന്മാർചെയ്തതെല്ലാം * മല്ലുത്രു

തന്നെക്കൊണ്ടുപോയകാരണംപുന രിപ്പുരംശൂന്യമായ്പോകായിരത്താണ്ടെക്കെന്നാൻ * ശാപവുംചെയ്തുവഹ്നികണ്ഠസന്നിധൌതത്ര താപസന്മാരറിയാതെമേവിനാനവിടെപ്പോളും * മാൎത്താണ്ഡനുദിച്ചപ്പോൾകാണായിപശുവിനെ പ്രീത്യാഹോമവുംകഴിച്ചീടിനാൻതപോധനൻ * അങ്ങിനെകാലമൊട്ടുചെന്നൊരവസരത്തിങ്കൽ മംഗലഹാനികളാംദുൎന്നിമിത്തങ്ങളെല്ലാം * കാണായിരാജ്യത്തിങ്കൽ നാശകാരണങ്ങളായ് നാനാലൊകരെല്ലാംദീനമാനസരായാർ * ഭൂമിയിങ്കലുംപുനരംബരത്തിലുമെല്ലാം ക്ഷെമമററിനങ്ങളായിക്കാണായിനിമിത്തങ്ങൾ * മാനുഷന്മാൎക്കുമഹാവ്യാധികളുണ്ടാകയും ആനകൾകുതിരകൾകണ്ണുനീർവിഴുകയും * ജംബുകവൃന്ദംപകലലകരഞ്ഞീടുകയും ശിംശപക്കരവാരംകെറുത്തുതൊന്നുകയും * തൊരണപ്രാസാദങ്ങൾമണ്ഡലാദികളെല്ലാം കാരണംകൂടാതെകണ്ടിളകിച്ചമകയും * ഗന്ധമുള്ളവററിനുസുഗന്ധമില്ലാതായും ബന്ധമെന്നിയെപിശാചങ്ങൾസഞ്ചരിക്കയും * അഭ്രദക്ഷിണംവിതാനാഗ്നിജ്വാലകൾപൊങ്ങി സൂൎയ്യബിംബവെറിട്ടൊക്കപ്പകന്നുപൊരികയും * ധൂമകെതുവുംപടിഞ്ഞാറുദിച്ചീടുകയും ശ്യാമളവൎണ്ണംപ്രദീപപ്രഭകൾക്കുമെല്ലാം * ഇത്തരമൊരൊതരംദുൎന്നിമിത്തങ്ങൾകണ്ടു പൃഥ്വീശൻമന്ത്രികളൊടീവണ്ണമുരചെയ്താൻ * ഇപ്പുരത്തിങ്കൽവസിച്ചീടരുതിനിനമു ക്കിപ്പൊഴെപുറപ്പെട്ടുകന്യദെശംനൊക്കിനാം * എന്നരുചെയ്തുനൃപൻമന്ത്രിമാരൊടുംകൂടെ ചെന്നടന്നന്വെഷിച്ചാൻനല്ലദെശങ്ങളെല്ലാം * അന്നെരംമഹാരാജധാനിക്കുയൊഗ്യമായി ധന്യമായൊരുദെശംഗൊമതിതീരെകണ്ടാൻ * അത്യച്ഛജലപൂൎണ്ണമുത്തമവൃക്ഷാന്വിതം വിസ്തൃതമായവനമാസ്ഥിടപ്പൂതുകണ്ടു * തക്ഷന്മാർപലരെയുംതൽക്ഷണംകൂട്ടിക്കൊണ്ടു വൃക്ഷങ്ങൾവെട്ടിക്കളഞ്ഞൊക്കവെസമമാക്കി * നല്ലൊരുരാജധാനിയാക്കുവാനൊരുമ്പെട്ടു കല്യാണാലയംതീൎപ്പാൻപണിയുംതുടങ്ങിനാൻ * ധൎമ്മനെത്രാഖ്യനായമഹാഹയനരപതി ധൎമ്മണവാണപുരംമുന്നമസ്ഥലമെടൊ * മഹിഷ്മാനായനൃപനവിടമുപെക്ഷിച്ചു മഹതാംവലുതൊരുരാജധാനിയുംതീൎത്താൻ * നിൎമ്മലതരമായനഗരീമാഹിഷ്മതി നൎമ്മദാതീരെതത്രവസിച്ചാൻമഹിഷ്മാനും * അന്നുതൊട്ടുമന്ന്യമാസ്ഥനിതുപൂൎവ്വപുര മെന്നുള്ളവൃത്താന്തങ്ങളറിഞ്ഞുഭദ്രശ്രേണ്യൻ * തന്നുടെപുത്രന്മാരൊടെല്ലാമെചൊല്ലീടിനാൻ ഇന്നിപ്പൊൾദിവൊദാസൻനമ്മുടെപൂൎവ്വരാജ്യം * തന്നുടെരാജധാനിയാക്കുവാൻതുടങ്ങുന്നു ചെന്നുതുടക്കെണംനിങ്ങളെന്നതുനെരം * ചെന്നുയുദ്ധവുംതുടങ്ങീടിനാർകുമാരന്മാർ ഉന്നതൻദിവൊദാസൻചെന്നവർപടയൊടും * കൊന്നിതുഭദ്രശ്രേണ്യനന്ദനന്മാരെയെല്ലാ മന്നെരംഭദ്രശ്രേണ്യനെ

റിയപടയൊടും * ചെന്നുടൻദിവൊദാസൻതന്നൊടുയുദ്ധംചെയ്തു പിന്നെയുംഭദ്രശ്രെണ്യൻതൊറ്റുപൊന്നടങ്ങിനാൻ * കെല്പെഴുംദിവൊദാസൻതൽക്കാലെമഹിമയൊടു ശില്പമായിരിപ്പൊരുനൽപ്പുരംതീൎത്താനെല്ലൊ * ദിവ്യഗൊപുരപുരൊദ്യാനപ്രാകാരങ്ങളും ഹൎമ്മ്യപ്രാസാദങ്ങളുംദെവതാലയങ്ങളും * പരിഘപണ്യാപണചത്വരവീഥികളും പരിശൊഭിതമായിപ്പണിതീൎത്തനന്തരം * ചാതുൎവ്വൎണ്ണ്യാലയങ്ങൾകൊണ്ടുസമ്പൂൎണ്ണമതിൽ ചാതുൎവ്വൎണ്ണ്യവുംവസിച്ചീടിനാൻദിവൊദാസൻ * ഗൊമതിതീരെകാശിരാജ്യമെന്നല്ലൊടവും നാമധെയംപൂണ്ടതിവിശ്രുതമായപുരം * തത്രതന്നമാത്യസൈന്യാധിപന്മാരുമായി ശത്രുഭൂപന്മാരെയുംജയിച്ചുകീൎത്തിയൊടെ * മിത്രവൎഗ്ഗത്തൊടുമൊത്തുചെൎന്നുവാണീടുംകാലം പുത്രനാംപ്രതൎദ്ദനനെന്നുടനുണ്ടായ്വന്നു * നഹുഷനൃപന്റെദൌഹിത്രനായിട്ടതി മഹിമയൊടുംസത്യധൎമ്മതല്പരനായി — ഇങ്ങിനെരണ്ടദ്ധ്യായംതന്നിലെകഥയെല്ലൊ നിങ്ങളൊടറിയിച്ചുകെട്ടുകൊള്ളുവിനിന്നും *

മൂന്നാം അദ്ധ്യായം.

ഭദ്രശ്രെണ്യനാംദിവൊദാസനൊടെറ്റുതൊറ്റു പുത്രന്മാർമരിച്ചൊരുദുഃഖവുംപൂണ്ടുപിന്നെ* പത്തനംതന്നിൽവസിച്ചീടിനാനന്നദിനം പുത്രന്മാരില്ലായ്കയാൽചിത്തസന്താപത്തൊടും * പത്തുപുത്രന്മാരുണ്ടായ്വന്നിതുപിന്നെയവ നന്യൂനന്മാരായ്ബലവീൎയ്യവിക്രമത്തൊടും*അക്കാലംവിദെഹരാജ്യത്തിങ്കലുണ്ടായ്വന്നുവിഖ്യാതകീൎത്തിയൊടുംവെഗവാനായനൃപൻ * പുത്രിയുംഹരിണിയെന്നുണ്ടായ്വന്നിതുപുന രെത്രയുംരൂപശീലൌദാൎയ്യാദിഗുണത്തൊടും * ഉന്മദയെന്നപെരായുള്ളൊരുവിദ്യാധരി നിൎമ്മലഗാത്രിയെല്ലൊപണ്ടവളെന്നുകെൾപ്പു * ഉൎവ്വശീശാപത്തിനാൽമാനുഷയൊനിതന്നി ലുൎവ്വിയിൽപ്പിറന്നിതുവെഗവാന്മകളായി* * എന്നതുകെട്ടുരാജാചൊദിച്ചുമുനീന്ദ്രനൊ ടിന്നതിൻമൂലമെല്ലാമെന്നൊടുചൊല്ലീടെണം — എങ്കിലൊകെട്ടുകൊൾകപൂൎവ്വവൃത്താന്തമെല്ലാം പങ്കജനെത്രസമനാകിയനരപതെ * ധൎമ്മദനെന്നപെരായുള്ളൊരുഗന്ധൎവ്വെശൻ ധൎമ്മതിയായുണ്ടായാനെത്രയുംബലവാനായ് * ഗന്ധൎവ്വരാജാവായമഹംസന്റെസെനാപതി സന്തതംനാരീജനനിൎജ്ജിതനതിശഠൻ * കണ്ടിതുപെരുവഴിതന്നിൽനിന്നൊരുദിനം കണ്ടിക്കാർകുഴലാളാമുൎവ്വശിപൊകുന്നെരം * മന്മഥശരപരവശനായ്ചമഞ്ഞിതു ധൎമ്മദനുൎവ്വശിയെക്കണ്ടതുകാരണമായ് * ഭൊഗാൎത്ഥംപുരൂരവാതന്നുടെഗൃഹത്തിങ്കൽ വെഗനപൊകുന്നെരംപിന്നാലെചെന്നാനവൻ *

കാക്കൽവീണപേക്ഷിച്ചാർതന്നുടെമനോരഥം ചെൽക്കുന്നോൾക ണ്ടീലെന്നുഭാവിച്ചുനടകൊണ്ടാൾ ✱ അന്നുതൊട്ടനേകംനാൾപി ന്നെയുംസേവിച്ചിട്ടും തന്നാംശിയാകുമവൾതാല്പൎയ്യമാനിച്ചീലെത്രയും ✱ ദുൎല്ലഭാംഗനമാരെക്കാമിക്കുംചപലന്മാ ൎക്കല്ലലെന്നിയെപ്പുനരൊന്നു ണ്ടോലഭിക്കുന്നു ✱ അങ്ങിനെപലകാലംകഴിഞ്ഞതാമനന്തരം മംഗ ലംവളൎന്നിടുംദൈവേന്ദ്രസഭാന്തരെ ✱ ദൈവകൾപിതൃക്കളുംസിദ്ധചാ രണന്മാരും ദൈവസ്ത്രീകളുംമുനിവൎഗ്ഗവുമൊരുദിനം ✱ ദൈവേന്ദ്രൻ തന്നെസ്സേവിച്ചീടുവാൻയോഗംവന്നു സേവയുംകഴിഞ്ഞവർപോ വാനായൊരുമ്പെട്ടാർ ✱ അന്നേരമവിടെയൊരവസ്ഥയുണ്ടായതു നന്നായിധരിച്ചിതുമേധാവിദുൎമ്മദനും ✱ ഉൎവ്വീന്ദ്രൻപുരൂരവോതന്നു ടെകടാക്ഷവും ഉൎവ്വശീകടാക്ഷവുംതമ്മിൽകൈതൊട്ടതെല്ലാം ✱ സങ്കേതസ്ഥലന്തന്നെയൊന്നാന്നന്ദനവനത്തിങ്കൽ ശങ്കകൂടാതെകുറിച്ചാര വരെന്നതെല്ലാം ✱ ദുൎമ്മദനുൎവ്വശിയെവഞ്ചിപ്പാനതുനേരം ഉന്മദ യൊടുപറഞ്ഞീടിനാൻമധുരമായ് ✱ ഭദ്രേകേൾമനോഹരെതവവല്ല ഭസമെ മദ്വചനംനീചെവിതന്നുശാന്തമായിപ്പോൾ ✱ ഉണ്ടൊ രുകാംക്ഷയുള്ളിൽസന്തതംവൎദ്ധിക്കുന്നു പണ്ടെയതെന്നാൽതന്നെ സാധിച്ചുകൂടാഞ്ഞയാൽ ✱ മാനസംമമമേറ്റംമുഴിഞ്ഞുചമയുന്നു ✱ സ്ഥാ നമാനമുഖ്യവിഷയങ്ങളിലെല്ലാം മാനസത്തിങ്കലില്ലൊരുഭോ ഗമൊരിക്കലും ✱ തൽകാൎയ്യമനുദിനംചിന്തിച്ചുചിന്തിച്ചുള്ളിൽ മ ൽകായമെല്ലാമേറ്റംമെലിഞ്ഞുചമഞ്ഞിതു ✱ നീയൊരുസഹായമാ യ്യൊരുകിലിതിനിപ്പോൾ കാൎയ്യസാദ്ധ്യത്തിന്നെന്നും ബന്ധമില്ല റികെടൊ ✱ സങ്കടമൊഴികനീതീൎക്കണമിതുബാലെ പങ്കജാ ക്ഷികാൎയ്യംനിനക്കുവേണമെല്ലൊ ✱ ഉന്മദയതുകേട്ടുസന്തോഷത്തോടും കൂടെ ദുൎമ്മദനോടുമന്ദഹാസവുംപൂണ്ടുചൊന്നാൾ ✱ എന്തൊന്നു നിനക്കഭിമതമാകുന്നതെന്നാ ലെന്തൊന്നുകൎത്തവ്യമാകുന്നതെന്ന തുംചൊൽനീ ✱ ശക്യമെന്നാകിൽമടിക്കുന്നതില്ലതുംഞാനൊദുഷ്കര മെങ്കിലതുംപറഞ്ഞീടുകഭവാൻ ✱ ഉന്മദവാക്യമേവംകേട്ടനേരത്തുമൂ ഢാ ദുൎമ്മദനേകാന്തമായ്ചൊല്ലിനാൻകനിവോടെ ✱ ഉൎവ്വീശപ്രവര നാകുംപുരൂരവോതാനു മുൎവ്വശിതാനുംതമ്മിൽവാസവസഭാന്തരെ ✱ നിന്നപാംഗങ്ങൾകൊണ്ടുസങ്കേതമാക്കീടിനാർ നന്ദനംവനമെന്ന തറിഞ്ഞുസുഖമെഞാൻ ✱ ഒട്ടനാളുണ്ടുഞാനുമുൎവ്വശിതന്നെക്കണ്ടു മ ലർബാണമാൽകൊണ്ടെത്രയുമുഴലുന്നു ✱ ഞാനനേകംനാളുപേക്ഷി ക്കയുംചെയ്യുന്നല്ലൊ മാനിനീതാനുംതാല്പൎയ്യമാനിച്ചതില്ലയെത്രയും ✱ ധിക്കാരമെന്നെക്കുറിച്ചുൎവ്വശിക്കുണ്ടുപാരം ദുഃഖമുണ്ടതുകൊണ്ടിന്നെ ത്രയുംമനക്കാമ്പിൽ ✱ നിന്നുടെകാരുണ്യമിന്നെന്നിലുണ്ടാകുന്നാകിൽ വന്നുകൂടിടുംമമവാഞ്ഛിതംമനോഹരെ ✱ ദുൎമ്മദൻവാക്കുകേട്ടുകൌതു

കത്തൊടുംപുന ന്നന്ദനൊന്നംപറഞ്ഞീടിനാൻമധുരമായ് ✱ എന്തൊന്നുവെണ്ടതുഞാനതിനൊന്നുമെല്ലാം ചിന്തിച്ചുചൊല്ലീടുകകാന്തമെന്നെന്നെസ്സംഭവാൻ ✱ എന്നതുകെട്ടനെരംധൎമ്മദൻചൊല്ലീടിനാൻ സുന്ദരകളെ ഞാനെകെട്ടാലുമുപായംനീ ✱ ഉൎവ്വശീരൂപമവലംബ്യ്യശീമനൊഹര മൂൎത്ത്യസങ്കെതദെശംപ്രവെശിച്ചുനിന്നും ✱ രൌഹിണെയാത്മജനെനന്നായിരമിപ്പിക്ക മൊഹമെത്രയുംപാരംവളൎന്നവരുംവന്നാം ✱ സൌന്ദൎയ്യാനന്ദനരൂപംപൂണ്ടുഞാനുൎവ്വശിയാം കാമ്യാംഗിതന്നെപ്രാപിച്ചീടുവനതുനെരം ✱ ഉൎവ്വീന്ദ്രതന്നെയനുഭവിക്കാനിനക്കന്നാ ലുൎവ്വശിതന്നെയനുഭവിക്കാമിനിക്കപ്പൊൾ ✱ ഇന്ദ്രയനുനൊരുൎവ്വശീവെഷംകൈക്കൊ ണ്ടുന്മദത്തൊടുംചെന്നുനന്ദനവനംപുക്കാൾ ✱ കാഞ്ചനശിലാതലെചെന്നിരുന്നവളതി വാഞ്ഛയാമധുരമായ്ഗാനവുംചെയ്തുമുദാ ✱ നന്ദനവനെലതാമണ്ഡപാന്തികെതത്ര മന്ദമാരുതമനൊമൊഹനെദിവ്യസ്ഥലെ ✱ വാണീടുംനെരമവന്നിശപാരനുൎവ്വശിയെ ക്കാണാഞ്ഞുപരിഭ്രമിച്ചന്വെഷിച്ചീടുന്നെരം ✱ ഗീതവുംകെട്ടുകാണ്ണുന്മമൊഹനമാമ്മാറപ്പൊൾ ചെതസിതുപരെശ്രയ്യനുൎവ്വശിയെന്നൊൎത്തുടൻ ✱ പുഷ്പസൌഗന്ധ്യാകൃഷ്ടഭൃംഗമെന്നതുപൊലെ തൽപ്രദെശത്തെപ്രവെശിച്ചിതുനന്നാം ✱ ഉൎവ്വശീരൂപംപൂണ്ടൊരുനദാതനെക്കണ്ടു ദൎവ്വിശന്മദനമാൽക്കൊണ്ടുമൂൎച്ഛിതനായി ✱ സങ്കെതസ്ഥലമ്മാറിപ്പൊയതുമറിയാതെ പങ്കജശരമെറ്റുസംഭ്രമത്തൊടുമപ്പൊൾ ✱ ഗാഢമായാലിംഗനംചെയ്യുയുംചുംബിക്കയും ഊഢകൌതുകംതെകൈക്കൊണ്ടന്ന്യാന്ന്യംരമിക്കയും ✱ രാമരാമനൊരഥംമൂന്നുമുള്ളവയെല്ലാം ബാണങ്ങളെറ്റുംസാധിച്ചുംപരസ്സരം ✱ ചുംബനാലിംഗനലാപാലൊകനഹാസഭാവ ബിംബൊകാദികളൊടുംസുഖിച്ചുവാഴുംവിധൌ— ധൎമ്മദൻപുത്രവൊതനുടെവെഷംപൂണ്ടു സന്തൊഷത്തൊടുംചെന്നുസങ്കെതസ്ഥലംപുക്കാൻ ✱ അന്നെരമുൎവ്വശിയുമന്ദിവ്യരൂപവുംപൂണ്ടു വന്നിതുരൂപവരസംഗമെന്നുകയായി— ഇങ്ങിനെമൂന്നദ്ധ്യായംതന്നിലെക്കഥയെല്ലാം നിങ്ങളൊടറിയിച്ചെനെത്രയുംചുരുക്കിഞാൻ— കെട്ടുകൊള്ളുവിനിന്നുചൊല്ലുവൻസംക്ഷെപിച്ചു കെട്ടൊളംകൌതുഹലംവൎദ്ധിക്കുംകഥാസാരം ✱

നാലാം അദ്ധ്യായം.

എത്രയുംവിമൊഹനമായൊരുരൂപംപൂണ്ടു തത്രൈവവന്നീടിനാളുൎവ്വശീസസംഭ്രമം ✱ ഉൎവ്വീന്ദ്രരൂപംപൂണ്ടധൎമ്മനെന്നൊരു മൂൎവ്വശിതന്നെക്കണ്ടുകാമപീഡിതനായി ✱ ചുംബനാലിംഗനാദികൾകൊണ്ടനുഭവിച്ചുടൻ ബിംബഫലാധരപാനവുംചെയ്തീടിനാ

ൻ * തന്നുടെരൂപംനന്നായ്മറച്ചുവിദ്യുത്തുടൻ മുന്നംചെന്നഗ്നിതാപാ
നംചെയ്യാനതുപോലെ * അന്യോന്യമൊഴിച്ചുരമിച്ചുവാണീടി
നാ നരനാരമൊന്നൊരുത്തൊന്നിദ്ധർമ്മൻമനക്കാമ്പിൽ എന്നെയൊ
ഴിച്ചാളുർവശീയതിനിപ്പോൾ നന്നായ്ക്കബളിച്ചേൻഞാനുമിവളെ
യെന്നൊരുൾത്തുള്ളിൽ * ഉണ്ടായകൌതുഹലംകൊണ്ടവൻചിരിച്ചു
പ്പോൾ വണ്ടാർകുഴലാളാമുർവശിചോദ്യംചെയ്താൾ * എന്തു
കാരണമായതൊരാവുംചിരിച്ചതി നന്തരംകൂടാതായതെന്നോടു
പറയണം * എന്നതുകേട്ടനേരംധർമ്മജനുമുര ച്ചിന്ത്യകാരണം
ചൊന്നനേരമുർവശിതാനും * അപ്പുറത്തെത്തുനല്ലൊന്നോടുപ
രമാർത്ഥ മിപ്പോഴെപറയെന്നമെന്നതച്ഛവളപ്പോൾ * ചഞ്ചല
ളെയനായ്ചമഞ്ഞൊന്നതുകൊണ്ടു ചഞ്ചലാപാംഗിതാനുംഞാറ്റു
വുംപൊത്തുവാൻ * കെട്ടിപതമവുംഭ്രമിപ്പിച്ചതിവേഗത്തോടെ
വ്യാളിയെപ്പോലെകോപിച്ചതഥാനംചെയ്കയില്ലും * ധർമ്മദേവാന്തിക
ത്തിങ്കൽനിന്നുപോയതുനേരം ധർമ്മദേവൻതാനുംഭയപ്പെട്ടുടൻനട
കൊണ്ടാൻ — മായാവൈഭവംകൊണ്ടുരൂപനെരമിപ്പിച്ച പൊയാ
ളുന്നത യുമന്യത്രസന്തോഷത്തോടെ * ധർമ്മന്തന്നെക്കാണാഞ്ഞനി
തന്നെരന്തത്ര സംഭ്രമാൽവെളുന്നിതുധർമ്മത്തിനിക്കപ്പോൾ * ഉ
ർവശിതാനുമപ്പോളുൾക്കാമ്പിൽനിരൂപിച്ചാൾ ഉവീന്ദ്രനെന്നുമമ
പിന്നാലെപോരത്തില്ലും * മുന്നമങ്ങിനെയല്ലനിത്യവുംകണ്ടു
പൊരു മന്നവനെന്നിലൊട്ടുവാത്സല്യക്കേറക്കയൊ * പ്രേമകോ
പത്തൊട്ടൊന്നാൻവശാനാപോകുന്നാകിൽ സാമവാക്യങ്ങളോടും
പിന്നാലെകൂടവന്ന * കാക്കൽവീഴ്കയുംകണ്ണിലശ്രുക്കൾപൊഴിക
യും വിക്കയുംവിങ്ങുകയുംകൊൾമാറിക്കൊള്ളുകയും * കാമബാണ
ങ്ങളെറുമെന്റ്റൊരാവവുംപൂണ്ടു ഭൂമിപാലെന്ദ്രനെന്നെവന്നാശ്രയി
ച്ചീടും * എന്നെതാനുലകിന്നുശാന്തമായ്ക്കുന്നതെന്ന ചിന്തിച്ചുർവശീമ
ഥവീടിനാളുതുനേരം * ഉന്മദാവനന്നുതൃവൈകാണാഞ്ഞു ധർമ്മ
ജനെയുമപ്പോളുന്നൊരുമുർവശിയും * വൃത്താന്തമെല്ലാമറിഞ്ഞൊരുന
മനംകൊണ്ടു തത്രധർമ്മജനുടെഭാവഭേദങ്ങൾകണ്ടും * ധർമ്മജന
തിശാന്ത്വഞ്ചിച്ചാലന്നായിപ്പോൾ ഉന്മദന്നൃപനെയുംവഞ്ചിച്ചാ
ളെത്രകഷ്ടം * ഇത്തരമോരോന്നെയോർത്തുവ്യസനിക്കുന്നേരം ത
ത്രവന്നിതുബുധപുത്രനാംനൃപശ്രേഷ്ഠൻ * വിക്രമാധിക്യയോടുചോ
ദിച്ചാൻനൃപേന്ദ്രനും ഒരുകേട്ടതുതവവദനംവാടീടുവാൻ *.
കാരണമെന്നുകേട്ടുചൊല്ലിനാളുർവശിയും ചിലകൂട്ടുണ്ടായോരുവൃ
ത്താന്തമെല്ലാംകേൾപ്പോൻ * നിന്നുടെരൂപംപൂണ്ടുധർമ്മജൻചതിച്ചുവ
ന്നെന്നെപ്രാപിച്ചീടിനാൻതന്നുടെമായത്താലെ * എന്നുടെരൂ
പംധരിച്ചുനമായാകൃമവാൾ നിന്നെയുംവഞ്ചിച്ചുടൻപ്രാപിച്ചാളുറി

ത്താലും * ധർമ്മജനെയുംപുനരന്നദാതനെയുംഞാൻ നമ്മെവ
ഞ്ചിച്ചമൂലംശപിച്ചീടുവനെല്ലൊ * ധർമ്മജൻക്രൂരമൊരാത്രിഞ്ചരനാ
യ്പിറക്കപൊയ്* ഉന്മദയൊരുരാജപുത്രിയായ്പിറക്കണം * അ
ന്നൊരുത്തനെക്കാമിച്ചാലതുലഭിയാതെ പിന്നെമറ്റൊരുത്ത
നെപ്രാപിച്ചുപൊകണമലാൽ * ശാപമുണ്ടായതറിഞ്ഞവർകളിരു
വരും താപമുൾക്കൊണ്ടുശാപമൊക്ഷത്തെയപെക്ഷിച്ചാർ *
കൊപവുംശമിച്ചുടൻകാക്കൽവീണതുകണ്ടു ശാപമൊക്ഷവുംകൊ
ടുത്തിടിനാളുവർശിയും * പുത്രനായ്പിറക്കണമിവളിലിവനെന്നു
ഭർത്തൃപുത്രന്മാരുടെമരണംകണ്ടുപാരം * ദുഃഖത്തൊടഗ്നിപ്രവെശം
ചെയ്തുപിന്നുർവശിയായ് സ്വർഗ്ഗലൊകവുംപ്രാപിച്ചീടുകസന്തുഷ്ടയാ
യ് * ശത്രുപാലനൊടുപൊർചെയ്തുധർമ്മജനും മൃത്യുവന്നുടൻവി
ട്ടുസ്വർഗ്ഗവുംപ്രാപിച്ചാലും * ശാപമൊക്ഷവുംകൊടുത്തുർവശിതാ
നാംപിന്നെ ഭൂപതിയൊടുംകൂടിരമിച്ചുവാണിടിനാൾ — രാകെന്ദുവ
ദനയാമുന്നമാപിറന്നിതു വെശവാനായവിദെഹാധിപാത്മജയാ
യി * ധർമ്മജൻപിറന്നിതുഹിരണ്യപുരംവാഴും ധർമ്മതിയായദീർഘ
ജംഘനപുത്രനായി * പിംഗാക്ഷനെന്നുപെരിട്ടിതുദീർഘജംഘ
ൻ മംഗലംമറന്നിതുമൂന്നുലൊകത്തിങ്കലും * ദുഷ്ടനാമപിംഗാ
ക്ഷനാലുള്ളനാശങ്ങൾകൊണ്ടു നഷ്ടമായ്ചമഞ്ഞിതുധർമ്മകർമ്മങ്ങ
ളെല്ലാം * ദുഷ്ടനാംവിദെഹന്തന്നുടെമകൾക്കപ്പൊ ഴിട്ടിതുഹരി
ണിയെന്നൊരുപെരുംകൌതുഹലാൽ * ദിവ്യകന്യകയായഹരിണിക്കു
തുകാലം യൌവനമാരംഭിച്ചുതുടങ്ങിമന്ദംമന്ദം * അക്കാലമൊരുദി
നമാളികളൊടുമവൾ പുക്കിതുവിദെഹരാജ്യാരാമെകളിപ്പാനായ് *
പിംഗാക്ഷനതുനെരംവന്നിതുയദൃച്ഛയാ മംഗലാംഗിയെക്കണ്ടുമൊ
ഹിച്ചുപിംഗാക്ഷനും * കന്യകാരത്നത്തെയുമെടുത്തുകൊണ്ടുപൊ
യാ നന്നെആകാശമാർഗ്ഗത്തൂടെനിശാചരൻ * ദിവ്യപുണ്യവതി
ക്കുരങ്ങതൊത്തുടങ്ങിനാ ഭൂതമൊരായിരക്ഷിവർഗ്ഗവുമെല്ലാം — ഏ
ത്രയുംസംക്ഷെപിച്ചുചൊല്ലിയെൻകഥകൾഞാ നമ്മെത്രവനാല
ദ്ധ്യായംകഴിഞ്ഞുമനൊഹരം *

അഞ്ചാം അദ്ധ്യായം.

അസുരാധിശൻനൃപപുത്രിയെയെടുത്തുകൊ ണ്ടാറ്റുമെത്ര
ശൈക്കുടിപ്പൊകന്നൊരൾചരിക്കുമാൽ * പാരമാണ്ടുഴമപംതന്നു
ടെദുഃഖംകണ്ടു പാരമിലൊരുവനാന്തന്നിലിറക്കിനാൻ * ന
ല്ലൊരുശിലാതലത്തിങ്കൽവെച്ചവളൊടു ചൊല്ലിനാൻമധുരമായാ
ശ്വാസിപ്പിപ്പാനായി * ഉള്ളതുമെദുഃഖിക്കണ്ട ഞാൻ ദിനാക്ഷടയ

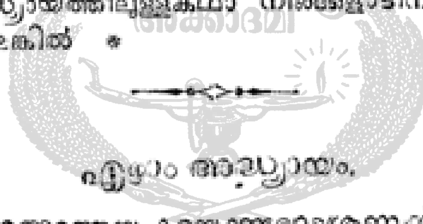
വൻ ഭീതിയുമുണ്ടാകെണ്ട രാജനന്ദനെ ന്നാലെ * യാതുധാനാ
ധീശനിങ്ങിനെപറയുമ്പോൾ ഭീതിപൂണ്ടൊരാമൂന്നായിട്ടിതുകന്യ
കയും * അനന്തരംവസുമനസ്സാകിയനൃപശ്രേഷ്ഠൻ ചെന്നിതു
നായാട്ടിന്നായ്തത്രകാനനദെശെ * ഭൂമിപാലനന്നും വരുണ
ൻകൊടുത്തൊരു ജീമൂതനാമാവായൊരശ്വമുണ്ടതിന്മേലെ *
വെഗെനനരവരൻകാനനന്നടക്കുമ്പോൾ ആകുലംകലർന്നൊരു
രോദനംകെൾക്കായ്വന്നു * ആർത്തനാദത്തെക്കെട്ടുകാരുണ്യവിവശ
നായ് പാർത്ഥിവനടുത്തുചെന്നീടിനാനതുനേരം * കാണായിക
രയുന്നകന്യകാരത്നത്തെയും കൌണപാധിപനെയുമഞ്ജനാചലം
പൊലെ * രക്ഷിപ്പാനാരെനിക്കെന്നൊരുദുഃഖവുംകളഞ്ഞാലും രക്ഷ
സാംപ്രവരനെനിഗ്രഹിച്ചീടുവൻഞാൻ * എന്നുരചെയ്തുബാണ
മെടുത്തുതൊടുത്തുടൻ മന്നവനയച്ചതുകൊണ്ടുപിശാചനപ്പൊ
ൾ * ചെന്നുപുക്കിതുകൃതാന്താലയംനൃപേന്ദ്രൻ മന്നരശ്വത്തി
ന്മെൽനിന്നുകീഴിറങ്ങിനാൻ * കന്യകാരത്നത്തൊടുപിന്നെമന്നവ
ൻചൊന്നാൻ ധന്യെനീദുഃഖംകളഞ്ഞാശ്വസിച്ചാലുമെടൊ * വി
ശ്വസിച്ചാലുമെന്നെപ്പെടിയുംകളഞ്ഞാലും വിശെഷമൊരൊന്നെചൊ
ല്ലീടാതിനിമനൊഹരെ * താതനാരാകുന്നതുംമാതാവാരെടൊ *
തവ യാതുധാനനെങ്ങൻകൊണ്ടുപൊവാനെന്തവകാശം * എന്നെ
ല്ലാംനരവരൻചൊദിച്ചനെരമവൾ മന്നവനൊടുപറഞ്ഞീടിനാൾ
പരമാർത്ഥം * ബന്ധുമാനായവിദ്യാധരാധിപപുത്രിഞാനെന്നൊ ബ
ന്ധുവത്സലനാമച്ഛനിന്ദീവരനാകുന്നു * ആളികളൊടുംകൂടി
കെളിപൂണ്ടാരാമെഞാൻ വാഴുമ്പൊളെന്നെക്കൊണ്ടുപൊന്നാനി
നിശാചരൻ * ദുഷ്ടനെവധിച്ചെന്നെരക്ഷിച്ചതുലന്തവ സ്വച്ഛമായ്
ചമഞ്ഞിതുജഗതിയശസ്സെല്ലാം * അത്യാപത്തിങ്കൽവൈവശ
ക്ഷിതരെല്ലാരെയും പൃത്ഥ്വീപാലകന്മാരിലെവാംശമെല്ലാമവ
ൻ * താതനുംജനനിയുംബന്ധുവർഗ്ഗവുമെല്ലാം ഖെദിച്ചുവരു
ന്നിതെന്നെക്കാണാഞ്ഞുകലം * ഞാനവരെയുംചെന്നുകണ്ടുസന്താ
പംതീർത്തു മാനവവീരവത്സനിന്ദ്യൊവന്നിടുവൻ * എന്നുമ
ന്മനൊഗതമെന്നിതുചെയ്തീടിന കന്യകയൊടുനൃപതീശ്വരൻ
ചൊല്ലീടിനാൻ * നിന്നെഞാൻമാതാപിതൃഭ്രാതാബന്ധുക്കളുടെ മു
ന്നിലാക്കൊരാക്കവരൊതുമെവൈകീടാതെ * എന്നതുകേട്ടിഷ്ടമിത
ത്ത്യുംഭിവൃദ്ധിതു നിന്നെയങ്ങാക്കിപ്പാനിങ്ങുവന്നീടുവൊളം * അ
ത്രെവവനാന്തെഞാൻപാർപ്പിപ്പടയൊടും സന്താപംപൊന്നെച്ച
ന്മരാജ്യവുംപ്രാപിച്ചീടാം * ബന്ധുവർഗ്ഗത്തെക്കണ്ടുസന്താപമെ
ല്ലാംതീർത്തു സന്തതംവസിക്കനീസന്തൊഷിച്ചിനിന്നാലെ * പി
ന്നെനിൻപാണിഗ്രഹണത്തിനുകൊപ്പിട്ടിടും നിന്നുടെതാതനന്ന

ഞാനും വന്നീടുമെടൊ ॥ മന്നവന്മാരും വരുമന്യന്മാരെല്ലാവരു മെന്നൊ റീവരിച്ചുകൊണ്ടാകന്നൊരം മനൊഹരെ ॥ പിന്നെനിന്നെയുംകൊണ്ടു പൊയ്ക്കൊള്ളാംവൻബാലെഞാന മുന്നാതമായത്തുരംഗത്തിന്മെലെറി ക്കൊണ്ടിനി ॥ ഇങ്ങിനെപറഞ്ഞയച്ചീടിനാൻനരെന്ദ്രനും തിങ്ങിന മൊദംപൂണ്ടുപൊയാളുകന്യകയും ॥ കൊണ്ടുപൊയ്ക്കുതിരയും മൈഥിലരാജ്യാന്തികെ കണ്ടിവാർകുഴലിയെപ്പാരതിലിറക്കിനാൻ ॥ താനടൻനൃപൻവാഴുംകാനനദെശംപുക്കാൻ മാനവെന്ദ്രനുംകുതിര പ്പുറത്തേറീടിനാൻ ॥ തന്നുടെപടയൊടുംകൂടിപ്പൊയ്പുരിപുക്കു മന്നവൻവസിച്ചിതുരാജഭൊഗങ്ങളൊടും — ആരാമെകുളിച്ചുവാണീ ടിനഘരിണിയെ ചൊരനാംനിശാചരൻകൊണ്ടുപൊയൊരുശെ ഷം ॥ കാണാഞ്ഞുസഖികളുംരക്ഷിവർഗ്ഗവുമെല്ലാം ക്ഷൊണിപാല കനൊടുവൃത്താന്തമറിയിച്ചാർ ॥ ദുഃഖിച്ചുപരവശനായഭൂപനെക ണ്ടു ദുഃഖിതന്മാരായിതുപൌരവർഗ്ഗവുമെല്ലാം ॥ മന്ത്രികൾപുരൊ ഹിതൻബന്ധുക്കളായുള്ളൊരും സന്താപംപൊക്കീടുവാൻപറഞ്ഞു പലതരം ॥ പിന്നെയങ്ങെല്ലാവരുംകാനനദെശംതൊറും മന്നവ നൊടുകൂടിതിരഞ്ഞുതുടങ്ങിനാർ ॥ ആനെപക്ഷിച്ചൊരെടുത്തുകൊ ണ്ടാഞ്ഞുചലരൊടും കന്യകാതന്നെയുപെക്ഷിച്ചാകലപ്പെട്ടുപാരം ॥ ദൈവത്തെപ്രാർത്ഥിച്ചുവാണീടിനാൻവിശ്രമം ദൈവജ്ഞന്മാരും കണ്ടുകിട്ടുമെന്നുരചെയ്താർ — ചൊല്ലിയെനഞ്ചാമദ്ധ്യായംതന്നിലെക ഥയിപ്പൊൾ ചൊല്ലുവനിനിയുംഞാൻകെൾക്കണമെന്നാകിലൊ ॥

ആറാം അദ്ധ്യായം

ഗൊപുരദ്വാരത്തുങ്കൽനില്പുന്നഘരിണിയെ ഭൂപതിഭടന്മാർ കണ്ടെത്തുംസന്തൊഷത്താൽ ॥ മന്നവൻതന്റെമുമ്പിൽകൊണ്ടു ചെന്നിരുന്നാരം തന്നുടെമകളെക്കണ്ടാനന്ദവിവശനായ് ॥ ഗാഢമാ യാശ്ലെഷിച്ചുമാതാവുംസഖികളും കൂടവന്നുടനുടൻപുണർന്നുതുടങ്ങി നാർ ॥ സന്തൊഷാശ്രുക്കളൊടുംമറ്റുള്ളജനങ്ങളും സന്താപമകന്നു ള്ളിലാനന്ദംപൂണ്ടുവാണാർ ॥ പുത്രിയൊടവസ്ഥകൾമന്നവൻചൊ ദ്യാചെയ്താൻ വൃത്താന്തമെല്ലാമവളുമുന്നൊടറിയിച്ചാൾ ॥ കന്യ കാതന്നൊമനനാൾകണ്ണാവസ്ഥമ സ്സിന്നെന്നുനിരൂപിച്ചുകൊപ്പിട്ടുക ല്യാണവും ॥ പുണ്യനാംനൃപനാരംതിരിത്തിതുമംഗനനായ് രാജ്യ വുമലങ്കരിച്ചീടിനാൻവിചിത്രമായ് ॥ ഭൊജനാദികൾകൊണ്ടുമുറ്റമാ വുംതുടങ്ങിനാൻ രാജാക്കന്മാർക്കുമടക്കൊലായുമെഴുതിനാൻ ॥ വിദ ർഭകുണ്ഡപതിപാഞ്ചാലൻസിന്ധുരാജൻ വിദർഭൻസൌവീരനുംകെ കയൻസൌരാഷ്ട്രനും ॥ കാശ്മീരാവന്തികാശികൊസലമാഗധന്മാർ

മാദ്രഹൈഹയകാശ്മീരാനർത്തത്രിഗർത്തന്മാർ * നൈഷധകന്നിദന്മാർ കുന്തിഭോജാശ്മന്തന്മാരും വംഗന്മാർ കലിംഗന്മാരംഗന്മാർ വിരാടന്മാർ * ഇത്യാദിഭൂപതീന്ദ്രന്മാർ മറ്റുള്ളോരും സത്വരം വിദർഭരാജ്യം പ്രവേശിച്ചീടിനാർ * ആനതേർകുതിരകാലാളായ പടയോടു മാനകപടഹശംഖാദിവാദ്യങ്ങളോടും * ആനന്ദം കലർന്നുള്ളോരാഭരണങ്ങളോടു മാനന്ദം നിറഞ്ഞൊരാം വഴിഞ്ഞ മനസ്സോടും * കന്യകാരത്നൊ സിദ്ധിച്ചീടണമിനിക്കെന്നു തന്നുടെ തന്നുടെ ഭാവത്തോടും മദത്തോടും * വന്നുവന്നു കൂപ്പുകമന്നവന്മാരെയെല്ലാം ചെന്നു സൽക്കാരം ചെയ്തു ഭീഷ്മകനൃപാധികയോഗ്യം * വന്നിതു മുഹൂർത്തവാസരവും നൃപാത്മജയാ ചെന്നു രംഗത്തെ പ്രവേശിച്ചിതു നൃപന്മാരും * സൌദർശിതനെപ്പുരസ്കരിച്ചു വേഗവാന്മാരും സാദരം ചെന്നു രംഗം പ്രാപിച്ചാനന്തരം * ധാത്രിയുമൊരോ നൃപന്മാരുടെ നാമങ്ങളും കീർത്തിയും ഗുണങ്ങളും വെവ്വേറെയറിയിച്ചാൾ * ഇക്കണ്ട നൃപന്മാരിലേകനൊരുത്തനിൽ നൽകാമ്പിലവനെ നീ മാലയിട്ടാലും ബാലെ * എന്നവൾ പറഞ്ഞപ്പോൾ മന്നവൻ ഭദ്രശ്രേണ്യൻ കന്യകാരത്നത്തെയുമെടുത്തു തേരിലേറി * മറ്റുള്ള നൃപന്മാരെപ്പുല്ലോളം ഗണിയാതെ ഉറ്റ ഭൂപാലന്മാരുമായ്‌ നടകൊണ്ടീടിനാൻ — ഇങ്ങിനെ ചൊന്നൊനാറദ്ധ്യായത്തിലുള്ള കഥാ നിങ്ങളോടിനിയും ഞാൻ ചൊല്ലുവൻ വേണമെങ്കിൽ *

പത്താം അദ്ധ്യായം.

കന്യകാരത്നത്തെയും കൊണ്ടു ഭദ്രശ്രേണ്യൻ സന്നദ്ധനായിത്തേരിലേറിപ്പോയീടും നേരം * ക്രുദ്ധന്മാരായ നൃപശ്രേഷ്ഠന്മാരൊരുമിച്ചു യുദ്ധസന്നദ്ധന്മാരായെല്ലാരുമൊത്തവൻ * തന്നുടെ പടയുമായ്ത്തിരിഞ്ഞുനിന്നീടിനാൻ പിന്നെയുണ്ടായ യുദ്ധമെങ്ങിനെ ചൊല്ലുന്നു ഞാൻ * അന്യോന്യം വർഷിച്ചാരസ്ത്രശസ്ത്രങ്ങളെല്ലാം സന്നദ്ധനാം ഭദ്രശ്രേണ്യനുമഹാബലാ * തന്നുടെ പടയ്ക്കുറ്റനാശം വന്നതുകണ്ടു വന്നകോപത്തോടെത്തീടിനാൻ ഭദ്രശ്രേണ്യൻ * ചാപബാണങ്ങളോടുമടുത്തു യുദ്ധം ചെയ്തു ഭൂപാലന്മാരെ ജയിച്ചീടിനാനെല്ലാരെയും * തോറ്റൊഴിച്ചോടിന ഭൂപാലകന്മാരെക്കണ്ടു കാറ്റിനെ വെല്ലും വേഗമുള്ള തേരോടുംകൂടി * തന്നുടെ രാജ്യത്തിന്നു തിരിച്ചു ഭദ്രശ്രേണ്യൻ പിന്നാലെ ചെന്നവരു മനസ്സാന്നൃപേന്ദ്രന്മാരും * തങ്ങളിലുണ്ടായൊരു സംഗരകോലാഹലമിങ്ങിനെയെന്നു ചൊൽവാനെത്രയും പണിയത്രെ * ആനതേർകു

തിരകാലാളായപടകളെല്ലാം ഓടിവന്നിതുപുനരന്നേരമിയവക്ഷം *
ഞാണൊലംവസുമനസ്സാകിയനൃപശ്രേഷ്ഠൻ തന്നുടെവില്ലുംകഴിയക്ക
ലച്ചുടത്തുടൻ * അസ്ത്രശസ്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടുവിഗ്ഗതംപ്രയോഗിച്ചാൻ ഭ
ദ്രശ്രേണ്യനെയപ്പോൾക്രുദ്ധനായ്ചിരിച്ചെറം * ഹസ്തശേപയനെ
പ്രയോഗിച്ചിതുമന്മതൊറും ധൈര്യമുൾക്കൊണ്ടുവസുമനസ്സുംകൊ
പത്തൊടെ * ഭദ്രശ്രേണ്യാസ്ത്രങ്ങളെവിച്ഛേദിച്ചനക്ഷണം പ
ത്തുബാണങ്ങൾകൊണ്ടുഭദ്രശ്രേണ്യനെയെയ്താൻ * പിന്നെച്ചാപ
വുംമുറിച്ചീടിനാൻസൂതനെയും കൊന്നിതുനാരാചങ്ങൾകൊണ്ടുവെ
ഗത്തൊടവൻ * ഏട്ടുകൊണ്ടെട്ടുതുരഗങ്ങളെക്കലചെയ്തു പൊട്ടി
ച്ചുകൊടിമരമൊന്നുകൊണ്ടനന്തരം * വക്ഷമാഖേശവുംഭേദിച്ചീടി
നാൻബാണങ്ങളാൽ സക്തനായഭദ്രശ്രേണ്യനമ്മന്നേരം * മ
റൊരുവില്ലുംകഴിയക്കലച്ചുടത്തുചെ നാറാചിപ്പാതവണ്ണംബാണ
ങ്ങൾതൂകീടിനാൻ * വില്ലുസ്തുമുറിച്ചുസാരഥിയെക്കലചെയ്തു നല്ലവാ
ജികളെയുംകൊന്നിതുശരങ്ങളാൽ * ഉന്നതമായകൊടിയുംമുറിച്ചന
ന്തരം മന്നവനുടെമാറുംപിളർന്നുശരംകൊണ്ടു * മൂർച്ഛിതനായവസു
മനസ്സുംവീണളവിരാജ്യത്തിന്നായുഭദ്രശ്രേണ്യനും നടകൊണ്ടാൻ *
പിന്നെമൊഹവുംതീർന്നമറൊരുതേരിലേറി ച്ചെന്നയോദ്ധ്യയുംപെ
ക്ഷേഷിച്ചുപടയോടും * അന്നേരംദിവോദാസനാകിയകാശീനൃ
പൻ പിന്നാലെചെന്നുഭദ്രശ്രേണ്യനോടേറ്റീടിനാൻ * പണ്ടു
ള്ളവൈരമോർത്തുഭദ്രശ്രേണ്യനുമപ്പോൾ ഉണ്ടായകോപത്തോടും
തിരിഞ്ഞുനിന്നീടിനാൻ * തുരഗങ്ങളെക്കൊണ്ടുവേഗേനഭദ്ര
ശ്രേണ്യൻ കാശീഭൂപാലസൈന്യംകൊന്നതുകണ്ടന്നേരം * തുര
ഗവേഗംപൂണ്ടതേരതിലേറിച്ചെന്നു കാശീഭൂപനുംബാണംപൊഴി
ച്ചുതുടങ്ങിനാൻ * ഹൈഹയസൈന്യമൊടുക്കിച്ചാരത്തുനേരം ഹാ
ഹാകാരേണപേടിച്ചോടിനാർശേഷിച്ചവർ * ഭദ്രശ്രേണ്യനമതി
ക്രുദ്ധനായന്നേരം വിദ്ധതമാക്കൂട്ടത്തുതൂകീടിനാൻബാണങ്ങളെ * സ
ത്വരംദിവോദാസൻതന്നുടെവക്ഷോദേശം വിദ്ധമായിതുനിശിത
ങ്ങളാംശരങ്ങളാൽ * ക്രുദ്ധനായ്ദിവോദാസൻപത്രികൾകൊണ്ടു
തന്നെ ഭദ്രശ്രേണ്യൻറചാപംമുറിച്ചുസൂതനെയും * കൊന്നിതു
ഹയങ്ങളെയുംകലചെയ്തുപുന ഉന്നതമായകൊടിമരവുംമുറിച്ചിതു *
ഹൈഹയാധിപനുടെമാറിടംപിളർന്നിതു മൊഹേനഭൂമിതന്നിൽവീ
ണിതുഭദ്രശ്രേണ്യൻ * എന്തിനുമാനധനമെന്നിയെമാനിക്കെന്നു ചി
ന്തിച്ചുദിവോദാസൻവേഗേനനടകൊണ്ടാൻ * ധർമ്മവുമല്ലപരാജി
തനെക്കൊല്ലുന്നതു ഭ്യാംഗിയായനാരിതന്നെയുംവേണ്ടയെല്ലൊ *
ഇത്തരംനിരൂപിച്ചുചെന്നുടൻദിവോദാസൻ പത്തനമകംപുക്കുസു
ഖിച്ചുവാണീടിനാൻ * ഹൈഹയൻപിന്നെക്കാശിഭൂപതിയോടായ

നേരം മൊഹാലസ്യവുംതീൎന്നമനോരഥതേരിലേറി ✱ ശേഷമുള്ളൊരുപടയോടും തൻപ്രാണനോടും യൊഷമാൎമണിയോടും കൂടത്തൻപുരിപുക്കാൻ ✱ കരണീയങ്ങളായകൎമ്മങ്ങളെല്ലാംചെയ്തു മഹിണീയുടെപാണിഗ്രഹണമത്രംചെയ്തു ✱ രാജഭൊഗത്തൊടിരുന്നീടിനാൻചിരകാലം രാജീവനേത്രയായമഹിണിക്കുതുകാലം ✱ ഗൎഭമുണ്ടായ്‌വന്നസന്തൊഷംവാസ്ക്കുവെന്നു ഭൂതവിച്ചിരുത്തുമലപോനകുമാരനും ✱ ഉത്തമൻപിംഗാക്ഷനാഴ്പിറന്നുമരിച്ചവൻ ജന്മംചെയ്തിതുപിന്നെമഹണീതനയനായി ✱ ജാതകൎമ്മാദികളും ചെയ്തിതുദ്വിജശ്രേഷ്ഠൻ ജാതമൊഹനെ വസിപ്പിച്ചീടിനാൻമകനായി ✱ ഉചിതനെന്നുപെരുമിട്ടിതു തനയനു സമ്മൊദത്തോടുമുപനിച്ചിതു യഥാവിധി ✱ ഗൎഭനൊടസ്ത്രശസ്ത്രവിദ്യകൾപാഠംചെയ്തു മറ്റ്ശിഷ്യനാസമനായിതന്ത്രങ്ങൾക്കെല്ലാം ✱ രമ്യമാരുടെമകുടമാകിയചിത്രാംഗിയെ സ്സമ്മൊദത്തൊടുകല്യാണംചെയ്തവനവളെയും ✱ വെട്ടിതുചിത്രാംഗിപെറ്റുണ്ടായിതനയനും നാട്ടിലുള്ളവൎദ്ധമാനനുമുണ്ടായിതെറാം ✱ പുത്രപൌത്രന്മാരൊടുംസുഖിച്ചുദ്വിജശ്രേഷ്ഠ നൊത്തും കീൎത്തിയോടുംവസിക്കുംകാലത്തിങ്കൽ ✱ രാജഭൊഗങ്ങളിലുംവൈരാഗ്യംഭവിച്ചിതൊ രാജിയിൽപരാജിതനായതൊതൊത്താളൂനിത്യം ✱ ബന്ധുപാലന്മാരെ വഞ്ചിതി സമ്മൊനിച്ചു പിന്നിതമവരൊടുകൈക്കൊള്ളിച്ചുരഹസ്യനായി ✱ ആനയില്ലാത പടക്കൊപ്പൊടുമൊരുമിച്ചു സന്തൊഷംപൂണ്ടുനിജ നന്ദനനൊടുംകൂടി ✱ കാശിരാജ്യത്തിന്നാഗ്ഗൊണ്ടാമഹന്തകൂട്ടിപട നാശങ്ങൾചെയ്തിരിവൊദാസനെജയിപ്പാനായ് ✱ അഞ്ജനശൈലംപൊലെപൊന്നിന്നവധി കഞ്ചുകങ്ങളുംമുസലായുധധരന്മാരും ✱ മണ്ഡലതാങ്ങളും ശംഖങ്ങളുമണിതമഞ്ജുസാരഥങ്ങൾ മറ്റമില്ലാതെയുണ്ടു ✱ പത്തികളുണ്ടുപുനരറ്റമില്ലാതവണ്ണം പത്താശാന്തവുംനിറഞ്ഞുച്ചനാദങ്ങളൊടും ✱ സത്യലൊകത്തൊളമെത്തിടിനവാദ്യഘൊഷം ശത്രുരൂപന്മാരുടെചിത്തങ്ങൾചിമുക്കുന്നു ✱ വെഗനകാശിരാജ്യാവളഞ്ഞുദ്വിജശ്രേഷ്ഠൻ പ്രാകാരാട്ടാലങ്ങളുംതകൎത്തുകിടങ്ങുകൾ ✱ നിരത്തിക്കടന്നാടത്തീടിനാപടകണ്ടു കലത്തൊടാശ്ശുപുറപ്പെട്ടിതുദിവൊദാസൻ ✱ തിരക്കിമുമ്പിൽക്കടന്നാടത്തപടകണ്ടു ശരത്താലൊടുക്കിനാൻവെഗനദ്വിജശ്രേഷ്ഠൻ ✱ മരിച്ചശെഷിച്ചുള്ളകാശിഭൂപാലസൈന്യം തിരിച്ചുനടന്നിതുമന്ദത്തൊടന്നെരം ✱ ഏറ്റിതുദിവൊദാസൻതന്നൊടുദ്വിജശ്രേഷ്ഠൻ മുന്നനപ്പൊഴുദിവൊദാസനമെടുത്തിതു ✱ തങ്ങളിലുണ്ടായൊരുയുദ്ധവൈചിത്ര്യമെല്ലാ മിങ്ങിനെയെന്നുപറഞ്ഞീടത്തിനിക്കെളുതു ✱ സാഹസത്തൊടുശരമെത്തുകിനാൻമഴപൊലെ ഹൈഹയാധിപനാവയെരൊരാജദിവൊദാസൻ ✱ രക്തവുമണിഞ്ഞതി

ണൊന്നുമൊന്നിളകാതെ ശക്തിയോടെററമത്യന്തകോപ
ത്തോടും * ശരൌഘമശ്ശരത്തിങ്കലെയ്തീടിനാനതുകൊണ്ടു സങ്കട
ത്തോടുമാർത്തിപൂണ്ടിതുദ്രോണപുത്രൻ * വേദനയോടും പുനരഞ്ചു
നാരാചങ്ങളാൽ ക്രോധേന ദിവോദാസൻതന്നെയുമെയ്തീടിനാ
ൻ * നാരാചഗണമേററുപീഡിതനാകയാലെ പോരിന്നില്ലനി
ല്പനരചെയ്തിതപ്പോ * ശൌര്യമേറീടും ദിവോദാസനടുത്തിതു
ധൈര്യമോടനന്തരമന്തകനെന്നപോലെ * കെല്പേറും ദ്രോണപുത്ര
ൻതന്നുടെ വക്ഷോദേശേ കല്പാന്താനലതുല്യമായൊരു ശരമെയ്താ
ൻ * ചട്ടയും മാറും ഭേദിച്ചുർവ്വിയെ പ്രവേശിച്ചു പെട്ടെന്നു ബാണമതു
കൊണ്ടതിവ്യഥയോടും * ഹൈഹയനരപതി തേരതിൽ വീണീടി
നാൻ മോഹവുംകലർന്നതുകണ്ടൊരു കാശിനൃപൻ * സൂതനെയൊ
ന്നശരംകൊണ്ടുകൊന്നശ്വങ്ങളെ ക്രോധേന നാലുബാണമെയ്തുടൻ
കൊന്നീടിനാൻ * ദ്രോണപുത്രനെപ്പിന്നെക്കൊന്നീല ദിവോദാസ
ൻ ഉത്തമമായധർമ്മമല്ലിതെന്നാകയാൽ * ശത്രുക്കൾക്കപജയമെ
ത്തിയാലവരില്ല മൈത്രിയും കൃപയുണ്ടു സാധുക്കൾക്കറിഞ്ഞാലും ——
ചൊല്ലിയെന്നേഴദ്ധ്യായം തന്നിലെ കഥയിന്നു ചൊല്ലുവൻ ചുരുക്കി
ഞാൻ കേട്ടുകൊള്ളുവിൻ നിങ്ങൾ *

——൦൦൦——

എട്ടാം അദ്ധ്യായം

താതൻ വീണതുകണ്ടനേരത്തു ധർമ്മജനും ക്രോധേന തേരിലേ
റിവേഗത്തിലടുത്തിതു * പാവകജ്വാലകണ്ടു പതംഗമെന്നപോ
ലെ ദേവേന്ദ്രനൊടുവലനെന്നപോലെയുമപ്പോൾ * ബാണങ്ങൾ
കൊണ്ടുതൂകിത്തുടങ്ങി ധർമ്മജനും ക്ഷോണീന്ദ്രനായ ദിവോദാസനുമ
ന്നേരം * സൂതാശ്വധ്വജരഥജാലങ്ങൾ മുറിച്ചിതു ജാതരോഷേണ
ദ്രോണപുത്രനുമപ്പോൾ * ശസ്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടു ദിവോദാസനെ
പ്രയോഗിച്ചാൻ ക്രുദ്ധനായടുത്തിതു കാശിഭൂപനുമപ്പോൾ * ധർമ്മ
ജനുടെ പാർശ്വഗ്രാഹകവീരന്മാരിൽ പത്തുതേരാളികളുമൊന്നിച്ചു
ശൌര്യത്തോടെ * യുദ്ധവും തുടങ്ങിനാരന്നേരം ദിവോദാസൻ ബ
ദ്ധകോപത്തോടടുത്തസ്ത്രങ്ങൾ തൂകീടിനാൻ * ധർമ്മജനപ്പോൾ മി
ത്രശക്തിയോടടുത്തെയ്തു വിദ്ധമശ്വധ്വജസാരഥിരഥങ്ങളെ *
പത്രികൾകൊണ്ടു മുടിച്ചുമഞ്ചുനിമിഷത്തിൽ വധിച്ചു കോപത്തോടും
മൂന്നുബാണങ്ങളെയ്തു * സത്വരം ഖണ്ഡിച്ചിതു കാശീശചാപത്തെ
യ്യു മത്തൽപൂണ്ടപ്പോൾ ദിവോദാസനും വേഗത്തോടെ * ഖഡ്
ഗചർമ്മങ്ങളെക്കൈക്കൊണ്ടു ധർമ്മജൻ തന്നൊ ടുഗ്രനാം ദിവോദാസ

ററട്ടത്താനതുനേരം * പത്തുതേരാളികളുമൊന്നിച്ചുമഴപോലെ ശ സ്ത്രങ്ങൾതൂകിടിനാനന്നേരംദിവോദാസൻ * വാൾകൊണ്ടുബാ ണങ്ങളെച്ഛേദിച്ചുകളഞ്ഞതി വേഗേനപത്തുമഹാരഥന്മാരെയുംകൊ ന്നാൻ * ഉന്മദനുടെസൂതന്തന്നെയുംവെട്ടിക്കൊന്നു മർദ്ദിച്ചുകളഞ്ഞി ത്തുരഗങ്ങളെയും * ചാപതൂണീരവർമ്മാദികളെയെല്ലാംവെട്ടി ക്കൊപെനനുറുക്കിനാനെന്മണിപ്രായംനൃപൻ * തന്നെമായുധങ്ങ ളുംപോയൊരുമർദ്ദനൻ പാരമായ്മുറിഞ്ഞൊരാറുചോരയുമണി ഞ്ഞുടൻ * പോരതിൽപേടിച്ചോടുന്നേരത്തുദിവോദാസൻ പാ രാതെപിന്നാലെപാഞ്ഞെത്തിപ്പിടിപെട്ടാൻ * കേശപാശവുംചു റ്റിപ്പിടിച്ചുതൂക്കിവാളു മാറ്റുപൊങ്ങിച്ചുകഴുത്തറുപ്പാൻതുടങ്ങുമ്പോ ൾ * ബാലനാമിവനെത്താന്താതന്റെമുമ്പിലിട്ടു കാലനുക്കയക്ക ന്നതൊട്ടുമേധർമ്മമല്ലാ * കൊല്ലുന്നേനില്ലപാപമുണ്ടാമെന്നൊർത്തു പിന്നെ തുല്യമാനസനായച്ചീടിനാനവനെയും * മറ്റൊരുതേരി ലേറിതാതനുംതാനുംകൂടി തെറ്റനമർദ്ദിച്ചുശേഷിച്ചുള്ളപടയുമായ് * ഉല്ലാസമാനങ്ങളുംവെടിഞ്ഞീശ്വരനുടെ കല്പിതമെല്ലാമെന്നുകല്പിച്ചു പുരംപുക്കാർ * കാശിഭൂപനുംപ്രബലാരിയെജയിച്ചുപൊ യാ ത്രതൻപുരംപുക്കുസുഖിച്ചുമരുവിനാൻ — അക്കാലമയോദ്ധ്യാധിപ തിയാംവസുമന സ്സുൾക്കാമ്പിൽപരിഭവംചിന്തിച്ചുചിന്തിച്ചിനി * ഭദ്രശ്രേണ്യനെജയിച്ചീടണമെന്നുകല്പി ച്ചുദ്യോഗംചെയ്താൻനിജബ ന്ധുഭൂപാലരോടും * വാഹനായുധച്ഛത്രചാമരാദികളോടും വാ ഹിനിയോടുംപൂർവ്വവൈരമോർത്തുസാഹസത്താൽ നന്മയോതിരംനിര ഞ്ഞൊരുവൻപടയെന്ന സമർദ്ദിച്ചിതുമാഹിഷ്മതിയാംപുരിയെ ല്ലാം * ഉദ്യാനംപൊടിച്ചുടൻനിരത്തികിടങ്ങുകൾ ഉദ്യോഗത്തോ ടുഭദ്രശ്രേണ്യനുമന്നേരം * ദശശരഥങ്ങളുംപത്തിയുമുത്തമ നാം പുത്രനുംകൂടിപുറപ്പെട്ടിതുയുദ്ധത്തിനായ് * അന്നേരംദേവാ സുരയുദ്ധമെന്നതുപോലെ സന്നാഹത്തോടുമതിഘോരമായിതു പോരും * അന്യോന്യമിടകലർന്നൊരായുദ്ധത്തിങ്കൽ പിന്നെയും ഭദ്രശ്രേണ്യൻജയിച്ചാനതുനേരം * ചെന്നുപുക്കിതുവസുമനസ്സു യോദ്ധ്യയിൽ വന്നൊരുപരിഭവംചിന്തിച്ചുവിശോകനായ് * മാന ഹാനിയിൽവലുതായൊരുദുഃഖമില്ല മാനികൾക്കേതാരിലെന്നുള്ള തുണ്ടയല്ലോ * പിന്നെയുംചിലമാസംകഴിഞ്ഞൊരനന്തരം തന്നു ടെമന്ത്രികളുമായുടൻ നിരൂപിച്ചു സന്നാഹത്തോടും സമരത്തിനാ യുസ്സുമന സ്സന്നദ്ധഗജരഥവാജിപത്തികളോടും * കാളിന്ദീനദി യെയുംകടന്നുവേഗത്തോടെ കാലംവൈകാതെമാഹിഷ്മതിയെവള ഞ്ഞുടൻ * ഗോപുരോദ്യാനങ്ങളുംപൊടിച്ചുകിടങ്ങുകൾ കോപേ നകിളത്തിപ്രാകാരവുമെളുത്തിതു * കോട്ടയുംതകർത്തടുത്തിടിന

പടകണ്ടു വാട്ടമെന്നിയെപുറപ്പെട്ടിതുഭദ്രശ്രേണ്യൻ * പുത്രനും താനുമററമില്ലാതപടയുമായ് ശത്രുസൈന്യത്തോടെററുയുദ്ധവുംതുടങ്ങിനാൻ * ഭീരുക്കൾക്കെല്ലാമുള്ളിൽഭീതിയുണ്ടാകുംകണ്ടാൽ ശൂരന്മാൎക്കെല്ലാമതിപ്രീതിയുമുണ്ടായ്വരും * ആനകളെല്ലാമിതുവലത്തുയൊട്ടമട്ട ത്താനകളോടുകലഹിക്കുന്നുപരസ്പരം * അശ്വങ്ങൾകതിച്ചുതൻചേവകരോട്ടമട്ട ത്തശ്വങ്ങളോടുമട്ടത്തെത്തുപിണങ്ങുന്നു * തേരാളിവീരന്മാരവ്വണ്ണമെമഹാരഥ ന്മാരോടുശസ്ത്രാസ്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടുപോർചെയ്തീടുന്നു *കാലാളായുള്ളോർകാലാളോടുമായുധവുമായ് തോലാതവണ്ണം പൊരുതടുത്തും തടുത്തുമ ; ക്കാലുകൾകളെല്ലാംതോൾതുടതലകളും ശൂലപട്ടസചക്രവജ്രാദ്യായുധമെററു * സാലങ്ങൾമുടെററുഭൂമിയിൽവീഴുംവണ്ണം മെല്ലമെല്ലമെല്ലവീണവനിമറയുന്നു* നാലുദിക്കിലുംചോരപ്പുഴകളൊലിച്ചുപരപ്പായ് നാലുദധികളിലുംകൂടുന്നുലാഘവതരം * വാരണവാജികളുംപോരിലാനകളുമെററുപാരതിൽതെരുതെരെവീഴുകയുംമരിക്കയും * കങ്കവായസശിവശ്വാദികൾനിശാചര സംഘവുംപിശാചാദിഭൂതികൾകാളിഗണം * എന്നിവശവങ്ങൾഭക്ഷിക്കയുംചോരകുടി ച്ചൊന്നിച്ചുകളിച്ചുനിന്നാർക്കയുംപുളെക്കയും * രണ്ടുഭാഗവുമൊരുപോലെപടകൂടിനതുരു കണ്ടോരുഭദ്രശ്രേണ്യൻചാപബാണങ്ങളോടും * കോസലശത്രുസൈന്യമൊടുകിത്തുടങ്ങിനാൻ വാസവതുല്യൻവന്യമനസ്സമത്തിനോടും * ബാണങ്ങൾമഴപോലെതൂകിനാനതുകൊണ്ടു ശോണിതശരീരനായ്ക്കോപിച്ചുഭദ്രശ്രേണ്യൻ * കോസലാധിപനോടടുത്തിനാൻബാണങ്ങളാൽ ക്രോധേനവന്യമനസ്സുമൊരംശരങ്ങളാൽ * മൎമ്മങ്ങൾതോറുമെയ്യുമുറിച്ചുജിതശ്രമം ധൎമ്മചാപാദികളുംഖണ്ഡിച്ചാനരക്ഷണം * അന്യോന്യംമുറിഞ്ഞുടൻചോരകൊണ്ടണിഞ്ഞിതു മന്നവന്മാരുംബാണംപിന്നെയുംതൂകീടിനാർ * കൊല്ലുവനിവനെഞാൻ ജയിച്ചീടുവനെന്നു മുള്ളിലുറച്ചിതവൎക്കിരുവൎക്കും അതുച്ചും — അദ്ധ്യായമെട്ടിതംചൊല്ലിനിനിയുള്ള യുദ്ധവൈശഷ്യംകേട്ടുകൊള്ളുവിനൊട്ടുചൊല്‍വൻ *

———

ഒമ്പതാം അദ്ധ്യായം.

ഭദ്രശ്രേണ്യനമതിക്രുദ്ധനായ്ത്തന്നെരം പത്രികളെഴുപത്തഞ്ചെയ്തിതുലാഘവതരം * കോസലാധിപനെഴുപത്തഞ്ചുംമുറിച്ചുപത്താളുഗങ്ങളെഭദ്രശ്രേണ്യനൊപ്രയോഗിച്ചാൻ * വൎമ്മവുംമാറ്റിടവുംപിളൎന്നുപുറപ്പെട്ടു ചെന്നുഭൂമിയിൽപ്രവേശിച്ചിതുബാണങ്ങളും *

അമ്പുകൊണ്ടതിക്രൊധംവരിച്ചുഭദ്രശ്രൌണ്യൻ പിന്നെയാശുബാണമെയ്യുബന്ധിച്ചാൻചാപത്തെയും * പത്രികൾനാലുകൊണ്ടുകുതിരകളെക്കൊന്നു വിദ്രുതമൊരുശരംകൊണ്ടുസൂതനെക്കൊന്നു * പത്തുബാണങ്ങളെയ്തുകൊസലാധിപനെയു മന്നൽചെത്തുന്നെരംകൊസലന്റപെന്നനും * മറെറാരുവില്ലെടുത്തുപെട്ടന്നുകലയെററി പറാലർകാളനൊരുസായകംപ്രയൊഗിച്ചാൻ * ഭദ്രശ്രൌണ്യൊരസ്ഥലംഭെദിച്ചുപുറപ്പെട്ടു കറ്റപുത്രനെപ്പൊലെപുക്കിതുരസാതലം * തെത്തടനന്തനിൽവീണുമൊഹിച്ചുഭദ്രശ്രൌണ്യൻ ആത്തനായതുകണ്ടുധമ്മജൻകൊപത്തൊടും * ബാണങ്ങളെയ്തുകൊണ്ടുസാരഥിതന്നെക്കൊന്നു ബാണമൊരെട്ടുകൊണ്ടുവാജികളെയുംകൊന്നു * വെഗമൊടൊന്നുകൊണ്ടുകെതുവുംമുറിച്ചവൻ കൊസലാധിപനെയുമെയ്യുടൻനുറുക്കിനാൻ * അന്നെരംക്രൊധാകുലനായകൊസലനൃപൻ ചെന്നൊരായിരംബാണമെയ്യുടൽകീറീടിനാൻ * ധമ്മജനതുകൊണ്ടുവിസ്മിതമനസ്കനായ് സമ്മൊഹാൽനിന്നനെരമുണന്നുഭദ്രശ്രൌണ്യൻ * ചാപവുംബാണങ്ങളുംകൈക്കൊണ്ടുവെഗത്തൊടെ കൊപമൊടെയ്തീടിനാനായിരംബാണമവൻ * തെത്തടംപൂകീശരംകൊണ്ടുനരെന്ദ്രപൻ മാത്താണ്ഡനംശുക്കളൊടടിച്ചപൊലെതദാ * ഭദ്രശ്രൌണ്യാസ്ത്രങ്ങളെതടിച്ചുനില്ലുന്നെരം പത്തുബാണങ്ങൾകൊണ്ടുകൊസലെന്ദ്രനെയെയ്താൻ * സൂതനെക്കൊന്നുകുതിരകളെകൊലചെയ്തു വെധിച്ചനൊരുശരംകൊണ്ടുചാപവുമവൻ * മാച്ചിടംപിളൎന്നൊഴുകിടിനചൊരയൊടും * വെറൊരുവില്ലുംകൈക്കൊണ്ടുകലെച്ചൊദശരം * ഭദ്രശ്രൌണ്യനെക്കൊൽവാൻകല്പിച്ചുതൊട്ടതിതു ചിത്രഭാനുജപാശംപൊലെചണ്ഡവിശിഖവും * അദ്ധചന്ദ്രാകാരമായിരിപ്പൊരസ്ത്രംകൊണ്ടു ധമ്മജനെയ്തുബന്ധിച്ചീടിനാനതിനെയും * ധമ്മജനുടെചാപംമുറിച്ചുനൃപതിയും ധമ്മജനെടുത്തിതുമറെറാരുചാപമപ്പൊൾ * മദ്ദിച്ചാനതുമെയ്യുകൊസലനരപതി * സാരഥിതന്നെകൊന്നുവാജികളെയുംകൊന്നു പൊരാതെമുറിച്ചിതുകെതുവുമപ്പൊഴവൻ * മറെറാരുതെരിലെറിച്ചാപബാണങ്ങളൊടും തെററചെല്ലുന്നതുകണ്ടുകൊസലനൃപൻ * സതപരംചാപംമുറിച്ചീടിനാനതുകണ്ടു ധമ്മജനുടെബന്ധുവഗ്ഗമാംതൊഴികൾ * പത്തുപെരൊരുമിച്ചുയുദ്ധവുംതുടങ്ങിനാർ പത്തുപെരെയുംകൊലചെയ്തിതുനൃപതിയും * ഭദ്രശ്രൌണ്യനമതുകണ്ടതിവെഗത്തൊടും ക്രൊധനായടുത്തെറുബാണങ്ങൾതൂകീടിനാൻ * ശസ്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടുകൊപംപൂണ്ടൊരുനൃപതിയും പത്തുബാണങ്ങൾകൊണ്ടുഭദ്രശ്രൌണ്യനെയെയ്തു * ധമ്മജനെയുമെഴുബാണംകൊണ്ടെയ്തീടിനാൻ * ഭദ്രശ്രൌണ്യനമപ്പൊൾവില്ലുതുമുറിച്ചിതു പത്തുബാണങ്ങൾകൊണ്ടുകൊസലെന്ദ്ര

നെയെയ്താൻ * ദുൎമ്മദൻതാനുമപ്പോളെട്ടുബാണങ്ങളെയ്താൻ * വി
ല്ലുമുറിപ്പോയനേരംകൊസലനാഥപതി   നല്ലൊരുഗദയുമായടുത്താ
നതിദ്രുതം * സൂതനുമശ്വങ്ങളുംകേതുവുംകൂടെഗദാ പാതനംകൊ
ണ്ടുപൊടിപെട്ടതൊരനന്തരം * ചാപബാണങ്ങളൊടുമെടുത്തുഭദ്ര
ശ്രേണ്യൻ ചാപവുംമുറിച്ചുസൂതനെയുംകൊന്നുപിന്നെ * അവന്റെ
ഗൊരഗദയെടുത്തുഭദ്രശ്രേണ്യൻ   മന്നവനായകൊസലെന്ദ്ര
നെപ്രയോഗിച്ചാൻ * കൊസലാധിപൻതന്റെതെരെല്ലാന്തകൎത്തി
ത്തു ചെതസിചിചാരിച്ചുഭദ്രശ്രേണ്യനപ്പൊൾ * ഖഡ്ഗചാപങ്ങ
ളൊടുമുൽക്രമിച്ചതുനെരം * ഉൾക്കരുത്തൊടുശരംതൂകിനാൻവസുമ
ന   സ്സൊരാശരപ്പൂട്ടിച്ചുഭദ്രശ്രേണ്യനുംവെഗത്തിനാൽ * ദുൎമ്മദന
ങ്ങനെകൊസലനൃപതിയെ   ശക്തികൊണ്ടെറിഞ്ഞതുകൊണ്ടുവീ
ണിതുസൂതൻ * സാരഥിമരിച്ചതുകണ്ടുകൊസലനൃപൻ   പാരമുൾ
ത്താപമുണ്ടുനില്ക്കുമ്പൊൾഭദ്രശ്രേണ്യൻ * ഖഡ്ഗചൎമ്മങ്ങളൊ
ടുംസത്വരമെടുത്തിതു   ഖഡ്ഗചൎമ്മങ്ങൾകയ്ക്കൊണ്ടീടിനാൻ ദുൎമ്മദ
നും * താതനുമെകനുമായ്കൊസലനൃപെന്ദ്രനെ   ക്രൊധെനവധി
പ്പതിനായടുത്തീടുന്നെരം * ബാണങ്ങൾതൂകീടിനാൻകൊസലനൃ
പെന്ദ്രനും   പാണിലാഘവംകൊണ്ടന്നേരംശരങ്ങളും * തത്രകൊ
സലനൃപൻഭദ്രശ്രേണ്യന്റെവൎമ്മം   ശസ്ത്രേണഖണ്ഡിച്ചതുകണ്ടു
ൎമ്മദനാരനും * സൂതനെക്കൊന്നുഗദയെക്കലചെയ്താൻ ക്രൊ
ധെനഭദ്രശ്രേണ്യൻതെരതുംകളഞ്ഞിതു * പൃഥ്വിയിൽചാടീടി
നാൻകൊസലനൃപതിയും * ഭദ്രശ്രേണ്യന്റെഖഡ്ഗമെയ്തുഖണ്ഡിച്ചു
പിന്നെ   വിദ്രുതംവക്ഷസ്ഥലം ഭേദിച്ചാൻ ബാണങ്ങളാൽ * ഭദ്ര
ശ്രേണ്യനുംഗദയെടുത്താനതുനേരം * ദുൎമ്മദൻതാനുംമുഷ്ടിതെറാ
വുംവെശാകെട്ടാൻ * അന്നേരമെടുത്തുടൻകൊസലെന്ദ്രന്റെചാപം
ഖുന്നമാക്കിനാനതുകണ്ടുകൊസലനൃപൻ * ചെന്നതിൽവലാഹകമെ
റിപ്പൊയ് പുരിപുക്കാൻ   വന്നുകൂടീലയല്ലൊ പിന്നെയുംമനൊര
ഥം * ഹൈഹയന്മാരും പരിശ്രാന്തന്മാരായാരെറ   മാഹവത്തി
ങ്കൽനിന്നുനിവൃത്തിച്ചതുനെരം * ശെഷിച്ചപടയുമായ്പുക്കിതുപുരി
തന്നിൽ ഭെദ്യത്തൊടന്യൊന്യമുൾക്കൊണ്ടൊരുവൈരത്തൊടും—
ഒമ്പതദ്ധ്യായമെവംചൊല്ലിയറിയിതിങ്ങ.   ഇമ്പമായിതന്നെകെ
ട്ടീടുകിൽശെഷംചൊല്ലാം *

———

പത്താം അദ്ധ്യായം.

കാലമതിനെയൊട്ടുകഴിഞ്ഞതാനന്തരം ത്രിലൊകപതിവീരൻ
കൊസലനാഥവരൻ * ഹൈഹയന്മാരെജ്ജയിക്കണമെന്നൊരിമ്പ

ട്ട സാഹസത്തോടുംപടകൂട്ടിനാനന്നുകാലം * സ്നേഹമേറവുമുള്ള
കാശിഭൂപാലനെന്റെ മാഹവത്തിന്നുമിത്രമായ്വരത്തണം * ഇതു
മൊത്തവനെന്ന ദൂതനെനിയോഗിച്ചാൻ സത്വരമവൻചെന്നു
കാശിരാജ്യവുംപുക്കാൻ * ശൂരനാംദിവോദാസനന്ദനൻപ്രതർദ്ദന
ൻ സാദരംദൂതനൊടുവൃത്താന്തംചൊദ്യംചെയ്താൻ * ദൂതനുംതൊ
ഴുതുചൊല്ലീടിനാനവസ്ഥകൾ സാദരംചൊല്ലീടിന്നുഞാൻവന്നകാ
ര്യമെല്ലാം * അഗ്രജനുടെവാക്യംകേട്ടുകൊണ്ടാലുമെങ്കിൽ മൽഗി
രാസമസ്തവൃത്താന്തവുമുള്ളവണ്ണം * ഞാൻപലവട്ടംഭദ്രശ്രേണ്യ
നോടെറുതൊററാൻ മാംപ്രതികാരമന്യമുണ്ടാകണംഭവാനിനി *
ഹൈഹയന്മാരെജയിപ്പാനൊരുസഹായമാം യാഹവത്തിനുകൂടെ
പ്പോരേണമയാസാകം * പുത്രമിത്രാമാത്യന്മാരൊടുംനിഗ്രഹി
ക്കണം ഭദ്രശ്രേണ്യനെയെന്നൊരുമനസ്സാന്തിവരൂ * അല്ലെന്നു
വരുന്നാകിൽസംശയംതീർക്കലെന്നെ കൊല്ലുണമവനരിനില്ലസം
ശയമെല്ലും * അതുകയാൽസമസ്തസൈന്യംതൊടുമൊരുമിച്ചു വെ
ഗേനവന്നീടണമെന്നരുൾചെയ്തുനൃപൻ * ദൂതവാണികളേവം
കേട്ടപ്പൊൾപ്രതർദ്ദനൻ പ്രീതിപൂണ്ടുകംദൂതനൊടുചൊല്ലീടിനാ
ൻ * ഭാഗ്യവാനെത്രയുംഞാനെന്നറിഞ്ഞിതിപ്പൊൾ യോഗ്യക
ർമ്മത്തിങ്കൽമമാർത്ഥനാഞ്ചൊന്നാകയാൽ * ഏതുമിന്നിയവൻചെന്നു
ചൊല്ലുകമടിയാതെ സങ്കടമിതുനിനച്ചുള്ളിലുണ്ടായിടൊല * വാ
ഹിനിയോടുംകൂടെപ്പിന്നെഞാൻയുദ്ധംചെയ്തു ഹൈഹയാധിപനെ
യുംപുത്രമിത്രങ്ങളെയും * ആഹവത്തിങ്കൽവധിച്ചാർത്ഥനാശാംതാ
ഴാ മാഹന്തവന്ദിപ്പതിന്നാസ്ഥതമെനചൊൽനീ * ദൂതനമതുകേ
ട്ടചെന്നയൊദ്ധ്യയുംപ്രാപി ച്ചാദരവൊടുവൃത്താന്തങ്ങളുമറിയിച്ചാ
ൻ * ദൂതനെസ്സമ്മാനിച്ചുരണ്ടാംമാസത്തിൽനൃപൻ ജാതമോദ
നായ്പടക്കൊപ്പുകൾകൂട്ടീടിനാൻ * ഹസ്ത്യശ്വരഥങ്ങളുമെറമില്ലാതെയു
ള്ള പത്തിയുംപുത്രമിത്രാമാത്യസനാഥനായി * രാജ്യകാനനങ്ങളു
ംദേശങ്ങൾകടന്നവപോയ് പുഷ്യമാംമാഹിഷ്മതി നഗരംപ്രാന്തംപു
ക്കാർ * തല്ക്കാലെപടയോടുംവെന്നിതുകാശിനൃപ നല്ലക്കാന്യതെള്ളി
ഞ്ഞിതുകോസലനരേന്ദ്രനും * നല്ലൊരുസഹായമുണ്ടായിതുനമു
ക്കിപ്പൊൾ എല്ലാരാതിയുംജയിക്കാമിനിശ്ശത്രുക്കളെ * എന്നുകല്പി
ച്ചുശീഘ്രംകോസലകാശിസൈന്യം ചെന്നുമാഹിഷ്മതിയാംപുരിയെ
വളഞ്ഞിതു * നിഷ്ടുരങ്ങളുംപൊടിപെട്ടുകിടങ്ങുക ളൊക്കവെ
നിരത്തിപ്രാകാരവുംമുറിച്ചുടൻ * ഗോപുരങ്ങളുംകെട്ടുത്താലയങ്ങളു
മെല്ലാം കൊമ്പനകളെതറുകണ്ടാരംഭദ്രശ്രേണ്യൻ * പുത്രനും
താനാംചതുരംഗവാഹിനിയുമായ് സത്വരംപുറപ്പെട്ടുയുദ്ധവുംതുടങ്ങി
നാൻ * ഉത്തരഭൂപരെപുറപ്പെട്ടശത്രുവിനാശം ചെയ്വതിന്നുകൊപ

ത്തൊടുംകോസലനരവരൻ * പെട്ടന്നതടുത്തപ്പോൾത്തുടൻകലഹവും പൊട്ടിക്കുകളൊന്നിളകിച്ചമഞ്ഞിതു * ശക്തിയൊടടുത്തിടചെന്നിതുപരസ്പരം ശസ്ത്രാസ്ത്രങ്ങളെക്കൊണ്ടെതുകിനാനതുനെരം * ഹസ്ത്യശ്വരഥങ്ങളുമറമില്ലാതെയുള്ള പത്തിയുംമരിച്ചിതുരണ്ടുഭാഗത്തുമപ്പൊൾ * ഖഡ്ഗചർമ്മങ്ങൾഗദശക്തിപട്ടസങ്ങളും മുൽഗരചക്രചാപബാണങ്ങൾപ്പിണ്ഡിപാലം * ഭിണ്ഡിപാശങ്ങൾമുസലങ്ങളെന്നിവയെററു ഖണ്ഡമായവയവംവെർപെട്ടുവീണിടിനാർ * ശങ്കരശിവശിവ ചൊല്ലാവതല്ലയെതും സംഖ്യയില്ലാതപടമരിച്ചൊരനന്തരം * ദാഹവുംബുഭുക്ഷയുംസാദവുംമുറിഞ്ഞുള്ള രൌദ്രവുംകലന്നിതുശെഷിച്ചപടയെല്ലാം * ഭീതിയുംപൂണ്ടുപരവശന്മാരായാർചിലർ ഖെദവുംകെളുത്തടുത്തീടിനാർചിലരപ്പൊൾ * വീര്യസപത്നതെപ്രാപിച്ചിടാമെന്നുള്ളിലൊത്തു ശൌര്യേണയുദ്ധംചെയ്തുമരിച്ചീടിനാർചിലർ * യുദ്ധഭൂമിയിൽവന്നുനിറഞ്ഞുചമഞ്ഞിതു ഗൃദ്ധ്രങ്ങൾകാകങ്ങളുംസാരമെയാദികളും * രക്തവാഹിനികളും വെഗത്തിലൊഴുകുന്നു നൃത്തമാടുന്നുകബന്ധങ്ങളുംപലവിധം * ചിത്രമെത്രയുംയുദ്ധമെന്നദെവാദികളും ചിത്തവിഭ്രമത്തോടുമത്യത്ഭുതംപൂകുന്നു— ഉക്തമായിതുപത്താമദ്ധ്യായമിനിയുംഞാൻ വ്യക്തമായ്സംക്ഷെപിച്ചുചൊല്ലുവൻകെട്ടുകൊൾകിൻ * *

പതിനൊന്നാം അദ്ധ്യായം.

ചൊല്ലുള്ളതെരാളികൾശസ്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടുവെഗാൽ കൊല്ലുന്നഗജവാജിപത്തികളെയുംപിന്നെ * നല്ലതെരാളികളുംമരിച്ചുവീണിടുന്നു ശല്യങ്ങൾകൊണ്ടുവലഞ്ഞിടുന്നുചിലരെല്ലാം * മത്തഹസ്തികൾകരുത്തെറിയവീരന്മാരും ശസ്ത്രതൊമരമുസലാങ്കുശങ്ങളെക്കൊണ്ടും * പത്തിഹസ്തിപവീരരഥ്യശ്വഗണങ്ങളെ പത്തുമമ്പതുംനൂറുമഞ്ഞൂറുംകൊന്നീടുന്നു * പത്തികൾപത്തികളെസ്സത്വരമൊട്ടുക്കുന്നു പത്രികൾമഴപൊലെവിട്ടംപൊഴിക്കുന്നു * അശ്വികൾചിറകററുപൃത്ഥ്വിയിൽവീഴുംവണ്ണം ഹസ്തികൾതെരുതെരമറിഞ്ഞുവീണീടുന്നു * സിന്ധുസൌവീരബാൽഹികാരട്ടാധിപന്മാരും അന്തകപുരിപുക്കാർചതുരംഗങ്ങളൊടും * രക്തവാഹിനികളുംസതതമൊഴുകുന്നു രക്തപായികളെല്ലാംനൃത്തവുമാടീടുന്നു * ഭദ്രശ്രേണ്യനുമപ്പൊൾക്രുദ്ധനായ്തെരിലെറി വിട്ടമടുത്തിതുപുത്രന്മാരൊടുമായ് * ബാണങ്ങൾമഴപൊലെതുകിനാനതുകൊണ്ടു വീണിതുഭൂമിതന്നിൽകൊസലാധിപസൈന്യം * രാജപുത്രന്മാരെയുംകൊന്നിതു

പലരെയും ആജിയിൽമരിച്ചിതുപടനായകന്മാരും * വാജികളും ഗജങ്ങളുംതേരാളികളുംകാലാളോടും വ്യാജമെന്നിയെനിന്നുപൊരുതാർഭയങ്കരം * കാശിരാജനുമയോദ്ധ്യാധിപനതാനുമട്ട ശരാശുഗങ്ങളെക്കൊണ്ടുതൂകിനാർമഴപോലെ * ഹൈഹയാധിപനുടെസൈന്യമതുനേരം ഹാഹാകാരേണമരിച്ചീടിനാരക്ഷണാൽ * ദുർമ്മദനതുനേരമന്തകനെന്നപോലെ വിദ്രുതമൊടുക്കിനാൻപ്രത്യർത്ഥിബലമെല്ലാം * ദുർമ്മദനുടെശരമേറ്റുതൻപടയെല്ലാം പ്രദ്രുതമായനേരമട്ടതാൻപ്രതർദ്ദനൻ * കാശിഹൈഹയനൃപവീരന്മാർജ്ജയിപ്പതിന്നാശയാപരസ്പരംനിന്നുപോർചെയ്യുന്നേരം * സിദ്ധചാരണഗന്ധർവ്വാപ്സരസ്സാദികൾ യുദ്ധംകാണ്മതിന്നുവന്നാകാശമാർഗ്ഗമെല്ലാം * നിറഞ്ഞുവിമാനങ്ങൾകൊണ്ടുശീതങ്ങളോടും പറഞ്ഞുതുടങ്ങിനാരന്യോന്യമൊരൊന്നവർ * യുദ്ധവൃത്താന്തംകേട്ടമറ്റുള്ളനൃപന്മാരും ബദ്ധകൌതുകംപൂണ്ടുചിത്തത്തിൽനിരൂപിച്ചാർ * ബന്ധുകൃത്യംചെയ്യേണമാകുന്നതെല്ലാമിപ്പോ ളന്തരമുണ്ടോനമുക്കില്ലാത്തിലെല്ലാംകൊണ്ടും * ഇത്ഥമോർത്തന്യനൃപന്മാരെല്ലാംനിജനിജമിത്രമായുള്ളവർക്കുതുണപ്പാനതുകാലം * കണ്ടുകൂടാതൊളമങ്ങുള്ളവമ്പടയെല്ലാം രണ്ടുഭാഗത്തുമയച്ചീടിനാർജ്ജയിപ്പാനായ് * വാരിധികളിൽച്ചെന്നുനദികൾകൂടുംവണ്ണം ചെന്നുചേരുന്നുപടരണ്ടുഭാഗത്തുമപ്പോൾ * ആനകൾപടഹശംഖാദികൾവാദ്യത്തോട മാനതേർകുതിരകാലാൾചെന്നുനിറയുന്നു * ഭൂമിയില്പുള്ളചതുരംഗവാഹിനിയെല്ലാം പൊർമദത്തൊടരണ്ടുഭാഗമായ്നിറയുന്നു * ആഹവത്തിനുകാശികൊസലേന്ദ്രന്മാർചെന്നു ഹൈഹയരാജ്യംവളഞ്ഞീടിനാരെന്നുകേട്ടു * [illegible]ക്ഷനായരാത്രിഞ്ചരനായകൻനിജ ഭീമമായൊരുപടക്കൊപ്പോടുംപുറപ്പെട്ടാൻ * ക്ഷേമകനായനിജതാതനെക്കലചെയ്യാൻ ഭൂമിപനായദിവോദാസൻപണ്ടത്രേയല്ലൊ * കൊസലേശപരൻവസുമനസ്സുംകലചെയ്യാൻ മാതുലനായപിംഗാക്ഷനെയെന്നതുകൊണ്ടും * ക്ഷേമകൻ[illegible]ശ്രേണ്യൻതന്നുടെസഖിമുന്നാം വാമന്മാരെല്ലാംകൊണ്ടുംകൊസലകാശീശന്മാർ * മൂന്നരക്കോടിരാത്രിഞ്ചരസേനയുമായി ച്ചെന്നിതുഭീമാക്ഷനുംഹൈഹയസൈന്യംതന്നിൽ * ദുർമ്മദനുടെപാർഷ്ണിഗ്രാഹകനായിച്ചെന്നു യുദ്ധവുംതുടങ്ങിനാൻനിർദ്ദയൻഭീമാക്ഷനും * കാശികൊസലപതിസൈന്യമുല്പക്ഷംകൊണ്ടു നാശവുംവരുത്തിനാരുഗ്രരാക്ഷസരെല്ലാം * ഖഡ്ഗചാപപട്ടിശശക്തിപരിഘഗദമുസല മുൽഗ്ഗരപാശവജ്രവലയാദികളാലെ * കൊന്നുകൊന്നൊടുക്കിനാർമാനുഷരെയുംപിന്ന രഥഗജഹയപത്തികളെയുമെല്ലാം * അന്നേരംകാശീശനുംകൊസലനൃപേന്ദ്രനും അന്യഭൂപാലന്മാരുമൊന്നിച്ചുയുദ്ധംചെയ്താർ * ഹൈഹ

യുദ്ധമഹാബലമസംഖ്യംമരിച്ചിതു വാഹനാദികളോടുംമരിച്ചുരാക്ഷസന്മാം * ഇതിനെയൊരുയുദ്ധംകണ്ടിട്ടില്ലെന്നുമൊക്കെ തങ്ങളിൽപറയുന്നിതാകാശ ചാരികളും — ചൊല്ലിയേൻ പതിനൊന്നാമദ്ധ്യായം ഞാൻനിങ്ങളോടു ചൊല്ലുവൻവേണമെങ്കിലിനിയുംകേട്ടുകൊൾവിൻ *

പന്ത്രണ്ടാം അദ്ധ്യായം.

ശ്രീരാക്ഷസന്മാരുതന്നേരംശോണിതനാദികണ്ടു യാമിനീചരന്മാരൊടീവണ്ണമുരചെയ്താൻ * നമ്മുടെകുലത്തിനുഭക്ഷണത്തിനുമുന്നം ബ്രഹ്മാവുകല്പിച്ചിതുശോണിതമാംസാദികൾ * നിങ്ങളെന്തിളകാതെ നില്ക്കുന്നതെല്ലാവരും സംഗരെമനുഷ്യരെക്കൊന്നുഭക്ഷിച്ചുകൊൾവിൻ * ശോണിതവാഹിനികളൊരൊരൊവഴിരണക്ഷോണിയിലൊഴുകുന്നതൊക്കവെകണ്ടീലയോ * ആനകൾകുതിരകളെന്നിവറൊറൊടുകൂടി മാനവന്മാരൊലിക്കുന്നിതുബഹുവിധം * ഉത്തമനാം പ്രതർദ്ദനൻതന്നെയുംമകനെയും പോരതിൽവസുമനസ്സിനെയുംമകനെയും * ഭക്ഷിച്ചുഭദ്രശ്രേണ്യനാനന്ദംവരുത്തേണം രക്ഷൊവീരന്മാരെല്ലാനാമെന്നതൊത്തിട്ടുവിൻ * ഇത്തരംവാക്കുകേട്ടുരാക്ഷസപ്പടയെല്ലാം ഉദ്ധൂതസമുദ്രവൽക്ഷുബ്ധമായതുന്നേരം * രക്തവാഹിനികളെപാനവുംചെയ്തുചെയ്തു ശത്രുസൈന്യകമലെയ്യപുക്കുകൊണ്ടുതിട്ടതാം * ഹസ്തികളെയുംപുനരശ്വസംഘാതത്തെയും മർത്ത്യവീരന്മാരെയുംഭക്ഷിച്ചുതുടങ്ങിനാർ * അന്നേരംദേവാസുരസിദ്ധഗന്ധർവ്വാദിക ളെന്നോകഷ്ടമെയെന്നുതങ്ങളിൽപറഞ്ഞിതു * കാശികോസലനൃപെന്ദ്രന്മാരെക്കണ്ടീലത്രെ രാശരാസ്ത്രിയിൽമഗ്നന്മാരായാരെന്തോ പാപം * കാണികളെല്ലാംതമ്മിലീവണ്ണംപറയുമ്പോൾ പ്രാണഭീതിയുംപൂണ്ടുശേഷിച്ചനരബലം * ക്ഷീണസത്വങ്ങളുമായേറവും വിഷണ്ണരായ് കൌണപവരപരിപീഡിതരായിതെല്ലാം — ദ്വാദശാദ്ധ്യായമേവംചൊല്ലിക്കേട്ടൊന്നെനിന്നും സാദരംപൂണ്ടുകേട്ടുകൊള്ളുവിൻകഥാശേഷം *

പതിമൂന്നാം അദ്ധ്യായം.

കാശികോസലനൃപന്മാരതുന്നേരംകോപി ച്ചാശുഗങ്ങളെപ്പൊഴിച്ചീടിനാരതുന്നേരം * ഹൈഹയസൈന്യമേറ്റംമരിച്ചാരതിട്ടതാം ആഹവംദേവാസുരതുല്യമായ്ച്ചമഞ്ഞിതു * ഭദ്രശ്രേണ്യനെ

പ്രയോഗിച്ചിതുബാണങ്ങളാൽ യുദ്ധവുംഭയങ്കരമായ്വന്നിതതുകണ്ടു • ഭദ്രശ്രേണ്യനുമടുത്തീടിനാനന്നേരം ക്രുദ്ധനായ്ചെന്നാനയൊദ്ധ്യാധിപതെരമാളികൾ • അസ്ത്രങ്ങളെല്ലാമവരെവധിയില്ലാതോളം ദുർദ്ദമനതുനേരമെയ്യുന്നു ബാണമെല്ലാം • ശത്രുഭൂപാലന്മാരെത്തൽക്ഷണംത്രിധന്വാവുംദുർദ്ദമൻതന്നെപ്രയോഗിച്ചിതുബാണങ്ങളാൽ • യുദ്ധവുംഭയങ്കരമായ്വന്നിതതുകണ്ടു ഭദ്രശ്രേണ്യനുമടുത്തീടിനാനന്നുനേരം • ക്രുദ്ധനായ്ചെന്നാനയോദ്ധ്യാധിപനതുകണ്ടു സത്വരമടുത്തിതുഭീമാക്ഷൻനിശാചരൻ • ഹസ്തിതൻകഴുത്തേറിച്ചാപബാണങ്ങളോടും • കാശിരാജനുമവനോടുപോർചെയ്തീടിനാ നാലുവന്നടുത്തിതുരാക്ഷസപ്പടയപ്പോൾ • കാശിരാജാത്മജനാംവത്സനതുനേരം മാർഗ്ഗണംപെയ്തമഴപോലെതൂകിനാനേറം • രാക്ഷസങ്ങടെതലയറുത്തുതത്തരെക്ഷണംകൊണ്ടുയുദ്ധഭൂമിയിൽനിരത്തിനാൻ • മൃത്യുലോകവുംപുക്കരാക്ഷസപ്പടയപ്പോൾ ക്രുദ്ധനായടുത്തിതുഭീമാക്ഷൻവേഗത്തോടെ • ആശരാധിപനൊരുതോമരംകൊണ്ടുഗ്രവം കാശിരാജനെപ്രയോഗിച്ചതുകൊണ്ടനേരം • തേർത്തടംതന്നിലിരുന്നീടിനാൻമൂർച്ഛയോടു മാറടുത്തിതുവത്സനതുകണ്ടതിദ്രുതം • ബാണങ്ങൾകൊണ്ടുപിളർന്നീടിനാൻഭീമാക്ഷനെ കൌണപാധിപന്താനുംകോപമൂർച്ഛിതനായാൻ • തേരിനെയെത്തന്നെക്കൂട്ടിനാൻഗജേന്ദ്രനെ വീരനാംവത്സനപ്പോൾബാണങ്ങൾതൂകീടിനാൻ • തോമരംപ്രയോഗിച്ചാൻമാർവ്വിടത്തിങ്കലതു ഭീമാക്ഷൻപത്തുശരമെയ്തുടൻനുറുക്കിനാൻ • മാരുതവേഗത്തോടുംവത്സനുനേരെചെന്നു വാരണപ്രവരനെക്കൂട്ടിനാൻഭീമാക്ഷനും • ജയിക്കവത്സനെന്നുചൊല്ലിനാർദേവാളികൾ ഭയപ്പെട്ടിതുകാശികോസലഭൂപന്മാരും • ആനതൻവരവതിവേഗനകണ്ടനേരം മാനസധൈര്യത്തോടെവത്സനുംബാണങ്ങളാൽ • വായുവേഗത്തെശൈലംതടുത്തുനില്ക്കുംപോലെ വീര്യവാൻതടുത്തുനിന്നീടിനാൻഗജേന്ദ്രനെ • സ്തംഭിച്ചകരീന്ദ്രനെക്കണ്ടുടൻഭീമാക്ഷനും വമ്പിച്ചശക്തികൊണ്ടുവത്സനെപ്രയോഗിച്ചാൻ • ശക്തിയെയറുത്തവത്സൻക്രുദ്ധനായതുനേരം പത്രികളഞ്ചുകൊണ്ടെയ്തീടിനാൻഭീമാക്ഷനെ • നാരാചമാകുന്നമർദ്ധ്യചന്ദ്രാർദ്ധനിഭം വാരണേന്ദ്രനെപ്രയോഗിച്ചതാൽവക്ത്രമററു • പാരതിലുർവ്വീധരംവീണതുപോലെവീണു വാരണപ്രവരനുംഭീമാക്ഷനതുനേരം • ചാപബാണങ്ങളോടുംഭൂമിയിൽചാടീടിനാൻ കോപമോടൊരുതേരിലേറിനാൻപിന്നെയവൻ • കാശിഭൂപാലപുത്രനോടുയുദ്ധംചെയ്താനാ യാശപ്പെടുത്തിതു കാലസന്നിഭനായേ — അദ്ധ്യായംപതിമൂന്നു കഴിഞ്ഞിതിനിയുംഞാൻ യുദ്ധവൈചിത്ര്യമൊക്കെചൊല്ലീടുവൻ •

പതിനാലാം അദ്ധ്യായം

വത്സനൊടടുത്തഭീമാക്ഷനെക്കണ്ടനെരം വത്സതാതനമുന്നുത്ഥാനംചെയ്തീടിനാൻ * സായകധനുൎദ്ധരനാകിയകാശീനൃപൻ വായുവെഗത്തൊടടുത്താത്മജാന്തികംപുക്കാൻ * വജ്രതുല്യങ്ങളായബാണങ്ങൾപൊഴിഞ്ഞപ്പൊൾ സജ്ജരനായൊരനെകതഞ്ചരപ്രവരനും * കാശിഭൂപനെപ്രയൊഗിച്ചിതുബാണങ്ങളാ ലാശരാധിപനെക്കാശീശനുംപ്രയൊഗിച്ചാൻ * ഭീമാക്ഷനതുനെരംബാണങ്ങൾതൂകീടിനാൻ ഭൂമിപാലെന്ദ്രൻപ്രതൎദ്ദനനതുനെരം * കൌണപാധിപനുടെമാറ്റിടംപിളൎന്നിതു ബാണമൊന്നെയ്തുപിന്നെരണ്ടുബാണങ്ങൾകൊണ്ടു * പാണികൾരണ്ടിനെയുമെയ്തുകൊണ്ടനെരം കൌണപാധിപനായഭീമാക്ഷൻകുപിതനായ് * നാരാചങ്ങളെക്കൊണ്ടുമൎമ്മങ്ങൾതൊറുമെയ്താൻ ചൊരയാൽമുഴുകിനാൻകാശിഭൂപനുമപ്പൊൾ * സൂതാശ്വധ്വജരഥയുക്തനാംഭീമാക്ഷനെ ക്രൊധെനബാണൊഘംകൊണ്ടുടൻമൂടീടിനാൻ * ക്രുദ്ധനായ്പ്രതൎദ്ദനൻതന്നെയുമതുനെരം പത്തുബാണങ്ങൾകൊണ്ടെയ്തീടിനാൻഭീമാക്ഷനും * അന്നെരമെഴുപത്തുനാരാചങ്ങളെക്കൊണ്ടു മന്നവൻഭീമാക്ഷനെസ്സതതംപ്രയൊഗിച്ചാൻ * അല്പൽപ്പുണ്ടതുകൊണ്ടുകാശിഭൂപതിയുടെ വില്ലുമുറിച്ചിതുരാക്ഷസപ്രവരനും * വില്ലുപൊയതുനെരംമന്നവൻഗദകൊണ്ടു തല്ലിനാനമൊളവിഭീമാക്ഷനതുകൊണ്ടു * തെൎത്തടന്തന്നിൽമൊഹംകൈക്കൊണ്ടുവീണീടിനാ നാൎത്തിതുകാശീനൃപന്തന്നുടെസൈന്യമപ്പൊൾ * ഭീമാക്ഷൻമരിച്ചിതെന്നൊൎത്തുടൻപ്രതൎദ്ദനൻ തൂമയൊടൊയവില്ലുകലച്ചാന്നാൎത്തീടിനാൻ * ധൈൎയ്യമുൾക്കൊണ്ടുരാത്രിഞ്ചരനുമൊഹംതീൎന്നു ശൌൎയ്യണെശരങ്ങൾതൂകീടിനാൻഭൂപാലനെ * കാശീശൻഭീമാക്ഷൻറെചാപവുമെയ്തുമുറി ച്ചാശുഗമിരിപത്തുകൊണ്ടവനെയുമെയ്താൻ * മറ്റൊരുവില്ലുംകലച്ചന്നെരംനിശാചരൻ തെറ്റന്നൃപതിതൻകഴുത്തിലെയ്തീടിനാൻ * ചൊറുതാപവുംപൂണ്ടുനിന്നിതുഭൂപാലനും * പാറലർകാലനായഭീമാക്ഷനതുനെരം * കൊന്നിതുനാലമ്പെയ്തുതുരഗങ്ങളെയെല്ലാം കൊന്നിതുസൂതനെയുമ്മുറിച്ചാൻധ്വജത്തെയും * കാശിഭൂപനുമപ്പൊളൎദ്ധചന്ദ്രാകാരമായൊരാശുഗംകൊണ്ടുചാപമ്മുറിച്ചാനതുനെരം * ഖഡ്ഗവുംകൈക്കൊണ്ടു കാശീശ്വരനുടെചാപം തൽക്ഷണെവെട്ടിമുറിച്ചീടിനാൻഭീമാക്ഷനും * ചാപവുംരഥവുംതുരഗങ്ങളുംസാരഥിയും വെർപെട്ടുപരവശനാകിയകാശീനൃപൻ * ഖഡ്ഗചൎമ്മങ്ങളുമായുൎവ്വിയിലതിദ്രുതം നിൎഗ്ഗമിച്ചടുത്തിതുഭീമാക്ഷന്തന്നെക്കൊൽവാൻ * പെടിച്ചുഭീമാക്ഷനും

തെരിൽനിന്നുടൻചാടി പ്പൊയതുനെരംനൃപൻ സൂതനെവെട്ടി
കൊന്നു • തെർകുതിരകളെയുമെണ്മണിപ്രായമാക്കി വെഗമൊട
ടുക്കന്നകാശിഭൂപനെക്കണ്ടു • ഭദ്രശ്രെണ്യൻറഥമെലെറിനാൻഭീ
മാക്ഷനും വിദ്രുതമൊരുവില്ലുമെടുത്തുകുലചെയ്തറി • ബാണങ്ങൾതൂ
കീടിനാൻകാശിഭൂപനെയവൻ പാണിലാഘവത്താൽവാൾകൊ
ണ്ടുഖണ്ഡിച്ചാനെല്ലാം • ഭീമാക്ഷൻകൃപാണവുമെയ്തുഖണ്ഡിച്ചാ
നപ്പൊൾ ഭൂമിപനൊരുചാപമെടുത്തുകുലചെയ്തറി • ശസ്ത്രങ്ങൾ
തൂകീടിനാനന്നെരംഭീമാക്ഷനും ശക്തിയെപ്രയൊഗിച്ചുകാശീശവ
ക്ഷൊമധ്യെ • മെലിച്ചാനതുനെരംമൊഹിച്ചുകാശീശനും അങ്ങു
ചെന്നുതല്ലൊട്ടുംതെരതിൽവീണിടിനാൻ • ദുഃഖത്തൊടതുകണ്ടു
കൊസലനൃപെന്ദ്രനും രക്ഷൊനായകന്മാരുടെമർമ്മങ്ങൾതൊറുമെയ്തു •
അനന്തരംഭദ്രശ്രെണ്യൻകൊസലനരപതി തന്നുടെശരാസനമെയ്തു
ഖണ്ഡിച്ചീടിനാൻ • ഭദ്രശ്രെണ്യനുംനിശാചരന്മാരുമായെതിൎത്തു ശസ്ത്ര
ങ്ങൾതൂകീടിനാർകൊസലനൃപെന്ദ്രനെ • ഇക്ഷ്വാകുകുലവരൻമ
റ്റൊരുവില്ലുമായി തൽക്ഷണമെടുത്തുബാണാവലിതൂകീടിനാൻ •
രക്ഷൊനായകനെയും ഹൈഹയനൃപനെയും സക്ഷതനായകാശിഭൂ
പനുമതുനെരം • മൊഹാലസ്യവുംതീൎന്നുചാപബാണങ്ങളൊടും
ഹൈഹയനിശാചരെശന്മാരൊടെതിൎത്തിതു • നാലുബാണങ്ങൾകൊ
ണ്ടുഹൈഹയരഥഹയം നാലുംകൊന്നിതുവസുമനസ്സുമതുനെരം •
ഭീമാക്ഷഭദ്രശ്രെണ്യന്മാരുടെചാപങ്ങളെ ഭീമബാണങ്ങളെയ്തുഖ
ണ്ഡിച്ചുസൂതനെയും • കൊന്നതുനെരംപരവശന്മാരായിതത്ര നി
ന്നതുകണ്ടുകൊപിച്ചടുത്താൻദുൎമ്മദനും • അനന്തരംദുൎമ്മദനൊടടു
ത്താൻത്രിധന്വാവും പിന്നെയുണ്ടായയുദ്ധമെത്രയുംഭയങ്കരം • ദു
ൎമ്മദൻത്രിധന്വാവിൻവില്ലെയ്തുമുറിച്ചിതു സത്വരംകുലചെയ്തു സൂത
നെലാഘവതരം • കൊന്നിതുവാജികളെധ്വജവുംമുറിച്ചിതു പിന്നെ
യൊരെഴുശരംത്രിധന്വാവിനെയെയ്താൻ • സൂതനുംരഥവുംവില്ലും
പൊയപ്പൊൾത്രിധന്വാവു മൊദംചെയ്തീടിനാൻഖഡ്ഗചൎമ്മങ്ങ
ൾകയ്യാൽ • ദുൎമ്മദനൊടടുത്തീടിനാനതിദ്രുതം അവനെയ്തുഖ
ണ്ഡിച്ചിതുഖഡ്ഗചൎമ്മങ്ങളപ്പൊൾ • ആയുധംപൊയനെരംമറ്റൊ
രുതെരിലെറി വായുവെഗമൊടടുത്തീടിനാൻത്രിധന്വാവും • ദു
ൎമ്മദനതുകണ്ടു സത്വരംവാങ്ങിപ്പൊയി ഭദ്രശ്രെണ്യൻറസമീപ
ത്തെപ്രാപിച്ചീടിനാൻ • ഭദ്രശ്രെണ്യനുംരക്ഷൊവീരന്മാരൊരൊതെ
രിൽ സത്വരംകരയെറിശസ്ത്രങ്ങൾതൂകീടിനാൻ • അനന്തരംത്രിധ
ന്വാവുംതെരിലങ്ങെറിക്കൊണ്ടു ചെന്നിതുയുദ്ധത്തിനുചാപബാണ
ങ്ങളൊടും • യുദ്ധസന്നദ്ധനായികാശിഭൂപനുംതെരിൽ ഉദ്ധതബു
ദ്ധിയൊടുമടുത്താനതുനെരം • വില്ലെയ്തുമുറിച്ചിതുഭീമാക്ഷൻകാശീ

ശരം മെല്പൽപൂണ്ടിതുബാണമെറവുവെദനയൊടും * കൊസലനൃ
പനതുകണ്ടുഭീമാക്ഷചാപം ഭാസുരമായശരംകൊണ്ടുഖണ്ഡിച്ചീടി
നാൻ * ഭദ്രശ്രേണ്യനപ്പൊൾകൊസലനൃപന്റെ വിസ്തൃതവക്ഷ
സ്ഥലംഭെദിച്ചാനസ്ത്രങ്ങളാൽ * ബാണചാപവുംകയ്യിൽനിന്നവെ
റിട്ടതെരിൽ വീണിതുവസുമനസ്സന്നെരമതുകണ്ടു * സിംഹനാദവും
ചെയ്തു സന്തുഷ്ടന്മാരായിതു ഹൈഹയനാം നൃപൻമരിച്ചാനന്നൊ
ത്തുള്ളിൽ * ഘൊഷങ്ങൾകെട്ടതൊടിച്ചവത്സനതി രൊഷം
പൂണ്ടത്തിതുബാണവുംതൂകിതൂകി * തൽക്ഷണെമഹാരഥന്മാര
ഷർവ്വരുമാ യക്ഷമാരെനൊവളഞ്ഞതാശുഗംതൂകീടിനാർ * ഭദ്രശ്രേ
ണ്യനമൊഘന്മരുബാണങ്ങളെല്ലാൻ ഖദ്ദമനതുനെരമെൺപതുബാ
ണമെയ്താൻ * നിർദ്ദയമെഴുപത്തുമൂന്നുഭീമാക്ഷനെയ്താൻ പത്രികൾ
കൊണ്ടുവത്സൻഖണ്ഡിച്ചാനവയെല്ലാം * നന്നാലുബാണംകൊ
ണ്ടുവാജികളെയുമെല്ലാ നൊന്നസ്തുതൻതന്നെയുമെയ്തുഭെദിച്ചാനവ
ൻ * പലരൊടൊരുബാലൻപിന്തിരിയാതെനിന്നു കലഹിപ്പതു
കണ്ടു തെളിഞ്ഞു കാണികളും— പതിനാലദ്ധ്യായവും ചൊല്ലിയെ
ന്നിനിയുംഞാൻ കഥകംനിങ്ങൾക്കുണ്ടെന്നാകിലൊചൊല്ലീടുവൻ *

പതിനഞ്ചാം അദ്ധ്യായം.

നൂറുമായിരവുമത്രൂറുംബാണങ്ങളുംവെവ്വെറെതൊളികളെ
വത്സനപ്രയൊഗിച്ചാൻ * ചെറുഞാണൊലികളാൽമറ്റൊലി
കൊണ്ടുലൊകം മറഞ്ഞുശരങ്ങളാലാകാശമാർഗ്ഗമെല്ലാം * അരികളെ
ഭ്രമിച്ചു വത്സനൊടടുത്തപ്പൊൾ നരപാലകനായകൊസലെന്ദ്രസം
ഭൂതം * ബാണങ്ങൾശരാസനശരജാലങ്ങളൊടും പിണങ്ങിത്തുടങ്ങി
നാനന്നെരംഭീമാക്ഷനും * ബാണമെയ്തുവനീശൻമാറ്റിടംപിളർന്നി
ട്ടു കൌണപാധിപനമാർത്തീടിനാനതുനെരം * ഹര്യശെപയനെ
യൊരുപുല്ലൊളുമൊനിയാതെ ശൌര്യമൊടടുക്കുന്നഭീമാക്ഷനതന്നെ
കണ്ടു * വീര്യവാനാംശരമെടുത്തുതൊടുത്തുള്ളിൽ ധൈര്യമൊട
യച്ചുചെന്നതുകൊണ്ടതുനെരം * ഭീമാക്ഷനുടെമാറുംപിളർന്നുപുറപ്പെട്ടു
ഭൂമിയിലകംപുക്കബാണവുമഹിപൊലെ * വജ്രമെറ്റവനിയിലദ്രി
വീണതുപൊലെ നിശ്ചെഷ്ടംമരിച്ചുവീണീടിനാൻഭീമാക്ഷനും * വാ
സവാദികളായദെവകളതുനെരം കൊസലെന്ദ്രനെസ്തുതിച്ചീടിനാ
രാനന്ദത്താൽ * ഭദ്രശ്രേണ്യനപ്പൊൾക്രുദ്ധനായടുത്തെയ്താൻ വി
ദ്രുതംപ്രതർദ്ദനനടുത്താനതുനെരം * ബാണങ്ങൾപൊഴിച്ചതുക
ണ്ടൊരുഭദ്രശ്രേണ്യൻ പാണിലാഘവത്തൊടുംകാശിഭൂപാലചാ

പം ✱ ഖണ്ഡിച്ചുമൂന്നുബാണംകൊണ്ടവനെയുമെയ്താൻ പണ്ഡിത
ൻപ്രതർദ്ദനനന്നേരംകോപത്തോടെ ✱ ശക്തിയോടടുത്തൊരുശ
ക്തിയെ പ്രയോഗിച്ചാൻ ഉദ്രശ്രേണ്യൊരസ്ഥലം ഭേദിച്ചുവെല്ലുമ
പ്പൊഴും ✱ മേദിനീശപരൻഉദ്രശ്രേണ്യനാംവീണീടിനാൻ✱ മരിച്ചനി
ജതാതൻ വീണതുകണ്ടനേരം കയർത്തോടടുത്തിതു ഊർമ്മദൻദുഃഖ
ത്തോടും ✱ പത്തുബാണങ്ങൾകൊണ്ടുകാശീരാജനെയെയ്താൻ പ
ത്രികളഞ്ചുകൊണ്ടുത്രിധന്വാവിനെയെയ്താൻ ✱ മൂന്നുബാണങ്ങളെയ്തു
കോസലനൃപനെയും ചെന്നടുത്തിതുമഹാരഥന്മാർനാലുപേരും✱
ഒമ്പതുശരങ്ങളെയ്തീടിനാൻ ത്രിധന്വാവു മമ്പതുശരങ്ങളെയ്തീടി
നാൻപ്രതർദ്ദനൻ ✱ മുപ്പതുശരങ്ങളെയ്തീടിനാനാത്തവത്സ നപ്പൊ
ഴവനുമന്നെസ്സട്ടുബാണങ്ങളെയ്താൻ ✱ ഊർമ്മദനവയെല്ലാമെയ്തുഖ
ണ്ഡിച്ചുവേഗാൽ ✱ ശസ്ത്രങ്ങൾതൊണ്ണൂറെയ്താൻകാശിഭൂപനെപ്പി
ന്നെ ✱ എണ്ണൂറുബാണമെയ്താൻവത്സാനപ്പനരിവ നമ്പുകളെഴു
പതെയ്താൻത്രിധന്വാവിന്നെയും ✱ വമ്പിനോടൊരുശരംകോസ
ലേന്ദ്രനെയെയ്താൻ കമ്പിതമാനസന്മാരായിതങ്ങവർകളും ✱ അ
ന്നേരംത്രിധന്വാവുംവില്ലെയ്തുമുറിച്ചവൻ തന്നെയുമെയ്തുശകലിപ്പിച്ചു
കോപത്തോടെ ✱ മറ്റൊരുവില്ലുംകൈക്കൊണ്ടുടനൂർമ്മദനും തെ
റ്റെന്നുത്രിധന്വാവിൻതേരെയ്തുനുറുക്കിനാൻ ✱ കോസലേശപരന്റെ
ചാപവുംഖണ്ഡിച്ചിതു കാശിഭൂപന്റെവില്ലുംമുറിച്ചാനത്രയല്ല✱
സാരഥിതന്നെക്കൊന്നുകേതുവുംമുറിച്ചിതു ക്രൂരതയോടുകാശീശനെ
യുമെയ്തീടിനാൻ ✱ തേരിൽമോഹിച്ചുവീണുകാശിഭൂപാലേന്ദ്രനും
നാരാചംകൊണ്ടുകോസലാധിപനെയുമെയ്താൻ ✱ വത്സന്തന്നുടെ
വില്ലുമെയ്തുഖണ്ഡിച്ചാനവൻ വത്സൻമറ്റൊരുചാപമെടുത്താനതു
നേരം ✱ ഊർമ്മദനതന്നെസ്സുനികരംപ്രയോഗിച്ചാ നെത്രയുംഭയങ്കര
മായിതന്നേരംയുദ്ധം ✱ ഊർമ്മദൻനാരാചംകൊണ്ടെയ്തിതുവത്സന്ത
ന്നെ മർമ്മമായുള്ള വത്സഹൃദയമതുനേരം ✱ അർദ്ധചന്ദ്രാകാരമാ
യുള്ളൊരുശരംകൊണ്ടു ഉഗ്രമശരാസനംഖണ്ഡിച്ചാനത്രയല്ലാ ✱
കേതുവുംമുറിച്ചിതുവാജികളെയുംകൊന്നു സൂതനെക്കലചെയ്തുതേര
തുംനുറുക്കിനാൻ ✱ ഖഡ്ഗചർമ്മങ്ങൾകൈക്കൊണ്ടൊരു ഊർമ്മദനപ്പൊ
ഴും വിക്രമിപ്പതിന്നടുക്കുന്നതുകണ്ടനേരം✱ അർദ്ധചന്ദ്രാകാരമായൊരസ്ത്ര
ത്താൽവത്സനുടനത്തമാംഗവുംഭേദിച്ചീടിനാൻജിതശ്രമം ✱ ഊർമ്മ
ദനരിച്ചുവീണീടിനാനവനിയിൽ ശ്രീശൻവജ്രമേറ്റു പക്ഷമറ്റൊന്ന
പോലെ ✱ മന്നവൻദിവോദാസൻ മൂന്നാമൂർമ്മദനെക്കാ ണ്ട്യമു
ൾക്കൊണ്ടുബാലനെന്നൊാർത്തുകൊന്നീലെല്ലോ ✱ ശത്രുതയോടുമവ
നെപ്പിന്നെക്കൊന്നീടിനാൻ വത്സനുമയോധനെ തച്ചനായ
തുനേരം ✱ കാശികോസലനൃപേന്ദ്രന്മാരുമൊറ്റുമുള്ളാ രാശയാ

നന്ദപരവശന്മാരായിച്ചെന്നു * ഗാഢമായാശ്ലേഷവുംചെയ്തുവത്സ നെയവർ കൂടവെമൂർദ്ധാവിങ്കൽമുകർന്നുചൊല്ലീടിനാർ * ശത്രുക്ക ളെല്ലാംനിന്നാലൊടുങ്ങിപ്പലതരമതെത്രയുമത്ഭുതംകെളതിനാലിനി മെലിൽ * ശത്രുജിത്തെന്നനാമമുണ്ടാകവിശെഷിച്ചു മിത്രലൊക ത്തിങ്കൽനിറഞ്ഞീടിനകീർത്തിയൊടും * പിന്നെയപ്രതർദ്ദനൻകൊ സലനരെന്ദ്രനെ ചെന്നുകൈകൂപ്പീടിനാൻമുന്നംചൊന്നതുപൊലെ * ആശീർവ്വാദവുംചൊല്ലിഗാഢമായ്പുണർന്നിതു കാശിഭൂപനെമൂദാ കൊസലനൃപെന്ദ്രനും * ശത്രുക്കളെയുംജയിച്ചത്യർത്ഥമാനന്ദെന പുത്രന്മാരൊടുംപടയൊടുമൊന്നിച്ചുചെന്നു * കാശികൊസലനര വീരന്മാരൊരുമിച്ചു കാശിരാജ്യവുംപുക്കസുഖിച്ചുമരുവിനാർ— ധർമ്മ പുത്രനായ കനകന്നുകാല മെത്രയുംദുഃഖത്തൊടും ശെഷിച്ചപട യൊടും * തന്നുടെപിതൃപിതാമഹന്മാരുടെകർമ്മ മൊന്നൊഴിയാ തെചെയ്തുവാണിതുപുരിതന്നിൽ * കൊസലനൃപതിയുംപുത്രനുംപ ടയുമായ് വാസരംചിലകഴിഞ്ഞീടിനൊരനന്തരം * ആമൊദംപൂ ണ്ടുകാശിഭൂപതിനിയൊഗത്താൽ ഗൊമതികടന്നുപൊയ്ചെന്ന യൊദ്ധ്യയുംപുക്കാൻ— പതിനഞ്ചദ്ധ്യായവുംചൊല്ലിയെൻസം ക്ഷെപിച്ചു കഥകളിനിയുംഞാൻചൊല്ലുവൻവെണമെങ്കിൽ * എന്നെല്ലാംപറഞ്ഞിരുന്നീടിനാൾകിളിപ്പെണ്ണും വന്ദിതാനന്ദമിതു കെട്ടിരുന്നവർക്കെല്ലാം * ഇത്യാദിമഹാപുരാണെബ്രഹ്മാണ്ഡമദ്ധ്യ മഭാഗെപഞ്ചദശൊദ്ധ്യായഃപ്രഥമപാദസ്സമാപ്തഃ

—൦—

പതിനാറാം അദ്ധ്യായം.

ചൊല്ലീടശെഷമിനിയുംമടിയാതെ നല്ലകഥയിതുകെട്ടാൽമതി വരാ * ചൊല്ലിനാൾപൈങ്കിളിപ്പെണ്ണുമതുകെട്ടു ചൊല്ലുവനൊരാം ചുരുക്കിക്കഥകളിഞാൻ * സൂര്യവംശെന്ദ്രത്രിധന്വാവിന്നുസുതൻ ത്രയ്യാരുണനവൻപുത്രൻത്രിശങ്കുവും * പുത്രനവന്നുഹരിശ്ചന്ദ്രന ന്നൊരെ യുദ്ധമുണ്ടായിതുഹൈഹയന്മാരുമായ് * രൊഹിതാശ്വൻഹ രിശ്ചന്ദ്രാത്മജനന്നു മാഹെവരൊറമുണ്ടായിച്ചമഞ്ഞിതു * സാഹസ മെറുംവൃത്തവീര്യ്യഭൂപതി ഹൈഹയവംശാധിപനന്നുപിന്നെയും * മ ഹാത്മ്യമുള്ളഹരിതനാംഭൂപതി രൊഹിതാശ്വാത്മജനെന്നറിഞ്ഞീ ടുവിൻ * പിന്നെഹരിതാത്മജൻചുഞ്ചുഭൂപതി മന്നവൻചുഞ്ചു തനയൻവിജയനാം * കാർത്തവീര്യാർജ്ജുനനാണുജയിച്ചിതു മാർത്താ ണ്ഡഗൊത്രജന്മാരെയുദ്ധാംകണെ * പിന്നെരുരുകൻവിജയാ ത്മജനവൻ തന്നുടെനന്ദനനല്ലൊസുബാഹുവും * താലജംഘാ

ഹിയാംഹൈഹയന്മാരുമക്കാലംസുബാഹുവിനെജ്ജയിച്ചീടിനാർ *
ചൊല്ലാംസുബാഹുതനയൻസഗരനെന്നെല്ലാജഗതിപ്രസിദ്ധ
നായുള്ളോൻപുത്രം * ഹൈഹയന്മാരുമായുണ്ടായവൈരവു മാഹവെ
തിൻസഗരനെന്നാൽ * മാത്താൽവിചിത്രംപവിത്രംസഗര
നാം പാത്ഥിവന്തന്റെ ചരിത്രം മനോഹരം— ചൊല്ലുവനെങ്കി
ലൊകെട്ടുകൊൾവിൻമുദാ കല്യാണശീലൻസുബാഹുമഹീപതി *
യാഗാദികമ്മങ്ങൾചെയ്തുചിരംരാജ ഭൊഗങ്ങളൊട്ടുംസുഖിച്ചുവാണി
ടിനാൻ * യാദവിയാകിയഭാൎയ്യയുന്താനുമാ യാദരവൊടുംപ്രജാ
പാലനംചെയ്തു * സന്തതംവാഴുന്നകാലത്തുമാനസെ സന്താപ
മുണ്ടായ്ചമഞ്ഞിതുകെവലം * സന്താനമുണ്ടായതില്ലെന്നതുകൊ
ണ്ടു സന്താനസന്ധിമംദാനങ്ങളുംചെയ്താൻ * ഗൎഭവുമുണ്ടായ്ചമ
ഞ്ഞിതുപത്നിക്ക തൽപ്രജകൾക്കമാനന്ദമായിതുലൊം * ചെന്നി
തുഗൎഭവുമെഴുമാസംപ്പുന ന്നൊസപത്നീവിഷംകൊടുത്തീടിനാൾ *
സ്തംഭിച്ചുപൊയിതുഗൎഭമതുകൊണ്ടു സംഭവിച്ചീലകുമാരനുമക്കാലം *
നാശവുംവന്നീലബാലനദൈവവു മാശുപരിപൂൎണ്ണമായിതെന്നാ
കിലും * യാദവിതെവിജാരെവസിച്ചിതു മൊരെഴുനാഗൎഭവുമെഴുസംവ
ത്സരം * ദൈവവിലാസമൊഴിക്കയതൊക്കെമെ ദൈവമത്രെജഗ
ത്താകവെനിശ്ചയം * ഉത്തമയൊദ്ധ്യാപുരിയിൽസുബാഹുവാം
വൃദ്ധന്റപെന്നൽവസിക്കുന്നകാലത്തു * മാഹിഷ്മതിപുരിതന്നിൽ
വാണിടിനാൻ ഹൈഹയഭൂപനാന്താലജംഘനുമാ * വിക്രമമുള്ള
സുതന്മാരൊരാശത മക്കാലമുണ്ടായിതന്താലജംഘനം * പണ്ടുള്ള
വൈരംനിരൂപിച്ചയൊദ്ധ്യക്കു കൊണ്ടുചെന്നാൻപടതാലജംഘാധിപ
ൻ * കാംബൊജവിരയവനകിരാതശ കാംബൊജപാരദപല്ലവസൈ
ന്യവും * പുത്രന്മാർനൂറുപെരൊടുമൊരുമിച്ചു മിത്രഭൂപാലകസെ
നാപതികളും * ഹസ്തിവിമാനാശ്വമശപഗണങ്ങളും പത്തിയുംശം
ഖാദിവാദ്യഘോഷനിനാദയൊടും * ഒരാറില്ലാതപെരുമ്പടപൊയ്ചെന്നു
ചുറ്റുംവളഞ്ഞിതയൊദ്ധ്യാപുരംതദാ * യുദ്ധത്തിനായ്ക്കുപുറപ്പെട്ടു
ചെന്നിതു വൃദ്ധനായൊരുസുബാഹുമഹാരഥൻ * വന്നുവളഞ്ഞൊ
രുസൈന്യമശെഷവും കൊന്നുമുടിച്ചുസുബാഹുശരങ്ങളാൽ * തെ
രാളികൾവന്നുചുറ്റുംവളഞ്ഞതരി ഘൊരമായുണ്ടായിതുയുദ്ധവുമന്നെ
രം * താലജംഘൻമഹാവീൎയ്യപരാക്രമൻ കാലാനലപ്രഭന്താനു
പടയുമായ് * ചെന്നുസുബാഹുവിനൊടുപൊരുതിതു നിന്നുകൂടാ
ഞ്ഞങ്ങൊഴിച്ചുസുബാഹുവും * വാൎദ്ധക്യപീഡയാവംശധൎമ്മത്തൊ
ട്ടു മാൎത്തിമുഴുത്തുവെടിഞ്ഞിതുപുരം * ഹൈഹയഭൂപനടക്കിയ
യൊദ്ധ്യയു മാഹവത്തിങ്കൽജയിച്ചകൃതാൎത്ഥനായ് * ഭീതിമുഴുത്തു
സുബാഹുനാരെന്നും യാദവിയാകിയഭാൎയ്യയുന്താനുമായ് * ചെന്നു

ടന്നെൌൎവ്വാശ്രമാന്തികെ കാനനം തന്നിലിരുന്നു ദുഃഖിച്ചു വിധിവശാ
ൽ * ഉൎവ്വീപതി നിജഭാൎയ്യയും താനുമാ യൌൎവ്വനെന്നെത്തുനാമസ്മരി
ച്ചീടിനാൻ * ദൈവജ്ഞനാം മുനി ദുഃഖവും പൊക്കിനാൻ കേവല
ജ്ഞാനോപദേശവാക്യങ്ങളാൽ * നീയിനി നിത്യമിവിടെ വസി
ക്കെടൊ ഭാൎയ്യയുമായി മമാശ്രമസന്നിധൌ * ഇത്ഥം വസിപ്പാ
നൊരു പൎണ്ണശാലയും കെട്ടിയുണ്ടാക്കുക ശില്പമായ് സത്വരം * സാ
ക്ഷാൽ മഹേശപരനെ തപസ്സും ചെയ്തു മോക്ഷവും സാധിച്ചു കൊള്ളു
കൾ ഭൂപതെ * രാജ്യഭോഗാദികൾ തുച്ഛമത്രെയതു ത്യാജ്യമല്ലൊ മ
ഹൽജ്ഞാനികൾക്കെടൊ * മാനാവമാനശീതോഷ്ണസുഖദുഃഖവ്യാധീ
നാദിയാം ദ്വന്ദ്വജാലങ്ങൾ കൊണ്ടെടൊ * പിന്നെ വിശേഷിച്ചു സൂൎയ്യ
കുലത്തിങ്കൽ മന്നവന്മാരനുഷ്ഠാനവുമിദ്ദശം * വാൎദ്ധക്യകാലത്തു
യോഗം ധരിച്ചു മോക്ഷാൎത്ഥിയായ് കാനനം തന്നിൽ വസിക്കണം *
ഉൾക്കമലത്തിങ്കലാത്മാവുറപ്പിക്ക ദുഃഖശാന്തിക്കു പരബ്രഹ്മമാശ്രയി
ന്നീ * ഇത്ഥമൌൎവ്വോക്തികൾ കേട്ടു നരേന്ദ്രനും മുക്തനായാശ്രമ
ത്തിങ്കൽ വാണീടിനാൻ— അദ്ധ്യായമിത്ഥം പതിനാറു ചൊല്ലിയ
നത്യാദരം പൂണ്ടു കേൾപ്പിപ്പിനാനോരിതാൾ *

——

പതിനെഴാം അദ്ധ്യായം.

ഇത്ഥമൌൎവ്വാശ്രമത്തിങ്കൽ വാണിതു വൃദ്ധൻ സുബാഹുതൻ
പത്നിയോടുംകൂടി * തത്രൈവ കാലവശനായിതു നൃപനെത്രയും
ദുഃഖിതയായിതു പത്നിയും * മറ്റുമൊരുത്തർ താനെന്നിയെയില്ലെ
ല്ലൊ മുറ്റും ശരണമായ് തത്രൈവ ഭാമിനിയും * ഭൎത്താവു തന്നുത്ത
മാംഗം മടിയിൽ വെച്ചുൾത്താപമോടു കരഞ്ഞാൾ പലതരം * പി
ന്നെക്കരച്ചിലുമൊട്ടടക്കിച്ചെന്നു ഖിന്നയായ്ത്താനെ ചിതയുമുണ്ടാ
ക്കിനാൾ * വഹ്നിയും ജ്വലിപ്പിച്ചു വരിച്ചവൾ തന്നുടെ ഭൎത്തൃദെ
ഹം ചിതമേൽ വെച്ചു * പിന്നെ പ്രദക്ഷിണവും മൂന്നു ചെയ്തു വ
ഹ്നിയിൽ ചാടി മരിപ്പാൻ തുനിഞ്ഞതു * തന്നുള്ളിലൌൎവ്വനറിഞ്ഞത
തിവിദ്രുതം ചെന്നു നൃപപത്നി തന്നൊടഭയം ചെയ്തു * ഭദ്രെ കേൾക്ക
തെന്നുടെ വാക്കുകൾ ഭദ്രമായുള്ളതെ ഞാൻ പറയുന്നതെ * അൎക്കന
ന്ദനു നിൻ ഗൎഭപാത്രസ്ഥനായുതമായിച്ചീടുമവൻ ദുഃഖശാന്തയെ *
സപ്തദ്വീപൈകാധിപൻ ബലവാനവൻ സപ്തതന്തുക്കളൊരു സഹ
സ്രം ചെയ്യും * ശത്രുക്കളായുള്ളവൎക്കന്തകനവൻ മിത്രൌഘപാലന
ബന്ധുധാമ്മകനെത്രയും * ശ്രീമതാമഗ്രെസരനാകുമവൻ ഭൂമിപ
തല്ലജമവനെ വന്ദിക്കണം * ചക്രവൎത്തിത്വവുമുണ്ടാമവന്നതി വി

ക്രമമുള്ളവൻതൽപുത്രനെത്രയും • സ്ഥൈര്യമല്ലനിന്നാലുടനത്തമെ കൎത്തവ്യമെന്നുടെശാസനംകേവലം • താപസവാക്കുകളിങ്ങിനെകേട്ടതി താപേനചെയ്തിതുമന്ത്രസംസ്കാരവും • തന്നുടെയാശ്രമത്തിലെക്കൊണ്ടുപോയവൾ തന്നെരക്ഷിച്ചിതുതാപസശ്രേഷ്ഠനും • സല്ക്കാരസാമവാക്യാദികളാൽമുനി ഖേദവുംപോക്കിവസിക്കുന്നദശാന്തരെ • ജാതനായാൻശുഭലക്ഷണകുമാരനും ജാതകൎമ്മാദികൾചെയ്തുമുനീന്ദ്രനും • ബാലൻഗരത്തോടുകൂടിജ്ജനിച്ചതു മൂലംസഗരനെന്നിട്ടിതുനാമവും • രാജചിഹ്നാംഗനാംബാലനെക്കണ്ടു രാജപത്നിക്കാനന്ദമായിതദാ • ശൈലജാദേവികുമാരനെക്കൊണ്ടെന്നപോലെസന്തോഷിച്ചിതുയാദവി • പൌലോമിതാനുംജയന്തനെക്കൊണ്ടെന്ന പോലയുംശോഭിച്ചിതെത്രയുംയാദവി • വാമനമൂൎത്തിയെക്കൊണ്ടദിതിക്കുള്ളി ലാമോദമേറ്റവുമുണ്ടായതുപോലെ • ശ്രീമിത്രപത്നിശോഭിച്ചുസഗരനാൽ ശ്രീദേവി[illegible]താം • ശുക്ലപക്ഷത്തിൽനിശാകരനെപ്പോലെ മുഖ്യനാംബാലൻവളൎന്നുതുടങ്ങിനാൻ • പ്രീതിയുംതന്നുടെചേഷ്ടകളെക്കൊണ്ടു മാതാവിന്നുംമുനിക്കുംവളൎത്തീടിനാൻ • മാതാവുയാദവീദേവിയുംതന്നുടെ താതനാകുന്നതുതാപസശ്രേഷ്ഠനും • ഇത്രയറിവുള്ളിതക്കുമാരന്നുള്ളിൽ നിത്യംമടിയിലിരുത്തിലാളിച്ചിട്ടും • അത്താപസേന്ദ്രനുംയാദവിദേവിയു[illegible]കഴിഞ്ഞിതുശൈശവംബാലനും • സാദരമേകദാബാലകനൌൎവ്വനെ താതനെന്നാശുവിളിച്ചതുകേട്ടമ്മ • യാദവീതാനുംകരഞ്ഞുതുടങ്ങിനാൾ ഖേദംപൊറാഞ്ഞതുകണ്ടോരുബാലനും • എന്തിനമ്മേകരയുന്നതെന്നാനഥ സന്താപമോട്ടുചൊന്നാളമ്മകുമാരനോടേവം • എന്റെമകൻരാജനാകനല്ലീമുനി നിന്റെരാജനാകൻസുബാഹുമഹീപതി • ശത്രുക്കളാൽപ്പരിപീഡിതനായവ നൎത്ഥരാജ്യാദികളെല്ലാമുപേക്ഷിച്ചു • വത്സിച്ചിത്രുവനാശ്രമമന്തവനു [illegible]പുക്കാനമരാലയം • താതനെക്കാളുമേറെ[illegible]മുനി കാരിച്ചീടുന്നിതിമ്മുനിനാഥനും • വൃത്താന്തമെല്ലാമറിഞ്ഞുകുമാരനും തന്നെത്രെവമാതാവുമാശ്വസിച്ചീടിനാൻ • ശോഭനനായമുഹൂൎത്തകമാമനെ താപസശ്രേഷ്ഠനുപനിച്ചിതാദരാൽ • സദ്വൃത്തനാകിയബാലനതാപസൻ വിദ്യകളെല്ലാമുപദേശിച്ചീടിനാൻ • അസ്ത്രശാസ്ത്രാൎത്ഥശസ്ത്രാദികളൊക്കെയും ബുദ്ധിമാനനുഗ്രഹിച്ചാനതിദ്രുതം • ആഗ്നേയാസ്ത്രത്തെയുംനൽകിവിശേഷിച്ചു [illegible]സഗരന്താപസൻ • തദ്ദശാന്താമായൊരയോദ്ധ്യാപുരവാസികൾ ശത്രുതന്നെ[illegible]ങ്ങളിൽ • ഒട്ടുമിങ്ങുമ്പോണിതനായവരെണ്ണിച്ചു തങ്ങളിൽക്കൂടിനിരൂപിച്ചുസത്വരം • ചെന്നുവസിഷ്ഠമുനിയെവണങ്ങിനാർ പിന്ന

വൃത്താന്തങ്ങളുംപറഞ്ഞീടിനാൻ * വൃദ്ധനായൊരുബാഹുമഹീ
പതി യുദ്ധെപരാജിതനായ്ത്തന്നകാരണം * അൎത്ഥമിത്രാമാത്യഭൃത്യ
രാജ്യാദിയും ത്യക്ത്വാമഹൎഷിവൃന്ദമാൎന്നവനംപുക്കിതു * മൃത്യുവുംപ്രാ
പിച്ചിതെന്നുകേട്ടവരിത്ഥമാകൎണ്ണ്യവസിഷ്ഠനുംചൊല്ലിനാൻ *
ദുഃഖിച്ചുതാപസനൌൎവ്വാശ്രമെചെന്നു പുക്കിതുഭാൎയ്യയുംതാനുമായ
മുനി * സല്ക്കാരപൂൎവ്വമിരുത്തിനിജാശ്രമെ സപത്നിയുംപുക്കിതുത
ത്രൈവള്ളപനം * ഗൎഭിണിയായിരുന്നൊരരാജ്ഞിക്കന്നൊരു രക്ക
ന്നുണ്ടായ്ചമഞ്ഞിതുദിവ്യനായ് * ഔൎവ്വനാംബാലകൻതന്നെവള
ൎത്തിതു സൎവ്വജ്ഞനായ്ചമഞ്ഞാനവൻകേവലം * വേദശാസ്ത്രാ
ൎത്ഥംധനുൎവ്വേദവുംനൃപ നീതിയുംനേരായ്ഗ്രഹിച്ചുകുമാരനും *
ലോകങ്ങളെല്ലാമവൻപരിപാലിക്ക യേകാതപത്രമാംവണ്ണംഗുണാ
ലയൻ * അങ്ങുചെന്നാലെങ്കിലക്കുമാരനെന്നെ നിങ്ങളെല്ലാവരും
കാണ്കയഥാസുഖം * എന്നരുൾചെയ്തുവസിഷ്ഠമുനീന്ദ്രനെ വന്ദിച്ചു
വരുംപുറപ്പെട്ടിതാദരാൽ * ശൈലവനനദിരാജ്യങ്ങൾപിന്നിട്ടു
ബാലാവലോകനാശാവിവശാത്മനാ * ചെന്നുപുക്കീടിനാരൌൎവ്വപാ
ദമവർ നന്നായ്ത്തൊഴുതിനാർതാപസന്തന്നെയും * പുത്രവതി
യായരാജ്ഞിയെയുംകണ്ടു ചിത്തമോദേനവണങ്ങിനാരെവരും *
ബന്ധുക്കളെക്കണ്ടുഭൎത്താവെയോൎത്താശു സന്താപമോടെകരഞ്ഞുതു
ടങ്ങിനാൾ * യാദവിതാനതുകണ്ടൊരുനന്ദനൻ മാതാവിനോടുചോ
ദിച്ചുരചെയ്തീടിനാൻ * ആരിവരാകുന്നതെന്തിനുവന്നിതു നേരെപറ
യേണമെന്നോടുമാതാവെ * എന്തിനിവൎകളെകണ്ടനേരത്തതി
സന്താപമുൾക്കൊണ്ടുരോദനംചെയ്യുന്നു * എന്നിവചോദിച്ചനന്ദന
നോടു കണ്ണുനീരുംതുടച്ചുരചെയ്തീടിനാൾ * തൽപിതാവിൻ
പുരവാസികൾപണ്ടിവർ ഇപ്പോളിവിടെക്കുവന്നതിൻകാരണം * നി
ന്നെയുമെന്നെയുംകാണ്മതിന്നെന്നതെ വന്നുകൂപ്പുന്നതെന്നറിഞ്ഞീടു
നീ * തന്നാലനുഭൂതമായദുഃഖങ്ങളെ പ്പിന്നെയവരോടുചൊല്ലിനാ
ളാകലാൽ * ഭൂപൻമരിച്ചതുംബാലജനിച്ചതും താപസന്തന്നെക്കൃ
യാദരിച്ചതും * താനെന്നപൌരജനത്തോടറിയിച്ചു ഭൂപതിപത്നി
കരഞ്ഞുതുടങ്ങിനാൾ * താപസശ്രേഷ്ഠനാംപൌരജനങ്ങളുംതാപ
വുംപൊക്കിനാർസാമവാക്യങ്ങളാൽ * നാലഞ്ചുവാസരമിങ്ങിനെ
വാണൊരു കാലമാകാശമാൎഗ്ഗെകണ്ടിതെവരും * മെരുശിഖരി
പൊലെസുവൎണ്ണമായൊരു ചാരുസുപൎണ്ണൻവരുന്നതുചിത്രമായ് * ഔ
ൎവ്വനെച്ചെന്നവൻസ്തുതിച്ചീടിനാൻ ഗൎവ്വികരാശനൻഭക്ത്യാവിനീത
നായ് * ആശീൎവ്വചനവുംചൊല്ലിമുനീന്ദ്രനു മാശീവിഷാശനനാ
സനമാദിയാം * പൂജയുംചെയ്തുസുഖേനവാഴുംപക്ഷി രാജനൊ
ടൌൎവ്വതപോധനൻചൊല്ലിനാൻ * എന്തുവന്നിതിപ്പോളിവിടെക്കു

വന്നിതു മിങ്ങനിരന്നെന്തൊരുകാൎയ്യമാകുന്നതും * ഇങ്ങിനെയുള്ളജ നങ്ങളെകാണ്മതി നെങ്ങിനെയോഗംവരുന്നതുംമൂഢാം* ഇത്ഥംമ ഹത്വമുള്ളൊരുജനംപുന ത്രിലോകത്തിങ്കലൊരുമറ്റുള്ളതും * ഏ കാകിയായുള്ളൊരായുധംകൂടാതെ നാകലോകംപുക്കമരരെയുംവെ ന്നു * പീയൂഷകുംഭവുംകൊണ്ടുനലാൽപൊന്നു നീയല്ലയൊമാതൃ ദാസ്യമൊഴിച്ചതും * ആത്മപ്രഭാവെനനാരായണനറി ഞ്ഞാത്മാ നുകൂലമാംവാഹനമായതും * മാത്രുകണ്ടൊളുംവിചിത്രമത്രെമഹാ ൽ കീൎത്തിയുംനാരായണാങ്കലെകതിയും * ശക്രമുഖ്യത്രിദശന്മാരെ ന്നൊരാക്ക വിക്രമത്തൊടെജയിച്ചതുംതന്നെ * താൽപ്രഭാവത്തെ പുകഴ്ത്തുവാനൊരാൾക്കിലി ന്നിപ്രപഞ്ചത്തിങ്കലാരുമില്ലെന്നുമെ * ഏ ന്തൊരുകാൎയ്യംവിശേഷിച്ചുമാനസ ചിന്തിച്ചുവന്നിതെന്നതുകെ ചൊല്ലുനീ * ഇത്ഥംപ്രശംസിച്ചുചൊന്നമുനീന്ദ്രനെ പ്രസ്തുത്യപ ക്ഷിപ്രവരനുംചൊല്ലിനാൻ * ഉണ്ടുകിഞ്ചിൽക്കാൎയ്യമുള്ളിലൊത്തി ട്ടു കൊണ്ടുഭവൽസമീപംപ്രവേശിച്ചതും * സൽസംഗമത്തിനാ ലെന്തൊന്നുലോകൎക്കു ദുസ്സാദ്ധ്യമായുള്ളകാൎയ്യംമഹാമതെ * എങ്കി ലൊചൊല്ലുവൻഞാൻവന്നകാരണ മെങ്കലെറെക്കൃപയുണ്ടാകവെ ണമെ * വാരിധിമദ്ധ്യെരമണകമെന്നൊരു പെരാംമഹാദ്വീപമു ണ്ടതിവിസ്തൃതം * കാളിയനാദിയാംകാദ്രവെയന്മാർ കെളികല ൎന്നു വസിപ്പതിന്നാസ്ഥരാ * മാതൃദാസ്യത്തെയൊഴിച്ചുഞാൻചൊന്ന തി ക്രോധമൊടാട്ടിക്കളഞ്ഞതാവരെയും * ഞാനുംവിനതയാമമ്മ യുമാസ്ഥര മാനമുൾക്കൊണ്ടിവിടെവാണിടിനെൻ— അദ്ധ്യായ മിത്ഥം പതിനെഴ്ചൊല്ലിയെ നത്യാദരേണകിളിപ്പിൻ നിങ്ങളി ന്നിയും * * * * * * *

പതിനെട്ടാം അദ്ധ്യായം

തന്മൈത്രവവാഴുന്നകാലത്തൊരുദിന മൈത്രെയംപ്രീത്യാജനനി യുംചൊല്ലിനാൾ * വത്സവരികരികത്തിരികെല്ലിദം തൽസ്വ സാരംപ്രതിചെല്ലുന്നകാരിയം * നിന്നുടെപൂൎവ്വജയായസുമതിയാം കന്യകാചാരുശീലാരൂപശാലിനി * നൂതനമായവയസ്സിങ്കൽഞാ നുമായ് ഞാനവരുടെയരികെമരുവുന്നനാൾ * വന്നുവയോധിക നായൊരുതാപസൻ നിന്നുടെതാതനെക്കാണ്മാനൊരാശയാ * താതനാതിഥിസൽക്കാരവുംചെയ്തിതു മൊദാലിരുന്നുമുനീന്ദ്രനുമെന്നൊ രം * വന്നതിൻകാരണംചൊദിച്ചിതുപിതാ വന്നൊരുമൊത്തുപറ ഞ്ഞുമുനീന്ദ്രനും * സൎവ്വശാസ്ത്രാൎത്ഥജ്ഞനായ്സത്പാത്രമെന്നു ദിവ്യ

ന്നായുണ്ടായ്‌വന്നിതൊരുമുനി * ഞാനവന്തനയനാമുപമന്യുവെ
ന്നാനന്ദസഹിതംചൊല്ലുന്നതുണ്ടുഞാൻ * ഋഷിപ്രവരന്മാരൊടുംചെ
യ്തുടൻഛിത കാമനായ്‌നീളെനടക്കുംനേരത്തെ * ചെന്നൊൻഗയ
യാമഖിലപിതൃക്കൾക്കു പിണ്ഡവുംനൽകിയെനപ്പൊൾപിതൃക്ക
ളും * സന്തുഷ്ടരായ്‌ച്ചൊല്ലിയാരെന്നൊടു സന്തതിയുണ്ടാക്കകെ
ളമെവെകാതെ * സന്തതികൊണ്ടെഗതിവരുകെന്നാലാം സ
ന്തതിയില്ലാഞ്ഞിൽമറ്റൊന്നിനെറിഷ്ഫലം * ആകയാൽനീഗൃഹസ്ഥാ
ശ്രമമേകീക്ഷിക്ക വെഗേനപൊയ്യിവാഹംചെയ്കസാദരം * ഇത്ഥം
പിതൃക്കളുരചെയ്തനാംഞാൻതദാ തൃകതാനമസ്യത്യപൊന്നെൻ
തദാലയാ * കന്യകയാന്തവപുത്രിയെനാൽകണ്ടമെന്നതിന്നാ
യിവിടെക്കുവന്നൊന്നാദരം * എന്നിങ്ങിനെമുനിചൊന്നതുകെട്ടാശു
നിന്നുടെതാതനവനൊടുചൊല്ലിനാൻ * എന്നുടെമാനസമുള്ളവണ്ണം
ഛലി കെന്നാലദാതവ്യയത്രകുമാരിയും * മാതാവിനുള്ളിൽതെളി
ഞ്ഞവർകന്നിയെ ദാതവ്യയല്ലന്നറികമുനിവര * എൻമുഖം
നൊക്കിപ്പറഞ്ഞുമുനീന്ദ്രനും നിന്മതംചൊല്ലെന്നതുകെട്ടുഞാൻത
ദാ * എത്രയുംകൊപശീലൻപുനരെറവും വൃദ്ധനെന്നൊർത്തന്ന
നുമതിച്ചില്ലഞാൻ * കൊപംമുഴുത്തുമുപമന്യുഭൊഷനാ താപ
സൻഞങ്ങളെശാപമിട്ടിടിനാൻ * കന്യകതന്നെയിനിക്ഷതരാതെ
കണ്ടന്യദാനികനകൊടുക്കിലതുണ്ടനാം * ഉത്തമാംഗംനുറുങ്ങിമര
മാണ്ടഴിച്ചു ഉത്തുംഗശാപ്രവെശിക്കപൊയ്ക്കിലൊം * എന്നുശപിച്ചു
പൊയാൻമുനിശ്രെഷ്ഠനും പിന്നെഞാൻപെട്ടിച്ചുപിന്നാകലതയാ *
ങ്ങ്ഞാവിനൊടുപറഞ്ഞെനിനിയെന്തു കർത്തവ്യമാകുന്നതെന്നരുളാ
ചെയ്യണം * എന്നുസ്മരിതിയെകൊണ്ടുനിനച്ചുള്ള സന്താപമുള്ളി
ൽവളർന്നിതൊറവും * എന്നതുകെട്ടുനിൻതാതൻവിചാരിച്ചു പി
ന്നെയെന്നൊടുരചെയ്തിതുസാദരം * താപസെന്ദ്രന്മാരെപ്പൊ
ഴുതുമെല്ലാശാപംതടുക്കരുതൊന്നുകൊണ്ടുംപ്രിയെ * ഋഷിടെ
വന്നുകൊടുത്തുകൂടാണ്ടു ഋഷിപാലൻകൊടുക്കെന്നതെവരു * നി
ർമ്മലനായിരിപ്പൊരുരാജാവിനു നമ്മുടെപുത്രനെക്കൊണ്ടുകൊടുപ്പി
ക്കാം * എന്നുപറഞ്ഞുതപസ്സിനായ്‌പ്പൊയനൊ ചെന്നുപുക്കതവതാ
താനറികനീ * എന്നതുകൊണ്ടുഞാൻനിന്നൊടിവയെല്ലാ മിന്നുപ
റഞ്ഞിതുകെളിനിയൊന്നുനീ * നിന്നുടെസൊദരിയെക്കൊടുത്തീട
വാ നിന്നുപായമൊന്നുണ്ടുകണ്ടിട്ടുഞാൻ * കെളുതുചൊല്ലുവനൊ
ക്കിലൊപ്പണ്ടുഞാൻ കാളിന്ദിക്കുന്നുടെവൃത്തമെന്നതുവായ് * കല്യവി
ൻമാനസിയായ്‌വ്വുന്നതുകാല മെത്രയുംപൊടിച്ചുപീഡിതയാകയാൽ *
ഇന്ധനപുഷ്പഫലദാനകാമയാ യന്ധകാരെഗ്ഗത്തൊഴവനാന്തരെ *
ചെന്നുപൊക്കൊരനൊരത്തുതാണിപോലാ ലെന്നമിഥിതൊൻമഹിക്ക

ന്നതെയുള്ളു * എന്നതിനാലതിക്രൂരസത്വങ്ങളോവർ ഘനവനമുഖി
സഞ്ചരിച്ചീടിനൊൻ * കണ്ടാൽപിടിച്ചുഭക്ഷിക്കുന്നജന്തുക്കളുണ്ട
ശാർദ്ദൂലശരഭസിംഹാദികൾ * കണ്ടാലതിനെമേവററിനൊന്നൊക്കരി
ച്ചുണ്ടായിതൊറാംകൃപയതുകാരണം * പീഡിച്ചതില്ലെന്നുമെയവർ
തങ്ങളിൽ ക്രീഡിച്ചിരുന്നതെയുള്ളുയഥാസുഖം * പിന്നെയതിലു
മേററംഘോരമാംവന ന്തന്നിലാമ്മാറുകടന്നുചെന്നൊനാഥം * അ
ന്നേരമേററംമനോഹരമായൊരു പുണ്യപ്രദേശമതുകണ്ടീടിനൊ
ൻ * തത്രൈവകാണായിതെത്രയുംതേജസാ വൃദ്ധയായൊരുതപ
സ്വിനിതന്നെയും * വന്ദിച്ചുനിന്നൊൻകരങ്ങൾതാനായിടെയൊൻ
പിന്നെസ്സമാധിയുണർന്നവളന്നേരം കണ്ണുമിഴിച്ചൊന്നുമെല്ലവെന്നെ
ക്കിനാൾ പുണ്യവതിയെനമസ്കരിച്ചേനഹം * ആശീർവ്വചനവും
ചൊല്ലികനിവിനൊ ടാത്മകശമയമാസനംനൽകിനാൾ * ഞാന
തുന്നതാട്ടനിലമർന്നിരുന്നീടിനേൻ ജ്ഞാനവതിയുമെന്നൊടുചൊല്ലീ
ടിനാൾ * രാക്ഷസനിമഹാരാജേന്ദ്രമനോഹരെ സാക്ഷാൽപ്രജാപ
തിവല്ലഭെറിന്നെഞാൻ * ഉള്ളവണ്ണമറിഞ്ഞീടിനേൻനിനക്കെടെ യു
ള്ളിലുണ്ടുള്ളൊരുചിന്താവിഷാദാദിയും * അത്യന്തമാപത്തുവന്നാട
ത്തീടിലും കത്തവ്യമല്ലവിജ്ഞാനിനാംസാഹസം * മുന്നംകഴി
ഞ്ഞജന്മത്തിങ്കലെന്നാന്നു തന്നാൽകൃതമായ കർമ്മത്തിൻഫ
ലം * ഇന്നുസുഖദുഃഖങ്ങളെന്നാകാണുന്നി തെന്നുമിളകമുണ്ടാ
കാസ്ഥതിന്നെനൊ * ആപത്തുവന്നാലുമീശ്വരനെപ്പാത്തു താ
പത്തെയെല്ലാംഭുജിക്കുന്നതെയുള്ളു * കാലസ്വരൂപനാമീശ്വരനു
മന്നുകൂപനാമെന്നാലൊരുകാലമൊക്കുന്നി * മുന്നുസംവത്സരംപോക്കു
ന്നിനി ക്കുന്നാൽവരുമൊരുമംഗലംനിർണ്ണയം * കഷ്ടകാലംഭയ
മൊക്കെയകറുവാൻ മുന്നായുണ്ടാംനിനക്കൊരുനന്ദനൻ * പ
ക്ഷീശ. രനബലവാനവൻത്രൈലോക്യ രക്ഷാകരൻപവനാശനനാ
ശനൻ * ലക്ഷ്മീശവാഹനനാകയുമുണ്ടവൻ ഭക്ഷനാഥികുലമർദ്ദനനാത്മ
മൻ * നിന്നുടെഭാഗ്യവൃത്തികമവനതി ധന്യനസുരസെപ്പാദികൾ
ക്കന്തകൻ * എങ്കിലൊപൊകനിനക്കൊരുനാളൊരു സങ്കടമു
ണ്ടാകിലന്നുവരികനീ * ഇത്ഥമനുഗ്രഹിച്ചെന്നെയയച്ചിതു സത്വ
രംകല്യഗേഹംപുക്കിതന്നുഞാൻ * അബ്ദശതത്രയാതീതെചിന്തി
ച്ചു മൽപുത്രനാസ്ത്രീമനോരഥസിദ്ധയെ * പിന്നെയുണ്ടായവൃത്താന്ത
ങ്ങളൊക്കവെ നൊന്നൊഴിയാതെധരിച്ചിരിക്കുന്നിതും * കത്തവ്യ
മെന്തിനിയെന്നതുംചൊല്ലുവൻ സത്വരംപോകനീഭക്ത്യാമമാജ്ഞ
യാ * ചെന്നാത്തപസ്വിനിയെക്കണ്ടുവന്ദിച്ചു നിന്നാലറിയുമന്തർഗ്ഗ
തംതാവകം * പിന്നെയവളോടുചൊല്ലിപ്പുറപ്പെടുകനി കന്യകയെ
ക്കൊട്ടക്കാവതാക്കുന്നതു * ചൊല്ലിത്തന്നമവളെന്നാൽസ്പൃശിക്ഷ

വല്ലഭനാകുന്നതുമവൻനിർണ്ണയം — ചൊല്ലിയേനദ്ധ്യായമിത്ഥം പതിനെട്ടു ചൊല്ലുവനിനിയുംവെണമെന്നാകിൽഞാൻ *

—⁂—

പത്തൊമ്പതാം അദ്ധ്യായം.

ഇങ്ങിനെമാതൃവാക്യംകെട്ടുരാമൻ തങ്ങിനെയെന്നവണങ്ങി പുറപ്പെട്ടു * താപസിമാരുംതപോവനംപ്രാപിച്ചു വെപശ്രമെ റാസ്ഥീനവണങ്ങിനാൻ * അപ്പൊഴുതാശീർവ്വചനപൂർവ്വംപുറാ തല്ല നാമൊദെനചൊദിച്ചുതല്ലിനാൽ * എന്തൊന്നുചിന്തിച്ചുവന്നിതെ ന്നന്തികെ സന്താപമെന്താനുമുണ്ടാകയല്ലല്ലീ * എന്നതുകെട്ടുതാ ൻവൃത്താന്തമൊക്കവെ ചൊന്നാൻജനനീപറഞ്ഞപ്രകാരവും * എന്നുടെപൂർവ്വജയായസുമതിയാം കന്യകയെക്കൊടുക്കാവതാക്കെ ങ്ങഞാൻ * ചൊന്നതുനെരമെറ്റംവിചാരിച്ചു പിന്നെയെ ന്നൊടരുൾചെയ്തുതപസ്വിനി * ഭാർഗ്ഗവഗോത്രത്തിലൌർവ്വനെന്നു ണ്ടൊരു ഭാഗ്യവാനായതപോധനനന്ദനൻ * ഉന്നതമാംഗന്ധ മാദനപർവ്വതം തന്നുടെതാഴ്വരയിങ്കൽസ്സൂനാളി തീരദെശെവസി ക്കുന്നിതുതത്രചെ നാത്രസൌന്ദര്യവാനൊരുപക്ഷീന്ദ്രി * എന്നാ ലവൻനിയൊഗിക്കുന്നവന്നതിൻ കന്യകതന്നെകൊടുക്കുമടിയാ തെ * നൂറുസംവത്സരംകാലമുടനെഞാൻ നൂറുമെദശവസിച്ചീടി നൊനാദരാൽ * ദൈവഘൃതപാലമ്പൂതമെഘ്നാ ഭൈതനാശംവ രാതെപിറന്നാനവൻ * സൽഗതിയുംചിത്രകർമ്മചെത്താനവ ൻ തൽഗുണമെല്ലാംപറയാവതല്ലമെ * ക്ഷിപ്രമവനെവരിച്ചു കൊണ്ടാൽവത്സ താൽപ്രീതിയെല്ലാമതിനില്ലസംശയം * താൽ പാദപങ്കജംവന്ദിപ്പതിനഞാൻ തൽപ്രസാദെനവന്നീടിനെ ന്തികെ * മൽഭഗിനിക്കൊരുഭർത്താരമാതമനി കല്പിക്കവെണമവറാം ക്കനുരൂപനായ് * സൽപ്പുമാനായധികജ്ഞാനംവിശെഷിച്ചു വിപ്ര ദെവൌഘപ്രിയനാകയുംവെണം * ഇത്ഥംഗവധെയാകതികെട്ടത പൊധന സത്തമന്മാതരംവന്ദിച്ചുചൊല്ലിനാൻ * ഇക്കുമാരൻമമ ശിഷ്യജനൊത്തമ നിക്ഷ്വാകുവംശതിലകൻഗുണാകരൻ * നാല്പാ സഗരമയാപരിവർത്തിത നാഗ്നായശാസ്ത്രവിദ്യാസ്ത്രജനൈതൃത്യും * ചക്രവർത്തിപദഭാഗ്യനിന്നിർണ്ണയം ചക്രപാണിക്കുസമാനൻഗുണ ങ്ങളാൽ * യൊഗ്യനിവൻതാൽഭഗിനിക്കുനിർണ്ണയം ഭാഗ്യവാൻ ത്രൈലോക്യരക്ഷാവിചക്ഷണൻ * ക്ഷോണീന്ദ്രനായസുബാഹുസുത ൻനന്ദനൻ കാണെണമെങ്കിലൊകാങ്കകുമാരനെ * താപസവാ പാഗരഭൂരന്തനൊകിനാൻ ഭൂപതിപുത്രനെപ്രീതിപൂർവ്വം * പാ

ത്ഥിവലക്ഷണപൂൎണ്ണമഹോമയും പാൎത്ഥപക്ഷീന്ദ്രസംസന്നതംതേടി
നാൻ • മൽമഹീക്ഷത്രപനാംവല്ലഭ നിഷ്പ്രഭംപോതമറില്ലൊ
ഞസംശയം • പിതൃഹൃന്മിക്ഷുതമായശാപത്തെയും മന്ദമെന്നാള്ളു
കല്പിച്ചശത്രഘ്നനും • മാൎഗ്ഗവന്തന്നെയുംവന്ദിച്ചപൃഷ്ടം മാൎഗ്ഗേപര
ന്നിളവെവരതെയന്തരാ • സൌമിത്രനന്നായുമാമായവൈരേന
സാമമൈത്രാൎദ്രമംവൃക്ഷതാപസം • വന്ദിച്ചുചൊല്ലിനാനാജ്ഞ
യാതൊൻതവ സൌമിത്രിയെച്ചെന്നുകൊണ്ടുവന്നീടിനെൻ • വൈദ
തെയാകതമാകണ്ഠ്യമുനീന്ദ്രനും മാനസേകല്പിച്ചുരാച്ചമുഹൂൎത്തവും •
പാൎത്ഥകൎമ്മങ്ങളെല്ലാംകഴിച്ചഗ്നിയും പൊൎത്തുജ്വലിപ്പിച്ചഹോമവും
ചെയ്തുടൻ • പാണിഗ്രഹണവുമാൎത്തുചെയ്യിപ്പിച്ച വാണപുരവാ
സികളുമായാശ്രമെ • രൌപ്യാജ്ഞയാപുനസ്ത്രീധനംനൽകിനാൻ
ദിവ്യതൊംബരാല്ല്യങ്ങളുംശത്രഘ്നനും • ശത്രുസംഹാരാൎത്ഥമായ്നി
ജാസ്ത്രത്തെയും പൃഥ്വീശപുത്രനനൽകിനാനാദരാൽ • രംജതി
യൊടുംപുരവാസികൾതന്നൊടും പ്രാജ്ഞനാംതാപസശ്രേഷ്ഠനൊ
ടുംതഥാ • യാത്രയുംചൊല്ലിസ്സുമതിയെയുംപൂണ്ടെ ന്നാസ്ഥയാപൊ
വാൻപുറപ്പെട്ടുതാക്ഷ്യനും • അംബമാൎഗ്ഗേപരന്മമനോരഥ മ
നൊടുസാധിച്ചപൊയാൻസസമ്മതം • അമ്മയെച്ചെന്നുവണ
ങ്ങിവൃത്താന്തങ്ങ ളുമെല്ലാംവണ്ണംപറഞ്ഞുശത്രഘ്നനും • പിന്നെ
സ്സുഗരൻജനനിയുമൊത്തുയും തന്നമാത്യന്മാരുമായ്താപസാശ്രമെ •
സൌഖ്യമായ്നാലഞ്ചുനാൾവസിച്ചീടിനാർ പൌരജനവുംനിരു
ച്ചിതാത്മനാ • രാജ്യത്തിനാളുന്നാംകൊണ്ടുപൊന്നൊരുള്ളണം
പൂജ്യനാംഭൂപതി പുത്രനെസാദരം • മന്ത്രികളിത്ഥമൊന്നിച്ചുവിചാ
രിച്ചു മന്ത്രിച്ചുനിശ്ചിത്യകൎത്തവ്യമെകദാ • താപസശ്രേഷ്ഠനംതൊ
ഴുതിയുംകൈക്കൊണ്ടവർ ഭൂപാലനന്ദനനൊടുചൊല്ലീടിനാർ • നിന്നു
ടെതാതൻസ്വൎഗ്ഗാരൂഢവാംഭൂപതി മുന്നമയോദ്ധ്യയിൽവാണസുഖം
നാചിതം • വൃദ്ധരാവെന്നതിസ്സുതപനാസ്ഥന്നിതു ശത്രുക്കളൊടുതൊ
റന്നുപുറപ്പെട്ടു • പത്നിയാംനിന്നുടെമാതാവുമായ്തന്നു സന്ന്യസ്ഥ
നാമിമ്മുനിവരനെക്കണ്ടു • തതപസ്സാധനത്തൊടിവിടെയിരുന്നി
ളുത്ത്യവുംപ്രാപിച്ചനന്തരമത്രെവ • പുത്രനായുണ്ടായിളവനെ
ഭിനി ഇത്രാചിരംപരിപാലിക്കരാജ്യവും • ശത്രുഭൂപാലന്മന്ന്യാ
ന്യായവരെണ വിത്രസ്തരായൊളിച്ചാർചിലർകാനനെ • ഭ്രഷ്ടരാ
യാർചിലർദുഷ്ടരായാർചിലർ നഷ്ടരായാർചിലർദുൎബ്ബലന്മാർചില
ർ • ശത്രുക്കളാലയോദ്ധ്യാപുരവുംപരി ത്യക്തയായ്നിന്നിതിപ്പൊഴെ
ന്നറികനീ • രാജ്യമനാഥമായ്നിന്നുകൂടീവലാൽ ത്യാജ്യമല്ലിപ്പൊൾ
ഭവതാപ്പുന്നിനിയെ • ഞങ്ങൾവസിഷ്ഠമുനീന്ദ്രൻപറഞ്ഞുകെ ട്ടിങ്ങു
വന്നുഭവാനെക്കണ്ടുകൊള്ളുവാൻ • നിൻമുഖപങ്കജംകണ്ടുവയംച്ചൊ

താ തദ്ഗന്ധാതമാസ്സമത്തെഴുന്നെണവാരിധെ * ബാലസുധാകരനെക്കണ്ടപൊൽഭവ മാലൊകനെനമയിച്ചിതാനന്ദവും * ഭൎത്തൃപ്രസാദാൽസമൎത്ഥനെല്ലൊമവാൻ സൎവ്വലൊകങ്ങളുംപാലിച്ചുകൊള്ളുവാൻ * ഭൂമിമാത്രംപരിപാലിച്ചുകൊള്ളുവാൻ സാമൎത്ഥ്യമെന്തുപിന്നെപ്പറയെണമൊ * രാജ്യധനംപിതൃപൈതാമഹന്തുസം പ്രാപ്യലക്ഷ്മ്യാഭവത്യെവംപ്രതിഷ്ഠിതം * വിത്തങ്ങളെക്കൊണ്ടുതൎപ്പണംചെയ്തു നൎത്ഥികൾക്കെല്ലാമഭീഷ്ടംവരുത്തുക * ബന്ധുജനങ്ങൾക്കസന്തൊഷവുംപെരി പരഹിജനങ്ങൾക്കസന്താപജാലവും * വിക്രമത്തൊടുവൎദ്ധിപ്പിച്ചുകീൎത്തിയും ദിക്കുകൾതൊറുംപരത്തുകസാമ്പ്രതം * വിശപംരൊചക്രമെല്ലാംജയിച്ചുകൊ ണ്ടശപമെധാദിയാംകൎമ്മങ്ങളുംചെയ്തു * വിശപപവിത്രയാംകീൎത്തിയുംപൊങ്ങിച്ചു വിശ്വംഭരൻതന്നിലെലക്യമാവത്തൊട്ടം * വാണ്ണസുചിരമയൊദ്ധ്യാനഗരിയിൽ പൊകനാമിപ്പൊളിവിടെനിന്നെന്നുമെ * വൈകരുതെന്നുപറഞ്ഞാരമാത്യരും നാഗരന്മാരുംവിനയപൂൎവ്വന്തദാ * ചൊല്ലിയെൻപത്തൊമ്പതദ്ധ്യായമിങ്ങിനെ ചൊല്ലുവനിന്നുംകഥാശെഷമാദരാൽ *

——൦൦൦——

ഇരുപതാം അദ്ധ്യായം.

പൌരജനൊക്തികളിങ്ങിനെകെട്ടാര നെരംസഗരഹൃദയവുംപെയ്യ്ണ്ടി * വാരാന്നിധിജലംക്ഷൊഭിച്ചതുപൊലെ പാരമിളകിച്ചമഞ്ഞിതുതെജസാ * ബാലകനൌൎവ്വമുനീന്ദ്രനുമംബുജ മാലൊകനംചെയ്തിതാനന്ദപൂൎവ്വകം * അപ്പൊഴതുകണ്ടുതാപസശ്രെഷ്ഠനും പില്ലാട്ടുബാലകന്തന്നൊടതൾചെയ്തു * വത്സകെൾസത്യമിവരിപ്പറഞ്ഞതു തപസ്ഥനംപ്രതിപൊകെണമാശ്രുനീ * ദിവ്യമുള്ളത്തെപ്പുറപ്പെട്ടിതമ്മയു മൌൎവ്വനംപതിയുംപൌരജനങ്ങളും * ഘൊരവനങ്ങൾനദികൾദെശങ്ങളും നെരെകടന്നുചെന്നുതരകൊസലം * പൂകിതെന്നുള്ളൊരുവാൎത്തകെട്ടൊറവു മുൾക്കാമ്പിലുണ്ടായസന്തൊഷപൂൎണ്ണനായ് * കാശിരാജാത്മജനംപടയൊടുപു ഷ്ഠ്ശയാവന്നിതുമറുള്ളഭ്രപതം * മാൎഗ്ഗമദ്ധ്യെവന്നുതന്നൊടെസൈന്യവും ഭാൎഗ്ഗവശിഷ്യനാംബാലനെക്കണ്ടിതു * സംപ്രാപ്യബന്ധുക്കൾനൽകിനാരന്നെരം സമ്പ്രയാണൊത്ഭമഹൊരഥമുത്തമം * സദാജിയുകതംമണികനകൊജ്ജ്വലം സമ്പ്രജംകണ്ടൊരുരാജകുമാരകൻ * ഔൎവ്വാനനംകടാക്ഷിച്ചുതള്ളിടിനാൻ ഭാവമറിഞ്ഞുകരെറികമാന്നും * അച്ചിതനാസ്തിജമഞ്ഞാസമന്വിതം ശച്യാപുരന്ദരനെന്നപൊലെമുദാ * മാതാവിനൊടുംപ്രകൃതികൾതമ്മൊടും ആദരവെ

റീട്ടമൌർവ്വമുനിയോടും * വാജിഗജരഥപത്തിബലത്തോടും രാജകുമാരന്മാരൊടുംകലൎന്നുടൻ * പ്രാഞ്ജലിപാണികളായജനത്തോടും പ്രാഭവത്തോടുംനടക്കുന്നുനേരം * മാർഗ്ഗമദ്ധ്യേവന്നുനിന്നുമഹാജനം ഭാഗ്യപുരുഷനെക്കണ്ടുകൊണ്ടാടിനാർ * സൂതവന്ദിസ്തുതിപാഠകന്മാരെല്ലാം മേദിനിപാലനെവാഴ്ത്തിസ്തുതിപ്പതും * കെട്ടുകെട്ടുതൃപ്പുവാദ്യഘോഷത്തോടും വാട്ടുംകളത്തെയോദ്ധ്യാപുരംമേവിനാൻ * ബ്രാഹ്മണരുംനാരിമാരുംനരന്മാരും കാണ്മതിന്നാസ്ഥയോദ്ധ്യാനിറഞ്ഞിതു * ലാജാപതോനവുമെറുലഗ്നേത്തുമെ രാജകുമാരനൌർവ്വനെമുന്നിട്ടു * പള്ളിയറയിലകംപുക്കമേവിനാ നുള്ളിലാനന്ദംവളൎന്നിതെല്ലാൎക്കുമെ * ചെയ്യുവെണമഭിഷേകംസഗരനു വൈകതെന്നുകല്പിച്ചുസമസ്തരും * ഔർവ്വാജ്ഞയാലഭിഷേകസംഭാരങ്ങൾ സർവ്വവുംസംഭരിച്ചാരമാത്യൌഘവും * പൃത്ഥ്വീപതിപുത്രനായസഗരനെ ശുഭലഗ്നേനാഭിഷേകിപ്പിച്ചിതൌർവ്വനും * തീർത്ഥാദികപരിപൂൎണ്ണകലശങ്ങൾ ആസ്ഥയാപൂജിച്ചുമന്ത്രപുരസ്സരം * ശോഭനമായമുഹൂർത്തത്തസഗരനെ ത്താപസശ്രേഷ്ഠനഭിഷേകവുംചെയ്തു * വേണുവീണാമൃദംഗശാലിപടഹശംഖാനകമുഖ്യവാദ്യഘോഷനിസ്വംയുതം * മന്ത്രതന്ത്രങ്ങളാലുള്ളജലങ്ങൾകൊ ണ്ടന്തമ്മൊസുവൎണ്ണസിംഹാസനോപരി വെച്ചഭിഷേകവുംചെയ്തുപുണ്യാഹവു മുച്ചരിച്ചാർ ജയശബ്ദവുംമേൽക്കുമേൽ * വന്ദിസ്തുതിപാഠകസൂതമാഗധ വൃന്ദവുംഭൂപാലനെസ്തുതിച്ചീടിനാർ * അർത്ഥമനേകംകൊടുത്താനനാരത മർത്ഥികൾക്കെല്ലാമനർത്ഥശാന്ത്യർത്ഥമായ് * ബ്രാഹ്മണർക്കുംവിത്തവസ്ത്രദാസികൾ കാമ്യമായുള്ളതെല്ലാംകൊടുത്തീടിനാൻ * രത്നകിരീടമുഖ്യാഭരണങ്ങളാൽ പത്നിയുംതാനലങ്കരിച്ചഞ്ജസാ * ഭക്ത്യാഗുരുവിനെച്ചെന്നുനമസ്കരി ച്ചിത്യാദരേണതൊഴുതുവിനീതനായ് * നിന്നോരുനേരമാശീർവ്വാദവുംചെയ്തു നന്നായനുഗ്രഹിച്ചുമുനിശ്രേഷ്ഠനും * പിന്നെസ്സുമതിയുംതാനുമായമ്മയെ ച്ചെന്നുപാദാന്തേനമസ്കരിച്ചീടിനാർ * സംഭ്രമത്തോടുമാതാവുമെഴുന്നീറ്റുസംപ്രാൎത്ഥനംചെയ്തുദേവകളോടെല്ലാം * എന്മകനായുസ്സനേകമുണ്ടാകെന്നു സമ്മോദമോടുമനുഗ്രഹിച്ചീടിനാൾ * പിന്നെമറ്റുള്ളഗുരുക്കന്മാരെയും നന്നായ്‌വണങ്ങിനാൻഭക്തിപുരസ്സരം * പിന്നെമഹാരഥമേറിനഗരിയിൽ മന്നവൻനീളെപ്പെരുമാറിനാൻതദാ * കാഴ്ചയുംവെച്ചുകണ്ടാർപുരവാസികൾ പൂജ്യനാസ്ഥാനസഭാതലംമേവിനാൻ * സുവൎണ്ണമണിമയസിംഹാസനോപരി വിണ്ണവർനാഥനെപ്പോലെവിളങ്ങിനാൻ * മന്ത്രിസാമന്തഭൂപാലബാലന്മാരാൽ സന്തതംസേവ്യനായോരുസഗരനും * ചെന്നുപിതാവിൻമണിയറപുക്കിരു ന്നിദ്രയെക്കലൎന്നമരുവിനാൻ * ബന്ധുജനങ്ങളെ

ടുംനിജമന്ദിരെ സന്തുഷ്ടബുദ്ധ്യാവസിച്ചു സഗരനും * രാജ്യാഭിഷെ
കവുംചെയ്തു കൃതാൎത്ഥനായ് പൂജ്യനാം താപസശ്രെഷ്ഠനാമൌൎവ്വനും *
പൊകെണമാശ്രമത്തിന്നെന്നു കല്പിച്ചു സാകെതവാസികളൊടനു
വാദവും * കൈകൊണ്ടു യാദവിയൊടുംപൊന്നതുതാൻ ഭൂദെവരെല്ലാ
മടക്കിച്ചെന്നു തന്നൊട * ശിഷ്യനായൊരു സഗരനെപ്പിന്നെ മഹൎഷി
ഷ്യശിരസിചുംബിച്ചു സഗൽഗ്ഗദം * യാത്രപറഞ്ഞയച്ചാനനന്തരം സഗ
രനു മന്നനായ്തന്നു ചിരകാലം പൊറാഞ്ഞയാൽ * ഇന്നുപെക്ഷിച്ചെഴു
ന്നെള്ളിയാലീട്ടുമം പിന്നെയാതുള്ളമെന്നൊഴുടയതായ് * ഭ്രാത
നാസ്തുന്നനാളെളുതുടങ്ങിസ്സദാ ചെദംകലൎന്നിതിക്കെശനാമാംപ്രതി *
പൊഷണപാലനലാളനപ്രീണനാ ഭ്രൈഷ്കൃതശ്രമപീഡയുണ്ടാ
യ്യും * മാതാവൊഴിഞ്ഞുമറ്റാരറിഞ്ഞുള്ളു മാദരിച്ചീടുവാനാരു
ള്ളതിങ്ങിനെ * ബാലഭാവംകൊണ്ടുമജ്ഞാനദീഷതുന്നാ ലീലകൊ
ണ്ടാചെയ്തപരാധമൊക്കവെ * പാരംവളൎന്നവാത്സല്യമുണ്ടാകയാ
ൽ കാരുണ്യമൊടുംക്ഷമിച്ചുകൊള്ളെണമെ * താതനുംമാതാവുമാ
ചാൎയ്യനുംമമ ഭ്രാതാസുഹൃൽബാന്ധവാദികളൊക്കയും * ഭാഗ്യക
ണ്ടാൽനിന്തിരുവടിനിന്നീയും പൈതൃകമായിട്ടൊരിത്രങ്ങൾമാമകം *
തൽപ്രസാദെന രാജ്യംപ്രാപ്തമായ്വന്നി തിപ്പൊളിനിക്കുകാരുണ്യ
വാരാന്നിധെ * ചിത്തെമറന്നുകളയാതെവെണമെ ഭൃത്യനാമെന്നെ
പ്രസീദപ്രസീദമെ * ഇത്ഥംപറഞ്ഞു ബാഷ്പാംബുപൂൎണ്ണാക്ഷനായ്
ഭക്ത്യാപദാന്തെനമസ്കരിച്ചീടിനാൻ * പൃത്ഥ്വീശപുത്രനെപിടിച്ചെ
ഴുന്നീല്പിച്ചു നിൎത്തിപ്പുണൎന്നിതുഗാഢംമുനീന്ദ്രനും * സ്നിഗ്ദ്ധവാക്യ
ങ്ങളാലൊരൊമനസി ച്ചൂടുംതാപവുംതീൎത്തനുഗ്രഹിച്ചീടിനാൻ *
യാത്രയുംചൊല്ലിനടന്നനെരത്തനു യാത്രയുംചെയ്തിതുഭൂപതിപുത്ര
നും * യാദവിതാനുമനുഗമിച്ചീടിനാൾ ആയുധന്മാരായപൌരജ
നങ്ങളും * പിന്നെത്തിരിഞ്ഞുനിന്നമ്മുനിചൊല്ലിനാനങ്ങിനി പുരവാ
സികളുമായ്ചെന്നു നീ * മന്ദിരംപുക്കിരുന്നീടുമാതാവുമായ് വന്നീ
ടുവാൻതൊന്നുകതിങ്ങൊരുദിനം * എന്നുപറഞ്ഞവരെയയച്ചു
പൊയ് ചെന്നുതന്നാശ്രമംപുക്കുമുനീന്ദ്രനും — പിന്നെസ്സഗരനുംമ
ന്ദിരംപ്രാപിച്ചു നന്നായ്സുഖിച്ചുവസിച്ചുസമൎത്ഥനായ് * ധൎമ്മ
ണരാജ്യംപരിപാലനംചെയ്തു കൎമ്മങ്ങളാൽപിതൃദെവാദികൾക്കെ
ല്ലാം * തൃപ്തിയുംചെയ്തുതൻകീൎത്തിയുംപൊങ്ങിച്ചു ശത്രുസംഹാര
വുംചെയ്തമെവീടിനാൻ * ഗായകവന്ദിസൂതാവലിസ്തുത്യനായ് നാ
യകനായനൃപരാജവൎഗ്ഗത്തിനും * മാതൃശുശ്രൂഷയുംചെയ്തുകൊണ്ടാസ
ൎവ്വ ഭൂതജാലത്തിനുമാനന്ദമുൾച്ചെൎത്തു * പത്നിയായൊരുസുമതി
യൊടുംചാരു രത്നസിംഹാസനെവാണുയഥാസുഖം * ഇന്ദ്രാണി
യൊടുമമരാവതിതന്നി ലിന്ദ്രൻവസിച്ചപൊലെവസിച്ചീടിനാൻ —

ചൊല്ലിയെനിതമദ്ധ്യായമിരുപതു ചൊല്ലുവൻ ശ്രവണമെന്നാകിൽ ഞാനിന്നിയും

—o—

ഇരുപത്തൊന്നാം അദ്ധ്യായം.

ക്ഷ്മാപനായഹിരണ്യനാഭൻതദാ ജൈമിനിയോടു ചോദിച്ചുതീടിനാൻ * കൗത്സ്യാദികളാലഭിഷിക്തനാകിയോ മന്ത്രീശ്വരനാം സഗരനനന്തരം * എന്തൊന്നുചെയ്തതെന്നതൊക്കെചൊല്ലേണം മഹാത്മൻ ഭവാനിതിയവൻ സാദരം * ശ്രീനുചോദ്യമേവംകേട്ടുജൈമിനി സാമോദമുത്തരമായതുചൊല്ലിനാൻ * കേട്ടുകൊണ്ടാലുംസഗരചരിത്രങ്ങൾ കേട്ടാൽമനോഹരംപാപക്ഷയകരം * തന്നുടെരാജ്യവും പ്രാപിച്ചുധർമ്മജ്ഞ മന്നവനാകിയകോസലാധീശ്വരൻ * ശത്രുക്കളെത്തൃണീകൃത്യധരാതലം ക്ഷത്രധർമ്മേണരക്ഷിച്ചുനിരാകുലം * ഭൃത്യവർഗ്ഗാമാത്യസേനാധിപാദികൾ അതിഥിസുഹൃന്മിത്രവർഗ്ഗത്തിനാദരാൽ * നിത്യസൗഖ്യത്തൊടുദേശികന്മാരൊടും * സദാചാരശീലംവസിച്ചാനനുദിനം പൂജയുംദേവാതിഥിപിതൃക്കൾക്കെല്ലാം * ഭക്തിയോടെചെയ്തു രാജഭോഗങ്ങളും ഉത്സവാസ്വദിച്ചുവാഴുന്നാളൊരുദിനം — ആസ്ഥാനമണ്ഡപേരാജസിംഹാസന മാസ്ഥയാ സംപ്രാപ്തനാസ്തിനയത്തൊടും ആസ്ഥിതനായിരുന്നാൻജനങ്ങളാലാസ്ഥയാസേവ്യനായ്സ്സൂര്യസമാഭയാ * നാനാമുനികളുംബ്രാഹ്മണശ്രേഷ്ഠരും നാനാവിഷയാധിപാവനിപാലരും * വിദേശജനങ്ങളുംവൈശ്യശൂദ്രാദിയും നർത്തകന്മാരൊടുഗായകവൃന്ദവും * മന്ത്രികളുമായിരുന്നനേരത്തു സന്തുഷ്ടനായവസിഷ്ഠമുനീന്ദ്രനും * ഉത്സൽപ്രമോദംകലർന്നെഴുന്നെള്ളിനാൻ ഉത്ഥാനവുംചെയ്തുശീഘ്രം നരവരൻ * സംഭ്രമത്തോടുപാദ്യാർഘ്യാദികൾകൊണ്ടു സംപൂജ്യ സപ്രമോദംവന്ദിച്ചുടൻ ആസ്ഥാനദേശംപ്രവിശ്യഗുരുവിനു കാർത്തസ്വരാസനവുംകൊടുത്തീടിനാൻ * കോശരാജ്യാദിസമസ്തപദാർത്ഥവും ദേശികപാദേസമർപ്പിച്ചുസാദരം * ഭൂപതിദത്തമാംഹേമാസനോപരി ശോഭയാമ്മാറിരുന്നുമുനീന്ദ്രനും * പിന്നെനമസ്കരിച്ചാൻവിനയത്തോടു മന്നവനാശുവസിഷ്ഠമുനീന്ദ്രനും * സംഭ്രമംപൂണ്ടെഴുനീല്പിച്ചുഭൂപനെ സംപ്രീതനായന്നാലിംഗനംചെയ്തു * നന്നായനുഗ്രഹിച്ചാശീർവചനങ്ങൾ പിന്നെയുംപിന്നെയുംചെയ്തുനിന്നീടിനാൻ * ഇന്ദ്രനുംവാചസ്പതിയെന്നപോലെ വന്ദിച്ചുനിന്നാൻവസിഷ്ഠപാദാന്തികേ * മന്ദസ്മിതംപൂണ്ടിരിക്കെന്നിതുമുനി വന്ദിച്ചവിടെയിരുന്നാനരേന്ദ്രനും * മറ്റുള്ളമന്നവന്മാരുമി

ങ്ങനിത്തു ച്ചുറ്റുംയഥോചിതംമറ്റുള്ളവർകളും * ദേവകളോടുംബൃഹസ്പതിതന്നോടും ദേവേശ്വരൻദിവിയെന്നപോലെതദാ * അന്ന്യഭൂപന്മാർമുഖങ്ങളെയുംനോക്കി മന്നവനോടരുൾചെയ്തുവസിഷ്ഠനും * രാജപ്രവരകുശലമല്ലീതവ രാജധാനിയംപുരവർഗ്ഗിനംബലാൽ * കാനനംതന്നിൽനിന്നിക്കാലമിങ്ങിനെ മാനംകലൎന്നിവന്നതുകാരണം * രാജ്യമകന്നുകളഞ്ഞിന്നിതിക്കാലം പൂജ്യനാസ്സ്വാള്ളനീദൈവബലത്തിനാൽ * നഷ്ടമാസ്സന്നരിപുകുലംതാവകം ദിഷ്ട്യാഭവാനനുകൂലനിന്നീശ്വരൻ * ദൈവമെന്നൊന്നിനെസ്സാധിപ്പിപ്പാത്തതു മെവംവരുത്തിയതെത്രയുംവിസ്മയം * താലജംഘാദികൾതങ്ങളിലെറുപൊ സ്ഥാലപുരിപുക്കതെത്രയുമത്ഭുതം * മുന്നമയോദ്ധ്യാപുരവുമടക്കിയാ യന്നതന്മാരായതാലജംഘാദികൾ * ഇപ്പൊൾ നിനക്കുമടങ്ങിവിധിവശാൽ കല്പിതമാക്കുന്നതുക്കയതൊന്നിനാൽ * നഷ്ടമാസ്സന്നരിപുക്കളുംതങ്ങളേ കഷ്ടമൊത്താലതുമീശ്വരകല്പിതം * വർദ്ധിക്കമെൽക്കമെൽഭാഗ്യവാനായനീ മിത്രഭൃത്യാമാത്യപൌരജനത്തൊടും * ഹൈഹയന്മാരൊടുതൊറ്റുനിന്താതനും മൊഹനരാജ്യമുപെക്ഷിച്ചുകാനനം പുക്കതുകാലമയോദ്ധ്യാപുരത്തെയും വിക്രമത്തൊടുമടക്കീതരികളും * ബാലകനായനീരാജ്യമിനിച്ചിര കാലവുംപാലിച്ചുവാഴ്കമഹീതലെ * ദൈവംനിനക്കനുകൂലമതുകൊണ്ടു സർവ്വാരികളുമൊടുങ്ങീതന്നിയെ * അല്ലയെന്നാകിലവരെജ്ജയിപ്പതി നില്ലലോകത്രയെശക്തിമററാൎക്കുമെ * ഔർവ്വാശ്രമത്തിങ്കൽനിന്നുമാതാവുമാ യൌവ്വനനൊടുംകൂടിരാജ്യമകംപുക്ക * രാജ്യാഭിഷേകവുംചെയ്തുകൃതാർത്ഥനായ് പൂജ്യനാസ്സീവസിക്കുന്നതുകെട്ടുഞാൻ * കാണ്മതിനായിട്ടിവിടെക്കുവന്നതും ധാൎമ്മികനായ്ചിരകാലംവസിക്കനീ * ഇത്ഥംവസിഷ്ഠൊക്തികെട്ടനരെന്ദ്രനും ബദ്ധാഞ്ജലിയൊടുമുത്തരംചൊല്ലിനാൻ * സർവ്വത്രമെകുശലംഭവിക്കുന്നിതു സർവ്വദെവാനുഗ്രഹമിന്നിനിക്കുണ്ടു * നല്ലതിനിക്കുവരുമാറുസന്തത മെല്ലാവഴിയിലുംധ്യാനിക്കകാരണം * എങ്ങിനെസംഭവിക്കുന്നിതാപത്തുകൾ ഇന്നിനിക്കെന്നതെയല്ലവിശെഷിച്ചും * ഇപ്പൊൾഭവാനാലനുഗ്രഹീതൊസ്മിഞാൻ ഉല്പന്നമൊദംകൃതാർത്ഥനായെനഹം * ദെശികനാംനിന്തിരുവടികാണ്മതി ന്നാശയാനന്ദമുപഗതനാകയാൽ * ഭാഗ്യവാൻഞാനെന്നുവന്നിതുകെവലം ഭഗവാനുഗ്രഹസാഫല്യവുമിദം * പിന്നെയൊന്നുണ്ടുകെൾക്കെണ്ടുഭവാനതു മെന്നൊടരുൾചെയ്യവെണംകൃപാനിധെ — ഹൈഹയവംശൊത്ഭവനാംനൃപെന്ദ്രൻ മാഹാത്മ്യമെറുവാനെന്തൊരുകാരണം * ഭാനുതപൊവ്രതയൊഗയൊഗാദിക ളൂനംവരാതെകഴിച്ചതെന്തൊന്നവൻ * കീർത്തിപരാക്രമശ്രീഭൊഗസൌഖ്യവും പാർത്ഥിവനെ

ണ്ടുകൊണ്ടെറെയുണ്ടായതും * ഹൈഹയവംശത്തിലുണ്ടായവർക
ളൊ ടാഹവെതൊററുമൽത്താതൻവനാളവി * മാതാവുമായ്ഗെപാ
ല്ലസിച്ചപ്രകാരവു മാമരവൊടങ്ങൾചെയ്യുകൾപ്പിക്കെണം * ഇത്ഥം
സഗരൊക്തികെട്ടവസിഷ്ഠനൊ മൂത്തരമൊയ്ന്നുപനന്ദനൊടങ്ങൾചെ
യ്യു—കെട്ടുകൊണ്ടാലുമെങ്കിൽഭവാ നാദിയെവാട്ടംവരാതെതാതഥൈഥ
യശ്രുപതി * ജന്മകർമ്മങ്ങൾതത്സംബന്ധമായുള്ള ധർമ്മകഥകളും
ചൊല്ലുവൻശ്രുപതെ * ശൈലനാമാനാദിതദ്വീപംത്രിളവന മെദ
മായ്ക്ഷീരാബ്ധിവെഷ്ടിതമായുണ്ടു * വിസ്താരവുംലക്ഷയോജനയുണ്ട
തി ചിത്രംസുവർണ്ണമയംമനൊരമോഹനം * കനകമുളെന്റുതുല്യക
ല്ലോലങ്ങൾ ചെന്തയംബുംനിർമ്മലൊപലജാലവും * സിദ്ധനാരി
തതിവെദകെളവതി നാള്ളിതരംഗൌഘശീകരശീതളം * പദ്മന്ത
പാഷാണസംസിക്തഫെനങ്ങ ളായുള്ളമുക്താഫലങ്ങളാൽശൊഭി
തം * സിദ്ധന്ത്രിദിവെശകിന്നരചാരണ വിദ്യാധരാപ്സരൊയക്ഷഗ
ന്ധർവ്വൊര ഗാദ്യൈസ്സുസെവിതം സപർണ്ണവൃക്ഷാനാചിത മാല്യന്ത
ധുമധുരസസംയുതം * ലതാങ്ങൾകാസ്സുന്നവല്ലീകലവൃതം പതി
കളൊട്ടുംസുരന്മാർകളിപ്പെട്ടം * പീയുഷപൂർണ്ണനദികളാൽശൊഭി
തം വായുനാമന്ദനശീതംസുഗന്ധിനാ * കാനനകന്ദരശൈലങ്ങളി
ൽപൃക്ക മാനസാനന്ദനദെവകൾസന്തതം * മാനിനിമാരുമായ്
ക്രീഡിച്ചിരിപ്പെട്ടം ധ്യാനനിരതന്മാരായമുനികളും * സിദ്ധയൊ
ഗീശചരന്മാരുംജരാനര മൃത്യുവെയാദികൂടാതെവസിപ്പെട്ടം * ചൊ
ല്ലാവതല്ലതിൻമാഹാത്മ്യമാക്കമെ കല്യാണദെവതാവല്ലഭൻകെശ
വൻ * തന്നുടെനിത്യവാസസ്ഥലമാകയാൽ ധന്യതമമാക്കംപറ
യാവതല്ലല്ലൊ * മറെറാന്നിക്ഷീവർണ്ണമില്ലെന്നുമെ കററമൊഴിഞ്ഞെ
ഖിലാനന്ദപൂർണ്ണമായ് * തന്മമദ്ധ്യെയൊജനായുതവിസ്തൃതം ചിത്രം
മണിമയമായദിവ്യസ്ഥലം * മദ്ധ്യഭാഗെനാഗഭൊഗവിനിർമ്മിത മ
ല്യന്മണിമൽഫണായുതശൊഭിതം * ക്ഷീരനെരനൊപമംശുഭ്രമതീ
ജലം നാരായണൻജഗന്മംഗലൻമാധവൻ * താരിൽമാതൊട്ടുന്ധ
രണിയൊട്ടുംസദാ കാരുണ്യമുൾക്കൊണ്ടുലൊകരക്ഷാതന്മായ് * പ
ള്ളികൊള്ളുന്നഭഗവാനെ യുള്ളിലുറപ്പിച്ചുചെണ്ടുടൻനാരദ
ൻ * കണ്ടാൻജഗല്പരിപാലനതല്പരം തണ്ടാരിൽമാതുവാഴുന്നവ
ക്ഷസ്ഥലം * സെവാർത്ഥമാഗതന്മാരായ്ചുഴലവും ദൈവെന്ദ്രനാദി
യാംദെവസമൂഹവും * യോഗീശ്വരന്മാർസനകാദികളുമായ് ലൊ
കെശനാദിയാംലൊകപാലന്മാരും * അനന്തകന്ധരന്മാരായനാര
തം സ്പൃതവർണ്ണശിരാപുകഴ്ന്നതും * കെട്ടുകെട്ടാനന്ദമഗ്നഹൃദയ
നായ് പ്രെമ്മമാത്മാനംപലപ്രവമത്തപിണ്ണം * സംപ്രാപ്പപാശ്ച
ഭാഗാനമരാനപി സംഭാവയന്തംഭ്രൂസ്മിതാലൊകനൈഃ * നാസമ

ഗ്രഹിസ്യസ്സുലൊചനാനാംസഘ മാനസസ്ഥൻകൃതാൎത്ഥാൽകൃത്യ സാംപ്രതം ● മറന്നിതാൎപ്പടലങ്ങളാൽമൂടാ വന്നൊരുവൃന്ദത്തെയും വെളുപ്പിച്ചലം ● നാഥനെക്കണ്ടുകണ്ടാനന്ദമുൾക്കൊണ്ടു പാദാന്തികെച്ചെന്നുനിന്നരുളീടിനാൻ — അദ്ധ്യായമുക്തമിപ്പൊളിരുപത്തൊന്നു ഭക്തിയൊടെപറയാമിനിശ്ശേഷവും ●

—ം—

ഇരുപത്തിരണ്ടാം അദ്ധ്യായം.

പ്രീതിവിസ്താരിതനെത്രനായ്സന്നിധൌ മാധവത്രൂപംചിരം കണ്ടുരമെവിനാൻ ● ആരുണ്യമാൎദ്ദവപാദലതകളും ചാരുസമങ്ങളാം പാദാംഗുലികളും ● വജ്രദ്ധ്വജാംകുശാബ്ജാങ്കംധരിച്ചെററം മൃദുചലിപ്പൊളില്ലാതപാദാംബുജങ്ങളും ● ഉന്നതമാംപ്രപദദ്വയംചാരുവൃത്താനാചിതംജംഘയുഗ്ഗുല്ഫജാനുക്കളും ● ആപീനവൃത്തൊരുയുഗളരാജിയും ദീപിതമിന്ദ്രനീലൊപ്പലന്നുംതെവൽ ● സ്പഷ്ടമാംപീതകൌശെയവസ്ത്രത്തിനാൽ സുന്ദരനായജഘനസ്ഥലാഞ്ചിതം ● ലാഞ്ഛിതാനെകരത്നപ്രഭാസംവലൽ കാഞ്ചനസൂത്രസ്സുരൽകടി ശൊഭിതം ● അംഭൊജസംഭവാണ്ഡസ്യമന്ദിരം ഗംഭീരകൊമളാവൎത്തനാഭിസ്ഥലം ● സൂക്ഷ്മരൊമാവലീവലിയുതം മെദുരമാംസളാത്യന്തമാംസഭൂയം ● ദീൎഘവൃത്തായതബാഹുചതുഷ്ടയം വ്യാഘ്രനഖൊഭനഖരാംഗുലീയുതം ● ശ്രീവത്സശൊഭിതൊത്തുംഗവിസ്തീൎണ്ണമാം ശ്രീവത്സമിന്ദിരാസുന്ദരമവിടം ● കൌസ്തുഭരത്നരാജൽകംബുകന്ധരം മത്താണ്ഡമണ്ഡലാഭൊഗശൊഭാഞ്ചിതം ● സ്വച്ഛന്നതം ചാരുനാസംസ്ഫുരച്ചിമയംചിബുകംവദനാംബുജംസുധാമയം ● ദന്തപ്രഭാജാലനിഭൽസിതാസിത മന്ദസ്മിതിലസന്മന്ദഹാസൊജ്വലം ● ഉൽഫുല്ലശാരദാംഭൊജദലായത പ്രസ്ഫുല്ലനെത്രംകരുണാമൃതാൎണ്ണവം ● അൎദ്ധെന്ദുതുല്യലലാടവിരാജിതം മൃഗമദതിലകൊജ്വലൽഭ്രൂഖണ്ഡമണ്ഡിതം ● കുണ്ഡലച്ഛായാലസൽഗണ്ഡമണ്ഡലം ചണ്ഡാംശുകൊടിമകുടവിരാജിതം ● സ്നിഗ്ദ്ധനീലംദീൎഘകുഞ്ചിതമൂൎദ്ധജം മുക്താമണികനകാഭരണൊജ്വലം ● രത്നൊജ്വലാനെകദിവ്യാംഗുലീയവും സുസ്നിഗ്ദ്ധരക്തവൎണ്ണാംഗുലിതലങ്ങളും ● ഭാംഗദഹാരകെയൂരാദികാഞ്ചന കങ്കണസംപന്നമബ്രഹ്മസൂത്രവും ● ലക്ഷ്മീഭഗവതി മന്ദംതലൊടുന്ന തൃക്കാലിണയുമന്ധരാദെവിസന്തതം ● വെൺചാമരംകൊണ്ടുവീശുന്നകാററെററു ചഞ്ചലപീതാംബരൊജ്വലഭംഗിയും ● ഭൂഷണശ്രെണിമണികിരണൊരണ വെഷസൃഷ്ടമയുംമനസ്സിതാഭയും ● നീലതമാലദലപ്രഭാകായവും ബാലസൂൎയ്യപ്രഭാജാലാ

വൃതമായ നീലാചലമിവഭൂഷണകാന്തിയാൽ ॥ സംഭ്രമമിന്ദിരാ സുന്ദരാസ്യാംബുജമധുഭ്രമരന്തെൾകടാക്ഷവിലാസവും ॥ ചക്രാദി കളായുധങ്ങളുമഞ്ജൂപാര വിഗ്രഹംതന്നെക്കൊണ്ടുമത്ത്യാനിഷേവിതം ॥ ശക്രാദിദേവകളാലുപസേവിതം യക്ഷഗന്ധർവ്വവിദ്യാധര വിസ്തൃതം ॥ സർവ്വലോകൈകനിലയംകൃപാലയം ദിവ്യയോഗീശ്വരാണാമമൃതപ്രദം ॥ സർവ്വമഹിമാകൃതൈകനികേതനം സർവ്വതപശ്ശക്തിസംപാദമൂലമയം ॥ സർവ്വവിദ്യാനാംനിധാനംസനാതനം സർവ്വരൂപാണാംച ചിരസമാശ്രയം ॥ ധർമ്മശീലാക്ഷമാവിഗ്രഹംദുർഗ്രഹം നിർമ്മലംജ്ഞാനമനോമയൌഷധം ॥ ദിവ്യയതിജനാനാംപരമാനന്ദ മവ്യക്തമവ്യയംസർവ്വലോകേശ്വരം ॥ സുരസൂവന്ദ്യംചിദംശങ്ങൾകൊണ്ടു വിസ്മയാവിഷ്ടഹൃദയനായ്നിന്നാനവൻ ॥ സർവ്വതല്പസ്ഥനായേവം ദേവേശനെയും തൽപ്പാർശ്വസംസ്ഥിതന്മാരാമവരെയും ॥ ആലോക്യഹൃഷ്ടരോമാഞ്ചസ്സസാദ്ധ്വസം ത്രൈലോക്യനാഥപാദാംഭോരുഹാന്തികെ ॥ വീണുനമസ്കൃത്യനാരായണായെതി വീണാധരംമനമസ്കരിച്ചീടിനാൻ ॥ ഉത്ഥായപിന്നെയുമുത്ഥായസാഷ്ടാംഗമത്യന്തംഭക്ത്യാനമസ്കൃത്യസാദരം ॥ കൂപ്പിത്തൊഴുതുകൊണ്ടിനിന്നീടിനാൻ ബാഷ്പവുംവാർത്തുവാത്സാനന്ദമഗ്നനായ് ॥ നിർഗ്ഗുണനായനാരായണസ്വാമിയെ ഗൽഗദവാചാസ്തുതിച്ചാൻബഹുവിധം ॥ ദേവദേവേശനമസ്തേനമോനമഃ ദേവദേവേശപ്രസീദമെകേശവ ॥ ലോകൈകനാഥപ്രസീദപ്രസീദമെ ശോകവിനാശന പാഹിമാംപാഹിമാം ॥ സുജ്ഞാനമൂർത്തെവിദിതാഖിലജഗ ച്ചിജ്ഞാനതാപസമാനസമന്ദിര ॥ സർവ്വലോകാധാരഭൂതദേയാപര ദുർവ്വിനീതാനാംകൃതാന്തജഗൽപ്രഭോ ॥ നിത്യമപാരമഹിമാസമാധിധാ ശബ്ദപ്രധാനപുരുഷാവ്യക്താത്മക ॥ നിത്യബുദ്ധാനന്ദവിഗ്രഹമാധവ ഭക്തചിത്താബ്ജപ്രതിഷ്ഠിതാംഘ്രിദ്വയ ॥ സത്യസാക്ഷിൻനമസ്തുതപശ്ശാന്തനാമ സ്സത്യായനിത്യായശുദ്ധായതെനമഃ ॥ പാദപങ്കേരുഹാമരശേഖര വേദാന്തവേദ്യവേദാത്മാത്മകപ്രഭൊ ॥ സർവ്വജ്ഞതേശമശാശ്വതായതെ ഗീർവ്വാണമൂർദ്ധ്നി ഹൃഷ്ടപാദായതെ ॥ നാരായണായതെനിത്യംനമോനമഃ കാരുണ്യപൂർണ്ണാമൃതാംബുനിധെനമഃ ॥ സിദ്ധാംഗനാമൌലിപുഷ്പാർച്ചിതാംഘ്രയെ ക്ഷീരാംബുരാശിനിവാസായതെനമഃ ॥ ബ്രഹ്മാദികൾക്കുമറിഞ്ഞുകൂടാതൊരു ചിന്മയരൂപമവാങ്മനോഗോചരം ॥ ആരെയോരാത്രതാനശേഷലോകാവാസ മാത്മാനമീശംപരബ്രഹ്മരൂപിണം ॥ നിഷ്പ്രപഞ്ചസ്ഥൈര്യദേവദേവായ സത്യസ്വരൂപിണെനിത്യംനമോനമഃ ॥ വിഷ്ണവെസർവ്വജഗദ്വാസിനെസർവ്വ ജിഷ്ണവെകൃഷ്ണായ ഇഷ്ടാനമോസ്തുതെ ॥ ഇത്ഥംവിനീതനായിസ്തുതിച്ചന്തികെ കൈതൊ

തൊഴുതുനിന്നീടിനാൻനാരദൻ * താൎക്ഷ്യൎന്തിയമനസ്സപ്പൊഴറി
ഞ്ഞൊരു സാഗ്ല്യംപരമാസനംകൊടുത്തീടിനാൻ * വന്ദിച്ചുള
കൃത്യാസനകാദികളെല്ലാം നന്ദിച്ചിരുന്നിതുനാരദനംതദാ * നാ
രായണസ്വാമിമന്ദസ്മിതംപൂണ്ടു നാരദനൊടരുളിച്ചെയ്തിതാദരാ
ൽ * എന്തൊരുദിക്കിൽനിന്നത്രവന്നുഭവാനെന്തൊരുദിക്കിന്നുപൊക
ന്നിതുമെടൊ * എന്തൊരുവൃത്താന്തമുള്ളുജഗത്തിങ്കലെന്തൊന്നു
ചിന്തിതമെന്നതുംചൊൽകെടൊ * വീണനമസ്കൃത്യപ്പിന്തൊഴു
തുടൻ വീണാധരനുനിമെല്ലവെചൊല്ലിനാൻ * എന്നെമൊഹി
പ്പിപ്പതിന്നതല്ലൊചെയ്തയൊ വന്നതിൻകാരണമെന്തിതെന്നിങ്ങ
നെ * സൎവ്വജ്ഞന്മാരുടെഹൃദയത്തിലും സൎവ്വദാവാഴുന്നതാരെന്നറി
ല്ലയൊ * എല്ലാമറിഞ്ഞിരിക്കുന്നജഗന്മയ നെല്ലൊവിശെഷിച്ചു
ചൊദിച്ചതെങ്കിലും * ഞാനൊന്നറിവാനപെക്ഷിച്ചുവന്നതു മാന
ന്ദമുൾത്തപറയുന്നതുണ്ടുഞാൻ * പിന്നെമനൊരഥവുംപറഞ്ഞീടു
വൻ നിന്നുടെരൂപങ്ങൾകാണായ്വരെണമെ * നിന്നുടെനാമങ്ങൾ
കെൾക്കായ്വരെണമെ നിന്നുടെനാമങ്ങൾചൊല്ലായ്വരെണമെ * നി
ഖിലാന്തൎണ്ണമന്തഃകരണങ്ങൾ പങ്കജലൊചനകാരുണ്യവാരിധെ *
ഭക്തിയുംവൎദ്ധിക്കവെണമെന്നാപ്രീതി ഭക്തപ്രിയപരമാനന്ദവിഗ്ര
ഹ * നാരദനെവംപറഞ്ഞതുകെട്ടാശു നാരായണസ്വാമിതാനരു
ളിച്ചെയ്തു * ഇങ്ങിനെയുള്ളഗുണങ്ങളെല്ലാംഭവാ നങ്ങുമുന്നെയു
ള്ളതെന്നുവരുന്നൊരു * എന്തൊന്നുഞാൻവിശെഷിച്ചുചെയ്യെണ്ടു
ന്ന തന്നതിന്നൂമവാൻചൊല്ലുകയുംവെണം * എന്നരുൾചെയ്തതു
കെട്ടാശുനാരദൻ വന്ദിച്ചുപിന്നെയുംചൊല്ലിത്തുടങ്ങിനാൻ *
ഞാനിന്നിതിരുവടിതൻനിയൊഗത്തിനാൽ മാന്യനാസ്തിളെനട
ക്കുംദിശാന്തരെ * മെല്ലെരസാതലംതന്നിലൊരുദിനം ചെല്ലുവാൻ
തൊന്നിപിഴച്ചീലതെതുമെ * കണ്ടെനവിടെയൊരുരാജധാനിഞാ
ൻ കണ്ടീലമറെറങ്ങുമവ്വണ്ണമിങ്ങിനെ ദിക്പാലകന്മാരുടെരാജധാ
നിയും ശക്രപ്രിയമല്ലിത്രസത്യലൊകാദിയും * ഇപ്രഭാവത്തിന്നുകാര
ണംകെവലം തൽപ്രസാദംകൊണ്ടുതന്നെവരുന്നുദ്ധം * അപ്പുര
മെത്രയുമുള്ളതമെന്നൊഴി ഞെളിപ്പൊഴിനിക്കുപറയാവതല്ലതും *
സുസ്വരഗീതവാദിത്രങ്ങളാൽപ്പുന തസ്വരകൊലാഹലദ്ധ്വനിപൂ
രിതം * സ്വൎഗ്ഗസമ്പത്തിയുംധിക്കൃതമാക്കുന്നം സൽഗുണസഞ്ചയം
പാത്രുകാണെംവിധെ * സുപ്രീതിപൂരിതയൊഷിൽഗണാവൃതം സു
പ്രഭാഢ്യംവിവിധാപണചത്വരം * ഉത്തുംഗസൌധമണിമയ
പ്രാസാദ ചിത്രാംകഗൊപുരാട്ടാലാഢ്യതൊരണം * തൽപുരത്തെ
പ്രവെശിച്ചുകാൎത്തസ്വര പ്രസ്തുതമന്ദിരാലൊകനമനൊഹരം * തൽ
പ്പുരരാജഗൃഹത്തെവകണ്ടെനഹം അത്ഭുതകാന്തികലൎന്നസല്ലാത

ലം * ഉല്പൽസ്ഫടികപാഷാണസോപാനവും വിദ്രുമസ്തംഭസഹസ്ര വിഭൂഷിതം * ഇന്ദ്രനീലമാപലജാലവിരചിതം സ്വൎണ്ണവേദിപരിശോഭിതമെത്രയും * വജ്രവൈഡൂൎയ്യഗോമേദാബ്ജരാഗമതോരണജാലപൈരൂഷ്യരാഗാജ്ജ്വലശോഭിതം * ചാരുമരതകഗോപുരവിരാജിതം വിബുധാസുരന്മാരാലുപാസിതം * തത്രപ്രവിശ്യസഭായാംമഹാസുരന്മാതമൻപ്രഹ്ലാദനെന്നമപുരുഷൻ * സ്വൎണ്ണാദ്രിശൃംഗിവിരിഞ്ചസമാനനായി സ്വൎണ്ണസിംഹാസനമ്പുക്കിരുന്നീടിനാൻ * ഹാരകിരീടാദിഭൂഷണഭൂഷിതൻ മാരനുംകണ്ടാൽകൊതിക്കുംശരീരവും * ഗന്ധൎവ്വഗായകന്മാരാലനാരതം തന്നാമകീൎത്തികൾകെട്ടുസന്തുഷ്ടനായി * താനുംതിരുനാമമുച്ചരിച്ചെപ്പൊഴും ആനന്ദപൂൎണ്ണാൎദ്രികഗനാഹൃദയനായി * താതമുഖതസെവ്യനായ്വാഴുന്നതുകണ്ടോരുളുതം പൂണ്ണതുചൊല്ലുവല്ലെനഹം — അദ്ധ്യായമിതുമിരുപത്തൊന്നൊണ്ടൊൻ ഭക്ത്യാപരന്തതിതുശേഷവുംചൊല്ലുവൻ *

ഇരുപത്തിമൂന്നാം അദ്ധ്യായം.

സിംഹാസനൊപരിവാണരുളുന്നേരം സിംഹഭക്തൻദൈത്യനാഥനുമന്നേരം * ഉത്ഥാനവുംചെയ്തിതന്നൊന്നാലാൽകണ്ടു ഭക്തിപൂണ്ടൎഗ്ഘ്യപാദ്യാദിയുംനൽകിനാൻ * സ്വൎണ്ണാസനവുമിററിക്കതന്നീടിനാൻ നന്നായ്തൊഴുതിരുന്നാൻമഹാസന്നിധൌ * ഭന്നിയോഗത്താൽനൃപാസനാന്തേമുദാ ചൊദിതനാൻവിനയത്തൊടുമങ്ങവൻ * അന്യോന്യമാത്മകുശലംവിചാരിച്ചു പിന്നെയും പ്രഹ്ലാദനെന്നൊടുചൊല്ലിനാൻ * ഇപ്പൊൾഭവൽപ്പാദപത്മാവലോകനാൽ ഉല്പന്നമോദംകൃതാൎത്ഥനായെനഹം * എന്നുടെജന്മവുംവംശവുംശ്രുതമാ ന്നതിന്നുനകല്പിച്ചീടിനേനഹം * ഇന്ദ്രശവുംതവപാദപാംസുക്കളാ ലത്യപവിത്രമായ്തീൎന്നിതിന്നിയം * മൽസ്വാമിപാദഭക്തന്മാരിലാരിഹ തൽസമരായുള്ളതിന്നുലോകത്രയെ * അതിനെയുള്ളഭവൽപ്പാദപങ്കജം ഇങ്ങിന്നുകാണ്മതിന്നെന്തിയകാരണം * ഉണ്ടായസന്തോഷമെന്നുചൊല്ലാവതും പണ്ടുഞാൻചെയ്തോരുപുണ്യഫലോദയാൽ * ഇത്തരംവാക്കുകൾകൊണ്ടുസ്തുതിച്ചുനാൽ ഏറ്റവുംസംഭാവിതനായിതാനുമാ * യൊഗാകഥകളുംചൊല്ലിസ്തുതരല്ലെ ചാരുതരാസനെവാഴുംഭാഗവതനെ * ചൈത്രരഥാദിവനങ്ങളെജയിച്ചോരു ചൈത്രസൌന്ദൎയ്യമാന്ന്യാദിഗുണങ്ങളൊടും * വനൊദ്യാനവായുപോഷമാറിനാൻതത്ര വന്നിതാനന്ദമന്നേരമെല്ലാവരും * അന്യോന്യമാലൊകനാൽപൂണ്ടു

കൌതുകാലസ്യകലാലാപവുംമററില്ലാതെ * ചിത്രവിന്യസ്തമ
ണികളെപ്പോലെ ചിത്രഭാവംപൂണ്ടുചിത്തമോടൊത്തൊട്ടും * ഭ
സ്മസ്വരൂപവിശ്വേശ്വരസന്നിധൌ വിസ്മയമാണ്ടുകൈകൂപ്പിക്കൊണ്ടി
രുന്നിതക * കോലാഹലധ്വനിപൂരിതഃ പ്രാഞ്ജലവുംകാണാ
ത്തുമത്തദ്ദിഗന്തരം * പ്രാലേയഭാനുകരങ്ങളെന്നപോലെ
തദൈവതൽക്കാമണംനന്നാക്കിയെൻ * മാറപ്പാഴനേകംജനങ്ങളെ
കൊണ്ടുള്ള കൂപ്പാടകാണായ്മത്തുവിചിത്രമായ് * നാനാവിധാഭ
രണങ്ങളാൽശോഭിച്ച മാനവന്മാരാലുമങ്ങളെക്കൊണ്ടു * മാ
നിനീമാരുണ്ടപ്പുരസ്ത്രീകളും മാനിച്ചുവന്ദിക്കുംഗന്ധർവ്വന്മാ * ര
ത്നമയമൂർത്തിപങ്ക്തിശതാവൃതം സുസ്ഥിതമാമന്തഃസ്ഥപരിശോഭി
തം * ഗന്ധർവ്വഗീതികാമിശ്രണവാദ്യം സമ്പൂർണ്ണലോകംമധുരഗാ
നാന്വിതം * വേണുവീണാകാഹളതാളസംഗതാന്വിതം സ്ത്രീണാംക
ളാലാപമാധുര്യസുസ്വരം * ശംഖഭേരീപടഹധ്വനിപൂരിതം ശൃം
ഗാരവേഷവിലാസവിരാജിതം * ചാമരതാലവൃന്തവ്യാമവീജിതം
മകരന്ദസാരസൌരഭ്യാധിമോദനം * പാദസഞ്ചാരക്രമണന്നുപൂ
തം വേദവാക്യസ്തുതിഘോഷസംയുതം * മന്ദമന്ദംവന്നടുത്തോരനന്ത
രത്നസുന്ദരനായപുത്രനെക്കാണായി * സപ്താരമണിമണിഗണ
ഭൂഷിതം ദിവ്യപുഷ്പശരിനെസമപ്രഭം * കണ്ടൊന്നതുള്ളിൽ
വർദ്ധിച്ചവിസ്മയം കൊണ്ടത്തോന്നിചിന്തിച്ചിതന്നിതിരന്നവൻ * ആ
രിവനായതിവ്വിധപ്രഭാവനോ ചാരുതചേരുന്നാരാമനോഭവനോ *
ഏഴുലോകങ്ങളിൽനടക്കുന്നോ നാരായുമിങ്ങിനെകണ്ടതില്ലെ
ങ്ങുമേ * ലക്ഷ്മീവിലാസവുംസമ്പത്പ്രഭാവവും ലക്ഷ്മീശകരുണതി
ട്ടിർഗ്ഗതിയുംവിഭോ * എന്നെന്തപുണ്യഫലമിതുമാനസേ ചിന്തി
ക്കിലത്ഭുതമേറ്റംകൈവരാം * ആത്മജന്തപ്രഭാവംതരോരുതാന മി
ത്രംമായാപുരോഗമുള്ളവർക്കോ * ഭാഗ്യഗോപികൾക്കുള്ളിലെവന്റെയും
രൂപവീര്യമെന്നതെന്നറിഞ്ഞീലാ * ഇത്ഥംവിചാരിച്ചിരിക്കുംമഹാ
ത്മാവ് ചിത്തതാരിൽകുതൂഹലമോടുള്ളപ്പോൾ * ഭാനുമുത്രായായ
മെല്ലാമടക്കിയ മന്നവനായമഹാബലിനിന്നും * മറ്റാരുമില്ലിതെ
ന്നാത്തിടിക്കംവിധൌ കുറിയുക്കത്യാനന്ദപൂരിച്ചിട്ടിനാൻ * വി
ണ്ണോരുംപ്രഹ്ലാദനാമാചാര്യനതി സന്നതിയോടുംനമസ്കൃത്യചിന്തി
ച്ചും * ഉരാര്യസാദരംപ്രഹ്ലാദനറിഞ്ഞ പൌത്രനായ്‌വീണ്ടുമേവും
ചെയ്യാനിരുന്നാൻ * എന്നാടനന്തരംയോജിപ്പിതാമഹൻ ത
ന്നോടുമവൻ്റനന്തരംസൽക്കക്കൊണ്ടു * തന്നോടുമഹിമതിന്നു
പോയിട്ടവാ നന്ദനമക്യാനടന്നുടങ്ങിനാൻ * ഭൈവപുത്ര
തനസമനവൻകൊപന പാവകതുല്യപ്രതാപനനിന്നും *
ദൈവേന്ദ്രസന്നിഭപ്രാഭവംകൈക്കൊണ്ടവൻ ലാവണ്യപൂർണ്ണനേമവ

സന്നിഭൻ ॥ ഐശ്വൎയ്യംപ്രണതരാജരാജൊപമ നിശ്ശെഷരത്നാഢ്യൻ
പ്രസാദെനകെവലം ॥ ചിത്രഭാനൂപമൻതെജസ്സുകൊണ്ടവൻ പൃ
ത്ഥ്വീസമാനൻക്ഷമാബലമൊക്കിലൊ ॥ ഗാംഭീൎയ്യമൊക്കിലംഭൊനി
ധിസന്നിഭൻ സാമ്പ്രതംസൌന്ദൎയ്യമൊൎക്കിൽമനസിജൊപമൻ ॥ വാ
തതുല്യൻബലംകൊണ്ടുസന്തതം നീതികൊണ്ടാംഗിരസാചാൎയ്യ
സന്നിഭൻ ॥ ഈരെഴുലൊകങ്ങളിലുമിവനൊടു മാറ്റില്ലൊൎക്കിൽപ
രാക്രമംകൊണ്ടഹൊ ॥ ഭൂരിഗുണങ്ങളൊടൊത്തൊരുനിരൂപിക്കിലാ
ജ്ജയുംകൂടാവാനില്ലലൊകത്രയെ ॥ ചൊല്ലാവതല്ലിനിക്കെന്നുമവന
ടെ കല്യാണരൂപശീലാദിഗുണഗണം ॥ ഇങ്ങിനെകണ്ടുസാതല
ത്തിങ്കൽമ മെറ്റുമെകണ്ടിലൊളുത്തംവിശ്വപ ॥ സത്ത്വജനങ്ങളാ
ലത്ത്യാദരാതനായ് തൽഭവനത്തിലൊരുപൊഴുതാനവൻ ॥ മൂന്നാ
മവനൊടുവാങ്ങിമഹെന്ദ്രന തന്നൊടുകൊടുത്തിതെന്നുംപെരുമെക്കും
ഭാ ॥ പക്ഷീന്ദ്രനാൽപരിക്ഷിപ്പനാഗ്ഗൊയവൻ പൃക്ഷിപ്പാതാള
മെത്രയുംക്ഷീണനായ് ॥ അങ്ങിനെയുള്ളമഹാബലിയാമവൻ ഇങ്ങി
നെവന്നവാരെത്രയുമത്ഭുതം ॥ കാരണമെന്തതിനെന്നറിഞ്ഞീടു
വാൻ കാരുണ്യവാരിധെ വന്നൊനിവിടെഞാൻ ॥ എന്നുംഭവൽപ്ര
സാദംകൊണ്ടൊഴിഞ്ഞുമ റൊന്നിനാലുമൊവതല്ലെന്നറിഞ്ഞുയം ॥
എന്തൊന്നിനാൽനിന്തിരുവടിയെത്രതാം സന്തുഷ്ടനാകിച്ചമച്ചതിദാ
നവൻ ॥ ദാനതപൊനിയമവ്രതകൎമ്മങ്ങൾ ഊനംവരാതെകഴിച്ച
തെന്തൊന്നവൻ ॥ അല്പകാലംകൊണ്ടുസന്തുഷ്ടനാകുവാ നത്ഭുത
മെത്രയുംപെതമാലയാപതെ ॥ തൽകാരണമൊക്കചൊല്ലണമെ
ന്നൊടു ത്വൽകാരുണ്യമൊഴിഞ്ഞില്ലിനിക്കാശ്രയം ॥ നാരദനി
ങ്ങനെചൊല്ലുകെട്ടു നാരായണനവനൊടരുൾചെയ്തു ॥ ആ
ഖണ്ഡലമാമരൂമൈത്ര്യാധിപനിതി ഐശ്വൎയ്യമുണ്ടായകാരണം
കെൾക്കനീ— എങ്കിൽമഹാബലിയൊടുജഗത്ത്രയം സംക്രന്ദന
നവാങ്ങിക്കൊടുത്തനാഥം ॥ ഭീതനായ്പ്പിന്നമഹാബലിയുന്ത
ദാ പാതാളലൊകവുംപുക്കിരുന്നീടിനാൻ ॥ വാതാഹതകല്ലൊലി
കാലെളവനാവും വാരിധീമദ്ധ്യെതന്നെപ്പുക്കിരുന്നാലാൽ ॥ എങ്കി
ലുംവലമൊൎത്തുമനതുള്ളിലിപ്പാന ശുക്രനാഗ്ഗമനവിധിയെനമെത്രയും ॥
എന്നുമല്ലജഗത്ത്വീപ്പിച്ചെനിയെന്ത ചിന്തിച്ചുധാതാവിധിക്കുംഭ
ശാന്തരെ ॥ ഘൊരമഹാദൈന്യാക്കുമനധരെനിക്കുള്ള ധാരണാശ
ക്തിയെയുമപെക്ഷിച്ചനായ് ॥ പാതാളലൊകംപ്രവെശിച്ചകാരണം
മെദിനിദെവിതന്നൊടുയെഴുകിനാൻ ॥ തൊണിപൊലെഴുകിയാ
ണൊലെയി ലാണപൊയ്പ്പാതാളലെശായായീടിനാൻ ॥ അങ്ങാജ
യൊനിപതശെഷനായ്പ്പിന ഭവനൊരൊന്നുമതിപ്പുതുടങ്ങിനാൻ ॥
ഉദ്ധരിച്ചീടുവാ നൊന്നുമല്ലമഹാൽ പൃഥ്വീതലമനൊറിയാതെതു ധാ

താവും ● ബലോഹൃദയനായെന്നെയും ധ്യാനിച്ചു ഭക്തിയോടെന്നെ സ്തുതി ച്ചോരനന്തരം ● ശ്രീരാമവൈഷ്ണവയജ്ഞാംശനായ ഞാൻ പാരാവാ രിധിജലന്തന്നിലിറങ്ങിനേൻ ● പാതാളലോകം പ്രവേശിച്ചു സുര നെ ക്രോധനാമകാസുരന്മാരെ വധിച്ചനേരം ● പൊങ്ങിച്ചു തേറ്റമേ ലെവച്ചുകൊണ്ടു പൊന്നിങ്ങുമന്നോവണ്ണമാത്രവെച്ചീടിനേൻ ● ദൈ ത്യവീരനാകും ഹിരണ്യാക്ഷനാൽ പാതാളലോകേ നിരോധയായ്വ ന്നോരു ● മേദിനീദേവിയുമെത്രയും പീഡിച്ചു പൈതനായ്വന്നു മൽസ ന്നിധൌ മേവിനാൾ ● തൽക്കാലമാത്രസനൽക്കുമാരൻമുനി മുഖ്യ രാം വന്നറിയിച്ചീടിനാനന്തികെ ● വാതാകലയാം കളേവരമൽ പ്പാദാന്തികേ നിന്ന മേദിനീദേവിയും ● എന്നോടു ചൊല്ലിനാളെത്ര യും താപേന മുന്നമേ ഞാനന്നു ഞാൻ ചെയ്ത പാപം വിഭോ ● പാതാള ലോകേ നിരോധയായെനാഥ ദൈത്യവീരനാലെത്ര കഷ്ടം പ്രഭോ ● ഉണ്ടായ ദുഃഖങ്ങളെല്ലാം നിരൂപിച്ചു കണ്ടാൽ പൊറുക്കരുതല്ലോ ജഗ തിയും ● പീഡയെല്ലാമകന്നീടുവാനിനി പീഡയിവണ്ണമുണ്ടാകാ തിരിപ്പാനും ● ഇക്കാലമാത്രസംപ്രാപ്തയായെനാഥ തൽകൃപയാമ വധാനം വിധീയതാം ● ഭൂയോപി ദുഃഖം വരാതെന്മയാ ജഗന്നായ കകർത്തവ്യമെന്നുരയാനിലെ ● ഇത്തരമെല്ലാമപേക്ഷിച്ചതു കേട്ടു ഞാനെത്രയും പ്രീതികലർന്നു ചൊല്ലീടിനാൻ ● ഭക്തജനാവലംബ ലോകദയാത്മകം ഭക്തിമുക്തിപ്രദമെത്രയുമുത്തമം ● ഭദ്രേ ചെവി തന്നു കേട്ടുകൊൾകെങ്കിൽ നീ മദ്ദീപപ്രതിഷ്ഠാഖ്യമഹാവ്രതം ● ത ല്പൂർവ്വമന്ത്രക്രിയാദികളായുള്ള തൊക്കെയുമുപദേശവും ചെയ്തനന്തരം ● ഭാരാധാരമപേക്ഷിച്ചു ഞാൻ ക്ഷീര വാരാന്നിധി പുക്കിരുന്നേൻ യഥാസുഖം ● അദ്ധ്യായമിരുപത്തുമൂന്നതോ നല്ലവണ്ണമി ങ്ങനെ ചൊല്ലീടിനേൻ ● ശേഷമായി ചരിത്രം മനോമോദനം ശേഷം പറയാമിനിയും ചെറുതു ഞാൻ ●

ഇരുപത്തിനാലാം അദ്ധ്യായം.

നാരദനോടങ്ങാം ചൊല്ലിയതു പിന്നെയും നാരായണൻ സ്വാമി ഭക്ത പരായണൻ ● കാലമിത്ഥം കഴിഞ്ഞൊരു ശേഷം ബലാൽ ത്രൈ ലോക്യമെല്ലാമടക്കി മഹാബലി ● ദേവേന്ദ്രഭോഗവുമെല്ലാമൊഴിച്ചു വൻ പാവനമാനസനായ് സുഖിക്കുന്നനാൾ ● വാമനരൂപം ധരിച്ചു മ ന്നെന്ന സാമവാചാ വാങ്ങിനൽകിനേൻ വിഷ്ടപം ● നിയതമെല്ലാമ റിഞ്ഞതല്ലോ മരുവുന്ന ഫൊായവൻ പാതാളവും പുക്കമേവിനാൻ ● മൽപ്രസാദേന ലഭിച്ചു വിഭൂതിയും സപ്രമോദേനോ ഭജിച്ചു രസാത

ലെ * ബന്ധുക്കളുമാസ്സസികംശോന്തരെ സന്തുഷ്ടരാമസുരാധിപന്മാരെല്ലാം * പാതാളവാസികളാമഖിവീരരെ ദൈതെയവഹ്നിയെ പദ്രവിച്ചീടിനാർ * പന്നഗാധിശപരന്മാർനിജദുഃഖങ്ങ ളെന്നോടുവന്നറിയിച്ചുകേണിടിനാർ * ചക്രിഗണത്തെരക്ഷിപ്പതിന്നായുഞാൻ ചക്രത്തെയുംനിയോഗിച്ചൊരനന്തരം * ചെന്നുസുദർശനം ദൈത്യപ്രവരരെ കൊന്നൊടുക്കിയതുകണ്ടുമഹാബലി * ബന്ധുക്കളെപ്പരിപാലിച്ചുകൊള്ളുവാ നെന്താവതെന്നോർത്തുദുഃഖസന്തപ്തനായ് * സതപരംപ്രഹ്ലാദനെചെന്നുവന്ദിച്ചു ചിത്രക്ഷയമറിയിച്ചാനശേഷവും * ദുഃഖനിവൃത്തിവരുവാനുപായമെ ന്തിക്കാലമൊന്നുചൊല്ലേണമെന്നിങ്ങനെ * വൈരോചനിയുടെവാക്കുകേട്ടത്രയും ധീരനാംപ്രഹ്ലാദനംപറഞ്ഞീടിനാൻ * ചക്രപാണിപ്രസാദംകൊണ്ടൊഴിഞ്ഞില്ല ദുഃഖനിവൃത്തിവരികയില്ലാർക്കുമെ * നാരായണപ്രസാദംവരുത്തിടുവാൻ നേരെപറയാമുപദേശമാത്രഞാൻ— എംകിലൊരാതൻത്രിഭുവനംപാലിച്ചു സങ്കടമെന്നിയെവാഴുംശോന്തരെ * നന്ദനനായഞാൻവിദ്യാർത്ഥിയായ് ഗുരു മന്ദിരംതന്നിൽവാണിടിനേനകാലം * ആദിയെവാസനയാവിഷ്ണുഭക്തിയും ജാതമായ്വന്നിതിനിക്കാചാര്യാദയാൽ * നമ്മുടെശത്രുവാംവിഷ്ണുവിനെക്കുറി ച്ചെന്നുകനെത്രയുംഭക്തിയാകുന്നിതും * കൊന്നുകളവിനിവനെയെന്നാച്ഛനും തന്നുടെസേവകന്മാരോടുചൊല്ലിനാൻ * തങ്ങളാലാവതല്ലാഞ്ഞവത്തുറാമം ചങ്ങലചേർത്തിസ്സമുദ്രത്തിലിട്ടിതു * പൊങ്ങുതടിപോലെമെലെകിടന്നിതു മുങ്ങീലവെള്ളത്തിലെന്തൊരുവിസ്മയം * കൃത്യയാലുംദിഗ്ഗജങ്ങളാലുംനല്ല ശസ്ത്രങ്ങളാലുംമഹിഷന്മാരാലും * മായകളാലുമുരുതരവഹ്നിയാലും വായുവിനാലുംവിഷത്താലുമാർക്കുമെ * കൊല്ലായതില്ലെന്നെയൊന്നുകൊണ്ടുമവർക്കില്ലൊരുപിഡയുമൊന്നിനാലുംബലാൽ * എല്ലാംമഹാവിഷ്ണുമായാബലമിതെ ന്നുള്ളിലുറപ്പിച്ചിതന്നുകൊണ്ടെന്നെഹം * അങ്ങിനെകാലവുമൊട്ടുചെന്നൊരനന്ത രമച്ഛൻമുമ്പിൽവിളിപ്പിച്ചിതെന്നെയും * പ്രാസാദമുള്ക്കൊണ്ടുമഹാസുരവീരരാ ലാസേവ്യമാനനായ്സിംഹാസനോപരി * ദർപ്പംകലർന്നമരാരിജനകനെ സുപ്രീതനായ്ചെന്നുകൈതൊഴുതെനാഹം * തന്നുടെമുമ്പിൽവിനീതനായ്നിന്നിടു മെന്നെയുംക്രുദ്ധിച്ചുനോക്കിയുരചെയ്താൻ * തന്നുടെഭൃത്യജനത്തോടുസത്വരമെന്നെവധിപ്പാനുപായമൊത്തന്നേരം * നാഗപാശംകൊണ്ടിവനെബന്ധിച്ചുതി വേഗേനതാഴത്തുതള്ളിവിട്ടീടുവിൻ * എന്നതുകേട്ടുചെയ്താരവർകളും മുന്നതിയുണ്ടതൊരായിരംയോജന * തന്നുടെമേൽനിന്നുതാഴത്തുവീഴവാൻ ഖിന്നനായ്ത്താഴുന്നനേരംവിധിവശാൽ * ധന്യാംഗിയായൊരുനാരീമണിവന്നു തന്നുടെകയ്യിലണച്ചു

കൊണ്ടീടിനാൻ * നാഭീമണിയുമെന്നസ്സുമന്ദരായ കാരുണ്യമോട് മിരിക്കിനാൽമെല്ലവെ * മെത്ര്യാതൊഴ്ത്തു ചൊല്ലിച്ചെനവളൊട് മരു ജനനിമെപതിയായെന്നെ * ഭൂപെംകെട്ടുത്തുമരണമൊഴിച്ചുള്ളും തപ ൽക്കൃപാതവെമവമെമണപറയാവു * ഇങ്ങിനെചൊല്ലിച്ചനെമെ ന്നൊടടവർ മംഗളമായാകിയമെഖിയുണ്ടൊല്ലിനാൽ * വിശപംമെയാ യമെവിതൊനാഖു നിദ്ദൂഷമ്മത്തുകൾമാതാവുതൊനല്ലൊ * നാരാ യണമെകതനെത്രയുംനീയുള്ള നെമെധരിച്ചിരിക്കണിളതൊനെടൊ * എന്നതുകൊണ്ടുഞാൻനിന്നെരക്ഷിച്ചുള്ളും നന്നായ്ക്കുയമെമലിമെനാ തുനിന്നുയം * വെണ്ടുംവരത്തെയഴിച്ചുകൊൾകെന്നൊട് വെണ്ടാവി ഷാദവുമെന്നിനംമാനസെ * എന്നതുകെട്ടുഞാൻചൊല്ലിയെനാ നൊര രമണൊമനാപൊകാതെകതണായാ * ഞാനെനാകാലംനിന ക്കാനൊമെത്തു കാണാവ്വമണൊമിറിക്കവെതിയെ * നിന്നിരുപിക്ക നാനെനാമതിഭ്രതം തൊനവിടെക്കവന്നീടുവൻനിന്നുയം * എന്നരു ൾചെയ്തുമറഞ്ഞുധമണിയും പിന്നെഞാൻനാരായണനെയുംധ്യാനി ച്ചു * ചെന്നഗ്ഗുരുപുരന്തന്നിൽവാണീടിനെ നന്നിവിശെഷങ്ങൾചൊ ല്ലുവനിനിയും — അദ്ധ്യായമിപ്പൊൾത്തികച്ചുനാലുതൊ നത്ര്യാ ദമെണാചൊല്ലിടിരുനിങ്ങിനെ *

——:o:——

ഇരുപത്തഞ്ചാം അദ്ധ്യായം.

പിന്നെയുംപ്രഹ്ലാദനാത്രമഹാബലി തന്നൊടുസാദരംചൊ ല്ലിത്തുടങ്ങിനാൻ * മല്ലിതംമെയൊട്ടുകാലംഭുവനത്രയം മെപ്പംകെലന്ന പീഡിപ്പിച്ചിതൊറാവും * ത്രൈലൊക്യരക്ഷകനായമഹാവിഷ്ണു പാ ലിപ്പതിന്നൊനെയുംഭുവനത്തെയും * സ്തംഭത്തിന്നുള്ളിൽനിന്നാശു പുറപ്പെട്ടി തംമൊജനെത്രൻനരസിംഹവെഷമായ് * താതനെ ക്കൊന്നുഭുവനരക്ഷാത്ഥമായ് ദൈത്യനായകനായഭിഷെകവും * ചെയ്തീതിനിക്കബന്ധുക്കളുമായുമ നാഥനുമെന്നതുടങ്ങിതാനെത്ര യും * രാജസമ്പത്തിയുംപൂണ്യസ്വരൈഗ്ഗൈര്യം പൂജിതനായത്തവീടും മൊരത്തെ * ഉല്പന്നപൂർണ്ണമൊസാധനായെറാവും മെപ്പംകെലന്നടൻ വിഷ്ണുമായയാബലാൽ * വിസ്മൃതമായിതുവിഷ്ണുപാദാബ്ജവും മത്സപാ മിതൻപാദഭക്തിയുംനെഷ്ടമായ് * സ്വാഭാവികമാമസുരഭാവംബലാ ൽ പ്രാപിച്ചിതെന്നുള്ളിലെന്തൊരുവിസ്മയം * എന്നെസ്സമാശ്ര യിച്ചൊരസുരന്മാര ദുഷ്ടന്മാരായിവർദ്ധിച്ചിതൊറാവും * ദൈവാ സുരംപുനരക്കാലമെത്രയും ഘോരമായുണ്ടായ്തത്തിരുയുദ്ധവും * പ്പിന്നഞ്ഞാതൻവിളൊച്ചുനാരായണകൻ വിട്ടുവർക്കൊരിനൊട്ടതൊ

ററിത്തുസംഗരെ * ഞാനന്നുകെട്ടയുദ്ധാംകണംപ്രാപിച്ചു വാനവർ കോനെയുംവെന്നജിതശ്രമം * സപക്ഷമുപെക്ഷിച്ചുപെടിച്ചുമരതം പുക്കിതങ്ങൊരൊദിഗന്തരംസത്വരാൽ * ദൈവകളുംചെന്നുനാരായണപദം സെവിച്ചൂന്നിച്ചിതുണ്ടായസങ്കടം * ചക്രായുധനും വിബുധരക്ഷാത്ഥമായ് വിക്രമത്തൊടുവന്നെന്നൊടെതൃത്തിതു * യുദ്ധെതളൎന്നുചമഞ്ഞൊരുഞാനന്നെൻ ചിത്തെവിചാരിച്ചുകണ്ടെനുപായവും * വൈനതെയൊപരിശൊഭിച്ചചക്രായുധ പാണിയൊട്ടുന്നായുതാക്കുഞാനെങ്കിലൊ * കെശവനെജ്ജയിക്കാവിതുനിന്നിയം നാശംവരാതൊരുയൊഗബലെനഞാൻ * ധ്യാനമുറച്ചുസമാധിയെപ്രാപിച്ചു മാനസെബാഹ്യാന്തരഭ്രമഹീനനായ് * നാരായണസപാമിതന്നൊടഭെദമായ് സാരൂപ്യവുംകലന്നൊരുശൊന്തരെ * യുദ്ധംഭയങ്കരമായ്വന്നിതെത്രയും ബാധകൊപത്തൊടടുത്തിതുനാഥനും * അസ്ത്രശബലവിസ്ഫാലികൾകൊണ്ടു വിസ്മയപ്പെട്ടുജഗത്രയവാസികൾ * എന്നുള്ളിലപ്പൊൾവളൎന്നൊരുമോഹമതി പന്നഗാധീശപരനുംപറയാവതൊ * നാരായണനൊടൊരുഭെദമെന്നിയെ പൊരുതുടങ്ങിയനെരംക്രമെണഞാൻ * ശകതിക്ഷയംപൂണ്ടു പാരിൽവീണീടിനെൻ ചിത്രമല്ലൊമഹാവിഷ്ണുമായാബലം * എന്നെയുംയുദ്ധെജയിച്ചുനാരായണൻ തന്നുടെലൊകംപ്രവെശിച്ചരുളിനാൻ * ദൈത്യത്തിനെന്നെയപീഡപൊറായ്കയാൽ മൊഹിച്ചു ഞാനുംകിടന്നിതുഭൂമിയിൽ * പിന്നെയുണൎന്നുനിരൂപിച്ചിതുള്ളിൽ ഞാൻ ഖിന്നനായ്വന്നതിനെന്തൊരുകാരണം * ഭക്തയൊകിയനാരായണഭക്തി കല്യാണമായിനികെവെടിഞ്ഞീടിനാൻ * രാജ്യലൊഭംകൊണ്ടതിസ്വസ്ഥനായഞാ നൈശപസ്ഥമത്തനായ്വന്നതുപൊയെൻബലാൽ * ക്രുദ്ധനായ്വന്നിതന്നെക്കുറിച്ചെത്രയും ഭക്തപരായണൻപത്മാലയാവരൻ * എന്തുചെയ്യാവിതെയിടെക്കപൊകായി തെന്നെന്നുചെയ്യാൽശ്രമംവന്നുദൈവമെ * മൂഢനായെന്നുള്ളിൽവന്നമമതാവു മൂഢമായ്വന്നിതുബാഹ്യവസ്തുക്കളിൽ * നാരായണാംഘ്രിസരൊജമുപെക്ഷിച്ചു സാരമായുള്ളൊരുരാജ്യലൊഭത്തിനാൽ * വിജ്ഞാനവുംമെവിസ്മൃതമായ്വന്നി തജ്ഞാനവുംപൊന്നവൎദ്ധിച്ചിതുബലാൽ * വിഷ്ണുമായാദെവിയെജ്ജയിക്കാതവത ദുഷ്ണാംശുപാവകബ്രഹ്മരുദ്രന്മാൎക്കും * ചൊല്ലുവാനാവതുള്ളതല്ലഹിതാഹിതം കല്യാണദെവതാവല്ലഭൻകെശവൻ * സന്തുഷ്ടനായതിനെത്തുനല്ലമതി യാന്ധതാമതെന്നുകൊണ്ടുപൊവുള്ളശം * ഇത്തരം ചിന്തിച്ചുപൂൎവ്വവൃത്താന്തങ്ങൾ ഭൂമിനെത്താലിലൊരുത്തൻധരാദെവിതന്നെയും * ഭൂമിയുംദിവ്യരൂപംപൂണ്ടുമുമ്പിൽവ നാമൊരെപ്പൂജ്യമെന്നൊട്ടുചൊല്ലീടിനാൾ * ഞാനെന്നുവെണ്ടുന്നതെന്നുചൊല്ലീടുക

മാനസതാപംകളഞ്ഞാലുമാശുനീ * എന്നതുകേട്ടുധരാദേവിയൊ ടന്നാനെന്നുടെചെയ്തിതംചൊന്നാനഖിലവും * എന്തൊന്നിനാ ലിനിക്കശൌവൻമാംപ്രതി സന്തുഷ്ടനായ്തത്രകാരുണ്യപൂർവ്വകം * എ ന്നതുകേട്ടുധരാദേവിയുംകനി ഞ്ഞെന്നൊടുപദേശമായതുചെയ്തി തു * മൂന്നംമുകുന്ദനതുപറയാമെടൊ നിന്നൊടുനീയിപ്പൊളെന്തിനെ ല്ലൊപുരാ * ചിത്തഭ്രമംനിനക്കുണ്ടായതിക്കാലെ മുത്തമപൂരുഷൻമാ യാബലവശാൽ * മാൎക്കനീവിഷ്ണുമായാദേവിയെബലാ ലോകമതിക്ര മിക്കാവതുമല്ലകെടൊ * ഭദ്രദീപാഖ്യമഹാവ്രതമെത്രയുമുത്തമംവി ഷ്ണുപ്രസാദകരമെടൊ * എന്തൊന്നഭീഷ്ടമെന്നാലതുസാധിക്കു മ തെരമില്ലനാരായണസ്വാമിയും * സംപ്രീതനായ്ത്തവംപിന്നെയൊട്ടു കണ്ടു സംപ്രാപ്യമായ്‌വരുംമൊക്ഷവുംനിൎണ്ണയം * ഭക്തിയൊടെയ നുഷ്ഠിക്കനീയെങ്ങളു ഭദ്രദീപപ്രതിഷ്ഠാവ്രതംവൈകാതെ * ഞാനി തുകൊണ്ടുസാധിച്ചനഭിമതം ഭിനതയുംതീൎന്നുനിത്യസന്തുഷ്ടയായ് * എന്നിതുലക്ഷ്മീദേവീനിയോഗിച്ചിതും നിന്നൊടുമിന്നുപറഞ്ഞുതന്നെ നാഥം * ഇത്ഥംമഹാബലിയൊടുചൊല്ലീടിനാൻ ഭക്തനാംപ്ര ഹ്ലാദനത്യാദരാനൎച്ചിതം— അദ്ധ്യായമൊരിരുപത്തഞ്ചു ചൊല്ലിയെന ത്യുത്തമമിതുശെഷവുംചൊല്ലുവൻ *

ഇരുപത്താറാം അദ്ധ്യായം.

നാരായണന്നതിൽചെയ്തിതുസാദരം നാരദനൊടുകഥാമൃതംപി ന്നെയും * സാരനാംപ്രഹ്ലാദനാലനുജ്ഞാതനാം വൈരൊചനി യുംപിതാമഹന്തൻപദം * വന്ദിച്ചതിപ്രീതനായ്തന്നുടെ മ ന്ദിരംപുക്കുവസിച്ചൊരനന്തരം * ഭക്തിയുമെന്നുവൎദ്ധിച്ചുദിനംപ്ര തി ഭദ്രദീപപ്രതിഷ്ഠാമനുഷ്ഠിച്ചിതു * പൂജാവിധാനെനരണ്ടയനാ ത്തിലു മാഘീവനാന്തംപ്രതിജ്ഞയാശ്രദ്ധനായ് * എന്നെയുംപ്രീതി വരുത്തിനാനെററവും തന്നുടെഭൃത്യജനത്തൊടുകൂടവെ * അന്നു തു ടങ്ങിസുദൎശനവുംമമ കൊന്നീലസുരമൈതന്ത്രകരാകയാൽ * വൎദ്ധി ച്ചിതെററമസുരപ്രവരനും സിദ്ധനായ്തന്നുമഹാബലിവീരനും * കാ മപ്രദനാംമമപ്രസാദത്തിനാൽ ശ്രീമതാമഗ്രെസരനായ്മഹാബലി * സൎവ്വോത്തമനായ്മത്തിതെന്നിങ്ങിനെ സൎവ്വേശ്വരനതിൽചെയ്തിതു സാദരം * ഭദ്രദീപപ്രതിഷ്ഠാവിധാനംകൊണ്ടു സിദ്ധിച്ചിതൈശ്വ ൎയ്യവുംബലിക്കിദ്ദശം * നാരായണനതിൽചെയ്തുകെട്ടൊരു നാരദ ൻവന്ദിച്ചുചോദിച്ചിതാദരാൽ * തൽപ്രസാദഞ്ചൊവസിഷ്ഠൻസ ഗരനൊ ടപ്പൊളതിവതെളിഞ്ഞതിൽചെയ്തിതു * നാരായണസ്വാ

മിപാരംപ്രസാദിച്ചു നാരദനൊടരുളിചെയ്തിതുപിന്നെയും ॥ മന്ത്ര
തന്ത്രങ്ങളൊടുംതൽക്രിയാക്രമ മന്തരംകൂടാതിവണ്ണമരുളിചെയ്തു ॥
മൽപ്രസാദത്താലനാഗതമായതു മുൽപ്പാടതീതവുംവൎത്തമാനാ
നാദികം ॥ എല്ലാമറിയാംഭവാനസൎവ്വജ്ഞതപ മല്ലാമയാദത്തമാ
യതുകെവലം ॥ സൎവ്വലൊകെഷുസംഭാവിതനായവൻ സൎവ്വദാസ
ഞ്ചരിച്ചാലുംയഥാസുഖം ॥ എന്നതുകെട്ടൊരുനാരദൻപിന്നെയും
വന്ദിച്ചപെക്ഷിച്ചിതെകംമഹാവരം ॥ നാരായണാമമശ്രൊത്രെന്ദ്രി
യംകൊണ്ടു നാരായണനെരചിതനാമമനാരതം ॥ കെൾക്കായ്വരെ
ണംസമസ്തഭാവെഷുമെ ദ്രാഗ്ദൃമതെല്ലാമമാലിപ്തമായതും ॥ എന്ന
തുകെട്ടുഭഗവാൻപ്രസാദിച്ചു മന്ദസ്മിതംപൂണ്ടരുളിചെയ്തിതുത്തരം ॥
എങ്കിലിവീണാമധുരസപാദനാദിതാ നിൻകയ്യിലാമ്മാറുനൽകുന്നതു
ണ്ടുഞാൻ ॥ നാരായണനെതിമന്നാമഖിലാചിതം ഗാനംചെയ്തി
രിക്കുന്നതന്ത്രിതം ॥ സൎവ്വതന്ത്രീസ്വരംലൊകമനൊഹരം സൎവ്വ
സപാദനാദിതംഹസ്തസ്ഥിതാപിതെ നിന്നാലനാഹതയെന്നാകി
ലുമിതു തന്നെസദൈവഗാനംചെയ്യുമനാദം ॥ എന്നതുകെട്ടുനാ
മംനിനക്കുമിതുംവരം വണ്ണമതിനില്ലസംശയംകെൾക്കനീ ॥ ല
ക്ഷ്മീസഹചാരിയാകിയഭൈമീയും തൽക്ഷണെനാരദൻകയ്യിൽനൽ
കിടിനാൾ ॥ സമ്പൂൎണ്ണാമംവീണയുംവാങ്ങിനാരദൻ തൽപ്രസാദ
ത്താലനന്ദതയുംകണ്ടുകൊണ്ടു ॥ ലൊകാന്തരെഷുനടന്നാവനാംസദാ
ഭാഗവതന്മാൎക്കനുഗ്രഹവുംചെയ്തു ॥ ഭാരതഖണ്ഡെനാനാക്ഷെത്രപുരങ്ങ
ളിൽ നാരായണനെതിഗാനമെയ്തുസന്തതം ॥ തത്രതത്രൈവസം
പൂജിതനായരി ചിത്രയാംദക്ഷിണദിക്കിൽനടക്കുമ്പൊൾ ॥ നൎമ്മ
ദാതീരെവിന്ധ്യമലൈശമദാ നിൎമ്മലയാകിയമാഹിഷ്മതിപുരി ॥
ഹൈഹയവംശജാതാനാംമഹീഭൃതാം മൊഹനമാകിയരാജധാനീം
ശുഭാം ॥ തത്രകൃതവീൎയ്യപുത്രനാമൎജ്ജുന നൊത്രയുമുത്തമൻത്രൈ
ലൊക്യവിശ്രുതൻ ॥ പാൎത്ഥിവന്മാരാലുപാസ്യനായ്ക്കാണീട്ട മാസ്ഥാ
നമണ്ഡപെചെന്നിതുനാരദൻ ॥ ക്ഷിപ്രമഭ്യുത്ഥാനവുംചെയ്തുഭൂപ
നും സുപ്രീതനായ്ക്കമസ്തൃത്യസസംഭ്രമം ॥ നിൎമ്മലതരസുവൎണ്ണസിം
ഹാസന ത്തിന്മെലിരുത്തിപ്പെരുമാന്നസംയുതം ॥ അൎഘ്യപാദ്യാദി
കളെക്കൊണ്ടുപൂജിച്ചു സല്ക്കരിച്ചുപരിചാരകന്മാരൊടും ॥ വന്ദിച്ചു
നില്ക്കുന്നൊരുപനൊടുനാരദൻ നന്ദിച്ചിരിന്നാലുമെന്നരുളിചെയ്തിതു ॥
മന്നവനൊട്ടുംവിനയെനഭൂപന മുന്നതമായസിംഹാസനെമെവി
നാൻ ॥ താപസശ്രേഷ്ഠൻകുശലപ്രശ്നവുംചെയ്തു ഭൂപതിപ്രശ്രയം
വന്ദിച്ചുചൊല്ലിനാൻ ॥ നന്നായിതത്രയുമിന്നെഴുന്നെള്ളിയ തെ
ന്നുടെഭാഗ്യമെന്നെസ്തനമൊനമഃ ॥ ശുദ്ധമായ്വന്നിതുമന്ദിരമൊക്കമ
ദ്ഭവൽപ്പാദപാംസുക്കളെൽക്കയാൽ ॥ നഷ്ടമായ്വന്നിതുപാപൌഘ

വല്ലഭം ദൃഷ്ടികൊണ്ടിങ്ങിനെകാണായകാരണം * പുണ്യൌഘവ ൎജ്ജിതംദിവ്യജനങ്ങളെ കണ്ണിലാമ്മാറുകണ്ടെത്തുന്നതുംന്നേരം * വന്നുഗൃഹസ്ഥാശ്രമഫലപ്രാപ്തിയു മിന്നുകൃതകൃത്യനായെന്നഹംചിന്താൽ * ജന്മസാഫല്യവുംവന്നുകൂടീമമ ബ്രഹ്മജ്ഞഭാഗവതോത്തമശ്രീനിധെ * പുണ്യമില്ലാതജനങ്ങൾക്കുടെഗൃഹ ത്തിന്നിലെത്തുമൊഴിഞ്ഞുള്ളകയില്ലഹൊ * നിൎണ്ണയംദിവ്യജനങ്ങളതുകൊണ്ടു ധന്യനെന്നൊന്നെഞാനിന്നുമന്യെമുനെ * കണ്ടതുകൊണ്ടുചൊദിക്കയല്ലൊഷണ്ഡാ നരണ്ടെ ന്നറികയീചാഗ്രഹംമൊനസെ * മർത്ത്യനായാലിഹലൊകസൌഖ്യങ്ങളും മുക്തിയുമൊന്നുകൊണ്ടെലഭിച്ചീടുവാൻ * തക്കൊരുകൎമ്മമെന്തുള്ളതെന്നൊടു ഉപദേശിക്കതൽചെയ്യുതമെണ്ണനെ * മുഖ്യധൎമ്മശ്രവണത്തിങ്കൽവാഞ്ചയു മുൾക്കതന്നിങ്കൽവൎദ്ധിക്കുന്നിതെറവും * ദെവാസുരനരെന്ദ്രന്മാരിലെത്രയും പാവനന്മാരാമ്മഹാത്മാക്കളായവർ * പുണ്യചരിതങ്ങൾധൎമ്മാൎത്ഥയുക്തങ്ങൾ വൎണ്ണിപ്പുതൽചെയ്യുയുംവെണമാദരാൽ * സല്ക്കഥാമതാജലധിയെല്ലാഭവാൻ മല്ലൂലൃഷങ്ങൾപൊവാനാസ്ഥമൊസ്ഥരതെ * എവംന്റെചൊന്നപൈക്ഷിച്ചനെരത്തു ദെവമുനീന്ദ്രനതൽചെയ്യിതുത്തരം * പൂൎവ്വവൃത്താന്തംയഥാവൽക്രമെണ്ണ ദെവഭക്തൊത്തമളൂപതെകെൾക്കനീ * എന്നാൽശ്രുതമായതുംദൃഷ്ടമായതും നിന്നൊടുചൊല്ലാമതെയല്ലകെൾക്കനീ * എന്നാലനന്തിതമായതുമെത്രയും കണ്ണാമൃതംചൊവിതന്നുകെട്ടിടെടൊ * ശൈതമണിമയദീപംപ്രവിശ്യഞാൻ മാധവനെത്തത്രകണ്ടുകൊണ്ടെനെടൊ * എന്നൊടനെകംകഥകളതൽചെയ്തി തെന്നതിലൊന്നെത്രയുംമന്നൊമൊഹനം * ഭദ്രദീപപ്രതിഷ്ഠാവ്രതമെത്രയു മുത്തമമെന്നൊഴിഞ്ഞെന്നുചൊല്ലാവതും * ഇത്ഥംമുനീന്ദ്രൊക്തികെട്ടകൃതവിദ്യപുത്രനാമഞ്ജുനൻചൊദിച്ചിതപ്പിനാൻ * ഭദ്രദീപപ്രതിഷ്ഠാഖ്യംമഹാവ്രതം ഭദ്രപ്രഭെതൽചെയ്യെണംഭവാൻ * നാരായണനാലുൾചെയ്തുകെട്ടീടുവാ നാലുള്ളതുനിന്തിരുവടിയെന്നിയെ * കാരുണ്യമെന്നിലുണ്ടെങ്കിലതെന്നൊടു നെരെയതൾചെയ്യെണംദയാനിധെ * ലൊകങ്ങളിൽഭവാൻസഞ്ചരിയായ്കിലൊ ലൊകരെല്ലാംനരകത്തിൽവീണിടുമവൊർ * നിത്യംപരൊപകാരൈകനിരതനായ് ചിത്തെകൃപയൊടുമാതുള്ളിതിങ്ങിനെ * നാരായണപ്രസാദപ്രദമാംവ്രതം നാരായണനിന്നാംമൊജ്ഞാപ്പുതാംഭവാൻ * ഇപ്പൊഴിനിക്കുപദെശിക്കയുംവെണ മുല്ലസംഭവപുത്രതപൊനിധെ * മുനമിതാരനുഷ്ഠിച്ചിതുള്ളതലെ ധന്യദെശമിതിന്നൊതെന്നതുംതഥാ * കാലമെതെന്നുമതിന്റെവിധികളും മൂലമന്ത്രങ്ങളുംദ്രവ്യങ്ങളുമത്ര * കീദൃശംദെശികനാകുന്നതെന്നതും കീദൃശനായതധികാരിയെന്ന

ളും * എല്ലാമതിൽചെയ്യുന്നകർമ്മങ്ങളിലാഗ്രഹം തുല്യമതെമമപാ രന്തപൊറിയെ * ക്ഷെത്രങ്ങൾപുണ്യനദികൾവനങ്ങളും തിർത്ഥങ്ങളെന്നിവശുദ്ധികരങ്ങൾപൊൽ * സാധുക്കളെകാണ്കെമാത്രമെകാരണം ചെതൊവിശുദ്ധിവരുവാൻമനീഷിണാം * ആകയാൽതപദ്ദൎശനംകൊണ്ടിനിക്കിഹ ഭൊഗമൊക്ഷങ്ങൾ സിദ്ധിക്കാവൂതെന്നമെ— അദ്ധ്യായവുമിരുപത്താറുചൊല്ലിയെ നന്ത്യശ്രുതമിദ ശെഷവുംചൊല്ലുവൻ *

ഇരുപത്തെഴാം അദ്ധ്യായം.

ശ്രദ്ധീപപ്രതിഷ്ഠാത്യമഹാവ്രതം ഭക്തിമുക്തിപ്രദംചൊദപൊപശാന്തിദം * കാത്തവീര്യാർജ്ജുനൻതന്നൊടുനാരദൻ പ്രീത്യാമധുരമായൊരുചൊല്ലീടിനാൻ * ഉർവ്വീശനായിമുൻമുന്നമുണ്ടായിതു സർവ്വരാജാക്കൾക്കുമാദ്യനായ്ഭൂപതെ * വൈവസ്വതമനുതന്നുടെ പുത്രനായ് സർവ്വജ്ഞനായ്പ്രതിഷ്ഠാനെപുരെപുരാ * സൊമസ്യസ്ഥാനപ്രയാഗത്തിങ്കലുണ്ടായ്വന്ന ഭൂമിപന്മാൎക്കാദിഭൂതനായ്ഭൂതലെ * സത്വഗുണനൊരുനാമവുമുണ്ടായി തെത്രയുംഖ്യാതികലർന്നരണ്ടാമതും * തന്നുടെരാജ്യത്തിനിക്കലറിയാത്തു പിന്നെസപവിത്ത്വനാലാദിഗുണങ്ങളാൽ * ധന്യനായ്വന്നിതെന്നെചൊദിയാവിതു മെന്നതുകെട്ടാശുചൊദിച്ചിതർജ്ജുനൻ * രണ്ടാമതാമിന്നസത്വഗുണനെന്നപെ രണ്ടായ്വമതെന്തിതിരുന്നമഹാമുനെ * പൂജ്യനായൊരിളനെന്തുലനിജ രാജ്യമലഞ്ഞമാവാനന്തരപൊന്നിയെ * ഭാനുസൊമനാപയംരണ്ടിനമെങ്ങിനെ താനെകനാദ്യനായ്വന്നുമഹാമുനെ * കാത്തവീര്യാർജ്ജുനനിങ്ങിനെചൊദിച്ച താത്പൎയ്യമാകെട്ടുശ്രീനാരദൻചൊല്ലിനാൻ * ആദിത്യപുത്രനായ്ശ്രാദ്ധദെവനാം മഹിനീന്ദ്രാദ്യനായുണ്ടായിതാദിയിൽ * പുത്രരില്ലാഞ്ഞുഖെദിച്ചുവൈവസ്വതൻ ചിന്തനിരൂപിച്ചുപുത്രാദികാംക്ഷയാ * മിത്രാവരുണദെവന്മാരെമാനസെ ഭക്തിയൊടിഷ്ടിശ്രദ്ധചെയ്താനൊരിഷ്ടിയും * കർമ്മംയഥൊക്തമല്ലാഞ്ഞതുകാരണം ഒന്നാംഗിയായൊരുകന്യകയുണ്ടായി * ജാതയായ്വന്നാളിളയെന്നനാമമായ് ചെതൊവിഷാദംകലർന്നമനുവിനും * താതനുമപ്പൊളസന്തുഷ്ടനായുണ്ടു ഖെദംകലർന്നൊരുകന്യകയുണ്ടായി * ചെന്നുമിത്രാവരുണന്മാരെവന്ദിച്ചു നിന്നതുകണ്ടുചൊദിച്ചാരവർകളും * എന്തൊന്നപെക്ഷിച്ചുവന്നതുചൊൽകനീ ചിന്തിതംഞങ്ങൾതരുന്നുണ്ടു നിർണ്ണയം * എന്നതുകെട്ടൊരുകന്യകാചൊല്ലിനാൾ എന്നുടെ

താതനാശീഘ്രംതന്നിക്കൊരു • നന്ദനനുണ്ടാകവെണമെന്നല്ലയൊ വൃന്ദാരകാധിപന്മാരെവിചാൎത്തതാം • തന്നീടവെണമിനിക്കപ്പൊം സ്പഷ്ടംനിങ്ങൾ വന്നീടുമെന്നാൽമനൊരഥംതാതനും • എങ്കിൽ പുരുഷനായുള്ളൊനവധികനീ സാങ്കടംവെണ്ടാനിനക്കംജനകനും • ശ്രുതികളൊട്ടവെവസ്വതൻപുന മൈത്രെയംപാരംപൌരുഷം പറഞ്ഞിതു • പുത്രകാമെഷ്ടിഞാൻചെയ്യൊരുകാരണം പുത്രിയുണ്ടായതുമൈത്രെയമത്ഭുതം • ഇങ്ങിനെകൎമ്മഫലംവരുത്തീടുവാൻ നിങ്ങൾക്കൊഴിഞ്ഞുമറ്റാൎക്കുമരുതഹൊ • ശ്രുതികളിതുകെട്ടുടനന്യൊന്യമൊത്തുറച്ചുപിച്ചുകല്പിച്ചിതന്നിതം • സൎവ്വയജ്ഞെശ്വരനായമുകുന്ദനെ സൎവ്വാത്മനായജിച്ചീടിനാനാദരാൽ • വെദമന്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടുംവെദ്യവൎണ്യാത്മ മെത്തങ്ങൾകൊണ്ടുമെറെസ്തുതിച്ചീടിനാർ • ശ്രുതികളുമിമ്മാംപുഷ്ടമതപ്പിച്ചു തതാത്മമൂൎത്തിയെസ്സെവിച്ചനന്തരം • യജ്ഞസന്തുപനാംനാരായണൻപരൻ യജ്ഞാവസാനസമയെപ്രസന്നനായ് • വാഞ്ഛിതമായവരവുംകൊടുത്തിതു പാഞ്ചജന്യധ്വനിപൂൎവ്വകംമാധവൻ • സ്ത്രീഭാവവുമകലങ്ങളെത്രയും ശൊഭതെടീടുംപുരുഷനായാനിതു • സൎവ്വരൂപവരലക്ഷണസംയുത നവ്വീതലംപരിപാലിച്ചുമവിനാൻ • സജ്ജനവല്ലഭൻപ്രാജ്ഞൻജിതെന്ദ്രിയൻ ലജ്ജാസമന്വിതൻബ്രഹ്മണ്യസത്തമൻ • സത്യസന്ധൻബലിമന്യൻധൃതിമാൻ മഹാ സത്വപരാക്രമൻവിപ്രജനപ്രിയൻ • സൎവ്വജ്ഞനാമിളനായതനയനു ദൈവജ്ഞചൊദിതൻതാപസന്മാരുമായ് • വൈവസ്വതനഭിഷെകവുംചെയ്തിതു സൎവ്വംസഹാവരൈശ്വൎയ്യനായ്സാദരം • പിന്നെക്കരസ്ഥമനായനൃപതിതൻ കന്യകാതന്നെവിവാഹവുംചെയ്തിതു • നിത്യംഗൃഹസ്ഥാശ്രമത്തെയുംരക്ഷിച്ചു ഭൃത്യമിത്രാമാത്യവൎഗ്ഗസംയുക്തനായ് • കൃത്യങ്ങളായുള്ളകൎമ്മങ്ങളുംചെയ്തു സത്യവ്രതനായ്സുഖിച്ചുവാണാൻചിരം • ഇത്ഥംകഴിഞ്ഞിതനെകകാലംതത്ര പുത്രജനിതമവിച്ചീലതുകാരണം • ചിന്തപരിതാപമുൾക്കൊണ്ടുകൎമ്മങ്ങൾ പുത്രൊത്ഭവത്തിനായെത്രയുംനാനാവിധം • ദാനതപൊനിയമവ്രതാദ്യങ്ങളും നൂനംവരാതെകഴിച്ചാനനാരതം • ഒന്നിനാലുംഫലംവന്നീലതുകൊണ്ടു പിന്നെയുമുള്ളിൽവിചാരിത്തുടങ്ങിനാൻ • ഇല്ലപരലൊകസൌഖ്യമപുത്രനൊ ന്നെല്ലൊശ്രുതികളുംചൊല്ലുന്നിതാകയാൽ • സന്തതിവിച്ഛെദമൂലംപിതൃക്കളു മന്ധതമസിപതിക്കുമെല്ലൊധ്രുവം • പുത്രതാമസ്രപ്പുജാത്രാണകാരണം പുത്രശബ്ദംപ്രൊചിതാവിനൊന്നറിഞ്ഞാവും • ഇത്തരമൊൎത്തിളൻരാജ്യഭാരത്തെയും ഭൃത്യജനെഷുവിന്യസ്യതപസ്വിനായ് • കാനനംപ്രാപിച്ചുനാരായണപരമ മാനസംസഹിതബല

മായുറപ്പിച്ചലം * മൂലഫലജലമാരുതാഹാരനാ ജ്ജലജപത്രപനെ ധ്യാനിച്ചു സന്തതം * കാലമൊരായിരത്താണ്ടു കഴിഞ്ഞിതു കാർമെഘപ്രഭനായ മുകുന്ദനും * പ്രത്യക്ഷനായതു കണ്ടു ഭൂപാലനാം ഭക്ത്യാ നമസ്കരിച്ചീടിനാനന്തികെ * വൈനതെയസ്ഥനാം നാഥനെ കാൺകയാലാനന്ദമുൾക്കൊണ്ടു ബാഷ്പപൂർണ്ണാക്ഷനായ് * നാരായണനെ സ്തുതിച്ചു തുടങ്ങിനാൻ കാരുണ്യമൂർത്തെ നമസ്തെ നമൊനമഃ * മൂർത്തിത്രിതയയുതായ മുകുന്ദായ മാർത്താണ്ഡകൊടിസമാഭായതെ നമഃ * സാത്വികരൂപായ രക്ഷാപരാത്മനെ ശാന്ത്യൈ സമസ്തലൊകെശായതെ നമഃ * രാജസഭാവായ സൃഷ്ടികർത്രെ നമൊ രാജീവവാസാത്മനെ തെ നമൊനമഃ * വിശ്വപ്രളയകാലെ താമസാത്മനെ വിശ്വരൂപായ ഭദ്രായ നമൊനമഃ * നിർഗ്ഗുണായാനന്ദരൂപായതെ നമൊ നിഷ്കളായാവ്യക്തമൂർത്തെ നമൊനമഃ * ഇത്തരം ചൊല്ലി സ്തുതിച്ച നൃപനൊടു ഭക്തപ്രിയനാം ഭഗവാനരുളിച്ചെയ്താൻ * വെണ്ടും വരത്തെ വരിച്ചുകൊൾകെന്നൊടു വെണ്ടാ മനസി വിചാരമൊരിക്കലും * പുത്രനുണ്ടാകണമെങ്കിലിനിക്കെന്നു പൃഥ്വീപതിയുമപെക്ഷിച്ചരുളിനാൻ * എന്നതു കെട്ടരുൾചെയ്തു മുകുന്ദനും ചെന്നു നീ രാജ്യമകം പുക്കു സത്വരം * പ്രീതിവരുത്തുക വെണം പിതൃക്കട്ടു സാധിക്കുമെന്നാലഭിമതന്താവകം * സന്തുഷ്ടനായെ നാഥ ഇക്കാരണം ചിന്തിതമെല്ലാം ലഭിക്കുമനാരതം * എന്നരുൾചെയ്തു മറഞ്ഞു മുറാന്തകൻ മന്നവൻ വീണു നമസ്കരിച്ചീടിനാൻ * പിന്നെ നിജപുരം പുക്കു നരെന്ദ്രനാം തന്നുടെ രാജ്യവും പാലിച്ചമെവിനാൻ — അദ്ധ്യായമിരുപത്തെഴു ചൊല്ലിനെൻ ചിത്തം തെളിഞ്ഞിനിയും കെട്ടുകൊള്ളുവിൻ *

ഇരുപത്തെട്ടാം അദ്ധ്യായം.

ഭൂമിപാലൻ നിജരാജ്യമകം പുക്കു സാമാത്യഭൃത്യപുരൊഹിതനായ്യിരം * ധർമ്മേണ രക്ഷിച്ചു വാഴുന്ന കാലത്തു തന്മനക്കാമ്പിൽ വിചാരം തുടങ്ങിനാൻ * ഏതൊരു ജാതി പിതൃക്കൾക്കു ഞാനിനി പ്രീതിവരുത്തുന്നതിന്നതിലതെത്രമെ * കാലദെശംദ്രവ്യമെന്നിവ ഭൂമിതിൻ മൂലമന്ത്രാദിയുമൊന്നറിഞ്ഞീലല്ലൊ * ഇത്തരമൊരൊന്നു ചിന്തിച്ചു വെഷിച്ചു ചിത്തം തളർന്നിരുന്നീടും ദശാന്തരെ * മുമ്പിൽ ചാമ്മാറു സനൽകുമാരൻ മുനി സംപ്രാപ്തനായിതു ഭാഗ്യവശാലുടൻ * കണ്ടു നെരമെതിരെറ്റർഘ്യപാദ്യാദി കൊണ്ടു പൂജിച്ചു വന്ദിച്ചു വിനീതനായ് * കാഞ്ചനവിഷ്ടരം നൽകി സ്സുരാതലെ വാഞ്ഛയാ പൂജിച്ചിരുത്തിയഥൊചിതം * താപസനാംകുശലപ്രശ്നപൂർവ്വകം ഭൂപതിയായതുചൊ

മിച്ചരുളീടിനാൻ * അപ്രസന്നംനിൻമുഖാംബുജമെന്തിനി കി
പ്പോൾമനസിതൊന്നുമില്ലുപതെ * കാരണമെന്തതിനെന്നറി
യെന്നൊടു നേരെപറകിൽഞാൻതാപങ്ങൾതീർക്കുവൻ * എന്ന
തുകേട്ടൊരള്ളുപതിശ്രേഷ്ഠനു മൊന്നൊഴിയാതെപറഞ്ഞാനവസ്ഥ
കൾ * വൃത്താന്തമൊക്കെധരിച്ചൊരുതാപസൻ ചിന്തവിചാ
രിച്ചിളനൊടുചൊല്ലിനാൻ * ശ്രാദ്ധകല്പംപിതൃപ്രീതികരംപുന
രാസ്ഥയാചൊല്ലിക്കൊടുത്തുമുനിവരൻ * പിന്നെവിശ്വേദേവക
ളുംപിതൃക്കളും മുന്നംവിവാദമുണ്ടായപ്രകാരവും * ബ്രാഹ്മൻവിവാ
ദവുംതീർത്തുടൻതങ്ങളിൽ സമ്മതംകൂട്ടിപ്പുലച്ചതുംകല്പിച്ചു * മാനു
ഷരെല്ലാംപിതൃക്രിയചെയ്യിലൊ വേണമാദൌവിശ്വേദേവകൾക്കെ
ന്നതും * കല്പിച്ചുധാതാനിരത്തിച്ചമച്ചതും മുല്പാടറിയിച്ചുപിന്നെ
യുംതാപസൻ * പൈതൃകകർമ്മത്തിനുള്ളദേശങ്ങളും മോദംകല
ന്നറിയിച്ചുസമസ്തവും * തന്നുടെഗേഹവുംക്ഷേത്രവുംവിസ്തൃത ന
ദിവുംനദീതീരവുംഗോഷ്ഠവും * വാരിധിതീരദേശങ്ങൾഗിരിക
ളും വാരിധിഗാമിനിയാംനദീതീരവും * സിന്ധുരത്നാകരസംഗമ
വുംനദി സിന്ധുവുംനല്ലസാളഗ്രാമസന്നിധി * പുഷ്കരവുംകുരു
ക്ഷേത്രംപ്രയാഗയും മുഖ്യമാംനൈമിശംസാളഗ്രാമാചലം * ഗോ
കർണ്ണവുംഗയയുംമററുമിങ്ങനെ * മുഖ്യസ്ഥലെഷുപിണ്ഡംകൊടു
ക്കുന്നവ നൊക്കെയുംജന്മസാഫല്യമെന്നതും * ചൊല്ലിസനൽകു
മാരൻനൃപനൊടുഞാൻ ചൊല്ലിയെന്നദ്ധ്യായവുമിരുപത്തെട്ടു—
ചൊല്ലുവൻവേണമെന്നാകിലിന്നുംകഥാ കല്യാണമുൾക്കൊണ്ടുകെ
ൾപ്പിനെല്ലാവരും *

———

ഇരുപത്തൊമ്പതാം അദ്ധ്യായം.

കാമമമാവാസിയുംവ്യതീപാതവും പ്രാലേയഭാനുഗ്രഹണങ്ങ
ളുംതഥാ * പിന്നെവിഷുവുമയനംയുഗാദിയും മന്വന്തരസംക്രാന്തി
യുംദിവസത്രയം * ചിത്രാദിയൊടമാവാസികൂടുംദിനം രൌദ്രാദി
താരത്രയെഷ്വമാവാസിയും * മററുംപിതൃക്രിയചെയ്യാൻദിവസങ്ങ
ളുററമില്ലാതൊളമുണ്ടെന്നറികനീ * പാത്രഭേദങ്ങളുംദ്രവ്യഭേദങ്ങ
ളും പാത്രമുണ്ടാനുള്ളീടുവാനുംതഥാ * ശ്രാദ്ധകർമ്മത്തിൻനിഷിദ്ധ
ങ്ങളായതും ശ്രാദ്ധവിധികളുമെല്ലാമതൾചെയ്തു * പാർത്ഥിവനൊ
ടുസനൽകുമാരൻമുനി ചീർത്തകാരുണ്യംകലന്നതിതുഷ്ടനായ്—അ
ദ്ധ്യായവുമിരുപത്തൊമ്പതായിതു പൃഥ്വീശനൊടരുൾചെയ്തിതുപി
ന്നെയും *

———

മുപ്പതാം അദ്ധ്യായം.

മന്ത്രതന്ത്രാദിയുംകൃത്യഭേദങ്ങളും. പക്ഷിഭേദങ്ങളുംവെന്നാശുക്രമം * സ്ത്രീശൂദ്രകർമ്മങ്ങളുംതൽഫലങ്ങളും രാശിനക്ഷത്രതിഥി വിധാനങ്ങളും * പൈതൃകകർമ്മവുമൊക്കെയറിയിച്ചു മേദിനീപാലനു ഭേദവുംതീർത്തുടൻ * യാത്രയുംചൊല്ലിമറഞ്ഞുമഹാമുനി പൃത്ഥ്വീശനുംപ്രീതിപൂണ്ടിരുന്നീടിനാൻ — അദ്ധ്യായവുംമുപ്പതായിതിപ്പോൾ ഇനി ചിത്രചിത്തിന്നുമെല്ലാടംകഥകളും * ഇതി ബ്രഹ്മാണ്ഡപുരാണേ മദ്ധ്യമഭാഗേ ദ്വിതീയപാദസ്സമാപ്തഃ

മുപ്പത്തൊന്നാം അദ്ധ്യായം.

ചൊല്ലുചൊല്ലിനിയുംനീനല്ലസൽക്കഥയെല്ലാം കല്യാണംവരുവതിനെന്നുമെടിയാതെ * ചൊല്ലുവനെങ്കിൽകേട്ടുകൊള്ളുകവിധിനല്ലാവതും ചൊല്ലേഴുമിളൻമഹീവല്ലഭൻഗുണാലയൻ * ശ്രാദ്ധകർമ്മവുംതുടങ്ങീടിനാൻവഴിപോലെ പാർത്ഥിവൻപ്രസാദിപ്പിച്ചീടിനാൻപിതൃക്കളെ * മൂന്നുവത്സരംകൊണ്ടുസന്തുഷ്ടരായാരവർ മൂന്നുമക്കളുമുണ്ടായ്വന്നിതുനരേന്ദ്രനും * ഉൽക്കലംഗയനുംമൂന്നാമവൻ വിനതനും ഉൾക്കാമ്പുതെളിഞ്ഞിതുഭൂപതിപ്രവരനും * സൽക്രതുക്കൾപലചെയ്തിതുസുദക്ഷിണം സപ്തദ്വീപവുംപരിപാലിച്ചുഭൂപാലനും * ഭക്തിയുംനാരായണപാദപങ്കജങ്ങളിൽ നിത്യവുമനന്യഗാമിനിയായ്വർദ്ധിച്ചിതു * പൃത്ഥ്വീമണ്ഡലമിതുനടക്കിവാഴുംകാലം പൃത്ഥ്വീദേവിയുംപരമാനന്ദംപൂണ്ടാളേററം * താതനുംരണ്ടാമതു പത്തുപുത്രന്മാരുണ്ടായ് ഖ്യാതിയോടിക്ഷ്വാകുവെന്നാദിയായ്വരചെതെ * ഭൂതലേശനിരുന്നതന്നുടെഗുണങ്ങളാൽ സാദരംപ്രജകളെ രഞ്ജിപ്പിച്ചനുദിനം * യാഗങ്ങൾപലതരംചെയ്തുനാരായണനെ സ്വീകരിച്ചാനുമുന്നൂറാണ്ടുചെല്ലുന്നകാലം * താപസന്മാർക്കണ്ഡേയനവിടെക്കെഴുന്നെള്ളി ഭൂപതിപ്രവരനെക്കണ്ടിതുസഭാന്തരെ * അർഘ്യപാദ്യാദികളാൽപൂജിച്ചുമുനീന്ദ്രനെ സൽക്കരിച്ചിരുത്തിനാൻകാഞ്ചനസിംഹാസനെ * അന്യോന്യംപലപലകഥകൾപറഞ്ഞിരുന്നൊന്നിച്ചുമനതളിരന്നൊരുമിച്ചവർക്കും * മാർക്കണ്ഡേയനുംനരപാലനൊടരുൾചെയ്തു ദുർല്ലഭ്യരായിരിക്കുന്നിസൌമ്യമായനുദിനം * ശ്വേതദ്വീപത്തിന്നൊന്നുപോകുന്നനരപതെ മാധവന്റെപാദപത്മങ്ങൾകണ്ടീടുവാൻ * എന്നതുകേട്ടുനൃപൻ താപസനൊടുചൊന്നാ നൊന്നുണ്ടുയാചിക്കുന്നു നിന്തിരുവടിയോ

ട ✱ കാരുണ്യമുണ്ടെങ്കിൽ ഞാൻ നിന്തിരുവടിയോടും പോരുന്നു
ണ്ടെക്കൂടെ നാഥനെക്കണ്ടുകൊൾവാൻ ✱ എങ്കിലങ്ങിനെതന്നെപോ
കികെന്നരുൾചെയ്തു പങ്കജാക്ഷനെച്ചെന്നുകണ്ടിതു ഭക്തിയോടെ. ✱
ശ്രീപാദങ്ങളിൽ വീണുനമസ്കാരവുംചെയ്തു താപസപ്രവരനും ഭൂപ
തിപ്രവരനും ✱ ഉപവാസവുംചെയ്തുപാരണയുംചെയ്തു വന്ന
തെത്രയുംനന്നായ്‌വന്നിതെന്നുരചെയ്തു ✱ ചൊല്ലിനിന്നിമതെല്ലാം
ഞാനിപ്പോൾത്തന്നെ ദുഃഖമെന്നാകിലും നൽകുവൻമടിയാതെ ✱
ഭൂപനാം തൊഴുതപേക്ഷിച്ചിതു വരമപ്പോൾ ശ്രീപാദഭക്തിവർദ്ധിച്ചീ
ടേണമിളകാതെ ✱ സന്തതം ധർമ്മസ്ഥിതിയും വേണം പിന്നെ സ
ജ്ഞ സന്തതംവാസിക്കയുംവേണമെന്നപേക്ഷിച്ചാൻ ✱ എന്നെന്താ
നുചിന്തിച്ചതിനിയെന്നാലവയെല്ലാം ഉന്തരംകൂടാതെനല്കീടിനെ
ന്നുരചെയ്തു ✱ ഭൂമിയിൽച്ചെന്നുധർമ്മതല്പരനായ്‌വാണ്ടൊരു ഭൂമിയിൽപ്ര
തിഷ്ഠിക്ക മൽപ്രതിമകളെയും ✱ പൂജയുംദീപങ്ങളുമുത്സവാദിയുമെ
ല്ലാം സാധിച്ചീടുകെന്നനാഥനരുൾചെയ്തു ✱ പിന്നെപ്പോന്നിതു
ഭൂമിമണ്ഡലംതന്നിൽവന്നു സ്വർണ്ണാദികൊണ്ടുവിഷ്ണുപ്രതിമകളെ
ത്തീർത്തു ✱ ഗ്രാമങ്ങൾതോറുംജനപദങ്ങൾതോറുംനാനാ നാമങ്ങ
ളോടുംപ്രതിഷ്ഠിച്ചിതുഭക്തിയോടെ ✱ അശ്വമേധാദികളാംയാഗ
ങ്ങൾപലചെയ്തു വിശ്വവുംനിജകീർത്തികൊണ്ടൊക്കവെളുപ്പിച്ചു ✱
നിത്യവുംവൈഷ്ണവമാംവ്രതങ്ങളോടുംകൂടി ചിത്തശുദ്ധിയുംപൂണ്ടുവ
സിച്ചുചിരകാലം—അക്കാലമൊരുദിനംമൃഗയാവിവശനായ് പു
ക്കിതുമഹാചലഗഹനമഹാവനേ ✱ സാരംഗസിംഹവ്യാഘ്രവൃക
രാദികളെയും ഉന്നനാമിലുകൊന്നുകൊന്നടനറിയാതെ ✱ ഘോര
മാം വനമതിൽച്ചെന്നൊരുനേരമൊരു നാഴിയാശ്രമത്തുതാനൊന്ന
തെയറിഞ്ഞുതെ ✱ കാരണമതിന്നുണ്ടുചൊല്ലീടാമതുമെങ്കിൽ കാ
രണമില്ലാതുണ്ടോകാര്യങ്ങളുണ്ടാകുന്നു ✱ മാരാരിയോടിനം
ഗൌരിയുംതാനുംമന്ദ മാരുതമേറ്റുചെന്നുമാറിനനേരമേറ്റം ✱
മാരബാണങ്ങളേറ്റുദേവിയുംതാനുംകൂടി മാരസംഗരംപൂണ്ടുമരുവീ
ടിനനേരം പരമേശ്വരപാദംവന്ദിപ്പാൻദേവകളും ✱ പാരാതെ
ബലാൽവന്നുസന്നിധൌപുറപ്പെട്ടു പാരമായുണ്ടായിതുലജ്ജയുംദേ
വിക്കപ്പോൾ ✱ വസ്ത്രവുമെടുത്തുടനുടുത്തുമഹേശ്വരി ചിത്തഭംഗ
വുംമതിഭംഗതാല്പര്യമേറ്റുന്നു ✱ തത്രകോപിച്ചുദേവൻശാപവുമരു
ൾചെയ്താൻ അത്രവന്നിടംപുരുഷന്മാർനാരികളായി ✱ തല്ക്കാലേ
ദേവിക്കനുശോചിച്ചുശൂലമിതുമൻ പുക്കിതുവനമതിലിക്കഥയറിയാതെ ✱
പുഷ്കരനേത്രയായ്‌വന്നീടിനാനിളന്താനും ദുഃഖിച്ചാൻഭൃത്യാദികളോ
ടുവേർപെട്ടമൂലം ✱ വിഭ്രമത്തോടുവനേസഞ്ചരിച്ചീടുമ്പൊഴും മുൻ
പുക്കബുധാശ്രമമത്രയുംമനോഹരം ✱ കാമാർത്തനായബുധനിള

ങ്ങയവിളിച്ചുകവ ച്ചാരെമോദമൊടെരമിച്ചിതന്നുചിരകാലം ॥ അക്കാലംപുത്രനെവാവവണനാരതനയനാം വിഖ്യാതനായുണ്ടായിസൌമവംശാര്യനായി ॥ ഇത്ഥംപെണ്ണിളനാര്യനായ്പ്പുനകാരണംകേൾ മിത്രസൌമനാപരയങ്ങൾമണിനംധരാപതെ— ഇത്ഥമദ്ധ്യായമിപ്പോൾമുപ്പത്തൊന്നെന്നാലിനി കേതനാംകാത്തവിഷ്ണുനൊടുനാരദൻചൊന്നാൻ ॥

———•◦◦◦•———

മുപ്പത്തിരണ്ടാം അദ്ധ്യായം.

നാരിയാമിളൻബുധൻതന്നുടെയാശ്രമത്തിൽ മാരലീലകളോടുംവാണിതുപലകാലം ॥ സൈനികന്മാരമാത്യന്മാരുമിളന്തന്നെക്കാണാഞ്ഞുതിരഞ്ഞപ്പോളറിഞ്ഞുവൃത്താന്തങ്ങൾ ॥ മന്ത്രിയുമിളയുമായ്ക്കുന്നതൻമുമ്പിൽച്ചെന്നു സന്തുഷ്ടനായാൻമനുപുത്രനെലാളിക്കയാൽ ॥ ചിന്തിച്ചുവൈവസ്വതനിളയോടുചെയ്യാ നന്തകാന്തകനെന്നൊസ്സേവിക്കവഴിയെന്നീ ॥ ചിന്തിതംസാധിച്ചീടുമെന്നുകേട്ടിളൻചെന്നു സന്തതംതപസ്സുചെയ്തീടിനാൻവിശുദ്ധനായ് ॥ പൂജ്യനാമിളൻതപസ്സിന്നവസാനേശംഭു ഭാഗ്യവുമരാജകമായ്ത്തുമന്നത്തിരുപാരം ॥ ആർത്തരായ്പ്രജകളും ഭൂമീന്ദ്രന്മാരായ് ശ്രാദ്ധദേവനെന്നൊടുസങ്കടംപറഞ്ഞപ്പോൾ ॥ മക്കളിലഗ്രജനാമിക്ഷ്വാകുതന്നെമനു തല്ക്കാലമിളമയാസ്ത്രീച്ചാൻവഴിപോലെ ॥ ശങ്കരൻപ്രത്യക്ഷനായിളയൊടുതരംചെയ്താൻ സങ്കടമെന്തുമെന്തവൾവരമിപ്പോൾ ॥ എങ്കിലൊപുരുഷത്വംനല്കണമിനിയെന്നു തൻകഴൽകൂപ്പിച്ചൊന്നാളിളയുമന്നേരം ॥ എന്നുടെശാപംകൊണ്ടുനാരിയായ്ത്തീരുമവൻ തന്നിലുണ്ടായ്പ്പുംസ്ത്വംസഹസാനിനക്കന്നാൻ ॥ ഇന്നതൊട്ടൊരുപുമാനായ്ത്തീരുകൊരുമാസം പിന്നെയുമൊരുമാസംനാരിയായ്ത്തീരുകനീ ॥ ഇങ്ങിനെമാസങ്ങൾതോറുംഭേകന്ധപകന്മാരീ യംശനായുംപുമാനായുംവാഴ്കനീ ॥ ഇങ്ങിനെവരംനൽകിമറഞ്ഞുഭഗവാനു മങ്ങുപിന്നിളൻതാതനൊടറിയിച്ചാനെല്ലാം ॥ പൃഥ്വിയുംപരിപാലിച്ചീടുന്നാപനിള നശ്വരസ്സുഖലയാസ്ത്രീത്തിരിഞ്ഞാരനന്തരം ॥ സ്ത്രീഭാവംനിമിത്തമായ്പ്രജകളിളനാകും ഭൂപതിയോടുരഞ്ജിച്ചീലതുനേരമിളൻ ॥ പുത്രന്മാനുമരാജ്യൈശ്വര്യമിനി സ്സിദ്ധിച്ചീടണംതപോബലമെന്നാച്ചവൻ ॥ രാജലക്ഷ്മിയുംമോദാഭോഗവുമുപേക്ഷിച്ചു ഭോജനവിഹീനനായ്ത്തപസ്സുചെയ്താൻചിരം ॥ സന്തുഷ്ടനായശംഭുകൊടുത്താൻവരങ്ങളും ॥ സന്തതംപുരുഷത്വമത്രയുമല്ലനിന കാന്ത്യകാലത്തികൽ

മഹായോഗവും സിദ്ധിക്കുന്നാൽ * ബന്ധുവുമററുമൊക്ഷപ്രാപ്തിയുമ ഹാനിനാകന്തമായെന്ന്യസാദ്ധ്യമാസ്സതംമഹോമതെ * ഇത്തരംവരം നൽകിമറഞ്ഞുഗിരീശനും സതാപരംനിജപുരംപുക്കിതുപുനരിളൻ * എന്നുടെതാതനുള്ളരാജ്യഭണ്ഡാരാദിക ളൊന്നുംതൊറിളുകയില്ലെ ന്നിളനരച്ചപ്പൊഠം * ഇക്ഷ്വാകുസമൊദരന്മാരമായൊതമിച്ച വിഗ്രഹംതുടങ്ങിനാ രിളനൊടുതുകാലം * മക്കളെപ്പറത്തനുസ രിച്ചുനടത്തുവാൻ ശക്തിപോരാഞ്ഞുമന്നമക്കളെക്കൂട്ടിക്കൊണ്ടു * ചെന്നിതുവസിഷ്ഠനതന്നാശ്രമത്തിങ്കലപ്പൊഠം നമിതനായമുനി വസിഷ്ഠനമഠംചെയ്താൻ * നിങ്ങഠംക്കനല്ലതെല്ലാം ചൊല്ലുവനി നിനിങ്ങഠം തങ്ങളിൽപിണങ്ങരുതജ്ഞാനികളെപ്പോലെ * രക്ഷി ച്ചാനനെകംനാളിക്ഷിതിതലമിള നിക്ഷ്വാകുതന്നെവാഴ്കപൃഥ്വീമ ണ്ഡലമെല്ലാം * സൽകർമ്മങ്ങളുംചെയ്തുവസിപ്പാനിളനിനി മു ഖ്യമാംപ്രതിഷ്ഠാനനഗരംകൊടുക്കയും * വസിഷ്ഠനിയോഗത്താൽ മനുവുമിളനാളു വസിപ്പാൻപ്രതിഷ്ഠാനനഗരംനൽകിടിനാൻ * സർവ്വശാസ്ത്രാർത്ഥജ്ഞനാമിളനപ്രതിഷ്ഠാനെ ഗുർവ്വനുജ്ഞയാചെന്നു വസിച്ചുസന്തുഷ്ടനായ് * യാഗാദികർമ്മങ്ങളുംചെയ്തിതുണ്ടുവിധം രാഗാദിദോഷങ്ങളുംനിഷ്ഫലമുപെക്ഷിച്ചാൻ * കാലവുമനെകസം വത്സരംകഴിഞ്ഞിതു ശീലാദിഗുണംതുടങ്ങനന്തുകാലം * ത ൽപുരംകൊടുത്തിളിവനുകരുംചെയ്തീടിനാൻ പിന്നാടുചെന്നുനിജതാ തനൊവണങ്ങിനാൻ * പുണ്യക്ഷേത്രങ്ങളെല്ലാംകണ്ടുസെവിച്ചീട ണം നിർണ്ണയമിനിക്കതിന്നനുജ്ഞനൽകീടണം * താതനുമനുജ്ഞ യുംനൽകിനാനിളനതി പ്രീതനായ്പ്രയാഗയെപ്രാപിച്ചാനതിദ്ര തം * മിത്രാദിവിപ്രന്മാരെപൂജിച്ചുയഥൊചിതം തത്രതന്നെവപു ണ്യക്ഷേത്രങ്ങഠംകണ്ടാനെല്ലാം * ശ്രീപുരുഷൊത്തമാഖ്യക്ഷേത്രം പ്രാപിച്ചാൻപിന്നെ ശ്രീപാദപത്മങ്ങളെസ്സെവിച്ചാൻവഴിപൊ ലെ * തീർത്ഥസ്നാനാദിതപൊനിയമവ്രതധ്യാന ക്ഷെത്രൊപവാ സസ്തുതിജപങ്ങഠംകൊണ്ടുനിത്യം * ദെവബ്രാഹ്മണപിതൃപൂജയും ചെയ്തുചെയ്തു പാവനനായിതത്രവസിച്ചാൻചിരകാലം * പി ന്നെപുഷ്കരക്ഷേത്രംപ്രാപിച്ചുസരസ്വതി തന്നിൽസ്നാനവുംചെയ്തു പിതൃദെവന്മാരെയും * പൂജിച്ചുമുനീന്ദ്രന്മാരാശ്രമംതൊറുംചെന്നു യാചിച്ചുവിജ്ഞാനശക്തിവാങ്ങിനാനവരൊടും * മുഖ്യമാംകുരുക്ഷേത്രം പുക്കിതുപുനരിളൻ ചൊൽക്കൊണ്ടസാളഗ്രാമക്ഷേത്രംപ്രാപിച്ചാ ൻപിന്നെ * തത്രഗണ്ഡകിതന്നിൽസ്നാനവുംചെയ്തുനിത്യം ലക്ഷ്മീ നാരായണനെസ്സെവിച്ചുമരുവിനാൻ * പിന്നെപ്പൊസ്സഹ്യാചലംക ണ്ടുവന്ദിച്ചുനിന്നാ നന്തരംതെക്കെടപോളെപുണ്യക്ഷേത്രവുംകണ്ടീടിനാൻ * തീർത്ഥങ്ങഠം പലതുമുണ്ടവിടെയുമററില്ല മാസമായാ കുളിച്ചുടനച്ചി

ച്ചുഭഗവാനെ * ദാനവുംബ്രഹ്മാൎപ്പണമായ്ച്ചെയ്യുന്നോൎക്കേപ്പിഴനാകാ മാ
നസശുദ്ധ്യാമൂന്നുവത്സരംതത്രവാണാൻ * രണ്ടുയോജനവഴിപ
ശ്ചിമദിക്കിൽച്ചെന്നു കണ്ടിതുഗോകൎണ്ണമായിടിനാശിവക്ഷേത്രം *
പശ്ചിമമാദ്ധ്യതിൽനിന്നുക്രോശാൎദ്ധമാത്രംതത്ര വിശ്വനായകപ്രിയമ
ന്ദിരംമനോഹരം * ചൊല്ലുന്നസിദ്ധക്ഷേത്രമെന്നല്ലോബുധജനം
ചൊല്ലുവാനില്ലമറ്റൊന്നിതിനുസമാനമായ് * ശൈവലിംഗങ്ങളും
മുനിപ്രവരാശ്രമങ്ങളും പാവനതീൎത്ഥങ്ങളും * മൂന്നുകോടിയുണ്ടു
തത്രഭൂതങ്ങളോടുംഭൂതേശനുമയോടു മൈത്ര്യംസേവിച്ചുവാണീടി
നാനനാരതം— ചൊല്ലിയേൻ മുപ്പത്തുരണ്ടദ്ധ്യായമിതിന്നുഞാൻ
ചൊല്ലുവതിനുകേട്ടാലല്ലലെല്ലാമെതീരും *

മുപ്പത്തിമൂന്നാം അദ്ധ്യായം.

ഗോകൎണ്ണംപ്രാപിച്ചൊരുപത്തുവത്സരമിരുന്നു ലോകനാഥനെസ്സേവിച്ചിതന്നുഭക്തിയോടെ * നൈമിശാരണ്യംപുക്കവസിച്ചുചിരകാലം മാമുനികളുമായിച്ചെയ്തിതുയാഗങ്ങളും * ചെയ്യുന്നമോക്ഷയാഗമിതിന്നുംചൊല്ലേഷിച്ചോരാ മാഹാത്മ്യത്താണ്ടുകൂടിക്കാലവുംകൂടീടണം * അൎത്ഥവുമവധിയില്ലാതോളംവേണമതു സിദ്ധിപ്പാനിതിന്നിപ്പോളൎത്ഥവുമില്ലയെല്ലോ * വിക്രമനിധിമാനാംഭൂപതിനൃപൻമാരം വിഗ്രഹേജയിച്ചുവരൊടെല്ലാംകരംവാങ്ങി * ദേവബ്രാഹ്മണരെല്ലാംതൃപ്തിയെവരുത്തേണ്ണ മാവൊലുംധനംകൊണ്ടുംയാഗാദികൎമ്മംകൊണ്ടും * എന്നുകല്പിച്ചുഗുരുദൈവതങ്ങളെയെല്ലാംവന്ദിച്ചുതൽ്രിലെറിച്ചാപബാണങ്ങളോടും * ഉത്തരദിക്കിലളകാപുരംമനോഹരം വിത്തേശനെജയപൂൎണ്ണംപുക്കിതുപടയോടും * യുദ്ധംചെയ്തുകേശനതന്നെയുംജയിച്ചവ നൊത്ര്യംപ്രസാദിച്ചുനൽകിനാൻനിധികളും * അക്ഷയനിധികളുംകൈക്കൊണ്ടുപടയുമായ്പുക്കിതുജയത്തോടുനൈമിശാരണ്യക്ഷേത്രേ * യാഗവുംചെയ്തുപ്പനരൎത്ഥികൾക്കെല്ലാമവ നാകാംക്ഷാധികംകൊടുത്തിടിനാൻബഹുധനം * നിസ്സമാസ്സുഅഖില നിധികളതുകൊണ്ടും ഭൂമിഭിനെവാരിക്കൊടുക്കുന്നതുകണ്ടും * സൎവ്വസ്വാപിതനെന്നചൊല്ലിട്ടാതുകാലംവിക്രമാദിത്യനുലംപ്രഖ്യാതനായാനിതൻ * വത്സരസഹസ്രാന്തയാഗവുംസമൎപ്പിച്ചു സൽസേവ്യനാവഭൃതസ്നാനവുംചെയ്തീടിനാൻ * നൈമിശാരണ്യക്ഷേത്രേ ധൎമ്മദാരങ്ങളോടും ഭൂമിപാലാധിശൻവസിക്കുംദശാന്തരേ * വന്നിതുസനൽക്കുമാരൻനൃപതിയെകാണ്മാൻ സുപൎണ്ണപീഠവുംകൊടുത്തിടിനാൻഭക്തിയോടെ * അൎഗ്ഘ്യപാ

ദ്ധ്യാദികൊണ്ടുപൂജിച്ചുനിന്നനെ സൽകഥകളുമഖിലംചെയ്തിതുമുനി
ശ്രേഷ്ഠൻ * സത്യവ്രതൻസനൽക്കുമാരനോടുമെചെയ്താ നല്ലവനി
തുമജന്മസാഫല്യംവിഭോ * മാൎക്കണ്ഡെയാനുഗ്രഹാൽശൈവതദ്ദീ
പാരണചെന്നു പാൽക്കടൽതന്നിൽവാഴുംവൈകുണ്ഠൻതന്നൊക്ക
ണ്ടേൻ * മാധവമൂൎത്തികളാക്കെവിട്ടുപ്രതിമകളും ഭൂതലത്ത
ന്നിൽപ്രതിഷ്ഠിച്ചേൻതന്നിയോഗത്താൽ * മാതശൈലാദിപ്ര
തിഷ്ഠാവിധികളെയെല്ലാം നന്മൊടെയിനിക്കതഖിലംചെയ്തിതുനാരാ
യണൻ * മറ്റൊരുജാതിവിഷ്ണുപ്രതിഷ്ഠയുണ്ടെന്നാകിൽ കററ
മെന്നിയെമ്മവനതളിചെയ്തീടണം * അങ്ങനെസനൽക്കുമാരന്നു
നിയതമിചെയ്താ നനാവമെകൾവിയൊടെകെട്ടുകൊള്ളുകയെങ്കിൽ *
ഭക്തിയുംപുനരപിമുക്തിയുംസാധിച്ചീടാം ഭദ്രദീപാഖ്യപ്രതിഷ്ഠാ
വിധികൊണ്ടുതന്നെ * ശ്രീരാമമൂൎത്തിമുന്നംഭൂമിയൊടഖിലംചെയ്തു ശ്രീ
ദേവിപിന്നെപ്രഹ്ലാദനുപദേശംചെയ്താളും * അക്കാലമനുഷ്ഠിച്ചാ
ൻപ്രഹ്ലാദൻമഹാവ്രതം മുക്തിസാധകംനിനക്കുപദേശിക്കാമിപ്പൊ
ൾ * സൎവ്വാഭീഷ്ടദംസമസ്താശുഭവിനാശകം സദൈശ്വൎയ്യദംപുന
രൈഹികപാരത്രികം * ആയുരാരോഗ്യസമ്പൽസുഖകീൎത്തിവൎദ്ധ
നം മായാനാശനംമനോനൈൎമ്മല്യപ്രദംപുംസാം * ഭക്തിവൎദ്ധ
നംപുരുഷാൎത്ഥദംയോഗപ്രദം മുക്തിസാധനംമുദാചൊല്ലുവൻകേ
ട്ടാലുംനീ * എന്നിതുസനൽക്കുമാരൻമുനിയതഖിലംചെയ്താൻ മനുവ
ൎമ്മനുവനാമിളനൊടനുക്രമാൽ * മുപ്പത്തിമൂന്നദ്ധ്യായമായിതാ
ഞ്ഞദ്ധ്യായം മുപ്പത്തെഴദ്ധ്യായവുംകഴിഞ്ഞുകൂടയോളം * ഭദ്രദീ
പാഖ്യപ്രതിഷ്ഠാവിധിസമസ്തവും സത്യവ്രതന്തന്നെകേൾപ്പിച്ചവനെ
കൊണ്ടുമുദാ * ഭദ്രദീപാഖ്യപ്രതിഷ്ഠാവ്രതംചെയ്യിപ്പിച്ച സത്യവ്ര
തനോടുയാത്രപറഞ്ഞുമഹാമുനി * സന്താപംവിട്ടുപദംപ്രാപിച്ചുസ
ത്യവ്രതൻ പുത്രമിത്രാൎത്ഥകളത്രാദിഭോഗങ്ങളോടും * എത്രയുംസുഖി
ച്ചനേകായിരംസംവത്സരം പൃത്ഥ്വീചക്രവുംപരിപാലിച്ചുവസിച്ചു
ഥ * ഭദ്രദീപാഖ്യപ്രതിഷ്ഠാവ്രതാനുഷ്ഠാനത്താൽ മുക്തിയുംസി
ദ്ധിച്ചിതെന്നറികനാരദതെ— ആസ്ഥയാചൊന്നാനിമുൻതന്നുടെ
ചരിത്രങ്ങളും കാൎത്തവീൎയ്യാൎജ്ജുനനൊടിതിമിനെശ്രീനാരദൻ * ഭദ്രദീ
പാഖ്യവ്രതമാഹാത്മ്യംകേട്ടനെരം ഭക്തിവൎദ്ധിച്ചുകാൎത്തവീൎയ്യനും
ചൊല്ലീടിനാൻ * ഭദ്രദീപാഖ്യപ്രതിഷ്ഠാവ്രതമനുഷ്ഠിപ്പാ നെത്ര
യുമാഗ്രഹമുണ്ടിനിക്കതപൊനിധെ * അന്തരംകൂടാതതുകഴിപ്പാ
നനുഗ്രഹം നിന്തിരുവടിമനക്കണംകൃപയാലെ * എന്നതാമ
ണ്ഡംനിനക്കതിനുമുനിവര ചിന്ത്യനാംനാരായണാംശത്തെവ
നെല്ലൊമവാൻ * ദണ്ഡമുണ്ടാകയില്ലെന്നനങ്ങനെകൊട്ടുത്തുടൻ
പുണ്ഡരീകൊത്തമയച്ചുപുത്രനംമറഞ്ഞിതു— മന്നവൻകൃതവീൎയ്യന

ന്നനന്തരകാലം തന്നുടെ പുരോഹിതനാകിയഗർഗ്ഗമുനി * തന്നൊ
ടു പറഞ്ഞിതു നാരദമഹാമുനി തന്നോടു പറഞ്ഞൊരു പുണ്യമേറുമൊ
വ്രതം * ഇന്നിതു ചെയ്തീടേണമിനിക്കെന്നതുകേട്ടു മന്നവന്തന്നെ
ക്കൊണ്ടു ചെയ്യിച്ചാൻ ഗർഗ്ഗൻതാനും * പിന്നെയും പന്തീരാണ്ടു കഴി
ച്ചാൻ മുറപോലെ ത ഉന്നതകീർത്തിമാനാം കാർത്തവീര്യാർജ്ജുനനും — അ
ക്കാലമൊരുദിനമയനസ്സംക്രാന്തിനാളിൽ പുഷ്കരിണിക്കുളിപ്പാനായ്നർമ്മ
ദാതീരസ്ഥലേ * തന്നുടെ പുരോഹിതൻതന്നോടും പടയോടും ത
നാംഗിജനത്തോടും ബ്രാഹ്മണരോടുംകൂടി * സൂതമാഗധവന്ദിസ്തു
തിപാഠകന്മാരും ഗീതവാദിത്രനൃത്താദിപ്രയോഗങ്ങളോടും * വാ
രനാരികളോടും മന്ത്രിമാരോടുംകൂടി വാരണോത്തമരഘോഷവാഹി
നിയോടും * വെൺകൊറ്റക്കുടതഴവെൺചാമരികളോടും പങ്ക
ജാക്ഷനസമനാകിയ നരവീരൻ * വാഹിനിയുടെനാനാശോഭക
ൾകണ്ടുകണ്ടു മോഹനമെന്നോർത്തുനിന്നീടിനാൻ കിഞ്ചിൽകാ
ലം — മുപ്പത്തേഴദ്ധ്യായവുമിവിടെക്കഴിഞ്ഞിതു സുപ്രിയംനിങ്ങൾ
ക്കെങ്കിൽ ചൊല്ലുവനിനിയും ഞാൻ *

അക്കാദമി

മുപ്പത്തെട്ടാം അദ്ധ്യായം.

നർമ്മദാതീരത്തിങ്കൽ മന്ദമാരുതനേറ്റു നിർമ്മലശിലാതലേ
ഭൂപതിവസിക്കുമ്പോൾ * മോഹനമായുള്ളൊരു മിഥുനം കാണായ്വ
ന്നു വാഹിനിതീരെമന്ദം വരുന്നതുനേരം * സന്ന്യാസിയുടെ വേ
ഷംകൈക്കൊണ്ടു മനോജ്ഞയാം തനാംഗിയോടുംകൂടക്കാണെന്നതാരാ
യ്ത്തു * രൂപലാവണ്യംകണ്ടാലിങ്ങിനെയിശ്ശതിങ്കൽ ശ്രീ
പുത്രന്താനുമില്ലചിത്രമെത്രയും പാർത്താൽ * ശ്രീപരമേശ്വരനും
പാർവ്വതിദേവിതാനും ശോഭയോടിതുപോലെ വേഷമെത്രക
ല്ലോൾകയോ * ശ്രീഭഗവതിയോടുകൂടി ശ്രീനാരായണൻ പാപ
നാശനൻ പൊന്നുമാറുകയല്ലയല്ലീ * വിഷയോചാരവേഷംപൂണ്ടുക
ണ്ടതുമൂലം തിരിച്ചുകൂടാതൊരുദിവ്യതപമുണ്ടുനൂനം * അർജ്ജുന
നേവംചിന്തിച്ചിരുന്നീടിനനേരം മജ്ജനം ചെയ്തീടിനാർനദിയിലി
രുവരും — അദ്ധ്യായം മുപ്പത്തെട്ടുകഴിഞ്ഞിതിനിശ്ശേഷ മെത്രയും
സംക്ഷേപിച്ചു ചൊല്ലുവൻ കേട്ടുകൊൾവിൻ *

മുപ്പത്തൊമ്പതാം അദ്ധ്യായം.

സേവിപ്പിച്ചിരുമുദവചസാസംഗമനെ വസിഷ്ഠതപോധന
നങ്ങിലൊക്കെ കേട്ടുകൊൾവിൻ * തന്നുടെപുരോഹിതനാകിയഗർഗ്ഗ

നൊടു ധന്യനാംകൃതവീൎയ്യനന്ദനൻചൊല്ലുംചെയ്താൻ * വിജയാ
ചാരവൈഭവാധിക്യകണ്ടവരെ തിരിച്ചുചൊല്ലീടേണമെന്നൊടുത
പൊറിയ * ഇങ്ങിനെയൊരുപൃഥ്വീപന്മാരെക്കണ്ടീലപ ണ്ടംഗനാമാ
രെയുംമറിവണ്ണംകണ്ടീലെങ്ങും * കാരണമെന്തുമുഴുകീടുവാൻനദി
ജലെ നെരൊടെയങ്ങളിച്ചെയ്യുന്നു[illegible] * ഗൎഗ്ഗമു
നിയൎജ്ജുനനൊടുചൊന്നാൻ തൽഗ്ഗുണനാമജനനാദികഥാസമ
സ്തവും * അത്രിതാപസനുടെപുത്രനായ്നാരായണൻ പൃഥ്വിയി
ലവതരിച്ചീടിനാനറികനീ * ദത്തനെന്നല്ലൊനാമംതത്സഹചാരി
യാകും ശക്തിയാംലക്ഷ്മീദേവിസന്നിധൌകാണായതും * യൊ
ഗീന്ദ്രന്മാരിലാദ്യനായതുമത്രിപുത്രൻ യൊഗശാസ്ത്രാൎത്ഥജ്ഞന്മാ
ൎക്കാചാൎയ്യത്തനല്ലൊ * ആയിരംബ്രാഹ്മണന്മാരങ്ങവർക്കുശിഷ്യകളാ
യ് മായംകൂടാതെശുശ്രൂഷിച്ചുവത്തിക്കുംകാലം * നിങ്ങൾക്കുവിദ്യ
യെല്ലാമുണ്ടായിതിനിനിങ്ങൾ തങ്ങൾതങ്ങൾക്കവേണ്ടുംദിക്കിനു
പൊകെവേണ്ടു * എന്നാലുംപിരിയാതെശുശ്രൂഷിച്ചവൎക്കിനം പി
ന്നെയൊട്ടുംപീഡിക്കേണ്ടെന്നാത്രെയനും * പിന്നെയുംപലരി
നാംപോരഞ്ഞാലവൎക്കുള്ളി ലെന്നെപിരിഞ്ഞുപൊവാനൊത്താനക
യില്ല * എന്നതുകൊണ്ടുനിരൂപിച്ചിതാചാൎയ്യനുള്ളി ലെന്നൊടെസ
മാധിഭാവിപ്പതുമവരാലെ * എന്നൊടുപിരിഞ്ഞിവർപൊവതി
നുപായമെ തൊന്നചെയ്താവതെന്നചിന്തിച്ചുരഹസ്യമായ് * ശ
ക്തിയുമായുംതുടങ്ങിടിനാനപ്പൊളിവർ വ്യക്തംമദ്യപനെന്നകല്പിച്ചു
ശിഷ്യകളും * സതാമൂപെക്ഷിച്ചുപിരിഞ്ഞുപൊയാരൊക്കെ സ്വ
സ്ഥമായ്മനത്തിലുറച്ചിതാനാത്രെയൻ * സന്തതംലൊകങ്ങ
ളിൽസഞ്ചരിച്ചീടുന്നു മെന്തിനാദിജലമജ്ജനംചെയ്തിതെന്നും *
ഉള്ളതുമറിഞ്ഞതില്ലങ്ങളെപതിയൊടു സാദരമതുചെയ്തുഗൎഗ്ഗ
നാംതപൊധനൻ * കാൎത്തവീൎയ്യനരിഞ്ഞുകെട്ടുചൊദിച്ചീടിനാ നാ
ഥയാഗൎഗ്ഗമുനിതന്നൊടുവിനീതനായ് * എന്തുകാരണമത്രിപുത്ര
നായ്പിറപ്പതി ന്നിനിതാമഹനായഭഗവാൻനാരായണൻ * എന്നാ
തുമരുളിച്ചെയ്തീടണമെന്നനെരം പിന്നെയുംഗൎഗ്ഗമുനിമന്നവനൊടു
ചൊന്നാൻ * പണ്ടുബ്രഹ്മാവിനുടെപുത്രനാമത്രിമുനി ദക്ഷനന്ദനാ
യാകുമനസൂയയുമായെ * ഗൃഹസ്ഥാശ്രമമവലംബിച്ചനിരന്തരം മ
ഹത്താംതപംവളരെമാറിരിക്കുംകാലത്തിങ്കൽ * സ്രഷ്ടാവുംനിയൊഗിച്ചു
നീയിനിപ്രജകളെ സൃഷ്ടിക്കെന്നതുനെരമത്രിയുംതപൊബലാൽ *
സന്തതിയുണ്ടാകവാൻപുത്രനുത്തമനെന്നൊ സ്സന്തതംധ്യാനിച്ചി
രുന്നീടിനദിനാന്തരെ * ചൊല്ലെഴുംബ്രഹ്മവംശംതന്നിലുണ്ടായതെന്നാ
ല്ലൊ ഇല്ലമാനസനായസുതപസ്സനാമുനി * സുതപസ്സിനന്ന്യ
തന്നാസ്തനഗ്രുതപൊ സ്തുതികൊപപാശിലനുണ്ടായാനതുകാ[illegible]

നല്ലൊരുനരപതിതന്നുടെനാട്ടിൽത്തന്നി ക്കില്ലവുംതീൎത്തുവസിച്ചി
ടിനാൻഗൃഹസ്ഥനായ് * ഭാൎയ്യയുംശീലാവതിയെന്നവനുണ്ടായ്വ
ന്നു * കാൎയ്യാകാൎയ്യജ്ഞശീലാമണ്ഡനാപതിവ്രതാ * ഭൎത്താവിൻപ്രി
യഹിതതല്പരാ മഹാഭാഗാ ചിത്തജ്ഞാ നിത്യംപ്രിയവാദിനീശുഭാ
ചാരാ * കലശീലാദിഗുണസമ്പന്നാദയാവതി കളഭാഷിണീഗൃഹ
കൃത്യമെന്നെപുണ്യവതി * അവളോടൊരുനെരമനുകൂലതയുമി ല്ലവ
നുമതിശഠൻക്രോധവാൻദുഷ്ടശീലൻ * ക്രൂരനെത്രയുമവനപ്രിയ
വാദിനിത്യം നെരൊടെശുശ്രൂഷിച്ചാൽദൂഷണന്തന്നെചൊല്ലും *
ദൊഷത്തെക്കാണുമെററംഗുണത്തെത്യജിച്ചീടും രൊഷവുമെറുമതി
ദ്വെഷവുമുണ്ടുതാനും * ക്ഷീരത്തെക്കൊടുക്കിലുംവിഷത്തെനൽകുമ
ഹി ധീരതപംകയ്യൊണ്ടവൾതന്നുടെമനക്കാമ്പിൽ * കല്പിച്ചാളു
ന്റെപാപമിങ്ങിനെവന്നതെല്ലാം മല്പതിയുടെദൊഷമല്ലെന്നുമൊ
ൎത്തുകണ്ടാൽ * ഇത്തരമൊത്തുനാററുകാലംചെന്നൊരുശേഷം ഭ
ൎത്താവിന്നുണ്ടായിതുപാണ്ഡുരൊഗവുമപ്പൊൾ * ദേഹവുംവിശപ്പു
മില്ലാഞ്ഞുയാലവനുടെ ദെഹവുംചീൎത്തുവീൎത്തുവിളൎത്തുചമഞ്ഞിതു *
പാനഭൊജനസ്നാനാചാരശൌചാദികളും ഹീനമായ്ചമഞ്ഞിതുയാന
ശക്തിയുമില്ല * നടപ്പാനുമൊഞ്ഞതുമില്ലനിശ്വാസംപൂണ്ടു കി
ടക്കയുള്ളുകാല്യംകഴവുമില്ലക്കാതെ * സജ്ജനദ്രൊഹമായാൽമ
ന്നതിനെത്രകഷ്ടം സജ്ജനദ്വെഷികൾക്ക സൌഖ്യമൊവരായെ
ല്ലാ * അപ്രിയമാമാറതിനിഷ്ഠുരവാക്കുകൾ മെപ്പൊഴുംപറഞ്ഞ
വനിങ്ങിനെകിടക്കുമ്പോൾ * ദുഃഖിച്ചുകരഞ്ഞവൾവക്ത്രവുംവാ
ടിപ്പൂന്ന തൾക്കാമ്പിൽമുഴുത്തൊരുചിന്തയുമുണ്ടായ്വന്നു * എത്രയും
ദുൎഗ്ഗയായുണ്ടായൊരിനിക്കിപ്പൊൾ ഭൎത്താവുമീവണ്ണമായ്ചമഞ്ഞുക
ഷ്ടംകഷ്ടം * ആരൊടൊഹിതാഹിതംചൊല്ലുവാനുള്ളുമമ പ്രാരബ്ധ
മെന്താനിനിച്ചെയ്യാവുഞാനംപിന്നെ * ലൊകാവിഭൎത്താവിങ്കൽ
ഭൎത്താവിനുണ്ടായ്വന്നരൊഗത്തെശ്ശമിപ്പിപ്പാനെന്താവതിനിക്കിപ്പൊ
ൾ * ഇത്ഥമൊരൊന്നെനിരൂപിച്ചുബാഷ്പവുംവാൎത്തു ഭൎത്തൃപാദ
വുംതലൊടിത്തലൊടിക്കൊണ്ടുള്ളിൽ * ഭൎത്താവിന്നിച്ഛയല്ലെന്നാ
കിലുംമന്ത്രങ്ങൾ ഭക്തിപൂൎവ്വകംകൊടുത്താശ്വസിപ്പിച്ചുനിത്യം *
ബ്രാഹ്മണഗൃഹംതൊറുംഭിക്ഷയെററുദിനം കാൎയ്യമാംകൎമ്മങ്ങളും
ചെയ്തനുസരിച്ചൊരൊ * വിണ്മൂത്രാദികൾതൂൎക്കളഞ്ഞുപതിദെഹം
നിൎമ്മലമാക്കിരക്ഷിച്ചൊട്ടുനാൾചെന്നശെഷം * ഓദനമുചിചെറു
ണ്ണുണ്ടായിച്ചമഞ്ഞപ്പൊൾ രുദൈവന്മാരംക്ഷണിച്ചീടിനാർഗൃഹം
തൊറും * ഭൎത്താവുതന്നെനിജകഴുത്തിലെററിക്കൊണ്ടു തത്രത
ത്രൈവകൊണ്ടുചെന്നവൾഭുജിപ്പിച്ചു * പിന്നെയാശ്രമത്തിങ്കലെ
ത്തുംകൊണ്ടുപൊരു മനാഥംശീലാവതിശുശ്രൂഷചെയ്താളെവം *
10 *

കാലവുമിത്ഥമൊട്ടുചെന്നപ്പോളുമാദരിന മാലേശ്വാത്തൊടുമുഗ്രതപസ്സുചൊല്ലീടിനാൻ * ഇന്നലെയൊരുവിപ്രനെന്നുടെഗൃഹത്തിങ്കൽ ചെന്നുനാംഭുജിച്ചുസായാഹ്നവുമട്ടത്തപ്പോൾ * എന്നെയുമെടുത്തുകൊണ്ടിങ്ങൊട്ടുപോരുന്നേരം മുന്നതസൌധത്തൊടുകാണായിതൊരുഗൃഹം * ആ സ്ഥലത്തിങ്കൽനിന്നുവരുന്നാജലത്തിനാ ലെത്രയുമാർദ്രമായമാർഗ്ഗവുംത്യജിച്ചുനീ * എന്തിനായ്ക്കൊണ്ടുമേലേതിരിഞ്ഞുനടന്നിതു മന്ദിരമെതുപുനരാക്കുള്ളതുചൊല്ലീടെടൊ * ഉഗ്രനാമുഗ്രതപസ്സിങ്ങിനെചോദിച്ചപ്പോൾ നൽഗ്ഗുണവതിശീലാവതിയുംചൊല്ലീടിനാൾ * അക്കണ്ടതൊരുവേശ്യാമന്ദിരമറിഞ്ഞാലും തല്ലായപ്രതികർമ്മസംഭവജലത്തിനാൽ * ആർദ്രമാകിയനിലം ചവിട്ടീടരുതെല്ലൊ പാൎത്തുകടക്കയുമരുതുതപൊനിധെ * സ്നാനതോയാകരസ്ഥലംചവിട്ടുംജനങ്ങൾക്ക ഹാനിവന്നീടുമാചാരായുശ്ശ്രീകീൎത്തികളും * തന്മൂലമതുകടന്നീടാതെതിരിഞ്ഞുപോന്നതെന്മെഷത്തോടുമിങ്ങുവന്നിതുമഹാമുനെ * ഇങ്ങിനെശീലാവതിചൊന്നതുകേട്ടനെരം തിങ്ങിടുമുഗ്രകോപത്താലസ്സൌസ്ഥനാകയാലെ * ഉണ്ടായചിന്തകൊണ്ടുനിദ്രയുമതുമൂല മുണ്ടായില്ലുഗ്രതപസ്സാകിയമുനീന്ദ്രന്നും— ചൊല്ലിയെൻമുപ്പത്തൊമ്പതദ്ധ്യായമിനിയുംഞാൻ ചൊല്ലുവനിതാംകേട്ടുകൊള്ളുകകഥാശേഷം *

——ഠോഠം——

നാല്പതാം അദ്ധ്യായം.

എങ്കിലൊശീലാവതിഭൎത്താവിനുണ്ടാകുന്ന സങ്കടംകണ്ടുപറഞ്ഞീടിനാൾമധുരമായ് * എന്തുകാരണംക്ലേശിച്ചീടുവാനിതുകാലം അന്തസ്താപത്തിന്മൂലമെന്തെന്നുചൊല്ലീടണം * നിദ്രാഹാരാദികളുമില്ലാതെചമഞ്ഞിതു ഏതുരോഗമുണ്ടാകയൊദേഹരോഗമൊത… വ * വല്ലതുംപരമാൎത്ഥമെന്നോടുവഴിപൊലെ ചൊല്ലുകിതസന്താപങ്ങളെല്ലാമെതീൎത്തുകൊൾവൻ * ഇങ്ങിനെശീലാവതിചൊന്നതുകേട്ടനേരം തിങ്ങിടുംതാപത്തോടെചൊല്ലിനാൻമുനീന്ദ്രനും * സത്യംനീപറഞ്ഞതുദ്വൈകെട്ടീടിക്കിലപ്പോൾ സ്വസ്ഥതയൊട്ടുമില്ലചിന്തയുണ്ടാകമൂലം * ദുഃഖമെന്നോടധമെന്നൊപ്പീഡിക്കുന്നതു ചൊല്ലുവാൻയോഗ്യവുമല്ലെത്രയുമശ്രാവ്യമാം * ദുഃഖവസ്ഥകളിലുണ്ടാകുമത്യാഗ്രഹം നല്ലസജ്ജനത്തെയുമേറവുംപീഡിപ്പിക്കും * … ന്തയായിടുംജ്വരംവിദ്വാന്മാരെന്നാകിലു മെന്തെല്ലാംചെയ്യുന്നി… തിന്ദ്രിയവികാരങ്ങൾ * ദേഹശോഷവുംവിവൎണ്ണതാപവുംസ… പം മോഹവുംപ്രജാഗരംജഡതാമാലസ്യവും * സൎവ്വജന്തുക്കൾ…

വിരഹമുണ്ടാകയും ഉഗ്രമായിട്ടുള്ളദീൎഘശ്വാസോച്ശ്വാസങ്ങളും ⁕
ഏറ്റമായുള്ളശയനാസനാശനങ്ങളിൽ നിത്യവുമരതിയുംനേത്രരോ
ഗാദികളും ⁕ ധ്യാനമൂകതാചഞ്ചലതാവുമന്ധതാവും മാനസ
ത്തിങ്കൽസദാവിസ്മൃതിയെന്നിതെല്ലാം ⁕ ചിഹ്നങ്ങൾചിന്താജ്വര
നാകിയപുരുഷനു ദൈന്യസംഭവിച്ചീടുമില്ലസംശയമേതും ⁕ എ
ന്നെയുമിവകൊണ്ടുപീഡിപ്പിക്കുന്നതുനീ നിന്നൊടുപറഞ്ഞറിയിക്ക
യോവേണ്ടായെല്ലൊ ⁕ ഇത്തരംമന്ത്രിവാക്യംകെട്ടൊരുശീലാവതി
ചിത്തതാപവുംപൂണ്ടുപിന്നെയുംചൊല്ലീടിനാൾ ⁕ ഉൾക്കാമ്പിലി
നിക്കേറാംവളൎച്ചീടുന്നൊരു ഖേദംകണ്ടതല്ലൊരണോംകെൾപ്പതിന്നി
തുകാലം ⁕ വക്തവ്യാചയാമയാശ്രൊതവ്യനെന്നാകിലും വ്യക്ത
മായെന്നൊടുരിപ്പിക്കണംമടിയാതെ ⁕ എന്നതുകെട്ടുമന്ത്രിശ്രേഷ്ഠന
മതൾചെയ്താ നെന്നെബ്ബാധിക്കുന്നതുമന്മഥനറികനീ ⁕ സൎവ്വഭൂത
ങ്ങളെയുംമൊഹിപ്പിച്ചീടുമവൻ ഉഗ്രാശരങ്ങളാൽദിവ്യന്മാരെന്നാ
കിലും ⁕ ജീവിപ്പിക്കണമെന്നെയെങ്കിൽനീയെടുത്തെന്നെ പ്രാ
പിപ്പിക്കണംചെയ്യാമന്ദിരംമടിയാതെ ⁕ മന്ത്രിശാസനമവലംബ്യ
വല്ലതുമെന്നാണുത്തമസ്ത്രീകൾക്കെന്നാറിനുള്ളിലുണ്ടെന്നാകിൽ ⁕
വാരസ്ത്രീഭവനത്തെപ്രാപിപ്പിച്ചീടുകെന്നൊ പ്പാരാതെപാരത്രിക
സൌഖ്യപ്രാപ്തിക്കുമതു ⁕ മന്ത്രിവാക്യങ്ങളിത്ഥംകെട്ടൊരുശീലാവ
തി ചിത്തകാമ്പിങ്കൽനിരൂപിച്ചിതുസസാധ്വസം ⁕ കൎത്തവ്യംപ
തിവ്രതമാരായസതികളാൽ ഭൎത്താവിൻവചനമില്ലത്രസംശയമെ
തും ⁕ ലംഘിച്ചീടുകിലുണ്ടാംദൈന്യതമെന്നതൂനം കിങ്കരൊസ്ത്യധുനാഞാ
ൻഭൈരവമെനാരായണ ⁕ പങ്കജനാഭചിതകൎമ്മത്തിങ്കൽഭൎത്താവതി
സജ്ജനായ്പ്പമത്തിതുകയ്യുമെത്രയുമൊത്താൽ ⁕ എന്നെയുംനിയൊ
ഗിച്ചാനതിങ്കലിനിക്കിപ്പൊൾ ഞങ്ങടെയതതാതെവന്നിതുനിരൂപി
ച്ചാൽ ⁕ ഭൎത്താവിന്നനുകൂലയായിരുന്നീടുമെന്നാ ലത്രെവകൎത്ത
വ്യമെന്നതന്നറിഞ്ഞീലയെല്ലൊ ⁕ ഭൎത്താവിൻപ്രിയാപ്രിയമന്വേ
ഷിയാതെതന്നെ വകൎതവ്യംഹിതമതുസജ്ജനങ്ങൾക്കുമേതാം ⁕ ഭ
ൎത്താവിന്നഹിതമായുള്ളകൎമ്മങ്ങളൊന്നും കൎത്തവ്യമല്ലസതിമാരായ
നാരിമാരിൽ ⁕ ഉന്മാദസ്ഥിതനായഭൎത്താവുതന്നെയിപ്പൊൾ സ
ന്മാൎഗ്ഗത്തിങ്കൽപറഞ്ഞുറപ്പിക്കയുംവെണം ⁕ ഇത്ഥമാത്മനിചിന്തി
ച്ചുറച്ചുമനമനം ഭൎത്താവിൻപാദങ്ങളുന്തടവിസ്സരസമായ് ⁕ മാധുൎയ്യ
വാചാപറഞ്ഞീടിനാൾശീലാവതി ചാതുൎയ്യസമന്വിതംകെൾക്കണം
മമവാക്യം ⁕ ധൎമ്മാധൎമ്മങ്ങളറിഞ്ഞിരിക്കുന്നൊരങ്ങിനെ സമ്മ
തിച്ചീടുവൊന്നഭൎത്താവിന്നിയോഗങ്ങൾ ⁕ സംസ്ഥനല്ലാതെവന്നു
ഭൎത്താവുമിതുകാലം ചിത്തജന്മാസ്ത്രങ്ങളെറ്റത്യന്തംപീഡയാലെ ⁕
കാൎയ്യാകാൎയ്യങ്ങൾവിചാരിപ്പാനിമനസ്സിങ്കൽ ധൈൎയ്യമുണ്ടാകവെണ

മെന്നതപറയാവു * ഭൎത്താവുപത്നിയെയുമാചാൎയ്യൻശിഷ്യനെയു
ന്നിത്യവുംശിക്ഷിക്കണമെന്നല്ലൊവിധിപണ്ടെ * ശിഷ്യനാചാൎയ്യനെ
യുംപത്നിഭൎത്താവിനെയും ശിക്ഷിക്കമാറില്ലതുധൎമ്മവുമല്ലയെല്ലൊ *
രാഗദ്വെഷങ്ങൾകൊണ്ടത്യാതുരനാകയാൽ ഞാ നെകാന്തത്തിങ്കല
നുശാസനംചെയ്യുന്നതും * അങ്ങിനെയുള്ളൊരപരാധത്തെ ക്ഷമിച്ചു
കൊ ണ്ടെന്നൊടല്ലതുപറയുന്നതുകെട്ടിടണം * സജ്ജനാചാരംപരി
ത്യജിച്ചീടുന്നപുമാൻ നിൎജ്ജീവനാകുന്നിതുജീവിച്ചിരിക്കിലും *
സജ്ജനാനിന്ദിതമായുള്ളധൎമ്മത്തെയെല്ലാം വൎജ്ജിക്കംവിദ്വത്തുകളു
ത്ത്യാപത്തെന്നാകിലും * ആചാരമുള്ളപുരുഷന്മാൎക്കസിദ്ധിച്ചീടു മാ
യുരാരൊഗ്യകീൎത്തിദ്രവ്യസൌഖ്യങ്ങളെല്ലാം * ആചാരമുള്ളവനെ
ചൊല്ലുവനാരിന്നതാലു മാതൃപിതൃശുശ്രൂഷണംഭൎത്താവെതന്നെപൊനിധെ *
നിത്യവുമഹിംസാദിഗുണങ്ങളൊടുംകൂടി ചിത്തെവൎജ്ജിച്ചുരാഗ
ദ്വെഷലൊഭാദികളും * ഡംഭൊനാധംമദമത്സരവിഹീനനായ് പ
ഞ്ചയജ്ഞാദികളുംദിവസംപ്രതിചെയ്തു * സദ്വൈത്യകനിരതനായ്
സ്വധൎമ്മദാരസ്ഥനായ് മിത്രമായ്ജന്തുക്കളിൽകാരുണ്യഹൃദയനാ
യ് * ആസ്തിക്യവാനായ്തപസ്സ്വാദ്ധ്യായസംയുക്തനാ യാസ്ഥ
യാസന്തുഷ്ടനായ്സുപ്രസന്നാത്മാവുമായ് * വശഗെന്ദ്രിയനുമസൂ
തനംധീരാത്മാവായ് പത്രുവിപ്രാദികളിൽപരമവിശ്വസ്തനായ് *
അശ്രാന്തംസത്യപ്രിയഹിതഭാഷണത്തൊടും നിൎല്ലൊഭംവിദ്വജ്ജ
നപ്രിയനായ്വിനീതനായ് * ശുദ്ധനായ്ശുദ്ധാചാരയുക്തനായ്നാരാ
യണ ഭക്തനായ്കൃതജ്ഞനായ്ശ്രീമാനായ്സുജനായ് * ഏ
വമാലയത്തിങ്കൽവസിക്കുംപുരുഷനു ദൈവതമാരുംപ്രസാദിച്ചീടും
നിരന്തരം * വെദവെദാംഗശാസ്ത്രതത്വജ്ഞനല്ലൊഭവാ നെതു
മൊന്നറിയാതമൂഢനുമല്ലയെല്ലൊ * നിന്ദിതമായകൎമ്മത്തിങ്കലെ
ങ്ങിനെതവ ചെന്നിതുമനസ്സതുമത്ഭുതമൊൎത്തുകണ്ടാൽ * കെട്ടു
കൊണ്ടാലുമെങ്കിൽഗണികാപ്രകൃതിയുംശാഠ്യമാരെറാമതിക്ഷുദ്രമാര
ത്രയല്ല * ക്രൂരമാർപാപപരായണമാർനിൎല്ലജ്ജമാർ അതിലുമൊരു
കൃപയില്ലാതദുൎഗ്ഗന്മാർ * അസത്യഭാഷിണിമാർപുരുഷവഞ്ചക
മാ രസക്തമാർപരദ്രവ്യാപഹാരിണിമാർ * കാമചാരിണിക
ളുജ്ജ്വലപ്രിയമാരായ് കാമുകന്മാരെനിശ്രീകന്മാരാക്കമച്ചീടും *
അത്യല്പവിത്തലാഭംകൊണ്ടെതന്റെദേഹത്തെയും സതംഭംസമൎപ്പിക്കു
മിതരയല്ലെന്നാകിലും * അങ്ങിനെയുള്ളവരെക്കാളുധൎമ്മസ്ത്രീകളൊ
യുംഗനമാരിലായമിലെല്ലല്ലൊലൊകത്രയെ * കാമികളുടെധനമപ
ലക്ഷണങ്ങളാൽ പ്പുരമറിക്കളുള്ളചിതനംകൊണ്ടല്ലൊചികളുമായ് *
നിത്യവുമപെയപാനാദികാംക്ഷിണിമാരാ സ്വൎത്തിക്കംവെശ്യകളെ
ത്തൊട്ടുപൊകിലുംബലാൽ * അപ്പൊഴെസചെലമായിക്കളിക്കണമെ

ല്ലൊ ദ്വിപ്രന്മാർശ്ശുദ്ധികാമന്മാരെന്നുവരുന്നാകിൽ * അങ്ങിനെ
യുള്ളവെശ്യമാരെഭൊഗിക്കുംപുമാ നെങ്ങിനെശ്ശുദ്ധിവന്നുകൂടുന്നറി
തുപിച്ചാൽ * കാമിച്ചുവെശ്യമാരെപ്രാപിക്കുംദ്വിജന്മാൎക്ക പൊ
മെത്രെപുണ്യമെല്ലാമെഴുജന്മത്തൊളവും * നരകംഭുജിക്കണമില്ലസം
ശയമെന്നും പരസ്ത്രീജനന്തന്നെനരകമാകുന്നതും * ധൎമ്മചാരിണി
യായപത്നിയെയുപെക്ഷിച്ചു തന്വാംഗിയായുള്ളൊരുവെശ്യയെപ്രാ
പിപ്പവൻ * ചണ്ഡനായ്ജനിച്ചീടുമെഴുജന്മത്തൊളവും കണ്ടില
ഗതിയവനെന്നിനിയെന്നതാരും * നിന്ദ്യനാമസ്വശ്യാരത്തിന്നാംദ്വിജൻ
ചെയ്യുംകൎമ്മ മൊന്നുമെപരിഗ്രഹിച്ചീടുകയില്ലയെല്ലൊ * നിന്ദ്യ
യംചിത്തദ്വിജന്മാരൊരുനാളും * ബ്രാഹ്മണാന്നജലംസുരയുംവൃ
ഷലിയും ധാൎമ്മികന്മാരെന്നാകിലകലെവൎജ്ജിക്കണം * സാദ്ധ്വി
ലായുള്ളനിജപത്നിയെയുപെക്ഷിച്ചു മെദ്ധ്യയല്ലാതെയുള്ളവെശ്യ
യെപ്രാപിപ്പവൻ * സപ്തജന്മങ്ങൾകഴിവൊളവുമസതിയായ് പൃ
ഥ്വിയിൽപിറന്നിടുമെററവുംദുൎഗ്ഗയായ് — അദ്ധ്യായംകഴിഞ്ഞിതി
തുനാല്പതെന്നറിഞ്ഞാലും ചിത്രമായുള്ളകഥചൊല്ലുവനിനിയുംഞാ
ൻ *

നാല്പത്തൊന്നാം അദ്ധ്യായം.

ഉത്തമംശീലാവതിധൎമ്മങ്ങൾചൊന്നനെര ഗ്ഗൗതമമുഗ്രത
പസ്സുവങ്ങൊടുങ്ങൾചെയ്യാൻ * ഞാനിവയൊന്നുമറിയാതെഅല്പമ
നൊഹരെ മാനസമടങ്ങുന്നിലെന്താവതിനിക്കിപ്പൊൾ * ദുഷ്കൎമ്മ
പ്രസക്തന്മാരായുള്ളജനങ്ങൾക്ക സൽകൎമ്മപ്രാപ്തിക്കായിസൎവ്വ
ഷാംപ്രായശ്ചിത്തം * മുന്നമെസ്വായംഭുവനാദിയാംദിവ്യജനാം
നിൎണ്ണയിച്ചുരചെയ്താരെന്നറിഞ്ഞീലെബാലെ * ഇന്ദ്രിയെഷ്വങ്ങളുമ
മവിച്ചു പുണ്യത്തിനായ് പിന്നെയുംപ്രായശ്ചിത്തംചെയ്യുകൊൾകെ
ന്നെവരു * പ്രമ്ലൊചതന്നെപ്രാപിച്ചീടിനാൻകണ്വമുനി നിൎമ്മല
ൻവിശ്വാമിത്രൻമെനകാവശനായാൻ * ഇന്ദ്രനഹല്യയെപ്രാപി
ച്ചാനെല്ലൊമുന്നം ചന്ദ്രനംഗുരുപത്നിതന്നെപ്രാപിച്ചിടിനാൻ *
ഉൎവ്വശിതന്നെമിത്രാവരുണന്മാരുംപണ്ടാർ ദിവ്യന്മാർചപലരുംപൂരി
ച്ചിച്ചാരഭിപ്രായം * പ്രായശ്ചിത്തവുംചെയ്തുശുദ്ധന്മാരായാരവർ
കായത്തെരക്ഷിക്കണംകാൎയ്യത്തെസ്സാധിപ്പാനായ് * ആത്മസാധ
നംദെഹധൎമ്മത്തിന്നാരികന്റി സിദ്ധമായുള്ളകാമംസാധിച്ചുകൊൾ
കെയുള്ളു * നീയതിന്നനുകൂലയായിരിക്കണമെന്നു മാൎയ്യയൊടപെ
ക്ഷിച്ചുതാപസപ്രവരനും * ആവതില്ലെന്നുകല്പിച്ചുവളുമെത്താ

ഴിനെ കെവലംകഴുത്തിൽവെച്ചുശ്രൂണിനുകൾവാറ്റു * രാത്രിയി
ലിരുട്ടത്തുപാദങ്ങൾകൊണ്ടുമാറ്റും പാൎത്തുപാൎത്തിടറിയുമിടയിൽമ
ന്ദംമന്ദം * പൊകുന്നനെരംവഴിക്കുട്ടത്തുണ്ടൊരുത്തനെ ച്ചാകു
തെകഴുവെററിക്കിടക്കുന്നിതുമുമ്പെ * കഴുത്തിലിരിക്കുന്നമുനിതൻത
ലതട്ടി കഴുകിന്നഗ്രംവാഴുംമുനിതൻപാദത്തിന്മെൽ * സാരജ്ഞന
ല്ലാതൊരുഭൂപതിമാണ്ഡവ്യനെ ചൊരന്മാരൊടുകൂടിശ്ശൂലാഗ്രത്തി
ന്മെലിട്ടാൻ * രാജഭണ്ഡാരംകട്ടചൊരന്മാരൊരുദിനം ദ്രവ്യജനപ്പു
ക്കാർചെന്നുകാനനന്തന്നിലപ്പൊൾ * രാജകിങ്കരന്മാരുംതിരഞ്ഞു
പിന്പെചെന്നാർ പൂജിതനായമുനിയന്നെരംവനാന്തരെ * നി
ൎക്കുന്നുസമാധിയിലുറച്ചുനിശ്ചലം തൽക്കാലെചൊദിച്ചി
തുരാജകിങ്കരന്മാരും * ചൊരന്മാരിതുവഴിപൊയവാറുണ്ടൊക
ണ്ടു നെരൊടെപറയെണമെന്നവർചൊദിച്ചപ്പൊൾ * താപ
സന്മരിയാടീലെതുംമെന്നതുനെരം ഭൂപതിഭടന്മാരുംതിരഞ്ഞുക
ണ്ടീടിനാർ * അൎത്ഥവുംകിട്ടികള്ളന്മാരെയുംപിടികിട്ടി പൃഥ്വീ
ശൻമുമ്പിൽകൊണ്ടുചെന്നിതുഭടന്മാരും * കള്ളന്മാരെല്ലാരെയും
കഴുവെറുകയെന്നു ചൊല്ലിനാൻനൃപനപ്പൊൾഭൂപതിഭടന്മാരും *
താപസനെയുംകൂടക്കൊല്ലുവാനുകഴുവെററി പാപികളായരാജകിങ്ക
രന്മാരുംപൊയാർ * അങ്ങിനെകഴുവിന്മേൽമലൎന്നുകിടക്കുമ്പോൾ
പൊങ്ങിനതലതട്ടിക്കാലൊന്നുതിരിഞ്ഞപ്പൊൾ * വെദനസഹി
യാഞ്ഞുകണ്ണുകൾതിരിച്ചപ്പൊൾ ആതുരനായമുനികണ്ടിതുമണ്ഡവ്യ
മാറ്റും * പതിതൻഭൎത്താവിനെകഴുത്തിലെററിക്കൊണ്ടു സസ്നെ
ഹംവെശ്യാഗൃഹെപൊകുന്നതറിഞ്ഞവൻ * വെദനസഹിയാഞ്ഞു
ശപിച്ചാൻകൊപത്തൊടു മാദിത്യനുദിക്കുമ്പൊൾമരിച്ചുപൊകവാ
ൻ * ശാപത്തെക്കെട്ടുപരിതാപത്തൊടുഗ്രതപ സ്സാപത്തുവരു
മെന്നുകല്പിച്ചുഭയത്തൊടെ * വല്ലഭയൊടുചൊന്നാനാശ്രമത്തിന്നുപൊ
ക വല്ലാത്തൊയകപ്പെട്ടുനമുക്കുവിധിവശാൽ * നീപാരത്തെതുകൾ
ക്കാതെതിന്നാൽവന്നപടി താപവുംനമുക്കിപ്പൊളടുത്തുമരണവും *
ഭൎത്താവിങ്ങിനെപറഞ്ഞൊരുനെരത്തുപതി ചിത്തതാപത്തെമറ
ച്ചാദരവൊടുചൊന്നാൾ * ഭൎത്താവെഭയപ്പെടാതെത്തുമെമമപാതി
വ്രത്യത്തിൻനിഷ്ഠകൊണ്ടുരക്ഷിച്ചുകൊൾവനെന്നും * മൃത്യുവന്നീടു
മെന്നുചിന്തിച്ചുപീഡിക്കെണ്ടാ സത്യധൎമ്മാദികൾപാലിച്ചീടുമെളു
ചെയ്യും * ഇത്തരംപറഞ്ഞവൾപർണ്ണശാലയിൽപ്പുക്കു ഭൎത്താവുത
ന്നൊത്തകല്പകിടത്തിലവ്രതം * ശുഭമാസ്സാദങ്ങളുംകെഴകിപ്രാൎത്ഥി
ച്ചിതു സത്യധൎമ്മാദികൾക്കുസാക്ഷിയാംഭഗവാനെ * വെദവാക്യാ
ൎത്ഥമെന്തുമാൎത്താണ്ഡയാനിധെ വെദാന്തവെദ്യവൊനൊന്നുചെ
യ്യണമിപ്പൊൾ * കൈതവമറിയുന്നിലെതുംഞാനിനിയിപ്പൊൾ

വൈധവ്യംവരുത്താതെരക്ഷിച്ചുകൊള്ളേണമെ * ബ്രഹ്മവിഷ്ണ്വം ശിവരുദ്രാദിദിവ്യമാതൃകളിൽ ധർമ്മാദിദേവന്മാരെഭക്തിവിശ്വാസത്തോടെ * ചിന്തിച്ചുനമസ്കരിച്ചമ്പോടുമൊത്താവൃത നന്ദികെമങ്ങവിനാഥംസന്തതംശീലാവതി — നാല്പത്തൊന്നദ്ധ്യായവും കഴിഞ്ഞു നിങ്ങൾക്കിതിൽ താല്പര്യമുണ്ടെന്നാകിൽചൊല്ലുവൻകഥാശേഷം *

നാല്പത്തിരണ്ടാം അദ്ധ്യായം.

ആദിത്യനുദിച്ചുകൂടാഞ്ഞിതുശീലാവതി പാതിവ്രത്യത്തിൻനിഷ്ഠകൊണ്ടെന്നുനിമിത്തമായ് * പൃത്ഥ്വാദ്രിതങ്ങൾവന്നുപാർത്തിതുദിനകരൻ ദേവദേവാദികളുംകലരപ്പെട്ടാരപ്പോൾ * കർമ്മങ്ങൾമറന്നിതുകാലത്തെയറിയാഞ്ഞു വിശ്വമാതാദിദേവകളെന്തിതുവന്നീടുവാൻ * ആദിത്യനുടെഗതിമുടക്കിക്കെട്ടിട്ടില്ല ചെയ്തതിൽമുന്നമിതിൻമൂലമെന്തയ്യോപാപം * സിദ്ധദേവാദികളുന്താപസശ്രേഷ്ഠന്മാരും ബദ്ധമാനസന്മാരായ്സൂത്രാമാവിനെക്കണ്ടാർ * മിത്രനുദിച്ചുതില്ലെത്രയുംകഷ്ടമിതി നത്ഭ്യകാരണമെന്തെന്നെല്ലാരുമൊത്തീടണം * ചിന്തിച്ചാർമുനികളുന്താപസശ്രേഷ്ഠന്മാരും മന്ത്രമുഖ്യന്മാരെല്ലാമന്ധന്മാരായാരെല്ലോ * എന്തുകാരണംജഗൽപ്രക്ഷോഭമുണ്ടാവാനെന്നന്തരാത്മനിചിന്തിയാഞ്ഞുഴന്നീടുന്നേരം * നാരദനന്ദാൻചെയ്തുവൃത്താന്തമറിച്ചിതു കാരണംകേട്ടനേരംസാദ്ധ്യമല്ലെന്നോർത്തിന്ദ്രൻ * വാരണമീതേറിക്കഴ്ഞ്ഞേറിനാൻവൈകിടാതെ വാരിജോൽഭവനോടുചെന്നറിയിക്കയുള്ളു * ഇത്ഥമൊരൈരാവതത്തിന്മേലെപുരന്ദരൻ ഛത്രചാമരവ്യജനാഭരണങ്ങളാൽ * എത്രയുംശോഭിച്ചിതുകൈലാസശൈലംപോലെ വൃത്രാരിയോടുംകൂടെനടന്നുദേവകളും * ബ്രഹ്മലോകത്തെപ്രാപിച്ചീടിനാരുന്നനേരം ബ്രഹ്മജ്ഞന്മാരാൽപ്പരിസേവ്യനാംവിധാതാവും * കണ്ടികാര്യചാക്ഷുസ്സൂത്രാമയാംകമലാംബുജം ചണ്ഡിതപരിണതംത്രൈലോക്യപിതാമഹം * കണ്ടുടൻനമസ്കരിച്ചീടിനരവരെല്ലാം അങ്ങേർക്കൊന്നറിയിച്ചുനേരത്തുവിധിജ്ഞനാം * രണ്ടുനാഴികവിചാരിച്ചുകല്പിച്ചുനില കണ്ണനോടുണർത്തിച്ചുസങ്കടംതീർത്തുകൂട * ലോകനാഥരൊക്കത്തക്കകൈലാസത്തിൽചെന്നു നാഗഭൂഷണനോടുസങ്കടമുണർത്തിപ്പാൻ * ലോകശോഭിതംചൊല്ലിസ്സനകാദികളോടും പാകശാസനമുഖ്യവിബുധവൃന്ദത്തോടും * ശ്രീകൈലാസത്തിങ്കൽചെന്നീശ്വരനിലയനം വേഗേനഭക്തിയോടുവീണുടൻവണങ്ങിനാർ * ചണ്ഡംഗങ്ങൾകണ്ണുനന്ദീശ്വരമഹോദരു ചണ്ഡശ

ഭൃംഗിഗണെശസ്കന്ദകഖെരാദി * ഭൂതകൊടികൾമദ്ധ്യെപാൎവ്വ
തിയൊടുംവാഴും ഭൂതഗണതന്നെവിമിഞ്ചൊലികൾവണങ്ങിനാർ *
ബ്രഹ്മെന്ദ്രാദികളൊടുമന്ദഹാസവുംചെയ്തു മന്മഥാരിയുമരുൾചെയ്തി
തുകൃപയൊടെ * എന്തുകാരണംനിങ്ങളെല്ലാവരുമൊരുമിച്ചു വന്നതി
കെവന്നിടുവാൻചൊല്ലുവിൻപരമാൎത്ഥം * എന്തൊന്നകരണീയ
മെന്നാലെന്നതുംചൊൽക സന്താപമെന്താനുമുണ്ടെങ്കിലുംപറഞ്ഞാ
ലും * ബ്രഹ്മാവുമിന്ദ്രൻപറഞ്ഞൊരുവൃത്താന്തമപ്പൊൾ മന്മഥവൈ
രിയൊടുസകലമറിയിച്ചാൻ * അക്കഥകെട്ടനെരമുൾക്കാമ്പിലൊ
ന്നുകണ്ടു മുക്കണ്ണൻനമ്മാൽതന്നെസാദ്ധ്യമല്ലിതുനൂനം * ക്ഷീരാബ്ധി
തീരെചെന്നുവിഷ്ണുതന്നൊടുതന്നെ നെരെനാമറിയിക്കതാപമുണ്ടാ
യതെല്ലാം * പാരാതെനടപ്പിനെല്ലാവരുമിനിക്ഷീരപാരാവാരാന്ത
ചെന്നുമാധവന്തന്നെക്കണ്ടു * പാരാതങ്ങുന്നത്രിലൊകപാരമാൎത്ഥ്യത്തെ
യെല്ലാം കാരുണ്യംപൂണ്ടുപരിപാലിക്കുംനാരായണൻ * സൃഷ്ടനമ്മുദി
ക്കാൎയ്യന്നിടുമന്നെരംനൂനം പാരിടത്തിങ്കലുള്ളസങ്കടമെല്ലാംതീരും *
എന്നരുൾചെയ്തുവൃഷഭത്തിന്മെൽക്കരെറിനാൻ പന്നഗവിഭൂഷണൻ
പാൎവ്വതിദെവിയൊടും * മുൻനടന്നിതുമിമിഞ്ചൊലികൾഭൂതങ്ങളും
ചെന്നുപാലാഴികണ്ടുപുകഴ്ന്നുതുടങ്ങിനാർ * ഭക്തികണ്ടെറംപ്ര
സാദിച്ചൊരുമുകുന്ദനും പ്രത്യക്ഷനായിശ്രീകണ്ഠാദികളൊടുചൊ
ന്നാൻ * ഒരൊരുവന്നിങ്ങളെല്ലാംവരുവാനെന്തുമൂലം കൎത്തവ്യമെ
ന്തുമയാകൃത്യതാംപരമാൎത്ഥം * കൃത്തിവാസാദികളെകൃത്യമായുള്ള
തെല്ലാം വക്തവ്യമെന്നൊടെന്നാൽസിദ്ധമെന്നറിച്ചാലും * ഇത്ഥ
മിഹിരാവരനതുള്ളിച്ചെയ്തനെരം മൃത്യുശാസനനാവംപാൎത്തുധാതാവു
ചൊന്നാൻ * ദെവദെവെശജഗന്നാഥമാധവഹരെ സൎവ്വലൊ
കൈകപ്രിയപ്രണതാതാപഹര * സെവകാദിഷ്ടപ്രദപ്രണവാ
ത്മകപ്രഭൊ കെവലാനന്ദാത്മകഭഗവൻനമൊസ്തുതെ * സൎവ്വഭൂ
താന്തരാത്മാനിന്തിരുവടിസാക്ഷാൽ സൎവ്വജ്ഞനെന്നിരിക്കപ്പി
ന്നെയുംവിശെഷിച്ചു ലൌകികധൎമ്മങ്ങൾചൊദിച്ചുകാരണമിപ്പൊ
ൾ ലൊകെശവൃത്താന്തങ്ങളുചിതമറിയിക്കാം * ഉത്തലാഗ്രന്ധിത
നായമാണ്ഡവ്യമഹാമുനി മാലൊടിശ്ശീലാവതിപതിയെശപിച്ചിതു *
സൂൎയ്യനിങ്ങുദിക്കിൽനീമരിക്കെന്നതുകെട്ടു ഭാൎയ്യയായുള്ളശീലാവതിയും
ദുഃഖത്തൊടെ * സാദ്ധ്വിയാംപതിവ്രതാവൈധവ്യംവരുമെന്നു ഭീ
ത്യാഭൎത്താവിൻപ്രാണരക്ഷാൎത്ഥംദെവകളെ * പ്രാൎത്ഥിക്കകൊണ്ടു
സൂൎയ്യനുദിച്ചീലതുമൂലം പാൎത്തിരിക്കുന്നീതുദയാചലപൂൎവ്വതടെ * ധാ
താവിങ്ങിനെമധുസൂദനന്തന്നൊടതി ഖെദംപൂണ്ടറിയിച്ചവൃത്താ
ന്തംകെട്ടുനാഥൻ * എന്തൊരുബന്ധമിതിനെല്ലാരുംചൊന്നീടുവി
ൻ സന്താപംതീൎത്തുകൊൾവാനനസൂയയെക്കാണ്മാൻ * അത്രിത

നാശ്രമത്തിന്നശ്രമംശമിപ്പാനായ് പത്നിനായകന്മാരുമെഴുന്നരുളിനാർ
മുകുന്ദനും * പുഷ്പഭവനനും പുഷ്പശരശാസിയും പുഷ്പതനയശയനനും ശ
ക്രാദിദേവകളും * പുഷ്പാനിലയനപുത്രനാമത്രിമഹാം പുക്കിതു ഭ
ഗവൽപ്രത്യക്ഷന്മാരായ്തീർപ്പാനായി * അത്രിയുമത്രിപത്നികളുമതാ
ഴുതനന്തരം മൂർത്തിത്രയമൂർത്തിദേവന്മാരെവണങ്ങിനാർ * തന്നുടെ
പത്നിയോടുംവന്നില്ലേത്രിപാദം വിണ്ണവരെല്ലാമനസ്സലെവ്വരെ
വണങ്ങിനാർ * അന്നേരമനസൂയതന്നോടുദേവകളു മൊഴിനൊ
ഴിയാതെചൊന്നാരുണ്ടായസന്താപങ്ങൾ * ബ്രഹ്മാവിഷ്ണുശിവന്മാ
രെങ്ങളുഭവതിയെ സന്തോഷത്തോടുകാണ്മാൻവന്നിതുഭാഗ്യമാ
ഗെ * മാനവജനത്തിനീവന്നതിലൊരത്തനെ കാണേണമെ
ന്നാലെങ്ങുംകണ്ടുകിട്ടുകയില്ല * അങ്ങിനെയുള്ളദേവന്മാരെല്ലാമൊ
രുമിച്ചിട്ടിങ്ങുനിന്മുമ്പിൽവന്നതെത്രയുംഭാഗ്യംഭദ്രേ * സന്തുഷ്ട
ാംകരണത്താനുമതിച്ചീലെന്നാകിലും കുത്രചിദ്ദാനംചെയ്യിവരാ
യുള്ളതെല്ലാം * ആകയാൽഞങ്ങളിപ്പോൾപ്രാർത്ഥിക്കുന്നതിന്നൊന്നി
ലൊകോപകാരമെന്നോർത്തനുവദിക്കയുംവേണം * പാതിവ്രത്യാ
ദ്യോതാംഗിയായൊരുസതിതന്നെ ക്രോധത്തോടെശാപമിട്ടിശപി
ച്ചാനിതുകാലം * ആദിത്യനുദിക്കയില്ലപോൽമത്താപമേറിയതിനെ നാ
ധിപ്പുണ്ടവളപ്പോൾപ്രാർത്ഥിച്ചാൾവഴിപോലെ * വൈധവ്യമുദിക്കും
പോൾവന്നിടുമിനിക്കെങ്കിലാദിത്യനുദിക്കതന്നെവരുതപെയ്യാം *
സജ്ജനവാക്യംലംഘിച്ചീടരുതെന്നോർത്തുള്ളിൽനിന്മനാധിപനസ്സ
ൽരദിച്ചീലതിൽപ്പിന്നെ * ലോകങ്ങളെല്ലാംവിപ്രകർമ്മലോപം
കൊണ്ടെറ മാകുലപ്പെട്ടുനിന്മെത്തിരാത്രിയിലിരുവും * ആദിത്യന
ുദിക്കമാറാകണംഭവതിയി നാളിതെന്നാരാകംതെങ്ങളുതസാദ്ധ്യമ
ല്ലെ * ഭൂമിയിൽപാതിവ്രത്യനിഷ്ഠയോടിരിക്കുന്ന വാമനേത്രമാർപ
ലരുണ്ടവരെല്ലാരിലും * ആധിക്യംഭവതിക്കെന്നാക്കവോർത്രിമൂർത്തി
ക ളാദിതേയന്മാരുമാസ്സന്നിതന്നറിഞ്ഞാലും *. ഞങ്ങളർത്ഥിച്ചകാ
ര്യംസഫലപ്പെട്ടീടുകിൽ മംഗലംവന്നുകൂടുംലോകങ്ങൾക്കെല്ലാംനാ
ഥെ * അന്നൊരമനസൂയവന്ദിച്ചുദേവകളെ പിന്നെയുംമധുരമായ
വരൊടരുൾചെയ്താൾ * വിശപത്തെസൃഷ്ടിച്ചുരക്ഷിച്ചുസംഹരിച്ചീ
ടും വിശ്വനാഥന്മാരാകുമൂർത്തികൾമൂന്നുപേർക്കും * കൃത്യമുണ്ടെന്നാ
ൽചെറുതെന്നുവന്നിടുന്നാകിൽ അതെല്ലാവസഫലമായ്വന്നിതുമമ
ജന്മം * ഇങ്ങിനെനിങ്ങളെല്ലാംവന്നപേക്ഷിച്ചകാര്യ മെങ്ങിനെയ
നുവദിയാതെന്നിരിക്കുന്നു * എന്തിനിക്കിതിനൊരുവൈഷമ്യമെ
ന്നില്ലല്ലി ചിന്തിച്ചതുള്ളിൽനിങ്ങൾചൊല്ലുവനെങ്കിലതും * ഭർത്താ
വിന്നഹിതമെന്തെന്നറിയാതെ കർത്തവ്യമല്ലകിഞ്ചിൽപതിയാലെ
ന്നതത്രെ * ഇത്ഥംദേവകളോടുതാപസിപറഞ്ഞപ്പൊ ളത്രിത

ൻവരെത്രചെന്നുദേവർഷികളെല്ലാം ✱ അംഭോജത്തിങ്കൽചെന്നു ഭൃംഗങ്ങളൂടനുടൻ സമ്പാതിപ്പുത്തപോലെസംപ്രാപിച്ചിതുതദാ ✱ അത്രിയുംഭാഷീച്ചുമറിഞ്ഞുപതിയോട് മൈത്രവസാദ്ധ്യംകത യ്യതിസംവാദംചെയ്യാൻ ✱ മിത്രശാസനംപുരസ്കൃത്യപതിയുംമ ഹാ പ്രസ്ഥാനംചെയ്താർപിമ്പേപോയിതുദേവന്മാരും ✱ ചെന്നി തുശീലാവതിതന്നുടെയാശ്രമത്തിൽ വന്ദിച്ചുശീലാവതികൊടുത്താ ൾദിവ്യാസനം ✱ സ്വാഗതതോക്ത്യാനന്തരമാചാരത്തോടുപൂജി ച്ചുകാന്തശീലാവതിസമ്മാനിച്ചിതത്തിനാൾ ✱ വന്നകാരണവും ചോദിച്ചിതുശീലവതി മന്ദഹാസപൂർണ്ണനസൂയയുമതുനേരം— അദ്ധ്യായംനാല്പത്തിരണ്ടിതുംചൊല്ലിയെന്നിനി വക്തവ്യംനിങ്ങ ളോടുസല്പ്രധാനശേഷമെല്ലാം ✱

——ooOoo——

നാല്പത്തിമൂന്നാം അദ്ധ്യായം.

സാദ്ധ്വിയാംശീലാവതികാശീർവ്വാദവുംചെയ്തു സാദ്ധ്യമായുള്ള തനസൂയനുമതംചെയ്താൾ ✱ എന്തൊന്നുവന്നകാര്യംചൊല്ലുവൻ കേട്ടാലുംനീ വൃത്രാരിമുഖ്യത്രിദശന്മാരുംമുനിമാരും ✱ മൂർത്തികൾമൂ വരുമായെന്നോട് ചൊല്ലീടിനാർ തീർത്തുകൊള്ളേണം ജഗൽപ്ര ക്ഷോഭമെന്നിങ്ങിനെ ✱ മാർത്താണ്ഡനുദിയാഞ്ഞുസങ്കടമുണ്ടുപാരം ആർത്തിപൂണ്ടിതുദേവബ്രാഹ്മണരൊത്തുമൂലം✱കർമ്മങ്ങളില്ലായ്കയാലീരെഴു ലോകങ്ങൾക്ക മൂലനാശംവരുമില്ലസംശയമേതും ✱ ആധിവ്യാ ധികൾനിദ്രാതന്ദ്രികൾചോരരും അസുരപ്രേതാദിയുംനശിക്കമ ൾക്കാലമെ ✱ കാരണംകാലമത്രേകർമ്മങ്ങളെല്ലാററിനും കാരണംകാ ലത്തിന്നില്ലെന്നതുമറിയേണം ✱ കാലത്തിൻപരിണാമമാദിത്യോദ യംതന്നെ കാലാത്മാവത്രേപരബ്രഹ്മമെന്നതുനൂനം ✱ ആകയാ ൽശുഭവ്രതേനിന്നുടെവാക്കുകൊണ്ടു ലോകനാശംവരാതിരിക്കാസ്തി കയുംവേണം✱നാരിമാർപതിവ്രതമാരായിപ്പലരു ണ്ടായാലുമില്ലെല്ലൊ നിന്നെപ്പോലെയെന്നതുംവരും✱ഇത്തരമനസൂയവാക്കുകൾകേട്ടനേ ര മുത്തരംശീലാവതിചൊല്ലിനാൾമധുരമായ് ✱ ഇങ്ങനെഭവതിവ ന്നരുളിച്ചകാര്യമിപ്പോ ളെങ്ങിനെയനുവദിയാതെതാനിരിക്കുന്നു ✱ വൈധവ്യമിനിക്കുവന്നിടാതവണ്ണമിപ്പോൾ ആദിത്യനുദിച്ചാലുംന ല്ലതുവരുവാനായ് ✱ കർമ്മങ്ങൾതാന്മൂലമായ്മുടങ്ങിപ്പോയാലതും ധർമ്മമല്ലല്ലോമമനന്മയുംവരായെല്ലൊ ✱ ഇങ്ങിനെശീലാവതി ചൊന്നപ്പോളനസൂയ മംഗലവാചാസൂര്യനുദിക്കെന്നതൾചെയ്താ ൾ ✱ ചിത്രഭാനുവുംദിവസത്രയംകഴിഞ്ഞപ്പോ ളെത്രയുംതെളിഞ്ഞു

ജിച്ചയൻതുടങ്ങിനാൻ • സൎവ്വലോകത്തിംപരമാനന്ദംപൂണ്ടീടിനാർ ഉൎവ്വീദേവേന്ദ്രന്മാരുംകൎമ്മങ്ങൾതുടങ്ങിനാർ • അന്നേരമുഗ്രതപസ്സാകിയമുനീന്ദ്രനും തന്നുടെജീവനോടുവേർപെട്ടുവീണിടിനാൻ • വിക്ഷിപ്തഗാഢചരണങ്ങളോടവനിയിൽ തൽക്ഷണമരിച്ചുഗ്രതപസ്സ്വീണനേരം • ഭൎത്താവിൻദേഹത്തെയുമാശ്ലിഷ്യശീലാവതി തന്നെത്രയുമമോഹിച്ചുവീണീടിനാൾദുഃഖത്തോടെ • തൽക്ഷണംവിരിഞ്ചനാരായണരുദ്രന്മാരും ശക്രാദിദേവകളുന്താപസവരന്മാരും • ചെന്നിത്തുശീലാവതിതന്നുടെമുമ്പിലപ്പോൾ വന്ദിച്ചുനിന്നീടിനാരനസൂയയുംമുദാ • കല്പാന്തത്തോളമായുസ്സുണ്ടുഭൎത്താവിനെന്നു കല്പിച്ചുവരങ്ങളുംവെവ്വേറെനൽകീടിനാർ • കാമനുസമാനമായീടിനലാവണ്യവും പ്രേമവുംശീലാവതിതന്നിൽവൎദ്ധിക്കനിത്യം • സസ്ഥാനതക്കരണനാസ്തിരോഗശരീനായ് വൎത്തിക്കധൎമ്മസ്ഥിതിയോടുമാകല്പകാലം • ബ്രഹ്മാവിഷ്ണുഗിരീശന്മാരുംനിൎജ്ജരവരന്മാരും സന്തോഷംപൂണ്ടുവരംകൊടുത്തോരനന്തരം • ദമ്പതിമാരുംനമസ്കരിച്ചുപരാന്തികെ സംഭ്രമംപൂണ്ടുകൈകൂപ്പിതൊഴുതുനിന്നീടിനാർ • പൎണ്ണശാലയിൽചെന്നുഗൃഹസ്ഥാശ്രമംകഴിച്ചുനാഥംപതിയുമാസ്ഥാ ളുന്നദേവന്മാരും • നൽകിനാനനുഗ്രഹമന്നേരംമുനീന്ദ്രനുമെകാന്തെഗൃഹസ്ഥധൎമ്മത്തെരക്ഷിച്ചുവാണാൻ • പിന്നെയത്രിമൂൎത്തികൾചൊല്ലിനാരനസൂയതന്നോടുഞങ്ങളോടുംവാങ്ങിക്കൊൾവരങ്ങൾനീ • ഈവണ്ണംത്രിമൂൎത്തികളരുളിച്ചെയ്തനേരം പാവനയായൊരനസൂയയുംചൊല്ലീടിനാൾ • എങ്കിലൊനിങ്ങൾമൂന്നുപേരുമെൻ പുത്രന്മാരായ് എങ്കൽവന്നവതരിച്ചീടണംമടിയാതെ • എന്നതിനൊരുകരവങ്ങിനെതന്നെയതിനന്തരംവേറികയില്ലെന്നവർകളും ചൊന്നാർ • സന്തുഷ്ടന്മാരായ്വരംകൊടുത്തുദേവന്മാരും മന്തൎദ്ധാനവുംപ്രാപിച്ചീടിനാരതുനേരം • സന്തോഷംപൂണ്ടുവന്ദിച്ചനസൂയയുംമുദാ മന്ദിരംപുക്കഭൎത്തൃശുശ്രൂഷചെയ്തുവാണാൾ • അംഗശംത്രിമൂൎത്തികൾവരങ്ങൾകൊടുക്കയാൽ ജാതന്മാരായാരനസൂയനന്ദനന്മാരായ് • അത്രിതൻപുത്രന്മാരായ്വന്നവതരിച്ചവാറെത്രയുംസംക്ഷേപിച്ചുചൊല്ലുവൻകേട്ടുകൊൾക— ബ്രഹ്മാവുംപ്രജകളെസ്സൃഷ്ടിപ്പാനൊരുമ്പെട്ടു . നിൎമ്മലപരബ്രഹ്മംധ്യാനിച്ചുവസിക്കുമ്പോൾ • വൎദ്ധിച്ചസത്വഗുണമന്നേരംബ്രഹ്മാവുതൻ ചിത്തത്തിൽനിന്നുണ്ടായാൾനല്ലൊരുബാലതാനും • മുമ്പിലാമ്മാറുനില്ക്കുംബാലയെക്കണ്ടനേരം അംഭോജാതൻതാനുംബാലയോടരുൾചെയ്താൻ • ആരാകുന്നതുനീയെന്നാശുചോദിച്ചനേരം സാരസാക്ഷിയുംചൊന്നാൾസാരസ്യവാക്കുകളാൽ • നിന്തിരുവടിതങ്കൽ നിന്നുഞാനുണ്ടായ്വന്നേൻ എന്തുവേണമെന്നുമെൽസ്ഥാനവുംകല്പി

കുന്നാം ⁕ എന്നാലക്കേട്ടനന്തരംധാതാവുമതാംചെയ്തു ധന്യേതരസ
ന്തോഷിതനായെല്ലാനാമന്നേരം ⁕ സർവ്വജന്തുക്കളുടെയുമഹങ്കാര
ത്തിങ്കൽതന്നെ സർവ്വദാവസിച്ചാലുംചിലന്നേരംവിശേഷിച്ചും ⁕ വി
ദ്യാമാനസന്തോഷനതപ്പോയായ് നിത്യവുംസുപ്രീതയായുള്ളത്തിങ്ക
ലന്നാമഹം ⁕ വാഹിനിവൈഷമ്യമില്ലാതുമെലിതീർത്തുമാക്കി മോഹ
വുംഭേദങ്ങളാക്കരിതിൾപ്പവാഴ്കുമല്ലൊ ⁕ മൂന്നാമതൊരുരൂപംകൈക്കൊ
ണ്ടുന്നൊട്ടനിത്യം ചെന്നുനിവസിക്കുന്നവൈദേവിഗൃഹെയാലെ ⁕
ബോധരൂപിണിയായദേവിയുംപ്രസന്നയായ് ധാതാവിന്നിയോ
ഗവുംപാലിച്ചുവാണീടിനാൾ ⁕ ഇന്ദ്രിയങ്ങളെല്ലാമടക്കിവിധി
ച്ചൊരു കന്ദർപ്പൻതന്നെശപിച്ചീടിനാനതിരുഷാ ⁕ ആസ്ഥാന
വിഷയത്തിൾസക്തിയുംവെടിപ്പിച്ചു ചിത്തങ്ങളൊരവുംവരുത്തുമെ
ഹത്തുക്കൾകെല്ലാം ⁕ സന്താപമേറുമതായാകത്താവായതുമിവ
ൻ തന്നെ സാധുത്തുക്കളെവിസ്മൃതിവരുത്തുവോൻ ⁕ പാത്രമല്ലാ
തൊന്നിത് മൃത്യമാർഗ്ഗത്തിലുള്ളൊ രാസ്ഥയുംവിശുദ്ധിമാനൊയും
വരുത്തുവൊൻ ⁕ സുന്ദരനെന്നുംതാൻമറ്റുള്ളപുരുഷരെ നിന്ദി
ച്ചീടില്ലുമുതാംപലക്കുംകൊടുപ്പവൻ ⁕ ശങ്കരനെത്രാഗ്നിയിൽഭസ്മ
മായ്പ്പൊകുവാൻ സങ്കടമില്ലാതെല്ലാസജ്ജനങ്ങൾക്കെന്നും ⁕ ഉ
ത്തമിക്കമൊരസൗമ്യമേഹതാമപകാര മെപ്പൊഴുംചെയ്തീടുന്നതുമു
ന്മാക്കുമന്നാളും ⁕ ആത്മജാതന്നിപ്പോളിലാഘമുണ്ടാകല്ല മാതാ
നാറിനിച്ചീടുന്നാതജ്ഞതാവുമാനം ⁕ പിന്നെത്താൻദേഹത്തിങ്ക
ൽനിന്നുരാഗാംശത്തെയും നന്നായ്പ്പുറപ്പെടുത്തിത്തുലോകങ്ങളു
ന്നെരം ⁕ ക്ഷമാലിച്ചുപമത്തെത്തിരുക്കണ്ടായമിലിമ്പരം ശൊഭിച്ചു
തൊഴുമാമയൻതാർകടാക്ഷങ്ങളാലെ ⁕ അത്രിതൻദേഹത്തിങ്കലാ
കിനാനുപിന്നെ അത്രിയുമനസൂയതങ്കലുണ്ടാക്കിടിനാൻ ⁕ ദു
ഃഖമാറ്റുന്നിതെത്തജ്ഞസ്സമനസൂയ കൂത്രിതങ്കലെയാക്കിപ്പിന്നെയുമ
നസൂയാ ⁕ ചിത്തങ്ങൾതൊടുത്രിപതനിതൻമുഖാംബുജം സ
ക്തിപൂണ്ടനുരാഗത്തൊടുടൻനൊക്കിനൊക്കി ⁕ വാണീടുന്നൊരംക
ണ്ണിൽനിന്നുടൻപുറപ്പെട്ടു പൂർണ്ണമണ്ഡലമമൃതാത്മകംമനോഹരം ⁕
ആധാരമില്ലാതെത്തുള്ളിയിൽവീഴുന്നൊരം ആദരാൽനാരികളായ്
ദിക്കുകൾതാങ്ങികൊണ്ടാർ ⁕ ദിക്കുകൾക്കുടക്കയതാത്തുള്ളിയി
ൽവീണു തൽക്ഷണേവിധിഞ്ചെന്നുതെരുതിരാലിക്കൊണ്ടാൻ ⁕ ദു
ഗ്ദ്ധതമങ്ങളുംബന്ധങ്ങൾനൽകീടിനാൻ നല്ലൊരുഭോഗവുമുണ്ടാമ്മ
ന്നിത്തുലോകങ്ങൾക്കു ⁕ നക്ഷത്രദ്വിജൌഷധിവീതമാദികൾക്കെ
ല്ലാ മൊക്ഷരാജ്യാഭിവന്നാഭിഷേകവുംചെയ്തീടിനാൻ ⁕ രാഗാംശാധി
ക്യംകൊണ്ടുകാമാർത്തനായിതൊറാം ലോകങ്ങൾക്കാനന്ദത്തെവർദ്ധി
പ്പിച്ചീടുംനിത്യം — ചന്ദ്രനന്ദനൻബുധൻബുധനപുത്രനോ നന്ദ

നനായുസ്സവൻനന്ദനൻനഹുഷനും * നന്ദനൻയയാതിതൻനന്ദനൻപിന്നെയദു * തൽകുലജാതന്മാരാകുന്നതറിഞ്ഞാലുമെന്നു ഗങ്ഗാമതാംചെയ്തനാല്പത്തുമൂന്നദ്ധ്യായം *

നാല്പത്തിനാലാം അദ്ധ്യായം.

പിന്നെയുംകെല്പ്പിനൊടുബാധമുണ്ടാകകൊണ്ടു പന്നഗഭൂഷണൻപാൎവ്വതികാണ്കെതന്നെ * ദേവകളോടുകോപിച്ചുടനുത്തുപുരാരിയും ധാവനംചെയ്തീടിനാർപേടിച്ചുസുരന്മാരും * അന്നേരമിളകാതെനിന്നിതുപിതാമഹൻ ചന്ദ്രചൂഡനുംകോപിച്ചീടിനാൻമുന്നെതിലും * ക്രുദ്ധനായൊരുതലയറുത്തുമയംകൊണ്ടു സിദ്ധദേവാദികളുമെല്ലാമുള്ളഗ്രഹാന്തരെ * ക്രോധവുംഭയവുംപൂണ്ടൊരുപാൎവ്വതിയപ്പോൾ ഭൎത്താവിൻ പാദങ്ങളിൽവീണുടൻവണങ്ങിനാൾ * മാംപ്രതിപ്രസന്നനാകെണമെൻഭഗവാനെ സാംപ്രതംനമസ്കാരംശരണംചരണംതെ * ഇത്തരംപ്രാൎത്ഥിച്ചരോഷത്തെയുംശമിപ്പിച്ചു സതപരംപ്രണയ്യചൊല്ലീടിനാൾമധുരമായ് * ദുൎവ്വാസംഭവതിമസതതംകൂടിവാഴുന്നാൻ ശൎവ്വശങ്കരമമക്ഷാന്തിയില്ലകതാരിൽ * ശക്തിയില്ലിനിക്കൊട്ടും ധൈൎയ്യവുമൊട്ടുമില്ല ഭക്തിശവിരോധകൎമ്മങ്ങളുമകപ്പെട്ടും * നിന്തിയവടിയൊടുപിരിഞ്ഞുവാഴുന്നതു മനഃശാന്തമാവില്ലൊരുനേരവുമുണ്ടാവുകാ * ആകയാലെല്ലാംകൊണ്ടുമിദ്ദോഷമുപെക്ഷിപ്പാൻ നാഗഭൂഷണവരംനല്കേണമിനിക്കിപ്പോൾ * നിന്തിരുമുമ്പിൽനിന്നഖേദത്തെയുമുപെക്ഷിച്ചു സന്തതംശമത്തെയുംപൂണ്ടുസേവിക്കാകണം * അല്ലായ്കിൽകോപംപരിത്യജിച്ചീടണംഭവാൻ നില്കുമമിതുരണ്ടുംകൂടീലല്ലെന്നുനൂനം * അന്നേരംദേവിയൊടുപിരിയുന്നതുപേടിച്ചുന്നതക്രോധമെല്ലാമകലെയുപെക്ഷിപ്പാൻ * തൽക്രോധാംശേനപുനരത്രിജപുത്രനായ് തല്ലോകേപിറന്നിതുക്രോധാംശത്താലെ * കോപനനനായതങ്ങിനെദുൎവ്വാസാഖ്യാം താപസശ്രേഷ്ഠനൊരുന്നിതുധരിച്ചാലും * ദുൎവ്വാസംതായിതിശ്രീപാൎവ്വതിചൊന്നമൂലം ദുൎവ്വാസാവെന്നുപെരുമിട്ടിതുമഹേശ്വരൻ * ശങ്കരനെമഹാദേവനനസൂയാത്മജനായ് മംഗലംലോകങ്ങൾക്കു ഭവവാരണനായോൻ * അത്രിതാപസന്റെപുത്രനായ്മുകുന്ദനും ദത്തനെന്നൊരുതിരുനാമവുംപൂണ്ടുവാണാൻ * ഖ്യാതിമാൻദത്താത്രേയൻയതിവേഷംപൂണ്ടതി പ്രീതനായ്സൎവ്വദാനന്ദവൈഭവം സദാകാലം * ഇത്ഥംത്രിമൂൎത്തികൾതാംകൊടുത്തവരത്തിനാൽ അത്രിപുത്രന്മാരായാർമൂവരുംയഥാക്രമം * ദത്താത്രേയാദ്യരിദ്ധംവ

ത്തിച്ചീടുന്നതെന്നു വൃത്താന്തംകാൎത്തവീൎയ്യനൊടുഗൎഗ്ഗനുംചൊന്നാ
ൻ ● നൎമ്മദാതന്നിലിറങ്ങിക്കുളിച്ചവനീശൻ കൎമ്മങ്ങൾകഴിച്ചു
പാദ്ധ്യായനുംപതിയുമായ് ● നിന്നിതുനദീതീരെ മുങ്ങിയയതീന്ദ്ര
നെ പ്പിന്നെയുംകാണമാറായി സെവിച്ചുഭക്തിയൊടും ● അന്നെരം
ക്ഷ്മീദെവിതന്നൊടുംമഹാവിഷ്ണു മുന്നംപാതാളത്തിങ്കൽനിന്നുപൊ
ങ്ങിയപൊലെ ● അംബുവിൽനിന്നുയൎന്നവിളങ്ങുംദിവ്യരൂപം തന്നു
ന്നിൽക്കാണായ്വന്നുകാൎത്തവീൎയ്യാൎജ്ജുനനും ● ഭക്തിവിശ്വാസവിനയ
ങ്ങളുംപൂണ്ടുവീണു ദത്താത്രെയാംഘ്രിപത്മംവന്ദിച്ചുകാൎത്തവീൎയ്യൻ ●
സന്തുഷ്ടനായമുനിഭൂപതിയൊടുചൊന്നാ നെന്തഭീഷ്ടംതെപറഞ്ഞാ
ലുംഞാൻതന്നീടുവൻ ● എന്നതുകെട്ടുനൃപൻ താപസനൊടുചൊ
ന്നാ നെന്നുടെ മനൊരഥമെല്ലാമെ ചൊല്ലാമെങ്കിൽ ● ബാ
ഹുക്കളിനിക്കൊരുസഹസ്രമുണ്ടാകണം ദെഹാരൊഗ്യവുംവെണം
പൂൎണ്ണയൌവനംവെണം ● ദ്രവ്യവുംരാജ്യത്തിംകലൊട്ടങ്ങാതിരിക്ക
ണം ഭൃത്യന്മാൎക്കെല്ലാമെന്നൊസ്നെഹവുമുണ്ടാകണം ● വീൎയ്യവുംബ
ലങ്ങൾവൎദ്ധിക്കണംദിനംപ്രതി ശൌൎയ്യധൈൎയ്യങ്ങൾദീൎഘാലൊക
വുമുണ്ടാകണം ● യൊഗസിദ്ധിയും ധൎമ്മസ്ഥിതിയു മുണ്ടാകണം
രൊഗശാന്തിയുംവെണംദെഹകാന്തിയുംവെണം ● ആൎക്കുമെജയി
ച്ചുകൂടാത്തായുംവെണമെന്ന ദീൎഘായുഷ്മാനാകയുംവെണംഞാൻവി
ശെഷിച്ചും ● ചക്രവൎത്തിത്വംവെണമഭിഗമ്യത്വംവെണം വിക്രമ
മെററംവെണമധൃഷ്യത്വവുംവെണം ● സപ്തദ്വീപാധിപത്യസൎവ്വ
ശാസ്ത്രാൎത്ഥജ്ഞത്വം സപ്തലൊകാധിപത്യമെന്നിവയുണ്ടാകണം ●
സംഗ്രാമത്തിംകൽമരണംവരികയുംവെണം സംശയവുമൊന്നിംകലു
മുണ്ടാകാതിരിക്കണം ● നിന്തിരുവടിയെഞാൻചിന്തിച്ചീടുന്നനെ
രം മന്തികെകാണാകണംഭക്തിയുംവൎദ്ധിക്കണം ● എന്നിവയപെ
ക്ഷിച്ചനെരത്തുദത്താത്രെയൻ മന്നവനഭീഷ്ടങ്ങളെല്ലാമെനൽകീടി
നാൻ ● പിന്നെത്തൽക്ഷണെമറഞ്ഞീടിനാൻദത്താത്രെയൻ മന്ന
വന്താനുംകൃതകൃത്യനായ്ഭവിനാൻ ● സൂതമാഗധവന്ദിസ്തുതിപാഠ
കജന ഗീതവുംകെട്ടുകെട്ടുപുക്കിതുപുരംനൃപൻ ● അഷ്ടദിക്പാല
കന്മാൎതമ്മുടെപുരങ്ങളും നഷ്ടശ്രീമയംമാഹിഷ്മതിപുരംകാണുന്നെ
രം ● തത്രൈവസ്വൎണ്ണസിംഹാസനംപുക്കുനൃപൻ ശത്രുശല്യംകൂ
ടാതെരക്ഷിച്ചുഭൂമണ്ഡലം ● ദെദിപാദ്യവ്രതത്തിൻപ്രഭാവത്തെ
കൊണ്ടും സത്വമാനസൻനിജമഹസ്സുവിക്രമംകൊണ്ടും ● സപ്തദ്വീ
പങ്ങൾക്കാധിപത്യവുംപ്രാപിച്ചെററം വൎദ്ധിച്ചസമൃദ്ധിയുംകീൎത്തി
യുംവിനയവും ശക്തിയുംഭഗവതിഭക്തിയുംവിശ്വാസവും ● ഭാവന
യൊടുംപതിനായിരംയജ്ഞംചെയ്തു ദെവദ്ദെവാദികൾതൃപ്തിയുംപൂ
ണ്ടീടിനാർ ● എണ്പത്താറായിരത്താണ്ടിതിനെരക്ഷിച്ചിതു സം

പ്രീതിതേടം പ്രജാരഞ്ജനനിരതനായ് • വ്യാധിദാരിദ്ര്യബാലമരണ
ജരാനരാ ഭീതിയുംജനങ്ങളന്നൊരുമെയറിഞ്ഞീല • ഏവംദാനമൊരു
ദിക്കിലൊരുത്തന്നധർമ്മത്തിൽ സംഗമുണ്ടാകിലപ്പോളവൻറമുമ്പി
ൽക്കാണാം • ഖഡ്ഗംഗവും ബാണങ്ങളും ചക്രചാപാദികളും കൈ
ക്കൊണ്ടകൃതാന്തനംഭീതിയുണ്ടാമ്മാറപ്പോൾ • അങ്ങിനെരക്ഷിച്ചി
തു ഖണ്ഡങ്ങൾനാല്പത്താറും ഇങ്ങിനെയൊരുനൃപനുണ്ടായീലൊരു
നാളും • പൃഥ്വീശനിയോഗത്താലുണ്ടായപുരോഹിതൻ നിത്യവും
ഹിതോപദേശംചെയ്താനവനിയിൽ മര്‍ത്ത്യന്മാർകഴുത്തൊടിച്ചൊരിയു
മടിപ്പിച്ചു മര്‍ത്ത്യരെല്ലാരും കേൾക്കുമാറവൻചൊല്ലീടണം • നിത്യ
മല്ലറിയണംമാനുഷദേഹം ന്നൂണാം നിത്യമല്ലർത്ഥപുത്രകളത്രവസ്തുക്ക
ളും • അർത്ഥംസംഗ്രഹിക്കുന്നസതാം ജന്തുക്കളെ കർത്തവ്യംധർമ്മ
മെന്നിത്രമാത്രമുള്ളൂന്നാം • ഭുക്തശിഷ്ടാവശിഷ്ടമായുള്ളൊരർത്ഥമെ
ല്ലാം കത്രചിന്ത്യസ്വസ്ഥമാസ്ഥനൈത്രവമവിച്ചീടും • പുത്രമിത്രാദിസ്മ
ശാനത്തോളംകൂടപ്പോരും • പിന്നെത്താൻചെയ്ത ശുഭാശുഭകർമ്മ
ങ്ങളൊഴിഞ്ഞൊന്നുമെത്തുണയില്ലെന്നെല്ലാരുമറിയണം • ഭൂജന
രഹിതമാംഭൂതലത്തിങ്കൽനിത്യ മജ്ജനൻപാലിക്കയാലിങ്ങനെ
കേൾക്കാമെല്ലോ — അദ്ധ്യായംനാല്പത്തുനാലുകഥമാസ്സുന്നിതിപ്പോ
ൾ ഉത്തമകഥാശേഷമെകൾക്കണമെങ്കിൽചൊല്ലാം •

———

നാല്പത്തഞ്ചാം അദ്ധ്യായം.

ഇത്ഥംഭൂപതിശ്രേഷ്ഠനാകിയ കാർത്തവീര്യൻ പൃഥ്വീമണ്ഡ
ലംപരിപാലിച്ചുവാഴുംകാലം • പൌലസ്ത്യനായലങ്കാധീശ്വരൻദ
ശാനനൻ ത്രൈലോക്യകണ്ടകനായുണ്ടായാൻമഹിതലെ • വക്ത്ര
ങ്ങൾപത്തുണ്ടവനഞ്ജനശൈലംപോലെ ഹസ്തങ്ങളിരുപതുണ്ടത്രെ
യുംഭയങ്കരം • തന്നുടെതപോബലംകൊണ്ടുസന്തോഷിപ്പിച്ചാ ന
ന്ദിന്ദ്രാസനനെയുംചന്ദ്രശേഖരനെയും • ദുർല്ലഭമായവരംകൊണ്ടും
കൈയ്യൂക്കുകൊണ്ടു മെല്ലാലോകവും വശമാക്കിനാൻ തനിക്കവൻ •
യക്ഷസേനയോടുസാകംവൈശ്രവണനെയുമ്മെ രക്ഷാനായകൻജ
യിച്ചീടിനാനതുകാലം • പുഷ്പകവിമാനവുംപറിച്ചുകൊണ്ടാനവ
ൻ ദിക്പാലരെവാസവാദിജംഗമാദികളെയും • സരഭസംജയിച്ചടക്കി
ടിനാനവരുടെ വസ്തുവുംപദങ്ങളുമതിനാലവരുടെ • ആയുധവി
ഭൂഷണവാഹനാദികളെല്ലാം കായലൊരണന്നവെടിഞ്ഞൊളിച്ചൊ
രൊരൊദിക്കിൽ • ധാത്രീമണ്ഡലംവശത്താക്കുവാൻപിന്നെയൊരൊ
ധാത്രീപാലന്മാരെയുംജയിച്ചു നടക്കുമ്പോൾ • യാഗവുംചെയ്തുമരു

വിടിനാമത്തന്നെ വെഗെനചെന്നുവിളിച്ചീടിനാൻയുദ്ധത്തിനാ
യ് * ശസ്ത്രാസ്ത്രവൃഷ്ടിയൊടുംകെഴിത്തുടിനാത്രയം എത്രയുംവെഗം
കെട്ടുമുറിഞ്ഞുദശാസ്യനും * വിക്രമിപ്പതിന്നാടങ്ങീടിനാൻചന്ദ്രഹാ
സം ചക്രവുമെടുത്തുടനാട്ടത്തുമത്തനും * കല്പാന്താനലപ്രഭമാകി
യവിസ്ഫുരച്ചക്രം വിസ്ഫുലിംഗങ്ങളൊടുംകൊണ്ടൊരുദശമുഖൻ * വിത്ര
സ്തനായൊരുമന്നൊരംപുരൊഹിതൻ പൃഥ്വീശനെക്കൂട്ടിക്കൊ
ണ്ടുപൊയ്ശാലാപുകാൻ * മന്ത്രീന്ദ്രൻമത്തനുംനിവൃത്തനായ
നെരം യുദ്ധവുമുപെക്ഷിച്ചുരാവണനന്താനംപൊയാൻ * പിന്നെ
ച്ചെന്നയൊദ്ധ്യപുക്കനരണ്യനെക്കൊന്നു തന്നുടെമന്ദിരത്തിന്നാ
യൊരുദശാസ്യമാറാൻ * ഉറുംകാരംകൊണ്ടുമൂന്നുലൊകവുംവശത്താ
ക്കി ലങ്കയിൽചെന്നുസുഖിച്ചിതന്നുദശാസ്യനും * വാരണകല
ചൈവരിവിഷ്ടരമദ്ധ്യമെറി വീരാസനസ്ഥനായ്മണ്ഡപെവസിക്കും
പൊൾ * അംഗനാചാമികളുമപ്സരസ്ത്രീവർഗ്ഗവും തുംബുരുനാരദനും
ചെന്നുസെവിച്ചീടിനാർ * ഗാന്ധർവ്വകൗതുകത്തൊടുംതുംബുരുനാരദ
ന്മാ രൊടുചൊദിച്ചീടിനാനന്നൊരംദശാനനൻ * വീര്യവിക്രമബല
കീർത്തിസൌഭാഗ്യധന ധൈര്യലാവണ്യശൌര്യാദ്യവിലക്ഷണങ്ങളാ
ൽ * ദെവമാനവദൈത്യമാനവൊരഗന്മാരി ലവനീലൊകത്തിം
കൽവിഖ്യാതനായിട്ടുള്ളു * ചൊല്ലെണംഎന്നൊടിങ്ങളെന്നതുകെ
ട്ടനെരം ചൊല്ലിനാരവർകളു മെങ്കിലൊ കെട്ടുകൊൾക *
കാർത്തവീര്യാർജ്ജുനനെന്നൊരുത്തനവൊലവൻ ധാത്രിയിലിപ്പൊ
ളവനെപ്പൊലെഗുണവാനായ് * ഇല്ലൊരുത്തനുമീരെഴുലൊക
ങ്ങളി ലെല്ലാരിലുമനൊചിച്ചുനാലറിഞ്ഞീടാം * ഇത്തര
മന്യസ്തുതികെട്ടുകൊപിച്ചുപുന രത്ഥാനംചെയ്തീടിനാനത്യമർഷ
യൊടും * എങ്കിലർജ്ജുനൻതന്നെജ്ജയിച്ചെന്നിയെമമ ലങ്കയിലി
രിക്കേണ്ടിലെന്നവൻപുറപ്പെട്ടാൻ * സൃതനാലുപനീതമായപുഷ്പക
മെറി യാദസാംപതിയെയുംകടന്നുവെഗത്തൊടെ * നർമ്മദാതീരെ
ചെന്നുനിന്നപ്പൊൾകാണാസ്സുനു നിർമ്മലമായമാഹിഷ്മതിയാംരാജ
ധാനി * തന്നുപവനത്തിംകലിറങ്ങിയിരുന്നപ്പൊൾ വന്നിതുളി
നാകരംതന്മാംശത്തിന്നല * മദ്ധ്യാഹ്നംകണ്ടുരെവാതന്നിൽ
സ്നാനവുംചെയ്തു നിത്യകർമ്മത്തിന്നുകൊപ്പിട്ടിതുദശമുഖൻ * ശം
കരപൂജയ്ക്കുവെണ്ടുന്നസാധനമെല്ലാം കിംകരന്മാരുമൊരുമിച്ചൊട്ട
ത്തിങ്ങുശീഘ്രം * അർച്ചനംചെയ്തുജപധ്യാനനിഷ്ഠയാതത്ര നിശ്ചല
നായിദശകന്ധരനിരിക്കുമ്പൊൾ * നർമ്മദാപ്രവാഹവുംമെല്ലെട്ട
പൊന്നുവന്നു മന്ദമാവെരിയുടെലിംഗവുംപീഠാദിയും * പൂജാസാ
ധനങ്ങളുമലിഷികങ്ങളുമായി പൂജകനായദശകണ്ഠനുംമുഴുകിനാൻ *
ഏതുകാരണമിതിന്നെന്നുനൊക്കുമ്പൊൾദശ കന്ധരനുനിക്കൊ

ണായിരുന്നാളിമദ്ധ്യേ * പൈന്തേൻവാണികളുമായ്ക്രീഡിക്കുന്നു
വെന്നാന ബന്ധമായതുമവൻനലിയെത്തോടുകയാൽ * വൃത്താന്ത
മിതമന്ധരിക്ക്ലായരാക്ഷസരാജൻ ചിത്രയോധിയെനിയോഗിച്ചി
തുസന്താപം * മജ്ജനംചെയ്യുന്നോരുപ്രേതപ്രവരനോ മഞ്ജുന
നോടുചിത്രയോധിയുംചൊല്ലീടിനാൻ * രാക്ഷസരാജനരികെത്തൻ
ഞാനവൻചൊന്ന വാക്കുകൾകേട്ടുകൊൾകമാനിയെന്നാകിൽഭവാ
ൻ * യുദ്ധംചെയ്തുചൊല്ലീടുസപക്ഷംപ്രാപിച്ചുകൊൾക നിർഭയനെ
ങ്കിലിപ്പോൾവൈകരുതൊന്നുകൊണ്ടും * വന്നുകണ്ടില്ലെന്നാകിൽ
വത്സരംതോറുംകരം തന്നുകൊള്ളുവനെന്നുസന്ധിച്ചുചൊല്ലീടുവി
ൻ * ദൂതവാക്യങ്ങൾകേട്ടുനൃപനുംചിരിച്ചുടൻ മോദേനചിത്രയോ
ധിതന്നോടുചൊല്ലീടിനാൻ * യുദ്ധത്തിന്നശക്തന്മാരായുള്ളപുരു
ഷന്മാർക്കിത്തരമുപായങ്ങളെന്നിമറ്റൊന്നുമില്ലേ * ഞങ്ങളൊടുകരം
വാങ്ങിജ്ജീവിപ്പാനവനിയി ലിന്നൊരുപുരുഷനെക്കണ്ടീലെന്നറിയേ
ണം * യുദ്ധംചെയ്യുതിനെന്നൊടിന്നവനെന്നുള്ളിൽ ശ്രദ്ധയു
ണ്ടെങ്കിലതുമെന്തിനെന്നതുംചൊല്ലാം മൃത്യുവന്നീടുവാനെന്നോ ബ
ദ്ധനാവ്വാനോ സന്താപമുണ്ടാലൊന്നുമില്ലസന്ദേഹമെത്തും *
ചിത്രയോധിയുമതുപെരുമ്പലനോടുചൊന്നാൻ ക്രുദ്ധനായതു
കേട്ടുരാക്ഷസപ്രവരനും * യുദ്ധത്തിന്നായുധംചെന്നുകാത്തുവീര്യാഢ്യ
നാരെ ബലവാന്മാരെവിളിച്ചിടിനാൻപടയോടും—നാല്പത്ത
ഞ്ചാമദ്ധ്യായമൊടുക്കിച്ചുശേഷംകേൾപ്പാൻ താല്പര്യമുണ്ടെന്നാകിൽ
ചൊല്ലിത്തരുവ്വാമല്ലോ *

—൦—

നാല്പത്താറാം അദ്ധ്യായം.

രാവണൻയുദ്ധത്തിനാസ്ഥിച്ചിച്ചനേരംനൃപ നാലോളംവെഗേ
നതിസ്ഥലേകരേറിനാൻ * മൈനാകംജലധിയിൽനിന്നുപൊ
ങ്ങിയപോലെ മാനിയാംകാർത്തവീര്യനായിരംകൈകളോടും * ബാ
ണങ്ങൾമഴപോലെതൂകിനാൻദശഗ്രീവൻ പാണികൾകൊണ്ടുവൃ
ക്ഷംപറിച്ചുനരേന്ദ്രനും * പത്രങ്ങളരികളെയൊന്നുതാഡിച്ചാന
പ്പോൾ ശസ്ത്രചാപാദികളുന്നതംപൊടിഞ്ഞിതു * ദുഷ്ടനാംദ
ശഗ്രീവൻചന്ദ്രഹാസവുമെടു ത്തട്ടഹാസവുംചെയ്തടുത്താനതു
നേരം * ഉന്നതമായവൃക്ഷംകൊണ്ടെറിഞ്ഞിതുനൃപൻ ചന്ദ്രഹാസ
ത്താൽവെട്ടിമുറിച്ചാൻദശാസ്യനും * അന്നേരംവലിയൊരുകല്ലു
കൊണ്ടെറിഞ്ഞിതു മന്നവനതുകൊണ്ടുരാക്ഷസപ്രവരനും * മന്ദ
മെന്നിയെവീണുഭൂമിയിൽമോഹത്തോടെ ചന്ദ്രഹാസവുംകെട്ടിൽ

നിന്നുടനെർവീണപോയി * മുഷ്ടികൾകൊണ്ടുതാഡിച്ചീടിനാനപ്പോളന്നൃപൻ നഷ്ടചേതനനായാനേഷ്ടനാംദശാസ്യനും * പെട്ടന്നു കാർത്തവീര്യൻപിടിച്ചുരാവണനെ കെട്ടിനാൻപിന്നെപരിപുഷ്ടചേതസാന്നൃപൻ * ഉല്പന്നാദരംചന്ദ്രഹാസവുമെടുത്തുകൊണ്ടുല്പലാക്ഷികളുമായുഷ്ടകംകരേറിനാൻ * കിങ്കരന്മാരെക്കൊണ്ടുചണ്ഡികന്ധരനെയും സങ്കടംകൂടാതെകണ്ടെടുപ്പിച്ചുതുനേരം * തന്നുടെരാജ്യംപുക്കസുഖിച്ചുമരുവിനാൻ നന്നരംബലാദ്ധ്യക്ഷനാകിയ സിംഹസേനൻ * വന്ദിച്ചുചോദിച്ചിതുരാക്ഷസേശ്വരനെക്കൊണ്ടെന്തൊന്നുവേണ്ടുന്നതെന്നരുളിച്ചെയ്തീടണം * കൊണ്ടുപോയ്ക്കാരാഗൃഹംതന്നിലാക്കുകദശകണ്ഠനെയെന്നുനേത്രാന്തംകൊണ്ടു നിയോഗിച്ചാൻ * ഇങ്ങിതമറിഞ്ഞപ്പോഴ്സിംഹസേനൻ നിർദ്ദയംകാരാഗൃഹന്തന്നിലങ്ങാക്കീടിനാൻ * അയസമായനിഗളങ്ങളാൽനിബന്ധനായ്ക്കായവുമിളക്കാതെകിടന്നുദശമുഖൻ * ചിത്രയോധിയുമഞ്ചുമാസംപോയ്തന്നനന്തരം ചിത്തത്തിൽനിരൂപിച്ചുകല്പിച്ചാനുപായവും * കർത്തവ്യമിനിമയാപുലസ്ത്യമുനിയോടു വൃത്താന്തമെല്ലാമുണർത്തിക്കേണമെന്നോർത്തവൻ * ചെന്നുവന്ദിച്ചുമുനിതന്നോടുവൃത്താന്തങ്ങളൊന്നൊഴിയാതെകേൾപ്പിച്ചീടിനാനതുനേരം * പൌത്രവാത്സല്യംകൊണ്ടുതാപസപ്രവരനും കാർത്തവീര്യനെച്ചെന്നുകണ്ടിതുകനിവോടെ * അർഗ്ഘ്യാദിപൂജാദ്രവ്യംകൊണ്ടുപൂജിച്ചുമുനിമുഖ്യനെവന്ദിച്ചുചൊല്ലീടിനാൻനൃപതിയും * ഭാഗ്യവാനെന്നുവന്നുഞാനിപ്പോളിനിക്കിന്നു യോഗ്യമാമതിഥിസമ്പ്രാപ്തനായതുമൂലം * എന്തൊരുകാര്യംമതിയതുള്ളതിപ്പൊഴുതുകാലം ചിന്തിച്ചതെന്നുമതൾചെയ്യേണമടിയാതെ * നിത്യമല്ലാതദേഹംകൊണ്ടു സജ്ജനങ്ങൾക്ക കർത്തവ്യമുണ്ടെന്നാകിൽചെയ്തുകൊള്ളേണമെല്ലൊ * മർത്ത്യജന്മത്തിൻഫലമായതുമതുതന്നെ സത്യംഞാനൊന്നൊന്നുചെയ്യേണമെന്നറിഞ്ഞാലും * എന്നതുകേട്ടുമുനിമുഖ്യനുമരുൾചെയ്തു മന്നവനിനക്കുപപന്നമീവചനങ്ങൾ * യാദവകുലത്തിങ്കലുത്ഭവിച്ചീടുന്നോരു മേദിനീശന്മാരെല്ലാമിങ്ങിനെയുള്ളവരേ * എന്ത്യുമസാരമെയുണ്ടൊരുകാര്യംനിന്നാൽ കർത്തവ്യമായിട്ടതുംസാരമെന്ത്രയുമമ * മന്നവദശമുഖനെന്നുടെപൌത്രനവൻ തന്നുടെദോഷംകൊണ്ടുബദ്ധനായ്വന്നാനെല്ലൊ * പുത്രവാത്സല്യമില്ലാതാകയില്ലൊന്നുകൊണ്ടും മർത്ത്യന്മമൊരുമായാവൈഭവംചിത്രംചിത്രം * നിന്നുടെകാരുണ്യത്താലവനെയയയ്ക്കേണമെന്നതുചൊൽവാനെന്നെ വന്നിതുഞാനരികിപ്പോൾ * എന്നതാമരന്ദ്ധമിതിനെന്നുരചെയ്തുനൃപൻ ബന്ധനത്തിങ്കൽനിന്നുവേർപെടുത്തുനേരം * അഭ്യംഗസ്നാനപൂർവ്വംമൃഷ്ടഭോജനംനൽകി പില്പാടാഭരണവസ്ത്രാനുലേപ

ങ്ങളാലും * തൃപ്തിചെയ്തിതിനിമുനിതന്നുടെപിന്നാലെന്നി ഉപ്പിമ്മു
പെക്ഷിച്ചപൊകെന്നുമധുരമായ് * പുഷ്പകവിമാനവുംചന്ദ്രഹാസവും
നല്കി തല്പിതാമഹൻകശ്യപപ്രാജസമ്പത്തിപ്പാൻ * ലജ്ജയാവ
നെനങ്ങൾപൊത്തുംകമ്പിട്ടുപുന ജ്ജ്മനനൊട്ടയാത്രപറഞ്ഞുനടകൊ
ണ്ടാൻ * ആശീർവ്വാദവുംചെയ്തുകാർത്തവീര്യനംപുന ദാസ്സ്വരാവണ
നൊടുംനടന്നുപൌലസ്ത്യനും * ചെന്നുലങ്കയിൽപ്രവസിച്ചുദശാ
നനൻ മന്നവൻമാഹിഷ്മതിതന്നിലുംമരുവിനാൻ * കാർത്തവീര്യ
ൻറഭക്തികണ്ടുസന്തോഷിച്ചുദ ത്താത്രെയമുനീന്ദ്രനംതത്രൈവമ
രുവിനാൻ — പൃഥ്വീശനായകൃതവീര്യപുത്രനുമന്നു പത്തുഭാര്യമാർ
പൊറുനൂറുപുത്രന്മാരുണ്ടായ് * എന്നതിൽപരാക്രമാഢ്യവിലസുന്ന
ത്തൊട്ട മൂന്നുതന്മാരാസ്സുന്നിതഞ്ഞുപെരറിഞ്ഞാലും * ശൂരനും ശൂര
സെനൻധൃഷ്ണനമധു താനും വീരനാംജയദ്ധ്വജനെന്നവരുടെനാ
മം * എന്നതിൽജയദ്ധ്വജപുത്രനാസ്സാലജംഘ നെന്നമന്നവന്നൊ
രുമുണ്ടായാൻപ്രസിദ്ധനായ് * മെദിനീശ്വരനായതാലജംഘനും
ചിന്നെ വീതിഹൊത്രാദികളായ്നൂറുപുത്രന്മാരുണ്ടായ് * താല
ജംഘാത്മജന്മാരാകയാലവർകളെ ത്താലജംഘന്മാരെന്നുചൊല്ലുന്നു
ബുധജനം * ഇങ്ങിനെപുത്രപൌത്രപ്രപൌത്രാദികളുമായ് മങ്ങാത
കീർത്തിയൊട്ടുംവാണിതുകാർത്തവീര്യൻ * ഹൈഹയന്മാരെക്കൊണ്ടുനി
റഞ്ഞുള്ളമണ്ഡല മാഹാത്മ്യത്തിനുമായുസ്സിപ്പുവരൊടടുകാലം * സപ്തദ്വീ
പങ്ങളെയുമടക്കിവാണീടിനാൻ തൃപ്തിപൂണ്ടിതുസകലപ്രജകളുമെ
റ്റം — നാല്പത്തേഴാമദ്ധ്യായവുംചൊല്ലിയെനിനിയുള്ളതും താല്പര്യമു
ണ്ടെന്നാകിൽകെട്ടുകൊള്ളുവിൻനിങ്ങളും *

നാല്പത്തെട്ടാം അദ്ധ്യായം.

ലൊകങ്ങളെവംപരിപാലിച്ചുവാഴുംകാല മെകദാകൃതവീ
ര്യപുത്രനാംനൃപശ്രെഷ്ഠൻ * ഏകാന്തെചെന്നുവന്ദിച്ചീടിനാൻഭ
ക്തിയൊടെ യൊഗീന്ദ്രനായദത്താത്രെയപാദാംബുജയുഗം * വ
ന്ദിച്ചനൃപവരനാശീർവ്വാദവുംചെയ്തു നന്ദിച്ചുയതീശ്വരൻചൊല്ലിനാ
ൻകൃപയൊടെ * എന്താനൊന്നുചൊദിച്ചീടുവാൻവന്നിതെന്നു
ചെതസിതൊന്നുന്നിതുനിന്നുടെഭാവംകണ്ടാൽ * വല്ലതുംചൊദി
ച്ചാലുമെത്തുമെമടിക്കേണ്ട ചൊല്ലുവനെല്ലാവുംചൊദ്യത്തിനുത്തരം
ഞാൻ * എന്നതുകെട്ടനെരംസന്തൊഷിച്ചവനീശൻ മന്ദഹാസ
വുംചെയ്തുവന്ദിച്ചുചൊദ്യംചെയ്താൻ * അദ്ധ്യാത്മജ്ഞാനമിനിക്കു
പദെശിച്ചീടണം മൃത്യുജന്മാദികളാൽമുക്തനായ്വന്നീടുവാൻ * മു

ത്ത്യാകൃത്യാദികൎമ്മപാശങ്ങളെല്ലാംനീങ്ങി നിത്യമാമാത്മാനന്ദംസിദ്ധിച്ചിടുകവെണം * ഇത്ഥമങ്ങുന്നൃപൻചൊദ്യംചെയ്തതുകെട്ടു ദത്താത്രെയനമതംചെയ്തിട്ടുമദ്ധ്യമായ് * ഏറ്റവുംചിത്രംചിത്രംമിത്രഭൊഗങ്ങളൊടും വൎത്തിക്കനിനക്കിത്രതൊന്നിയതൊട്ടുകണ്ടാൽ * കെട്ടാലുംജനകനൊടസിതമഹാമുനി ശ്രെഷ്ഠൻപണ്ടരുൾചെയ്തൊരദ്ധ്യാത്മജ്ഞാനമെല്ലാം — പണ്ടുഭൂമിയിൽനിമിയാകിയനൃപശ്രെഷ്ഠ നണ്ടായിതനയനാമജ്ജനകനെന്നനൃപൻ * ശൈശവത്തിങ്കൽത്തന്നെ കൈവല്യതൊരാത്തിങ്കൽ ലാലസമുറച്ചിതുപൂൎവ്വവാസനയാലെ * അക്കാലമതിലിന്നസിതമുനിയുടെ ആശ്രമങ്കൽവിണ്ണകാന്തെചൊദിച്ചാൻജനകനും * പ്രാണികൾക്കുള്ളൊരുകൎമ്മങ്ങൾക്കിമിത്തമായ് ഷൊണിയിൽപ്പിറക്കുന്നിതജ്ഞാനതമസ്സിങ്കൽ * ആകയാൽസംസാരമാൎഗ്ഗത്തിങ്കൽനിന്നുപൊവ്വാൻ ഞാകലമൂഢയനായ്വന്നിതുഞാനമിപ്പൊൾ * നിന്തിരുവടിമല്ബ്രഹ്മൊപദെശംചെയ്തു സന്താപജനിശുദ്ധിസംഭവംതീൎത്തീടണം * ഇത്തിനെജനകവാക്യംകെട്ടാരസിതനും മംഗലവാചാനിമിപുത്രനൊടരുൾചെയ്താൻ * വാങ്മനൊവിഷയമല്ലാതൊരുപരബ്രഹ്മം കാണ്മാനൊരുപമില്ലനെഞ്ഞയംതെജൊമയം * ഏതിനെയുപദെശിച്ചീടുന്നുവെദാന്തൊ നിത്തനെയൊമജാതിയൊടൊട്ടുചൊല്ലീടുവൻ * യാതൊരാത്മാവുകൊണ്ടുസകലഭൂതങ്ങളും ചെതനയൊടുംകൂടിപ്രാൎത്ഥിച്ചുബദ്ധ വിധം * യാതൊരാത്മാവിങ്കൽനിന്നുണ്ടാകുന്നിതുശക്തി യാതൊന്നുചെയ്തിപ്പിക്കുന്നതുലൊകത്തെയെല്ലാം * ചിൽഘനംസ്വാത്മകംകെവലമദ്വൈതം യല്ലൊകംപ്രപഞ്ചമെന്നാൎത്തന്മാർപറയുന്നു * വെദാന്തവാക്യങ്ങളുംവെദാൎത്ഥംവെദാത്മകം ബൊധരൂപകംബ്രഹ്മമെന്നല്ലൊചൊല്ലീടുന്നു * ഇക്കെപതിനൊരുമാൎഗ്ഗംതൊൻപറഞ്ഞതുതവ ബുദ്ധിവിസ്താരത്തിനുതകുമാറായിത്തീടാം * അന്നെരംചൊദിച്ചിതുജനകമഹീപതി പിന്നെയുമസിതനൊടങ്ങൊയസന്ദിഗ്ദ്ധത്താൽ * ആത്മാവെന്നിതുചെചിൽ പ്രകൃതിയെന്നുചിലർ ആത്മാവുപുരുഷനെന്നിങ്ങനെചിലരൊച്ചിലർ * ആത്മാവാകുന്നതെന്നുമറ്റൊന്നല്ലന്നതെന്നെ സപാശമാനംബദ്ധവിധമാണ്ടായ്വന്നിതെല്ലൊ * ഇത്തിനെയുള്ളവാക്കുകൊണ്ടുഞാനറിവതിനെങ്ങിനെനിശ്ചയിക്കുന്നുനിത്യമാംപരബ്രഹ്മം * നാനാപക്ഷവാദികളിലുള്ളശബ്ദഭെദം കൊണ്ടു മദ്ധ്യന്നൽകീടുന്നതുവിഭ്രമമത്രെനൂനം * എങ്ങിനെയറിയാവിതൊന്നിതെന്നുറച്ചിനി ഞങ്ങിനെയനുഷ്ഠാനംചെയ്യുവെണ്ടുംകാരുണ്യസിന്ധൊ * പുരെചിപ്പണ്ടുമുനിചൊല്ലിനാൻനൃപനൊടു നിൎമ്മലതൊദതിയഥാൎത്ഥാനുപപത്തമല്ലൊ * ഏതൊരുജാതിയതിനാപ്പൂരിപ്പൂരിക്കാവു സാധനാന്തരംമെറവുകണ്ടതില്ലതി

നെന്നും * സൎവ്വചേഷ്ടകളൊന്നബ്രഹ്മത്തിന്നു സമൎപ്പി
ച്ചൊല്ലീടുന്നോരതിനെയറിഞ്ഞവർ * അനേകാൎത്ഥതാല്പൎയ്യമതി
നാബ്രഹ്മതത്വമെന്നു ചൊല്ലുന്നു ചിലർ കേട്ടുകൊണ്ടാലുമെങ്കിൽ *
തത്വമൈക്യകാൎയ്യമാകിയ ദേഹമതെന്നെ നിത്യമാം സൎവ്വാത്മസാ
ധകമെന്നറിഞ്ഞാലും * ആത്മായ പ്രതിഷ്ഠാനമായ മാൎഗ്ഗമവീടും ബ്രഹ്മ
കാൎയ്യത്തിങ്കൽനിന്നധിതമാകകൊണ്ടും * ദേവലോകങ്ങളിലുള്ള
ത്ഥവും വൎത്തിക്കയില്ലിതു ദേഹത്തോടു കൂടാതെ പാൎത്തുകണ്ടാ
ൽ * ശ്രേയസ്സിൻമൂലം ദേഹമെന്നു ചൊല്ലുന്നതാം ശ്രേയസ്സായ
തുമൊന്നുമെന്നതു ധരിക്കേണം * താപാദിത്രിഗുണമായവങ്ങളാം ക
ൎമ്മങ്ങടാന്തൻ വൈപരീത്യന്താരകസംപൎഗ്ഗമോക്ഷങ്ങൾക്കെല്ലാം *
കാരണമതു തന്നെ സംസാരമേവിപ്പാനാം * രാജാവു ചോദിച്ചിതു താ
പസനോടന്നേരം പൂജിതനായ ഭവാനതിങ്കൽ ചെയ്തീടണം * സൎവ്വ
ദുഃഖാത്മകമായിരിപ്പോന്നൊല്ലോ ദേഹം സൎവ്വദാമൃതിഭയം ക്ഷണഭം
ഗുരംതാനാം * അജ്ഞതാനമൂലമാക്യേകൎമ്മങ്ങളിലെന്താവതു ഭേത്രനാ
ല്കുണ്ടെത്രനാളും വൎത്തിക്കും കൎമ്മം * തല്ക്കൎമ്മം സംസാരവൃക്ഷത്തി
ൻബീജതത്വത്തെയും കണ്ടുകൊള്ളേണമെന്നു ചൊല്ലീടുന്നിതു ബുധജനം *
ഇതല്ലാതാ ദേഹത്തിന്നുള്ള ജ്ഞാനസംസ്കൃതികം നിശ്ചിതം നിത്യത്വ
മില്ലെന്നതു ധരിക്കേണം * ഏതൊരു തത്വദേഹത്തെ ബ്രഹ്മമെന്നതാം
ചെയ്തു ശങ്കകൂടാതെ ഭവാനന്നതുമറിഞ്ഞീല * യാതൊന്നു നിത്യ
ശുദ്ധബുദ്ധാദിസ്വഭാവമാം പ്രകൃതിസാധനംതന്നിലകലമുണ്ടുപാ
രം * തന്നെത്രവലിയതാകുമെന്നിങ്ങിങ്കളിൽ വൎത്തിച്ചീടുന്ന
തിപ്പോളതിനെയറിവാൻ * നിരതിശയവടിയൊഴിഞ്ഞതായിട്ടല്ലോ
രെടത്തും സന്തോഷവശമാൎഗ്ഗങ്ങളിൽ ചെയ്തീടണം * ആനന്ദമേപര
ബ്രഹ്മം യത്കൃതം പ്രപഞ്ചതത്വം നിൎണ്ണയം നിസ്സന്ദേഹം പ്രകൃതങ്ങ
ളാണല്ലോ * ബ്രഹ്മാദിതൃണപൎയ്യന്തം ജഗത്സകലവും നിൎമ്മലമന്ന
മയമാകയാലന്നം ബ്രഹ്മം * യാതൊന്നാഹുതി വഹ്നിയെങ്കൽ ചെ
യ്തീടുന്ന താദിത്യൻതന്നെ പ്രാപിച്ചീടുമതാദിത്യനാം * വൃഷ്ടിയെ
പ്പെയ്യിപ്പിച്ചു വിശേഷത്തെയെല്ലാമൊക്കെ പുഷ്ടമാക്കീടുന്നിതു ജന്തുക്കൾ
തങ്ങളെയും * ക്ഷുധാൎദ്ദിതന്മാരായ്പോലെ സൎവ്വപ്രാണിനാമിഹ കല്പി
തമാമൊധാത്രാ പ്രാണയാത്രോപായമാം * അന്നത്താൽ വൎദ്ധി
ക്കുന്നു നിത്യവും ജീവജാലമന്നം കൂടാതുള്ളിൽ ജന്തു വിശന്നുമരിച്ചുപോം *
ഗവ്യാദിദ്രവ്യങ്ങളാലെ പിതൃദേവതമാരും ജീവിച്ചു സുഖിച്ചു പുഷ്ടരാ
യ്ത്തുവരുന്നു * ദേവകൾ മറ്റുള്ളോരും പ്രീതിയെ പ്രാപിക്കുന്നു സദാ
വരും ഗമങ്ങളോടെയുമന്നവും * അന്നാദിപ്രപഞ്ചത്തെ ധരിക്ക
ന്നതു നാം അന്നമേ പരമയാം ഗതിയുമെല്ലാവൎക്കും * സൎവ്വധാതു
ക്കളെല്ലാം പോഷിക്കും ദേഹങ്ങളാം സൎവ്വമതിൽ ശുക്ലമെത്രയും ശ്രേ

ഷ്ടനമല്ലോ ॥ യാതൊരുത്സൃഷ്ടംപ്രസവാത്മകമാകുന്നതും യാതൊരാനന്ദരൂപമായെഴുംബ്രഹ്മബീജം ॥ സേവിതമായൊരന്നംവ്യാപിച്ചു രസസാരം സ്ത്രീപുമാന്മാൎക്കതശ്ശുക്ലത്വാദിവഭേദമാകുന്നു ॥ ഉല്ലാസിക്കനിതരുകൊണ്ടല്ലോവിശേഷമെല്ലാം മുമ്പിലുപ്പവിൽധരിച്ചുകൊള്ളേണമിച്ചൊന്നതെല്ലാം— നാല്പത്തേഴദ്ധ്യായവുംചൊല്ലിയേനിനിശ്ശേഷം മെല്ലെതൃച്ചെവികൊണ്ടാൻകഥകൾചൊല്ലീടുവൻ ॥

നാല്പത്തെട്ടാം അദ്ധ്യായം.

നാരിതന്നുടെ ദോഷംകൂടാതെയൊന്നിന്നതൽ പുരുഷവീൎയ്യം പരമാനന്ദസാരാത്മകം ॥ സമ്പാദിച്ചിട്ടുമഥുസംയോഗത്തിങ്കലതി സംഭ്രമത്തൊടുമന്യോന്യാനന്ദകൈവല്യത്താൽ ॥ കെടുംവായുനാസമീരിതനാകിയശുക്ലം വാട്ടമെന്നിയേഗൎഭപാത്രസഞ്ചിതമായാൽ ॥ ഏകരാത്രേണ ചെന്നശോണിതത്തോടുകൂടും ഏകമായ്സുകംശുക്ലശ്ശോണിതമതുനേരം ॥ ഭൂതങ്ങളോടുംതത്രധാതുക്കളോടുംവൃത്ത്യാ സാക്ഷാൽകൎമ്മവശാനുഗനായൊരുജീവൻ ॥ യോനിയെപ്രവേശിക്കുമന്നേരമതിൽവെച്ചു ശുക്ലമേറുകിൽനാരിശ്ശുക്ലമേറുകിൽപുമാൻ ॥ ഒത്തീടുമെങ്കിൽനപുംസകമായ്‌വരുമല്ലോ ॥ തത്രാപിമനഃപ്രാണേന്ദ്രിയമിഴിജ്ഞാനസ്വഭാ യസ്മൃതിധാരണാപ്രജ്ഞാപ്രയുക്താദികളും ॥ ദേഹച്ഛായാഹങ്കാരപ്രേരണകളാവൎണ്ണാകൃതി സ്വാഭാവപ്രീതിദ്വേഷങ്ങളുംഭവാഭവം ॥ ദേഹത്തെപരിഗ്രഹിച്ചീടുവാനിച്ഛിച്ചോരു ദേഹിതന്നെസംഗീകരായങ്ങളിവയെല്ലാം ॥ പ്രാകൃതനായകൎമ്മാൽഭൂതങ്ങളെന്നതുനാം ധാത്രാദിപഞ്ചഭൂതങ്ങളിൽഗൃഹനായൊടും ॥ ആൎദ്രമായ്സ്ഥിതിചെയ്യുമതിനാൽധാതുതാനും മുമ്പിലെമാസത്തിങ്കൽപിന്നെയക്രമത്താലെ ॥ തൻകൊണ്ടുപാവനാപാവനന്മാരുടെശക്ത്യാ മികവുംശോഷിച്ചുകാഠിന്യത്തെപ്രാപിച്ചീടും॥ രണ്ടാംമാസത്തിൽദേഹംശിരോജ്ജ്വവായുക്കളാ ലുണ്ടായപാകാൽമാംസപിണ്ഡമായ്പ്രാപിച്ചീടും ॥ തന്നുടെധൎമ്മഗുണയുക്തമായ്പഞ്ചഭൂതാം ॥ തന്നാംശയുക്തിയൊടുമിളക്കംതുടങ്ങീടും ॥ മൂന്നാംമാസത്തിൽപിന്നെശ്ശബ്ദശ്രോത്രങ്ങൾബലം സൂക്ഷ്മാപേക്ഷണംഭാവ്യലഘുതാവിവിക്തതാ ॥ സൂക്ഷ്മതാസുഷിരതാമെന്നിവകളേവരെ ॥ ആകാശഗുണങ്ങളെന്നറിഞ്ഞീടുകവേണ്ണ മാകവെചൊല്ലീടുവാനാവതല്ലതുമെന്നാൽ ॥ ഗമനാഗമനംഗപ്രസാരണബലാ ബലതാഛ്ശ്രീന്ദ്രിയംകൎക്കശതാദിവയെല്ലാം ॥ വായുതൻഗുണങ്ങളെന്നറിഞ്ഞീടുവിൻപിന്നെ നയനവിവൎത്തിയുമംഗങ്ങളിൽ[illegible]താപവും ॥ സതതമഗ്നിംശൌൎയ്യമംഗസൌന്ദൎയ്യവങ്ങളും സ

ന്താപത്രപമഷ്ഠാള്യങ്ങളുംതെജൊഗുണം * ഗാത്രമാർദ്ദവംരസനെ
ന്ദ്രിയംസ്നിഗ്ദ്ധതാപവും ശൈത്യവുംക്ലിന്നതാപവുമംഭസ്സിൻഗുണങ്ങൾ
പൊൽ * ഗന്ധഘ്രാണവും ഗുരുവിഗ്രഹഗരിമയും ചിന്തിക്കിൽഭൂ
മിയുടെഗുണങ്ങളറിഞ്ഞാലും * നാലാംമാസത്തിലുണ്ടാംതലയുംകൈ
കാൽകളും കാലെഗർഭിണികൾക്കുണ്ടാകുമൊരൊരൊമനൊരഥം * നാരിതൻ
മനൊരഥംനൽകെണമല്ലെന്നാകിൽ വൈരൂപ്യരൊഗാദികളുണ്ടാകും
പ്രജകൾക്കു * അഞ്ചാംമാസത്തിൽപൃഷ്ഠവംശവുമസ്ഥികളും ചൊഞ്ചൊ
മെദധിരവുംസംഭവിച്ചീടുമെല്ലൊ * ഉണ്ടാകുംകാലക്രമാലംഗങ്ങൾ
ക്കൊക്കെയൈക്യവും ഉണ്ടാകുന്നീടുമാറാംമാസത്തിൽവിരലുകൾ *
കെശരൊമങ്ങളുംഗൊപ്രത്യംഗവൃത്തിയൊടു മാത്രമെചൈതന്യംമനൊ
വൈകാര്യങ്ങളുമുണ്ടാം * ഏഴാംമാസത്തിൽകർമ്മയന്ത്രിതനായ
ജീവൻ വാഴുന്നുപഞ്ചഭൂതാത്മകമാംദെഹത്തിങ്കൽ * നാഡികൾ
ശിരസ്നായുസഞ്ചയാനദ്ധിതമായാൽ നാഡികളാശ്രയമായുള്ളത്തുവായു
ക്കളുണ്ടാം * ദൊഷങ്ങൾസിരകളെയാശ്രയിച്ചുണ്ടായ്വരും ദൊഷ
ങ്ങൾസമത്വംകലാരൊഗ്യമുണ്ടായ്വരും * സ്നായുക്കളെല്ലാമസ്ഥിബ
ന്ധനാർത്ഥങ്ങളാം കായത്തെതപചാപരിവെച്ചിതമാക്കുമെല്ലൊ *
കർമ്മസംഘാതങ്ങളാലെത്രയുംപീഡയൊടും നിർമ്മലാത്മാവുഗർഭെ
ദുഃഖിച്ചുമരുവുന്നു * എട്ടാംമാസത്തിലുണ്ടാംപ്രാക്ജന്മസ്മൃതിയെ
ല്ലാ മൊട്ടുമെപൊറുത്തുകൂടാതെവെദനകളും * സന്തതംജരായു
ച്ഛന്നാത്മനാഭഗവാനെ ചിന്തിച്ചുമന്നാംചെയ്യുന്നുകർമ്മങ്ങളെയൊ
ർത്തും * എന്നാണ്ടുപുറപ്പെട്ടുകൊള്ളാവിതിങ്ങിനെ തന്നുള്ളിൽ
നിരൂപിച്ചുസംകുചിതാംഗത്തൊടും * ഓജസ്സാകുന്നഗുണംപ്രാപി
ക്കുമെട്ടാമ്മാസെ തെജസ്സാകലന്നുടൻജാതനാകിലുമാംപൊൽ *
നവമദശമൈവാമാസെതൽകർമ്മവശാൽ പ്രബലനായസൂതിപവ
നൻതന്നാലപ്പൊൾ * വന്നീടുമധൊമുഖമായുടൻഗർഭപാത്രെ ത്വ
ന്നാരംകർമ്മക്ഷയപ്രബലമാരുതനാൽ * യൊനിസംകടെനിന്നുപു
റത്തുപുറപ്പെട്ടും പ്രാണികൾക്കുള്ളജന്മദുഃഖമെന്താന്നുചൊല്ലു *
പ്രാക്തനമൊക്കത്യക്കർമ്മഫലബാഹുല്യബലാൽ ധാത്രിയിൽശ്വാ
സമാത്രമായുടൻവീഴുമെല്ലൊ * ചക്കിലിട്ടമർത്തീടുമെള്ളെന്നക്കണ
ക്കെയു മിക്ഷുഖണ്ഡങ്ങളെന്നപൊലെയുമാകണ്ടെഹം * യന്ത്രനി
ഷ്കൃതംശരമെന്നതുപൊലെയൊനി യന്ത്രപീഡനംകൊണ്ടുമൂർച്ഛിത
നാകിലുമാം * യൊനിസ്പർശ്ശവുംബാഹ്യവായുസ്പർശ്ശവുംകൂടി ജ്ഞാനവും
പൂർവ്വജന്മസ്മൃതിയുംനശിച്ചുപൊം * ഉൽക്രാന്തരസപരിമാണത്തിൻക്രമ
വശാൽ സപ്തൈനൈവവർത്തിച്ചീടുമെധാതുക്കളും * തത്രക്രമാംസ
മെദൊസ്ഥിസ്ഥിതികളുംമജ്ജാ ശുക്ലമായവുമലംദെഹികൾക്കെല്ലാ
മൊത്താൽ * ഭൂവധാതുക്കളുടെയുംപരിമാണതാമി സ്ഥിതികൾ

ളുകളുപരിമാണതാമെന്നുചൊല്ലും ✱ ഇതിനൊഷ്ഠംകൌശികന്റെമ
തമെന്നല്ലൊചൊല്ലു തങ്ങളിൽമൂന്നെന്നല്ലൊപിതൃമാതൃജങ്ങളും ✱
അംശങ്ങൾനാഡികളപാദങ്ങൾനാലുമുത്ത മാംസവുംശരീരവുംസ
ൎവ്വധാതുപാശ്രയങ്ങൾ ✱ വജ്രസംഭവമായെന്തംമുപ്പത്തിരണ്ടും ഹ
സ്തപാദങ്ങളിലാസ്ഥകങ്ങളിൽപത്തും കൂടിയാലസ്ഥികൾമൂന്നൂററവുപ
ത്തുമെ ഹ ഗ്രന്ഥമാംസംഖ്യകതാനംചൊല്ലുവാൻപണിയത്രെ ✱ ആ
കാശവായുതേജൊപാവകംപൃഥിവികൾ ഏതെകകങ്ങൾക്കുവെവ്വെ
വിഷയങ്ങളുംചൊല്ലാം ✱ ഗന്ധവുംരൂപസ്പൎശവുംശബ്ദങ്ങളും
ജ്ഞാനേന്ദ്രിയങ്ങൾനാസാരസ്ത്വക്ചക്ഷുശ്രോത്രങ്ങൾ ✱ ക
ൎമ്മേന്ദ്രിയങ്ങൾപായൂപസ്ഥഹസ്താംഘ്രിവാക്കും ആനന്ദാദാനയാനമാ
ദാനവിസൎഗങ്ങൾ ✱ ഉത്ഥാനാദികൾതെഷാംപ്രവൃത്തിയെന്നു
ചൊല്ലും ✱ ജ്ഞാനകൎമ്മേന്ദ്രിയങ്ങൾക്കാകവെയുഭയാത്മകമാ മന
സ്സിനുസഹകാരിതയാലുന്നാമ കരണങ്ങളിൽപ്രാധാന്യതയു
ണ്ടാകകൊണ്ട് ✱ മനസ്സുസാധാരണമെന്നുസൎവ്വൎക്കുംമതം ✱ പ്രാണ
നായതനങ്ങൾനവച്ഛിദ്രങ്ങളല്ലൊ ശ്രുതിളങ്ങ്നാസാവക്ത്രാപ
സ്ഥങ്ങൾഗുദംതാനും ✱ നാഡിസംബന്ധങ്ങളാംസിരകൾനാല്പതെ
ല്ലൊ ദേഹമൊക്കെഷോഡശനിത്യമവതരിപ്പിക്കുന്നു ✱ എഴുപതി
നായിരംനാഡികളുണ്ടെന്നുചൊല്ലും മൂന്നരക്കോടിയുണ്ടുരോമങ്ങളെന്നും
ചൊല്ലും ✱ സന്ധികളിതന്നുറുണ്ടെന്നല്ലൊബുധമതം മൎമ്മങ്ങൾ
നൂററെട്ടെന്നുമവങ്ങളിലപത്തും ✱ ദന്തങ്ങൾമുപ്പത്തിരണ്ടിങ്ങനെയു
ള്ളദേഹ കട്ടുണ്ടൂണ്ടുപിത്തമേ ഗ്ലേഷ്മമതിൽക്കഫം ✱ തെതസ്സുക
ട്ടുസാരംതല്പത്തൂൎണ്ണംമജ്ജാ മെദസ്സുമഞ്ജലി വസയുംമൂന്നഞ്ജലി
ലോഹിതനാലഞ്ജലി ശുക്ലമഞ്ജലി സലിലംപത്തഞ്ജലിയു
ണ്ടെന്നുചൊല്ലീടുന്നു ✱ അംഗപുരുഷങ്ങളുപചയസ്ഥിതയുണ്ടല്ലൊപിന്നെ
അധികമൊമാംസത്തൊടുമുണ്ടാമന്നുരൂപലം ✱ നിരൂപ്യാമദേഹമൊന്നുസ
ഹസ്രംപലമുണ്ടു ✱ വിശ്വമയസമധാതുവായദേഹത്തിന്നൊത്താ
ലസ്ഥിമാംസാസൃങ്മെദസ്സാദിധാതുകമായി ✱ ക്ഷിത്യാദിസമുദായ
പിണ്ഡത്തിനല്ലുത്തിന്നൊ നെത്രയുംസംക്ഷേപിച്ചു ചൊല്ലിയെന്നറി
ഞ്ഞാലും ✱ തത്വതത്തനിരൂപിച്ചുകൊള്ളുന്നെല്ലാവരും മൂ
ത്രമാംസാമെദ്ധ്യാദിപാത്രമാംദേഹത്തിങ്ക ലാസ്ഥയുണ്ടാമൊവി
ദ്വാന്മാൎക്കുള്ളിലത്രയല്ല ✱ വൈരാഗ്യമുണ്ടാകുമ്പൊൾജ്ഞാനവുംല
ഭിച്ചീടും ശരീരവിചാരംകൈവല്യസാധനമെത്രെ ✱ മൊക്ഷകാര
ണംദേഹമാകയാൽബ്രഹ്മംതന്നെ യൊൎക്കുമ്പൊൾദേഹമെന്നുബു
ധന്മാർചൊല്ലീടുന്നു — നാല്പത്തെട്ടദ്ധ്യായവുമിങ്ങിനെകഴിഞ്ഞിതു
കെൾപ്പിക്കാമിനിശ്ശേഷംകെട്ടുകൊള്ളുവിൻനിങ്ങൾ ✱

——൦൦൦——

നാല്പത്തൊമ്പതാം അദ്ധ്യായം.

രാജാവു ജനകനും ചോദിച്ചാനസിതനോടാത്മനിന്ദിത വടിയങ്ങളിലെച്ചൊല്ലീടേണം ✱ വിൺമൂത്രപാത്രമാകും ദേഹത്തെയല്ലോ ഭവാൻ ബ്രഹ്മമെന്നതുപദേശം ചെയ്തതു മുന്നിലതിനിക്കേറ്റം ✱ എന്നതുകെട്ടനേരമസിതനുപദേശം ചെയ്തു നിർണ്ണയം വരുത്തുവാൻ കേട്ടാലും യഥാതഥം ✱ ഇത്യാദ്യമദ്ധ്യായം കൊണ്ടു ജനകനോടദ്ധ്യാത്മജ്ഞാനമുപദേശിച്ചാനസിതനും ✱ അതിനാൽ ഗതിവന്നു ജനകനരപതി കൃതകാരണൻ നിനക്കുപദേശിച്ചൊന്നും ✱ അതുപോലെ തജ്ഞാനമെവം കാത്തവീര്യാർജ്ജുനനു ദത്താത്രേയനുപദേശിച്ചവഴിപോലെ ✱ യാത്രയുമയപ്പിച്ചു മറഞ്ഞു ദത്താത്രേയൻ കാത്തവീര്യനും കൃതാർത്ഥതമനായ്വന്നാൻ — അദ്ധ്യായമമ്പത്തുമൂന്നിതിങ്ങിനെ കഴിഞ്ഞിതു ബുദ്ധിമാനായനൃപൻ സഗരനന്നേരം ✱

അമ്പത്തിനാലാം അദ്ധ്യായം.

ചോദിച്ചു വസിഷ്ഠനോടങ്ങു നൃവൃത്താന്തങ്ങൾ ഭൂമിത്താടങ്ങളിലെ ചൊല്ലണമെന്നതു നേരം ✱ മന്ദഹാസവും ചെയ്തു വസിഷ്ഠനാദരം ചെയ്തു നന്ദിച്ചു കേട്ടാലുമിനിച്ചൊല്ലുവനിനിയും ഞാൻ ✱ സർവ്വഭൂപാധിപതിയാകിയ കാർത്തവീര്യ നൃപേന്ദ്രകുലമൌലിരത്നമെന്നോരുദിനം ✱ ആസ്ഥാനമണ്ഡപത്തെ ചെന്നാസ്ഥയാ മരുവിനാൻ പാർത്ഥിവസംഘപരിവൃതനായ് സിംഹാസനേ ✱ രത്നഭൂഷിതസ്തംഭസഹസ്രാങ്കനകാഢ്യം മുക്താദിനീലപലപത്മകാന്തഫലകൌഘം ✱ പത്മരാഗാഗ്രചൂർണ്ണവെദികാസംശോഭിതം വജ്രസോപാനലാസവൈഡൂര്യ്യഗോപുരോത്തമം ✱ രത്നസംഖ്യയകവാടാഗ്ര്യവിരാജിതം തത്രതത്രൈവ രത്നദീപിതിപ്രദീപിതം ✱ ദിവ്യപുഷ്പോഘമാല്യശോഭിതം മനോഹരം ദിവ്യചന്ദനാഗരുസംസിക്തസുഗന്ധാഢ്യം ✱ വിചിത്രവിതാനാഢ്യമഗരുസധൂപിതം വിചിത്രമുക്താദാമമണ്ഡിതമതിമനോജ്ഞം ✱ സുവർണ്ണമയദിവ്യകൂടമവാസോപാശ്രമ നവരത്നാഢ്യഗജവൈരിവിഷ്ടരമേറി ✱ ചെന്നിരുന്നിതു നൃപനൊരവും ശോഭയോടെ സുവർണ്ണശൈലമേരുമേലിന്ദ്രനാധീശ്വരനെന്നപോലെ ✱ സൂതമാഗധവന്ദിസ്തുതിപാഠകന്മാരാൽ സാദരം സ്തുതിക്കപ്പെട്ടന്യരെശ്രന്മാരാകും ✱ മഗധമത്സ്യകുരുപാഞ്ചാലവിദേഹകെകയമാളവവങ്കാനർത്താനർത്തികാശി ✱ കോസലകലിംഗസൌവീരസാല്വപാശീനാമ ത്രിഗർത്തമാദ്രേയസൈന്ധവസ്യജ്ഞെയന്മാരും ✱ കാംബോജഭോ

ന്ധാരട്ടന്മാർവംഗശചെദീ കാശ്മീരഹൂണന്മാംബാഹ്ലീകന്മാരുംപാരസീ
കരും * ഭോജകാരൂശസൌരാഷ്ട്രന്മാരുംശകന്മാരും വൈദർഭകിരാതക
നൈഷധന്മാപന്മാരും * ചോളകേരളപാണ്ഡ്യന്മാരുംമററനേ
വെണ്മാ സാഗരാന്തർവ്വാസികളായഭൂപന്മാരെല്ലാം * സേവിച്ചുചു
ഴലവുംമരുവുന്നതിൻമദ്ധ്യേ ശോഭിച്ചുമരുവിനാൻകാർത്തവീര്യാർജ്ജു
നാരം * വിദ്വൽപ്രൌഢന്മാർമുനിശ്രേഷ്ഠന്മാർവിപ്രേന്ദ്രന്മാർ നൃ
ത്തതൽപ്പരമാരാംവാരമാനിനിമാരും * ഗായകന്മാരുംമന്ത്രിവൃന്ദവുംചു
ഴലവും നായകനായനൃപവീരനെസേവിച്ചലം * പ്രീതനായ്
സിംഹാസനംപുക്കിരുന്നീടുന്നേരം ഭൂദേവോത്തമന്തന്നെക്കാണാ
യിവരുന്നതും * ആദിത്യൻതാനൊഹവ്യവാഹനൻതാനൊമററി
ന്നിളശംതേജസ്സുമററാർക്കുമേകണ്ടില്ലല്ലൊ * ഇത്ഥമൊർത്തെല്ലാവരും
സംഭ്രമത്തോടുംഉത്ഥാനംചെയ്തുവസിച്ചീടിനാർസഭ്യന്മാരും *
തന്നുടെപുരോഹിതൻതന്നോടുംകൂടിയപ്പോൾ മന്നവൻതാനുമു
ത്ഥാനംചെയ്തുവണങ്ങിനാൻ — അദ്ധ്യായമൻപത്തുനാലുകതമാസ്സു
ന്നിതിപ്പോൾ ഉത്സാഹമോടെകേട്ടുകൊള്ളുവിൻകഥാശേഷം *

കേരള സാഹിത്യ അക്കാദമി

അമ്പത്തഞ്ചാം അദ്ധ്യായം.

കാഞ്ചനാസനെപുനരിരുത്തിയഥാവിധി പാദ്യമായപാ
ദ്യാർഘ്യാദികൊണ്ടുപൂജിച്ചീടിനാൻ * പാദാരവിന്ദങ്ങളിൽവീണുട
ൻനമസ്കരിച്ചാദരവോടുംവിനയാന്വിതനായിച്ചൊന്നാൻ * രാജ്യ
വാഹനബലകോശാദിസമസ്തവും പൂജ്യനാംഭവൽപാദാബ്ജങ്ങളിൽ
സമർപ്പിച്ചേൻ * എന്തൊൻവെണ്ടതിനിയെന്നരുളിച്ചെയ്യുന്നേരം
സന്തുഷ്ടാത്മനാവിപ്രശ്രേഷ്ഠനരുൾചെയ്താൻ * ഭൂപതികുലശ്രേഷ്ഠ
സാദരമിരുന്നാലും ഭൂപതീന്ദ്രാത്ഭുതമാകുമിപ്പിൻമുന്നെപ്പോലെ *
പിന്നെയുംമധുരമായ്ശോഭനവാക്യംകൊണ്ടു മന്നവനൊടുവിപ്ര
ശ്രേഷ്ഠനരുൾചെയ്താൻ * പുത്രപൌത്രാദിമിത്രകളത്രഭൃത്യാദികൾ
ക്കെത്രയുംസൌഖ്യമല്ലിനിന്നുടെരാജ്യത്തിങ്കൽ * യോഗവൈഭവ
ഗുണോപേതനായശേഷംപു ണ്യൈകനാംഭവാനൊഴിഞ്ഞാരിഹ
ലോകത്തിങ്കൽ * സപ്തദ്വീപങ്ങളെയുമടക്കിഭരിക്കുന്നൊ തുർവ്വീപാ
ലന്മാരെവംമുന്നുമുണ്ടായീലാരും * യാദവകുലംനിന്നാൽപാവിതമാ
യിതിപ്പോൾ ഖ്യാതിയുംജഗത്തിങ്കലേറെവെപരന്നിതു * ദിവ്യ
നാംനിന്നാലിന്നുദേവകൾപിതൃക്കളും ഹവ്യകവ്യാദികളാൽതൃപ്തരാ
യ്തുന്നാരല്ലൊ * അർത്ഥികൾധനംകൊണ്ടുലോകങ്ങൾഗുണംകൊ
ണ്ടും ആത്മനാസന്തുഷ്ടന്മാരായ്വന്നധരണിയിൽ * സത്യവാദികൾ

ളിൽവെച്ചുത്തമൻവരൊന്ന്യനെ നിത്യമാരൊന്നൊക്കെ കേട്ടുകാണ്മാനാ ശ്ശനന്നാഥം ● ഇത്ഥംശ്രീദേവൊത്തമഭാഷിതംകേട്ടനെരം പൃത്ഥ്വീന്ദ്രൻകാത്തവീര്യൻകൗതുകംപൂണ്ടുചൊന്നാൻ ● എന്നുള്ളത സാദ്ധ്യമായുള്ളതല്ലെ ശ്രീദേവന്മാർ സന്തുഷ്ടന്മാരായ്വന്നാൽ നരന്മാർക്കു ത്രയല്ല ● ജന്മസാഫല്യംമമവന്നിരിന്നിവിടെക്ക സന്തോഷത്തൊടുംദേവാനെഴുന്നെള്ളിയമൂലം ● ശുദ്ധമാസ്സന്നമമകുലവും ഞാനുമിപ്പൊ കൃതാത്ഥനായെൻദേവാനുഗ്രഹാൽ ● ഉണ്ടൊരാശങ്കയുള്ളിലിങ്ങനെദേവരൂപം കണ്ടതുമൂലമിപ്പൊളൈത്രയംവദ്ധിക്കുന്നു ● പണ്ടുഞാനെവംകണ്ടിട്ടില്ലാതതാകുന്നരൂപം കണ്ടനാമിനിക്കറിവിക്കണംദേവതാതപം ● സാമാന്യനായുള്ളൊരുദേവനല്ലാദേവാ നാമല്ലാതിരിച്ചറിഞ്ഞീടുവാനിനിക്കുതും ● ബ്രഹ്മെന്ദ്രൊപെന്ദ്രരുദ്രപാവകസൊമസൂര്യ്യ സന്തോദപ്രദപ്രഭാവന്മാവനിസ്സന്ദെഹം ശ്രൊതവ്യമെന്നാലെങ്കിലരുളിച്ചെയ്തീടെണം ശ്രീദേവാകൃതെദേവതാതപംതെനമസ്കാരം ● ഇത്ഥംഭൂപതിശ്രേഷ്ഠൻചൊദ്യം ചെയ്തതുകെട്ടു മുകുന്ദസഹസ്രംപൂണ്ടുവിപ്രരൂപിയുംചൊന്നാൻ ● നിത്യംനീപിതൃദേവാദികളെസംകല്പിച്ചു ഭക്തിയൊടുകൂടിഹവ്യകവ്യാദിദ്രവ്യങ്ങളാൽ ● യാതൊരുവനെപൂജിച്ചീടുന്നതവൻഞാനെ ജാതവെദസ്സന്നെല്ലാനാമമെന്നറികനീ ● ചൊല്ലുന്നുഹുതാശനനെന്നൊന്നെവിദ്വജ്ജന മെല്ലാരുമെന്നെവന്മമുഖമായതും ഞാനെ ● ആകയാൽസമസ്തദേവാത്മകനാകുന്നതു മെകനാംഞാനെന്നറിഞ്ഞീടുകധരാപതെ ● എങ്കൽനിന്നാകീടുംദ്രവ്യമൊന്നൊക്കെഞാനെല്ലാവക്കും സങ്കല്പാചിതംകൊടുത്തീടുമാറാകുന്നിതു ● സര്വ്വജന്തുക്കൾക്കുമെന്റെനാഗ്രഹംതെന്യാ തൃപ്തിവിശെഷപ്പെടത്തീടുമാറില്ലാമമ ● സപ്തദ്വീപാധിശനാകുന്നതുഭവാനെല്ലൊ തൃപ്തിയെവരുത്തെണമിനിക്കിന്നതിനാൽനീ ദ്വീപങ്ങൾതൊറുമുള്ളകാനനങ്ങളെയെല്ലാം ദീപിതനായുള്ളഞാൻഭക്ഷിപ്പനഖിലവും ● ആരാനുമെന്നുമുടക്കീടുവാൻവരുന്നാകിൽ വീരനാകിയഭവാനതിനെത്തടുക്കണം ● നിന്നൊരുവാൾകൊണ്ടുഹനിപ്പാൻവരുമെല്ലാം നിന്നൊടെതിരിട്ടുപൊരുത്തീടുവാനല്ലൊവരു ● പാവകനെവംപറഞ്ഞൊരനന്തരംനരദേവനരുൾചെയ്താരൊട്ടുമെമടിയാതെ ● എന്നുസംശയമതുസാധിപ്പിച്ചീടുവൻഞാ നന്തരമതിനില്ലെന്നർജ്ജുനൻചൊന്നനെരം ● അത്യന്തംതൊഷിച്ചപനാശീർവ്വാദവുംചെയ്തു അന്തദ്ധാനവുംപ്രാപിച്ചീടിനാൻവഹ്നിദേവൻ — അൻപത്തഞ്ചദ്ധ്യായവുംചൊല്ലിയെൻസംക്ഷെപിച്ചു സംപ്രീതിവരുവാനായ്കെട്ടുകൊള്ളുകിൻശെഷം ●

അമ്പത്താറാം അദ്ധ്യായം.

വൈഭവയസ്സുപൃഥ്വീപാലന്മാരെയുംതെഷാം ഗെഹങ്ങളും തൊഴുമയച്ചീടിനാൻപ്രീതിയൊടെ * തെരിലെറിനാൻധനഞ്ജ്യൊണംതങ്ങളൊടുംകൂടെ ശ്രെഷ്ഠന്മാരായവയസ്യന്മാരാംനൃപരൊടും ദെശങ്ങൾപുരങ്ങളുംഗ്രാമങ്ങൾഗൊഷ്ഠങ്ങളും ദൎശിച്ചങ്ങൊരൊരൊദിവ്യക്ഷെത്രങ്ങൾതീൎത്ഥങ്ങളും * വാഹിനികളുംകടന്നങ്ങുദിശിചെന്നു മൊഹനമായവിന്ധ്യാപൎവ്വതപാൎശ്വെപുക്കാൻ * അന്നെരംകാണായ്വന്നു കാനനംമനൊഹരം * ധന്യപാദപലതാഗുല്മസംകുലസ്ഥലം * സതതസഞ്ചാരചപലിസെവിതമണ്ഡപം വിസ്തൃതംവിഹംഗവൃന്ദാരാവകുലകുലം * താപസശ്രെഷ്ഠശിഷ്യജനകീൎണ്ണമാശ്രമമൊക്കെ നിൎമ്മലംനിഖിലലൊകാനന്ദപ്രദംദിവ്യം * പത്രപുഷ്പഫലപക്വസംയുക്തവൃക്ഷം പത്രികൾമധുവ്രതനാദമൊഹനകരം * ശൈത്യസൌരഭ്യമാന്ദ്യമായതമനൊഹരം പ്രീത്യാകണ്ടങ്ങൊട്ടാനന്ദമെവിനാൻനൃപാധിപൻ * തെരിൽനിന്നിറങ്ങിയന്നിന്ദ്രിയങ്ങളെജ്ജയി ച്ചാരാധിച്ചാരാമഗനിദെവനെധ്യാനംചെയ്താൻ * തൽക്കാലമനെകന്മാരായിസംഘത്തൊടും അഗ്നിദെവന്മാരുംവന്നംഗീകരിച്ചുതുടങ്ങിനാൻ * ആശ്രമശ്രീയമാഹന്തസന്ത്യജ്യശീഘ്രം മാശ്രയാംശൊപ്പുകലന്മാരായ ശിഷ്യഗണം ഉപതിയൊടുചെന്നുപറഞ്ഞൊരിതുമൂലം പാപമെന്നിയെമഹാനില്ലൊയമഫലങ്ങളും * വെറുതെജന്തുക്കളെക്കൊല്ലുന്നജനങ്ങൾക്കു ഉദിതമൊഴിഞ്ഞൊന്നുശെഷിപ്പതില്ലനൂനം * ഉപഗമതിനുടനത്തരംചൊല്ലീലെതും താപസശിഷ്യരെല്ലാമെന്നെയും വന്നുകണ്ടൊർ * അക്കാലംഞാനുംബാലലയിടെയില്ലാത്തൊരു തങ്കംകണ്ടുഗനിതാന്തമാശ്രമംഭരിപ്പിച്ചാൻ * നിന്നുടെരാജ്യമയൊദ്ധ്യാപുരംപ്രാപിച്ചിട്ടു ഞാനുമവിടെവസിച്ചീടിനെന്നതിന്മൂലം— നിന്നുടെപൂൎവ്വപിതാമഹനാന്ത്രയ്യാരുണൻ തന്നുടെപുത്രനായുപതിസത്യവ്രതൻ പിന്നെയുംത്രിശങ്കുവെന്നാണ്ടായിനാമമവൻ വന്നിതുചണ്ഡാലനായ്ഗുരുശാപത്താലപ്പൊൾ * മന്നവൻത്രയ്യാരുണനന്നെരാജ്യത്തിലാക്കി ചെന്നുകാനനംപുക്കുതപസ്സുതുടങ്ങിനാൻ * പരിപാലനയൊദ്ധ്യയുംരക്ഷിച്ചുവസിച്ചുഞാൻ സന്താപംത്രിശംകുവിന്നകാലംതീൎന്നുകൂടി * കൌശികപ്രസാദത്താൽ ത്രിശങ്കുവിശുദ്ധനായ് ആശയാനന്ദംപൂണ്ടുരാജ്യവുംവാണീടിനാൻ * പിന്നെശിഷ്യന്മാരായിച്ചെന്നുഞാനന്നെരം മന്നവൻകാൎത്തവീൎയ്യൻചെയ്യുകൎമ്മവുംകണ്ടെൻ * ഉതിയായ്കിടക്കുന്നൊരാശ്രമംകണ്ടുനെരം ജാതരൊഷെണശപിച്ചീടിനാനവനെഞാൻ * നിന്നെക്കാൾപ്രസിദ്ധനായ്മെല്ലിക്ഷീണസ്സാമാന്യയെ വന്നുടൻജനിച്ചീടും

നിന്നുടെനാമത്തോടും ധന്യനായൊരനുപൻപിന്നെനിൻകീൎത്തി
യെല്ലാ മനുതൊട്ടതിക്ഷീണമായ്ത്തുമറികനി * യാതനാമാനാചിത
നായ് ചമയുംനീയുംതവ ഖ്യാതിയുമജ്ജനനെന്നാവനായ്ത്തുമത്രെ *
സഹസ്രനാഗ്റ്റതപംകൊണ്ടുള്ളൊരുമതമെല്ലാം മഹതപരൈവൃഷ്ണി
ബാലകൻകളഞ്ഞിട്ടും * ബ്രഹ്മഹത്യാദോഷവുമുണ്ടാകാനിനക്കി
ന്നി ദുൎമ്മദംകൊണ്ടുയുദ്ധവരികമരണവും * ഇതിനെശാപംചെ
യ്യപ്പിന്നെയുംതപോബലാൽ തീൎത്തിട്ടുംവനംമുന്നെപ്പോലെനിൎമ്മി
ച്ചതെല്ലാ * ത്രിശങ്കുതനയനായുണ്ടായിഹരിശ്ചന്ദ്ര നാശകം
വൈരികളെജ്ജയിച്ചവാണനാനവൻ * ഇക്ഷ്വാകുവംശിക്കയാൽനി
ങ്ങടാകളസ്ത്രമവായ്ത്തൊൻ ദുഃഖവുംതീൎത്തുവസിച്ചീടിനെനിത്രനാ
ളും—ശാപത്തെകേട്ടനേരംകാൎത്തവീൎയ്യാൎജ്ജുനനും താപത്തെപ്പൂ
ണ്ടിവിതഹംകൎമ്മമെന്നോൎക്കയാൽ— അമ്പത്താറദ്ധ്യായവുംചൊല്ലി
യെൻനിങ്ങടാംകിളി ലിമ്പമുണ്ടെങ്കിലിനിച്ചൊല്ലുവൻകഥാശേ
ഷം *

അമ്പത്തേഴാം അദ്ധ്യായം.

വസിഷ്ഠതപോധനൻസഗരന്റെചരിതത്തെ രസിപ്പിച്ചിട്ടു
കഥാപലത്തുംപറഞ്ഞവൻ * ഭാൎഗ്ഗവിരമണനാംവൈകുണ്ഠനിക്കാലം
ഭാൎഗ്ഗവാന്വയത്തിങ്കൽരാമനായ്പിറന്നിതു * കേട്ടുകൊണ്ടാലുംവത്സ
തൽപ്രകാരങ്ങളെല്ലാം കേട്ടാൽവന്നിടുംമോക്ഷസിദ്ധിസംശയമെ
ന്നും—ഉണ്ടായികുശാംബനാംരാജാവുധൎമ്മജ്ഞനായ് ഉണ്ടായീലവ
നൊരുസന്തതിയന്നുകാലം * പുത്രനെവിശേഷമായിനിക്കുണ്ടാക
ണം പുത്രനെന്നപേക്ഷിച്ചുതപസ്സുതുടങ്ങിനാൻ * ഇക്കാലമക്കു
ശാംബന്റെപുത്രനായ്പിറന്നിതു ശക്രനുംഗാധിയെന്നുംവിഖ്യാതനാ
മത്തോടും * രക്ഷിച്ചുധൎമ്മത്തോടെഗാധിയുംമണ്ഡലം വിഖ്യാത
കീൎത്തിപൂണ്ടുവസിക്കുംകാലത്തിങ്കൽ * ഉണ്ടായിസത്യവതിയെ
ന്നൊരുപുത്രിതാനും തണ്ടാർമാനിനിയോടുതുല്യയായ്ഗുണങ്ങളാ
ൽ * തല്ക്കാലമൃചീകനായീടിനബ്രഹ്മജ്ഞൻ മുഖ്യനാംഋഷിയഗാധി
തന്നെയുംചെന്നുകണ്ടാൻ * കന്യാൎത്ഥിയായമുനിശ്രേഷ്ഠനന്ഥാശ്രമ
ത്തിനി നന്നായിരിക്കണമെന്നുള്ളാശയാലെ * ഗാധിയും
യഥാവിധിസല്കരിച്ചിതത്തിനാൻ സാദരംചോദിച്ചിതുവന്നകാര
ണത്തെയും * അന്നേരംഗാധിയോടുചൊല്ലിനാനൃചീകനും വന്ന
കാരണംചൊല്ലാംകേട്ടാലുംമഹാമതെ * താതനാനന്ദത്തോടുചോ
ന്നാൻനീയിനിശ്രേഷ്ഠസ്ഥനായ് ആദിതൃജന്മാരെയുമഹിമിതു

ത്തെയും * ദൈവതാപിതൃക്കളെയുംഭൂതഗണങ്ങളെയും സാദരംപ
ഞ്ചയജ്ഞത്താൽപ്രസാദിപ്പിക്കണം * എന്നതുകെട്ടൊരന്തപ
സ്സംസമൎപ്പിച്ചു വന്നിതുഭവാനൊടുകന്യാൎത്ഥിയായിട്ടുഞാൻ * അ
ൎത്ഥികളുപെക്ഷിച്ചതെപ്രയത്നംകൊണ്ടു സിദ്ധിപ്പിച്ചീടുമാന
ശീലന്മാർപലരുണ്ടു * ദൈവമുണ്ടവരിൽവെച്ചേഷനീവിദ്വാന്മാരി
ലാദരവെറുന്നൊരുസജ്ജനനല്ലൊനൂനം * എന്നൊരുത്തനിന്നെ
വന്നുകണ്ടിതുമഹീപതെ കന്യകതന്നെമമനൽകണംമടിയാതെ *
എല്ലാജാതിയുംകൊടുത്തീടണമൊരുത്തനു കല്യാണാംഗിയെയെ
ന്നറിഞ്ഞീടുകമല്ലൊസഭൈ * എങ്കിലിതിനിക്കാകിൽനല്ലതുവന്നുകൂ
ടും സങ്കടംനിനക്കൊരുജാതിയുംവരായല്ലൊ * ഇത്തരമൃചീകൻത
ൻവാക്കുകൾകെട്ടനെരം ചിത്തത്തിൽനിരൂപിച്ചുഗാധിയുംപലത
രം * വന്ദ്യരാജന്മുനികൊപനാൎവിരൂപനി കന്യകാസുകുമാ
രികൊമളാമനൊഹരി * തങ്ങളിലടുക്കയില്ലൊന്നുകൊണ്ടുമെപുന
രെങ്ങിനെകൊടുക്കുന്നതെന്നുടെമകളെഞാൻ * പുത്രിയെതരിക
യില്ലെന്നുഞാൻചൊല്ലീടുകിൽ ക്രുദ്ധനാംമുനിയെന്നെഭസ്മമാക്കീടു
മല്ലൊ * തീൎത്തീടുംമനൊരഥംനിവൃത്തിപ്പിച്ചീടുവാ നെങ്ങിനെയാ
വുന്നുകെന്നതുമറിഞ്ഞീല * എന്നതിന്നുപായമൊത്തന്നെരംമുനി
യൊടു മന്നവൻതാനുമ്പൊരത്തീടിനാനന്നാദരം * പണ്ടെയുണ്ടെ
ന്നാലൊരുസമയംചെയ്തിട്ടതു കൊണ്ടുഞാൻവിചാരിച്ചമിണ്ടാതെ
യിരിക്കുന്നു * എത്രയുംനല്ലപാത്രമെന്നുള്ളമൊദംകൊണ്ടും സത്യ
വിച്ഛെദംവരുമെന്നുള്ളഭയംകൊണ്ടും * ധൎമ്മത്തെച്ചിന്നമമമാനസം
ഡൊലായതെ ധൎമ്മജ്ഞനൊരുത്തമഭവൽസങ്കല്പംപ്രമാണമെ * ഗാ
ധിതൻവാക്കുകെട്ടുചൊല്ലിനാനൃചീകനും മെദിനീപതെകന്യാശു
ല്കമെന്തെന്നുചൊൽനീ * ശക്യമെന്നാകിലതുതന്നുടൻകന്യാത
ന്നെ കൈക്കൊള്ളാംയഥാവിധിതൃപ്തിവന്നീടുംവണ്ണം * എന്നതുകെട്ട
നെരംഗാധിയുമുരചെയ്താൻ കന്യകാശുല്കമമകെട്ടാലുംമഹാമു
നെ * ശ്യാമൈകകൎണ്ണങ്ങളായ് സഹസ്രംകുതിരകൾ സൊമസങ്കാ
ശങ്ങളായ് വെണ്മനിറത്തെയുള്ള * എന്നൊരുതരണമതിനെങ്കിൽ
ഞാനവയുമായ് അന്തികെവന്നീടുവനെന്നെഴുന്നൊള്ളിമുനി * വാ
രിധിയൊടുചെന്നുചൊദിച്ചാനൃചീകനും പാരാതെനൽകീടിനാനം
ബുധിവാജികളെ * ഭൂപതിചൊന്നഗുണസംഖ്യകളൊടുംകൂടി താ
പസൊത്തമന്നുനൽകീടിനാൻസമുദ്രവും * താനഥകൂലത്തിങ്കൽ
നിന്നുടൻകരെറിനാൻ അന്നിലമശ്വതീൎത്ഥമെന്നുചൊല്ലുന്നിതി
ന്നും * അശ്വസഞ്ചയത്തൊടുംതാപസൻപൊയവഴി അശ്വങ്ങളു
ടെശകൃന്മൂത്രങ്ങൾ വീണതാലെ * ഉണ്ടായിതശ്വശകൃദാഖ്യയാമമ്മ
ഹാനദി ചമസംഭവഗൊത്രൽപ്രവാഹത്തൊടുമതുകാലം * താപ

സൻകന്യാകല്പമാകിയപുരവരം പ്രാപിച്ചുവാജികളെഗാധിക്കുന്നൽകീടിനാൻ * കന്യകാരത്നത്തെയുമന്നേരംഗാധിതാനും വന്നാസന്തോഷത്തോടുമുടനെനൽകീടിനാൻ * താപസോത്തമൻവിവാഹംചെയ്തുയഥാവിധി ഭൂപതിതന്നാലനുജ്ഞാതനായ്നടകൊണ്ടാൻ * ആശ്രമത്തിങ്കൽചെന്നുപുക്കുതൻഭാര്യയോടു മാശ്രയാശനനെയുംരക്ഷിച്ചുമരുവിനാൻ * പതിതൻപ്രിയത്തെച്ചെയ്തീടുവാൻ ഋചീകനും രത്നകാഞ്ചനങ്ങളാൽനിർമ്മിച്ചഭവനവും * മാന്യങ്ങളായുള്ളാരാമങ്ങളുംവാപികളും ധാന്യങ്ങൾധനങ്ങളുംനാരികൾനരന്മാരും * ഭോഗസാധനങ്ങളുംനിർമ്മിച്ചമനസ്സിനാൽ രാഗവുമന്യോന്യംപൂണ്ടേകാന്തേമരുവിനാൻ * നിർമ്മിച്ചമനസ്സിനാൽ ധ്യാനേനസമസ്തവും ധർമ്മാർത്ഥസാധകങ്ങളുംചെയ്തു നിത്യം * മോദേനവാഴുംകാലമേകദാസത്യവതി സാദരംഭർത്താവിനെവന്ദിച്ചുചൊല്ലീടിനാൾ * ത്വൽപ്രസാദത്താൽകുലസന്താനവൃദ്ധ്യർത്ഥമായ് സത്പുമാനായിട്ടൊരുപുത്രനുണ്ടാകവേണം * മാതാവുമെറിട്ടിനിക്കെത്രയുംഗുണവാനായ് ഭ്രാതാവുമുണ്ടാകേണമെന്നാപേക്ഷിച്ചമൂലം * വേദമന്ത്രേണകൊണ്ടുരണ്ടുപിണ്ഡങ്ങൾനിജഭാമിനിയുടെകയ്യിൽനൽകിനാനൃചീകനും * ഭദ്രേകേളിതുനിനക്കമേകമെറെപിണ്ഡം പുത്രസംഭവപ്രദമുപഭോക്തവ്യമെടോ * ഭർത്താവിനോടുമന്ത്രപിണ്ഡങ്ങൾവാങ്ങിക്കൊണ്ടു സത്വരംമാതൃസമീപത്തെസംപ്രാപിച്ചവൾ * മാതാവിൻമന്ത്രപിണ്ഡംകൊടുപ്പാനുടങ്ങുമ്പോൾ ചേതസിനിരൂപിച്ചുചൊല്ലിനാൾജനനിയും * വത്സേകേളെല്ലാവരുംസൽഗുണവാന്മാരായ പുത്രന്മാരുണ്ടാവതിനിച്ഛിക്കുമെന്നറിഞ്ഞാലും * ആയതാൽനിന്റെപിണ്ഡമിനിക്കുതന്നീടുനീ ലോകപൂജിതനായതാപസൻതവപതി * തന്നുടെതപോബലംകൊണ്ടുസാധിക്കുമല്ലോ നിന്നുടെപുത്രൻഗുണോൽകൃഷ്ടനായ്വന്നീടുവാൻ * എങ്കിലങ്ങനെയാമെന്നവളുംനൽകീടിനാൾ മംഗലാംഗികളുപയോഗിച്ചുപിണ്ഡങ്ങളും * ഗർഭവുമിരുവർക്കുമുണ്ടായിതൽക്കാലം ഉത്പന്നകൗതൂഹലചിത്തമാരായിരുവർ * തല്ക്കാലമൊരുദിനംതന്നുടെയരികത്തു നില്ക്കുന്നപതിതന്നെകണ്ടൃചീകനുംചൊന്നാൻ * എത്രയുംരൗദ്രാകൃതികൈക്കൊണ്ടുതെളിവറ്റ വ്യത്യാസംവന്നുമന്ത്രപിണ്ഡങ്ങൾക്കെന്നറിഞ്ഞാലും * എന്തിനുമമനിയോഗത്തെലംഘിച്ചുവൃഥാ സന്താപമതുമൂലമുണ്ടാമെന്നില്ലറികനീ * നിന്മാതൃപിണ്ഡത്തിങ്കൽക്ഷത്രമാംതേജസ്സല്ലോ ബ്രാഹ്മതേജസ്സല്ലോനിൻപിണ്ഡമെന്നതിനാലെ * ക്ഷത്രാചാരതംഭവിച്ചീടുമെന്നറികനിൻ പുത്രനുമാതാവുതൻപുത്രനാമവൻഗുവി * ബ്രാഹ്മണാചാര്യയുക്തനായ്വരുമെന്നറിഞ്ഞാലും സാമ്രാജ്യമുണ്ടാ

സ്സുതംനിന്നുടെ തനയാഭം * ഭർത്താവിൻ വചനങ്ങളിത്തരം കേട്ടനേ ര മത്യന്തഭീതിയോടെ പതിയുമുരചെയ്താൾ * മൽപുത്രൻ ക്ഷത്രാചാരനായ്വന്നീടരുതെല്ലൊ തൽപുത്രനായിട്ടെല്ലൊ ഞാൻ പെററാൽവന്നതൊയം * മന്ത്രപിണ്ഡത്തിൻ ബലം നീങ്ങുകയില്ലെന്നാകിൽ സന്തതിക്കന്യതമുണ്ടായ്വന്നീടുന്നവർ * ക്ഷാത്രധർമ്മത്തോടു സംയുക്തനായ്വന്നായതുതൽ പൌത്രനാമവന്നതിന്നനുജ്ഞതന്നാൽ കിടണം * എങ്കിൽനിൻ പൌത്രൻ ക്ഷത്രാചാരനായ്വരികതെ സങ്കടമുണ്ടാകെണ്ട ചെതസി മനൊഹരെ * താപസെന്ദ്രനെവമനുജ്ഞനൽകിടിനാൻ താപവുംസത്യവതിക്കാത്മനി തീർന്നു തദാ * ദംപതിമാരുംപ്രീതിപൂണ്ടുവാണീടുംകാലം സംഭവിച്ചിതു പുത്രനൊന്നംതജമദഗ്നിയുടെ * ജാതകർമ്മാദികളുംചെയ്താനന്നൃചീകനും ജാതമൊദെന പെരുമിട്ടിതു ജമദഗ്നി * ലൊകവിഖ്യാതൻ ജമദഗ്നിയെന്നുകാലം ശൊകവുമകന്നിതു ദംപതിമാർക്കുമപ്പൊൾ * അതിമൊദെന സുമുഹൂർത്തംകൊണ്ടൃചീകനുമുപനയിച്ചിതു ജമദഗ്നിയാം തനയനെ * സാംഗമായുള്ള വെദംഗ്രഹിപ്പിച്ചിതു സർവ്വം ശാർങ്ഗപാണികംപ്രീതനായിതു തപൊധനൻ * പിന്നെയുമൃചീകനുണ്ടുപുത്രന്മാരണ്ടായ്വന്നിതു വെദവെദാംഗജ്ഞന്മാരായ് * ശുനഃപുച്ഛനും ശുനഃശെഫനും ശുനൊലാംഗൂലനെന്നവരുടെ നാമങ്ങളറിഞ്ഞാലും — അമ്പത്തെഴദ്ധ്യായവും ചൊല്ലിയെനിനിയുള്ളതു മന്പൊടുചൊല്ലീടുവൻ കെട്ടുകൊണ്ടാലുംനിങ്ങൾ *

അമ്പത്തെട്ടാം അദ്ധ്യായം

വിഖ്യാതനായഗാധിതന്നുടെ തനയനായ് അക്കാലംസത്യവതിതന്നുടെ ജനനിക്കും * വിശ്വവിഖ്യാതനായുണ്ടായ്വന്നാനവനെല്ലൊ വിശ്വാമിത്രാഖ്യൻ തപൊവീര്യശൌര്യങ്ങളൊടും * സ്വർഗ്ഗ്യമെന്നൊടെറം വർദ്ധിച്ചുമലമവൻ സതപരാജ്യമുപെക്ഷിച്ചു കാനനം പൂകാൻ * വിപ്രത്വംപ്രാപിച്ചിതു തപസാം ബലംകൊണ്ടു തൽപ്രകാരങ്ങളെല്ലാം ചില്ലാടു ചൊല്ലീടുവൻ — അംബരീഷനു നരമെധം ചെയ്തീടുവാനായ് സ്സുതകനായ ശുനഃശെഫനെ നൽകീടിനാൻ താപസനൃചീകനക്കാലത്തു വിശ്വാമിത്രൻ താപം കൂടാതെരക്ഷിച്ചീടിനാനവനെയും * അക്കഥയൊക്കെ ചൊൽവാനില്ലവസരം ജമദഗ്നിതന്നവസാനകഥ ചൊല്ലുവൻ കെട്ടാലും നീ — എങ്കിലൊ ജമദഗ്നിപ്രദക്ഷിണം ചെയ്തു പാകനാശനങ്ങളും തീർത്ഥങ്ങളെല്ലാമാടി * സമ്പാദിച്ചീടും കാലമിക്ഷ്വാകുവംശത്തിങ്കൽ സഞ്ജാതൻ പ്രസെന

ജിതനാകിയനൃപശ്രേഷ്ഠൻ * തന്നുടെമകളായരേണുകാമനോഹരി കന്യകാതന്നെയപേക്ഷിച്ചിതുജമദഗ്നി * ശാപശങ്കിതനായ ഭൂപതികന്യാരത്നം താപസേന്ദ്രനുകൊടുത്തീടിനാൻമടിയാതെ * നിർമ്മലാംഗിയെവിവാഹംചെയ്തുജമദഗ്നി നന്മയോടിനല്ലൊരാശ്രമമുണ്ടാക്കിനാൻ * ഗൃഹസ്ഥാശ്രമത്തെയുംരക്ഷിച്ചുധർമ്മത്തോടെ മഹത്വംവളരുമാറിരിക്കുംകാലത്തിങ്കൽ * രുമണ്വാൻസുഷേണോത്തമംവസുവുംവിശ്വാവസു ക്രമത്താലേവംനാലുപുത്രന്മാരുണ്ടായ്വന്നു — അക്കാലംഭൂമിദേവിഭൂമിഭാരത്തെക്കൊണ്ടു ദുഃഖിച്ചുദേവകളുമായ്ചെന്നുവിരിഞ്ചനെ * കണ്ടുസങ്കടമറിയിച്ചനേരത്തുധാതാവുണ്ടായതാപത്തോടുംപാൽക്കടൽതീരംപുക്ക * ദേവകളോടുംമുനിമാരോടുംവേദംകൊണ്ടു ദേവദേവനെസ്തുതിച്ചോരനന്തരംനാഥൻ * പ്രത്യക്ഷീകരിച്ചരുളിച്ചെയ്താൻഭൂഭാരംഞാൻ സത്വരംതീർത്തീടുവൻപോയാലുമെങ്കിൽനിങ്ങൾ * എന്നരുൾചെയ്തനേരംധാതാവുംദേവകളും വന്നസന്തോഷത്തോടുംപോന്നുമന്ദിരംപുക്കാർ * വൈകുണ്ഠൻനിജാംശത്താൽമായയാജമദഗ്നി യാകിയമുനിപ്രവരാശ്രമംപ്രവേശിച്ചാൻ * രത്നസംസ്ഥിതമായവൈഷ്ണവധാമമതിഭൂഷംഗർഭേധരിച്ചുളാരേണുകയും * അർക്കനെസഹിച്ചുകൂടാതൊളതേജസ്സിനാൽ നോക്കിക്കൂടാതെചമഞ്ഞാളഥരേണുകയും * ഗർഭവുംപൂർണ്ണമായിശോഭനമുഹൂർത്തംകൊണ്ടു ഭക്തൻവിചാരിച്ചിതുലോകരക്ഷാർത്ഥമായി * ഉത്ഭവിച്ചോരനന്തൻദേവകൾസന്തോഷിച്ചാ അപ്സരസ്സുകളെല്ലാംനൃത്തവുംതുടങ്ങിനാർ * ഗന്ധവാഹനന്താനുംമെല്ലമായ്‌വീശിനാൻ ഗന്ധപുഷ്പസമൂഹംപെയ്തുമധുരമായ് * ഉജ്വലിച്ചീടുന്നിതുനിർമ്മലാഗ്നികളും സജ്ജനഹൃദയവുംപ്രസന്നമായ്ചമയുന്നു * സിദ്ധന്മാർക്കെല്ലാമുള്ളിലാനന്ദംവളരുന്നു * താപസവരന്മാർക്കും ചാരണവരന്മാർക്കും താപവുംതീർന്നുജ്വലിച്ചീടുന്നുദയാഹീനം * സാരജ്ഞന്മാരാംവിദ്യാധരന്മാർമോദിക്കുന്നു * ജാതനായോരനന്തനെക്കണ്ടുജമദഗ്നി മോദവാരിധിതന്നിൽമഗ്നനായ്മേവുന്നേരം * കേൾക്കായിതശരീരിവാക്കുമാകാശമാർഗ്ഗേ ഭാഗ്യവാനായനിനക്കിപ്പൊളുണ്ടായപുത്രൻ * ത്രൈലോക്യത്തിങ്കൽശ്രേഷ്ഠനായുള്ളതുമൊരൊളുന്ന മാലോക്യവരവൈചേതസിവിചാരിക്കിൽ * അന്യശസ്ത്രാസ്ത്രശാസ്ത്രശൗര്യവീര്യങ്ങൾകൊണ്ടും ഉത്തമൻതപോദാനപ്രതാപൈശ്വര്യങ്ങൾകൊണ്ടും * വിക്രമബലനയോപായധർമ്മങ്ങൾകൊണ്ടും ഉൽകൃഷ്ടവിദ്യാവിനയാചാരാദികൾകൊണ്ടും * ഇങ്ങിനെയൊരുപുമാനില്ലെന്നുവന്നുകൂടും മംഗലാത്മാവെനാരായണനസമനിവൻ * ഇത്തരമശരീരിവാക്കുകേട്ടനന്തരം ചിത്താനന്ദവുമേറ്റംവർദ്ധിച്ചതെന്നതചൊൽവൂ * ജാതകർമ്മവുംചെയ്തുശിഷ്യസഹായ

ത്തോടും ജാതാനുരാഗംപതിയോടുംവാണോരനന്തരം ✱ രാമനെന്നാത്മജന്നാമവുംവിളിച്ചിതു സാമോദംരമിപ്പിച്ചാൻലോകരെയെല്ലാമവൻ ✱ താതനക്കാലമുപനിച്ചിതുകുമാരനെ വേദശാസ്ത്രങ്ങളെല്ലാംശിക്ഷിച്ചുപഠിപ്പിച്ചാൻ ✱ ചെന്നിതുവയസ്സുമീരെട്ടുരാമനുപുന രന്നൊരുദിനംതാതൻകാനനമകംപുക്കാൻ ✱ കുസുമസമിൽക്കുശാദികളാഹരിപ്പാനായ് പ്രസന്നനാകയുമാശ്രമാജിരമെല്ലാം ✱ അടിച്ചുതളിച്ചുടൻവാരികൊണ്ടുപോയീടുവാൻ ഘടത്തെയെടുത്തുടൻ പുഴക്കുപോയീടിനാൾ ✱ രാമനെപ്പർണ്ണശാലനോക്കുവാനാക്കിവെച്ചു ഭാമിനിരേവാതീരെചെന്നുനിന്നതുനേരം ✱ ക്ഷോണീന്ദ്രനായ കാർത്തവീര്യനെസ്ത്രീകളുമായ് കാണായിജലക്രീഡചെയ്യുന്നതുമപ്പോൾ ✱ കണ്ണുകളായിരവുംകയ്യുകളായിരമതൊന്നോടു വിണ്ണവർനാഥനിപ്പോളപ്സരസ്ത്രീകളോടും നർമ്മദാനദിയുടെനിർമ്മലതോയംകണ്ടിഹ നർമ്മാർത്ഥംവരികയോചെയ്തതെന്നോരോതരം ✱ ചിന്തിച്ചുചിന്തിച്ചതിവിസ്മയപ്പെട്ടുചിത്ത മന്തരാതമാനികളുകംപൂണ്ടുനിന്നാളവൾ— അങ്ങനെജലക്രീഡാദ്ധ്യായമമ്പത്തെട്ടാമ തിജ്ജനത്തിന്നുപറഞ്ഞിടുവാൻ പണിയത്രെ.

അമ്പത്തൊമ്പതാം അദ്ധ്യായം.

കാർത്തവീര്യനാംനിജസ്ത്രീജനത്തോടുംകളി ച്ചാനന്ദയാരാജധാനിക്കെഴുന്നള്ളാനുടൻനടകൊണ്ടാൻ ✱ ആവിലമായജലംകണ്ടുരേണുകയപ്പോൾ രേവാതീരത്തുകൂടെക്കിടപ്പാകിയകൊട്ടു ✱ ചെന്നുനിർമ്മലജലംമുക്കുവാൻതുടങ്ങിയപ്പോൾ കണ്ണിനാനന്ദംവരുമാറുടൻ കണ്ടിടിനാൾ ✱ കന്ദർപ്പസമനായസാൽവശ്രപനെനിജ സുന്ദരഗാത്രിയായവപ്പുരയോടുംകൂടി ✱ എണ്ണമെകണ്ടീലൊരമ്പതിമാരെപ്പന്ന ഭിങ്ങനെവയൊത്തുപലാവണ്യാദികളോടും ✱ അന്യോന്യമുള്ളോരനുരാഗാനുകൂല്യാദിയും ധന്യമിതന്നേഹമെന്നുചിന്തിച്ചുരേണുകയും ✱ തന്നെത്രവനിൽക്കുന്നേരംപോയിതുചിത്രരഥൻ സന്തോഷംജലാന്തികംപ്രാപിച്ചുരേണുകയും ✱ ഹസ്യപാദാസ്യങ്ങളുമുപേക്ഷയാളുപ്രീതിപൂണ്ടും ചിത്രഭാനുവിനെയുംവന്ദിച്ചുവേഗത്തോടെ ✱ കുടത്തിൽജലംകോരിസ്വാശ്രമത്തിനുപോവാൻ സംഭ്രമത്തോടുംനടകൊണ്ടിതുരേണുകയും ✱ അന്നേരംസമിൽക്കുശാദ്യാഹാരികളായ തന്നുടെപുത്രന്മാരുമായ്ജമദഗ്നിമുനി ✱ മദ്ധ്യാഹ്നാതപമേറുവനചംക്രമണത്താ ലെത്രയുംവിയർത്താറാതുളന്നാഹൃത്തോടും ✱ വന്നാതാതനെക്കണ്ടുരാമനാംപുത്രൻപാത്രം തന്നുടെകയ്യിൽവാങ്ങിവ്യാസിയുംനാൽ

കിടിനാൻ * താൻപിന്നെതാലവ്യജനംകൊണ്ടുവീശിവീശി സാം
പ്രതംതളൎച്ചയുംപൊക്കിനാനന്ദംമന്ദം * ഉണ്ടായപരിശ്രമംതീൎന്നു
നൊക്കീടുന്നെരം കണ്ടീലാപൎണ്ണശാലതന്നിൽപത്നിയെയെങ്ങും *
പുകയുംകണ്ടീലടുക്കളയിലതുകണ്ടു മനമെശൊകാകുലനായതാ
പസൻചൊന്നാൻ * ഉണ്ണിനിൻമാതാവെങ്ങുപൊയിതുചൊല്ലീടു
നീ യെന്നതുകെട്ടുരാമൻതാതനൊടറിയിച്ചാൻ * മാതാവുകടവുമാ
യ്പൊയിതുപാനീയാൎത്ഥം മാമരാലെന്നെപ്പുറത്തിവിടെയാക്കിയി
പ്പൊൾ * വൈകുവാൻമൂലമെന്തെന്നതുമെയറിഞ്ഞീല ന്നാകു
ലംപൂണ്ടുരാമൻചൊന്നതുകെട്ടനെരം * രെണുകാവരവുംവഴിനൊക്കി
ത്താപസവരൻ ക്ഷീണനായിതന്നീടുന്നെരത്തുരെണുകയും * ഭൎത്താ
വുവരാത്തിങ്കൽനിന്നുവന്നിരിക്കുമി ന്നെത്രയുംകൊപമായിവൈകിയ
തിനിക്കിപ്പൊൾ * ദുൎന്നിമിത്തങ്ങളുണ്ടുകാണുന്നുപലതരം എന്നു
ടെപുത്രന്മാൎക്കുംഭൎത്താവുതാനിക്കുമി * ന്നെന്തൊരാപത്തെന്നറിഞ്ഞീ
ലഞാനൊയ്യപാപം സന്താപമെതാനുമുണ്ടാകയില്ലതുമൂലം * രാ
ജശ്രീകണ്ടുമൊഹിച്ചീടുകയെന്നതും തെജസ്വികൾക്കമാപത്ത
തിനാലുണ്ടാകയും * ഇത്തരമൊരൊന്നൊൎത്തുരെണുകാപൎണ്ണശാല
യ്ക്കത്തിയനെരംകാണായ്വന്നിതുഭൎത്താവിനെ * പുത്രന്മാരെയുംക
ണ്ടുമാനസംതെളിഞ്ഞവൾ പൃത്ഥ്വിയിൽകലശവുംവെച്ചുടൻവണ
ങ്ങിനാൾ * ക്രുദ്ധനായ്ജമദഗ്നിചൊദിച്ചാനതുനെരം ചിത്രമെവൈകു
വാൻമൂലമെന്തെന്നുചൊല്ലീടുനീ * നൎമ്മദാതന്നിൽവെള്ളംമുക്കുവാ
ൻചെന്നനെരം നൎമ്മംചെയ്തീടുന്നൊരുഭൂപനെക്കാണായ്വന്നു * ത
ൻമൂലംജലമെല്ലാമാവിലമാകയാൽഞാൻ നിൎമ്മലമാവൊളവുംതീര
ത്തുപാൎത്തീടിനെൻ * പിന്നെഞാൻതെളിഞ്ഞപാനീയവുംമുക്കി
ക്കൊണ്ടു വന്നിതുവൈകീടുവാൻകാരണമിത്രെയുള്ളു * ക്രുദ്ധനായ്
ജമദഗ്നിചൊല്ലിനാനതുനെരം വൃത്താന്തമെല്ലാമുള്ളിലറിഞ്ഞുതൻദുരാ
ചാരെ * നിസ്ത്രപെനീയുമൊരുരാജനന്ദനനെയല്ലൊ ചിത്തക്ഷൊഭ
വുമുണ്ടാംരാജഭൊഗങ്ങൾകണ്ടാൽ * ദുസ്സഹമല്ലൊനൂനംപ്രകൃതിവി
ഭൊന്മാൎക്കും കൂറുമില്ലിനിക്കുനീജീവിച്ചിട്ടിനിയെതും * ക്രുദ്ധനായൊ
ത്തജമദഗ്നിതൻനെത്രാഗ്നിനാ ദഗ്ദ്ധയാമിവളെന്നുതൊന്നുമാറൊ
ന്നുനൊക്കി * പുത്രന്മാർനാൽവരൊടുംചൊല്ലീനാൻതപൊധനാ
ൻ എത്രയുംപാപീയസീയായിതുമാതാവിപ്പൊൾ * കൊല്ലുക
തിവളെയെന്നുള്ളിലൊൎത്തീലെനിങ്ങൾ കൊല്ലുകതെന്നുനിരൂപി
ക്കെണ്ടപുത്രന്മാരെ * കൊല്ലേണമിവളെയിന്നില്ലസംശയമെതും
നല്ലതുവരുംനിങ്ങൾക്കെന്നുടെചൊല്ലുകെട്ടാൽ * സ്ത്രീവധത്തി
നദൊഷമുണ്ടെന്നുതൊന്നിടുകിൽ ആയവൊളംവൈകാതെചെയ്തിട്ടു
വിൻപ്രായശ്ചിത്തം * ഭ്രാതാവാകിലുംമാതാവാകിലുംകൊൽകെയ്യു

ള്ള താതൻ ചൊല്ലിയാലതിനില്ലൊരു ദൊഷമെന്നാൽ ● പന്നഗശ ഷ്ഠ്യായയൊടംഗ്ലേഛിയെന്നാകിലും മതിന്നമാതെക്കണമെന്നെങ്ങിവനെര ക്ഷിക്കാവു ● നല്ലതാകിലു തിസ്സതെന്നാലുമച്ഛൻ ചൊന്നാൽ വല്ല തുംപുത്രന്മാൎക്കൎത്തവ്യമെന്നവത്രെ ● ഇതിനെ ധൎമ്മാനുശാസന മെന്നതുകെട്ട തങ്ങളിൽനൊക്കീടിനാരന്യൊന്യംപുത്രന്മാരും● ലം ഘിച്ചീടരുതെല്ലൊതാതശാസനമാക്കും എങ്കിലുംമാതാവിനെക്കൊ ല്ലുവാൻ ദണ്ഡമത്രെ ● ആസുരകൎമ്മമെന്നൊൎത്തുമണ്ടാൻസ്വയശൊ ത്രനും വസുവുംവിശ്വാവസുവാകിയതനയനും ● ഞാൻഞാനല്ലി തുചെയ്വാൻചെയ്കിലൊചെയ്യാലുമെ ന്നങ്ങുസാകരത്തൊന്നുവിവിധ വാക്യങ്ങളാൽ ● അച്ഛൻ തന്നുടെ കൊപംശമിപ്പൊളുവുംപൊരക്ക ന്നിച്ഛപൂണ്ടൊരുപന്മാരായിനിന്നീടിനാർ — അദ്ധ്യായമൻപ ത്തെഴൻപതായിതുശെഷമിതി ലത്ഭുതശയ്യങ്ങുകെൾപ്പാനെങ്കിലൊ ചൊല്ലാമെല്ലൊ ●

അറുപതാം അദ്ധ്യായം.

കൊപാവെശത്താൽകലുഷാത്മാവാം ജമദഗ്നി ശാപംചെ യ്തിതുപൂൎവ്വപുത്രന്മാർനാൽവരെയും ● ബൊധമില്ലാതനിങ്ങൾ്ഗുരു ശാസനത്തെയു മാരിയാസ്സമൂലംകാനനവാസികളായ് ● വ്യാധ രൂപികളായ്താണീടുവിനെന്നിവണ്ണം ക്രൊധെനശപിച്ചഥരാമനെനൊ ക്കചെയ്താൻ ● നിനക്കുപിതൃഭക്തിയുണ്ടെന്നാകിൽതനയാ ലിനി ക്കവെണ്ടിവധിക്കേണം നീമാതാവിനെ ● മനക്കാമ്പിങ്കൽവിചാരി ക്കെണ്ടതില്ലെന്തും കനക്കെദൊഷമുണ്ടിവൾ്ക്കെന്നറികനീ ● താതഭാഷണമിത്ഥംകെട്ടരാമനും പിതൃ പാദാന്തെ നമസ്കരിച്ചഞ്ജ ലിപൂണ്ടുചൊന്നാൻ ● സത്യമെന്നറിഞ്ഞാലുംഞാൻ പറഞ്ഞിടുന്ന തു കൎത്തവ്യമെന്നാൽ തന്നെ താതശാസനംനൂനം ● കൃത്യമിതകൃ ത്യമിതെന്നുള്ളവിചാരമൊ തതാഗ്രതെ നായലൊൻ തന്നാൽകൎത്തവ്യ മല്ലൊ ● ഗുരുവാക്യത്തെലംഘിച്ചീടരുതെന്നപൂൎവ്വ രറിയാവിതു ഭവൽ്വചനംപ്രമാണമെ ● കാൎയ്യാകാൎയ്യവുംധൎമ്മാധൎമ്മവുംവിചാരം ചെ യ്യാൎയ്യന്മാർ പറയുന്നതവശ്യംകൃത്യമല്ലൊ ● ഇങ്ങിനെരാമവാ ക്യംകെട്ടടൻ ജമദഗ്നി തിങ്ങിനകൊപത്തൊടുംസംവിശ്ലഥനശ സ്ത്രം ● എടുത്തുരാമൻകയ്യിൽകൊന്നാലുമെന്നുചൊല്ലി ക്കൊടുത്താ ൻകുമാരനുംതൊഴുതുവാങ്ങികൊണ്ടാൻ ● ഹന്യതാമിയംശീഘ്രം ഹന്യതാമിതിതാതൻ ചൊന്നതുകെട്ടുരാമൻനിൎഗ്ഗുണമതിദ്രുതം ● അമ്മതന്നുത്തമാംഗംഛെദിച്ചാനതുനെരം നിൎമ്മലാംഗിയുംമരിച്ചുവീ

യിൽവീണാളല്ലൊ ● അന്നെരംതന്നെരാമൻകഴുത്തിലെവാളുംവീ
ണു വന്നാസന്താപത്താലെരാമനുംവീണാനല്ലൊ ● അച്ഛിശീമന
സ്സിലെകൊപവുംവീണുപുന രാശ്ചൎയ്യമത്രെപാൎത്താൽദൈവത്തിൻ
വിലാസങ്ങൾ ● കൊപമാംചണ്ഡാലനെതീണ്ടാതെയുള്ളജനം
താപസെന്ദ്രന്മാരിലുമായില്ലെല്ലൊലൊകെ ● കൊപമൊട്ടടങ്ങി
യനെരത്തുജമദഗ്നി താപമൊട്ടെറുകയാലൊരൊന്നെനിരൂപിച്ചാ
ൻ ● കഷ്ടമെത്രയുമിന്നുഞാൻചെയ്തകൎമ്മമയ്യൊ ദുഷ്ടരിൽവച്ചുമുമ്പ
ന്നിനിക്കായ്ക്കാണ്ടെനെല്ലൊ ● വ്യൎത്ഥമായ്വന്നുമുന്നംചെയ്തൊരുത
പസ്സെല്ലാം മൎത്ത്യജന്മവുംമമനിഷ്ഫലമായിതെല്ലൊ ● ബ്രാഹ്മണ
ജന്മത്തിനുംസാഫല്യമില്ലെന്നായി ധാൎമ്മികന്മാരാൽബഹിഷ്കൃതനാ
യ്ക്കുവന്നെനെല്ലൊ ● ഇത്ഥമൊരൊന്നൊൎത്തുള്ളിൽമൊഹിച്ചുകിടക്കു
ന്ന പുത്രനെക്കണ്ടുകാരുണ്യംപൂണ്ടുജമദഗ്നി ● സാദരമെടുത്തെഴു
ന്നെല്പിച്ചാശ്വസിപ്പിച്ചു മൊദമൊടുത്സംഗെചെൎത്തംഗങ്ങൾതലൊ
ടിനാൻ ● കൈനനച്ചക്ഷികളുംതുടച്ചുവെള്ളംതളി ച്ചാനനപ
ത്മംപ്രസാദിപ്പിച്ചുവാത്സല്യത്താൽ ● ചൊല്ലിനാനനുസരിച്ചാ
ത്മജൻതന്നൊടപ്പൊൾ ഇല്ലല്ലൊനിന്നെപ്പൊലെധൎമ്മജ്ഞന്മാരാ
യാരും ● ഇപ്പൊനായ്ചമഞ്ഞുഞാൻനിന്നാലെനിനക്കിനി ശ്രെ
യ്യംവളരെന്റൊതെകതിയുണ്ടാകുലം ● ദുഷ്ടമായകൎമ്മംചെയ്തുമത്ത്യ
ള്ളതം ദുഃഖിക്കവെണ്ടവത്സനല്ലതുവരുംമെലിൽ ● സന്തുഷ്ടനാ
യെനഹമൊക്കുകാരണംനിന ക്കെന്തൊരുവരംവെണ്ടതെന്നതുപറ
ഞ്ഞാലും ● ദുൎല്ലഭമെന്നാകിലുമിപ്പൊഴെതരുവൻഞാ നില്ലസംശയ
മെതുമത്രവാഞ്ഛിതംതവ ● ചൊല്ലുകമടിക്കെണ്ടനീയപെക്ഷിക്കു
ന്നതു വല്ലതുംനൽകീടുവനെന്നതുകെട്ടനെരം ● അച്ഛനുവാത്സ
ല്യമൊട്ടെറെയുണ്ടെങ്കിലെന്നി ലിഷ്ടമാകുന്നതിപ്പൊൾചൊല്ലുവൻ
ദയാനിധെ ● മാതാവുമുന്നെപ്പൊലെയുണൎന്നുവന്നീടണം ഭ്രാതാ
ക്കന്മാരുംശാപംതീൎന്നുവന്നായീടെണം ● പ്രായശ്ചിത്തങ്ങളെല്ലാം
ഞാൻതന്നെചെയ്തീടുവൻ ന്യായത്തെനിരൂപിച്ചുവിധിക്കെവെ
ണ്ടുഭവാൻ ● ഇങ്ങിനെരാമവാക്യംകെട്ടൊരുജമദഗ്നി തിങ്ങിനമൊദ
ത്തൊടെനൽകിനാനനുഗ്രഹം ● എല്ലാമെൻമകനൊത്തവണ്ണമെ
ന്നതുംചെയ്താൻ കല്യാണഗാത്രിതാനുമുണൎന്നെഴുന്നെറ്റാൾ ●
ശെഷമെറെയൊന്നാവുമെതുമൊന്നറിയാതെ ഭൎത്താവിൻപാദങ്ങളി
ലാദരാൽവണങ്ങിനാൾ — അദ്ധ്യായമറുപതുചൊല്ലിയെനിനിയും
ഞാൻ നിയതമൊട്ടൊട്ടുസംക്ഷെപിച്ചുചെയ്തീടുവൻ ●

അറുപത്തൊന്നാം അദ്ധ്യായം.

ഉത്ഥാനംചെയ്തിന്നരെണുകയന്നെരം ഭൎത്താവിൻപാദങ്ങളിൽ വണങ്ങിച്ചൊല്ലീടിനാൾ * അല്പജ്ഞാനിൎവ്വൌപതിച്ചൊരുനെരത്തുകണ്ടെൻ ഞെത്രയുമത്ഭുതമായൊരുസ്വപ്നമിത്ഥം ഭൂസുരപ്രവരന്മാരിരുപെർവന്നുമന്ദ ഹാസവുംചെയ്തുമന്ദമെന്നൊടുചൊല്ലീടിനാർ * മാതാവെനാടന്നാലുംഞങ്ങളൊടൊക്കെപ്പൊക നാമരാൽതെക്കഴിക്കിന്നാശുപൊകുന്നനെരം * കാണായിതൊരുപുരംപൊന്മയമായിട്ടപ്പൊൾ കാണായിതവിടെജ്ജ്വലിച്ചൊരുപുരുഷനെ * ഞ്ഞൈഞാൻചെല്ലുന്നതുകണ്ടുസംഭ്രമത്തൊടു മാമരാൽവന്ദിച്ചുമന്ദംചൊല്ലിമധുരമായ് * വിപ്രശാപത്താലന്നുതിമദൃശ്യംമല്ല മൽപ്പുരൊമാംഗവന്നുകണ്ടവാറെല്ലാതവ * ഭൎത്താവുതന്നെകെൾപ്പിച്ചുതമസന്തുഷ്ട്യാചിരം തത്രൈവവസിക്കെന്നുചൊല്ലിയൊരനന്തരം * ഞാനിന്നെറ്റിതുവൊന്നുമെവെളിക്കെണ്ടാ മാനസാനന്ദംപൂണ്ടുവസിക്കയഥാസുഖം * അന്നെരംജമദഗ്നിപത്നിയെ ഗാഢഗാഢം നന്നായാശ്ലെഷംചെയ്തു പുത്രന്മാരെയുമെല്ലാം * ആശ്വസിപ്പിച്ചനെരംരാമനെവിശെഷിച്ചു മാശ്ലെഷംചെയ്തുസന്തൊഷിപ്പിച്ചൊരനന്തരം * മാതാവിൻപാദങ്ങളിൽവന്ദിച്ചുരാമൻചൊന്നാ നാധിപ്പൂണ്ടതിദ്ദീനമാകിയമുഖത്തൊടും * എന്നെന്നാളുംപാപികളായൊരുമില്ലവനിയിൽ എന്നതിൻപ്രായശ്ചിത്തംചെയ്വാനായടവിയിൽ * ചെന്നുഞാൻതപസ്സുചെയ്തീടുവാനായിക്കൊണ്ടിട്ടിന്നനുഗ്രഹിക്കെണംമാതാവെമടിയാതെ * സ്ത്രീഹത്യബ്രഹ്മഹത്യാപാപവുംപൂണ്ടുഴവി ലൊകനിന്ദിതനായ്ഞാൻവാഴണ്ടീലിനിയെന്നും * എന്നുചൊന്നൊരുരാമൻതന്നെരെണുകാദെവി തന്നുടെമടിയിൽവെച്ചാശ്ലെഷംചെയ്തുചൊന്നാൾ * നിന്നൊളംധൎമ്മിഷ്ഠനായൊരുമില്ലറിഞ്ഞാലു മെന്നുടെമകനുണ്ടൊപാപങ്ങളുണ്ടാകുന്നു * സൎവ്വധൎമ്മാൎത്ഥജ്ഞനായ്പ്രാജ്ഞനായ്തപസ്വിയായ് സൎവ്വവെദാന്തകനായ്തീൎത്ഥശൌൎയ്യങ്ങളൊടും * വൃദ്ധസെവികളിൽവെച്ചാഗ്ര്യനായ്ശ്ശ്രമാന്യനായ് സത്യസന്ധഹിതനായതിശാന്താത്മാവായ് * ജീവിക്കലൊകമെല്ലാമുള്ളനാളെക്കുമവാ നെയ്യംഭെമ്പതിമാരംനൽകിനാനനുഗ്രഹം * ഇങ്ങിനെപിതാക്കന്മാർതമ്മെയുംശുശ്രൂഷിച്ചു മംഗലംപൂണ്ടുവസിച്ചീടിനാരെല്ലാവരും— അക്കാലംജമദഗ്നിക്കൊമ്പിൽതൊന്നീപുന രുൾക്കണ്ണിയുണ്ടുപത്നികെശപ്പുത്തികളെന്നു * തൽപ്രീതിവരുത്തുവാൻഗൊലൊകംപ്രാപിച്ചവൻ ഉല്പന്നഭക്തിയൊടുംസ്തുതിച്ചാൻപലതരം * പ്രീതയായ്സുരഭിയുംതന്നുടെസഹജയാം വെദ്രുപിണിസുശീലാഖ്യയെനൽകീടിനാൾ * കണ്ണാ

ണ്ടുസുശീലയെപ്രീതനായ്ജമദഗ്നി പുക്കിതാശ്രമത്തുങ്കൽകൌതുക സമന്വിതം ॥ തന്നുടെവത്സനൊടുംകൂടവെസുശീലയും ॥ വന്ന താപസപ്രവരാശ്രമെനിന്നിടിനാൻ ॥ അൎഘ്യാദികൊണ്ടുപൂജി ച്ചെത്രയുംപ്രസാദിച്ചു സല്ക്കരിച്ചിതുമുനിപത്നിയുംസന്തൊഷത്താ ൽ ॥ തല്പയൊഘൃതാദികൾകൊണ്ടുഹൊമവുംചെയ്തു വിപ്രദെവ താപിതൃപൂജയുംചെയ്തുനിത്യം ॥ പുത്രന്മാരൊടുംനിജപത്നിതന്നൊ ടുംകൂടി വത്തിച്ചുജമദഗ്നിനിത്യസന്തുഷ്ടനായെ— അദ്ധ്യായമറുപ ത്തൊന്നായിതു പുനരിനി ചിത്തകൌതുകത്തൊടുചൊല്ലുവൻകഥാ ശെഷം ॥

അറുപത്തിരണ്ടാം അദ്ധ്യായം.

ഇത്ഥംവത്തിക്കുംജമദഗ്നിക്കുകാലംപല വത്സരംകഴിഞ്ഞി തുനന്ദനന്മാരുമായെ ॥ സവ്വധമ്മങ്ങൾവെദവെദാംഗതത്വവെദി സവ്വശാസ്ത്രജ്ഞനായരാമനുഭക്തിയൊടെ ॥ നിത്യവുംഗുരുജനശു ശ്രൂഷാനിരതനായ് ചിത്തസന്തൊഷംചെയ്താൻമാതൃഭ്രാതാക്കന്മാ ൎക്കും ॥ ഇങ്ങിനെവാഴുംകാലംരാമനുമൊരുദിനം മംഗലവാചാപിതൃ മാതൃപാദാംഭൊരുഹം വന്ദിച്ചുചൊല്ലീടിനാനിനിക്കുപിതാമഹൻ തന്നുടെപാദാംഭൊജംവന്ദിപ്പാൻപൊകവെണം ॥ കാണെണമെ ന്നെനിക്കാകാംക്ഷിച്ചുപിതാമഹി താനുമച്ചിതുവിശെഷിച്ചുള്ളതന്മാ രെയും ॥ മല്പിതാമഹനുമുണ്ടൊരപ്രമമെന്നില്ലാത മിപ്പൊളെപൊ വാൻനിങ്ങളനുജ്ഞനല്കീടണം ॥ രാമഭാഷിതംപിതാക്കന്മാരുമെ വംകെട്ടു രൊമാഞ്ചത്തൊടുംബാഷ്പംവാൎത്തുഗൽഗദവാചാ ॥ ഗാ ഢമായാലിംഗനംചെയ്തുചുംബിച്ചുകൂട്ടി ഗൂഢസന്തൊഷത്തൊടുംരാ മനൊടുരചെയ്താർ ॥ എങ്കിലൊപിതാമഹനുംപിതാമഹിക്കുംനീ സങ്കടംപൊക്കീടുവാൻചെന്നുകണ്ടാലുമിപ്പൊൾ ॥ തൽപ്രീതിവരു ത്തുവാനിരിക്കകിതെല്ലുമല്ല അല്പകാലംകൊണ്ടിങ്ങുവന്നീടെണമെങ്കിലൊ ക്കെ ॥ കാൽക്ഷണംകാലംനിന്നെപിരിഞ്ഞാൽപൊറുക്കമൊ ലക്ഷ ണങ്ങളുമില്ലന്നാസ്സുഖംനീകൂടാഞ്ഞാൽ ॥ ശക്തിയില്ലല്ലൊനി ന്നെപ്പിരിഞ്ഞുവാണീടുവാൻ വ്യക്തംനീയാത്രമാവെന്നുചൊല്ലെണ്ട തില്ലയെല്ലൊ ॥ തന്മാത്രവുംപിതാമഹനിച്ചയെന്നാകിലൊ ശ ക്തിപൂൎവ്വകംപ്രപിതാമഹനെയുംകാണ്ക ॥ നമ്മുടെപൂൎവ്വന്മാരെല്ലാം മഹിമാനന്മാർ മിന്നുമഹീതലത്തിങ്കലുണ്ടായീലെന്നുചൊല്ലാം ॥ ചെന്നുനീയവരെകണ്ടീടാതവണ്ണമെന്ന നന്ദനന്മാരെയുംനൽകി നാർപിതാക്കന്മാർ ॥ രാമനുംപ്രദക്ഷിണംചെയ്തുവന്ദിച്ചുകൂപ്പി പ്ര

മഥിതചപലനായിനടന്നുമന്ദംമന്ദം * ചെന്നിതുപിതാമഹൻതന്നുടെയാശ്രമത്തിൽ നിന്നപ്പൊൾകാണായ്വന്നിതത്ഭുതംപലതരം * സ്വാദ്ധ്യായഘൊഷാദികളായുള്ളവിചിത്രങ്ങൾ വാഴ്ത്തുവാൻപണി സത്യലൊകത്തിന്നൊക്കമെല്ലൊ * പൎണ്ണശാലാന്തെപരമാസനെ കാണായിതു ധന്യനാമൃചീകനെപാവകനെന്നപൊലെ * തന്നുടെസത്യവതിയാകിയപത്നിയൊടും വഹ്നിയുംപെരിപാലിച്ചനാഥമൊദപൊലെ * ദക്ഷിണയൊടുംപുനഃരദ്ധ്വരമെന്നപൊലെ തൽക്ഷണെധൃതിയൊടുമഗ്രെചെന്നിതുരാമൻ * ആരൊരുബാലൻതപൊരാശിയെത്രയുമിവൻ സാരനൊരുത്താളുംസൎവ്വലക്ഷണപ്രപൂജിതൻ * പ്രശ്രയഗാംഭീൎയ്യാദിഗുണങ്ങളുള്ളബാലൻ സുശ്രീമാനെന്നിവണ്ണമെത്രയുംകൌതുഹലാൽ * നില്ക്കുമ്പൊൾവീണുനമസ്കരിച്ചൃചീകനൊടെ തൽകുലനാമങ്ങളുമുച്ചരിച്ചനന്തരം * പ്രീതമാനസന്മാരായെഴുന്നെല്പിച്ചുശീഘ്രം സാദരംവെവ്വെറെവന്ദിച്ചിതുരാമൻതാനും * ആശ്ലെഷംചെയ്തുപുനരുത്സംഗെചെൎത്തുപിന്നെ സാശ്രുലൊചനങ്ങളാൽതന്മുഖംപാൎത്തുപാൎത്തു * അന്യൊന്യമനാമയംചൊദ്യംചെയ്തനന്തരം പിന്നെയുംപിതാക്കന്മാൎക്കെല്ലാമെസുഖമല്ലി * എന്നെല്ലാംചൊദിച്ചൊരുതൻപിതാമഹൻപാദം വന്ദിച്ചുരാമൻതാനുംകുശലമത്രെയെന്നാൻ * പ്രീതനാംപിതാമഹൻതന്നെയുംശുശ്രൂഷിച്ചു മൊദമൊടിരുന്നിതുചിലമാസങ്ങൾതത്ര * പിന്നൊരുനാൾപിതാമഹൻതന്നുടെപിതാവിനെ ചെന്നുകാണെണമെന്നുകല്പിച്ചുരാമനപ്പൊൾ * വന്ദിച്ചുപിതാമഹനൊടനുജ്ഞയും വാങ്ങി നന്ദിച്ചുപിതാമഹൊദ്ദിഷ്ടവൎത്മനാശീഘ്രം * ചെന്നുടനൌൎവ്വാശ്രമംപ്രാപിച്ചുതൻപദമല്ലൊ വന്ദിച്ചുപിന്നെച്യവനാംഘ്രികൾ വണങ്ങിനാൻ * ഔൎവ്വനുംച്യവനനുമാശീൎവ്വാദവുംചെയ്തു സൎവ്വസൌഖ്യങ്ങളൊടുംചിലനാൾകഴിഞ്ഞപ്പൊൾ * ഭൃഗുമാമുനിതന്നെ ചെന്നുവന്ദിക്കെണമെ ന്നകതാരിങ്കൽശ്രദ്ധാമുഴുത്തുരാമൻതാനും * ഔൎവ്വനെക്കൊണ്ടുംപിന്നെച്യവനൻതന്നെക്കൊണ്ടും സൎവ്വസൌഖ്യാൎത്ഥംചൊല്ലിപ്പിച്ചുകൊണ്ടനുജ്ഞയും * വെഗത്തിൽഭൃഗുമുനീന്ദ്രാശ്രമംപുക്കീടിനാൻ നാകത്തിൽസുകൃതികൾചെന്നാകംപൂകുംപൊലെ * ഭൃഗുതാപസപ്രവരാശ്രമംവൎണ്ണിപ്പതി ന്നഖിലയൊഗീന്ദ്രന്നുമില്ലസാമൎത്ഥ്യമൊൎത്താൽ * ബ്രഹ്മലൊകത്തിനൊക്കുന്നാശ്രമംകണ്ടുരാമൻ തന്മനതാരിൽവളൎന്നൊരുവിസ്മയത്തൊടും * ഭൃഗുതൻപാദങ്ങളിൽവീണുടൻവണങ്ങിനാൻ ഭൃഗുതൻപത്നിയാകുംഖ്യാതിതൻപാദങ്ങളും * വന്ദിച്ചുവിനീതനായ്നിന്നരാമനെക്കണ്ടു നന്ദിച്ചുസന്തൊഷമാശീൎവ്വാദവുംചെയ്താർ * കുശലംവിചാരിച്ചനെരത്തുരാമൻതാനും കുശലമെല്ലാവൎക്കുമെന്നുരചെയ്തീടിനാൻ * ശുശ്രൂഷാനി

ഭക്തനായാശ്രമത്തിങ്കൽത്തന്നെ നിഷ്കള്മഷസൌഖ്യംപൂണ്ടുവസിപ്പാൻ ചിലദിനം * രാമനെ ഭൃഗുമുനിസല്ക്കാരപൂർവ്വംവിളിച്ചേകാന്തേ ചൊല്ലീടിനാൻ നാമൊക്കെലോകങ്ങൾക്കെല്ലാം * നല്ലതുവരുത്തുവാൻ സമർത്ഥനായ നിന്നൊടല്ലൽതീർപ്പതിന്നായിട്ടൊന്നുണ്ടു ചൊല്ലുന്നതൊൻ * സത്വരംഹിമാചലംപുക്കുനീമഹേശനെ ഭക്തിയെക്കൈക്കൊണ്ടു സേവിച്ചീടണംവഴിപോലെ * നിന്നുടെഭക്തികൊണ്ടുംതപസ്സുകൊണ്ടുംനാഥൻ പന്നഗവിഭൂഷണൻപ്രീതനായ്വരുമല്ലോ * പ്രീനായനിന്നാൽമതമെല്ലാമേനൽകുംനാഥൻ ഒന്നുണ്ടുവരുണ്ടുവിശേഷിച്ചുപിന്നെയുംദേവൻ * അസ്ത്രഗ്രാമത്തെവരിച്ചീടണംവിശേഷിച്ചും കർത്തവ്യംദേവന്മാർക്കുണ്ടതെത്രവലുതെന്നിയേ * അസ്ത്രസാദ്ധ്യം കൈക്കൊണ്ടിനാൽദേവന്മാർക്കുഹിതാർത്ഥമായ് മൃത്യുശാസനൻതന്നെ സേവിക്കവഴിയേനീ — അദ്ധ്യായമറുപത്തുരണ്ടുംതാനിത്ഥംചൊന്നാ നന്ദിദേവൻചൊല്ലീടുവൻകേട്ടാലുംകഥാശേഷം *

അറുപത്തിമൂന്നാം അദ്ധ്യായം.

ഇത്ഥംഭൃഗുവിനാലുക്തനായൊരുരാമൻ ഭക്ത്യാഭൃഗുവിനെവന്ദിച്ചാൻപ്രീതിയോടെ * ഗാഢമായാലിംഗനംചെയ്തുവിശേഷം കൂടെമൂർദ്ധ്നിചുംബിച്ചയച്ചോരനന്തരം * മറ്റുള്ളമുനീശ്വരന്മാരെയുംനമസ്കരിച്ചററമില്ലാത്തഭക്ത്യാചിന്തിച്ചുമഹേശ്വരം * ദേശങ്ങൾഗിരികളുംവനങ്ങൾനദികളും മറ്റുംതാപസപ്രവരാശ്രമങ്ങളുമെല്ലാം * ക്ഷേത്രങ്ങൾതീർത്ഥങ്ങളുംകടന്നുവേഗേനപോയ് ഗോത്രാധീശനായഹിമവാൻതന്നെക്കണ്ടു * പർവ്വതാധിപനെവന്ദിപ്പതിനായ്ത്തന്നെ ദിവ്യന്മാർകളിച്ചിരുന്നീടിനശിഖരേശം * പക്ഷികൾമൃഗങ്ങളുംസിദ്ധചാരണന്മാരും യക്ഷഗന്ധർവ്വാദികളുപ്പനാദിജാതം * വൃക്ഷങ്ങൾലതകളുംകന്ദരദേശങ്ങളും പുഷ്കരിണികളുമത്രയുംമനോഹരം * തത്രതത്രവനിയിലെനടന്നുകണ്ടനേരം മൈത്ര്യംമനോഹരമായൊരുപൊയ്കകണ്ടാൻ * തത്തീരെവിമലമാമാശ്രമംതീർത്തുകൊണ്ടു ശുദ്ധനായിരുന്നുടൻതപസ്സുതുടങ്ങിനാൻ * ശാകമൂലാംബുഫലഭോജനനായനുദിനം രാഗാദിദോഷങ്ങളുമകലെവെടിഞ്ഞവൻ ഇന്ദ്രിയങ്ങളെയെല്ലാമടക്കിവഴിപോലെ ചന്ദ്രശേഖരൻതന്നെധ്യാനിച്ചുനിശ്ചലം * പഞ്ചാഗ്നിമദ്ധ്യസ്ഥനായ്ഗ്രീഷ്മകാലത്തുപിന്നെ ചെമ്മെവർഷകാലത്തിങ്കൽനനഞ്ഞിട്ടും * ശിശിരകാലത്തിങ്കലാകണ്ഠജലത്തിലുമുള്ളമണയാതെതപസ്സുചെയ്തീടിനാൻ * കാമാദിശത്രുക്കളെജയി

ച്ചജിതാത്മാവായ്മാമരിപാദങ്ങളെയുറപ്പിച്ചുകതാരിൽ * ചന്ദ്രജാലങ്ങളെയും സഹിച്ചു സദാകാലം സ്ഥാനാവിധിനാനായ്മൌനിയായ്നഷ്ഠിതാത്മാവായ്* ജിതപത്മാസനനായ് പ്രാണായാമവും ചെയ്തു ഏതമയവായുവിനെയടക്കിവിരാകലം * നിത്യവും യമനിയമാസന പ്രാണായാമ പ്രത്യാഹാരമെന്നപൂരകധ്യാനമദ്ധ്യാനത്തോടും * ഉറച്ചു സമാധിപൂണ്ടിരുന്നാനിളകാതെ കാമ്യാനന്ദിനമാഹാരാദികകളെല്ലാം * ശോഷിച്ചുനിവാസസ്ഥമാകിയശീപംപോലെ ക്ഷോഭിച്ചുലോകങ്ങളും തപസ്സിൻപ്രഭാവത്താൽ — ബ്രഹ്മാണ്ഡമറുപത്തുമൂന്നാം ഞാനിത്ഥം ചൊന്നേൻ ഉത്തമകഥാസാരം ചൊല്ലുവനിനിയും ഞാൻ *

—:o:—

അറുപത്തിനാലാം അദ്ധ്യായം.

ശ്രീമഹാദേവൻതന്നെത്തന്നുള്ളിലുറപ്പിച്ചു രാമനിങ്ങിനെ സദാതപസ്സു ചെയ്യുംകാലം * ദിവ്യന്മാരായ ഗുരുശ്രേഷ്ഠന്മാരതുകേട്ടു സർവ്വരുമൊരുമിച്ചു കൌതുകത്തോടുംകൂടി * കാണേണം മുനിബാലൻതന്നുടെ തപോബലം ക്ഷോണീമണ്ഡലത്തിങ്കലില്ലപോലാരുമേവം * ഭൃഗുവുമത്രിതാനും ക്രതുവും ജാബാലിയും മൃകണ്ഡുവാമദേവാദിത്ര്യാദിമുനീന്ദ്രന്മാർ * രാമനെ വന്നുകണ്ടു സംഭാവിച്ചോരനേരം രാമനുമർഗ്ഘ്യാദികൾകൊണ്ടു പൂജിച്ചീടിനാർ * ആശീർവ്വാദവും ചെയ്തു താപസശ്രേഷ്ഠന്മാർ മാന്ദ്യപുണ്യക്ഷേത്രങ്ങൾതോറും പോയ്ത്തഥവിനാൽ * ശങ്കരനുമന്നേരം കാമ്പിൽനിരൂപിച്ചാനെങ്ങലെ ഭക്തിക്ഷമാപ്പെത്രയുണ്ടിവനുള്ളിൽ * എന്നാദിയെന്നെ മനക്കല്ലിച്ചു മഹേശൻ ചെന്നിതു മൃഗവ്യാധരൂപിയായ് രാമനുമ്പിൽ * രക്താന്തനേത്രങ്ങളും മഞ്ഞനിറവും പൂണ്ടു തുംഗമായ ഹനുബാഹുക്കളുംസങ്ങളും * വക്രമാറിനൃകായ പിംഗലശ്മശ്രുക്കളും ഉജ്ജ്വലിച്ചോരു താമ്രകേശവും ദുർഗ്ഗന്ധവും * മുള്ളുള്ള വള്ളികൾകൊണ്ടംഗങ്ങൾ വ്രണപ്പെട്ടു ഉള്ളുന്ന ജന്തുക്കളെക്കടിച്ചു ഭക്ഷിക്കയും ഉരുവേഗത്താലൊരോവൃക്ഷങ്ങൾതകർത്തരി ഘോരമായൊരു വില്ലും ധരിച്ചു ബാണങ്ങളും * പാംസുജാലവുമണിഞ്ഞെത്രയുംകനത്തൊരു മാംസഭാരവും വഹിച്ചാർത്തനായ്വന്നിടിനാൻ * പൊന്മുതാർകരെനില്ലുന്നൊരു വൃക്ഷത്തിന്നുലയ്ക്കാതെ മാംസഭാരമിറക്കി ശ്രമത്തോടും * വൃക്ഷത്തിൻതണലിൽ വന്നിരുന്നു കോപംതീർത്തു തൽക്ഷണേനൊക്കീടിനാൻ നാലുദിക്കിലുമവൻ * മദ്ധ്യാഹ്നകാലേ കുളിച്ചു പാസാനവും ചെയ്തു തന്റെ ആശ്രമസ്ഥലെ നില്ക്കുന്ന രാമൻതന്നെ * കണ്ടു

സന്നിധൌചെന്നുചാപബാണങ്ങളോടും ഉണ്ടായമൊദത്തൊടുമ
ഞ്ജലിചെയ്തുനിന്നാൻ ✱ അതിഗംഭീരസ്വരംകൊണ്ടവൻചൊല്ലീടി
നാ നപ്പൊഴെജമദഗ്നിപുത്രനൊടതിദ്രുതം ✱ ഭൂസുരപ്രവരകെൾ
ഞാനൊരുമൃഗവ്യാധൻ വാസമീവനത്തിങ്കലാകുന്നിതിനിക്കെ
ടൊ ✱ ആശരാദികൾപൊലുമിവിടെവരികയി ല്ലീശനാകുന്നതു
ഞാനിദ്ദേശത്തിന്നിത്യം ✱ സൎവ്വത്രസമാത്മാവായ്സഞ്ചരിക്ക
യുംചെയ്യും സൎവ്വജന്തുക്കളുടെമാംസവുംഭുജിച്ചീടും ✱ പിത്രാദി
ബന്ധുക്കളുമില്ലിനിക്കൊരുവരും വൃത്രാരാതിയെപ്പൊലുംഞാനുമാന
വുമില്ല ✱ കൃത്യാകൃത്യാദിസദസദവസ്ഥകളിലും ചിത്തത്തിൽവി
ശെഷമില്ലെന്നുമെനിരൂപിച്ചാൽ ✱ എല്ലാമറിഞ്ഞിരിക്കുന്നിതെന്ന
വസ്ഥകൾ ചൊല്ലിയെന്നുമുഖംനിന്നൊടുസകലവും ✱ നീയാ
രെന്നിനിപ്പറഞ്ഞീടണമെന്നൊടിപ്പൊൾ പൊയ്യുരചെയ്തീടരുതെ
ന്നൊടുവിശെഷിച്ചും ✱ നിന്നുടെവൃത്താന്തവുമെന്നൊടുചൊല്ലീ
ടണം ഇന്നദെശത്തുനിന്നുവന്നിതെന്നതുംപുന രിന്നതിനായ്ക്കൊ
ണ്ടുനീയിങ്ങനെനിൽക്കുന്നതും ✱ എങ്ങാനുംപൊവാനായ്പൊന്നീടിവി
ടെവരികയൊ ചങ്ങാതിയായിട്ടാരുംകൂടയില്ലല്ലൊതാനും ✱ ഇത്ഥം
വ്യാധൊക്തികൾകെട്ടുരാമനന്നേരം സുസ്ഥിരമവാങ്മുഖനായ്ക്ഷ
ണകാലംനിന്നാൻ ✱ ആരിവനാകുമെന്നതുമെയറിഞ്ഞില വാ
രിദഗംഭീരമാംനാദവുമുണ്ടുപിന്നെ ✱ വിസ്പഷ്ടാക്ഷരങ്ങളായീടിന
വാക്കുകളും പ്രസ്പഷ്ടങ്ങളായ്വരുമീടുമംഗങ്ങളും ✱ കാൺകെപൊൾ
ദ്വിജാതിയെന്നതുമെതൊന്നിലുമെ നൊക്കുമാകൃതിയുംകണ്ടാലുമദ്ഭു
തംതൊന്നും ✱ ഇത്തരംവിചാരിച്ചുനിൽക്കുമ്പൊൾനിമിത്തങ്ങ ളെ
ത്ര്യംശുഭങ്ങളായ്തൊന്നായിതാശ്രയം ✱ മദ്ധ്യസ്ഥവാചാപറഞ്ഞീടി
നാനന്നെരം വ്യാധനെനൊക്കിപ്പുനരെങ്കിലൊകെട്ടാലുംനീ ✱ രാ
മനെന്നല്ലൊനാമമിനിക്കുജമദഗ്നി മാമുനിയല്ലൊതാതനമ്മരെണുക
യല്ലൊ ✱ ഗുരുശാസനംകൊണ്ടുതപസ്സുചെയ്തീടുവാ നരണ്യംതന്നിൽ
വന്നുവസിച്ചീടുന്നെനിപ്പൊൾ ✱ ശങ്കരനായസകലെശൻത്രിലൊ
ചനൻ തിങ്കൾചൂടിനദെവൻതന്നെസ്സന്തൊഷിപ്പിച്ചാൽ ✱ ഭക്ത
വത്സലനായഭഗവാനെന്റെമുമ്പിൽ പ്രത്യക്ഷമാവൊളവുമത്രെ
യവസിക്കണം ✱ ഇങ്ങിനെനിരൂപിച്ചുഞാനിഹവസിക്കുന്നു എ
ങ്ങാനുമകലത്തുപൊയ്ക്കൊൾകവെണംഭവാൻ ✱ എന്നുടെനിയമ
ത്തിന്നന്തരംവരുമല്ലൊ നിന്നൊക്കണ്ടാലുംപിന്നെനിന്നൊടുപറ
ഞ്ഞാലും ✱ വന്ദ്യൻനീയെന്നാകിലുംജാതികൊണ്ടൊക്കുന്നെരം നി
ന്ദ്യനെന്നതിന്നൊരുസന്ദെഹമില്ലയെല്ലൊ ✱ ഇത്തരംരാമവാക്യം
കെട്ടൊരുകിരാതനും ക്രുദ്ധനായ്ജമദഗ്നിപുത്രനൊടുരചെയ്താൻ ✱
എന്നുകാണുന്നതെന്തെങ്ങാനുംപൊയ്ക്കൊള്ളണമെന്നൊനീചൊ

നായമില്ലിപ്പോളൊന്നുകൊണ്ടും * എന്നുടെവാസസ്ഥാനമിവിട മറിയേണം നിന്നൊടുപിഴച്ചതുമില്ലഞാനെന്തുമൊത്താൽ * എന്നതുകെട്ടരാമൻപിന്നെയുമുരചെയ്താൻ നിന്ദയുണ്ടല്ലൊനീചജാതികൾക്കകതാരിൽ * മൃഗവ്യാധന്മാരതിക്രൂരന്മാരല്ലൊളുവി സകലപ്രാണികളെക്കൊല്ലുകയല്ലൊശീലം * ആരെയുംകൃപയുമില്ലാതമത്രുദ്ധിയുമില്ലാ പാരുഷ്യമായവാക്കുംകൎമ്മവുമുണ്ടുതാനും * സജ്ജനാം പരിവർജ്ജിക്കുന്നതുമാംപ്ലവം ദുർജ്ജനങ്ങളിൽമുമ്പുണ്ടെന്നതുകൊണ്ടല്ലയൊ * നിന്നുടെജാതിദോഷമൊന്നുമിപ്പൊഴ്പൊലുമേള്ളണം അന്യദേശങ്ങളിൽനിന്നെന്തിനുവെകിക്കുന്നു * പൊകനീലിവിടെനിന്നെന്നുണ്ടായിനിക്കുകിൽ പൊകണമെന്നുതൊന്നിച്ചിട്ടവൾദുരാത്മാവെ * എന്നുടെനാഥൻപരമെശ്വരൻമഹാദെവൻ തന്നുടെ പാദാരവിന്ദയുഗംതന്നാണെന്നാണ * രാമഭാഷണംകെട്ടുസംപ്രീതിമുഴുത്തുള്ളിൽ സൊമശെഖരൻവ്യാധരൂപിയുമതുനെരം * കൊപിച്ചിട്ടെന്നപൊലെമെല്ലമെനാദംകൊണ്ടു താപസനായരാമൻതന്നൊടുചൊല്ലീടിനാൻ * നിന്നുടെപ്രവസിതമെത്രയുംവ്യൎത്ഥമത്രെ മുന്നമെയറിഞ്ഞിരിക്കുന്നിതുവൃത്താന്തംഞാൻ * രാജമാനികളിൽമുമ്പനായനിയെവിട്ടതു മൂൎദ്ധന്യനായപരമെശ്വരനെവിട്ടതു * മെയ്യല്ലാതതപസ്സുഫലമെവിട്ടതു സാദ്ധ്യമല്ലാതകൎമ്മമുദ്ധന്മാരാരംഭിക്കും * ക്ലേശിച്ചീടുന്നുമവരെന്നതിനിമിത്തമായവൃഥാ നാശത്തിന്നൊരുമൂലമായ്ത്തതപസ്സുരത * വിരുദ്ധലൊകാചാരനാകിയ ശങ്കരനെ ഭക്തന്മാരെന്തൊസെവിച്ചീടുന്നുനീയെന്നിയെ * പൂജ്യനാം ഗിരിശനുംപൂജകനായനീയും ചെയ്യുന്നതൊക്കെയൊത്താൽയൊഗ്യമെത്രയുമെടൊ * നിനക്കുസെവിപ്പതിന്നീശ്വരനായിട്ടിന്നു നിനച്ചുകണ്ടാൽമറ്റില്ലായിമലൊകത്തിങ്കൽ * ബ്രഹ്മഹത്യാദൊഷമുണ്ടുള്ളതിമയക്കും സമ്മതംബുധന്മാരാൽസെവ്യസെവകഭാവം * ധൎമ്മംചൊല്ലുഹിംസയെന്നുണ്ടുനിന്നുള്ളിലെങ്കിൽ രാമയെക്കൊന്നീട്ടുവാനെന്തുതൊന്നിയതെടൊ * എതൊരുജാതിക്കുള്ളധൎമ്മമിലൊകത്തിങ്കൽ മാതാവുതന്നാക്കലച്ചെയ്യുന്നകൎമ്മമൊത്താൽ * ജന്തുവൃന്ദത്തെക്കൊന്നുമാംസഭക്ഷണംചെയ്തു സന്തതമെന്നുവിധിവിഹിതം ഞങ്ങൾക്കെല്ലാം * നന്നായിപ്പരധൎമ്മാദകഹിതപ്രദം നിന്ദ്യമാകിലുമിഹസ്വധൎമ്മമെമാക്ഷകരം * പ്രായശ്ചിത്തംകൊണ്ടുപൊംമറ്റുള്ളദൊഷമെല്ലാം പ്രായശ്ചിത്തവുമില്ലമാതാവുതന്നെക്കൊന്നാൽ * തീൎത്ഥമായതുംപുണ്യക്ഷേത്രമായതുമുള്ളി ലൊൎത്തിട്ടുംഗുരുവുംദൈവതവുംമാതാവല്ലൊ * ഇതരദൊഷത്തെക്കാൾകഴിപ്പല്ലൊബുധന്മാരു മാതൃനിപാതദൊഷമല്ലമെങ്കിലുംകാണും * രാമനൊന്നിലെന്നമുണ്ടെന്നുധരിച്ചാലും എന്തിനുമൂഢാത്മാവാമെന്നൊഞാൻപറയുന്നു *

കാമാരിയായദേവൻവ്യാധനായ്വന്നീവണ്ണം രാമനോടുരചെയ്താനി ത്തരംബഹുവിധം — അദ്ധ്യായമറുപത്തുനാലിതഥമുരചെയ്തു ന ന്ദ്യാനന്ദനകേട്ടുകൊള്ളുവിൻചൊൽവനിന്നും.

—◦◦◦—

അറുപത്തഞ്ചാം അദ്ധ്യായം.

ഇത്തരംവാക്കുകേട്ടുരാമനംവിചാരിച്ചു മൃത്യുശാസനനോടുപി ന്നെയുമുരചെയ്താൻ * ആരാകുന്നതുഭവാനെന്നോടുചൊല്ലീടണം നേരോടെമനക്കാമ്പിലൊന്നുണ്ടുതോന്നുന്നുമെ * ആകൃതികണ്ടുംവ ചോരീതികൾകേൾക്കകൊണ്ടും പ്രാകൃതപുരുഷനല്ലെന്നുഞാൻക ല്പിക്കുന്നേൻ * സർവ്വജ്ഞതെന്നതോന്നുംനിന്നുടെവാക്കുകേട്ടാൽ ദി വ്യന്മാരാരാനുമൊയ്യിങ്ങിനെവന്നതിപ്പോൾ ഇന്ദ്രനോബ്രഹ്മനോ യമനോവരുണനോ ചന്ദ്രനോപവനനോസൂര്യനോധനേശനോ* സ്കന്ദനോധിഷണനോധാതാവോവിധാതാവോ ചന്ദ്രചൂഡനോ ഭവാനാരെന്നുപറയണം * ഭഗവാൻവിഷ്ണുമഹാമായാവിയെന്നുകേ ൾപ്പു സകലേശ്വരൻപുരുഷോത്തമനതാനോഭവാൻ * എന്നിയെ ജഗന്നാഥൻപരമേശ്വരൻദേവൻ ചന്ദ്രശേഖരൻത്രിപുരാന്തകൻ പരമാത്മാ * സർവ്വജ്ഞനാത്മാരാമനീശ്വരൻസനാതനൻ ശർവ്വനം ബികാപതിശങ്കരൻജഗന്മയൻ * സച്ഛന്നചാരിശിവനിങ്ങിനെ വേഷത്തോടും മല്പിതൃഭ്രമിപ്പിപ്പാനെഴുന്നെള്ളുകതാനോ * നി ശ്ചയമല്ലെന്നാകിലിങ്ങിനെവരാരുന്നാം തല്പദങ്ങൾമമശരണംന മോനമഃ * തൽസ്വരൂപത്തെമമകാട്ടിത്തന്നിനിഭക്തവത്സലമമ ഹൃദിശങ്കയുംകളയണം * ഇത്ഥംപറഞ്ഞുപത്മാസനസ്ഥിതനായ്ക ണ്ണടത്താരിൽശിവൻതന്നെധ്യാനിച്ചുമരുവിനാൻ * ആത്മനികണ്ടുമ ഹേശംപരംപരാത്മാനമാത്മാരാമംത്രീക്ഷണമീശ്വരംമഹേശ്വരം * പ്രീതനായ്ക്കണ്ണുമിഴിച്ചാശുനോക്കീടുന്നേരം ഭൂതേശനായമഹാദേവ നെക്കാണായ്വന്നു * തന്നെവന്നനുഗ്രഹിപ്പാനായിക്കാരുണ്യത്താ ൽ മുന്നിലാമ്മാറുപരമേശനെക്കണ്ടനേരം * സന്തോഷംപൂണ്ടുനമ സ്കാരവുംചെയ്തുദേഹ കമ്പവുംകലർന്നുരോമാഞ്ചവുംപൂണ്ടുഭക്ത്യാ* ഗൽഗ്ഗദവാചാശരണംഭവഭവശിവ ഭർഗ്ഗശങ്കരസ്ഥാണോഭഗവന്ന മോസ്തുതേ * ഭക്തിസന്തുഷ്ടനായപരമേശ്വരനപ്പോൾ സത്വരം പിടിച്ചെഴുന്നേൽപ്പിച്ചുനിർത്തീടിനാൻ * രാമനുംകൃതാഞ്ജലിപൂണ്ടു മാരമണനെ സാമോദംപിന്നെസ്തുതിച്ചീടിനാൻബഹുവിധം * ദേ വദേവായമഹാദേവായനമോനമഃ സേവകാഭീഷ്ടപ്രദദേവതേന മോസ്തുതേ * ആദിമൂർത്തയെനമസ്ത്ര്യംബകായതേനമോ ശൂലഹസ്ത

യകപാലായുധായതേനമഃ * ഭൂതനാഥായഭൂതാവാസായനമോനമഃ ശീതദീധിതികലാശേഖരായതേനമഃ * വ്യക്തരൂപായനമോവ്യക്തരൂപായനമഃ ശക്തിയുക്തായനമസ്ത്രിഭുവനമോനമഃ * ശംഭായനിത്യംപശുപതയെനമോനമഃ ശംഭവായതെഗിരീശായതെനമോനമഃ * കൃത്തിവാസസെനമസ്ത്രികണ്ഠായനമോ മൃത്യുനാശായനമോവിരൂപാക്ഷനമോനമഃ * ദക്ഷയജ്ഞധ്വംസിനെജലായനമോനമഃ ത്ര്യക്ഷായനമോവ്യോമകേശായനമോനമഃ * കർമ്മണാവാചാഞാൻചെയ്തപരാധങ്ങളെല്ലാം ഭവവിനാശനപൊറുത്തുകൊള്ളേണമെ * ഇങ്ങിനെചൊല്ലിസ്തുതിച്ചൊരുഭാർഗ്ഗവൻതന്നൊടംഗജവൈരിതാനരുളിച്ചെയ്തീടിനാൻ * പ്രീതനായ്ചമഞ്ഞുഞാൻനിന്നുടെഭക്തികണ്ടു ചേതസിതാവകീനമായതുമറിഞ്ഞു ഞാൻ * ഭക്തനെത്രയുംഭവാനസ്ത്രധാരണത്തിന്നു ശക്തിയുംപൊരാപുനരതിന്നുണ്ടാകണമെന്നു തീർത്ഥസ്നാനവുംചെയ്തുപ്രദക്ഷിണംചെയ്തു ക്ഷേത്രങ്ങൾതോറുംദേവപിതൃപൂജയുംചെയ്തു * വൈരമാംതപോബലമുണ്ടാകുന്നീടുമെന്നാൽ നിന്നൊടെയുപദേശിച്ചീടുവാന്യമെല്ലാം * ഇത്തരമരുളിച്ചെയ്തന്തർദ്ധാനവുംചെയ്താൻ ഭക്തവത്സലനായപരമേശനപ്പോൾ * ഭാർഗ്ഗവനുംനമസ്കരിച്ചുമഹേശനെ ഭൂമിയെപ്രദക്ഷിണംചെയ്വാനായ്പുറപ്പെട്ടാൻ * ഓരോരോതീർത്ഥങ്ങളിൽസ്നാനവുംചെയ്തുചെയ്തു പാരാതെപുണ്യക്ഷേത്രംതോറുംചെന്നിവനൊരാം * ഭക്തിപൂണ്ടുകൊണ്ടുദേവപിതൃപൂജയുംചെയ്തു ശുദ്ധനായ്സ്നാനജപഹോമാദികർമ്മങ്ങളാൽ * മുന്നംതാൻതപസ്സുചെയ്തിരുന്നദേശത്തിങ്കൽ * പിന്നെയുംവന്നുശിവപൂജയുംതുടങ്ങിനാൻ—— അക്കാലംദേവാസുരയുദ്ധവുമുണ്ടായിതു ശക്രാദിദേവകളുംതോറ്റോരെന്നറിഞ്ഞാലും * വിക്രമമേറെയുള്ളദൈത്യവീരന്മാരെല്ലാം സ്വർഗ്ഗവുമടക്കിവാണിടിനാരക്കാലം * പൌലോമീരമണാദിദേവകളൊത്തിച്ചു കൈലാസാചലംപുക്കുകാലാരിപാദാംബുജം വന്ദിച്ചുനമസ്കാരംചെയ്തുസ്തോത്രാദികളെക്കൊണ്ടു ചന്ദ്രചൂഡനെപ്രസാദിപ്പിച്ചുചൊല്ലീടിനാർ * രക്ഷിച്ചുകൊൾകവേണംമറ്റൊരാധാരമില്ല ദക്ഷാരെമദനാരെലോകനായകപോറ്റി ദൈത്യവീരന്മാരായശത്രുക്കളടക്കിയാർ സുത്രാമാദികളുടെലോകവുംപദങ്ങളും * ഉന്ദ്രദേവന്മാരെനിഗ്രഹിച്ചുഗ്രാർ ഉഗ്രശങ്കരനൽകിസങ്കടംതീർത്തീടണം * സങ്കടംതീർത്തീടുവാൻനിങ്ങൾക്കെന്നരുൾചെയ്തു ശങ്കരൻമഹോദരനൊടരുൾചെയ്തിടിനാൻ * മുന്നമെന്നൊടമൽഭൃഗുമുനിതന്നുടെസുതൻ നൊന്നായുധമപേക്ഷിച്ചുതപസ്സുചെയ്തീടുന്നു * പ്രാലേയാചലശ്രേഷ്ഠദക്ഷിണപാർശ്വത്തിങ്കൽ ഭാർഗ്ഗവനിത്രചെന്നുകൂട്ടിക്കൊണ്ടുവന്നീടണം * ശ്രീശവാക്യംകേട്ടുവന്ദിച്ചുമഹോദരൻ വാ

തദ്വൈഭവം പണ്ടു രാമനെന്നെക്കണ്ടു ചൊന്നാൻ * ശ്രീമഹാദേവനാ
ണ്ടുകാണ്മതിനിപ്പിടിക്കുന്നു രാമനൊളുട്ടികൊണ്ടു പോരികെന്നരുൾ
ചെയ്തു * രാമനപ്പൊളുതുകേട്ടു ശീഘ്രമുത്ഥാനം ചെയ്തു കാമാരിതന്നെക്കാ
ണ്മാനായ്ക്കൂടക്കൊണ്ടിരിപ്പാൻ * സാമോദം മഹോദരനതന്നൊടൊത്തു
ടൎന്നു സോമശേഖരൻ വാഴും കൈലാസാചലം പുക്കാൻ *
തുംബുരുനാരദന്മാരാദിയാം മുനികളും രംഭാദിചാരികളും പ്രമഥകളു
മായും * ഗന്ധൎവ്വകിന്നരയക്ഷനാരികളും ഇന്ദ്രാദിദേവകളും സേ
വിച്ചു ചുഴലവും * നിന്നീടുന്നതു കണ്ടു വന്ദനസംഭ്രമത്തോടും ചെന്നു
കൈവണങ്ങിനാനീശപാദാംഭോരുഹം * വിസ്മയത്തോടും ദേവ
ദേവേശം മഹേശ്വരം ഭസ്മോദ്ധൂളിതഗാത്രം പന്നഗവിഭൂഷണം *
വാരണചൎമ്മാംബരം ത്രീക്ഷണം ചന്ദ്രചൂഡം ചാരുപിംഗലജടാഭാര
മീശം പരംഭവം * വിലസൽഭാഗ്യങ്ങളുള്ള പ്രസന്നമുഖാംബുജം ദൎപ്പക
പ്പാപഹം കല്പകഭൂതഗാത്രം * കാഞ്ചനപീഠസ്ഥിതം കാമകം മൃത്യു
ഞ്ജയം വന്ദനീയം കണ്ടു നമസ്കാരവും ചെയ്തീടിനാൻ * രോമാഞ്ച
ഗാത്രത്തോടും ബാഷ്പാംബുനേത്രത്തോടും ആനന്ദാമ്പിതം ഗൽഗ
ദാക്ഷരവാചാ ചൊന്നാൻ * നമസ്തേ ദേവദേവ നമസ്തേ മഹാദേവ
നമസ്തേ സതതം തൃപ്തിമതൃപ്തിയോടെ * അന്നേരമെടുത്തെഴുനീ
ല്പിച്ചു ജമദഗ്നിനന്ദനന്തന്നോടരുൾചെയ്തിതു മധുരമായ് * ദൈ
ത്യന്മാരോടു തോറ്റാരിന്ദ്രാദികളെല്ലാം ബാധിപ്പതിന്നുവന്നു ക
ണ്ടു സങ്കടം ചൊന്നാർ * ശക്തിയില്ലവരോടു യുദ്ധത്തിനിവൎക്കാൎക്കും
വസ്തുവുമടക്കിക്കൊണ്ടാരവരതുമൂലം * ദേവകൾക്കശീവ്വന്നാൽ കീട്ടു
വാൻ നീ പോയ്ചെന്നു ദൈവാരികളായുള്ളവരെ നിഗ്രഹിക്കയും വേണം *
അമൎത്ത്യജനങ്ങളെ രക്ഷിപ്പാനെല്ലാം കൊണ്ടും സമൎത്ഥൻ നീയെന്നു
ഞാനിന്നുള്ളിൽ കല്പിക്കുന്നേൻ * ഇത്തരമരുൾപ്പാടാശു കേട്ടൊരു
രാമൻ തത്താതം തൊഴുതാശിയിച്ചിതു വിനീതനായ് * നിന്തിരുവടിതിരു
വുള്ളത്തിലൊന്നെങ്കിൽ ഒന്നിനാലവസ്ഥ ലോകത്തിങ്കലുള്ളതു പൊ
റി * എങ്കിലുമുണൎത്തിച്ചീടുന്നതുണ്ടവസ്ഥ ഞാൻ സങ്കടമുണ്ടാക
യാലാകുലം തീരുവാനായ് * ശക്രാദിദേവകളാൽ സാദ്ധ്യമല്ലാതക
ൎമ്മം ശസ്ത്രമൊപ്പോളുതുകണ്ടാൽ ലകനാരെന്നാലിപ്പോൾ * അസ്ത്രങ്ങ
ളൊന്നുമിനിക്കറിയപ്പൊകായെല്ലോ യുദ്ധകൌശലങ്ങളുമറിഞ്ഞീട്ടി
ല്ലല്ലോ ഞാൻ * ഇല്ലൊരായുധവും ഞാനൊന്നിനി ദൈത്യന്മാരെ
ക്കൊല്ലുന്നതൊരിലപചനമെല്ലാത്താളവും * രാമഭാഷിതമി
ത്ഥം കേട്ടൊരു മഹാദേവൻ പ്രേമമുൾക്കൊണ്ടു നിജപാദത്തു കൊടു
ത്തിതു * വിഗ്രഹിച്ചാലുമിതു കൊണ്ടു നീയസുരരെ വിഗ്രഹത്തിങ്ക
ലൊരുഭീതിയുമുണ്ടാകേണ്ട * യുദ്ധകൌശലങ്ങളും നിന്നുള്ളിൽ ത
ന്നെ താനേ ശസ്ത്രസാമൎത്ഥ്യം കൊണ്ടിനിയില്ലാവതുനിന്നോടെല്ലും *

ശത്രുക്കളോടെതിരിട്ടിനിന്നോടു യുദ്ധംചെയ്തിൽ മൃത്യുഭീതിയുംനിനക്കില്ലാതനാളുംനൂനം • പരമേശ്വരനെന്നനമസ്കാരവുംചെയ്തു പരശ്ശൂം ധരിച്ചുടൻനടന്നുഭാർഗ്ഗവനും • സാക്ഷാൽശ്രീനാരായണൻതാനെല്ലാമുമ്പപിന്നെ ശ്രീകൃഷ്ണനോടെശക്തിക്കൂട്ടുകകൊണ്ടുമെററം • ശോഭിച്ചകാരവും ധരിച്ചുയുദ്ധത്തിനായ് താപത്തെസുരന്മാർക്കു തീർത്തിന്നവരുമായ് • ചെന്നസുരേന്ദ്രന്മാരോടേററുയുദ്ധവും ചെയ്തു കൊന്നിതുപരശ്ശുനാലൈതേയന്മാരെയെല്ലാം • പിന്നെയും മരിച്ചു ശേഷിച്ചവർഭയത്തോടു മൊന്നൊഴിയാതെയോടിപ്പാതാളംപുക്കിടിനാർ • രാമനോടന്നേരത്തെയുംവാങ്ങി ദേവകളെല്ലാം മോദമോടുംപൂണ്ടുചെന്നുനാകലോകവുംപുക്കാർ • രാമനുംമുന്നംവാണൊരാശ്രമത്തിൽവന്നു കാമവൈരിയെസേവിച്ചിരുന്നാൻവഴിപോലെ • ഗന്ധപുഷ്പാദിധൂപദീപനൈവേദ്യസ്തോത്ര വന്ദനനമസ്കാരജപധ്യാനങ്ങൾകൊണ്ടും • ഭക്തിവിശ്വാസംകൊണ്ടും ചന്ദ്രശേഖരൻതന്നി ക്കേറ്റമുപ്രീതിവളർത്തീടിനാൻഭാർഗ്ഗവനും— അദ്ധ്യായമറുപത്തഞ്ചിതുഞാൻചൊന്നേനിനി ചിത്തമോദേനകേട്ടുകൊള്ളുകിൻകഥാശേഷം •

——ഃഃ——

കേരളസാഹിത്യ അക്കാദമി

അറുപത്താറാം അദ്ധ്യായം.

ശങ്കരൻപ്രസാദിച്ചുരാമൻതന്നുടെമുമ്പിൽ സങ്കടംതീർത്തീടുവാൻപ്രത്യക്ഷനായാനെല്ലോ • സംഭ്രമത്തോടുംനമസ്കരിച്ചുതെരുതെരെ ശംഭുതൻപാദാരവിന്ദങ്ങളിൽഭക്തിയോടെ • വന്ദിച്ചുനിന്നുപിന്നെസ്തുതിച്ചുതുടങ്ങിനാൻ ചന്ദ്രശേഖരംപരമേശ്വരംമഹേശ്വരം• നമസ്തേദേവദേവനമസ്തേപരമേശ നമസ്തേജഗന്നാഥനമസ്തേപുരാന്തക•നമസ്തേസർവ്വാദ്ധ്യക്ഷനമസ്തേഭക്തപ്രിയ നമസ്തേസമസ്തഭൂതേശസർവ്വജ്ഞപ്രഭോ• നമസ്തേനാഥവൃഷഭധ്വജമഹാദേവ നമസ്തേസകലാധീശ്വരതേനമോനമഃ• നമസ്തേശംഭോകരുണാകരനമോനമഃ നമസ്തേകൃത്തിവാസനീലലോഹിതനമഃ•നമസ്തേസകലദേവാദിനാഥായനമഃ നമസ്തേശ്വരശർവ്വശങ്കരനമോനമഃ • ശൂലിനേകപാലിനേലോകപാലിനേനമഃ കൈലാസനിവാസിനേഭക്താന്തർന്നിവാസിനേ • നീലകണ്ഠായശ്മശാനൈകവാസിനേനമഃ കാലകാലായകരുണാത്മനേനമോനമഃ • പാശിനേവിഷാശിനേസമസ്തലോകാശിനേ കാശിവാസിനേവിഷ്ണുഹൃദയനിവാസിനേ • ത്രിദശകദംബവന്ദ്യായശംഭവേനമഃ സദസൽസ്വരൂപാത്മനേസന്തതംനമോനമഃ• നിഖിലജഗൽകർമ്മസാക്ഷിഭൂതായനമഃ സകലജഗൽസൃഷ്ടി

സ്ഥിതിനാശായനമഃ * നമസ്സുഗംഗാധരജടാശേഖരന്ന നമ
സ്സൂര്യസോമാനലചക്ഷുഷേനമോനമഃ * അന്ധകാസുരമർദ്ദിനേനാ
കപർദ്ദിനേ അന്തകമർദ്ദിനേസന്തതംനമോനമഃ * ദക്ഷമഖ
ധ്വംസിനേപുരധ്വംസിനേനമഃ ത്ര്യക്ഷായയോഗിധ്യാനരൂപായ
നമോനമഃ * കൃത്തിവാസസേസദാചിന്ത്യതേജസേനമഃ ഭക്ത
ചിത്താബ്ജമദ്ധ്യവർത്തിനേനമോനമഃ * ആഗമസിദ്ധാന്താർത്ഥസാ
രൂപായനമഃ യോഗീന്ദ്രധ്യാനാമൃതകാത്മനേനമഃ * ആ
ദിമദ്ധ്യാന്തവിഹീനായതേനമോനമോ വേദാന്തവേദ്യായചിദാ
നന്ദരൂപിണേനമഃ * വിശ്വരൂപിണേപഞ്ചബ്രഹ്മണേനമോനമോ
വിശ്വസാക്ഷിണേവിശ്വാധാരായനമോനമഃ * ആദിത്യവസുമരു
ദ്വിശ്വസാദ്ധ്യാശ്വിരുദ്ര ഭൂമൂർത്തികളായാളിന്ദ്രാദികളെ
ല്ലാം * ഓരോരോവിധംതോന്നിച്ചീടിനതവമായാ വൈഭവമെന്നി
ൽമുഴുകാതെയാതൊരുത്തനാൽ * നിൻതിരുവടിതന്നെയറിഞ്ഞീടാ
ഞ്ഞുലാം സന്തതംഭവിക്കുന്നസംസാരമെല്ലാവർക്കും * യാതൊരുത്ത
ന്നുംധീനിൻതിരുവടിയുടെ പാദാരവിന്ദങ്ങളിലുറച്ചീടുന്നിത്യം *
ഭക്തനാകുന്നതവൻമുനിയാകുന്നതവൻ ഭക്താദിസ്വകൃതിയാകുന്ന
തുമവന്തന്നെ * പണ്ഡിതനാകുന്നതുമവനൊന്നത്രേനൂനം ചണ്ഡി
കാപതേതവചരണംശരണംമെ * നിന്തിരുവടിതന്നെസ്തുതിപ്പാ
നാളെത്രയും അന്ധനാമിനിക്കിപ്പോളീശപരമശക്യതേ * ഇങ്ങിനെ
നാമസ്തുതികേട്ടൊരുജഗന്നാഥൻ മംഗലവരദാനായരുളിച്ചെയ്തീടി
നാൻ * പ്രീതനായ്ചമഞ്ഞുഞാൻനിനക്കുവേണ്ടുംവര മെല്ലാമെ
ടിയാതെവരിച്ചുകൊണ്ടാലുംനീ * അനന്തരംതൊഴുതപേക്ഷിച്ചിതു
ഭാർഗ്ഗവനരമനേനിന്തിരുവടിക്കുണ്ടുകാരുണ്യമെങ്കിൽ അസ്ത്രശസ്ത്ര
ങ്ങൾക്കൊണ്ടാൻമുമ്പനായ്വന്നീടണം ശത്രുവർഗ്ഗത്തെജയിക്കുന്നതിക
ലുംവേണം * മൃത്യുശാസനനപ്പോളസ്ത്രശസ്ത്രങ്ങളെല്ലാ മത്യർത്ഥം
പ്രസാദിച്ചുനല്കിനാനഖിലവും * ദിവ്യമാകിയതേരും ചാപവും
കവചവു മവ്യയശരങ്ങളായീടിനതൂണികളും * അക്ഷയപ്രഭാവ
ശൌര്യങ്ങളുംനല്കീടിനാൻ ശിക്ഷാവിധാനവുംശിക്ഷിച്ചുപഠിപ്പിച്ചാ
ൻ * എങ്കലെത്രഭക്തിക്കുറവരാതെന്നുംചൊല്ലി ശങ്കരനനുഗ്ര
ഹിച്ചന്തർദ്ധാനവുംചെയ്താൻ * കൃതകൃത്യനായിരാമനുംതെളിഞ്ഞഭി
മതമായവയെല്ലാംലഭിച്ചൊരനന്തരം * പറഞ്ഞുമഹോദരൻതന്നോ
ടുമധുരമായ് കനിഞ്ഞൊരുപകാരംചെയ്യണംഭവാനിപ്പോൾ * എന്നു
ടെരഥചാപാദികളെല്ലാമേവാൻ നന്നായിരക്ഷിക്കണംപിന്നെയു
ണ്ടൊന്നുവേണ്ടു * എന്നുള്ളിലൊക്കുന്നനേരമപ്പൊഴെകൊണ്ടുവന്നു
തന്നീടുകെന്റെമുമ്പിലാമ്മാറുസരഭസം * അന്നേരംമഹോദരനു
ചിതംതന്നെചെയ്താ മെന്നാരാമദേവാരഥചാപാദികളും *

കണ്ണുകൊണ്ടുമറഞ്ഞപ്പോൾരാഘവരാമന്താനും മുൾക്കാമ്പിൽനിരൂപി
ച്ചാൻകർത്തവ്യമിനിയിപ്പോൾ * പൊകണംഗുഹതന്നാലെവന്നി
പ്പൊഴെന്ന വെഗെനനടകൊണ്ടാൻസൌമിത്രിയൊടുംവനത്തൂടെ * ഇന്ദി
നാചലവനെശാഖപരെപൊകുന്നെരം മഹനീയാത്മാവായരണ്ടു
കുതനയന്മാർ * കബന്ധപ്രവെശിച്ചനൊരുത്തുകാണാഞ്ഞു ക്രന്ദനം
ചിത്യചെയ്യുംമിപ്രമദനംബാലം രാഘവനിശാചരനെടചിന്നാലെശ ക്ലീ
ലവും ക്രൂരെടയുണ്ടെത്തൊറാങ്ങുടതെരുടനെ * പിടിപ്പാനൊരുക്കന്നൊ
ശ ക്തി പുതനെനകണ്ടു പെടിച്ചുവിന്നാൻവനശാഖപരെവിപ്രാത്മജ
ൻ * പ്രാണെമികിയാൽപരിത്രസ്തനായവനിയിൽ വീണതുനെര
മൊന്നത്തലറിശക്തിചവും പിടിച്ചുഭക്ഷിപ്പാനായ്ബ്രാഹ്മണകുമാര
നൊ ടടുത്തുചെയ്യനെരംരാഘവരാമന്താനും * എടുത്തുതീണ്ടു
ലംബ്രാഹ്മണ്യമഹിമന്തി ച്ചടുത്തുചെന്നുനിന്നങ്ങയച്ചാനതുനെരം *
അസ്ത്രാഗ്നിജ്വാലയാലെദഗ്ദ്ധനായ്ശക്തിചവും സതപരംനൊതദ്ധ്വല
കാണായിഗന്ധർവ്വനായ് രാമനെസ്തുതിച്ചുചൊല്ലീടിനാൻഗന്ധർവ്വ
നാം അതുമയാതിന്നുമമവൽകാരുണ്യത്താലെ * വിപ്രശാപത്താൽ
ശക്തിചതാപ്രാപിച്ചെൻമുന്നം ത്വൽപ്രസാദത്താലിപ്പൊൾശാപ
മൊക്ഷവുംവന്നു * സ്വർഗ്ഗലോകത്തിന്നുപൊകുന്നൊന്നെന്നുചൊല്ലി
നിർഗ്ഗമിച്ചിതുദിവ്യഗന്ധർവ്വപ്രവരനും * ഭൂദെവകുമാരനെരാഘവ
രാമൻപര മാദരംപൂണ്ടുതലൊടീടിനാൻകരുണയാ * പെടികൈവെ
ണ്ടമെവ ഠ നെഴുനെല്ക്കുന്നു പര ന്തുമൊഖനെമാതെന്നെപിടിച്ചെഴുനെല്പിച്ചു
നൊം * ഉസ്മ രാസ്പീടകന്നശക്തിചത്ത്വചംകണ്ടു വിസ്മയപ്പെട്ടുവിപ്ര
പുത്രനുമതുനെരം * രാമനെപ്പുനരുവികണ്ടുകൌതുകംപൂണ്ടു ഭൂമി
ദെവാത്മജനരചൊദിച്ചുവൃത്താന്തങ്ങൾ * വാസ്തവംധരിച്ചൊരു
നൊരുത്തുവിപ്രാത്മജൻ മന്ദഹാസംപൂണ്ടുഗിരിപുത്രനൊടുചൊല്ലാൻ *
എന്നുടെപിതാവുംമാതാവുംമാചാൎയ്യൻതാനും മിന്നിനിവസുക്കളും
ഓർത്തില്ലവൻ * ശാന്തനാംമുനിവരന്തന്നുടെതനയൻഞാൻ
ശാന്തനായ് സമഗ്രമപ്പൃതംകാണ്മാൻപൊയെൻ * ഗന്ധമാദ
നശൈലംകാണന്നാതിവ്രതവൃത്തനായ് സന്തൊഷത്തൊടുംബെദധ്യാ
ത്രാകാങ്കവെണം * എന്നുകല്പിച്ചുപൊകുന്നൊരുത്തുമഹിമാചലം ത
ന്നുടെഗഹനമാംശാഖപരംപുക്കീടിനാൻ * അന്നെരംവ്യാഘ്രമൊടി
യെത്തിയന്നൊമതി പിടിനാൽനീടിനെനിവിടെകൃപാനിധെ *
തന്നുമാകെരങ്ങളാലകൃതവ്രണനായ്ഞാൻ വന്നതുംഭവൽകൃപാ
വൈഭവന്തന്നെയല്ലൊ * എന്നതുകെട്ടുരാമന്തന്നുടെവൃത്താന്തങ്ങ
ളൊന്നൊഴിയാതെകല്പിച്ചീടിനാനവനെയും * അന്യൊന്യം
പ്രീതികലൎന്നാനന്ദിച്ചുപൊയാരവർ ചെന്നുവന്ദിച്ചുരുതന്നെ
യുംപ്രീതിയെയും * ആശീർവ്വാദവുംചെയ്തുഗാഢമായാലിംഗനംചെ

സ്ത്രീശനോടാശ്രുവരംവാങ്ങിയവൃത്താന്തവും * കെല്പ്പിച്ചചിലദിന
മവിടെയിരുന്നിട്ടു താല്പൎയ്യംകലൎന്നവരൊടനുജ്ഞയുംവാങ്ങി * അ
വിടെനിന്നുച്യവനാശ്രമംതന്നിൽചെന്നു ച്യവനപാദെവീണുനമ
സ്കാരവുംചെയ്താൻ * സുകന്യാപാദങ്ങളിൽവീണുടൻവണങ്ങിനാ
ൻ സുഖമായവിടെയുംവസിച്ചാൻചിലദിനം * അവരൊടനുജ്ഞ
യുംവാങ്ങിചെന്നൌൎവ്വാശ്രമം അവിളംബിതംവണങ്ങീടിനാനൌ
ൎവ്വനതിനെ * തത്രൈവചിലദിനമിരുന്നുപിന്നെച്ചെന്നു സതപഃഋ
ചീകനെകണ്ടുകൈവണങ്ങിനാൻ * തൽപ്രീതിവരുത്തുവാനാകൃത
വ്രണനുമാ യ്തൽപ്പരെചിലദിനംസുഖിച്ചമരുവിനാൻ * പിന്നെ
പ്പോയ്മാതാപിതാക്കന്മാരെവന്ദിച്ചവ ൎക്കുനല്പ്രീതിവരുത്തീടിനാ
ൻഭാൎഗ്ഗവനും * ആശീൎവ്വാദവുംചെയ്തുഗാഢമായാശ്ലേഷംചെ യ്താ
രുസല്ക്കാരംചെയ്താരകൃതവ്രണനെയും * ഞങ്ങളെപ്പിരിഞ്ഞുനീ
പോയതിൽപിന്നെനിന ക്കുണ്ടായവൃത്താന്തമഖില
വും*ചൊല്ലുകെന്നാനന്ദേനചോദിച്ചാരവർകളും ചൊല്ലുവാനാരംഭി
ച്ചുരാമനമ്മത്തനേരം— അദ്ധ്യായമറുപത്തെട്ടിതിൽ ഞാനതുചൊല്ലേൻ
അത്യന്തംപ്രീതിയോടെചൊല്ലുവനിനിയുംഞാൻ *

അറുപത്തെട്ടാം അദ്ധ്യായം.

താതനംജനനിയുംസോദരവൃന്ദവുമിഷ്ട ഭ്രാതാക്കന്മാരുംകേ
ൾക്കെചൊല്ലിയവൻവൃത്താന്തങ്ങൾ * മുമ്പിനാൽപിതാമഹന്ത
ന്നെക്കണ്ടതുംതന്നി ലന്പെറുംപിതാമഹതാതനെക്കണ്ടവാറും * പ്ര
പിതാമഹപിതൃപാദംവന്ദിച്ചവാറും വിപിനെതപസ്സിനായ്പ്പോയ
തുംദിവ്യങ്ങളാം * കാനനസരിൽസരൊശൈലങ്ങൾകണ്ടവാറും
താനെപോയ്ഹിമാചലംതന്നിൽപ്രാപിച്ചവാറും * കാട്ടാളാകൃതി
പൂണ്ടരുദ്രനെക്കണ്ടവാറും പട്ടമെന്നിയെതീൎത്ഥസ്നാനങ്ങൾചെ യ്ത
വാറും * പുണ്യക്ഷേത്രങ്ങൾതൊറുംസേവിച്ചവാറുംതനി ക്കന്നു
വഴിയിൽനിന്നുണ്ടായവൃത്താന്തവും * ശ്രീപ്രദക്ഷിണംചെ യ്തുവിധി
ച്ചുനടന്നതും തീവ്രമാംതപോബലംപ്രാപിച്ചുണ്ടായതും * ഈശപ
ദപൂജയുംചെയ്തിരുന്നവാറുമപ്പൊ ശ്രീശങ്കരീയോഗത്താൽവന്നാ
നമഹേശ്വരൻ * തന്നോടുകൂടെച്ചെന്നുകൈലാസംപ്രാപിച്ചതും പ
ന്നഗവിഭൂഷണൻതന്നെവന്ദിച്ചവാറും * തത്രൈവദേവകളെയൊ
ക്കവെകണ്ടവാറും മൃത്യുശാസനൻപ്രസാദിച്ചുചെയ്തവാറും * ദെ
വകാൎയ്യാൎത്ഥമസുരന്മാരെയൊടുക്കുവാൻ ദൈവശൻതനിക്കായുധമ
സ്ത്രങ്ങൾകൊടുത്തതും * ദെവകളോടുകൂടെച്ചെന്നുതദ്വാജ്ഞയാലെ ദെവ

വൈരികളോടു യുദ്ധം ചെയ്യുന്നവരെയും * നിഗ്രഹിച്ചു മറ്റരെ രക്ഷിച്ചു വാരുമവർ സല്ക്കരിച്ചുള്ളന്നങ്ങളെക്കൊടുത്തവാരും പിന്നെ * ശിക്ഷിച്ചു ധർമ്മവൃത്തമൊക്കവെ പഠിപ്പിച്ചു ശിക്ഷാദികളെത്തന്നെ അനുഗ്രഹിച്ചു പ്രകാരവും * പൊങ്ങുമ്പോൾ മഹൈശ്വര്യാദ്യുക്തന്മാരെന്നതന്നെ ക്രൂരനാം ശത്രുവിനെക്കൊന്നു രക്ഷിച്ചവാരും * ഉഗ്രവും മൌർവ്വന്താനം ച്യവനാമുനീന്ദ്രനും സ്വപത്നിമാരെത്തള്ളി ഋചീകനാം തൽപത്നിമാരും * ആശീർവ്വാദങ്ങളും ചെയ്യിച്ചവാരുമെല്ലാ മറ്റുള്ള കേട്ടവർകളും തെളിഞ്ഞു പുൽകിടിനാർ * ജനകജനനിമാർ പാദശുശ്രൂഷയും ചെയ്തു വനവാസം സുഖിച്ചിരിക്കും കാലത്തിങ്കൽ — ഒരുനാൾ കാർത്തവീര്യാർജ്ജുനൻ മൃഗയാവിവശനായ് പെരികപ്പടയോടുംകൂടവെ പുറപ്പെട്ടാൻ * വിന്ധ്യകാനനമുൾപ്പുക്കു മൃഗഗണം സന്തതിനാശം കൂടിവരുത്തി ലഘുതരം * ഹരിണാദികൾ കരിചമരികിരിമുഖ വരശാർദ്ദൂലശശാവിംഗ്ലോമായുശശവൃകം * ഗവയർക്ഷസൂകരഖഡ്ഗശാലിംകപ്ലവഗപ്രവര കാനനഗോചരങ്ങളെ * നിശിതബാണകുന്തശക്തിതോമരശൂല പട്ടിശാദികളാലെ വധിച്ചനേകവിധം * മദ്ധ്യാഹ്നകാലം വന്നനേരത്തു വന്നുള്ള ക്ഷുത്തൃഡാദികളാലെ സാദവുമേറിച്ചപ്പോൾ * നിർമ്മലതരജലവാഹിനിയായിട്ടുള്ള നർമ്മദാതീരത്തിൽ സ്നാനം ചെയ്തു പാനവും ചെയ്താൻ * ഹൈഹയനാമിനിയെന്തെന്നടെ പടയോടും വെശനനാടകം കണ്ടതാനന്നൊരാകാണാവുന്ന * തന്മഹാതിമജമദഗ്നി തൻ പർണ്ണശാലാന്തരാനന്താരിൽ നിരൂപിച്ചിരുന്നപ്പോൾ * ശാപാനുഗ്രഹശക്തനാകിയ ജമദഗ്നി താപസേന്ദ്രനെക്കണ്ടുവന്ദിച്ചുപോകവേണം * നിങ്ങളെല്ലാരും ശ്രേഷ്ഠശാലികളോടു മിതു പാർക്കേണം ഞാനുമകത്തുജനവുമായ് * ചെന്നുവന്ദിച്ചു ശിഷ്യവരനെന്നാനന്ദചൊല്ലി തെന്നടെ പുരോഹിതനാകിയ ഗർഗ്ഗനോടും * നീതിമാർഗ്ഗത്തിലെയോടുമാശ്രമകമ്പുക്കു സാദരം മുനിവരപാദങ്ങൾ വണങ്ങിനാൻ * ആശീർവാദവും ചെയ്തു താപസപ്രവരനെ മറ്റു പാദ്യാർഘ്യാസനാദ്യങ്ങളാൽ പൂജിച്ചുടൻ * പൂജയും പരിഗ്രഹിച്ചാസനഗതനായ രാജാവുതന്നെക്കണ്ടു താപസപ്രവരനും * താനും തൽക്കുശാസനം പുക്കിരുന്നനന്തരം സാനന്ദംകുശലപ്രശ്നങ്ങളും ചെയ്തിടിനാൻ * സൽക്കഥകളും പറഞ്ഞിതിരിരിക്കുമ്പോൾ സൽക്കരിച്ചീടുന്നതിഥ്യം മുനീന്ദ്രനും * അന്നേരം നൃപവരൻ സന്തോഷിച്ചുരചെയ്തു നില്പാനവകാശമില്ലെന്നധരിക്കണം * എന്നോടുകൂടിപ്പോന്നിട്ടെറിയപടയുണ്ടു വന്യഭോജനമെല്ലാം താപസശ്രേഷ്ഠ * കൂടിയപടയെല്ലാമാശ്രമംവന്നുപുക്കാൽ പീഡയുമുണ്ടാം താപസേന്ദ്രന്മാർക്കെല്ലാം * വൈകാതെ പോവാനനുഗ്രഹിച്ചീടുകവേണ്ടു ഭാഗധേയംകൊണ്ടിപ്പോൾകണ്ടുതന്ന

കാര്യം * ബ്രാഹ്മണപ്രസാദത്താൽ ബ്രാഹ്മണാദികൾക്കെല്ലാം കാര്യങ്ങളൊക്കെസ്സാധിച്ചീടുന്നു സദാകാലം * മാം പ്രതി കാരുണ്യമുണ്ടായതുകൊണ്ടുതന്നെ സാമ്പ്രതം ഭവിച്ചിതു ജന്മസാഫല്യമെല്ലാം * എങ്കിലും കാരണത്താൻ അപേക്ഷണമാത്രം ഭവാൻ സങ്കടം കൂടാതെ ഞാനാതിത്ഥ്യം ചെയ്തീടുവാൻ * കൂടെയുള്ളവൎക്ക വേണ്ടുന്ന സാധനങ്ങളും കൂടെയുണ്ടാക്കീടുവാൻ ധനമില്ലതിനൊന്നും * എന്നുരചെയ്തു മുനിപുംഗവനാ ഇന്നെരം തന്നുടെ പത്നിയെ വിളിച്ചു ചൊല്ലീടിനാൻ * ഖഗേശസ്വശീലനെ നീ സല്ക്കരിക്കണമിപ്പോൾ നരപാലകനായകാൎത്ഥവിദ്യനെന്റെ * സുരസിന്ധുവോരിയാകിയ സുശീലയും സുരലോകത്തെപ്പോലെ ചമച്ചോരു തപോവനം * അമരാവതിപോലെ ചമഞ്ഞ് തടവിധു മരവരന്മാരായ് ചമഞ്ഞു വൃക്ഷങ്ങളും * അമരനാരികളായ്ക്കുന്നിഇലതകളും ചമ്പുതൊച്ചമമായ ഭക്ഷ്യഭോജ്യാദികളും * കനകമണിമയമായുള്ള ഗൃഹങ്ങളും മനസികൌതുഹലമുണ്ടായിന്നപ്പൊന്നാരം * ഭക്ഷ്യഭോജ്യങ്ങൾകൊണ്ടു മന്നപാനാദികൊണ്ടും * തൽക്ഷണേനതുപ്പന്മാരായ്‌വന്നിതു സമസ്തവും — ചൊല്ലിയന്നറുപത്തെഴദ്ധ്യായമിതുമിനി ചൊല്ലുവതെല്ലാം ശേഷം കേട്ടുകൊള്ളുവിൻ നിങ്ങൾ.

അറുപത്തെട്ടാം അദ്ധ്യായം.

കാഞ്ചനമണിമയമാകിയ ഗൃഹങ്ങളിൽ വാഞ്ഛയാ ഉപാദികൾ സ്വീകരിച്ചു മരുവിനാർ * സ്നാനഭോജനപാനശയനാസനവാഹന യാനസാധനസൌഖ്യമിതിന്നമറിയില്ലെങ്ങും * പരിചാരകന്മാരും പരിചാരികമാരും പരമോത്സാഹത്തോടും തൽഭൃത്യജനങ്ങളും * കനകരത്നാഭരണങ്ങളും ധരിച്ചതി വിനയത്തോടുമാനന്ദസ്വരഭക്തികളൊടും * മാരോരോ ഉപഭോഗങ്ങൾ സംഭരിച്ചീടുന്നതും കാരുണ്യപൂണ്ടുകടാക്ഷമേറ്റുമുഖത്തോടും * സാരസ്യമുള്ള കംവചനങ്ങൾ ചൊല്ലീടുന്നതും പാരസ്പര്യവചൊഭാവകൎമ്മങ്ങളൊന്നുമില്ല * എന്തൊരു ഭോഗം പറയാവതല്ലുന്നതൻ മൈന്ദ്രമാം പദവി ഇതുകാണെന്ന്പോൾ ഇല്ലമേറ്റം * ഭൂപാലമാൎഗ്ഗാപണസൌധസത്മാദികളും സോപാനങ്ങൾ ബാലയ ചത്വരാദികളും * അനന്തരത്നോജ്ജ്വലപ്രാസാദാവലികളും അനന്തരഥാശ്വമാതംഗരാജഖര ഭ്രാന്തജാതികളാൽ നിറഞ്ഞതഭിചങ്ങളും * അംഗനസമന്മാരും ഭൂപാലബാലന്മാരും സാമന്തനിഷാദസേനാപതി സചീപുത്ര ത്യാദിനായകർ ധിസാഢി ഗൃഹങ്ങളും * വന്ദിമാഗധസൂതിപാഠക സൂതജന മന്ദിരങ്ങളും ഗണികാജനാലയങ്ങളും * തുംഗഗോപുരവഭിസമാഭെറിയ ഭംഗമെ

ശങ്ങളോടുനൽത്തനാലയങ്ങളും ॥ അത്ഭുതപതാകാമധ്വജച്ഛത്രങ്ങ
ളും ശുഭ്രങ്ങളായമണിമണ്ഡപനികരവും ॥ കൽഹാരകഞ്ജകമുഖൊ
ല്പലവിരാജിത കല്ലോലരമ്യസരൊവാപികൾതടാകങ്ങൾ ॥ നിൎമ്മല
നീലൊല്പലസന്നിഭജലംകൊണ്ടു ഘൎമ്മതാപങ്ങളണയാതതത്ത
ടളവി ॥ പുന്നാഗനാഗപ്ലക്ഷചംപകജംബുകെര കന്ദമന്ദാരമധു
കാമ്രകെതകവട ॥ പനസചൂതപ്രവാളാസനാശ്വത്ഥവില്വമുനിവൃ
ക്ഷാദികളുംജാത്യാദിലതകളും ॥ ചൈത്ര്യവൃക്ഷാദിപുഷ്പകസുമവനങ്ങ
ളുംശൈത്യസൌരഭ്യമാന്ദ്യഗുണസൽപവനനും ॥ ഓരൊന്നുമനോജ്ഞാ
ഭോഗയോഗമൊന്നും സമഷ്ടിതിനൊടുകെവലംനിരൂപിച്ചാൽ ॥ ഇ
ന്ദ്രംതാപസശ്രെഷ്ഠന്റെ ഹൊമധെനു സതപംസമ്പാദിച്ചസാ
ദരാതിഥ്യവും ॥ ഭൂമിപാലെന്ദ്രാചിതമാകിയൊരാതിഥെയം ഹൊ
മധെനുവിനാൽകൃതമായതുകണ്ടനെരം ॥ മനുജാധിപനൊടുചെന്ന
റിയിച്ചീടുവാൻ മുനിയുമന്നെരംശിഷ്യനെനിയൊഗിച്ചാൻ ॥ അ
വനുംവിരവൊടുഗുരുശാസനമെല്ലാം അവനീശ്വരനൊടുസമയമറി
യിച്ചാൻ ॥ സംഭാവനീയംഭൂതമാതിഥ്യംഭവാനാലെ നമ്പിനൊ
ടാജ്ഞാപിച്ചുദെശികൻനരപതെ ॥ താപസെന്ദ്രനാൻകൃതാജ്ഞന
ങ്ങനായനെരം ഭൂപതീന്ദ്രനംപ്രവെശിച്ചാൻതൽപുരവരം മുനിനാ
യകനൊടുമധെനുസാമൎത്ഥ്യംകണ്ടു മനുജാധിപൻനിജസൈന്യസം
യുതനായി ॥ സംപ്രവെശിച്ചാനതിസംഭ്രമാലന്തഃപുരം ജംഭാരി
നിലയനംനിന്ദിക്കുമിതുകണ്ടാൽ ॥ ലാജവൎഷവുംപുരനാരിമാരാ
ലെറുപൊയ് രാജാവുന്നിജമണിമന്ദിരമകംപുക്കാൻ ॥ ഭെരിമൃദ
മൃദംഗാദികൾനാദത്തൊടും പൂരിതമായജയശബ്ദത്തിൻഘൊഷ
ത്തൊടും ॥ മന്ദംപൊയ്സിംഹാസനമെറിനാൻനൃപെന്ദ്രനും
വന്ദികൾവാഴ്ത്തുന്നതുംകെട്ടുകെട്ടനാകലം ॥ ദിനകൃത്യങ്ങളെല്ലാംക
ഴിച്ചുനൃപശ്രെഷ്ഠൻ മനസിപ്രമൊദംപൂണ്ടശനംചെയ്തീടിനാൻ ॥
മന്ത്രികൾസെനാപതിവീരന്മാർസാമന്തന്മാ രന്തമില്ലാതചതുരംഗ
സൈന്യവുംനിജ ॥ ദെശികനൊടുംകൂടഭൊജനംകഴിച്ചവ നിശ
നവുംപുരാണസൽകഥകൾകെട്ടുമൊദാൽ ॥ സന്ധ്യാവന്ദനംചെയ്തു
തെനശമാമശനവും സന്തൊഷംപൂണ്ടുകഴിച്ചാനന്ദസമന്വിതം ॥
ക്ഷീരഫെനാഭമായ ശുഭ്രതല്പകത്തിങ്കൽ ലാളനൃപവരൻനിദ്രയുംതു
ടങ്ങിനാൻ — ചൊല്ലിനെനറുപത്തെട്ടദ്ധ്യായമിനിയുംഞാൻ ചൊ
ല്ലുവൻനിങ്ങളൊടുചുരക്കിളികഥാശെഷം ॥

അറുപത്തൊമ്പതാം അദ്ധ്യായം.

ആദിത്യനുദയശൈലൊപരിവന്നനെരം സൂതമാഗധവന്ദിവൎഗ്ഗവുമന്നുപെരുതെ വാഴ്ത്തിനാർപള്ളിക്കുറിപ്പുണൎന്നീടുവാൻനാനാ വാദ്യങ്ങളെല്ലാംപ്രയൊഗിച്ചുഗീതങ്ങൾപാടി * വെണുവീണാദിപ്രയൊഗങ്ങളുംകെട്ടനന്തരം ക്ഷൊണീപാലനുമുണൎന്നീടിനാനനന്തരനെരം * ഉത്ഥാനംചെയ്തുപത്മനാഭനെധ്യാനംചെയ്തു നിത്യകൃത്യാദികളുംവഴിയെചെയ്തുമുദാ * നിത്യകൎമ്മാനന്തരംജപവുംകഴിച്ചു ത നിഷ്ടദെവതാനമസ്കാരവുംകഴിച്ചുടൻ * ഉത്തമഗന്ധാഭരണങ്ങളുംധരിച്ചഥ ദൎപ്പണാദ്യംശൊഭനമംഗലങ്ങളുംകണ്ടു ദെവാൎത്ഥികൾക്കെല്ലാമിഷ്ടദാനവുംനൽകി * ഗൊദ്വിജാദികളെയും വന്ദിച്ചുപുറപ്പെട്ടു മാൎത്താണ്ഡദെവനെയുംതൊഴുതുനിൽക്കുന്നെരം * മന്ത്രിസാമന്താദികൾവന്നുകൈകൂപ്പീടിനാർ സന്തുഷ്ടനായുപാധിശൊഭനവരമായ് * ഭക്തികൊണ്ടുമുനിശ്രെഷ്ഠൻതൻപാദാന്തികെ വീണുനമസ്കരിച്ചീടിനാനനന്തരം * താപസനാശീൎവ്വാദംചെയ്തിരുന്നാലുമെന്നു ഭൂപതിയൊടുചൊന്നനെരത്തുനൃപെന്ദ്രനും * പ്രശ്രയാനതമുഖനായിരുന്നളവുകണ്ടു വിശ്രുതനായമുനിശ്രെഷ്ഠനുമന്ദംചെയ്താൻ * ഭൈരവമായ്ത്തീൎന്നൊരാത്രിളക്കുതവനൈപുണമെന്നുചൊദിക്കുന്നതുമുചിതമല്ലെ * നാഗരന്മാൎക്കുവനവാസമെത്രയുംദുഃഖം ഭൊഗസാധനങ്ങളൊന്നുമതിങ്കലില്ലയെല്ലൊ * സാനുരാഗനായ്ഭവാൻസഹിച്ചതൊന്നുമിതം കാനനവാസപരിക്ലെശമെന്നറിഞ്ഞാലും * ദുഷ്കരമനുഷ്ഠമായുള്ളതെല്ലാവൎക്കും ദുഃഖമെന്നിഷ്ടത്തിന്നായ്സഹിച്ചതുഭവാനും * ഇത്തരംമുനിവരനരുൾചെയ്തനെരം മുത്തൊടുഭൂപാലൻചിരിച്ചുചൊല്ലീടിനാൻ * ബ്രഹ്മവൎച്ചസപാത്രാലചിന്ത്യമതിൽകാളും തപനഹിമാനമെന്നുചൊൽവതുകൃപാനിധെ * കണ്ടിതുഭവത്തപസ്സിദ്ധിഞാനതുമൂലമുണ്ടായൊരാനന്ദമൊചൊല്ലാവതല്ലയെല്ലൊ * എങ്കിലൊ പൊവാനിനിക്കനുജ്ഞനൽകീടണം നിൎക്കൃപയൊഴിഞ്ഞില്ലൊരാശ്രയംമഹാമുനെ * എന്നുചൊല്ലിനമസ്കരിച്ചുനൃപെന്ദ്രനും പിന്നെയുംപുനരാശീൎവ്വാദംചെയ്തനന്തരം * നൽകിനാനനുജ്ഞനെരംതന്നുടെപടയൊടും വെഗെനനടന്നിളക്കി ഭൂപതിപ്രവരനും * പഥെതിതൊറുമൊരൊരൊചിത്രങ്ങൾകണ്ടതെല്ലാം ചിത്തത്തിലൊൎത്തൊത്തമിന്ദമായ്പൊകുന്നെരം * പിന്നാലെയുള്ളവരെത്തിരക്കിപ്പൊത്തുവന്നു മന്നവൻതന്നെതൊഴുതീടിനാൻചന്ദ്രഗുപ്തൻ * സംഭ്രമത്തൊടുമൊടിവന്നൊരെതന്നൊടുമൊപ്പം പിൻപടയൊടുമപൊരിനാനാ

നമെററാരൊചൊൽ * എന്നതുകെട്ടമന്ത്രിപ്രവരനരചെയ്താൻ മ
ന്നവകനെന്നൊടുവിസ്മയംതന്നെത്രവന്നൊൻ * എന്തിനായ്ക്കൊണ്ടു
രാജ്യത്തിനുപൊകനൃപാ കിംതവരാജ്യംകൊണ്ടുംഭൊഗങ്ങൾ
കൊണ്ടുംഫലം * ഹൊമധെനുതയായതാപസപത്തുവിന്റെ ചാരു
ശ്രീകാണുന്നെരംരാജ്യശ്രീതൃണപ്രായം * താനൊരുളതംതന്ത്രക
ണ്ടതുമൂന്നത്തിക്കാം മാനവശ്രെഷ്ഠവാനൊഴനൊളിയശെഷം *
താപസാശ്രമത്തിങ്കൽകണ്ടൊരുധനങ്ങളും ശൊഭതെടിടുംപ്രാസാ
ദങ്ങളുംഗൃഹങ്ങളും * മാനിനിജനങ്ങളുംദിവ്യവസ്ത്രാതം ധെന
ങ്ങളെചൊന്നലയിച്ചസമസ്തവും * പിന്നെഞാൻനൊക്കുന്നെരമാ
ശ്രമദെശമെല്ലാം മുന്നൊവണ്ണമെതന്നെകാണായിനരപതെ * ഇ
ത്രമാഹാത്മ്യമുള്ളഗൊധനംവശമായ മന്ത്ര്യനെന്തൊന്നുപിന്നെദു
ല്ലഭമായിട്ടുള്ളു * രത്നങ്ങളെല്ലാംരാജാവിന്നല്ലൊവെണ്ടു യ
ന്നംചെയ്യുന്നംവിധെയംവരുത്തുവാൻഭവാൻ * ഇങ്ങനവാദമെ
ങ്കിലന്യജീവികളായ ഞങ്ങളെപ്പറ്റുവിന്നെചൊന്നിങ്ങുകൊണ്ടുപൊ
രാം * ഇത്തരംചന്ദ്രഗുപ്തൻചൊന്നതുകെട്ടനെരം പൃത്ഥ്വീനായ
കന്താനവനൊടുരചെയ്താൻ * എന്മനക്കാമ്പിലുമതൊരാശയല്ല
ചൊല്ലാം ബ്രാഹ്മസ്വമപഹരിച്ചീടരുതെന്നൊത്താരെ * സൽഗു
ണാത്മാവാംനൃപനിങ്ങിനെപറഞ്ഞപ്പൊൾ ശക്തനാംപുരൊഹിത
ന്ദ്രനുപതിയൊടുചൊന്നാൻ * ധർമ്മിഷ്ഠനായനൃപനാത്മാപത്തെ
ന്നാകിലും ബ്രാഹ്മസ്വമപഹരിച്ചീടരുതൊരുനാളും * ബ്രാഹ്മസ്വാസ
മംഭുവിദുർജ്ജരമായിട്ടുള്ളതും * നിർമ്മലന്മാർക്കുമതുതടുക്കാവൊന്നുമ
ല്ല * ബ്രാഹ്മസ്വവിഷമതിദുർജ്ജരംപുത്രപൌത്രാ ദ്യന്വയനാശ
പ്രദമില്ലസംശയമെതും * കാകൊളമുപജീവിച്ചവനൊന്നെകൊ
ല്ലും വെഗാലായുധവുമെററവനെത്തന്നെകൊല്ലും * ബ്രാഹ്മസ്വാ
നലൻസർവ്വംകുലംദഹിപ്പിക്കും ധർമ്മരാജനുംനരകങ്ങളെഭുജിപ്പി
ക്കും * ദാനശീലന്മാരിൽവെച്ചുത്തമനായതവ മാനസമിപ്പൊളു
ദാനത്തിങ്കൽചെന്നതെന്തെ * എന്നതിൽവിശെഷിച്ചുബ്രാഹ്മ
ണശ്രെഷ്ഠന്മാരിൽ നിന്നുതദ്ധനംകാമിച്ചീടുവാനെന്തുമൂലം * സ
ജ്ജനാനിന്ദിതമായുള്ളൊരുകർമ്മമിതു വർജ്ജിച്ചീടുകവെണമല്ലായ്കിലി
ഹലൊകെ * കീർത്തിക്ഷയംവരുംഭൂമിക്ഷമാമഹീപതെ പാർത്ഥി
വെന്ദ്രന്മാർതവപൂർവ്വന്മാരെല്ലാവരും * കീർത്തിയെത്തന്നെരക്ഷിച്ചീ
ടിനാരവരുടെ കീർത്തിക്ഷയംവരുത്തീടൊല്ലാഭവാനിപ്പൊൾ *
ഭൂപനാകിയയദുതന്നുടെവംശമതി വിഖ്യാതമെല്ലൊളധിസൽക്ക
ർമ്മഗുണങ്ങളാൽ * തൽക്കുലത്തിങ്കലല്ലൊജാതനായിതുഭവാൻ
ദുഷ്കർമ്മത്തിങ്കലാരുംകൈവെച്ചീടായ്കവെണം ക്ഷത്രിയനാംവ്യസനാ
ർജ്ജവംസുരത്താരംസമ്മൊദത്തൊടെകൊണ്ടുമജ്ജനംചെയ്യിപ്പി

ഷം * ഭൂപതിപ്രസാദത്താൽസമ്പന്നധന്മാരായ പാപികൾക്കിപ്പ്രനയമവർചൊല്ലുകൾകെൾക്കിൽ * ആപത്തുവരുംപുനരായുസ്സുംപൊമെറിയ പാപവുമുണ്ടാംനരകാപ്തിയുംഭവിച്ചീടും * സാക്ഷാൽസർവ്വജ്ഞൻശങ്ഗ്ഗനിങ്ങിനെചൊന്നതെല്ലൊ മാക്ഷെപിച്ചവനീശനൊടുമന്ത്രിയുംചൊന്നാൻ * ബ്രാഹ്മണനിവൻദ്വിജജാതിക്കനല്ലതെല്ലാംകാണമവൻനൃപകാൎയ്യംബ്രാഹ്മണൎക്കറിയാമൊ * രാജാവുതന്നാലൊഴിഞ്ഞതാരിങ്ങുമൂഢയെല്ലൊ രാജകാൎയ്യങ്ങൾവിചാരിപ്പതന്മനീഷയാ * ഭൊജനദാനകാൎയ്യമെറ്റിത്തതാനറിയുമൊ പൂജനീയന്മാരാകവിപ്രന്മാർനിരൂപിച്ചാൽ * കണ്ണുകൾകാണണം പശുതന്നെ യതല്ലെന്നാകിലിക്കാലംതപസ്സിനാപ്പൊകണംവനത്തിങ്കൽ * കൊണ്ടുപൊരെണംചെറ്റുതനാരികളെല്ലാംകൊണ്ടും മണ്ഡലാധീശന്മാക്കില്ലതിനാലൊരുദൊഷം * ബ്രാഹ്മസ്വംതാനാലൽകൊണ്ടുപൊരയതെന്നുണ്ടെങ്കിൽ തൻമൂല്യംകൊടുത്തിട്ടുംകൊണ്ടുപൊരികവെണം * രത്നങ്ങളെല്ലാംരാജാവിന്നല്ലൊവെണ്ടു യത്നമാവൊളംചെയ്യുംസ്വീകരിക്കെണമെല്ലൊ * ഇത്തരംചണ്ഡപൂൎവ്വവാക്കുകൾകെട്ടനെരംചിത്തചാഞ്ചല്യത്തൊടുംചൊല്ലിനാൻനൃപവീരൻ * വിപ്രനെപ്രസാദിപ്പിച്ചിപ്പൊ [illegible] വിപ്രിയംവന്നിടാതെകൊണ്ടുപൊന്നാലുംഭവാൻ * എന്നതുകെട്ടു [illegible] വിൻതൻപടയൊടുംചെന്നുതാപസപ്രവരാശ്രമംപുക്കീടിനാൻ — ഭൂമിപൻപൊയശെഷമൃത [illegible] നായ് [illegible] നായനാത്ഥം * അന്നൊരംമന്ത്രിന്ദ്രനാമശ്രുമ [illegible] ചിപ്പാൻമുദനിതനുടെപാദാംബുജം * സന്നതനായി [illegible] ചൊല്ലിനാനതുനെരം മന്ദവനിയൊഗത്താൽവന്നതൊൻ [illegible] * രാജഭണ്ഡാരപശുതന്നൊത്തന്നിടണംപൊൽ പൂജിതനായവൊൻവൈകിപ്പിച്ചീടയതെന്നും * ഭണ്ഡാരപ്പശുക്കളില്ലെന്നുടെയാശ്രമത്തിൽ പണ്ടെയതുണ്ടെന്നായിന്നൊടുപറഞ്ഞതും * രത്നങ്ങളെല്ലാംരാജാവിന്നല്ലൊവെണ്ടു രത്നതാഢ്യയല്ലൊമെൽഗൊവിതുനൃനാം * എന്നുടെപശുവിതുരാജഭണ്ഡാരമല്ല നിന്നുടെമതമസ്തുരാജാവിൻമതമല്ല * എങ്കിലൊസുവൎണ്ണരത്നാദികൾവെണ്ടുവൊളം സംഗ്രഹിച്ചിട്ടുംപശുതന്നെതന്നിടണം * കാഞ്ചനരത്നാദികൾതങ്ങൾക്കു വെണ്ടയെല്ലൊ വാഞ്ഛയില്ലവറിങ്കലിനിക്കശമമെത * രാജ്യത്തിൽപ്പാതിതരാമെന്നാലുംപൊരായ്കിലൊ രാജ്യത്തെമുഴുവനെനാൾകീടാംഭവാനിപ്പൊൾ * എന്നാലുംപശുവിനെനാംകണ്ണംമടിയാതെ യെന്നതുകെട്ടുമദനിയമതാംചെയ്തു * വിക്രയക്രയാദികളായവാണിഭകൾ മൊക്കവൈശ്യന്മാക്കത്രെതങ്ങൾക്കില്ലറികനീ * അന്യൊന്യസ്നെഹംപാരനിങ്ങളില്ലങ്ങാകയാൽ ധന്യയാംപശുവിനെസ്സമ്മാനമായിട്ടിപ്പൊൾ * പാ

ഋഷിപ്രവരന്മാരെകൊണ്ടുതീൎക്കുവാ നിന്ദ്യയായരാജസ്വംകൊണ്ടുന ല്ലതെവന്നു • ബ്രാഹ്മണൎക്കെല്ലാംദാനംചെയ്യുന്നരാജശ്രേഷ്ഠൻ ബ്രാഹ്മണദ്രവ്യമപേക്ഷിക്കയില്ലെന്നതൂനം • ബ്രാഹ്മസ്വമപേക്ഷിക്കുമ ത്ത്യൎക്കുലനാശം ബ്രഹ്മശാപത്താൽവരുമെന്നറിയുന്നതില്ലെ • ചന്ദ്രസൂൎയ്യാംശപരന്മാരിടിനാനന്നുനേരം നന്നല്ലമഹാമുനെസ്തുതി ക്കതകളുള്ളും • കിംഫലംന്യായോപാചിതമായുള്ളധനംകൊണ്ടു വന്നിനാൽകൊണ്ടുപോയാലെന്താണെന്നോൎത്തുമോൻ • എന്നുരാജാക്കന്മാരൊടാവശ്യങ്ങളൊക്കെല്ലാ മെന്തിനുപലവസ്തുചൊല്ലുന്നമവാനെങ്കിൽ • എന്നതുകേട്ടുബലാൽക്കാരേണകൊണ്ടുപോവാ നന്നേരംചാപാസ്ത്രമാവാംമന്ത്രിയുമാരംഭിച്ചാൻ— ഇങ്ങിനെചൊന്നൊ നറുപത്തൊമ്പതദ്ധ്യായംഞാൻ നിങ്ങളോടിനിശേഷംസംക്ഷേപിച്ചുരചെയ്യാം.

എഴുപതാം അദ്ധ്യായം.

മന്ത്രിയുംബലാൽകൊണ്ടുപോവാനാരംഭിച്ചനേരം ചിന്തിച്ചുജമദഗ്നിചൊല്ലിനാൻകോപത്തൊടും • ബ്രാഹ്മസ്വമപഹരിച്ചീടകയില്ലയെല്ലൊ ധൎമ്മിഷ്ഠന്മാരാംപുരുഷന്മാർനാമകളായാൽ • എന്നുടെപശുവിനെക്കൊണ്ടുപോകുന്നാകമെന്ന മന്നവന്തനിക്കുതോന്നിട്ടുവാനെന്തുമൂലം • അടുത്തുതനിക്കാപത്തെന്നതുതന്നെന്നൂന മടക്കിക്കൊൾവാൻതോന്നിബ്രഹ്മസ്വമിതുകാലം • ഇത്തരംജമദഗ്നിചൊന്നതുകേട്ടനേരം ക്രൂദ്ധനാംമന്ത്രീന്ദ്രൻപാശങ്ങൾകൊണ്ടുദൃഢം • ബന്ധിച്ചുപശുവിനെപ്പിടിച്ചുവലിച്ചപ്പോൾ സന്താപംപൂണ്ടുവിരോധിച്ചിതുമുനീന്ദ്രനും • ദണ്ഡമുഷ്ടികൾകശാലകുടാദികളാലെ ചണ്ഡന്മാർമുനീന്ദ്രനെപ്രഹരിച്ചുനേരം • എല്ലുകൾനുറുങ്ങിനിൎജ്ജീവനായവനിയിൽ തല്ലുകൊണ്ടൊരുജമദഗ്നിയുംവീണീടിനാൻ • താപസൻമരിച്ചുവീണൊരനന്തരംപശു കോപേനപാശങ്ങളെപ്പൊട്ടിച്ചുവേഗത്തോടെ ശൃംഗങ്ങൾകൊണ്ടുംകുതവിക്ഷേപങ്ങളെക്കൊണ്ടും ഭംഗമാക്കിനാൻനൃപകിങ്കരന്മാരെയെല്ലാം • ആകാശമാൎഗ്ഗമരഞ്ഞീടിനാൾസുശീലയും വേഗേനവത്സം തന്നെക്കെട്ടിക്കൊണ്ടവർകളും • വന്നൊരുമനോഖേദംഗവുംനിരൂപിച്ചു ചെന്നൊരുപതിയെയുംകണ്ടുവൃത്താന്തംചൊന്നാൾ • താപസൻമരിച്ചതുകേട്ടൊരുനൃപശ്രേഷ്ഠൻ താപമുൾക്കൊണ്ടുചെന്നുതന്നുടെപുരംപുക്കാൻ— അദ്ധ്യായമെഴുപതുമിങ്ങിനെചൊന്നേനിനി വൃത്താന്തം കേട്ടുകൊൾവിൻചൊല്ലുവൻചുരുക്കിഞാൻ.

എഴുപത്തൊന്നാം അദ്ധ്യായം.

കാർത്തവീര്യാർജ്ജുനൻ ജമദഗ്നിയെക്കൊന്ന വാർത്തകേട്ടുള്ള നേരം ഭ്രമിതനായതുപോലെ • ആർത്തികലർന്നുള്ളൊരൊന്നു ചേതസി നിരൂപിച്ചാൻ പാർത്ഥിവന്മാരിൽ വെച്ചു പാപിയായുള്ളതു ഞാൻ • ആത്രേയശിഷ്യത്വവും നിഷ്ഫലമായിതല്ലോ ക്ഷത്രവൃത്തമബ്രഹ്മണ്യമായാൽ നിഷ്ഫലമല്ലോ • ഗോത്രനാശത്തിനു ഞാൻ കാരണമായേനല്ലോ കീർത്തിയും ദുഷ്കീർത്തിയായ്ച്ചമച്ചേനിതുമൂലം • സജ്ജനനിന്ദ്യനാം ഞാൻ മരിച്ചാൽ നരകത്തിൽ മജ്ജനം ചെയ്തു കിടക്കേണ്ടതും വരുമല്ലോ • ദുർജ്ജനങ്ങളിൽ മുമ്പനാരെന്നു ഗണിക്കുമ്പോളർജ്ജുനനെന്നു തന്നെ ചൊല്ലീടും ബുധന്മാരും • ബ്രഹ്മഹത്യാപാപത്തിൽ വലുതല്ലൊരു പാപം ജന്മവും വ്യർത്ഥഫലമായിതത്രയുമല്ല • ദിവ്യന്മാരായുണ്ടായ പൂർവ്വന്മാരെയുമെല്ലാം സവ്യഥം നരകത്തിലാക്കിയെന്നല്ലോ കഷ്ടം • ബ്രഹ്മസ്വഹരണത്തിലാശയുണ്ടായമൂലം ബ്രഹ്മഹത്യാപാപവും സംഭവിച്ചിതു ബലാൽ • ഇതൊന്നറിയാതെ ബോധനൻ ചൊന്നതു കേളാഞ്ഞതാൽ ഞാനതിമഹാപാപിയായെന്നേ ന്നാവതല്ലോ • തന്നുടെ ഗുരുഭൂതൻ ചൊന്നതു കേളാതവനെന്നുമേ വന്നുകൂടാ നല്ലതെന്നതു നൂനം • ഇത്ഥം നിരൂപിച്ചു ദുഃഖിച്ചു കാർത്തവീര്യൻ പത്തനം പുക്കു മമ വീടിനാൻ ശത്രുവം — ധൈര്യതൻ പിന്നാലെ പോയൊരു മത്താവൃതനെ കാനനെ തിരഞ്ഞു തന്റെ ആശ്രമം പുറപ്പെട്ടു • കാണായിതു തന്നെ ഘോരത്തിൽ നിശ്വാസമറ്റു ചോരയിൽ കിടക്കുന്ന താതനെ • നിർജ്ജീവനായ പതിയെക്കണ്ടു ദുഃഖമേറ്റു മൂർച്ഛിച്ചു ധരണിയിൽ വീണിതു രേണുകയും • ഉത്ഥാനം ചെയ്തു പിന്നെക്കരഞ്ഞു തുടങ്ങിനാൾ ഭർത്താവെ ചതിക്കയോ ചെയ്തു ദയാനിധേ • ഇത്ഥം പലവിധം പറഞ്ഞു കരകയും ചിത്തസന്താപത്തോടും കണ്ണുനീരൊഴുക്കയും • എന്തുപോയിതു രാമനെന്മകനയ്യോ പാപം ഇങ്ങിനെ വരുവാനെന്തിനിക്ക വിധാതാവെ • എന്നെക്കാലതരം പറഞ്ഞു കേഴുന്നേരം കാണായിവരുന്നതു രാമനെ ശ്രമാർത്തനായ് • അമ്മതൻ ദുഃഖം കണ്ടു രാമനും വിഷണ്ണനായ് ഉന്മനസ്സോടും ബാഷ്പം വാർത്തു നിൽക്കുന്ന നേരം • അകൃതവ്രണൻ പറഞ്ഞീടിനാനിതു ഭവാൻ പ്രകൃതിചപലനായ്ച്ചമഞ്ഞിതോ ഇക്കാലം • ധീരന്മാരായ മഹാത്മാക്കൾക്കു ദുഃഖം വന്നാൽ പാരമൊരിളക്കമുണ്ടായ്വരാറില്ലല്ലോ • ആഗമമതിക്രാന്തമായതിനില്ല നൂനം ശോകത്തെ പരിത്യജിച്ചീടുക ധൈര്യനിധേ • ശോകമിന്ദ്രിയഗണശോഷ

ണമല്ലൊന്നുന്നാം രോഗവും മുന്നാക്കീട്ടുകാൎയ്യനാശവും വരും * മാതാവിൻ ദുഃഖംകളഞ്ഞീടുകവൈകാതെ നിന്തിരുമെയ്യിലാമുണ്ടാകഞ്ഞാതമാപതാം * ഇത്തരം വാക്യമക്രതവ്രണൻ ചൊന്നനേരമത്തലോചുയക്കിശ്രീരാമരാമനെന്ദമനാം * മാതാവിനാട്ടുത്തുചെന്നിടിനാനഇന്നേരം ആധിപൂണ്ടാത്മജനെക്കണ്ടതിതാപത്തോടും * ഇരുപത്തൊന്നുവട്ടം തൊഴിച്ചാളതുകണ്ടു കരമന്നേരം ചെന്നുപിടിച്ചു ഭാൎഗ്ഗവനും * മാതാവെ മരിമതിലെഴത്തെ പീഡിപ്പിച്ചതെന്തുദുഃഖിക്കേണ്ടതൊന്നുണ്ടു ദുഃഖം തീൎപ്പാൻ * ഇരുപത്തൊന്നു തൊഴിച്ചതുകാരണമതി നിയപത്തൊന്നുപരിവൃത്തിയൊന്നൊടുക്കുവൻ * ക്ഷത്രിയജാതമെന്നു മാതാവു തന്നൊടൊരു സത്യവും ചെയ്തിടിനാൻ ഭാൎഗ്ഗവരാമന്താനും * ഖേദവും ധൈൎയ്യംകൊണ്ടടക്കിയെന്നാകിലും സോദരന്മാരുമായിരാമനന്നനന്തരം * താതന്റെ സംസ്കാരത്തിനാരംഭിച്ചതുനേരം മാതാവും പുത്രന്മാരെ വിളിച്ചു ചൊല്ലീടിനാൾ * എന്റെയുമസഹ്യമായൊന്നു വൈധവ്യദുഃഖം ഭൎത്താവിനോടും കൂടി പോകുന്നേനിനിഞ്ഞാനും * നിങ്ങളുമതിനനുകൂലന്മാരാകവേണം അങ്ങുചെന്നാലുമതുനല്ലതു ഞങ്ങൾക്കില്ലപ്പോൾ * പാപികളെവനെയുമതിനതക്കവണ്ണ മാവൊളും ജ്വലിപ്പിക്കസന്തോഷം നിങ്ങളെല്ലാം * അന്നേരമശരീരി തന്നുടെ വാക്കുകേട്ടു ധന്യകൾ പതിവ്രതാധൎമ്മമതുപപന്നാം * സാക്ഷാൽ സങ്കൎത്തവ്യമല്ലൊരല്പമെന്നുണ്ടല്ലൊ ദൈഹികൾക്കൊക്കകാലം നല്ലതും വരുമല്ലൊ * ഭൎത്താവു ജീവിച്ചീടുംപൊൾ നീ കരഞ്ഞെന്തിനു ഖേദമാശു കളയുകയത്തെയതിൻ ഗുണമെ * എന്നതുകെട്ടതനയന്മാരും രേണുകയും വന്നൊരു സന്തോഷത്താലതുകെട്ടനന്തരം * പൎണ്ണശാലയിൽ കൊണ്ടുകിടത്തി ജനകനെ ഖിന്നമാനസന്മാരായിരിക്കുമളവിലാൎത്ത * അന്നേരമിരിഞ്ഞങ്ങൾ കാണായിതുമങ്ങളായ് പന്നഗാഭരണനെദ്ധ്യാനിച്ചു വസിക്കുമ്പൊൾ * കാണായിവരുന്നതു ശുക്രനെപ്പിതാവുതാൻ പ്രാണൻ താൻ വരുന്നതുപോലെ തന്റെ ഭാഗ്യവശാൽ * ദുഃഖിച്ചു വസിക്കുന്നൊരു രേണുകാദേവിയെയും സൂനുക്കളായ പുത്രന്മാരെയും കണ്ടനേരം * മൃതസഞ്ജീവനിയാം വിദ്യകൊണ്ടതിദ്രുതം മൃതനാം ജമദഗ്നിതന്നെയും ജീവിപ്പിച്ചാൻ * ശുക്രനമനുമതെയും കൊടുത്തു മറഞ്ഞിതു ദുഃഖവും തീൎന്നു വസിച്ചീടിനാരവർകളും * അനന്തരം സുശീലയുമാകാശമാൎഗ്ഗത്തിങ്കൽ നിന്നു വന്നാത്മജനെ കാണാഞ്ഞു ദുഃഖത്തോടും * കരഞ്ഞു നടക്കുന്നനേരത്തു ജമദഗ്നി പറഞ്ഞു രാമനോടും കണ്ടില്ലെമകനെന്നീ * നമ്മുടെ സുശീല തൻവത്സനെ കാണാഞ്ഞിട്ടായാൽ തന്മനതാരിൽ മുഴുത്തൊരു സന്താപത്തോടും * രോദനം ചെയ്തീടുന്നതാമെങ്കിലവളുടെ ഖേദത്തെക്കളയേണം വത്സനെക്കൊണ്ടുവന്നു *

ഘോരമായുംമുട്ടികിടക്കുന്നതുകഴിക്കണം രാമനുമതുകെട്ടുകല്പിച്ചുപുറ
പ്പെട്ടാൻ — ചൊല്ലിയെന്നെഴുപത്തൊന്നാമദ്ധ്യായംനിങ്ങളോടു ചൊല്ലു
വനിനിശേഷംകെട്ടുകൊള്ളുവിനെല്ലാം *

ഏഴുപത്തിരണ്ടാം അദ്ധ്യായം.

താതനെനമസ്കരിച്ചനുജ്ഞയെവാങ്ങിക്കൊണ്ടു മാതാവിൻ
പാദങ്ങളുംവന്ദിച്ചുഭക്തിയോടെ * ഭ്രാതാക്കന്മാരോടുമാശീർവ്വാദംവാ
ങ്ങിക്കൊണ്ടു ഗുരുതന്നെതന്നെധ്യാനിച്ചകൃതവ്രണനുമായ് * വേഗേ
നമാഹിഷ്മതിയാകിയനഗരിക്കു പോകുവാൻമഹോദരൻതന്നെച്ചി
ന്തിച്ചനേരം * തേരുമായുധങ്ങളുമേറ്റുന്നുമഹോദരൻ പാരാതെമുമ്പി
ലാമ്മാറെപ്പോടുനിന്നീടിനാൻ * അന്നേരംപ്രദക്ഷിണംചെയ്തുശങ്ക
രനെയും വന്ദിച്ചുതേരിൽകരേറീടിനാൻഭാർഗ്ഗവനും * സഹസാസാ
രഥ്യത്തിൽമകൃതവ്രണനവി സഹസാഹനംതേരിലന്മാറുകരേറിനാ
ൻ * മാഹേയപുരോപകണ്ഠംപ്രവേശിച്ചുസഹ സാഹസമായി
തേരിൽനിന്നിറങ്ങിഭാർഗ്ഗവനും * അകൃതവ്രണന്തന്നെദൂതനാക്കി
യോഗിച്ചാ നമ്പിലക്ഷത്രാധിപനോടുചെന്നറിയിപ്പാൻ * കാ
ർത്തവീര്യനെച്ചെന്നുകണ്ടുരാത്തുനൃപ നാസ്ഥയാസൽക്കാരംചെ
യ്തിയത്തിയഥോചിതം * കുശലപ്രശ്നാദികൾകഴിഞ്ഞതോരനന്തരം
വിശദഹൃദയനാമകൃതവ്രണൻചൊന്നാൻ * ലോകമഹേയന്നു
പചൊല്ലുവൻകെട്ടാലും നീ ലോകനാഥനായവിപ്രനെക്കൊന്നീ
ലയോ * തൽപുത്രനായരാമൻവിശ്വവിശ്രുതനായ സൽപ്പുമാൻ
ഭഗവാനായാംബോധിസംഭൃതചന്ദ്രൻ * പെരികത്തപസ്സുചെയ്തീശ്വ
രപ്രിയനായാ നരികടംകല്ല്യാമവൻനരസിംഹത്തിനൊക്കും * ധാ
ത്രിയെപ്രദക്ഷിണംചെയ്തുശങ്കരവാചാ തീർത്ഥസ്നാനോപവാസനി
യമജപങ്ങളാൽ * ക്ഷേത്രങ്ങളെല്ലാംകണ്ടുസേവിച്ചുവിശുദ്ധനായ്
ഗാത്രശക്തിയുംമനശ്ശക്തിയുംവളർത്തിനാൻ * വിദ്യാവാരിധിപാ
രംഗതനായ്ശുശ്രൂഷയാ ഭക്ത്യാതൻഗുരുജനപ്രീതിയുംചെയ്തീടി
നാൻ * ചന്ദ്രശേഖരപാദഭക്തികൊണ്ടിളകാതി ശ്രീനിധിയാവരന്തന്നെ
വന്നവതരിച്ചവൻ * പ്രീതനായ്മഹാദേവൻകൊടുത്തകുഠാരത്താൽ
ആദിതേയാത്മഹസ്വരന്മാരെയൊടുക്കിയാൻ * ദൈത്യദാനവയക്ഷ
രാക്ഷസനരന്മാരാ ലേതുമേതുംദ്വാരമായൊരവധ്യവുമുള്ളോൻ *
ശത്രുസംഘമതഹന്താവിനുകണ്ടിവരാർ ക്ഷത്രന്യൂമാന്തകനൃസ്ര
ജ്ജനാത്രേയൻ * തപൽപ്പുരോപാന്തവനന്നിൽക്കുന്നിത്

പ്പൊഴവൻ തൽപ്പരമാത്ഥവാക്യംകെട്ടുകൊണ്ടാലുംഭവാൻ • മൽപ്പിതാവിനെക്കൊലചെയ്കയാൽബ്രഹ്മഘ്നനാം തൽപ്രാണഹാനിവരികില്ലസംശയമെത്രും • പുത്രപൌത്രൌഘമിത്രസംബന്ധിജനത്തൊടും ഹസ്ത്യശ്വപത്തിരഥസൈന്യസഞ്ചയത്തൊടും • ക്ഷത്രസംഘാതത്തെപ്പണ്ടുംകൊന്നുഞാനവനിയെ രക്തവൃഷ്ടിയിലഭിഷിക്തയാക്കിയവനെല്ലൊ • നിഃക്ഷത്രാംവിധിയഞാൻത്രിസപ്തകൃത്വാരണെ സൂക്ഷ്മമാമിതിദൃഢമുത്തീർന്നപ്രതിജ്ഞനായ് • പിന്നെയുംജീവഗ്രാഹസംഗ്രഹീതക്ഷ്മാപൌഘ ച്ഛിന്നഗാത്രാസൃക്സരൊവൃന്ദവുമുണ്ടാക്കവൻ • സമസ്തക്ഷത്രപ്രണാമാസ്പദസാമ്രാജ്യത്തിൻ നിമിത്തംഭത്താത്രെയപ്രീതികൊണ്ടല്ലൊതവ • മൽഗുരുഹത്യാനലദഗ്ധമാസ്സന്നിതളു മൂലകമെന്നിങ്കലൊത്തുകൊള്ളുകളൊത്തമാവെ • വാരണവാജിരഥപത്തിസൈന്യത്തൊടുംനീ പൊരിനുപുത്രപൌത്രമിത്രബാന്ധവരൊടും • വൈകാതെപുറപ്പെട്ടുകെന്നാലെന്നസ്യമെററു നാകലൊകപ്രാപ്തിയുംവന്നീടുമറികനീ • പെടിച്ചുപലായനംചെയ്കിലും നിന്നെരക്ഷി ച്ചീടുവാൻത്രിഭുവനത്തിങ്കലില്ലൊരുവനും • ജീവിച്ചുകൊൾവാനുള്ളിലാശയുണ്ടെങ്കിലെന്നെ സ്സെവിച്ചുനമസ്കരിച്ചീടുക മടിയാതെ • മണ്ടിനമടിച്ചുള്ളിലടച്ചുവസിക്കിലൊ കണ്ടുകൊണ്ടാലുംഭസ്മമാക്കുവൻപുരമെല്ലാം • ഗൊപുരപ്രാസാദദെവാലയശാലഗെഹാ ദ്യാപണസഭാചത്വരാരാമപ്രാകാരങ്ങളും • ഭാഗ്യവാന്മാഗ്നിജ്വാലാദഗ്ധമാക്കുവനിനി പ്പൊക്കെണ്ടുകാലമെത്തുമെന്നിവരാമവാക്യം • നല്ലതെന്നുനിരൂപിച്ചുകല്പിക്കശീഘ്രം വല്ലതുംചെയ്യാലുംനീശൌര്യമുള്ളവനെല്ലൊ • ഇത്തരംവ്വണ്ണംനിത്ഥം പറഞ്ഞവാക്കുകെട്ടു നിഖിലക്ഷത്രാധിപനായ ഭൂപനംചൊന്നാൻ • കത്തവ്യമാകുന്നതുചെയ്യുന്നൊനവനൊടെ യുദ്ധശ്രദ്ധയെക്കളഞ്ഞീടുവനന്ന്യങ്ങളാൽ • വൈകാതെചെന്നുചൊൽകെന്നാദ്ദൂതപതിചൊന്നാൻ പൊകുന്നനെങ്കിലെന്നാനൃപവ്രണന്താനം • വൃത്താന്തമെല്ലാംചെന്നുരാമനൊടവൻചൊന്നാ നദ്ധ്യായമെഴപത്തുരണ്ടായിതറിഞ്ഞാലും •

ഏഴപത്തിമൂന്നാം അദ്ധ്യായം.

സതഃപരംരാമദൂതൻപൊയനെരത്തുനൃപൻ ക്ഷത്രദെവനെ വിളിച്ചീവണ്ണമുരചെയ്താൻ • പിടിച്ചുകഠാരവുംപറിച്ചുകയ്യുംകെട്ടി വടുശ്രേഷ്ഠനെക്കൊണ്ടുനിൻമുമ്പിൽവെക്കണംനീയും • കാലം വൈകാതെപൊകയുദ്ധസന്നാഹത്തൊടെ നാലംഗപ്പടയുമായ്നി

ന്നടെമിത്രത്തൊടും • ക്ഷത്രദെവനാംകൊഴ്തപ്പൊഴെപുറപ്പെട്ടാൻ ക്ഷത്രവൈരിയെച്ചെന്നവളഞ്ഞുയുദ്ധംചെയ്താർ • സംഖ്യയില്ലാതപടച്ചെന്നൊരുത്തനെശസ്ത്ര സംഘാതങ്ങളെക്കൊണ്ടുമൂടിനാരതുന്നേരം • മെഘങ്ങളെല്ലാമടിച്ചുപർവ്വതൊപരിമഴ ഇക്കിടുന്നപൊലെ ശരനികരംതൂകിടിനാർ • അന്നെരംമഹാദെവന്തന്നെവന്ദിച്ചുരാമൻ സന്നാഹത്തൊടുംകയ്ക്കൊണ്ടീടിനാൻത്ര്യംബകം • ചെറുഞാണൊലിചെയ്താനതിനാൽത്രിഭുവനം ഖിരായൽപൂണ്ടിതൊക്കെവജ്രനിർഘൊഷംപൊലെ • ബ്രഹ്മാണ്ഡംപൊട്ടുമാറുനിഷ്ഠുരനാദംകെട്ടു സമ്മൊഹംപൂണ്ടാർകാലപ്രളയശങ്കയാലെ • ശത്രുസൈന്യവൃന്ദിതന്മാർമൊഹിച്ചുവീണാരെല്ലാ യുദ്ധഭൂമിയിലപ്പൊൾവാരണവാജികളും • മൂത്രവിൾസ്രാവത്തൊടുംബാലങ്ങളുയർത്തിനി ന്നാത്തിപൂണ്ടൊടീടുവാനൊത്തുനിന്നിതുഭയാൽ • ശങ്കരൻകൊട്ടത്തൊരു ചന്ദ്രസന്നിഭശൊഭം ശംഖവുമെടുത്തുടൻവിളിച്ചുഭാർഗ്ഗവനും • നിർജ്ജരാസുരമനുജാദികളതുകെട്ടു സജ്വരംഭ്രമിച്ചിതുഭീതിസംമൊഹത്താലെ • കൃത്തികൂത്തുള്ളശരംതൂകിനാനന്നന്നേരം കാർത്തികെയനെപ്പൊലെഭാർഗ്ഗവരാമനപ്പൊൾ • ഹസ്തശാഖികളും ശസ്ത്രസഞ്ചയമെററു പത്തികളൊടുംകൂടെമൃത്യുലൊകവുംപുക്കാർ • ക്ഷത്രദെവനമതിക്രുദ്ധനായതുനെരം ക്ഷത്രാരിതന്നെനൊക്കിയുദ്ധത്തിന്നടുത്തിതു • സതപരംശരങ്ങളാൽമുറിച്ചുരഥത്തെയു മത്തൊഴിൽകണ്ടുഭൃഗുശ്രെഷ്ഠനുംവെഗത്തൊടെ • നൂറുമായിരവുംബാണങ്ങളെയ്തുടനെ നെറിയപടയെല്ലാംമുടിച്ചാനതുനെരം • ക്ഷത്രദെവനെയുമെയ്തുത്യക്തമുറിച്ചപ്പൊൾ ശസ്ത്രങ്ങൾതൂകീടിനാനവനുംവെഗത്തൊടെ • ഘൊരമായതന്നാലുമിളകാവരാമനൊരു മെരുപർവ്വതംപൊലെനിന്നിതുഭാർഗ്ഗവനും • ഇത്ഥമന്യൊന്യമതിഘൊരമായൊരുപൊലെ യുദ്ധംചെയ്തീടുന്നനെരംഭാർഗ്ഗവരാമനാനും • ക്ഷത്രദെവന്റെമർമ്മത്തൊറുമെയ്തുതുകൊണ്ടു വിദ്ധനായ്തനാകാംക്ഷൊദ്ധധിപന്താനമപ്പൊൾ • ക്രുദ്ധനായെററമടുത്തീടിനാൻഫെറുമായ് ശസ്ത്രങ്ങൾതൂകൊണ്ടുരാമനെപ്രയൊഗിച്ചാൻ എട്ടുബാണങ്ങൾകൊണ്ടുവാജികൾനാലിനെയും പെട്ടെന്നമ്പുകൊണ്ടുസഹസാരഥനെയെയ്താൻ • പവനാശനസമമായനാരാചംകൊണ്ടു കവചമെയ്തുനറുക്കിടിനാനതിദ്രുതം • വക്ഷസിമുറിഞ്ഞതുകണ്ടുഭാർഗ്ഗവരാമൻ തൽക്ഷണെനിരൂപിച്ചാർത്തൽപരാക്രമവെഗം • രക്തംകൊണ്ടുടലലിപ്തനായൊരുരാമൻ ശക്തനാംകാമജിത്താനസ്ത്രക്രൊധംപ്രയൊഗിച്ചാൻ • ചാപവുംഖണ്ഡിച്ചുടനന്നതധ്വജത്തെയും കൊപെനസ്തതൻതന്റെതലയുംമുറിച്ചിതു • നാലുവാജികളെയുംവെഗെനവിശിഖങ്ങൾ നാലുകൊണ്ടെയ്തുകൊന്നുപിന്നെയത്തടമെ

ല്ലാം ● എന്നഭിപ്രായമെല്ലാവരുമുക്കിക്കളഞ്ഞപ്പൊൾ കണ്ണഭിപാരം ച്ചുവന്നതുണ്ടുകാംബൊജനും ● ഖഡ്ഗചർമ്മങ്ങളെടുത്തടുത്തുരാമനൊട വിക്രമിപ്പതിന്നായുകണ്ടുഭാർഗ്ഗവനപ്പൊൾ ● ക്ഷത്രദൈവൊരസ്ഥലെഘൊരമായൊരുശരം സന്ധാനംപ്രയൊഗിച്ചാനതുകൊണ്ടവനിയിൽ ● ക്ഷത്രദേവനുംവീണാൻവജ്രമേററദ്രിപൊലെ മൃത്യുലൊകവുംപുക്കാൻപിന്നെയുംഭൃഗുശ്രേഷ്ഠൻ ● ശേഷിച്ചപടയെല്ലാമൊന്നൊഴിയാതെകൊന്നു ഘൊഷിച്ചുശംഖംവിളിച്ചീടിനാൻജിതശ്രമം ● ക്ഷത്രദേവനുംതന്റെസൈന്യവുംമരിച്ചവാറെത്രയുംദുഃഖത്തൊടെകേട്ടുഭൂപതിശ്രേഷ്ഠൻ ● എന്തുകാരണമിനിക്കിങ്ങിനെവന്നതെന്നു ചിന്തിച്ചുപരിതാപംപൂണ്ടിരുന്നീടുന്നേരം ● ദുർന്നിമിത്തങ്ങൾപലകാണായിതന്നേരം തന്നുള്ളിൽനിരൂപിച്ചുകാർത്തവീര്യാർജ്ജുനനും ● മൃത്യുവന്നടുത്തിതുനിശ്ചയമിനിക്കിപ്പൊൾ ചിത്തസന്താപമുണ്ടായിടുന്നതിന്നിയെന്നും ● അത്യാപത്തിങ്കൽദുഃഖംധീരന്മാർക്കുണ്ടാകാ തെത്രയുംചപലന്മാർക്കുള്ളൊരുശീലമതു ● ഉത്പത്തിയുണ്ടായിതുവിപ്രദ്രൊഹത്താൽമുന്നം മിക്കാലംമരിച്ചിതുതീർക്കുന്നമെന്നതുനം ● സ്വധർമ്മംത്യാജ്യമല്ലധീമാനാംപുരുഷന്നാൽ സ്വധർമ്മംകൊണ്ടെപരഗതിയുള്ളൂതാനും ● ക്ഷത്രിയകുലധർമ്മംയുദ്ധത്തിൽമരണമതെന്നുവാർസ്മൃതികർത്താക്കന്മാർചൊല്ലിവയത്രെ ● എന്നാൽഞാനിവനൊടുസംഗ്രാമമിച്ചുപൊയ് ചെന്നുദേവകളുലൊകം പ്രാപിച്ചുകൊൾവനല്ലൊ ● യുദ്ധത്തിന്നിമടിച്ചീടരുതൊന്നുകൊണ്ടും മിത്രവർഗ്ഗത്തെയെല്ലാമെന്നതെവരുത്തണം ● പത്രങ്ങളെഴുതിസന്ദേശവാക്യങ്ങളൊടും ഭദ്രന്മാരായദൂതന്മാരെയുംനിയൊഗിച്ചാൻ ● ദൂതസഞ്ചയമന്നാനാവിഷയനിവാസിനാം മേദിനീശന്മയച്ചീടിനാനതിദ്രുതം ● ദൂതവാക്യങ്ങൾകേട്ടുസൈന്യസഞ്ചയത്തൊടും മേദിനീശന്മാർവന്നുകാർത്തവീര്യനെക്കണ്ടൊർ ● എന്തൊന്നുവേണ്ടുന്നതെന്നാരാഞ്ഞാചിച്ചാലുമൊരു സന്ദേഹംഞങ്ങൾക്കതിനില്ലഭൂപാലമൌലെ ● ഭൂമിപാലന്മാരിതുചൊന്നപ്പൊളെങ്കിൽ നിങ്ങൾ രാമനൊടായൊധനംചെയ്യാലുമെന്നുചൊന്നാൻ ● അന്നേരംവിദേഹഭൂപാലനാംകൃതധ്വജൻ ചെന്നിതുതാളികൾമൂപ്പതിനായിരവും ● ഹസ്തിവീരന്മാരൊരുമുപ്പതിനായിരവും മൂന്നടങ്ങതിലശ്വംകാലാളുംവാജികളിൽ മൂന്നടങ്ങൊണ്ടനാനാശസ്ത്രധാരികളായെ ● ഭാർഗ്ഗവരാമനൊടുചെന്നെതിർത്താരവർ വാസ്തുമഗ്നിജ്വാലായാംപതംഗമെന്നപൊലെ ● പാഞ്ചാലാധിപനായസത്യകേതുവുമൊരു ചാഞ്ചല്യമെന്നിയടുത്തീടിനാനന്നേരം ● സൈന്യവുമക്ഷൌഹിണിയുണ്ടവനൊടുകൂട ചൈദ്യപൌരവാധിപനാകിയപുഞ്ജയൻ ● തന്നൊടുമ്പലക്ഷൌഹിണിയൊന്നരയുണ്ടു പിന്നെ

കോസലപതിയാകിയവിജയനും * പോരിനൊരക്ഷൗഹിണി സേനയുമായിച്ചെന്നാൻ പാരിടമെല്ലാംകലങ്ങുമാറുടനെ * സാല്വസൗവീരകാശ്മീരാവന്ത്യമാഗധന്മാർ ബാല്ഹീകമദ്രസിന്ധുകലിംഗകർണ്ണാടന്മാർ * മാളവശിബിസൗരാഷ്ട്രാധിപവിദർന്മാർ കെല്പിയറീടുംവീരർപ്പാർത്ഥിവരാജാക്കന്മാർ * പതിനൊന്നക്ഷൗഹിണിസേനയോടൊരുമിച്ചു പാരെല്ലാമിളകുമാറാരവഘോഷത്തോടും * കല്പാന്തപാരാവാരഘോരാകാരാരാവേണ സന്നദ്ധമാനായരാമനോടുചെന്നെതിർത്താർ * തേരുകൾനാലയുതങ്ങളുംചെറുമണൊലികളും വാരണനാലയുതങ്ങളുംവാജികൾനാലയുതങ്ങളും * പദ്യങ്ങൾനാലയുതങ്ങളുംശംഖങ്ങൾനാദങ്ങളും മാദ്ധ്യന്തമില്ലാതൊരുപടകൊണ്ടുലോകം * കേവലംകീഴ്മേൽമറിഞ്ഞിളകിച്ചമഞ്ഞിതു ദിക്കുകളൊന്നുമറിയാവതല്ലാതെവന്നു— ചൊല്ലിയനന്തരമെഴുപത്തുമൂന്നദ്ധ്യായംഞാൻ ചൊല്ലുവാൻസാമർത്ഥ്യവുമില്ലിനിയുദ്ധമെല്ലാം *

എഴുപത്തിനാലാം അദ്ധ്യായം.

ഭൂമിയിലുള്ളരാജാക്കന്മാരുംബലങ്ങളും രാമനുമായിട്ടുള്ളയുദ്ധമെത്രയുംചിത്രം * ഏകനൊടനേകന്മാരായിരംജനംകൂടി വേഗമൊടടുത്തുചെയ്തീടിനയുദ്ധംപോലെ * പണ്ടുകീഴ്നാളായതുമില്ലിനിമേലിലവ ഉണ്ടാകുന്നീടുകയുമില്ലെന്നതിന്നുചൊല്ലാം * ക്ഷത്രിയപ്രവരന്മാരൊത്തുസൈന്യത്തോടൊത്തു അസ്ത്രങ്ങൾശസ്ത്രങ്ങളുംതൂകിനാർമഴപോലെ * സാശ്വസാരഥിരഥകുഞ്ജരഹയങ്ങളേറ്റുവന്ന മാറ്റുന്നമാറുന്നിതുസായകപങ്ക്തികളാൽ * നീഹാരാവലികൊണ്ടുഹിമവാനെന്നപോലെ സാഹസത്തോടുംരഘുപുംഗവനതുനേരം * ക്ഷീണമാക്കിനാൻശത്രുസൈന്യത്തെക്ഷണേനതൽ ബാണങ്ങൾകൊണ്ടപ്പുനരന്നൊരുരാജാക്കന്മാർ * ശക്ത്യൃഷ്ടിപരശ്വധപ്രാസമുൽഗരത്തുലശസ്ത്രതോമരഗദാപരിഘനിസ്ത്രിംശങ്ങൾ * ചക്രപട്ടസഹിതഭുശുണ്ഡിശതഘ്നിക ശൂലങ്ങളായമുസലങ്ങളുമസ്ത്രങ്ങളും * കവണനാമങ്ങളായപാഷാണങ്ങളുമെല്ലാം വിവിധംപ്രയോഗിച്ചാരതുലംവേഗത്തോടെ * തൽപ്രയോഗങ്ങൾകണ്ടുരാഘവരാമന്താനുമപ്പൊഴെതിർക്കുന്നങ്ങളായ് തൈലധൌതങ്ങളായ ശരങ്ങൾനാരാചങ്ങൾ ചന്ദ്രാകാരങ്ങൾ സുവർണ്ണപുംഖങ്ങളുമായയോമുഖങ്ങളായ് ക്ഷുരങ്ങളീഹങ്ങളുമഞ്ജലികങ്ങൾകൊണ്ടും തെളിഞ്ഞശിലീമുഖങ്ങളുന്നാളീകങ്ങളും * ക്ഷുദ്രകങ്ങളുംകങ്കബാർഹ്ണവാജികളുംസ സ്നേഹവൈതസപത്രമയങ്ങൾകർണ്ണികളും * അഹിതുല്യങ്ങളായസൂകരകർണ്ണങ്ങളും *

ഇത്തരം നാനാബാണങ്ങളാലന്യോന്യം പ്രയോഗിച്ചാർ ചിത്രസൂനന്മാരാ യുന്നദൈവാദിഗണങ്ങളും സഹസാഹസം പോരന്തങ്ങൾ ചമത്തിലു സഹസാഹസങ്ങളുണ്ടാകലെന്നിയങ്ങളായ് ● ബാണനംശ്ശൂരശ്രൂ ഷ്ടാർകോപത്തോടെതിർത്തിതു ചിത്രമാനസന്മാരായുന്നിതു ഗന്ധർവന്മാ രും ● ബാഹുസായകങ്ങളാൽ മറഞ്ഞു ഗഗനവും ഭൂമിപാലൊഴിലബ ലങ്ങൾ തിരിപ്പെണ്ടോടിടിനാർ ● ശസ്ത്രങ്ങളെ വൃമിച്ചാശ്ശുശേഷിച്ചജ നം ചിത്രസൂനന്മാരായോടിടിനാർ ദിക്കതോറും ● ധാത്രിപാല ന്മാരതുകണ്ടുടൻ ചൊല്ലീടിനാൻ കീർത്തിയും ത്യജിച്ചഭിമാനവുമുപേ ക്ഷിച്ചു ● സാദ്ധ്യസന്മാരായോടിപ്പോകുന്നതെന്തുനിങ്ങൾ സാ ദൃശ്യമില്ലാതെവരുമൈഹികപാരത്രികം ● എന്നതു കേട്ടു ചിലർ തിരി ഞ്ഞു നിന്നിടിനാർ പിന്നെയും ഭാർഗ്ഗവനോടേറ്റു പോർ തുടങ്ങിനാ ർ ● അത്യർത്ഥം കോപം പൂണ്ടു ഭാർഗ്ഗവരാമനപ്പോൾ ശസ്ത്രങ്ങൾ വരി ഷിച്ചു വന്നവൻ പടയെല്ലാം ● നിഗ്രഹിച്ചിതു നിജവാജിപത്തിക ളെയും ഉഗ്രന്മാരായ മഹാരഥന്മാരെയുമെല്ലാം ● ക്ഷോണിയും മറ ഞ്ഞിതു ശവങ്ങളാലെത്ര ശോണിതനദികളുമസംഖ്യമുണ്ടായുന്നു ● ഘോരമാം ശവങ്ങളും പത്തിയും വേഗത്തോടെ രക്തവാഹിനികളി ൽ നിറഞ്ഞൊഴുകുന്നു ● രക്തപാനം ചെയ്യുന്നകങ്ങളും പിശാചാ ദി ഭൂതങ്ങളായ് നിന്നലറീടുന്നണ്ടവ ● ചിത്രമെത്രയുമനേകായി രം മഹാബലം മൃത്യുലോകം പ്രാപിച്ചു ഭാർഗ്ഗവശരങ്ങളാൽ — ചതക്കി ച്ചൊന്നെഴുപത്തുനാലദ്ധ്യായം ഞാൻ പരപ്പിൽ ചൊല്ലീടുകിലൊട്ടു ക്കം വരായല്ലോ ●

എഴുപത്തഞ്ചാം അദ്ധ്യായം.

ആനതേർകുതിരകാലാളായ പടയെല്ലാം ബാണങ്ങൾ കൊണ്ടു ഖണ്ഡിച്ചൊടുക്കിത്തുടങ്ങിനാർ ● ഭൂതലം പൊടിഞ്ഞു പൊ ങ്ങീടിന പൊടികൊണ്ടു രോദസിമറഞ്ഞിതു കണ്ടുനിന്നവർകളും ● ക ല്പാന്തപ്രളയകാലവ്യാപ്തമായിതെന്നു കല്പിച്ചു സംഭ്രാന്തന്മാരായ്ഭ്രാന്ത ന്മാരായ്യുന്നു ● അഗ്നിലോചനൻ ജഗത്സംഹാരത്തിനായ് മദഗ്നിനന്ദ നനായുന്നിടിനാനെന്നു ഞാനം ● ഹൈഹയശരബലം രാമബാണ ങ്ങൾ കൊണ്ടു ഹാഹാകാരേണ മരിച്ചീടിനാരുടനുടൻ ● ചക്രാക്ഷ ത്രിവേണിഷാക്ഷുബ്ധരാദികളോടും തൽക്ഷണം രഥങ്ങളുമെല്ലാ മെനരുക്കിനാൻ ● കണ്ഠലൊട്ടിഷകിരീടാദികളോടുന്നൃപ ഇ ണ്ഡങ്ങൾ നിശിതബാണങ്ങളാൽ തെരുതെരെ ● ഖണ്ഡിച്ചു വസുമ തിമണ്ഡലത്തിന്നു ബലി മണ്ഡനവിശേഷങ്ങൾ നൽകിനാൻ ഭൃഗു

ശ്രേഷ്ഠൻ * ഉത്ഥായോത്ഥായത്തെന്നൃത്തമാടീടുന്ന മത്തങ്ങളാ
യെന്നിനപൃത്ഥ്വിയിൽകബന്ധങ്ങൾ * കുണ്ഡലാംഗദച്ഛത്രചാമ
രഹാരസപ്തണ്ണ ഖണ്ഡതോരണപതാകധ്വജങ്ങൾകൊണ്ടും * അ
ങ്കശകശാവലിനാളികൾകൊണ്ടുംസമരാങ്കണമലങ്കരിച്ചിടിനാൻഭൂ
ഭൂപതി * ചർമ്മവർമ്മാസിഗദാചാപശസ്ത്രാദികളാൽ നിർമ്മലാഭര
ണങ്ങൾധരിച്ചരണാങ്കണം * ക്ഷത്രവാഹിനിയോടേകുമുറിഞ്ഞുധ
രണിയും രക്തവാഹിനികളാൽനിറഞ്ഞുചിത്രംചിത്രം * ഹസ്ത്യ
ശ്വമർത്ത്യാൽഭവരക്തവാഹിനികളിൽ ഹസ്തിഗ്രാഹങ്ങളുണ്ടുമാം
സപങ്കവുമുണ്ടു * ശസ്ത്രമീനങ്ങളുണ്ടുത്തരംഗൌഘപങ്ങളും മർത്ത്യമസ്ത
കമായപാഷാണങ്ങളുമുണ്ടു * ഹസ്തിവൃന്ദോത്തമാംഗകച്ഛപങ്ങളുമു
ണ്ടു മർത്ത്യകേശങ്ങളായശൈവലവ്യൂഹമുണ്ടു * ശ്വേതചാമരമയഫേ
നിലങ്ങളുമുണ്ടു നൂതനച്ഛത്രമയഹംസപങ്ക്തിയുമുണ്ടു * തുരംഗശവ
മയഗ്രാഹങ്ങളുണ്ടുധനുസ്തരംഗങ്ങളുമുണ്ടുതാവാലുകങ്ങളും * രക്ത
പായികളായമാംസഭോജികളെല്ലാം നൃത്തമാടീടുകയുമലറികളിക
യും * ബാണങ്ങളേറ്റുമരിച്ചൊട്ടുശേഷിച്ചസൈന്യം പ്രാണത്രാ
ണൈകപരായണന്മാരായോടിയും * ആയുധങ്ങളുമിട്ടുകളഞ്ഞുപ
ത്തികളു മായുരാശയാപെടിച്ചൊളിച്ചിരിക്കതൊറും * സാദികളോടു
പിരിഞ്ഞീടിനവാജികളും ആധിപൂണ്ടാനകളുംചെയ്കരൊട്ടുപൊറാ
യ് *പാഞ്ഞുപാഞ്ഞൊരൊദിശിമാമസാദകങ്ങളും പാഞ്ഞുപാഞ്ഞു
ടക്കന്നപിന്നാലെശിവശിവ* പ്രേതഭൂതഗുഹ്യകപിശാചാദിരാക്ഷസഗ
ണം പീതശോണിതങ്ങളാൽയോഗിനിഗണങ്ങളും * കങ്കഗൃദ്ധ്രശൃഗാ
ലിക്കളൊമായുക്ഷേശ്വനാദ്യകാ ഭൃങ്കിതമായസമരാങ്കണംഭയപ്രദം *
കണ്ടുകണ്ടാനന്ദിച്ചനിന്നിതുമാർഗ്ഗവാസ മുണ്ടായയുദ്ധംപറഞ്ഞിടുവാ
ൻപണിയല്ലൊ — അദ്ധ്യായമെഴുപത്തഞ്ചായിതുശേഷമിനി യുദ്ധ
വൈചിത്ര്യംസംക്ഷേപിച്ചുഞാൻചൊല്ലാമെല്ലൊ *

എഴുപത്താറാം അദ്ധ്യായം.

രാമനാൽമഹാസൈന്യംനഷ്ടമായോരശേഷം ഭൂമിപാല
ന്മാരെല്ലാമടുത്തുയുദ്ധംചെയ്താർ * ചൊല്ലെഴുംമഹാരഥന്മാരായഭൂ
പന്മാരെ വില്ലാളിവീരനായഭാർഗ്ഗവൻകലചെയ്താൻ * വാർത്തകൾ
കേട്ടനേരംക്രോധതാമ്രാക്ഷനായ കാർത്തവീര്യാർജ്ജുനനരംതേരതി
ൽകരേറിനാൻ യുധേദ്ധർമ്മജന്മാരാംപുത്രന്മാർനൂറുപേരും മിത്രഭൂ
പാലന്മാരുംതേരതിലേറിടിനാർ * പാദാതവാജിരഥവാരണപാ
ദപാത ജാതധൂളികളാലെമറഞ്ഞുദിക്കുകളും * ഭേരിശംഖാദിക

ളാംവാദ്യങ്ങൾതന്നിനാദവും ശൂരയോധാക്കളുടെസിംഹനാദഘോ
ഷവും * തേരുകൾനാദങ്ങളുംവാജികൾനാദങ്ങളും വാരണനാദ
ങ്ങളുംചെറുഞാണൊലികളും * എന്നിവകൊണ്ടുമൂന്നുലോകവും
മുഴങ്ങുന്നു നന്നായന്നേരമന്നാദങ്ങൾകൊണ്ടൊട്ടന്നു * സിന്ധു
സൌവീരദേശസംഭവവാജികളും മന്ദരതുല്യങ്ങളാംമത്തവാരണങ്ങ
ളും * അറ്റമില്ലാതപദാതികളുംരഥങ്ങളും ബന്ധുക്കളായുള്ളബ
ന്ധുശ്രീപാലന്മാരും * ആരംഗമായമഹാസേനയോടൊരുമിച്ചു നൃ
ദുപുത്രന്മാരൊടുംകൂടവെപുറപ്പെട്ടാൻ * തേരൊരുപതിനഞ്ചുനാ
യുതമുണ്ടുകൂടെ വാരണമുണ്ടതിലിരട്ടിപിന്നെയതിൽ * ത്രിഗു
ണമശ്വങ്ങളുമുണ്ടുപദാതിയും ശ്രീവത്സനെജയിച്ചീടുവാൻനട
കൊണ്ടാൻ * സഹസ്രാക്ഷനുമപ്പോൾമാർഗ്ഗവനൊടുചൊന്നാൻ സ
ഹസ്രപത്തനൊരുപൊടികണ്ടീലെഭവാൻ * സേനാസംഭൂതതര
ഥമാകിയപൊടികൊണ്ടു ഭാനുബിംബവുംനന്നായ്മറഞ്ഞുചമഞ്ഞി
തു * സാഹസത്തോടുഭവാനെജയിപ്പതിന്നിപ്പോൾ ഹൈഹയ
ന്റുപാധിപന്താൻതന്നെവരുന്നിതു * കേട്ടുകൊണ്ടാലുംരഥനേമി
നിസ്വനമൊരൊ കൂട്ടമെതുരംഗമഹേഷിതനിർഘോഷവും * മത്ത
ഹസ്തികളുടെബൃംഹിതധ്വനികളും പത്തികളുടെസിംഹനാദവും
ഭയങ്കരം * വാദ്യനാദങ്ങൾകൊണ്ടുമാറൊലിക്കൊണ്ടീടുന്നു പാ
ർത്തുകണ്ടാലുംപരന്നോരുവെൺകൊറ്റക്കുട * ഗോത്രസന്നിഭഗജ
വ്യൂഹവുംകണ്ടീലയോ തോത്രധാരികളോടുമശ്വങ്ങൾനാനാവിധം *
ശസ്ത്രധാരികളായപത്തികൾപടക്കയാൽ പൃഥ്വിയുംമറഞ്ഞിതു
വിസ്മയമെന്തചൊല്ലു * യുദ്ധത്തിന്നാരിലെമ്പട്ടുസത്വരംഭവാ
നൊടി നാഴികൾവരുന്നിതെന്നിങ്ങിനെതോന്നുംകണ്ടാൽ *
ഘോരമായൊരുരണമുണ്ടാമിന്നതിന്നത്ര പാരിലുമാകാശത്തുംകാ
ണുന്നു നിമിത്തങ്ങൾ * ചഞ്ചലംകൂടാതകണ്ടുറച്ചുനിന്നുകൊൾക ചെ
ഞ്ചമ്മരൊകയില്ലുഹൈഹയനൃപാധിപൻ * പഞ്ചാസ്യപരാക്ര
മൻഭാവിച്ചുവരുന്നിതു കിഞ്ചനഭയംവിനാബാഹുസഹസ്രത്തോടും
പഞ്ചതാംഭവിപ്പാനൊസംഗ്രാമമെന്നെയവൻ വഞ്ചിപ്പാനെ
ന്നൊരൈവമെന്നിയെയറിഞ്ഞീലെ * സഹസ്രാക്ഷനുമിതുംപറ
ഞ്ഞൊരനന്തരം സഹസ്രാക്ഷന്യപ്പുംരാമനുമുരചെയ്താൻ * ഞാ
നറിഞ്ഞിരിക്കുന്നുഹൈഹയനൃപാധിപൻ മാനമോടെന്നെജയിച്ചീ
ടുവാൻവരുന്നിതു * ശീഘ്രമില്ലിനിക്കതിന്നെതുമെന്നറിഞ്ഞാലും
സ്വന്തഐശ്വര്യമെല്ലാംകാട്ടിക്കണ്ടാലുംഭവാൻ * ത്രൈലോക്യ
നിവാസികൾയുദ്ധവൈഭവ്യമെല്ലാ മാലോക്യനിജഹൃദിവിസ്മയ
വരുംവണ്ണം * യുദ്ധംചെയ്തീടുന്നതുണ്ടില്ലസംശയമേതും ക്രുദ്ധനാം
കാർത്തവീര്യൻതന്നൊടുനിരാകുലം * ചൊരിന്നദൈവാസ്യമൊരൊരു

മിച്ചീടിലും നെരെനില്പ്പൂയുദ്ധമില്ലഹൈഹയനൊടുന്നൂനം ✱ ശംഖപാനാ
യപുരവൈരിതൻപാദാംബുജ മാശ്രയിച്ചിരിപ്പൊരുഭക്തൻതാനെ
ന്നറിഞ്ഞാലും ✱ അസ്ത്രാഗ്നിജ്വാലയാലെതൽബലമഖിലവും ഭദ്രകാ
ള്ളിയമത്തുകണ്ടുകൊണ്ടഛ്ലാഘവാൻ ✱ ലൊകവാസികളൊയമിച്ചെ
ന്നൊടെതൃക്കില്ല മാകലധിനികെത്തുമില്ലെന്നുധരിച്ചാലും ✱ മൂന്നു
ലൊകവുംഝയിക്കെന്നമെന്നിനിക്കുള്ളിൽ തൊന്നുകിലരക്ഷണനാകൊ
ണ്ടുതെഹർഷിച്ചിടും ✱ പിന്നെയെന്തിനിക്കുള്ളിൽകാത്തവിദ്യാ
ജ്ജനാം മന്നവന്തന്നെജ്ജയിച്ചീടുവാനൊരുകൈബ്ബലം ✱ പന്നഗ
വിഭൂഷണന്തന്നനുഗ്രഹമൊറ മെന്നിലുണ്ടതുകൊണ്ടുസാദ്ധ്യമിന്നി
നിക്കെല്ലാം ✱ മല്ലിതാവിനെക്കൊന്നഹൈഹയാധിപതിക്കുത മൈ
ത്ര്യംപൊന്നംചെയ്യുമതിനിദൈവിന്നുനാം ✱ ഇത്തരമന്യൊന്യമൊ
രൊന്നുപറഞ്ഞിട്ടന്നേരം യുദ്ധത്തിനുട്ടിത്തിരവമ്പടകടൽപൊ
ലെ ✱ ഏതുകിലൊമഹാരഥന്മാരൊടുയുദ്ധംചെയ്യാൻ ശങ്കകൂടാതെ
വെഗാൽക്കൂട്ടുകമഹാരഥാ ✱ സഹസ്രാഹനൊടിത്ഥംപറഞ്ഞുള്ള
വീരൻ സഹസ്രാഹവത്തിനായുടുത്താനാതിഗ്ഗതം ✱ അന്നെരമെം
ങ്കചെറുഞാണൊലിചെയ്യുമാരൻ മന്നവന്മാരിൽചിലർമൊഹിച്ചു
വീണാരെല്ലൊ ✱ ബ്രഹ്മാണ്ഡംപൊട്ടുമാറുചെറുഞാണൊലികെട്ടു
സംമൊഹംപൂണ്ടീടിനാരാകാശചാരികളും ✱ അന്തകാന്തകൻത്രി
പുരംദഹിപ്പതിന്നുമെല്ലെന്നുചാപംതൊടുക്കുന്നതുപൊലെരാമ
ൻ സതപമടുക്കുന്നശ്ശുചതിപുത്രന്മാരെ ജ്ജന്യൂറാലവൃഷ്ടികൊണ്ടുത
ടുത്തുനിർത്തിടിനാൻ ✱ ശിതാംശുദ്ദീതനെസിന്ധുതരംഗങ്ങളെയെ
ല്ലാം മെല്ലാമായമിട്ടാൽതടുത്തുനില്പാപൊലെ ✱ വീരന്മാരായരാ
ജപുത്രന്മാരെല്ലാരും വാലവാഹങ്ങളിൽവീരകരനെകൂട്ടംവിട്ടുന്നും ✱
അസ്ത്രശസ്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടുരാമനെക്കൂടീടിനാ രത്യർത്ഥംകൊപിച്ചിളു
ളാള്ളവന്താനുമപ്പൊൾ ✱ ഇപ്രപഞ്ചത്തെസംഹാരംചെയ്യാൻകാ
ലാന്തകൻ കല്പാന്തകാലത്തിങ്കലട്ടത്തീടുന്നപൊലെ ✱ ഘൊരമാം
വിശിഖങ്ങൾതൊടുത്തതടുത്തെയ്തു പാർത്ഥിവതന്നിൽപ്പുരത്തീടിനാ
ൻപടയെല്ലാം ✱ സർവ്വദൊഷ്ഛ്രംസ്വതൃന്താളംകെൾക്കുന്നു സർവ്വ
ദിക്കിലുമിടിവെട്ടുന്നപൊലെദ്ധ്വം ✱ സർവ്വവൈരികൾക്കുൾക്കമ്പവു
മുണ്ടായ്വന്നി ഇപ്പൊഴുമാകാശവുമാരൊലികൊണ്ടുനിന്നു ✱ ആക
ർണ്ണംവലിച്ചുവിട്ടീടിനശരങ്ങളാൽ ആകാശംമറഞ്ഞിതുസന്തതമാശ
കളും ✱ പ്രാണനൊടപായംചെയ്യുസഞ്ചരിക്കുന്നിതു ബാണങ്ങ
ൾപിതൃപതികിങ്കരന്മാരെപ്പൊലെ ✱ രാമനമലാതചക്രായുധമുള്ള
ത്രുക്കളെ സ്സാമർത്ഥ്യതിവപംപെയ്താവർത്താനംചെയ്യാൻ ✱ മണിമൗലി
കൃതകൊദണ്ഡംല്ലസൽഭിഗ്ഗവരാമൻ ദണ്ഡമണ്ഡിതനായഭാഗ്ഗ
വരാമനപ്പൊൾ ✱ കണ്ഡഖണ്ഡിതശങ്കമൊടുംവൈരികളുടെ ഉണ്ഡ

ത്ഥാംതെരതെരെഖണ്ഡിച്ചുവീഴ്ത്തീടിനാൻ ॥ ജാനുകൾജംഘകളു
രുക്കൾബാഹുക്കളും ബാണമെററുടനുടനൂഴിയിൽവീണീടുന്നു ॥
ക്ഷോണീദേവിയുംരാമന്തന്നെക്കാൾമുമ്പെതന്നെ ശോണിതംതന്നി
ൽമുഴുകീടുന്നുചിത്രംചിത്രം ॥ ഹസ്തശരചാപഗണവുമായുധപാത്രങ്ങളൊ
ക്കെ രക്തത്തിൽമുഴുകിയുംപൊങ്ങിയുംകളിക്കുന്നു ॥ രാമനിങ്ങിനെപ
ടകൊണ്ടൊടുക്കിയനേരം ഭൂമിപാലാത്മജന്മാർമുപ്പത്തുപേരുമപ്പൊ
ൾ ॥ ദുർമ്മദന്തൊടുമടുത്തീടിനാർതേരിലേറി നിർമ്മലൻമുമ്പിൽപി
ന്നെരോചനൻശങ്കുതാനും ॥ ഉഗ്രൻദുന്ദുഭിയുംധ്രുവനുംസുപാർശ്വ
നും ശത്രുജിൽക്രൌഞ്ചൻശാന്തൻനിത്യയനനുകനും ॥ ആകൃതിവി
മലനുംധീരനുംനിരോഗനും ബാഹുതിതാനുംമെനാധരിവിധുരനും ॥
സൌമ്യനുംമനസ്വിയുംപുഷ്കലൻബുധൻതാനും തങ്ങണനൃഷഭനൃ
ക്ഷനുംസത്യകനും ॥ സുബാലൻബലിയുമീമുപ്പത്തുപേരുമൊന്നായ്
രാമനുടൽനിശരവരിഷംതുടങ്ങിയാർ ॥ അശ്വസാരഥിധ്വജരഥങ്ങ
ളോടുംകൂടി നിഗ്രഹമാക്കീടിനാൻരാഘവരാമനപ്പോൾ ॥ ചാപ
സാരഥിരഥാശ്വധ്വജാദികളോടും കൊന്നുകൊന്നീടിനാൻമുപ്പ
തുമരക്ഷണാൽ ॥ വജ്രമെററദ്രിഗണംപക്ഷമററവനിയിൽ സഹ
സാവീണപോലെമുപ്പത്തുപേരുംവീണാർ ॥ ബന്ധുക്കൾക്കെല്ലാമു
ള്ളിൽസന്താപംവളർന്നിതു സന്തോഷംവളർന്നിതുസഹസാഹനുമ
പ്പോൾ — ഏഴുപത്താറദ്ധ്യായംചൊല്ലിയെൻചുരുക്കമായ് പഴതെ
കാലംകളയാതെചൊല്ലുവനിന്നും ॥

ഏഴുപത്തെഴാം അദ്ധ്യായം.

കെല്പെറുംക്രതവീര്യനന്ദനതനയന്മാർ മുപ്പത്തുപേരുംതത്ര
മരിച്ചോരനന്തരം ॥ പിന്നെയുള്ളാത്മജരിലമ്പത്തുമൂന്നുപേരും വ
ന്നെഴുംപത്തെയുള്ളിലടക്കിക്രുദ്ധന്മാരായ് ॥ ഉന്നതരഥമേറിചാപ
ബാണങ്ങളോടും സന്നദ്ധന്മാരായടുത്തീടിനാർഗതഭയം ॥ ഉഗ്ര
പ്ലുതാനുമുഗ്രകർമ്മാവുംസത്യസേനൻ വിക്രമമേറുംദുർമ്മാസനനുംവീര
ധന്വാ ॥ ദീർഘബാഹുവുംകമ്പനനുംസുബാഹുവും ദീർഘാക്ഷൻ
വത്സാക്ഷൻചാരുദംഷ്ട്രനുംപിന്നെ ॥ ഗോത്രവാന്മഹോജ്വ
ലദ്ധ്വജബാഹുവുംമഹാക്രോധനൻസത്യകീർത്തിദുഷ്പ്രധർഷണൻതാനും ॥
സത്യസന്ധനുംമഹാസേനനുംസുലോചനൻ രക്തനേത്രനുംവക്ര
ദംഷ്ട്രനുംസുദംഷ്ട്രനും ॥ ക്ഷത്രവർമ്മാവുംമനോനുഗനുംധൂമ്രകേശൻ
പിംഗലലോചനൻചൂനവ്യംഗൻജടിലനും വേണുമാൻസാനുപാശ
പാണിയുമനുദ്ധതൻ ॥ ദാന്തൻകപിലനുംശംഖുവുമനന്തനും വി

ശപഗനരമാരനാംകൃതിയുംക്ഷത്രജിത്തും * ധൎമ്മിയുംവ്യാഘ്രദത്തൊഷ്യാ
ത്തുതൻപുരഞ്ജയൻ വാരണാൎവാശിവീരൻരഥിയുംഗോവിഥപാല
ൻ * സംഗ്രാമജിത്തുംസുപൎവ്വാവുമെന്നിവരെല്ലാം സംഗ്രാമനിപു
ണന്മാരമ്പത്തുമൂന്നുപേരും * ഭാൎഗ്ഗവൻതന്നെച്ചെന്നുചൂഴന്നുവേഗ
ത്തോടെ മാൎഗ്ഗണങ്ങളെക്കൊണ്ടുമൂടിനാൻമഹാരഥം * ശംഖനാ
ദങ്ങൾകൊണ്ടുംതെങ്ങൾനാദംകൊണ്ടും ശങ്കരശിവശിവസിംഹനാ
ദങ്ങൾകൊണ്ടും * തെങ്ങൾനാദംകൊണ്ടുംവിറച്ചുജഗത്ത്രയം ഘോ
രമായുണ്ടായ്വന്നുയുദ്ധമുമന്നേരം * ഭിന്നസൎവ്വാംഗന്മാരായ്വന്നവൻ
പടയെല്ലാം സന്നമായ്വന്നനേരംരാജനന്ദനന്മാരും * ബാണങ്ങ
ൾതൂകിയടുത്തീടിനാരപ്പൊഴുനേരം പാണിലാഘവത്തൊടുരാമനുമതിദ്രു
തം * അശനിസാരഥിരഥചാപങ്ങളെച്ചുട്ടപൊടി ച്ചെത്തുമന്നുപസുത
ന്മാരെയുംകൊലചെയ്താൻ * അന്നേരംകാൎത്തവീൎയ്യൻതന്നുടെപുത്ര
ന്മാരിൽ പിന്നെപ്പാദശമഹാരഥന്മാരൊരുമിച്ചു * വന്നുകോ
പത്തോടുംചെന്നീടിനാൻനാരദനും സത്യകേതുവുംശതാനീകനും
ഉഗ്രായുധൻ * ചിത്രധന്വാവുംജയസേനനുംവിരൂപാക്ഷൻ ശ
ത്രുജിൽഭീമകൎമ്മാശത്രുതാപനനതാനും ചിത്രസേനനുംധൌമ്യനും
വിശ്വരഥൻ * എന്നിവർനൂറുമഹാരഥന്മാരൊടുംകൂടി വന്നപ്പൊൾ
തുടങ്ങിയനേരത്തുഭാൎഗ്ഗവനും * പ്രത്യേകമ്പ്രയോഗിച്ചാൻപത്രിക
ൾപലവിധം ഏത്രയുംഭയങ്കരമായിതന്നെരയുദ്ധം * നൂറുതേരാ
ളികളുംപ്പാദശപുത്രന്മാരും പൊരതിൽമരിച്ചിതുരാമസായകങ്ങളാ
ൽ * ഹൈഹയനപതിപുത്രന്മാർതൊന്നൂറന്മെ മഹാവൈരാഗ്യ
വനോടെറുപൊയ്സ്വൎഗ്ഗംപുക്കാർ— എഴുപത്തേഴദ്ധ്യായംചൊ
ല്ലിയെൻചൂഷകിളി നിഷ്കൊടുമചെയ്യുംകൈകൾകണ്ണാമങ്കിൽശേ
ഷം *

എഴുപത്തെട്ടാം അദ്ധ്യായം

നൂറുതേരാളികളുംപാദശമഹാരഥ ന്മാരുമന്തകപുരംപുക്ക
ത്തുകെട്ടനേരം * താൎക്ഷ്യനതപതിതന്നുടെതനയന്മാർ നിൎജ്ജര
പരാക്രമന്മാരതിക്രുദ്ധന്മാരായ് * ശൂരനാംപിന്നെശൂരസേനനും
ധൃഷ്ടനും ശൂരന്മാരാകുമദ്ധ്യവുംജയദ്ധ്വജനും * അഞ്ചുതേ
രാളികളുംവൻപടയോടുംകൂടി യത്തൊരപ്പുറപ്പെട്ടുപൊരിന്നമ
ച്ചുചെന്നാർ * ശസ്ത്രാസ്ത്രകുശലന്മാർകവചാദികളണിഞ്ഞു വിസ്തൃ
തതരമായകാഞ്ചനരഥമേറി * ജാമദഗ്ന്യനെവധിച്ചിടുവാനൊരുമ
ിച്ചു പെമഴപോലെശരനികരംതൂകിടിനാൻ * മുറിഞ്ഞുവക്ഷംകെ

ട്ടുരഗങ്ങൾക്കെല്ലാം കുറന്തുശക്തിഭേദം വരുത്തിപ്പാനന്നേരം * സ്തനനന്ദനന്തന്റെതാറുംമുറിഞ്ഞുവശംകെട്ടു സാമർത്ഥ്യചക്രത്തിന്നുരാമനമതുകണ്ടു ദേവദാനവന്മാർ മൃഗമാനുഷാദികൾക്കെല്ലാം ഭാവവും പകർന്നിതുവേഗമേറിവന്നു * മാർഗ്ഗണനന്ദനന്റെ ധൈര്യമുൾക്കൊണ്ടുപിന്നെ മാർഗ്ഗണകളെക്കൊത്തുകിനാനതിദ്രുതം * ബാണങ്ങൾ പത്തൊമ്പതുകൊണ്ടുതേരാളികളെ ശോണിതമണിയിച്ചുസൂതാശ്വധ്വജഭേദം * കാണതതാതവൃന്ദംകൂടിനാൻശരങ്ങളാൽ പ്രാണവേദനയോടുമോടിനാർ ചതുരംഗം * മാർഗ്ഗവധിഷാംഗബാണങ്ങളായതപവുംപുന രാക്രമതപവും ഉഗ്രമിഷ്ടരുംവ്രതപവും * സാരതപജിതാശ്രമതപംബാലമിദ്ധക്രോധം ധീരതപമിബംഭൊമഭ്രംചൊതിതപംചെണ * സൌന്ദര്യതേജശ്ശ്രീവ്രതപവുംധനമദം ശ്രേഷ്ഠതപം സഹസാഹസാദ്ധ്യകൈശ്വര്യവും * എന്നിവകണ്ടുദേവദൈത്യാദിജനങ്ങളും വന്നവസ്ഥയോടുംസംഗ്രാമംകണ്ടുനിന്നാർ * കൊന്നൊടുക്കിനാൻവന്നസൈന്യവൃന്ദത്തെയെല്ലാ മന്നംപൊണ്ടുമഹാരഥന്മാരത്രയപ്പോൾ * മാരാമരാശരമെല്ലാപലസേനാപന്മാരെ ചോരകൊണ്ടഭിഷേകംചെയ്തിച്ചാൻഉഗ്രശ്രേഷ്ഠൻ * വാരണങ്ങിന്നങ്ങളും ചലപ്രവാഹങ്ങൾ ഭൂമൌകീകോടുംസാരശോഭിച്ചിടിനപോലെവന്നു * കണ്ണ്ികാരോല്ലോകകിംശുകംവുസതരു വൃന്ദവുംജപാവലിയുംകസ്മരികളുമായ് വന്നുപോലെരുധിരാത്മണ്ഡമനാരായ് നന്നായ്ശോഭിച്ചുപനന്ദനന്മാരമപ്പോൾ * വാരിധാരകളെല്ലാംവർഷാന്തകാലത്തിങ്കൽ വാരിവാഹങ്ങളുചലൊചരിപെയ്യുന്നപോലെ * താമനെശരങ്ങളാൽകൂടിനാനന്നേരം താമന്മഥപോലെബാണങ്ങൾതൂകിടിനാൻ * ഉരമിയപത്തനവൃന്ദങ്ങളെയ്തിടിനാൻ ചാരുവാജികൾമേലുംസഹസാഹസനെല്ലം * നാലുബാണങ്ങളെയ്താൻകേതുതന്മേലുമത്തു പോലെമുപ്പതുബാണങ്ങൾമോഗ്ഗ്വമെന്മേലുമെയ്താൻ * ഉരസെനാമരൂപത്തുനാലമ്പുമെയ്താൻ ഉരനാമധ്യുചരുപത്തെട്ടുബാണമെയ്താൻ * ധിഷണാൻതെന്നെയ്താനായിരംജയധ്വജ നിഷ്ഠുരബൈയമുമ്മൂന്നശാബങ്ങൾമേലുമെയ്താൻ * നൃതനെമുമ്മൂന്നെയ്താനയ്യായുഗൈരമ മൈഥിലീകല്യണവെസിംഹനാദവുംചെയ്താർ * താമനവരെയെല്ലാംബാധിച്ചുശരങ്ങളാൽ പെരുമഴപോലെശരംതൂകിനാനസംഖ്യകം * കണ്ടുനിന്നോരുദേവാദികളുമൃഷികളും കൊണ്ടാടിപ്രശംസിക്കുന്നിതെന്നപറയുന്നു * പണ്ടുനാമൊരുയുദ്ധമീവണ്ണമൊരിടത്തും കണ്ടിട്ടില്ലിനിമേലിലിങ്ങനെയൊരുനാളും * ഉണ്ടാകയില്ലയെന്നുനിർണ്ണയിച്ചുചൊല്ലാം കണ്ടോളംശയംവരമെന്നതെപറയാവു — എഴുപത്തെട്ടദ്ധ്യായത്തിന്നിലെ കഥയിപ്പോൾ കഴിഞ്ഞുശേഷമിനിച്ചൊല്ലുവൻകേട്ടുകൊൾവിൻ *

———

എഴുപത്തൊമ്പതാം അദ്ധ്യായം.

പഞ്ചപാൎത്ഥിപസുതന്മാരുടെപരാക്രമങ്ങളെസ്സാകണ്ടു നെ.ഉംഭാൎഗ്ഗവരാമന്താനും * വിശ്വമൊക്കവെനിറഞ്ഞതായതെജസ്സു പൂണ്ടു വിശ്വസംഹാരക്ഷമമിപ്പിയൊടത്തുനെരം * ക്രുദ്ധനായ്പ പഞ്ചബാണങ്ങളുമാശുതൊടുത്തുടൻ പ്രത്യെകംമൂന്നൂറുബാണങ്ങളെപ്രയൊ ഗിച്ചാൻ * സൂതന്മാരെയുംമൂന്നുറമ്പുകളെയ്തീടിനാ നാധിപൂണ്ടു വരുംതെർത്തട്ടിലാമ്മാറുവീണാർ * ചാതുൎയ്യംകലൎന്നൊരുതൊഴിലന്ദു നന്മാരും തെർതെളിക്കയുംയുദ്ധംചെയ്കയുംതങ്ങൾതന്നെ * സാധി ക്കുന്നതുകണ്ടുനിന്നദെവാദികളും ചെതസിവളൎന്നൊരുവിസ്മയംപൂ ണ്ടീടിനാർ * ദാനവദൈത്യഗന്ധൎവ്വൊരഗയക്ഷരക്ഷൊ മാനവന്മാരിലാരുമിങ്ങിനെയുണ്ടായില്ലാ * ചിത്രമെത്രയുംചിത്രമെന്നുകാണി കളെല്ലാം മൎത്ത്യൻപ്രശംസിച്ചുനിന്നീടുന്നതുനെരം * സെനാനായ കനായസിംഹസെനനാമൊരു സെനയുമായ്വന്നുഭാൎഗ്ഗവനൊടെതിൎത്തീടി നാൻ * നാരാചഗണംകൊണ്ടുഭാൎഗ്ഗവവക്ഷൊദെശം ഭൂതനാംസിം ഹസെനന്മെലിച്ചാൻകവചവും * സഹസാനാരാചങ്ങളുമദ്ധ്യെ ശരന്തകൊണ്ടു സഹസാഹസംതെരിൽമൊഹിച്ചുവീണീടിനാൻ * സിംഹസെനനുംബാണംതൂകിനാനസംഖ്യമായ് സിംഹനാദവും ചെയ്താനന്നെരംദെവാദികൾ * ഹാഹാകാരത്തെപ്രാപിച്ചരെശന്മാരാ യാറെറം ആഹവചതുരനാംഭാൎഗ്ഗവനപ്പൊൾ * മഹാസായ കങ്ങളെസ്സഹസാതൂകീടിനാൻ സഹസാഹനമപ്പൊളുണൎന്നുനിന്നീ ടിനാൻ * വെഗെനമഹാരഥംകൂട്ടിനാൻഭൃഗുവീരൻ തൂകിനാൻ ബാണഗണംപെമഴപെയ്യുംപൊലെ * നാലുബാണങ്ങൾകൊണ്ടു സിംഹസെനാശ്വങ്ങളെ നാലുംകൊന്നൊരുശരംകൊണ്ടുഖണ്ഡി ച്ചാൻധ്വജം * ചാപവുമൊരുഭല്ലംകൊണ്ടെയ്തുമുറിച്ചിതു കൊപെ നാതെരുംനുറുക്കീശരങ്ങളാൽ * സാരഥിയുടെതലയുംമുറിച്ചു നന്തരം വീരനാംസിംഹസെനൻകാറുംതെളിച്ചീടിനാൻ * ഖഡ്ഗച ൎമ്മങ്ങളൊടുമടുത്തുസിംഹസെന നുഗ്രബാണങ്ങൾകൊണ്ടുഖണ്ഡി ച്ചാനതുംരാമൻ തൽക്ഷണെനഗദയുമായടുത്തുസിംഹസെനൻ ഭക്ഷ നാംരാമനെയ്തുമുറിച്ചാൻതലയപ്പൊൾ * കുണ്ഡലഭൂഷണത്തൊടും സിംഹസെനനൊത്തമാംഗം ഖണ്ഡിതമായ്യൂഴിയിൽവീണതുകണ്ടുമ ധു * ഭാൎഗ്ഗവൻതന്നെശ്ശരനികരംതൂകീടിനാൻ മാൎഗ്ഗണംകൊണ്ടുരാ മൻമുറിച്ചാൻവില്ലുമപ്പൊൾ * സൂതനെക്കൊന്നനെരമൊടിനാനാശു മധു ക്രൊധംപൂണ്ടടുത്തിതുനാലുതെരാളികളും * അരനെരംധിഷ ണൻതന്നാശ്വങ്ങൾനാലിനെയും കൊന്നവൻതന്നെവധിച്ചീടിനാ

ൻപത്രികളാൽ * ശ്രുതസേനൻറെ വില്ലും ധ്വജവും മുറിച്ചിതു ശ്രുതൻ തന്നുടെ സൂതൻ തന്നെയും കൊന്നീടിനാൻ * സത്യരഞ്ജയധ്വജൻ തന്നുടെ വക്ഷോദേശം ശസ്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടു ഭേദിച്ചീടിനാൻ ഉഗ്രസുതൻ * ശ്രുതസേനനുമപ്പോൾ മറെറാരു വില്ലുംകൈക്കൊണ്ടു ച്ചാത്രുദ്ധകോപത്തോടെ ബാണങ്ങൾ തൂകീടിനാൻ * പിന്നെയച്ചാപത്തെയും മുറിച്ചാൻ ഉഗ്രസുതൻ നന്നേരം ശൌര്യമായണഞ്ഞു ശ്രുതസേനൻ * ഭാർഗ്ഗവനെയും ശ്രുതൻ തന്നെയും പ്രഹരിച്ചു ശീഘ്രം മറെറാരു ചാപം കൈക്കൊണ്ടു ശ്രുതസേനൻ * ജാമദഗ്ന്യാസനം ഭേദിച്ചാൻ ശരങ്ങളാൽ രാമനപ്പോൾ കൊണ്ടു രഥത്തിൽ മോഹിച്ചു വീണാൻ * ഭൃത്യത്താൽ സമസാമൻ തന്നുടെ മനോരഥത്തെ ഭേദിച്ചപ്പോൾ സമസാമനും വീണാൻ * അശ്വങ്ങളെയും ഏറ്റം പിളർന്നാൻ ഭല്ലങ്ങളാൽ നിശാസം പൂണ്ടു തുരഗങ്ങളെ മോടീടിനാൻ * സമസാമനപ്പോളുന്നൻ തത്ര മായി സമസാമഹനാമത്രങ്ങൾ അന്തികളെയാൽ * മഹിച്ചൊരു മന്ന നിനച്ചു രാജാക്കന്മാരാശ്ചര്യം പൂണ്ടു ഭംഗങ്ങളും വിളിച്ചു സന്തോഷത്താൽ * ആശ്വസിപ്പിച്ചു സമസാമനും ഭാർഗ്ഗവനെ സ്സ്വശചാപസ്യധ്വജനായമാമനപ്പോൾ * തേരിൽ പിന്നൊരുക്കൂട്ടിട്ടവാനൊന്നുമേ വൈരികൾ മുമ്പിൽ നിന്നു പരിഹാസത്തോടെ * ഏനിതിന്നിനിപ്രായത്തിതമായ്ത്തരാഗം നന്നായ് ക്രുദ്ധൻ ശ്രുതസേനനും ഒന്നിച്ചു വേഗാൽ * കണ്ടുകൊണ്ടാലും മഹവീര്യവേഗങ്ങളിനി കണ്ടതല്ലൊടാതെ തേർനടത്തിട്ടകലവാൻ * അതിന്നനന്തരം സമസാമനും ചൊന്നാൻ മങ്ങാതവേഗത്തോടും കൂട്ടിനാൻ ഘോരം * ശ്രുതസേനനും നാരാചങ്ങളെപ്രയോഗിച്ചു ഒന്നൊന്നൊന്നു മുറിച്ചിതു ഭാർഗ്ഗവരാമൻ താനും * സാരഥികളെയും ധ്വജാദികളെയും നാരാചപാതങ്ങളാൽ കൂട്ടിനാൻ ഭാർഗ്ഗവനും * അന്നേരം വന്ന മഹാരഥന്മാർ നാലുപേരും നന്നായിത്തൂകീടിനാൻ ബാണങ്ങൾ മഴപോലെ * ഭാർഗ്ഗവനവയെല്ലാം ഖണ്ഡിച്ചുകളഞ്ഞുടൻ മാർഗ്ഗണം തൂകി ശ്രുതസേനനെ ശകലിച്ചാൻ * ധിഷണൻ മൂന്നുശരം സമസാമനെ ... മയ്ത്താൻ ധിഷണചാപമപ്പോൾ മുറിച്ചു ഭാർഗ്ഗവനും * തുരഗം നാലു നാലു ശരങ്ങൾകൊണ്ടു കൊന്നു ശരമൊന്നിനാൽ സൂതൻ തന്നെയും കൊലചെയ്തു * നിശിതശരം കൊണ്ടു കൊടിയും മുറിച്ചിതു വിശിഖമൊരു പാരിൽ വീണിതു ധിഷണനും * അന്നേരം ജയധ്വജനവനെയെടുത്തുടൻ തന്നുടെ തേരിലേറികൊണ്ടു പോയതുനേരം * ശ്രുതസേനാശ്വധ്വജസൂതചാപാദിയെല്ലാം ശ്രുതനും രാമനെസ്സപൊടിച്ചാൻ തേരതുമെല്ലാം * ശ്രുതസേനനും ബാണമൊറു ഭൂമിയിൽ വീണു വിപന്നനായ് മൂർച്ഛപെട്ടീടിനാനതുനേരം * മധുവും തേരും വില്ലും സൂതനും പോയനേരം വ്യഥയും പൂണ്ടു നിരായുധനായ്നിന്നാനവൻ * ശ്രുതസേനമതുനേരം തന്നുടെ തേരി

ലെറി പൊരിന്നുകൊപ്പിട്ടതുകണ്ടുഭാൎഗ്ഗവനപ്പൊൾ * ശരനെശരങ്ങളാൽഭെദിച്ചവരെല്ലാ മൊരൊരൊന്നിലൊത്തൊളംനുറുക്കിച്ചമച്ചപ്പൊൾ * പഞ്ചപാൎത്ഥിവസുതന്മാരായതെരിലെറി പഞ്ചവായുക്കളൊരുദെഹത്തിലെന്നപൊലെ * ഭാൎഗ്ഗവനൊടുപൊരിന്നടുത്താനതുകണ്ടു മാൎഗ്ഗണങ്ങളെക്കൊണ്ടുതെരെല്ലാംനുറുക്കിനാൻ * ബാണങ്ങൾകൊണ്ടുഗതചെതനന്മാരായവർ വീണിതുഭൂമിതന്നിലന്നെരംഭാൎഗ്ഗവരാം * ചാപവുംതെരിൽവെച്ചുതന്നുടെകുഠാരവും കൊപെനധരിച്ചവൻഭൂമിയിൽചാടിവെഗാൽ * പഞ്ചപാൎത്ഥിവതനയന്മാരെയൊരിക്കലെ പഞ്ചതാംപ്രാപിപ്പാനായടുത്തീടുന്നനെരം * കെൾക്കായിതശരീരിവാക്കുമാകാശമാൎഗ്ഗെ ഭാൎഗ്ഗവരാമതവയൊഗ്യമില്ലിതുന്നുനം * ന്യസ്തശസ്ത്രന്മാർവിതകവചന്മാരായവരും പ്രസ്ഥന്മാരുംവിഗതായുധന്മാരായൊരും * ഭീതന്മാർവികലന്മാർപാദൊപവിഷ്ടന്മാരും ഭൂതലെപതിതന്മാരത്യൎത്ഥംപ്രമത്തന്മാർ * വിരഥന്മാരായൊരുംവിമുഖന്മാരുംമൌന നിരതന്മാരായൊരുംവദ്ധ്യന്മാരല്ലയെല്ലൊ * വിപ്രരക്ഷണംഭവാൻധൎമ്മങ്ങളെന്നെല്ലാന്നുനം * പരശുരാമനിതുമാകാശവാണികെട്ടു വിരമിച്ചാശുനിജതെരതിലെറീടിനാൻ — എഴുപത്തൊൻപതദ്ധ്യായം ചൊന്നെനിനിനിങ്ങൾ പഴിവാക്കുകൾപറഞ്ഞീടാതെകെട്ടുകൊൾവിൻ *

——:o:——

എൺപതാം അദ്ധ്യായം.

പുത്രന്മാരഞ്ചുപെരുംനിഹതന്മാരായപ്പൊൾ ക്രുദ്ധനാംകാൎത്തവീൎയ്യൻതെരതിലെറീടിനാൻ * ശാൎങ്ഗചാപധ്വജയുതമാകിയതെരിലപ്പൊൾ കാൎത്തവീൎയ്യാൎജ്ജുനനുമെററവുംവിളങ്ങിനാൻ * ഹൈഹയഭാൎഗ്ഗവന്മാർതങ്ങളിലുണ്ടായ്വന്നൊ രാഹവകൊലാഹലം ചൊല്ലുവാനരുതെതും * തെരൊടുതെരുതമ്മിൽമുട്ടുമാറടുപ്പിച്ചു ശൂരന്മാരിരുവരുംബാണങ്ങൾതൂകീടിനാർ * ആയിരംബാഹുക്കൾകൊണ്ടൊരൊരൊതരമുള്ളൊ രായുധങ്ങളുപ്രയൊഗിച്ചിതുകാൎത്തവീൎയ്യൻ * ഖഡ്ഗശക്ത്യൃഷ്ടിഗദാമുസലപട്ടിശപരശു മുൽഗ്ഗരശൂലപ്രാസപരിഘാദികളാലെ * തൂകിനാനവയെല്ലാമൊരൊരൊശരങ്ങളാൽ വെഗെനഖണ്ഡിച്ചുതൂകീടിനാൻബാണങ്ങളും * അൎജ്ജുനനവയെല്ലാംഖണ്ഡിച്ചുകളഞ്ഞുടൻ മുഞ്ചലിച്ചുള്ളൊരുശസ്ത്രാവലികളാലുടൻ * ഭാൎഗ്ഗവനുടെമൎമ്മംതൊറുംഭെദിച്ചശിത മാൎഗ്ഗണങ്ങളാൽസൂതവാജികളെയുമെയ്താൻ * വിശെഷിച്ചുശരീരനാശനിരുരാ

മനപ്പോൾ നിർജ്ജരേന്ദ്രാദികളും ഭാർഗ്ഗവാന്തികെ വന്നാർ ॥ ദുഃഖി ച്ചദേവാദികൾ നിൽക്കുന്നനേരം രാമൻ ഔത്സുക്യത്തോടുമാലസ്യം തീ ന്നു നിന്നീടിനാൻ ॥ അന്തകസമാനനായ്ക്കോപിച്ചുഭൃഗുവീരൻ സ ന്തതം തൂകീടിനാൻ ബാണങ്ങളതിദ്രുതം ॥ അർജ്ജുനമഹാസൈന്യം വീണിതു തെരുതെരെ ഗർജ്ജനം ചെയ്തു വാജിവാരണപംക്തികളും ॥ അന്നേരം മോഹാലസ്യം തീർന്നു ശൂരാളികളും വന്നിതു പഞ്ചമഹാരഥ ന്മാർ പടയോടും ॥ ഉന്നതധ്വജം പൂണ്ട തേരതിലേറിക്കൊണ്ടു സന്നദ്ധന്മാരായ് ബഹു വാദ്യഘോഷങ്ങളോടും ॥ സന്നാഹം ചേർത്തു ചാപ ബാണങ്ങളുണ്ടതിഘോഷാദി യംപോലെ ദിക്പാലന്മാരുംകൂടി ത്താതനെ ക്കണ്ടാർ ॥ പൊരുതായുമിച്ചതേയും കൂട്ടിനാനതുനേരം കെടും കായി തശിഖിപാഞ്ചമാകാശമാർഗ്ഗേ ॥ രാജനന്ദനന്മാരെനിങ്ങളുള്ളതമി പ്പോളൂഴിയിൽ മരിക്കെണ്ടാവാങ്ങിക്കൊള്ളുകെവേണ്ടു ॥ അല്ലായ്കസ്സു കൃതമല്ലെന്നാകിലായുധംചെയ്തു ലപ്പൊഴരാമനായുസ്സല്പമാക്കിടമെ പ്പോ ॥ യുദ്ധഭൂമിയിൽ നിന്നുവാങ്ങിനാരേറെ കെട്ടു സത്വരം കൃതവീര്യപു ത്രനന്ദനന്മാരും ॥ വജ്രതുല്യങ്ങളായബാണങ്ങൾ വൃഷ്ടിപോലെ വി ജൃംഭനായരാമൻ തൂകിനാനതുനേരം ॥ അസ്ത്രശസ്ത്രാത്തവീര്യൻ ഭാർഗ്ഗ വൻ തന്നോടപ്പോൾ തപസ്സുരാത്മജൻ വലവൈരിയോടെന്നപോ ലെ ॥ വേഗത്തോടടുത്തു ചാപങ്ങളും കൈയ്യേറി കൈകളഞ്ഞു കൊണ്ടു വിശിഖങ്ങളും നന്നായ് ॥ തൊടുത്തു തടുത്തുടനാകുന്നാവലി ച്ചതി പടുതയോടു കൂടെത്തു കിനാനനാരതം ॥ ചെറുഞാണൊലി കൊണ്ടും സിംഹനാദങ്ങൾ കൊണ്ടും വിറയൽ പൂണ്ടു മൂന്നുലോകവും പേടിയോടും ॥ കല്പാന്തവജ്രാശനിശബ്ദമെന്നോർത്തവരും കല്പിച്ച വിമാനചാരികളും മകന്നിതു ॥ രാമനെവധിപ്പതിനസ്ത്രശതാശ രഥ ത്തോടു മായമകന്നു തൂകിടിനാൻ ഭാർഗ്ഗവനും ॥ വാരാഹകുന്നൂലങ്ങ ലികക്ഷുരപ്രാസികളും നാരാചവിപാഠകങ്ങൾ ഗോവത്സദന്ത നാളികാ വികുന്നങ്ങൾ പ്ലാവിൽ ചന്ദ്രമാകുന്നി പാളികൾ വീരനായ മുഖ്യങ്ങളും തൂകീടി നാൻ ॥ ഭൂപാലഹസ്തശതചാപമേകസമ്പ്രയുക്ത ചാപമണ്ഡലവി നിർഗ്ഗതമാർഗ്ഗങ്ങളാലെ ॥ അനന്താനന്താന്തരം മറഞ്ഞു ചമഞ്ഞ പ്പോൾ അനന്തബ്രഹ്മാണ്ഡജന്തുക്കളും ഭയപ്പെട്ടാർ ॥ സഹിച്ചുകൂ ടാതെ ബാണങ്ങൾ ഭാർഗ്ഗവനപ്പോൾ സഹസ്രലക്ഷായുതകോടിസം ഖ്യകളെയ്തു ഹൻ ॥ ഹൈഹയശരങ്ങളിലിരട്ടിയസ്ത്രരാമനാഹവത്തു കളത്തിലിരട്ടിനരെന്നും ॥ ഭാർഗ്ഗവനതിലുംനാലിരട്ടിതൂകിശര മാ ക്കമൊടതിലുമെട്ടിരട്ടിനരെന്നും ॥ രാമരമതില്പരംബാണങ്ങ ൾതൂകീടിനാൻ ഭൂമിപാലനമതിലിട്ടിട്ടുമെയ്താൻ ॥ ചാപങ്ങളെ ത്തു കൊണ്ടെയ്തിട്ടു പരശുരാമൻ താപസപുത്രനൊരു ചാപം കൊ ണ്ടുതുപോലെ ॥ ധാത്രിയുമിക്കുതായി ചമഞ്ഞു ശരങ്ങളാൽ മാത്രാ

ണ്ഡൻതാനുംകൂടിമറന്നു ചിത്രം ചിത്രം — എൺപതദ്ധ്യായമിപ്പൊൾചൊല്ലിയെനിനിനിങ്ങൾ കിമ്പമുണ്ടിതിലെങ്കിൽകെട്ടുകൊള്ളുവിൻചൊല്ലാം ●

എൺപത്തൊന്നാം അദ്ധ്യായം

യുദ്ധവുംകണ്ടുനിന്നുദൈവകൾമയപ്പെട്ടു സത്വരംവിമാനവുമായകന്നിതുളളവർ രാമഹൈഹയന്മാർതൻ ബാണപാതങ്ങൾകൊണ്ടു ഭൂമിയുമാകാശവുംമറഞ്ഞു ചമഞ്ഞിതു ● രാമനുംനരേന്ദ്രചാപങ്ങളൊരോന്നൊരൊന്നെ ഭൂമിയിൽമുറിച്ചുവീഴ്ത്തീടിനാനതുനെരം ● പൊയതുപൊയതുപെക്ഷിച്ചുമററന്യമന്യ മായാസംവെടിഞ്ഞെടുത്തീടിനാനഞ്ഞൂറനും ● അകന്നു വലിച്ചുടൻനിറച്ചുബാണങ്ങളെ തൂകിനാനഞ്ഞൂറനുമന്നെരം ഭാർഗ്ഗവനും ● വെഗെനശരങ്ങളാൽഖണ്ഡിച്ചുകളഞ്ഞുടൻ തൂകിനാനതില്പരംനിശിതശരങ്ങളാൽ ● അഞ്ഞൂറുചാപങ്ങളുംമുറിച്ചുഭൃഗുവിരൻ ഭാജുസാമററുമഞ്ഞൂറെട്ടക്ഷംകാൎത്തവീൎയ്യൻ ● പരശുരാമനപ്പൊൾനാലുശരങ്ങളാൽ തുരഗങ്ങളെയെയ്തുപിളൎന്നുസൂതനെയും ● ഇതന്നുനൃകൾതന്നെയ്തില്ലമെയ്യുനെരം നരപാലനുമെയ്താനായിരംബാണങ്ങളാൽ ● ഭാർഗ്ഗവനഞ്ഞൂറുചാപങ്ങളുംഖണ്ഡിച്ചിതു പൊരുകയാകാണിമാത്രംതൊററില്ലപെന്നനും - ഇതിനെതന്നെ ചതുർവ്വിംശതിപരിവൃത്തി ഭംഗം വന്നിതുചാപമഞ്ഞൂറിനെന്നും - പിന്നെയുംരാമനൊരുബാണമെയ്തുവനീശൻ തന്നുടെമൎമ്മംതൊറും ഭേദിച്ചാൻവക്ഷൊദേശം - ഹൈഹയൻവില്ലുമിട്ടുകളഞ്ഞുതെരിൽവീണു മൊഹിച്ചാനതുകണ്ടു ഭൂപതിപുത്രന്മാരും - ഹാഹാകാരെണവിഷണ്ണന്മാരായതുകണ്ടു പാഹിനീപ്പുരമെല്ലാമാതുരമായിതൊരാം - മൊഹാലസ്യവുംതീൎത്തുകൊണ്ടു തീൻമ്പുന രാഹവത്തിന്നുശരചാപങ്ങളൊടുംകൂടി - സാഹസംപൂണ്ടുസൂതനൊടുതെർകൂട്ടിടെന്നു ബാഹുവീൎയ്യത്തൊടുചെൎത്തുവിക്രമത്തൊടെ - ബാഹുകവംശശ്രേഷ്ഠനായിതകാൎത്തവീൎയ്യൻ ലൊഹിതാശനെപ്പൊലെരൊഷവുംവർദ്ധിച്ചുററം - ബാണങ്ങളുശരങ്ങളുംതൊടുത്തടുത്തെയ്തു ഉജ്ജ്വസാവിമാനസ്ഥന്മാരായ ദൈവാദികൾ - ഭയത്തൊടുചൊല്ലാൻഭാർഗ്ഗവനായരാമൻ ജയിക്കജയിക്കയെന്നാധികംപ്രമാദത്താൽ - തൽക്ഷണെഭൃഗുപതിചാപങ്ങളഞ്ഞൂറുമെ യ്തിനുഖണ്ഡങ്ങൾപൊലെഖണ്ഡിച്ചാനതുയല്ലാ - കന്ദമെന്നിതിലപടാന്തശരങ്ങളാ ലന്തരാമൂന്നുമെയ്തു ഭെദിച്ചാനതുനേരം - കൈരാപൂർണ്ണമെത്തൊറ്റുന്നുസൂതൻകൊണ്ടുഭൂ

സത്തമൻതന്നെപ്രയോഗിച്ചിതന്നുവെന്നതും — മാറിടത്തിങ്ക
ൽശരമേറ്റുവീണിതുസൂത നൂറുബാണങ്ങൾനൃപന്തന്നെയുമെയ്തു
രാമൻ * ബാണങ്ങൾകൊണ്ടുവിദ്ധനെങ്കിലുംനൃപശ്രേഷ്ഠൻ താ
നെതാൻതേരുംതെളിച്ചാശുയുദ്ധവുംചെയ്താൻ * കണ്ടുനിന്നോരു
ദേവദൈത്യഗന്ധർവ്വാദികൾ കൊണ്ടാടിപ്രശംസിച്ചിതങ്ങളിൽപറ
യുന്നു * പണ്ടൊരുമഹാരഥന്മാർജഗത്ത്രയത്തിങ്കലുണ്ടായീലെവമി
നിയുണ്ടാകയില്ലതാനും * സാരഥിതാനുമപ്പോളാലസ്യംതീർന്നതെ
ത്രം ധീരതയോടുതെളിച്ചീടിനാൻക്ഷിതശ്രമം * നാരാചഗണമത്തെ
റൊന്നിച്ചുനൃപശ്രേഷ്ഠൻ ക്രൂരനാംഭൃഗുപതിമർമ്മങ്ങൾതോറുമെയ്താ
ൻ * തേരതിൽവീണുവില്ലുംവിസർജ്ജിച്ചാശുരാമൻ സാരഥിതാനും
വിഷാദാകുലനായാനേറ്റം * എന്തിനിനല്ലുനിരൂപിച്ചാലെന്നറി
ഞ്ഞില പിന്തിരിഞ്ഞിതിനിതേരുംകൂടിയാശുകയ്യുള്ള * ഇത്ഥമൊ
രോന്നുനിരൂപിച്ചുനിന്നീടുന്നേരം മൃത്യുശാസനൻതത്രപ്രത്യക്ഷനാ
യാനല്ലോ * കാരുണ്യംപൂണ്ടുജമദഗ്ന്യനെത്തന്റെകൈകൊണ്ടു മാരാരി
തലോടിനാനാശ്വാസംവരുംവണ്ണം * ശല്യവുമകന്നുടനുത്ഥാനം
ചെയ്തനേരം കല്യാണമൂർത്തിതന്നെകാണായിഭാർഗ്ഗവനും * അശ്രു
നേത്രങ്ങളോടുംഗൽഗദവാചാരാമൻ വിശ്വനായകന്തന്റെതൃക്കാൽക്ക
ൽവീണീടിനാൻ * പ്രീതനായെടുത്തുടനെല്ലിച്ചുമഹാദേവൻ
സാദരംജമദഗ്നിപുത്രനോടരുൾചെയ്തു * ശത്രുവാംകൃതവീര്യപുത്ര
നെവധിച്ചതാൻ ഭക്തനാംഭവാനോർക്കിപ്പനിന്നെല്ലാംകൊണ്ടും *
എന്നതുകേട്ടുനമസ്കരിച്ചുഭൃഗൂത്തമൻ പന്നഗാഭരണനോടന്നേരമുര
ചെയ്താൻ * നിന്തിരുവടികാരുണ്യമുണ്ടെങ്കിൽപരി പന്ഥിയാം
നൃപനെന്നെഞാൻതന്നെകൊന്നീടുവൻ * ശത്രുനിഗ്രഹത്തിന്നാ
യ്യാണ്ടനുഗ്രഹിക്കേണം മൃത്യുശാസനകരുണാനിധേനമസ്കാരം *
എങ്കിലിങ്ങിനെതന്നെയെന്നരുൾചെയ്തുനാഥൻ തിങ്കൾചൂടിനപര
നന്തർദ്ധാനവുംചെയ്താൻ * തേരതിലേറിരാമൻചാപബാണങ്ങ
ളോടും പൊരിന്നുസന്നദ്ധനായടുത്താനതുനേരം * അസ്തമിച്ചിതു
സൂര്യൻഭാർഗ്ഗവനതുകണ്ടു സത്വരംസഹസാഹന്തന്നോടുംകൂടിച്ചെ
ന്നു * സംഗരനിവൃത്തനായകൃതവ്രണനോടും മംഗലംപൂണ്ടുവാങ്ങി
ശിബിരംപൂകീടിനാർ * കാർത്തവീര്യാർജ്ജുനനുംഭൂപതിശ്രേഷ്ഠന്മാ
രും ആത്മപുത്രന്മാരുമായൊളിച്ചുപുരംപുക്കാർ * ഭാസ്കരോദയം
കണ്ടുപാർത്ഥിവഭാർഗ്ഗവന്മാർ പൊർക്കുപുക്കയുദ്ധംതുടങ്ങിപിറെ
ന്നാളും * സൂര്യനസ്തമിപ്പോളംഘോരമാംയുദ്ധംചെയ്തു ശൌര്യമെ
റീടുംമഹാരഥന്മാരിരുവരും * നിവൃത്തയുദ്ധന്മാരായ്വാങ്ങിനാർപര
സ്പരം പ്രവൃദ്ധവൈരത്തോടുമിങ്ങിനെതന്നെനിത്യം * ഷൾസപ്തതി
ദിനംതത്രയുദ്ധംചെയ്തിതുതമ്മിൽ തത്സമമൊരുയുദ്ധംപണ്ടുണ്ടായ്യു

ന്നീലെന്നും — അദ്ധ്യായമെൺപത്തൊന്നു ചൊല്ലിയേനിനിയുള്ള യുദ്ധവൈചിത്ര്യം വചോഗോചരമല്ലെന്നൂനം.

———

എൺപത്തിരണ്ടാം അദ്ധ്യായം.

ശ്രീവേദവ്യാസൻ തനിക്കൊഴിഞ്ഞു ചൊല്ലിക്കൂടാ ശ്രീവാസുദേവാംശോൽഭൂതന്മാർ തമ്മിലെ യുദ്ധം * പിന്നൊന്നാളികെ ബോധം കൃതകൃത്യന്മാരായ പറ്റലർകാലന്മാരാം ഭാർഗ്ഗവാർജ്ജുനന്മാരും * തൊട്ടിലെറിഞ്ഞാണസഞ്ചയം തൂകിടിനാർ ഘോരമായ്പരസ്പരം കർമ്മങ്ങളാം തൊറ്റുമെറ്റം * ചോരകൊണ്ടിരുപേരുമഭിഷിക്താംഗന്മാരായ് ക്രൂരതകലർന്നേറ്റിടിനാർ കോപത്തോടെ * കാർത്തവീര്യന്റെ ചാപം മുറിച്ചു ഭൃഗുപതി ഗാത്രവും ശരങ്ങളാലെല്ലാം ഭേദിച്ചീടിനാൻ * തേർത്തടം തന്നിൽ വീണു മോഹിച്ചു നൃപതിയുമാർത്തനായതു കണ്ടു സൂതനുമന്നേരം * ശീഘ്രമോടിച്ചു തേരും പിന്നോക്കം കൂട്ടിടിനാർ പോർക്കളം തന്നിൽ നിന്നു ചെറ്റകന്നന്നേരം * മോഹാലസ്യവും തീർന്നു കാർത്തവീര്യനും പുനരാഹവത്തിന്നു കോപ്പിട്ടുത്താൻ മാനത്തോടെ * അഞ്ഞൂറു ചാപങ്ങളും കൈയിലെടുത്തുകൊണ്ടഞ്ഞൂറു ബാണങ്ങളുമൊന്നിച്ചു തൂകീടിനാൻ * അഞ്ഞൂറു ബാണങ്ങളും ഖണ്ഡിച്ചു ഭൃഗുവീരനഞ്ചുനാരാചം കൊണ്ടെയ്തവനെക്കോപാഗം * ഭേദിച്ചാനന്നേരം ധൈര്യമുൾക്കൊണ്ടു ഭൂപനാദിത്യകിരണതുല്യങ്ങളാം ബാണങ്ങളാൽ * തൂകിനാൻ മുഖ്യമായിരം കൊണ്ടൊരിക്കലെ തന്നെ വേഗനജ്ഞായും മുറിച്ചീടിനാനത്രയല്ലോ * സർവ്വമാംഗലത്തിന്മേലെല്ലാം തറച്ചൊരന്നേരം സർവ്വദേഹവും ചാപംവീണിതു ഭൂമിതന്നിൽ * ഭൂപനന്നേരം ചിരിച്ചു ചൊല്ലീടിനാൻ താപസബാലക കേൾക്കണമിവ്വാക്യം * ബ്രാഹ്മണകുലധർമ്മമായതു തപസ്സല്ലൊ ധാർമ്മികനല്ലാ ഭവാനൊന്നുകൊണ്ടുമെയോർത്താൽ * കർത്തവ്യം നിജകുലധർമ്മങ്ങളെല്ലാവർക്കും കർത്തവ്യമല്ല പരധർമ്മമെന്നതും നൂനം * ക്ഷത്രിയനല്ലോ ശസ്ത്രഗ്രഹണവിധിപണ്ടേ ശസ്ത്രധാരണത്തിനാൽ ബ്രാഹ്മണ്യം നശിച്ചുപോം * ദുഷ്ടനിഗ്രഹത്തിനും ശിഷ്ടരക്ഷണത്തിനും സൃഷ്ടിച്ചു വിധാതാവു രാജന്മാരെയെന്നും * കർമ്മങ്ങൾ മൂന്നുണ്ടല്ലോ ബ്രാഹ്മണവംശത്തിനു നിർമ്മലനായ മനു ചൊല്ലിയതറിഞ്ഞില്ലേ * ദാനമദ്ധ്യയനവും യാഗവും വിശേഷിച്ചു പരിപാലനം യുദ്ധം വിധർമ്മസ്ഥിതിവധം * ധരണീപതികുലധർമ്മമെന്നറിയണം * ലോകപാലാംശോൽഭൂതന്മാരല്ലോ നൃപജനം ലോകനിന്ദിതൻ ഭവാനായുധം ഗ്രഹിക്കയാൽ * ഭ്രഷ്ടനാകിയ ഭവാ

നെക്കൊലചെയ്താലൊരു കഷ്ടമല്ലത്തുകൊണ്ടൊരു ദോഷവുമിനിക്കില്ല *
നിന്മൂലംരാജകുമാരന്മാരെവധിക്കയാൽ ബ്രഹ്മതേജസ്സാളെവാനിപ്പാ
തെ ചമഞ്ഞിതു * നിർല്ലജ്ജനായുളെവാനെക്കൊലചെയ്തീടുവാ നില്ല
സംശയമിനിബ്രാഹ്മണാധമവെടോ * അല്ലാസ്ഥിൽശസ്ത്രങ്ങളുമുള്ളതെയ
ങ്ങെറിഞ്ഞുപോയ് നല്ലൊരുഗുഹയിൽപുക്കൊളിച്ചീടുകവോൻ * ഇ
ത്ഥമഞ്ജനവാക്യംകേട്ടുഭാർഗ്ഗവൻചൊന്നാ നിത്യധർമ്മിഷ്ഠനായിട്ടാ
ണല്ലോനിന്നെപ്പോലെ * ബ്രഹ്മഹത്യാപാപത്തിൽമീതെമറ്റൊരു
പാപ മിമ്മഹീതലത്തിങ്കലില്ലെന്നുകേട്ടിട്ടില്ലെ * ബ്രഹ്മസമടക്ക
വാൻബ്രാഹ്മണ ന്തന്നെക്കൊന്ന മൂർത്തിയായനിന്നെകണ്ടാലെന്താ
ന്നവെണം * കൺകഴുകിയാൽപോരാമജ്ജനംകൊണ്ടുംപോരാ
പോകയില്ലല്ലോപാപംപ്രായശ്ചിത്തങ്ങൾകൊണ്ടും * നിന്നൊളം
ബഹിഷ്കൃതനായുള്ളൊധരണിയിൽ മന്നവന്മാർവംശത്തിലെങ്ങാനു
മനൊപചിച്ചാൽ * താപസശ്രേഷ്ഠൻവൃദ്ധൻധർമ്മിഷ്ഠൻജിതെന്ദ്രിയ
ൻ സൊപകാരകൻപരമാശ്രയിയായവിപ്രൻ * തന്നെയുംവധി
ച്ചുടൻബ്രഹ്മസമടക്കിയ നിന്നൊളംനല്ലൊരുപന്മാരിനിയുണ്ടൊള്ള
താ * ദുഷ്ടനിഗ്രഹത്തിനുബ്രാഹ്മണന്മാരെയല്ലൊ സൃഷ്ടിച്ചുവിധാ
താവുനിങ്ങളെയെല്ലാംമൂഢാ * ശിഷ്ടരെരക്ഷിക്കെണ്ടനിങ്ങളിക്കാല
മൊക്കെ ദുഷ്ടരായ്ചമഞ്ഞപ്പോൾനിഗ്രഹിപ്പതിന്നായി * ബ്രഹ്മ
യൊനിയിൽവന്നൊരുനിന്നെപ്പൊളുവനിയിൽ ജന്മംചെയ്യിക്കുന്നനി
ന്നെഞാനതുമൂലം * കൊല്ലാതെയയക്കമെന്നൊർക്കെണ്ടമൂഢാത്മാ
വെ വല്ലതുംപറഞ്ഞുകൊണ്ടൊല്ലനീയതിൻമുമ്പെ * ശപാക്കൾക്കു
മാംസത്തെയുമുഴിക്കരക്തത്തെയു മൊൾനിൻപ്രാണങ്ങളെകാല
നുംനൽകീടുവൻ * എന്നുരചെയ്തു ചാപമത്തൂംമുറിച്ചവൻ ത
ന്നെയുംബാണങ്ങളാൽമൂടിനാൻഭൃഗുപതി * മന്നവനപ്പൊളയച്ചീ
ടിനാനൊരുശരം ഛിന്നമായതുംനൂറുനുറുങ്ങിവീണുപാരിൽ * പി
ന്നെയുംകാർത്തവീര്യനെത്തുചാപങ്ങളും നന്നായികലച്ചുനാശസ്ത്ര
ങ്ങളെയ്തീടിനാൻ * രാമനുമതുകണ്ടുഗാന്ധർവ്വമസ്ത്രംകൊണ്ടു ഭീമനാഗാ
സ്ത്രങ്ങളെയൊക്കവെനശിപ്പിച്ചാൻ * മൂർന്നാസ്ത്രപന്നഗപൊൽഗുഹ്യക
മസ്ത്രമെയ്താൻ ഭാർഗ്ഗവൻഗാന്ധർവ്വാസ്ത്രംകൊണ്ടതുനശിപ്പിച്ചാൻ —
അദ്ധ്യായമെൺപത്തിരണ്ടിലിതിനെചൊല്ലീടിനെൻ യുദ്ധവൈഭ
വമിനിച്ചൊല്ലുവാൻപണിയത്രെ.

എണ്പത്തിമൂന്നാം അദ്ധ്യായം.

കാർത്തവീര്യനും കൌബെരാസ്ത്രത്തെപ്രയോഗിച്ചാൻ പാർത്തു

രാമനുംയാമ്യാസ്ത്രംകൊണ്ടുമാററീടിനാൻ * കാലാഗ്നിസംജ്ഞമസ്ത്രമയച്ചാൻനൃപനന്തരം കാലവാരുണമസ്ത്രംകൊണ്ടുമാററിനാൻരാമൻ * പാൎത്ഥിവൻപൎജ്ജന്യാസ്ത്രമയച്ചാനതുകണ്ടു ശസ്ത്രജ്ഞൻരാമനൈന്ദ്രാസ്ത്രംകൊണ്ടുമാററീടിനാൻ * മന്നവൻവായവ്യാസ്ത്രമയച്ചാൻഭൃഗുവീര നന്നേരംമാററീടിനാൻപൎവ്വതാസ്ത്രംകൊണ്ടതും * ഭൂപനപ്രാജാപത്യമയച്ചാനതുനേരം താപസനൈശാസ്ത്രംകൊണ്ടതിനെമാററീടിനാൻ * പൈശാചമസ്ത്രമയച്ചാനപ്പോൾനൃപവര നാത്തരൌദ്രാസ്ത്രംകൊണ്ടുമാററിനാൻഭൃഗുവരൻ * ആസുരമസ്ത്രമയച്ചീടിനാൻനരവീരൻ ഭൂസുരനതുവൈഷ്ണവാസ്ത്രേണമാററീടിനാൻ * മന്നവൻബ്രഹ്മാസ്ത്രമെയ്തീടിനാൻഭൃഗുവീര നന്നേരമൈഷീകാസ്ത്രംകൊണ്ടതുമാററീടിനാൻ * ഭൂമിപനതുനേരംസൌരാസ്ത്രംപ്രയോഗിച്ചാൻ രാമനുംഭാൎഗ്ഗവാസ്ത്രംകൊണ്ടതുമാററീടിനാൻ * നാരായണാസ്ത്രംപ്രയോഗിച്ചിതുകാൎത്തവീൎയ്യൻ ഘോരമാംപാശുപതാസ്ത്രംപ്രയോഗിച്ചുരാമൻ * അസ്ത്രാഗ്നിജ്വാലകൊണ്ടുവിശ്വവുംദഹിച്ചപ്പോൾ വിത്രസ്തന്മാരായ്സുരാസുരന്മാരോടീടിനാർ * പ്രപഞ്ചക്ഷോഭംകണ്ടുവിരിഞ്ചനതുനേരം കമ്പദ്ധ്യാനാപി സമരാങ്കണെ വന്നീടിനാൻ * വന്ദിച്ചുനിന്നുഭൃഗുവീരനുംനരേന്ദ്രനും മന്നേരംവിധാതാവുമവരോടരുൾചെയ്തു * ദിവ്യാസ്ത്രങ്ങളെക്കൊണ്ടുയുദ്ധംചെയ്യരുതിത്ര ദിവ്യന്മാരായനിങ്ങൾമറെറല്ലാമൊടുങ്ങുന്നു * ലോകങ്ങൾദഹിച്ചുപോമിങ്ങിനെതുടങ്ങിയാ ലാകലമുണ്ടുജഗദ്വാസികൾക്കുമൂലം * ധാതാവിന്നരുളപ്പാടിങ്ങിനെകേട്ടനേരം സാദരം ഭാൎഗ്ഗവനുംകാൎത്തവീൎയ്യാൎജ്ജുനനും * തേരിൽനിന്നിറങ്ങിനാനന്യദൈവതമാരെ പ്പാദിലാമ്മാറുവീണുനമസ്കാരവുംചെയ്താർ * അന്യദൈവതമാരുംപ്രീതിപൂണ്ടടങ്ങിയാ രെത്രയുംതെളിഞ്ഞിതുഭുവനവാസികളും * വേധാവുംവിമാനവുമേറിപ്പോയ്മറഞ്ഞിതു മേദിനീപതിഭൃഗുവീരന്മാരതുനേരം * തേരതിലേറിവില്ലുംകയ്യിലെടുത്തതി ഘോരമാംയുദ്ധംതുടങ്ങിനാരുമത്തും * മന്ത്രങ്ങൾനൂറുംപ്രയോഗിച്ചിതുഭൂപതി സമ്മോഹംപൂണ്ടുതേരിൽവീണിതുകാൎത്തവീൎയ്യൻ * ശാൎദ്ദൂലവിനദംപജമേറിച്ചാൻഭൃഗുവീരൻ പെട്ടുവാജികളെയുംബാണങ്ങൾകൊണ്ടുകൊന്നാൻ സാരഥിയെയുംകൊലചെയ്തുകണ്ടുനൃപൻ പാരിലാമ്മാറുഗദാഹസ്തനായ്ചാടീടിനാൻ * രാമനെപ്രയോഗിച്ചാൻഗദകൊണ്ടുന്നൃപൻ രാമനുംശരങ്ങളാലതിനെയറുക്കിനാൻ * ധൈൎയ്യനാതുനേരംകോപിച്ചുശക്തികൊണ്ടു സാഹസത്തോടുസഹസ്രമാഹനെപ്രയോഗിച്ചാൻ * മോഹിച്ചുതേരിൽവീണുസഹസ്രാഹനമപ്പോൾ ആഹവശൂരൻനൃപവീരനുംപരിഘത്താൽ * രാമനെയടിച്ചുമലിൽപ്രയോഗിച്ചതെററാ രാമൻ

യംപൂണ്ടതിൽനിന്നിതു ഭാർഗ്ഗവനും * അനന്തരംസഹസാഹന്ത ന്നുഗ്രമാരംഭം ചിന്തനാൽകുംഭുകുട്ടിപ്പോരിലെഴുന്നുച്ചു നിന്നിടിനാൻ — അദ്ധ്യായമെണ്പത്തുമൂന്നിലിതിന്നമെചൊന്നതിന്നു യുദ്ധവൈഭവ്യം കേട്ടുകൊള്ളുവിനെപ്പോഴും *

എണ്പത്തിനാലാം അദ്ധ്യായം.

ക്രുദ്ധനായുള്ളാർത്തവീര്യൻ ചക്രത്തെ ധ്യാനംചെയ്താൻ ഹന്ത സംസ്ഥിതമായുള്ളായിതു ചക്രത്തെയും * ചക്രപാണിയെപ്പോലെശോഭിച്ചനരെന്ദ്രനെ ചക്രവുംതിരിച്ചുടക്കുന്നതു കണ്ടുരാമൻ * വിദ്യുദ്ഗൃഹമായനായ് ചാപബാണങ്ങളോടും സത്വരംതേരിൽനിന്നു പാരതിലിറങ്ങിനാൻ * കല്പാന്താനലപ്രഭാകാരമാം ചക്രംകണ്ടു വിഭ്രാന്തന്മാരായുള്ള ലോകവാസികളെല്ലാം * ചക്രത്തെക്കൊണ്ടു ഭൃഗുവീരനെവധിപ്പാനായ് വിക്രമത്തോടുംനൃപനാടക്കുന്നതു കണ്ടു * ബാണങ്ങൾകൊണ്ടുനൃപവീരനെമൂടീടിനാൻ ക്ഷോണിപാലനുമപ്പോൾ ചക്രത്തെ പ്രയോഗിച്ചാൻ * ഘോരഘോരാകാരവുംകൈക്കൊണ്ടുന്നിതുജഗത്തിങ്കൽ സ്നേഹസംയുക്തന്മാരാം ദൈവകളുമന്നേരം * ജയിപ്പൂതാകരാമൻജയിപ്പൂതാകയെന്നു ഭയത്തോടുടനുടൻചൊല്ലിനാരെപ്പോഴും * ചക്രത്തിൻ സാവിമാനസ്ഥന്മാരായജനം ദിക്കുകൾതോറുംമറഞ്ഞീടിനാർഭയത്തോടെ * പ്രകൃതിപകർന്നിതുകണ്ടുനിന്നവർക്കെല്ലാ മക്കുതവുന്നാനന്തരംചെറുതുഭയപ്പെട്ടാൻ * മാധവനുടെ ചക്രംകണ്ടുഭാർഗ്ഗവനപ്പോൾ സാദരംനമസ്കരിച്ചീടിനാൻഭയത്തോടെ * സൌമ്യമായ്ചമഞ്ഞിതുവിഷ്ണു ചക്രവുമപ്പോൾ കാര്യലാഭമെന്നോർത്തുപ്രാപിച്ചുദൈവകളും * കേൾക്കായിജയജയശബ്ദവുമെല്ലാടവും ഭാർഗ്ഗവനുമതിപ്രീതനായ്ചമഞ്ഞിനാൻ * രാമചെയ്തിതുംകണ്ടുവിസ്മയപ്പെട്ടുപാരം ഭൂമിപാലനുമുള്ളിലോർത്തിതുപലതരം * എന്നുടെഗുരുതന്നെഭാർഗ്ഗവകുലത്തിങ്കൽ വന്നിഹജനിച്ചിതുരാമനായെന്നറിയുന്നു * സാക്ഷാൽശ്രീനാരായണൻതാൻതന്നെയാകുന്നിതു മോക്ഷവുമിനിക്കിനി സാധിക്കുമെല്ലാംകൊണ്ടും * എന്നുടെയാചാര്യനാമത്രിനന്ദനനിതു മുന്നേമയതൽചെയ്തുകേട്ടിരിക്കുന്നറിയുന്നൂം * ക്ഷത്രിയകുലത്തിങ്കലുത്ഭവിച്ചവർക്കെല്ലാം യുദ്ധത്തിൽമരിപ്പതുസൽഗതിയാകുന്നതും * മരണമടുത്തിതുനമുക്കെന്നുറച്ചുടൻ കരണങ്ങളുമെല്ലാമടക്കിമനസ്സിങ്കൽ * ജീവനെയോഗംകൊണ്ടുപരമാത്മനിചേർത്തു കേവലാനന്ദമയനായ്ചമഞ്ഞുനേരം * പരമാനന്ദന്തന്നെതുടങ്ങിനൃപവരൻ പരശുരാമനോടുചൊന്നതായ്യാത്ത

നെരം * വന്നീടുകെടൊവടൊയുദ്ധത്തിന്നൊത്തിതു നിഃന്നൊതാൻ
കലഹചെയ്യുന്നില്ലസംശയമെതും * ഇത്തരംചൊല്ലിക്രുദ്ധചിത്തനാം
നൃപൊത്തമൻ ഹസ്തങ്ങൾതൊറുംപലശസ്ത്രങ്ങൾ ധരിച്ചുടൻ * നൃ
ത്തമാടിനാനുള്ളംചെറ്റുമാനന്ദത്തൊടെ * വിഷ്ണുപാദാത്മകയമാസ്സു
ള്ളനൃപാധിപൻ ഇഷ്ടനായ്സന്നിതുബാഹുല്യവുമുള്ളനെരം * ക്രൊധ
രക്താക്ഷനായഭാൎഗ്ഗവനാതുകണ്ടു ചെതസിവിശെഷംധ്യാനിച്ചു
ത്സാപ്പിച്ചു * വെദവാക്യാത്മാതമകനെട്ടത്തുകഠാരവും വാതവെഗ
ത്തൊടവന്നീശനൊടടുത്തപ്പൊൾ * നിൎഭയനായനൃപനല്ലന്നരൊ
ഷത്തൊടും അത്ഭുതംവരുമാറുകെല്പൊടുയുദ്ധംചെയ്യാൻ * മാനിക
ളായവീരന്മാരിരുവരുമൊരു ഹാനിയുമുണ്ടായതില്ലെത്രയുംചിത്രം
യുദ്ധം * ഭാൎഗ്ഗവനുടെകഠാരപ്രയൊഗങ്ങളെററു പൊൎക്കളംതന്നിൽ
വളൎന്നിടിനാൻചൊരയാലെ * കാൎത്തവീൎയ്യനക്രമാൽജൎജ്ജരശ
രീരനാ യാത്തനായ്ക്കതംകൊണ്ടുമുഴുകിശരീരവും * പരശുപ്ര
ഹരത്താൽപ്രക്ഷീണസത്വപാതമായ്വായ് പരമരണവെഗംകറത്തുക
ണ്ടനെരം * പരശുരാമനതിനിശിതമായുള്ളൊരു പരശുകൊണ്ടു
തെരുതെരെസ്സംപ്രഹരിച്ചാൻ * ഭൂമിപാലനുംഭുവിപെട്ടെന്നുവീണ
നെരം കാരൊരൊകരങ്ങളെഛെദിച്ചുഭാൎഗ്ഗവനും * ദയമാരണൊഛുവാ
മംഗാമകാരകന്മാൻ ദയതൻകൊമ്പുകളെഛെദിച്ചീടുന്നപൊ
ലെ * ഉത്തമാംഗവുംഛെദിച്ചീടിനാനൊടുക്കത്തു മിത്രമണ്ഡലം
ഭെദിച്ചപ്പൊഴതങ്ങീവനും * തെജസീനിറഞ്ഞൊരുതെജസാമെ
ല്ലെട്ടുപൊ യാദിതെയന്മാൎചെയ്യുംപുഷ്പങ്ങൾകീഴ്പൊട്ടെക്കും * ദെ
വസൽകൃതനായകാൎത്തവീൎയ്യാൎജ്ജുനനും ദെവലൊകാദികളെക്കട
ന്നുസത്യലൊകം പ്രാപിച്ചനെരന്തത്രവൈകുണ്ഠദൂതന്മാരും * ശൊ
ഭിച്ചവിമാനവുമെററിക്കൊണ്ടങ്ങുപൊയാർ വിഷ്ണുഭക്തന്മാരുമായ്
വൈകുണ്ഠലൊകംപുക്കു വിഷ്ണുസാരൂപ്യംപ്രാപിച്ചീടിനാനൎജ്ജുന
നും * രക്ഷിച്ചുയഥാധൎമ്മംസപ്തദ്വീപൊൎവ്വീതലെ മക്ഷയകീൎത്തിയൊ
ടെഹൈഹയനരാധിപൻ * എണ്പത്താറായിരത്താണ്ടിങ്ങിനെചെ
ന്നശെഷം വമ്പനാംഭാൎഗ്ഗവനൊടെററിതുവിധിവശാൽ * ധൎമ്മ
ന്നയുദ്ധംചെയ്തുഭാൎഗ്ഗവകഠാരത്താൽ നിൎമ്മലനായനൃപൻസാധിച്ചാ
ൻമൊക്ഷത്തെയും * സഹസ്രസാഹസംപ്രസാദിച്ചുരാമനെപ്പൊൽകി
സഹസാവന്നുകണ്ടാനകൃതവ്രണന്മാരും * അമരാദികളെല്ലാംരാമ
നെസ്തുതിചെയ്തു മധിതബെദംപൂണ്ടവനിപാലന്മാരും * അസ്തമി
ച്ചിതുസൂൎയ്യനന്നെരംഭാൎഗ്ഗവനും നിത്യകൎമ്മവുംകഴിച്ചകൃതവ്രണനുമാ
യ് * തന്നുടെവാസസ്ഥാനംപ്രാപിച്ചുമരുവിനാൻ ധന്യന്മാരായമു
നിസത്തമന്മാരുമായെ * ആദിത്യനുദിച്ചപ്പൊളൎജ്ജുനപുത്രന്മാരും
വാദിത്രഘൊഷത്തൊടുംപെമ്പടയൊടുംകൂടി * ക്രുദ്ധൻമാരൊരുറു

ള്ള രാജസഞ്ചയത്തോടും യുദ്ധത്തിന്നായമ്പെട്ടു സത്വരം പുറപ്പെട്ടാർ ॥ അന്നേരമശരീരിവാക്യവും കേൾക്കായ്വന്നു സന്നാഹമതിമതിരാജനന്ദനൻമാരെ ॥ രാമനോടെറവുമരിച്ചീടേണ്ട വൃഥാ നിങ്ങൾ ഭൂമിയും രക്ഷിപ്പവാണീടുവിൻ ധർമ്മത്തോടെ ॥ സാമപൂർവ്വകം വണങ്ങീടുവിൻ ഭാർഗ്ഗവനെ ഹോമധേനുവിൻ വത്സന്തന്നെയും കൊടുക്കണം ॥ ഇങ്ങിനെ ദൈവവാക്യം കേട്ടു രാജാത്മജന്മാർ അങ്ങിനെ തന്നെയെന്നു കല്പിച്ചു വാങ്ങീടിനാർ — അദ്ധ്യായമെണ്പത്തുനാലു കഥമാസ്സന്നിതിപ്പോൾ ഇത്രയും സംക്ഷേപിച്ചു ചൊല്ലീടാമിനിശ്ശേഷം ॥

എണ്പത്തഞ്ചാം അദ്ധ്യായം.

ദുഃഖോപമാനത്രാസക്ലേശമാനസന്മാരായ് പുക്കിതു പുരിതന്നിൽ ഭൂപതിപുത്രന്മാരും ॥ ഭാർഗ്ഗവന്താനും പിന്നെ സന്ധ്യാവന്ദനം ചെയ്തു പൊയ്ക്കൊണ്ടമിച്ചു തേരിലേറിനാനനന്തരം ॥ ചൊല്ലിനാനിത്ഥം കൃതവ്രണനോടു രാമൻ പോയ് ചെല്ലണം മാഹിഷ്മതിയാകിയ പുരിതന്നിൽ ॥ ചൊല്ലണം നൃപസുതന്മാരോടു മമ വാക്യം വല്ലഭത്തോടു യുദ്ധം ചെയ്വാനായ്വന്നീടുവിൻ ॥ അല്ലായ്കിൽ താതഹോമധേനുവത്സനെത്തന്നു വല്ലായ്മ ചൊല്ലിക്കാൽക്കൽ വീഴുവിൻ മടിയാതെ ॥ വല്ലതും കണക്കിലുണ്ടില്ലമൊന്നുകണ്ടു നല്ലതു ചെയ്തുകൊൾവിൻ വൈകത്തെ താനുകൊണ്ടും ॥ എന്നതു കേട്ടനേരം കൃതവ്രണൻ ചെന്നു ഖിന്നന്മാരായ നൃപനന്ദനന്മാരെക്കണ്ടാൻ ॥ അവർ്ഘ്യമാനാർഘ്യപാദ്യാദികളാൽ പൂജിച്ചപ്പോഴുതാനന്ദം പരമാസനം നൽകീടിനാൻ ॥ വന്നകാരണം ചൊല്ലുകെന്നതു കേട്ടനേരം മന്നവന്മാരോടു കൃതവ്രണൻ ചൊല്ലീടിനാൻ ॥ ഭാർഗ്ഗവനൊടുത്തമനായവൻ ചൊല്ലിവിട്ട വാക്കുകൾ കേട്ടുകൊൾവിൻ ഭൂപതിപുത്രന്മാരേ ॥ എന്നോടു യുദ്ധം ചെയ്വാനിങ്ങുമ്പോൾ പിതാവുതൻ പിന്നാലെ പോയ്ക്കൊള്ളുവിനല്ലായ്കിൽ മടിയാതെ ॥ മത്താതഹോമധേനുവത്സനെക്കൊണ്ടുവന്നു സത്വരം ദാനം ചെയ്തു ജീവിച്ചുവാണീടുവിൻ ॥ ബ്രഹ്മസ്വം ഗ്രഹിക്കയില്ലാതമെന്നറിയണം ബ്രഹ്മകോപാഗ്നിക്കെന്നുമില്ലൊരു ദഹിയാതെ ॥ ഉണ്ടില്ലമെതുനല്ലതെന്നതു നിരൂപിച്ചു ഉണ്ടില്ലമൊന്നു ചെയ്തുകൊള്ളുവിൻ നൃപന്മാരേ ॥ ഇത്തരം വാക്കു കേട്ടു ചൊല്ലിനാർ ദുർബ്ബുദ്ധികൾ ക്ഷത്രിയരായ ഞങ്ങൾക്കില്ലല്ലോ മൃതിഭയം ॥ ബ്രാഹ്മണൻ തന്നെക്കൊല ചെയ്താലുമാകാ പിന്നെ ബ്രാഹ്മണൻ കൊന്നു മരിക്കുന്നതും നന്നല്ലല്ലോ ॥ ബ്രഹ്മസ്വം കൊണ്ടു ഞങ്ങൾക്കില്ലാ ബഹുഫലമെത്തും നിർമ്മലനായ ഭവാൻ കൊണ്ടുപോരുന്നോൾ കേൾക്കവേണ്ടു ॥

എന്നുരചെയ്തുവത്സന്തന്നെയുംനൽകീടിനാ നന്ദനംവാങ്ങിക്കൊ
ണ്ടാനകൃതവ്രണന്താനും * യാത്രയുംപറഞ്ഞുപോയ്ഭാർഗ്ഗവന്തന്നെ
കണ്ടു വാർത്തകളറിയിച്ചാനകൃതവ്രണനപ്പോൾ * പരശുരാമൻ
ചൊന്നാനകൃതവ്രണനോടു വി..യപ്പോകുളവന്നാശ്രമത്തിങ്കൽസ
ഖെ * താതനെക്കണ്ടുവത്സന്തന്നെയുംകൊടുത്തതി പ്രീതനായ്ത
ത്രവസിച്ചീടുകസഖെഭവാൻ * ക്ഷത്രിയവംശമെല്ലാമൊടുക്കിഞാ
നമതി വിദ്രുതംവന്നുപിതാക്കന്മാരെവണങ്ങുവൻ * എന്നതുകെട്ടു
ചൊന്നാനകൃതവ്രണനപ്പോ ളെന്നുടെമതമിപ്പോളങ്ങിനെയല്ല
ചൊല്ലാം * ചെന്നിനിമാതാപിതാക്കന്മാരെക്കണ്ടുകൂപ്പി പ്പിന്നെ
വെണ്ടുന്നകാര്യമെല്ലാമെനിരൂപിക്കാം * നമ്മൊടുപിഴച്ചവരാക
വെനാശിച്ചിതു നിർമ്മൂലംവീരഹത്യാദിദോഷവുമുണ്ടാകകൊണ്ടൊ * നി
ർമ്മ്യാദങ്ങളിനിംചെയ്തീടുംനൃപന്മാരെ യുന്മൂലനാശമന്നാലംവരു
ത്താമറിഞ്ഞാലും * എന്നതുകെട്ടനെരമകൃതവ്രണനുമാ യന്നെരം
നടകൊണ്ടുഭാർഗ്ഗവരാമന്താനും * സഹസാസഹനെപ്പൊഴത്തെയച്ഛര
ഫാദികൾ സ്വയമെന്ന്യക്ഷിച്ചുകൊൾകെന്നറപ്പിച്ചുശീഘ്രം * വത്സ
നെക്കൊണ്ടുചെന്നുതാതനുനൽകിപ്പിതൃ വത്സൻമാതാപിതാക്ക
ന്മാരെവണങ്ങിനാൻ * ആതിഥ്യംചെയ്തുഗൌരവംചൊന്നിച്ചിരിക
യിൽ സാശ്രുലോചനന്മാരായകൃതവ്രണനെയും * ജമദഗ്നിയെ
തെളിഞ്ഞാശീർവ്വാദവുംചെയ്തു മൊദെനഭോഗംകഴിപ്പിച്ചിതന്നുയഥാ
സുഖം * അകൃതവ്രണനുമായ്ഗുരുശുശ്രൂഷയുംചെ യ്തുവിലാസേനം
പ്പണ്ടുവസിച്ചുഭാർഗ്ഗവനും — കാർത്തവീര്യപുത്രാപതിമരിച്ചോരനന്തര
മാത്തിലെക്കൊണ്ടുപുരവാസികളെല്ലാവരും * ശൂരനാംപുത്രന
നിക്കഭിഷെകവുംചെയ്തു ചാമിടംപെടിപാലിച്ചിതന്നുധർമ്മത്തൊടെ *
സപ്തദ്വീപവുമെല്ലാമടക്കിപ്പണ്ണാനവൻ തൃപ്തിപ്പെട്ടിതുസകലപ്ര
ജകളുമെല്ലാം * ആശ്രമവൃന്ദത്തിങ്കലുണ്ണിധർമ്മങ്ങളൂകാതെ സദാശ്രി
തന്മാതമായെന്റെഭിച്ചുവാണീടിനാൻ — അക്കാലംജമദഗ്നിരാമ
നൊടരുൾചെയ്താൻമൃത്യുതാനിക്കിടെണംക്ഷത്രിയഹത്യാർജ്ജിതം *
പ്രായശ്ചിത്തവുംചെയ്തുശുദ്ധനായ്മരികെന്നു ന്യായത്തെവിധിച്ചതു
കെട്ടുഭാർഗ്ഗവൻചൊന്നാൻ * എന്തിനിപ്രായശ്ചിത്തമെന്നെന്നരുൾ
ചെയ്തീടെണം ചിന്തിച്ചുജമദഗ്നിപിന്നെയുമരുൾചെയ്തു * നിയമ
വ്രതജപഹോമാദികർമ്മങ്ങളാൽ പ്രയതനായ്തീർന്നീടുകില്ല സംശയമെ
ള്ളും * വന്ദിച്ചുപിതൃമാതൃക്കളുപാദാംബുജങ്ങളും നന്ദിച്ചുതപസ്സിനായ്ക്ക
ടന്നരാമൻതാനും * ചെന്നുടൻമഹെന്ദ്രശൈലൊപരിമഹാശ്രമം
നന്നായിതീർത്തുതപൊനിഷ്ഠയാമരുവിനാൻ — എണ്പത്തഞ്ചദ്ധ്യാ
യവുംചൊല്ലിയനിനിസ്സുഖ മമ്പൊടുകെട്ടുകൊൾവിൻചുരുക്കി
ച്ചൊല്ലാമെല്ലാം *

കേരള സാഹിത്യ അക്കാദമി

എണ്പത്താറാം അദ്ധ്യായം

ഇങ്ങിനെ പലപല വത്സരം കഴിഞ്ഞൊരുനാൾ തിങ്ങീടും ചതുരംഗമാകിയ പടയോടും * ശൂരസേനാദികളാം മനുജന്മാരുമതി ശൂരനായൊരജാതശത്രുവാകിയ നൃപതിയും * കാനനെ ചെന്നു മൃഗയാപരിശ്രമത്തോടും മാനസതാപം പൂണ്ടുമേവിച്ച മാദ്ധ്യന്ദിനെ * സേനയുമായി വൈവാതന്നിൽ സ്നാനവും ചെയ്തു സേനയാസാകം വിശ്രാന്തന്മാരായ്സൊകനേരം * കാണായീമുനിജനാശ്രമമതുനേരം ക്ഷോണീന്ദ്രന്മാരുമൊരു ഭൂസുരൻ തന്നെക്കണ്ടോർ * ചോദിച്ചാരവനോടു ചൊൽകെടൊ പരമാത്മ എന്തൊരാശ്രമമിതിക്കണ്ടതാർക്കുള്ളതഹൊ എന്നതു കേട്ടനേരം പൊന്നാരമുരചെയ്താൻ ധന്യനാം ജമദഗ്നിക്കുള്ളൊരാശ്രമമിദം * താമരൻതന്നുടെ താതനറിയുന്നീലെനിക്കും ഭൂമിപന്മാരെയെന്നു ഭൂസുരൻ താനും ചൊന്നാൻ * പൂർവ്വവൈരവുമപ്പൊളുദിച്ചു നൃപന്മാർക്കു ദൈവചോദിതമെന്നു ചൊല്ലാവതൊന്നു കണ്ടാൽ * നമ്മുടെ താതൻ തന്നെ കൊന്നവൻ തന്റെ താതൻ നാമ്മാലെവധ്യനതിനില്ല സംശയമെതും * എന്നുര ചെയ്തു വാളുമിളക്കിപ്പുക്കൊരാല തന്നിലാമ്മാറു ചെന്നു ജമദഗ്നിയെ ക്ഷണാ * കൊന്നവർ കൊണ്ടുപൊയാർ തലയുമറുത്തുകൊണ്ടന്നേകഷ്ടമെയെന്നു ദുഃഖിച്ചു മുനികളും * പുത്രന്മാർ ചൂഴുമിരുന്നാർത്തിയും വിലാപിച്ചാരെത്രയും ദുഃഖത്തോടെ വന്നിതു രേണുകയും * ഭർത്താവിൻ കളെബരം കണ്ടു ദുഃഖാർത്തിയാം നിന്നു തത്ര മോഹിച്ചാൾ പിന്നെ മരിച്ചാളെന്നോവെണ്ടു * താതനും ജനനിയും മരിക്കകൊണ്ടുമേറ്റം ഖേദിച്ചു പവെശന്മാരായ പുത്രന്മാരെ * താപസശ്രേഷ്ഠന്മാരും പോരഞ്ഞു ദുഃഖം തീർത്തു താപസഞ്ചായത്തോടെ കഴിച്ചു സംസ്കാരവും * പിന്നെയും വെണ്ടും കർമ്മം കഴിച്ചു വാഴും കാലം ചെന്നിതു പതിമാരെന്നറിഞ്ഞു ഭാർഗ്ഗവനാം * തന്നുടെ തപോവൃത്തമെല്ലാമെ സമർപ്പിച്ചു ചെന്നു തൻ ക്ഷത്രിയന്മാരെ വധിപ്പാനായി * സംക്രമത്തോടെ നടകൊണ്ടതെന്നറിഞ്ഞാലും എണ്പത്താറാമദ്ധ്യായവും കഴിഞ്ഞു കേൾപ്പിനിന്നും *

എണ്പത്തേഴാം അദ്ധ്യായം

ചൊല്കഭൊൽമെദ്ധ്യമാർഗ്ഗം വൃത്താന്തം കേട്ടുമൂല മാകമ്പമുണ്ടൊരുന്നാരെ ഭാനുമനക്കാമ്പിൽ * അതൃതവർണ്ണാൻവാചാ ദുഃഖവും ശമിപ്പിച്ചാ നകമെപിന്നൊ ഭ്രാതാക്കന്മാരെച്ചെന്നു കണ്ടു * തല്പാദംവ

റിച്ചവരൊടുമൊന്നിച്ചുതത്ര കല്പിതമെന്നുള്ളൊരുഴിച്ചിതന്നുമ്പുണ്ടിനാം * ചെതസിപിതൃമരണംനിരൂപിക്കുമളം ക്രൊധവുംവളൎച്ചിതുഭാൎഗ്ഗവനതുകാലം * ലൊകങ്ങൾദഹിച്ചുപൊമെന്നതൊന്നിട്ടുമെന്നും ശൊകസംഭവക്രൊധംദീപിച്ചചമത്തപ്പൊൾ * മാതാവിനൊടുമുന്നാംചെയ്യുവൻപ്രതിജ്ഞയും ചെതസിദൃഢമാക്കി സൎവ്വക്ഷത്രിയവധം * ചെയ്യുവതിനടെദഹലൊഹിതങ്ങളെക്കൊണ്ടു സാദരംചെയ്തീടുവൻപിതൃതൎപ്പണംനൂനം * എന്നുകല്പിച്ചുനിജപൂൎവ്വജന്മാരെവീണുവന്ദിച്ചുനിജമതംപറഞ്ഞുപുറപ്പെട്ടു * അകൃതവ്രണനൊടുംകൂടവെമാഹിഷ്മതി നഗരത്തിൽപ്പുക്കറിന്നുടൻനിരൂപിച്ചാൻ * അന്നെരംമഹൊഗ്രൻഘനചാപങ്ങളൊടും വന്നിതുസഹസാഹനതന്നൊടുംവെഗത്തൊടെ * ചന്ദ്രശെഖരപാദംവന്ദിച്ചുഭക്തിയൊടെ മന്ദമെന്നിയെതെരിലെറിനാൻഭാൎഗ്ഗവനം * വില്ലുംനന്നായികുലെച്ചുടനെശരങ്ങളു മെല്ലാമെയ്തൂസന്നദ്ധനായ്ഭാൎഗ്ഗവനം * ഭദ്രനാൽദത്തംമഹാശംഖവുംവിളിച്ചുതി വിഭ്രമംചെയ്തീടിനാൻചെറുഞാണൊലികളും * ലൊകവുമതുകെട്ടുവിറച്ചുചമത്തിതുവെഗെന സഹസ്രാഹൻതെരതുംനടത്തിനാൻ * മെഘമയപുരമെല്ലാമിളകിമറിഞ്ഞിതു സാഹസംപൂണ്ടുള്ളൊരാളികളുമതുനെരം * അവൊതതപഞ്ചമഹാരഥന്മാർമഹാബല സഞ്ചയത്തൊടുംപുറപ്പെട്ടിതുപൊരിനായി * മന്നിടുപാലന്മാരുംപടയുമായിട്ടപ്പൊ ഭൂരികരചനയുദ്ധംതുടങ്ങീടിനാരെല്ലൊ * മിത്രരൂപന്മാരെയുമൊടുക്കിക്കള്ളൂത്തമൻ യുദ്ധത്തിൽവധിച്ചിതുള്ളനാളികളെയും * ശെഷിച്ചവരുംഭയപ്പെട്ടൊടിടിനാർ പെട്ടന്നുപിന്നാലെചാഞ്ഞെത്തിതുഭാൎഗ്ഗവനം * കൊന്നൊടുക്കിനാർഭൃഗുഭാൎഗ്ഗവനസ്ത്രംകൊണ്ടു പിന്നെരാജ്യവുംദഹിപ്പിച്ചുപിന്നെയുമവൻ * ചെന്നുസാഹസത്തൊടുമറ്റുള്ളരാജ്യങ്ങളിൽ അന്യനൃപന്മാരെയുമൊക്കവെയൊടുക്കിനാൻ * മൂന്നുവത്സരംകൊണ്ടുനൃപതിവീരരെല്ലാം തീൎന്നുകൂടിതുമഹീമണ്ഡലെരാമൻതന്നാൽ * ചെന്നുടൻമഹെന്ദ്രാദ്രൌപുക്കൊരുമഹാ നന്നായിത്തപസ്സുചെയ്തിരുന്നീടിനാനെല്ലൊ * ചെന്നിതങ്ങിരുപതിനലുസംവത്സരവു മന്നുനൃപാലൻമാരുമുണ്ടായിരുന്നതാരും * ക്ഷത്രിയസ്ത്രീകളെല്ലാംബ്രാഹ്മണശ്രെഷ്ഠന്മാരെ സതാപരംപ്രാപിച്ചുനൃപബാലീരെയെല്ലാം * ഉണ്ടായിതെന്നതുള്ളിലറിഞ്ഞുഭൃഗുപതി രണ്ടാമതുടൻപുനരൊക്കവെയൊടുക്കിനാൻ * രണ്ടുസംവത്സരംകൊണ്ടൊടുക്കിച്ചുഅതത്ര രണ്ടാമതൊരംതപസ്സുംചെയ്തുമരുവീടിനാൻ * ചെന്നിതങ്ങിരുപത്തിനാലുസംവത്സരവും പിന്നെയുമുണ്ടായ്പ്പുന്നുചാകന്ത്യാദികൾ * രണ്ടുസംവത്സരംകൊണ്ടുടനെമൂന്നാമതു മൂൎദ്ധാഭിപന്മാരെയൊക്കവെയൊടുക്കിനാൻ * ഇതംപൊരാമനഭിഷപിണ്ഡാ

ങ്ങുടരായി ക്ഷത്രിയവംശമശേഷംകൊന്നൊടുക്കിനാൻ ✱ പണ്ടുതന്നമ്മതാനിരുപത്തൊന്നുമാറത്തുക ളൊരുതാഡിച്ചുമലങ്ങു വർപ്രതിജ്ഞയാ ✱ ക്ഷത്രിയവംശമിരുപത്തൊരുമാറു മശേഷംവധിച്ചുസാധിച്ചുതൻപ്രതിജ്ഞയും ✱ ചൊല്ലിയെണ്പത്തേഴദ്ധ്യായവുമേവമിനി ചൊല്ലുവൻവെണമെങ്കിൽകെട്ടുകൊള്ളുവിനശേഷം ✱

എണ്പത്തെട്ടാം അദ്ധ്യായം

ഇരുപത്തൊന്നാംപരിവൃത്തിഭാർഗവനൊരൊ പുരങ്ങൾ തോറുംചെന്നുപാർത്ഥിവന്മാരെയെല്ലാം ✱ കൊല്ലാതെകൊണ്ടു പൊന്നാൻപിടിച്ചുകെട്ടിക്കൊണ്ടു ചൊല്ലെറുംകുരുക്ഷെത്രത്തിങ്കലെക്കതിവെഗാൽ ✱ തത്രെവകുഴിച്ചഞ്ചുസരസ്സുമുണ്ടാക്കിയാനെ ത്രയമഹാധന്വാസ്ത്രശ്രുതകീർത്തിയൊടെ ✱ പരശ്ശതായിരംനൃപന്മാരെ യുംകൊണ്ടുവന്നു ബന്ധിച്ചുമുസലംകൊണ്ടായിരത്തെയുംകൊന്നു ✱ ഖഡ്ഗത്താൽവെട്ടിക്കൊന്നാനായിരംനൃപന്മാരെ രക്തത്താൽനിറഞ്ഞിതുമിക്കതുംസരസ്സുകൾ ✱ വിഖ്യാതമായചിലംതന്നിലിട്ടടച്ചിട്ടു വിത്തംപിന്നെപ്പതിനായിരംനൃപന്മാരെ ✱ കൊന്നിതുത്തമമായാകിയധൃമത്താലെ നന്നായിനിറഞ്ഞിതുചൊരയാൽപൊയ്കകളും ✱ അതിൽവെച്ചുകുളിച്ചുതർപ്പിച്ചുഭാർഗ്ഗവരാമൻ പഞ്ചതടാകങ്ങളിൽവെച്ചാത്മതാതന്മാർക്കുനന്നിക്കം ✱ പ്രീതിയുംവരുത്തിശ്രാദ്ധാദികർമ്മവുംചെയ്തു ശ്രദ്ധയൊത്തമന്മാർക്കുദക്ഷിണചെയ്തീടിനാൻ ✱ വിശപാപവനമായകുരുക്ഷെത്രത്തിങ്കലെ വിശ്രുതസമന്തപഞ്ചകമാകിയതീർത്ഥം പരശുരാമനെവമുണ്ടാക്കിച്ചമച്ചതും പരമഗതിവരുംപിതൃപ്രീതിയുംവരും ✱ സ്നാനതർപ്പണദാനജപഭൊജനഹൊമതപൊ ദാനങ്ങൾ തത്രചെന്നുചെയ്തിൽമൊക്ഷവുംവരും ✱ ജാമദഗ്ന്യനുമൊരാണ്ടിരുന്നു തത്രപിന്നെ ബ്രാഹ്മണരൊടുംകൂടെപിതൃപിണ്ഡാർത്ഥംഗതം ✱ ചെന്നിതുഗയയിങ്കൽപിണ്ഡദാനവുംചെയ്തു പിന്നെയുംരുദ്രപാദമാകിയശിവക്ഷേത്രം ✱ പ്രാപിച്ചുപിണ്ഡംവെച്ചു പിതൃക്കൾക്കെല്ലാം മൊക്ഷം പ്രാപിപ്പിച്ചാനതുംപൂണ്ടിരുന്നുചിലദിനം ✱ രുദ്രപാദാഖ്യ ക്ഷേത്രതുല്യമായ്പിതൃക്കൾക്കു തൃപ്തിവന്നിടുവാനായില്ലമറ്റൊരുക്ഷേത്രം ✱ അന്നേരംജമദഗ്നിമുമ്പായപിതൃക്കളും വന്നുനിന്നിതുഭിവിരാമനെക്കണ്ടുചൊന്നാർ ✱ അന്യർക്കുദുഷ്കരമായകർമ്മംനീചെയ്തതെല്ലാം വന്നിതുഞങ്ങൾക്കൊക്കപ്രീതിയുമതിനാലെ ✱ ക്ഷത്രഹത്യാപാപത്തിൻപ്രായശ്ചിത്തവുംചെയ്തു വർത്തിക്കവധിക്കതാനെയുമിനിഭവാ

ൻ ● നിന്നുടെജനകനെക്കൊന്നതുംനൃപരല്ലൊ വന്നീടുകെൾഫലം
ജന്തുക്കൾക്കെല്ലാവക്കും ● ഋക്ഷമാരെയുംകൊല്ലാനില്ലസാമത്ഥ്യ
മെന്നു മൊക്ഷനിരീക്ഷിപ്പാനുമാവതല്ലാതവക്കും ● സവ്വലൊകതാം
നിഷ്കമ്മാനുരൂപമത്രെ സവ്വദാവത്തിക്കുന്നതിശപരെച്ചൂഷാന്ത
നം ● സമതപംജന്തുക്കളിൽഭാവിച്ചസദാകാലം ശമത്തെപ്രാപി
ക്കനീയെന്നരചെയ്യശീഘ്രം ● മറ്റെന്തുപിതൃക്കളുംജാമദഗ്ന്യനുമുള്ളി
ൽ നിറഞ്ഞുസന്തൊഷവുംകൈക്കൊണ്ടാൻതപൊകൃത്യവും ● അക്കൃ
തവ്രണനൊടുകൂടവെപിന്നെച്ചെന്നു സുഖമെസിദ്ധപാദാശ്രമവും
പുക്കവാണാൻ ● സഹസ്രാഹനെയുമായുധവുംതെരുമെല്ലാം സഹ
സ്രാപറഞ്ഞയച്ചീടിനാനന്നെരം ● സവ്വതീത്ഥസ്നാനവുംചെയ്തി
ഷിപ്രധനാ യുവ്വിയെപ്രദക്ഷിണംമൂന്നുതചെയ്തീടിനാൻ ● പിന്നെ
പ്പൊയ്യമഹെന്ദ്രമാംപവ്വതൊപരിചെന്നു പർണ്ണശാലയുംതീർത്തുതപ
സാവാണീടിനാൻ ● അക്കാലംചെന്നുകണ്ടുമുനിമുഖ്യന്മാരെല്ലാം സ
ല്ക്കാരംചെയ്യാമൻപൂജിച്ചുയഥായൊഗ്യം ● കാശ്യപൻമാക്ക
ണ്ഡെയൻഭരദ്വാജനഗ്നി വെശംവിശ്വാമിത്രൻഗൌതമനെന്നു
ഴ്വന്താരം ● അശ്വമെധവുംചെയ്താൻഭാഗ്ഗവനവഭൃഥ സ്സിശപെ
വതാഗണംതൃപ്തിയുംപൂണ്ടീടിനാർ ● കാശ്യപൻതനിക്കന്നുകീടി
നാൻഭൂമിയെല്ലാം കാശ്യപിയെന്നുഭൂമിക്കതിനാലുണ്ടായ്നാമം ● അ
ന്നവന്ന്യാശപഗണഗൊത്രന്നഷിരണ്യങ്ങ. മൊന്നൊഴിയാതെദാനം
ചെയ്തിതുവിപ്രന്മാക്കും ● അക്കൃതവ്രണനുമായ്മഹസാമഹെന്ദ്രാദ്രി മു
കളിൽസുഖിച്ചുവാണീടിനാൻഭാഗ്ഗവനും ● ഭൂമിയുംഭദ്രീപപ്രതി
ഷ്ഠവ്രതവുംചെ യ്യാമയംതിരുവസിച്ചീടിനാനതുകാലം — ഇത്ഥംഭാ
ഗ്ഗവപ്രഭാവങ്ങൾഞാനൊട്ടുചൊന്നെൻ ഭക്തനാമെല്ലാക്കുന്നാകി
ൽഭൂഷ്ണതമകന്നുപൊം ● കാത്തവീര്യാജ്ജുനനാംഭൂപാലപ്രഭാവവും
പ്രീത്യാസംക്ഷെപിച്ചുഞാൻചൊല്ലിയെനായവണ്ണം ● അജ്ജുന
സമാനനായ്മറൊരുനരപാല ഭിജ്ജഗതിയിലുണ്ടായ്വനീലെന്നതു
റുനാം ● മെലിലുണ്ടാകയുമില്ലെന്നത്രെകെൾപ്പുനല്ലപാലവെദിക
ളായദിവ്യന്മാർപറഞ്ഞിട്ടു ● ദത്താത്രെയനെൻ്റവരത്തിൻപ്രഭാവ
ത്തെക്കൊണ്ടും ഭദ്രീപാദ്യപ്രതിഷ്ഠാവ്രതഫലംകൊണ്ടും ● സപ്ത
ദ്വീപവുമെല്ലാമടക്കിവാണുകൊണ്ടും സപ്തതന്തുക്കളെല്ലാമസംഖ്യം
ചെയ്തുകൊണ്ടും ● ഭക്തവത്സലനായവിഷ്ണുപാദാബ്ജങ്ങളിൽ ഭ
ക്തിക്കൊരിളക്കമില്ലാതെവത്തിക്കകൊണ്ടും ● ഉത്തമപുരുഷനാം
ഭാഗ്ഗവനെന്നൊടെററു യുദ്ധത്തിൽമരിച്ചുടൻമുക്തിയുംപ്രാപിച്ചി
തു — കീത്തിമാനായകൃതവീര്യനന്ദനനായ പാത്ഥിവപ്രവരനാ
മജ്ജുനപുത്രന്മാരിൽ ● പഞ്ചമൻജയദ്ധ്വജൻപരിപാലിച്ചുരാജ്യം
സഞ്ജാതനായാൻജയദ്ധ്വജനുതാലജംഘൻ ● താലജംഘനന്ന

റു പുത്രന്മാരുണ്ടായ്വന്നു താലജംഘന്മാരെന്നു ലോകവിശ്രുതന്മാരാ
യ് ॰ പുത്രന്മാർനൂറുപേരിലഗ്രജൻവീതിഹോത്ര നെന്നത്രയുംപ്രസി
ദ്ധിപ്പെട്ടിരുന്നിടിനാകാലം ॰ രാമനോടെറ്റുതോറ്റുപെടിച്ചുമണ്ടു
ന്നോര ശേഷമുള്ളവർവീണ്ടുമൊട്ടഹിച്ചു താലജംഘന്മാർ ॰ വീതിഹോ
ത്രന്മാരിക്ഷ്വാകുവംശത്തിലൊരുത്തനെക്കൊണ്ടു ചീറിപ്പുണ്ടോടിയോടിപ്രാണസ
ങ്കടത്തോടും ॰ താതനുംതാനുംകൂടിയഹിമവാൻമലപുക്ക സോദര
ന്മാരുംകൂടിയൊളിച്ചുവാണിടിനാർ ॰ ശാകമൂലാംബുഫലഭോജന
ന്മാരായൂത്ര ശോകശീലികളൊടുംവസിച്ചാൻപലകാലം ॰ ശാന്ത
നായ്വാമൻമഹേന്ദ്രാചലംപ്രാപിച്ചതി ഭാന്തനായ്തപസ്സുചെയ്തി
ടിനാനെന്നുകെട്ട ॰ താലജംഘന്മാരുംനിജപുത്രന്മാരൊടുംകൂടി പ്രാ
ലെയാചലമുപെക്ഷിച്ചുപൊയ്രാജ്യംപുക്കാൻ ॰ പൂജ്യന്മാരായമഹാ
ബലമിത്രബന്ധുക്കളൊടും രാജ്യവുംപാലിച്ചുസൌഖ്യേനവാണിടും
കാലം ॰ ചിന്തിച്ചുപൂർവ്വവൈരംഹൈഹയന്മാരൊടുംതൽ ബന്ധുക്കളൊ
ടുംചതുരംഗമാംബലത്തോടും ॰ നിന്നുടെപുരിവന്നുവളഞ്ഞതാരെന്നുക
ണ്ടു മന്നവൻതവതാതൻപൊരിന്നുപുറപ്പെട്ടാൻ ॰ വൃദ്ധനാംതവ
താതൻശക്തിയില്ലായ്കകൊണ്ടു ശത്രുഭൂപാലന്മാരാൽനിർജ്ജിതനാ
യനേരം ॰ യുദ്ധവുമുപെക്ഷിച്ചുകൈകൊണ്ടാൻപലായനം ബ
ദ്ധാശമയോദ്ധ്യയിൽപുക്കിതുശത്രുക്കളും ॰ കൊശവാഹനബലരാ
ജ്യാദിവസ്തുക്കളിൽ ആശയുമകന്നതിവൃദ്ധനാംനൃപശ്രേഷ്ഠനും ॰ ഗ
ർഭിണിയാകുംനിജപത്നിയുംതാനുംകൂടി നിർഭയമൌർവ്വായകാനനംപു
ക്കിടിനാൻ ॰ കാണായിതൌർവ്വാശ്രമമവിടെമുനിയുമാ സ്ഥാണിതുത
പസ്സുചെയ്യുമായുഴസംവത്സരം ॰ സപത്നിമാർപകകൊണ്ടപ്പൊഴന്നി
ന്നുടെജനനിയും ദുഃഖംപൂണ്ടുമരണത്തിന്നുകൊപ്പിട്ടപ്പൊഴും ॰
ഔർവ്വനമത്തുധരിച്ചോടിവന്നതിന്നെ ചെയ്താൻ സർവ്വജ്ഞനതിമതിസാ
ഹസമിതുകെൾനീ ॰ ദിവ്യലോചനംകൊണ്ടുകണ്ടുതാനഖിലവും
ദിവ്യനായതാനിനിപിറന്നോരുത്തിൽ ചക്രവർത്തികളിൽവച്ചു
ത്തമപ്രബലനായ് ചക്രപാണിക്കുസമൻവിഖ്യാതഗുണങ്ങളാൽ ॰
താതനെമാതാവിനെക്കൊണ്ടുസംസ്കരിപ്പിച്ചു സാദരംകൂട്ടികൊണ്ടു
പൊയിതുനിന്മാതരം ॰ സ്വാശ്രമത്തുങ്കൽകൊണ്ടുവെച്ചുരക്ഷിച്ചു
പരമാശ്രമിദുഃഖങ്ങളുംപൊറുത്തുവസിപ്പിച്ചാൻ ॰ തത്രവാസി
ക്കുമ്പൊഴന്നിന്നെയുംപെറ്റിടിനാൾ പുത്രനെക്കണ്ടുമോദംപ്രാപി
ച്ചുജനനിയും ॰ ജാതകർമ്മാദികളുംചെയ്തിതുമുനിവരൻ ജാതമൊ
ദനവളർത്തിടിനാൻമുനീന്ദ്രനും ॰ ആരണ്യന്മാർക്കുനിന്നിൽവാത്സല്യ
മുണ്ടായ്വന്നു കാരുണ്യാൽനിന്നെക്കുറിച്ചൌർവ്വനുമുണ്ടുപാരം ॰ പിന്നെയു
ള്ളവസ്ഥകൾനീയറിഞ്ഞിരിക്കുന്നി തൊന്നൊഴിയാതവണ്ണമെന്തി
നുചൊല്ലുന്നുഞാൻ ॰ കാർത്തവീര്യാവസ്ഥയുംഭാർഗ്ഗവചരിത്രവും പാ

ത്ഥിവശിഖാമണെപറഞ്ഞതൻചൊല്കിഞ്ഞാൻ * എന്നിറിയെന്നു തവകെൾക്കെണമെന്നിങ്ങിനെ സന്തുഷ്ടനായമുനിവസിഷ്ഠനതൾ ചെയ്താൻ * ജൈമിനിമഹാമുനിപിന്നെയുമതൾചെയ്താൻ ഭൂമി പാലകനായസഗരനതുനെരം * വന്ദിച്ചുവസിഷ്ഠനൊടരാലപെ ക്ഷിച്ചാൻ മന്ദനാമടിയനങ്ങൊനുഗ്രഹമകക്കാമ്പിൽ * സത്വരംമ ദ്രദീപപ്രതിഷ്ഠാമഹാവ്രതം ഞെകെയ്യുവചെയ്യിക്കണംനിന്തിരുവടി തന്നെ * എന്നതുകെട്ടനെരംവസിഷ്ഠതപൊധനൻ മന്ദഹാസ വുമ്പൂണ്ടുതദ്ദിവസവുംപൊത്തു * ശാസ്ത്രൊക്തമാൎഗ്ഗണദീക്ഷിപ്പി ച്ചുസഗരനെ ക്ഷെത്രജ്ഞനായപുരുഷൊത്തമൻതന്നെകൃത്യാ * പൂജിച്ചുസന്തൊഷിപ്പിച്ചാചാൎയ്യനിയൊഗത്താൽ ആജീവനാന്തംവ്ര തൊമാനസെസങ്കല്പിച്ചു * രാജശ്രെഷ്ഠനംവ്രതംകെട്ടിനുമുദ്യൊഗത്തൊ ടു മാചാൎയ്യദക്ഷിണയുംചെയ്തിട്ടു ഗുരുധനം * ആശീൎവ്വാദവുംചെയ്തു യാത്രയുമയച്ചിട്ടു ഞാഗ്രുപൊയിതാശ്രമം പ്രാപിച്ചു വസിഷ്ഠ നും — ബ്രഹ്മാണ്ഡപുരാണത്തിൽസഗരൊപാഖ്യാനത്തിൽ നിൎമ്മ ലകഥാസാരമെണ്പത്തെട്ടദ്ധ്യായവും * ചൊല്ലിയെന്നെല്ലാവസിഷ്ഠ പ്രതിഗമനമി തെല്ലാംകെൾപ്പിനെന്നപൈങ്കിളിചൊന്നാളെ ല്ലൊ * ഇങ്ങിനെജ്ജാമദഗ്ന്യൻതന്നുടെചരിതംഞാൻ നിങ്ങളൊടൊ ട്ടുചൊന്നെൻകെട്ടുകൊള്ളുവിനിന്നും *

——ooo——

എണ്പത്തൊമ്പതാം അദ്ധ്യായം.

ജൈമിനിമഹാമുനിപിന്നെയുമതൾചെയ്താൻ മാമുനിവ സിഷ്ഠനങ്ങെഴുന്നെള്ളിയശെഷം * രാജസത്തമനായസഗരനയൊ ദ്ധ്യയിൽ പൂജിതനായ്ജൈമിനിപാലനംചെയ്തുനിത്യം * ധൎമ്മാത്ഥ തത്വജ്ഞനായ്സ്വയംസാമ്പാലകനായി കല്ക്കണൊവൃദ്ധജനസമ്മതനാ യെമുദാ * വാഴുന്നാളുകതാഖിൽപൂൎവ്വവൃത്താന്തമെല്ലാം വീഴാതെ നിരൂപിച്ചാനൊരൊന്നുസമകാലം * താതനങ്ങായപരാജയവു മതുമൂലം മാതാവിനൊടുകൂടിവിപിനംപ്രാപിച്ചതും * കാനനംത ന്നിൽനിന്നുമരണംപ്രാപിച്ചതും മാനസസന്താപിനങ്ങായൊരുദുഃ ഖങ്ങളും * ചിന്തിച്ചുമദ്ധ്യെസഭാപ്രതിജ്ഞചെയ്തീടിനാൻ എ ന്തൊരുത്തമംസൂൎയ്യവംശജാതന്മാരായാൽ * എത്രയുമെപരിഭവംവ ഹിച്ചുകൂടായല്ലൊ ചെതസിവഴിപ്പീടുംക്ഷാത്രമാംതെജൊബലം — സാകെതപതിയായസഗരനൊരദിനം ലൊകങ്ങൾപരിപാലിച്ചി രിക്കുംകാലത്തിങ്കൽ * ദുൎജ്ജയന്മാരായുള്ളശത്രുഭൂപരെക്കൊന്നു മി

അക്കാദമി

ഗ്ഘോഷം ചെയ്യുന്നവണ്ണമുദ്യോഗത്തോടും നൃപൻ ● സംഖ്യയില്ലാത
ചതുരംഗവാഹിനിയോടും ശങ്കകൂടാതെമുഹൂൎത്തംകൊണ്ടു പുറപ്പെ
ട്ടാൻ ● ശംഖതൂൎയ്യാദിവാദ്യഘോഷങ്ങളോടും ശങ്കരപാദാംബുജ
നിശ്ചലധ്യാനത്തോടും ● ദേവതാപ്രസാദവുംവരുത്തിക്കൊണ്ടുഭൂ
മി ദേവന്മാൎക്കെല്ലാം മഹാദാനങ്ങളും ചെയ്തു ● ബന്ധുഭൂപന്മാ
രോടുംസേനാപാലന്മാരോടും ഗന്ധസിന്ധുരവരന്മാരോടുംപത്തി
യോടും ● സിന്ധുവാശ്വങ്ങളോടുംരഥങ്ങളോടുംകൂടി വാരിധിപ്പൂ
രംപോലെവേഗത്തിൽനടകൊണ്ടു ഘോരനാദങ്ങൾകൊണ്ടുലോ
കങ്ങൾനടുങ്ങുന്നു ● ക്ഷോണീമണ്ഡലംപൊടിതെറവുംപൊ
ങ്ങീടുന്നു രേണുസഞ്ചയംകൊണ്ടുഭാസ്കരൻമറയുന്നു ● വ്യോമമാൎഗ്ഗ
വും വിമാനങ്ങളാൽമറയുന്നു മാമുനിപ്രവരനാംനാരദൻതെളിയു
ന്നു ● മാറൊരെവിഷയങ്ങൾതോറുംചെന്നടുക്കുമ്പോൾ പാരാ
തെവന്നുകാക്കൽവീഴുന്നു ചിലരെല്ലാം ● തങ്ങൾതങ്ങൾക്കുള്ളൊരു
സൈന്യസഞ്ചയത്തോടും ഞങ്ങളുംകൂടെപ്പോരാംദിഗ്വിജയത്തി
നെന്നു ● ബന്ധുതപൂണ്ടുപുറപ്പെട്ടിതുചിലരെല്ലാം സന്തോഷം
പൂണ്ടുകാഴ്ചനൽകിനാർചിലരെല്ലാം ● ശൌൎയ്യമോടടുത്തുപോർചെ
യ്തുശസ്ത്രങ്ങളേറ്റു വീരസ്വൎഗ്ഗത്തെപ്രാപിച്ചീടിനാർചിലരെല്ലാം ●
മാനവുംനാടുംവീടുംധനവുമുപേക്ഷിച്ചു കാനനംതന്നിൽച്ചെന്നുപു
ക്കിതുചിലരെല്ലാം ● സങ്കടംപൂണ്ടുപുത്രകളത്രാദികളോടും സങ്ക
ടങ്ങളിൽപുക്കുവാണിതുചിലരെല്ലാം ● മിത്രഭൂപാലന്മാരുംതാന
മായൊരുമിച്ചു ശത്രുഭൂപാലന്മാരെജ്ജയിച്ചുപടയോടും ● ദക്ഷിണ
ദിക്കിനെനോക്കിവേഗത്തിൽനടകൊണ്ടു പൂക്കിതുമാഹിഷ്മതിയാകിയ
പുരിതന്നിൽ ● മാനസേപൂൎവ്വകൃതമാകിയവൈരമോൎത്തു മാനമൊ
ടടുത്തുയുദ്ധംതുടൎന്നുതിനേരം ● ഹൈഹയന്നൃപന്മാരുംബന്ധുഭൂപാല
ന്മാരും മഹാവൈരിച്ചിതുസഹസ്രായുതബലം ● രോമഹർഷണമാ
യഘോരസംഗ്രാമംകണ്ടു ദേവകൾകൈക്കൊണ്ടിതുനാരദമുനീന്ദ്ര
ന്മാർ ● മാറത്തുമഹാശിലീമുഖങ്ങൾതറച്ചുചിലർ മുറിഞ്ഞുവശംകെ
ട്ടുകിടക്കുന്നിതുചിലർ ● ശൌൎയ്യംപൂണ്ടെതിൎത്തവന്മാരാസ്ത്രങ്ങളേ
റ്റു വീരസ്വൎഗ്ഗംപ്രാപിച്ചുസുഖിച്ചീടുന്നുചിലർ ● ഹൈഹയപുരമെ
ല്ലാംനിൎജ്ജനമാക്കീടിച്ചു രോഹിതാശ്വനംപ്രീതിനൽകിനാൻമ
ഹാബലൻ ● പൂൎണ്ണമായ്ചമഞ്ഞിതുഹൈഹയരാജ്യമെല്ലാം പൂൎണ്ണ
വേദനയോടുംശേഷിച്ചഹൈഹയന്മാർ ● തൂൎണ്ണമത്യന്തംഭീതികൈ
ക്കൊണ്ടുമണ്ടിടിനാർ തീൎണ്ണമാൎഗ്ഗംപിമ്പേചെന്നിതുസഗരനും ●
വീണിതുവഴിതോറുംമരിച്ചുപലനൃപർ കാണികളതുകണ്ടുവിസ്മ
യംതേടീടിനാർ ● പ്രാണഭീതിയുംപൂണ്ടുമണ്ടുന്നനൃപന്മാരെ പാ
ണിലാഘവത്തോടുംമാൎഗ്ഗവാസ്തുതാൽനൃപൻ ● സാഹസംകൈ

കൊണ്ടോടുകീടിനാൻതെരുതെരെ മോഹവുംപൂണ്ടുകിടന്നീടിനാർ ചിലരെല്ലാം • ഭൂഷണകവചവസ്ത്രായുധാദികളെല്ലാം ഭൂഷണമുള്ള പൊലെസകലമുപെക്ഷിച്ചാർ • ഹൈഹയന്മാരെയെല്ലാംജയിച്ച സഗരനു മാഹവത്തിന്നുകാംബൊജന്മാരൊടെറ്റീടിനാൻ • ശംഖ മദ്ദളപടഹാദിവാദിത്രഘോഷ ഹുംകാരാദികൾകൊണ്ടുഭീതിപൂണ്ടു തിഗ്ഗതം • രാജ്യധനദാരബാലപുരന്ധ്രിപൌരവ്രാതം ത്യാജ്യമിപ്രാ ണനൊഴിഞ്ഞുള്ളവയെല്ലാമെന്നു • കാംബൊജവീരന്മാരുംതാലജം ഘാദികളും സാമ്പ്രതംകിരാതാദിയവനശകന്മാരും • മരിച്ചശെഷി ച്ചവരൊളിച്ചുവനംപുക്ക വരിച്ചുവീരന്മാരെവിബുധനാരികളും • താലജംഘന്മാരെയുംസമരെജയിച്ചുഭൂ പാലകൻതദ്രാജ്യവുമഖിലംദ ഹിപ്പിച്ചാൻ • പാരമകിരാതകാംബൊജപല്ലവശക വീരന്മാരാദിയാ യശത്രുസഞ്ചയമെല്ലാം • ആഹവെമരിച്ചശെഷിച്ചവരൊടീടിനാർ വാഹനായുധകവചങ്ങളുംവെടിഞ്ഞെല്ലാം • പിന്നാലെക്കൂടച്ചെ ന്നുമന്നവന്താനും ചൊന്നാ നെന്നുടെ രാജ്യം നിങ്ങളടക്കീലയൊമു ന്നം • ഞാനിഹസുബാഹു തൻപുത്രനെന്നറിഞ്ഞാലും മാനികളെ ങ്കിൽനിങ്ങൾതിരിഞ്ഞുനിന്നീടുവിൻ • ഞാനതിൻപരിഭവംമീള്ള വാൻവന്നതിപ്പൊൾ മാനമെന്നൊന്നുനിങ്ങൾക്കില്ലയൊവീരന്മാ രെ • ഇത്തരംവാക്കുകെട്ടുശത്രുഭൂപന്മാരതി ത്രസ്തമാനസന്മാരായൊ ടിനാരതിവെഗാൽ • രക്ഷിപ്പാനാരുമില്ലെന്നൊൎത്തവരെല്ലാവരും ഇ ക്ഷ്വാകുകുലഗുരുവാകിയവസിഷ്ഠനെ • സത്വരംചെന്നുശരണംപ്രാ പിച്ചുമുനിനാ എത്രയുംവെപഥുപൂണ്ടീടിനഗാത്രത്തൊടും • ആ ശ്രമൊപാന്തെവസിച്ചീടിനവസിഷ്ഠനെ യാശ്രയംമറ്റില്ലെന്നുചൊ ന്നുകൈവണങ്ങിനാർ • ഞങ്ങളെരക്ഷിക്കണംനിന്തിരുവടിതന്നെ യെങ്ങുമൊരാധാരംമറ്റില്ലഞങ്ങൾക്കുപൊറ്റി ഭൊഗരാജ്യാപത്യദാ രാത്മബാന്ധവന്മാരെ യാകവെയുപെക്ഷിച്ചുജീവിതാശയാഞങ്ങ ൾ • ഉഗ്രനാംനരപതിസഗരനിതുകാലം നിഗ്രഹിച്ചീടുമെല്ലാ ഞങ്ങളെമണൊജിരെ • നിന്തിരുവടിയൊഴിഞ്ഞാശ്രയമില്ലമറ്റും സന്തതംനമസ്കാരംകരുണാജലനിധെ • സൂൎയ്യവംശൊത്ഭൂതന്മാ രാകിയനൃപന്മാൎക്കാ ചാൎയ്യനാംഭവാനെലംഘിക്കയില്ലല്ലൊനൃപൻ • ലൊകങ്ങൾക്കെല്ലാംഗുരുവായനിന്തിരുവടി ശൊകഭീതികൾതീൎത്തു രക്ഷിച്ചുകൊള്ളെണമെ • ഇത്തരംനൃപതികൾചൊന്നതുകെട്ടുമുനി സത്തമൻനൃപന്മാരെകൃപയാനൊക്കീടിനാൻ • പെടിക്കവെ ണ്ടനിങ്ങളെതാനുമുപായംഞാ നൂടെ ചിന്തിച്ചാലുണ്ടാമെന്നതെ വന്നീടാവു • ഭൂപതിപ്രവരന്തൻപ്രതിജ്ഞാനിവൃത്തിക്കായ് താ പസൊത്തമൻചെന്നുസഗരനൊടുചൊന്നാൻ • ഭൃത്യരീതന്മാരായ ശത്രുഭൂപന്മാരെനീ സത്വരമെയക്കണംകൊല്ലാതെകൃപയാലെ •

അന്നേരംനൃപാധിപനുണ്ടായകോപമെല്ലാം തന്നുള്ളിലടക്കിത്ത
ന്നാചാൎയ്യനോടുരചെയ്താൻ • നിന്തിരുവടികല്പിച്ചാലതിന്നിളക്കമി
ല്ലെന്നുപായംമേൽപ്രതിജ്ഞചെയ്യുന്നമതാംചെയ്ക • എന്നതുകേട്ടുമു
നിശ്രേഷ്ഠനുമതാംചെയ്തു നിന്നുടെസത്യത്തിന്നുനീക്കവുമുണ്ടായ്വരാ •
ക്ഷത്രിയോചിതകുലധൎമ്മവുംവേഷങ്ങളും പൃത്ഥ്വീപാലന്മാരപേ
ക്ഷിക്കയെന്നതെവരും • ശ്രൌതസ്മാൎത്താദികൎമ്മഹീനന്മാരായെനി
ത്യം വേദജ്ഞന്മാരാൽപരിത്യക്തന്മാരായ്ചമഞ്ഞീടും • മുക്തകേശന്മാ
രായിച്ചമഞ്ഞുകിരാതന്മാർ മുക്തകക്ഷ്യന്മാരായാർപാരദന്മാരുമെ
ല്ലാം • അൎദ്ധമുണ്ഡന്മാരായാർശകന്മാരെല്ലാമപ്പോൾ തത്രപല്ല
വന്മാരുംശ്മശ്രുധാരികളായാർ • വിഗതശ്മശ്രുക്കളായ്ചമഞ്ഞുയ
വനന്മാർ ചിബുകാന്വിതന്മാരായ് ചമഞ്ഞുകാംബോജന്മാർ •
ഇത്തരംവിരൂപന്മാരായിതുനൃപന്മാരും ഏതൃത്വംവലുതെല്ലാമതിനെ
ഓൎമ്മയൊത്താൽ • വേദോക്തകൎമ്മപരിമുക്തന്മാരായാർഭൂമി ദേ
വേന്ദ്രന്മാരാൽപരിവൎജ്ജിതന്മാരുമായാർ • ജീവിതത്തോടുംപോ
ലുമൊട്ടുംകൈന്നയച്ചിതുനൃപൻ ദേവബ്രാഹ്മണപരിനിന്ദിതന്മാരാ
യെല്ലാം • സൎവ്വലോകങ്ങളിലുംധിക്കൃതന്മാരായവർ സൎവ്വവൎണ്ണ
ങ്ങളാലുംപരിനിന്ദിതന്മാരായ് • നിരപത്രന്മാരായാരധികക്രൂര
ന്മാരായ് ധരണിതന്നിൽനൃശംസന്മാരായവരെല്ലാം • മ്ലേച്ഛജാ
തികളെന്നുചൊല്ലുന്നിതെല്ലാരെയും ആശ്ചൎയ്യംപൂണ്ടുനൃപൻവന്ദിച്ചു
വസിഷ്ഠനെ • താപസനാശീൎവ്വാദംചെയ്തെഴുന്നെള്ളീടിനാൻ ഭൂ
പതിപ്രവരനപ്രീതനായ്വാണാനെല്ലാ • ചൊല്ലിയേനെണ്പ
ത്തൊമ്പതദ്ധ്യായമിത്ഥമിനി ച്ചൊല്ലുവൻവേണമെങ്കിൽനല്ലസൽ
കഥാസാരം ൮

തൊണ്ണൂറാം അദ്ധ്യായം.

യാത്രയുംപറഞ്ഞെഴുന്നെള്ളിനാൻവസിഷ്ഠനും പാൎത്ഥിവ
ശ്രേഷ്ഠനായസഗരനനന്തരം • ആനതേർകുതിരകാലാളായപട
യോടു മാനകപടഹശംഖാദിവാദ്യങ്ങളോടും • ആനന്ദംപൂണ്ടു
വന്ദിസ്തുതിപാഠകന്മാരും ആനംഗരസംതേടുംവാരനാരിമാരും •
ഭൂദേവോത്തമന്മാരുംതാപസന്മാരുംകൂടി പ്രീതനായകംപുക്കവി
ദൎഭരാജ്യംതന്നിൽ • വിദൎഭാധിപനാളുന്നോരമന്തികെവന്നു വിവിധോപ
ചാരംപാദ്യാൎഘ്യാദികൾനൽകീടിനാൻ • തന്നുടെമകളായകേശിനീ
കന്യാരത്നം തന്നെയുംകൊടുത്തിതുവിദൎഭനരേന്ദ്രനും • വഹ്നിസാ
ക്ഷികംമുഹൂൎത്തനാകേശിനിയായ കന്യകാതന്നെവിവാഹംചെയ്തുസ

ഗരനും * തന്നെത്രവചലമിനംകല്യാണഘോഷത്തോടു മൈത്ര്യംസു
ഖിച്ചിരുന്നൊരനന്തരം നൃപൻ * സ്ത്രീധനംവാങ്ങിക്കൊണ്ടുയാത്രയുമ
യച്ചിട്ടു യാതനായിതുവിദർഭാത്മജയാസഗരനും * പിന്നെപ്പോയ്
ശൂരസേനവിഷയംപുക്കുനൃപൻ ചെന്നുസൽക്കാരംചെയ്തുമാതുലസോ
ദരന്മാരും * യാദവന്മാരുംകൊടുത്തീടിനാർബഹുധനം പ്രീത
നായ്മധുരയിൽനിന്നുടൻപുറപ്പെട്ടാൻ * ധാത്രീമണ്ഡലമെല്ലാം
ജയിച്ചുതിറവാങ്ങി കീർത്തിയുംവർദ്ധിപ്പിച്ചുചെന്നയോദ്ധ്യയുംപുക്കാ
ർ * ആസ്ഥയാപൌരന്മാരുംചെന്നെതിരേറ്റീടിനാർ പാർത്ഥി
വനാസ്ഥാനാസിംഹാസനേമരുവിനാൻ * ധർമ്മേണജഗത്ത്രയംര
ക്ഷിച്ചുദിനംപ്രതി കർമ്മണാദൈവപിതൃപ്രീതിയുംചെയ്തുനിത്യം *
ഭാര്യമാരോടുംകൂടിസുഖിച്ചുവാണീടിനാൻ കാര്യാകാര്യങ്ങൾവിചാ
രിച്ചുതൻമാതാവുമായ് * വസിഷ്ഠനിയോഗവുംപരിപാലിച്ചുതത്ര
വസിച്ചുഭോഗമനുഭവിച്ചുനൃപോചിതം * ചൊൽക്കിളിപ്പൈതലേ തൊ
ണ്ണൂറദ്ധ്യായംകഴിഞ്ഞിതു ധരിച്ചീടുവാൻശേഷമിനിയുംചൊല്ലീടു
വൻ *

കേരള സാഹിത്യ അക്കാദമി

തൊണ്ണൂറ്റൊന്നാം അദ്ധ്യായം.

ധരിത്രീപതിവീരൻസഗരനിത്ഥംധരാം ഭരിച്ചുമുപ്പായി
രംവത്സരംവഴിപോലെ * നിരന്തരസന്തോഷവുംപ്രജകൾക്കു
കാലം കഴിഞ്ഞതൊന്നല്ലുള്ളൂരാജാവിന്നതുമൂലം * സന്തതിയുണ്ടായി
ലെന്നതോർത്തനിനിത്യം സന്താപംമുഴുത്തിതുപാർത്ഥിവപ്രവരനും
സന്തതിലഭിപ്പതിന്നെന്തൊരുകഴിവെന്നു ചിന്തിച്ചുകല്പിച്ചിതുകാര്യാ
ർത്ഥമുപായവും * സർവ്വസങ്കടങ്ങളുംതീർത്തീടുംതപോധന നൌ
ർവ്വനെയോർത്തുപുറപ്പെട്ടിതന്നുപതിയും * ഭാര്യമാരെമന്ത്രിപ്ര
വരന്മാരിലാക്കി പൂജ്യനാമൌർവ്വനെസേവിപ്പാൻഭക്തിപൂർവ്വം *
ഭാര്യമാരിരുവരുംതാനുമായ്തെളിവൊടി കാര്യാർത്ഥിനൃപശ്രേഷ്ഠൻ
വേഗേനനടകൊണ്ടാൻ * ഉർവ്വീന്ദ്രൻതപോവനംപുക്കുസംഭ്രമ
ത്തോടു മൌർവ്വനെച്ചെന്നുനമസ്കരിച്ചുഭക്തിയോടെ * ആശീർവ്വാ
ദാനന്തരമതിഥിപൂജയുംചെ യ്താശുതാപസൻകുശലപ്രശ്നങ്ങളും
ചെയ്തു * വന്നകാര്യവുംചോദിച്ചീടിനാനതുനേരം വന്ദിച്ചുസഗര
നുംപറഞ്ഞുതുടങ്ങിനാൻ * തൊണ്ണൂറ്റൊന്നദ്ധ്യായവുമിവിടെക
ഴിഞ്ഞിതു വർണ്ണനീയമാംകഥാശേഷവുംചൊല്ലീടുവൻ *

തൊണ്ണൂറ്റിരണ്ടാം അദ്ധ്യായം.

മന്നവൻ തപോധനൻ തന്നോടു ചൊല്ലീടിനാൻ വന്നകാര്യവുമറിയിച്ചീടാമെന്തെന്നതും • നിന്തിരുവടിയല്ലൊ താതനായതും മമ ബന്ധുവായതും ഗുരുവായതുമത്രയല്ല • ദൈവമായതും സഖാന്മിത്രങ്ങളാകുന്നതും ദൈവങ്ങൾ മറ്റാരെയുമറിയുന്നീലെല്ലൊ ഞാൻ • അമർത്ത്യപുരസമസമൃദ്ധിയുണ്ടു മമ സമസ്തസൌഭാഗ്യവുമുണ്ടു നിന്നനുഗ്രഹാൽ • മമതാപമിവറ്റിങ്കലേതുമില്ലാതെയില്ല ഭവിച്ചീടുന്നെന്നല്ല ഞാനിപ്പോഴൊന്നിങ്കലും • സന്തതിയില്ലായ്കയാൽ സന്തതം മനക്കാമ്പിൽ സന്താപം വളരുന്നു ചിന്തിതചിന്താമണെ • ഇത്ഥം നൃപതിവാക്യം കേട്ടു താപോധനനന്തരമരുൾചെയ്തു പൃഥ്വീശനോടമവൻ • അരണ്യവകിങ്കൽ കാലം വസിച്ചീടുകവേണം പുത്രന്മാരുണ്ടാകയമെന്നാലെന്നതും നൂനം • വൃത്തിയും നിയമവും പത്നിമാരോടുംകൂടി നിത്യം ഞാൻ ചൊല്ലുംവണ്ണം ശുദ്ധമായ്വസിക്കണം • മന്നവനതാനും മുനിതന്നെയും ശുശ്രൂഷ ചെയ്തു നാഥമിതന്നിതു ഭാര്യമാരോടുംകൂടെ • സന്തുഷ്ടനായ മുനി രാജപത്നികളോടു ചിന്തിതം ചൊൽവിൻ മയാ തരുവൻ വരമെന്നാൽ • ഏത്രയും പ്രീതികലർന്നോരവരും ചൊല്ലീടിനാർ പുത്രന്മാരുണ്ടാകണം ഞങ്ങൾക്കെന്നതുമെന്നാം • പുത്രന്മാരുണ്ടായ്വരികൊല്ലുനിങ്ങൾക്കു പുനരെത്രയുമല്ല വിശേഷിച്ചിതു കേട്ടീടുവിൻ • പുത്രനായുണ്ടാമേകനൊരുത്തിക്കവൻ പുനരെത്രയുമധാർമ്മികനാസ്തികയുംചെയ്യും • തൽപുത്രനായിട്ടതി ഗുണവാനായുണ്ടാമാ കല്പാന്തംവെച്ചീടുമവന്റെ സന്താനവും • മറ്റവളറുപതിനായിരം പുത്രന്മാരെ പ്പെറ്റിടുമവരത്യന്തധന്മാരെല്ലാവരും • വന്നീടും വിനാശവുമവരാൽ സജ്ജനനിന്ദിതന്മാരവതിന്നാവതുമില്ലയേതും • ഈവണ്ണം വരം നൽകി രാജ്യത്തിന്നായിക്കൊണ്ടു പോവതിന്നയച്ചിതു ഭൂപനെ മുനീന്ദ്രനും • ചെന്നു തൻപുരി പുക്കു വസിച്ചു ഭൂപേന്ദ്രനും വന്നിതു സന്തോഷവും പുരവാസികൾക്കെല്ലാം • ഗർഭവുമുണ്ടായ്വന്നു പത്നികളിരുവർക്കുമുത്ഭവിച്ചിതു സുതൻ കേശിനിക്കതുകാലം • ജാതകർമ്മാദികളും ചെയ്തിതു നൃപനതി പ്രീതനായ് ചൊന്നാനസമഞ്ജയനെന്നു പേരും • തൽക്കാലെ ഗർഭലാംബു പെറ്റിതു സുമതിയും ദുഃഖിച്ചു നൃപതിയും മന്ത്രികൾ പൌരന്മാരും • ഭൂതത്തുകൊണ്ടകത്തു തെളീടുവാൻ തുടങ്ങുമ്പൊൾ സാരജ്ഞനൌർവ്വനെഴുന്നള്ളിനാനെളുപ്പമായ് • ചൊല്ലിനാൻ തപോധനൻ ഭൂപനോടിതിലുണ്ടു നല്ലപുത്രന്മാരറുപതിനായിരം നൂനം • ഖണ്ഡിച്ചു ഘൃതകലശങ്ങളിലിട്ടുവെച്ചാൽ ഖണ്ഡമെന്നിയെയുണ്ടാം നന്ദനന്മാരായും നൂനം • വത്സരാന്തികയുമ്പോൾകളെ

വുംമെലിച്ചൊരു വത്സരങ്ങളായ്വന്നിട്ടുംപിന്നെയുംക്രമത്താലെ * കാലമൊരറുപതിനായിരത്താണ്ടുകൊണ്ടു ബാലന്മാരറുപതിനായിരമുണ്ടായ്വരും * ഇങ്ങിനെമുനിയരുൾചെയ്തതുപോലെചെയ്തിട്ടങ്ങിനെയുണ്ടായ്വന്നക്രമത്താൽപുത്രന്മാരും * ശൂരന്മാരായുള്ളോരാനന്ദനന്മാരെക്കണ്ടു തുഷ്ടിയുമനല്പമായിലസഗരനെന്നുകാലം * കേളിനീതനായവനിൽപ്രീതനായവൻദിന മാരെയാനന്ദത്തൊടുചെയ്തുച്ചവിവാദവും * വംശവൃദ്ധിക്കായതിഗുണവാനായുണ്ടായാ നംശുമാനെന്നുസൎവ്വലോകവിഖ്യാതനായെ * തന്നുടെപിതാമഹന്തനിക്കും പ്രജകൾക്കും വന്നിതുസന്തോഷവുമംശുമാൻഗുണങ്ങളാൽ * അക്കാലംദുഷ്ടചെയ്തനായൊരസമഞ്ജയൻ ദുഷ്ടകൎമ്മങ്ങൾചെയ്തുതുടങ്ങികൃപാഹീനം * ജാതിസമൂലംപറഞ്ഞിടുവനത്തുകേൾപ്പിൻ മതിവിഭ്രമംസമഞ്ജയനുമുണ്ടായ്വന്നു * പൂൎവ്വജന്മനിധനധാന്യവാനായവൈശ്യൻ ഔൎവ്വശിഷ്യാത്മജനാസ്തിന്നാനവനിയിൽ * ഉത്തമനൊരുദിനംകാനനനാടകമ്പോൾ സാരമായൊരുനിധികണ്ടാനതെടുപ്പാനായ് * ഭാവിച്ചനേരമതുകാക്കുന്നപിശാചനും താപത്തോടെരാമാശാഭംഗവുംകൈക്കൊണ്ടുടൻ * ഉഗ്രനൊടുപറഞ്ഞീടിനാനനേകംനാൾ പൊയ്ഞ്ഞാനിതുകാത്തുവിശന്നുകിടക്കുന്നു * നിമ്മഗവാമിഷാന്നൽകകിൽനിധിയഥാ കാമംനീയെടുത്തുകൊണ്ടാലുമെന്നതുനേരം * തദ്വൻഗവാമിഷമെന്നുസത്യവുംചെയ്തു തരസാനിധികഴിച്ചെടുത്താനുവ്വൈരം * ആശനാശയാചിരംപാൎത്തിതുപിശാചനും വിശന്നുമരിച്ചിതുനിധിപാലനമന്നാൾ * മരിച്ചവൈശ്യന്താനംജനിച്ചനരപാലൻ ധരിത്രീപതിയായസഗരതനയനായ് * ആക്കാലംവായുഭൂതനാകിയപിശാചനും പുക്കിതുനൃപസുതൻതന്നുള്ളിലതിനാലെ * ബുദ്ധിവിഭ്രംശത്തൊടുംക്രൂരതമാവായാനവ നൊത്രയംനൃശംസനുമായ്സമഞ്ജയന്താനും * നാരിമാരെയുംബാലന്മാരെയുംകണ്ടാലൊടി പ്പാരത്തുചെന്നുപിടിപെട്ടുവൃദ്ധന്മാരെയും * കഴുത്തുപിരിച്ചുകൊന്നറിയുംസരയുവിൽ മുഴത്താരാപത്തുകണ്ടകാലംപൌരന്മാരും * ഭൂപാലനൊടുചെന്നുസങ്കടംപറഞ്ഞപ്പോൾ താപമുൾക്കൊണ്ടുനൃപവീരനുംപലതരം * ശിക്ഷിച്ചപറഞ്ഞടങ്ങാതതുചിന്തിച്ചുപുന രക്കുമാരനെത്യജിച്ചീടിനാൻമടിയാതെ —

അദ്ധ്യായംതൊണ്ണൂറ്റിരണ്ടിതുംചൊല്ലിയെന്നിനി ബുദ്ധിയുംതെളിഞ്ഞുകേട്ടീടുവിൻകഥാശേഷം *

തൊണ്ണൂററിമൂന്നാം അദ്ധ്യായം.

ധൎമ്മാത്മാവായുണ്ടായൊരംശുമാൻതന്നിലെ സ്സ്വൎഗ്ഗമാമം കലൗന്നിതുസഗരനെറ്റുകാലം * സുമതിക്കുറുപതിനായിരംതനയന്മാരതിബലന്മാരായുണ്ടായോരവരെല്ലാം * ലൊകൊപദ്രവംചെയ്താൎമ്മറന്നുധൎമ്മങ്ങളും ശൊകമുൾക്കൊണ്ടുപിതൃമുനിദെവാദികളും * സഗരപുത്രന്മാരാലുണ്ടായസന്താപങ്ങൾ സകലംവിരിഞ്ചനൊടറിയിച്ചുള്ളനെരം * ചിന്തിച്ചുവിരിഞ്ചനുമവരൊടരുൾചെയ്തു സന്താപംതീരുംകുറഞ്ഞൊരുകാലംപൊക്കണം * ഭഗവാൻനാരായണൻരക്ഷിക്കുംനമ്മെയെല്ലാം അഖിലജഗന്നാഥനിക്കാലമവനിയിൽ * അവതാരംചെയ്തിതുകപിലാചാൎയ്യനായി വിബുധന്മാരെനിങ്ങൾ ചെന്നുസെവിച്ചീടുവിൻ * സങ്കടമെല്ലാംതീൎക്കുംകപിലാചാൎയ്യനെന്നാൽ ശങ്കകൂടാതെനിങ്ങളുണ്ടൊതകാൎയ്യംവെണ്ടു * മംഗലാത്മാവാംകപിലാചാൎയ്യസമാധിക്കു ഭംഗത്തെവരുത്തണംസഗരപുത്രന്മാരാൽ * ഇത്തരംവിരിഞ്ചൻതന്നരുളപ്പാടുകെട്ടു സത്വരംവിബുധന്മാർകപിലാചാൎയ്യൻതന്നെ * ചെന്നുവന്ദിച്ചുപിന്നെസ്തുതിച്ചുതുടങ്ങിനാർ വന്നകാരണവുമുണ്ടായദുഃഖവുമെല്ലാം * നിന്തിരുവടിതന്നെരക്ഷിച്ചുകൊൾകയുള്ളൂ സന്തതംനമസ്കാരമഖിലജഗല്പതെ * ഇത്ഥംദെവകൾചൊല്ലിസ്തുതിച്ചനെരംനാഥൻ സത്വരംതൃക്കൺമിഴിച്ചവരെനൊക്കിച്ചൊന്നാൻ * ദുഷ്ടന്മാർതങ്ങൾതങ്ങൾചെയ്യുന്നകൎമ്മങ്ങളാൽ നഷ്ടമായ്വരുന്നുകൂടമില്ലസംശയമെതും * മൽക്രോധാനലാൽനഷ്ടന്മാരായ്വന്നിടുമവർ ദുഃഖവുംകളഞ്ഞുപൊയ്ക്കൊണ്ടാലുംനിങ്ങളെല്ലാം * അന്നെരംനമസ്കരിച്ചനുജ്ഞവാങ്ങിക്കൊണ്ടു ചെന്നുനാകവുംപുക്കുദെവകളെല്ലാവരും * ഇങ്ങിനെകാലമൊട്ടുചെന്നതിന്നനന്തരം മംഗലചിത്തനായസഗരൻനരവീരൻ * അശ്വമെധത്തിന്നാരംഭിച്ചുകൊപ്പിട്ടനെരം മശ്വവുംനടത്തിവന്നീടുവിൻനിങ്ങളെന്നു * പുത്രന്മാരൊടുനിയൊഗിച്ചതുകെട്ടനെരം സത്വരംതുരഗത്തെനടത്തിയെല്ലാടവും * കരവുംവാങ്ങിക്കൊണ്ടുസഗരതനയന്മാർ നരപാലന്മാരെയുംജയിച്ചുകീൎത്തിയൊടെ വസ്തുതമായലവണാംബുധിതീരത്തിങ്കൽ സ്വസ്ഥരായ്ത്തിരയുംപൊലിച്ചുമരുവിനാർ — ചൊല്ലിയെൻതൊണ്ണൂററിമൂന്നദ്ധ്യായംസംക്ഷെപിച്ചു ചൊല്ലുവൻ ചുരുക്കിഞാനിനിയുംകെട്ടുകൊൾവിൻ *

—oo—

തൊണ്ണൂററിനാലാം അദ്ധ്യായം.

സഗരതനയന്മാർതുരഗത്തെയുംകൊണ്ടു സകലശസ്ത്രങ്ങളും ധരിച്ചുവാഴുന്നാരം • വാസവനിയോഗത്താൽമായതൻതുരഗത്തെ പാതാളത്തിൽകൊണ്ടുപോയികപിലാന്തികസ്ഥലെ • ബന്ധിച്ചാനതുകൊണ്ടുസഗരപുത്രന്മാര മദാന്ധരായോർതുരഗത്തെക്കാണാഞ്ഞുമൂലം • ഭൂമിയിലൊക്കെത്തിരഞ്ഞതുകൈകാണായ്കയാൽ ഭൂമിയംപൃഥ്വീംചെന്നുതാതനോടറിയിച്ചാർ • നിങ്ങളതിരക്ഷാതെ പോന്നൊരുവെര മിങ്ങിനിവന്നീടരുതെന്നുഗ്രവചനംചൊന്നാൻ • എന്നതുകേട്ടുസഗരാത്മജന്മാരെല്ലാരു മനോപരിച്ചൊട്ടുതുംകാണാഞ്ഞു നിരൂപിച്ചാർ • ഭൂതലംകുഴിച്ചുനാമെല്ലാരുമൊരുമിച്ചു പാതാളംപുക്കുതിരഞ്ഞീടുകമടിയാതെ • ഭാരതഖണ്ഡത്തിലൊരായിരംയോജനായും പാരാതെകുഴിച്ചവർപാതാളലോകംപുക്കാർ • കണ്ടിതുകപിലന്തന്നന്തികെതുരഗത്തെ കൊണ്ടുപോന്നതുമിവനെന്നവരെല്ലാവരും • സന്തോഷിച്ചാർത്തുവിളിച്ചടുത്തുചൊന്നിവൻ ഹന്തവ്യൻനമ്മാലെന്നുപറഞ്ഞുപരസ്പരം • ക്രൂരന്മാർചൊല്ലുന്നൊരംകപിലാചാര്യന്താനും പാരാതെസമാധിവെടിഞ്ഞുനോക്കീടിനൊരം • നേത്രാഗ്നിജ്വാലതന്നിൽഭസ്മമായ്ചമഞ്ഞിതു ധാത്രീശതനയന്മാരെന്തൊരത്ഭുതമോർത്താൽ • കോപാഗ്നിശമിപ്പാനായ്സ്തുതിച്ചുദേവകളും താപവുംതീർന്നുവനത്തിങ്കലതിനാലെ— അദ്ധ്യായംതൊണ്ണൂററിനാലായിതുകഥാശേഷമെത്രയുംസംക്ഷേപിച്ചുചൊല്ലുവനിനിയുംഞാൻ •

—:o:—

തൊണ്ണൂററഞ്ചാം അദ്ധ്യായം.

നാരദനപ്പോഴയോദ്ധ്യാപുരമകംപുക്കു നേരൊടെസഗരനോടവസ്ഥയറിയിച്ചാൻ • വൃത്താന്തംകേട്ടുനൃപനംശുമാനായനിജ പൌത്രനെവിളിച്ചു നീപോകെന്നരുളിച്ചെയ്താർ • യോഗീന്ദ്രനായകപിലാചാര്യന്തന്നെവന്ദിച്ചുഗമിച്ചീട്ടുകതുരഗത്തെയുംവാങ്ങി • നല്ലനാട്ടിലകയെന്നയച്ചോരനന്തരം കല്യാണാലയനായോരംശുമാൻനടകൊണ്ടാൻ • കപിലാചാര്യന്തന്നെച്ചെന്നുവന്ദിച്ചുചൊന്നാൻ താപസാനിധേജയഭഗവൻജയജയ • അംശുമാനെന്നുനാമംസഗരപൌത്രൻ വംശത്തെരക്ഷിച്ചുകൊള്ളുണമെന്നയാനിധെ • തുരഗത്തെയുംമമനൽകെണംദയതോന്നായ് കരുണാജലനിധെസന്തതംനമസ്കാരം • ഇത്ഥമംശുമാനെവംചൊ

സ്തുതികേട്ടുമുനി സന്തമനന്ദംചെയ്തുനല്പനാഷ്ഠികന്നി * തുരഗത്തെയുംകൊണ്ടുതാതനെകൊടുക്കണം വാവുമരിച്ചമായതുനീ വാങ്ങിക്കൊൾക * കപിലൊക്തികൾകേട്ടുസഗരപൌത്രനപ്പോൾ അരികെഉടനെതൊഴുതർത്ഥിച്ചാൻവരത്തെയും * ബ്രഹ്മദ്ധത്താൽനിഹതന്മാരാംതാതന്മാർക്ക് കർമ്മങ്ങളില്ലായ്കയാൽനരകവാസമെല്ലൊ * വന്നതുമവർക്കെല്ലാംസ്വർഗ്ഗലൊകപ്രാപ്തിക്കു നന്നായിട്ടനുഗ്രഹിക്കണംതിരുവടി * എന്നതുകെട്ടനെരംകപിലനരുൾചെയ്തു നിന്നാലെസാദ്ധ്യമല്ലാകർമ്മമെന്നറിയെണം * നിന്നുടെ പൌത്രനായിട്ടുണ്ടാകുംഭഗീരഥൻ നന്നവനിവർക്കെല്ലാംഗതിയുംവരുത്തീടും * ആകാശഗംഗതന്നിൽപ്ലാവനംചെയ്യിപ്പിച്ചാൽ നാകലൊകപ്രാപ്തിയുംവന്നീടുമവർക്കെല്ലാം * അക്കാലംഭഗീരഥിയെന്നൊന്നാമമുണ്ടാം സ്വർഗ്ഗവാഹിനിക്കെന്നുമറികകുമാരനീ * പൊകനീ കുതിരയുംകൊണ്ടുവൈകാതെചെന്നു യാഗവുംകഴിക്കെന്നുകപിലനരുൾചെയ്തു * വാജിയുംകൊണ്ടുവന്നുതാതനുനൽകീടിനാൻ രാജാവുമശ്വമെധംചെയ്തുസന്തുഷ്ടനായാൻ — അദ്ധ്യായംതൊണ്ണൂററഞ്ചു ചൊല്ലിയെനിനിയുംഞാ നെത്രയുംസംക്ഷെപിച്ചുചൊല്ലുവൻകഥാശെഷം

—ooo—

തൊണ്ണൂററാറാം അദ്ധ്യായം.

സഗരനവഭൃതസ്നാനവുംചെയ്തുരാജ്യം സുഖമെപരിപാലിച്ചിരിക്കുംകാലത്തിങ്കൽ * പൌത്രനെയിളമയായഭിഷെകവുംചെയ്തു പാർത്ഥിവൻകൃതാർത്ഥനായ്പോണിതുവനവാസം * കാശിരാജാവിൻമകളാകിയഭദ്രതന്നെ സപാശയാവിവാഹവുംചെയ്യിപ്പിച്ചിതുമൊദാൽ * അംശുമാനായനിജപുത്രനെക്കൊണ്ടുപിന്നെ വംശവൃദ്ധിക്കായ്ക്കൊണ്ടാനധർമ്മങ്ങളൊടും * ഭദ്രയാമവൾപെറ്റിട്ടുണ്ടായാൻദിലീപനും ഭദ്രനായ്പരാക്രമാഢ്യവിലക്ഷണത്തൊടും * മുഖ്യനാംദിലീപനുപുത്രനായ്ഭഗീരഥൻ വിഖ്യാതനായുണ്ടായാനെത്രയുംഗുണവാനായ് * സഗരനെന്നുതുടങ്ങുമാൻദിലീപനും മലവാനൊടെലൊകം പ്രാപിച്ചൊരനന്തരം * ഭഗവൽഭക്തൻഭഗീരഥനായ്തന്നുരാജ്യം പകലില്ലവനെടുന്നതും ചൊൽവാനെത്തും — അദ്ധ്യായംതൊണ്ണൂററാറുചൊല്ലിയെൻചൂതകിണ്ണാൻ ചിത്തവുംതെളിഞ്ഞുകെട്ടീടുവിനിനിയ്ക്കും

—ooo—

തൊണ്ണൂറ്റേഴാം അദ്ധ്യായം.

കീൎത്തിമാൻഭഗീരഥൻദേവേന്ദ്രസദൃശനായ് പാൎത്ഥിവന്മാരാൽപരിസേവ്യനായ്വാഴുംകാലം • ബ്രഹ്മദണ്ഡത്താൽനിഹതന്മാരായ്കിടക്കുന്ന നമ്മുടെപിതൃക്കൾപാതാളത്തിൽ പണ്ടുപണ്ടേ • തൽകുലജാതനായൊരിനിക്കിന്നവരുടെ സൽഗതിവരുത്താതെജന്മസാഫല്യംവരാ • എന്നോൎത്തുമന്ത്രീന്ദ്രനെഭരമേല്പിച്ചുരാജ്യം ചെന്നോരുമഹാവനംപുക്കിതുതപസ്സിനായ് • ധാതാവുതന്നെസ്സേവിച്ചീടിനാനനേകനാൾ പ്രീതനായഭിമതംചൊല്ലെന്നുവിരിഞ്ചനും • സങ്കല്പംസാധിപ്പോളമായുസ്സുവേണമെന്നു പങ്കജയോനിയോടുവരവുംവാങ്ങിക്കൊണ്ടാൻ • പിന്നെപ്പോയ്ഗംഗാദേവിതന്നെസ്സേവിച്ചീടിനാൻ മന്നവൻമുമ്പിലെഴുന്നെള്ളിനാൾഗംഗാദേവി • എന്തഭിമതമെന്നുചോദിച്ചനേരംനൃപൻ നിന്തിരുവടിപാരിലെഴുന്നെള്ളുകവേണം • പിന്നെപ്പാതാളെപ്രാപിച്ചവിടെപിതാക്കന്മാർ വെണ്ണീറായ്കിടക്കുന്നുകപിലകോപാഗ്നിയാൽ • അവൎക്കുസുരലോകപ്രാപ്തിയുംവരുത്തേണം പ്രവൃത്തിപിന്നെതിരുവുള്ളത്തിലെറുംവേണ്ണം • എന്നതുകേട്ടുഗംഗാദേവിയുമരുൾചെയ്തു നന്നുനിന്മനോഗതംകൊള്ളാമേവമെന്നാലും • ഞാനവനിയിൽവീഴുന്നേരത്തുഭൂമണ്ഡലം താങ്ങാപൊയ്ദ്രവിച്ചുകാണ്മാനില്ലാതെവരും • എന്നെത്താങ്ങുന്നെങ്കിൽശ്രീമഹാദേവനൊഴിച്ചന്യന്മാൎക്കാവതല്ലയെന്നുനിർധരിക്കേണം • പന്നഗവിഭൂഷണൻതാനാവഹിക്കിൽവന്നെന്നൊടുപറഞ്ഞാൽഞാനപ്പോഴേപോന്നിടുവൻ • എന്നരുൾചെയ്തുഗംഗാദേവിയുംമറഞ്ഞിതു മന്നവൻഭഗീരഥനെന്നതുകേട്ടനേരം • പിന്നെപ്പോയ്പുരാരിയെത്തപസ്സുതുടങ്ങിനാൻ ചന്ദ്രശേഖരൻചിരാൽപ്രത്യക്ഷനായാനെല്ലോ • ചൊല്ലുനിന്നഭീഷ്ടമെന്നരുൾചെയ്തനേരം ചൊല്ലിനാൻഭഗീരഥനഭിമതമെല്ലാം • നിന്തിരുവടിതിരുമുടിയിൽവസിക്കാതെ നന്നായനുഗ്രഹമരുൾചെയ്കിൽഞാൻപോരാമെന്നു • ഗംഗാദേവിയുമരുൾചെയ്തിതുതിരുമനസ്സുകളുണ്ടാകവേണമതിന്നുജഗല്പതേ • എങ്കിൽനീഗംഗാദേവിതന്നെയുംവരുത്തുക സങ്കടംവേണ്ടാനിനക്കൊന്നാലെന്നറിഞ്ഞാലും • എന്മൂൎദ്ധ്നിചെന്നുപാൎപ്പൻഞാനവിടെക്ക പാരാതെവരുവാൻചൊല്ലെന്നരുൾചെയ്തുനാഥൻ • എന്നതുകേട്ടുവീണുനമസ്കാരവുംചെയ്തു മന്നവൻഭഗീരഥൻപ്രീതനായുഴറോടെ • ചെന്നുഗംഗയെസ്സേവിച്ചീടിനാൻപിന്നെയും വന്നുഗംഗയുംഭഗീരഥനോടരുൾചെയ്തു • വന്നുഞാൻമഹാദേവന്തന്നുടെമൂൎദ്ധ്നിവീണു നിന്നൊടുകൂടെപ്പോന്നുപാതാളംപുക്കീടുവൻ • എന്നതുകേട്ടുഭഗീരഥനുംമഹാമതി തന്നു

ടെശിരസി ചെന്നീശപരപാദാംബുജം * വന്ദിച്ചുനില്ക്കുന്നേരംചൊന്നിതുമഹാകിരീ മഹാമെന്നിയെ സഗരാത്മജപൌത്രനുമ്പിൽ * ഭൂമിയുമാകാശവുംനിറഞ്ഞുവെഗത്തൊടെ സൊമശെഖരജടാഭാരത്തെവീണിടിനാൾ * അകലപ്പെട്ടദെവമാനുഷാദികളെല്ലാം നാകലൊകവും ഭൂമിചക്രവുംജനങ്ങളും * വെപഥുപൂണ്ടാർചന്ദ്രാദിത്യന്മാരൊടുംകൂടി ക്ഷൊഭിച്ചുചമഞ്ഞിതുലൊകങ്ങൾപതിന്നാലും * അങ്ങിനെവീണപതിമായിരംസംവത്സരം എങ്ങുമെന്നറിഞ്ഞതിലശ്രുതെൾശ്രുതലെശം * ആറ്റുംഗംഗാദെവിതൻപതനംകണ്ടു വളർന്നപരിതാപംകൊണ്ടുഭഗീരഥരാജാവ് * പിന്നെയുംമഹെശനെദ്ധ്യാനിച്ചുപലകാലം ചെന്നപ്പൊൾപ്രസാദിച്ചുചന്ദ്രശെഖരന്താനും * ജടയ്ക്കൽജടാജാലംമൊട്ടിച്ചുകളഞ്ഞാ തൽക്ഷണമൊരുബിന്ദുമെയമ്മഗംനിവീണു * അതിനെബിന്ദുസരസ്സെന്നുചൊല്ലുന്നുലൊകർ അതിങ്കൽനിന്നുനാലുവഴിയായ്പുടകൊണ്ടു * നാലുദിക്കിലുംനാലുനാമങ്ങളൊടുംകൂടി നാലുനദികളെയുംപ്രാപിച്ചുശ്രുതിപ്രത്യക്ഷമായ് * സീതയുമളകനന്ദാഖ്യയുംസ്വചക്ഷുസ്സും ഭൂതയായുള്ളഭദ്രവതിയുമെന്നുനാമം * കലശൊത്ഭവപീതജലംതളുകെകൊണ്ടു ജലധികളുംശൂന്യസ്ഥലങ്ങളെല്ലാമന്നാം * പിന്നെയുംപെയ്യുന്നംഗാജലം തന്നാലെസമുദ്രങ്ങൾനാലുമെന്നറിഞ്ഞാലും * പുണ്യവാൻഭഗീരഥൻതന്നൊടുകൂടപ്പൊന്ന ജഹ്നുതൻപന്നശാലാപൂക്കിതുഗംഗാദെവി * കൊപിച്ചുമുനീന്ദ്രനുമാചമിച്ചിതുജലം താപത്തൊടുബന്ധിടിനാനന്നെരംഭഗീരഥൻ * ജഹ്നുതാപസന്തന്നെസ്സെവിച്ചുശുശ്രൂഷയാ നിന്നിതുഭഗീരഥൻനൂറുവത്സരംകാലം * തന്നുടെകനിവുകാരുണ്യതാപസൻനിജ കർണ്ണത്തിൽനിന്നുവിസർജ്ജിച്ചിതുജലകണം * അന്നെരംമഹൽപ്രവാഹത്തൊടുഗംഗാദെവി പിന്നെയുംഭഗീരഥൻതന്നൊടുംകൂടപ്പൊയാൾ * പ്രാചിവാരിധിതന്നെപ്രാപിച്ചുപാതാളപൊയ് നീചന്മാർവെന്തുകിടക്കുന്നദെശത്തുചെന്നാൾ * സാഗരഭസ്മാസ്ഥികൾനനഞ്ഞതനന്തരം നാകലൊകവുംപുക്കുസഗരാത്മജന്മാരും * ധന്യനാംഭഗീരഥൻകൊണ്ടുവരികയാൽ സന്തതിഭാഗീരഥിയെന്നൊരുനാമവുംപൂണ്ടാൾ * ജഹ്നുതൻജഠരത്തിൽനിന്നുണ്ടാകയാൽ * പിന്നെജാഹ്നവിയെന്നുമുണ്ടായിതൊരുനാമം * ഭാരതഖണ്ഡംതന്നിലുള്ളമാനുഷർക്കെല്ലാം പാരാതെഗതിവരുത്തീടുവാൻഗംഗാദെവി * ഭവസാഗരമന്ധ്യവാരിധിതന്നിൽമുക്ക ഭൊഗമൊക്ഷങ്ങളെല്ലാംനൽകിനാളെല്ലാവർക്കും * വാരിധികളുംഗംഗാജലത്താൽനിറഞ്ഞപ്പൊൾ വിപ്രന്മാർകഴിച്ചൊരുബലിക്കിലുംവന്നജലം * അത്രിക്കസമുദ്രമാസ്സനാളുകണ്ടനെരം തത്രന്ത്യന്മാരുമൊട്ടിടങ്ങൊടുവാങ്ങിനാർ * ഗൊകർണ്ണമായപുണ്യക്ഷെത്രവുംസമുദ്രത്തിൽ

വെഗെനമുഴുകിയതാസ്ഥകണ്ടൊരുജനം * എത്രയുംകെഴുമൊത്താലി
ങ്ങിനെവന്നതെന്നു ദുഃഖത്താപംപൂണ്ടുതമ്മിലൊന്നിച്ചുവിചാരി
ച്ചാർ * ഗൊകൎണ്ണനിവാസികളാകിയമുനികളും ശൊകെനസഹ്യാ
ചലമൂൎദ്ധനിചെന്നുപുക്കാർ * വാരിധിതന്നിൽപ്പൊയിഗൊകൎണ്ണമ
ഹൽക്ഷെത്രം പാരിതിലാക്കീടുവാനാരിനിയുള്ളതയ്യൊ * ചെന്നു
നാംഭാൎഗ്ഗവനെകാണണമെല്ലാവരു മൊന്നിച്ചുപുണ്യക്ഷെത്രമുദ്ധരി
പ്പിച്ചീടുവാൻ * തൊണ്ണൂറെഴദ്ധ്യായവുമിങ്ങിനെ ചൊല്ലീടിനെൻ
കൎണ്ണാനന്ദംനിങ്ങൾക്കുംഭംഗമെന്നാകിൽച്ചൊല്ലാമിനിയും *

തൊണ്ണൂറെട്ടാം അദ്ധ്യായം.

എങ്കിലൊശുക്രസുമന്ത്രാദികളായമുനി പുംഗവന്മാരെല്ലാ
രുമൊന്നിച്ചുപുറപ്പെട്ടാർ * ഉത്തുംഗമായമഹെന്ദ്രാചലൊപരിചെ
ന്നു സതപരംരാമനെന്നെക്കണ്ടിതുമുനികളും * വന്ദിച്ചുഭക്തിയൊ
ടെതൊഴുതുനില്ക്കുന്നെരം മന്ദമെന്നിയെകണ്ടുഭാൎഗ്ഗവനഴറൊടെ *
അൎഗ്ഘ്യപാദ്യാദികളാൽപൂജിച്ചുവഴിപൊലെ സൽക്കരിച്ചിരുത്തിനാ
ൻതാപസന്മാരെയെല്ലാം * മന്ദമായ്മന്ദഹാസംചെയ്തരുൾചെയ്തീ
ടിനാൻ നന്നഥിരിങ്ങുനിങ്ങൾവന്നതി നല്ലവരും * ഒന്നിച്ചു
വരുവതിനെന്തുകാരണമിപ്പൊൾ എന്നാലെന്താനുകരണീയമെ
ന്നതുചൊൽവിൻ * എന്നതുകെട്ടുമുനീന്ദ്രന്മാരുമരചെയ്താ രിന്നി
പ്പൊൾവന്നകാൎയ്യംകെട്ടാലുംദയാനിധെ * ഗൊകൎണ്ണത്തിങ്കൽത്ത
ങ്ങളിരുന്നൊരാശ്രമം സാഗരന്മാരാലിപ്പൊൾനാശവുമുണ്ടായ്വ
ന്നു * ഭൂമിയെകുഴിച്ചവർപാതാളത്തിനുചെന്നാർ * സാമൎത്ഥ്യം
പിലകൊപാഗ്നിനാവെന്താരവർ * സഗരതനയന്മാർകുഴിച്ചകു
ഴിയെല്ലാം സകലംസമുദ്രമായ്തന്നിതുതപൊനിധെ * തീൎത്ഥങ്ങളൊ
ടുംകൂടിഗൊകൎണ്ണമഹൽക്ഷെത്രം വാരിധിയിൽമുഴുകിപ്പൊയതിനാൽ
ഞങ്ങളെല്ലാം * സന്താപംപൂണ്ടുഭവാനെക്കണ്ടുചൊൽവാൻവന്നു
സന്തതമിനിപ്പരിപാലിച്ചുകൊൾകവെണം * നിന്തിരുവടിയൊ
ഴിഞ്ഞില്ലൊരാധാരംമറു ചിന്തിച്ചാലൊന്നുകൊണ്ടുംഞങ്ങൾക്കു
ഉപതെ * അൎണ്ണവജലത്തെയുംനീക്കിനിന്തിരുവടി പുണ്യക്ഷെ
ത്രത്തെഭൂമിതന്നിലാക്കീടവെണം * എത്രയുംപവിത്രമക്ഷെത്ര
മെന്നറിയണം മൃത്യുശാസനദെവനിത്യസാന്നിദ്ധ്യസ്ഥലം * മു
ക്തിസാധിച്ചീടുവാൻമറൊരുവസ്തുവെണ്ടാ തത്രവന്നുചെന്നുനാഥ
ൻതന്നെവന്ദിച്ചാൽപൊരും * നിന്തിരുവടിതന്നാൽസാദ്ധ്യമല്ലാ

തെപ്പന രെന്തൊരവസ്ഥലോകത്തിങ്കലുള്ളതുപൊററി * സാക്ഷാ ൽശ്രീനാരായണൻതാനെല്ലൊഭവാനൊൎത്താൽ മൊക്ഷദനാകയുമു ണ്ടില്ലസംശയമെതും * ശൊകത്തിന്നാധാരണംചെയ്യെണമെന്നപെ ക്ഷിപ്പാനാഗതന്മാരായിതുഞങ്ങളെന്നറിഞ്ഞാലും * രാമനമതു കെട്ടുതാപസന്മാരെനൊക്കി സ്സാദരമെവംചൊല്ലകെട്ടാലുമെങ്കിൽനി ങ്ങൾ * വാഞ്ഛിതമൊക്കെവരുത്തിടുവൻനിങ്ങൾക്കുഞാൻ ചാപ ല്യമതുമൂലമെതുമെയുണ്ടാകെണ്ടാ * എങ്കിലെന്തതിനാലബന്ധമെ ന്നല്ലിനിങ്ങൾ ശങ്കിച്ചതുള്ളിലതിൻമൂലവുംചൊല്ലാമെല്ലൊ * എ ത്രയുംസുദുഷ്കരമായൊരുകൎമ്മമെല്ലൊ വിരചൽപ്രൌഢന്മാരാകുംനി ങ്ങളൊത്തിടുവിൻ * ശസ്ത്രസംവരണംകൂടാതെസാദ്ധ്യവുമല്ല ശ സ്ത്രധാരണത്തിനമുണ്ടുവൈഷമ്യംകിഞ്ചിൽ * അത്രഞാൻഭൂതസ മസ്താരയനായിട്ടുടൻ ന്യസ്തശസ്ത്രനായിതപസ്സിന്നാരംഭിച്ചേൻ * ഞാനൊരുനിരായുധനായ്പൊന്നാലുള്ളിൽബാഹു മാനവുമുണ്ടാകയി ല്ലതുമെവരെന്നാം * ജലതപമുള്ളജനംമഹതപമറികയില്ലുൾക്കമറി യുമൊനരസിംഹത്തിൻബലം * കണ്ണൊഴിഞ്ഞതറികയില്ലതുമെനി ചജന മുണ്ടെല്ലൊധികാരവുമത്രകാലവുമുള്ളിൽ * ഇക്കാൎയ്യംശ സ്ത്രഗ്രഹണംവിനാസാദ്ധ്യവുമ ല്ലാകാനുമതുകൊണ്ടുചഞ്ചലമാകു ന്നമെ * താപസെന്ദ്രന്മാരതുകെട്ടുചൊല്ലീടിനാർ താപസപ്രവര കെട്ടാലുമൊന്നെങ്കിലിപ്പൊൾ * സജ്ജനരക്ഷാൎത്ഥമായ്ശസ്ത്രസംഗ്ര ഹണാവും വൎജ്ജ്യമല്ലെന്നവിധാതാവരുൾചെയ്തുന്നാം * ഞങ്ങൾക്കു വെണ്ടിഭവാനായുധംഗ്രഹിച്ചാലു മതുകൊണ്ടുസത്യലംഘനമു ണ്ടാകൂരാ * ധൎമ്മരക്ഷണത്തിനായ്ചെയ്യുന്നകൎമ്മമെല്ലാം ധൎമ്മമാ യ്യതമത്രെനിൎമ്മലന്മാൎക്കുനാം * ഇത്തരംതപൊധനന്മാരുരചെ യ്യനെരം സന്താപംപൂരപ്പെട്ടുഭാൎഗ്ഗവരാമൻതാനും * അഗ്നിയിൻതീ രെചെന്നുനിന്നതുകണ്ടനെരം മതുതനെയെറമുണ്ടായ്വന്നിതുഭാൎഗ്ഗവ നം * അഗ്നിരാജനെക്കണ്ടുദക്ഷിണാഭിക്ഷനൊക്കി ട്ടുഗ്രശംഭിംവാ ചാജ്ഞാമഭ്യാസംചൊന്നാൻ * അപ്പതിജലപ്രഭൊഞാൻമുനിജന ത്തൊടു മിപ്രദെശംപ്രാപിച്ചവനംകാണ്മാനെല്ലൊ * തൽസ്വ രൂപത്തെധരിച്ചതുമെവെക്കീടാതെ മതസകാശംപ്രാപിച്ചമഹി മൾനംവിഭൊ * ഭൃഗുരാമവാക്യംകെട്ടൊരുവരുണനും ഏതുമെ നിജസ്ഥാനത്തിങ്കൽനിന്നിളകീലാ * ധീരതകൊണ്ടുള്ളയൊള്ളെയൊ ഭാൎഗ്ഗവൻപാരാ വാരനാഥനെവിളിച്ചീടിനാൻപലവട്ടം * ഒന്നുമി യാടീലെല്ലൊവരുണൻവെളിച്ചത്തു വന്നതുമില്ലെന്നതുകണ്ടുഭാ ൎഗ്ഗവരാമൻ * ധിക്കാരമസാരൻമഹിതരംകാട്ടിക്കൊണ്ടാൽ വിക്രമ മുള്ളവൎക്കുചിത്തത്തിലെന്തുതൊന്നും * നിന്ദ്യായമാക്കിടുവനസ്ത്യ മൊലജ്ജിനന്നെ സന്താപമിയന്നന്ദ്പ്പാദക്ഷാളനംചെയ്തു * ശു

ധനായാചരിച്ചമെല്ലാട്ടുനോക്കിനിന്നു ചിത്തത്തിൽധ്യാനംചെയ്തുശസ്ത്രചാപാദികളെ * തൽക്ഷണെമുമ്പിലാമ്മാറിരുന്നിരാസനം ദക്ഷാരിപാദങ്ങളെവന്ദിച്ചുഭാർഗ്ഗവനും * ഘനസ്വനസംസ്ഥിതമായചാപത്തെകുലച്ചതി ക്രുദ്ധനായ്ഭാർഗ്ഗവാസ്ത്രമെടുത്തുപിടിച്ചുടൻ * രക്തനേത്രങ്ങളോടുംചെറുത്താണെനാലിരിട്ട ത്രസ്തമായ്തു ഭുവനത്രയമന്നേരം * അബ്ധിദ്വീപാദ്രിവിപിനാദികളോടുംകൂടി പൃഥ്വിയുമിളകിവെപഥുപൂണ്ടന്നേരം * കല്പാന്താനലസമമാകിയഭാർഗ്ഗവാസ്ത്രം വില്ലോടുമന്ത്രത്തോടുംതൊടുത്തുഭാർഗ്ഗവനും * ആഖണ്ഡലവുംപോന്നൊക്കുളാൽമറഞ്ഞപ്പോൾ ഉല്പാതവുംകാണായ്വന്നതിതശനിയും * രക്തവൃഷ്ടിയുമുണ്ടായ്വന്നുകണ്ടനേരം സിദ്ധചാരണമുനിഗന്ധർവ്വാദികളെല്ലാം * എന്തിതെന്നറിയാഞ്ഞു സംഭ്രാന്തന്മാരായോടി സ്സന്താപത്തോടുമറഞ്ഞീടിനാരൊരൊദിക്കിൽ * നക്രമത്സ്യാദിഗ്രാഹകച്ഛപതിമിംഗല മുഖ്യമായുള്ളനാനാപുഷ്കരജന്തുക്കളും * കെക്കവെന്നുമലച്ചീടുന്നതെന്തതെ തൽക്കുലശൈലപോണിവീചികൾമറിയുന്നു * വാരിധിജലമെല്ലാംതിളച്ചുകറുകന്നു വാരിധിവാസികളുംപെടിച്ചുമറുകന്നു * പുഷ്കരജന്തുക്കളുമുണ്ണിച്ചുപിടയുന്നു പുഷ്കരചാരികളുമൊക്കെപ്പോയ്മറയുന്നു * ദിക്കാരംകാട്ടീടാതെഭാർഗ്ഗവന്മാരൻതന്നെ സ്സല്ലാരംചെയ്യുന്നവരെല്ലാരുംപറയുന്നു * ശുക്രാദിമുനികളുംരാമനെപ്പുകഴ്ന്നു ശക്രാദിദേവകളുമീശനെവണങ്ങുന്നു * ധീരതപമകണ്ടായവരെന്നാളുന്നേരം ഭത്തപുഷ്പണ്ടനിന്നുവന്ദിച്ചുരാമനാതിരികെ * ചീണ്ടടൻനമസ്കരിച്ചീടിനാൻതെരുതെരെ പ്രാണരക്ഷാർത്ഥംപിന്നെസ്തുതിച്ചുതുടങ്ങിനാൻ * ഭൃഗുശാർദ്ദൂലപ്രസീദപ്രസീദാത്മാരാമ സകലജഗന്നാഥപുരുഷോത്തമപ്രഭോ * ഭാർഗ്ഗവാസ്ത്രാഗ്നിജ്വാലാദഗ്ധനാമെന്നെശീഘ്രം ഭാർഗ്ഗവരാമപരിപാലയകൃപാലയ * രക്ഷമാംരാമരാമശരണാഗതം ദീനം രക്ഷമാമിതിജല്പംപരശുപാണെരാമ * അറിയപ്പൊകാത ഞാൻചെയ്തപരാധമെല്ലാം അറിഞ്ഞുപൊറുത്തുകൊള്ളേണമെൻ ഭഗവാനെ * അറിവില്ലാതജനംചെയ്തീടുംപിഴയെല്ലാ മറിവുള്ളവരൊത്തുപൊറുത്തീടുന്നവല്ലൊ * സാധുക്കളെല്ലാംക്ഷമാസാരന്മാരല്ലൊനാഥ ബാധകളെല്ലാംതീർത്തുരക്ഷിച്ചുകൊള്ളേണമെ * നിന്തിരുവടിയുടെശാസനത്തിങ്കൽതന്നെ സന്തതമിനിസ്ഥിതിചെയ്യുന്നെനെല്ലാനാളും * എന്നെന്താനുവെണ്ടുന്നതെന്നരുളിച്ചെയ്യേവേണ്ടു സന്തോഷത്തോടുംതവദാസോഹംഭയാനിധേ— തൊണ്ണൂറെട്ടദ്ധ്യായവുംചൊല്ലിനിയനിത്ഥമിനി പുണ്യസൽക്കഥാശേഷംചൊല്ലുവൻസംക്ഷേപമായ് *

———

തൊണ്ണൂറ്റൊമ്പതാം അദ്ധ്യായം.

പരശുരാമനെവംവചനവാക്യംകെട്ട ശരവ്യുംപുനരപഥ ിച്ചു സന്തുഷ്ടനായ് • സ്തുതിപൂർവ്വകമയംചെയ്തിതുവരണനാ ട ധ്വനാമവാനെകാണ്മതിന്നാശ്വനെനാഥം • ഗോകർണ്ണനിവാസികളാകിയമുനീന്ദ്രന്മാ രെകാണ്മതെന്ദ്രദ്രിതങ്കൽ പന്തെന്നെകണ്ടാർ • സഗരതനയന്മാർകുഴിച്ചകളകയാൽ മകരാലയത്തിലായ്നിതുഗോകർണ്ണവും • തീർത്ഥങ്ങളോടുംകൂടിഗോകർണ്ണമായപുണ്യക്ഷേത്രമിതുവഹ്നിയിലാക്കന്നമെന്നിങ്ങനെ • താപസപ്രവരന്മാരത്ഥികന്നിമിത്തമായ് താപസേന്ദ്രന്മാരൊടുമത്രഞ്ഞാർവന്നെനിപ്പൊഴും • ആകയാൽതവജലംനീക്കണമവിടെനി ന്നാശുതംമുനികൾക്കവെതതിക്കൊൾവാനായെ • എന്നതുകെട്ടനെവംവചനനരമെയ്യാ നിന്നതുതവനിയോഗത്താൽഞാൻചെയ്തീടുവൻ • കല്പിക്കയാവൽപ്രമാണംമമസ്ഥാനമെന്നാ ലിപ്പൊഴെതാവൽപ്രമാണം.ജലംനീക്കീടുവൻ • അന്നെരമാകാശത്തങ്ങുയച്ചുശരചാപം മന്യുനാശരമെടുത്താനെന്നാമഹൽപ്പുഷ്പം • അതിനെച്ചുഴറ്റിയൊന്നെറിഞ്ഞാനപ്പൊളതിൽ അതുവീണിടംപുഷ്പാകാരമാംതീർത്ഥമെല്ലൊ • വാരിധിമതിനങ്ങപ്പുറത്തുനിന്നിന്നു വാരിധിതീരെതുല്പാകാരമായിട്ടുംതീർത്ഥം • വാരിയ്യലെതെപായയൊജനനീക്കിതപ്പൊഴും പാദിടത്തിങ്കലായിഗോകർണ്ണമഹൽക്ഷേത്രം • കാലത്താലതിക്രമിച്ചീടാവ്വാൻമായ്ക്കാദയും പാലിച്ചുണ്ടാപ്പിച്ചുമഹ്ഗ്ഗവരാമന്താനും • നാഗഗ്രാമതീർത്ഥക്ഷേത്രാദിവന്നുമി സകലംകപചിൽ കപചിൽകാണായികിഞ്ചിൽകിഞ്ചിൽ • മുനികളെല്ലാമപ്പൊഴും പരശുരാമനെന്നെ മനസാസന്തോഷംപൂണ്ടാശീർവ്വാദവുംചെയ്താൻ • ഭൂമിദേവന്മാർക്കെല്ലാംഭാർഗ്ഗവരാമൻനിജ ഭൂമിയദ്ദാനംചെയ്താർപ്രായശ്ചിത്താർത്ഥമായെ • ക്ഷത്രിയക്കുലമൊക്കെയല്ലിതുനിങ്ങളെല്ലാ മലയങ്ങളുംചെയ്തുസ്വപിച്ചുവസിച്ചാലും • ബ്രാഹ്മണസമായഭൂമൌദുഷ്ടരാരാനുംവന്നു നിന്ദ്യദോഷംചെയ്തില്ലംദൈവസപാളികളെല്ലാം • ആക്രമിച്ചീടുകിലുംനിങ്ങളെല്ലായംകൂടി പ്പൊറുക്കണമെന്നൊരുദ്ധരിച്ചുനന്നാംവചയവൻഞാൻ • ദുഷ്ടരെയെല്ലാമൊക്കെനിഗ്രഹിച്ചാൽതിതീർത്ഥ ശിഷ്ടരെയെല്ലാമത്രവെച്ചുരക്ഷിച്ചീടുവൻ • അരുളിതന്നനന്തരംഗോമഗോമാമ്പൂടന്നൊരു സിദ്ധക്ഷേത്രങ്ങൾപുരഗ്രാമങ്ങൾനഗരങ്ങൾ • തീർത്ഥങ്ങളിവയെല്ലാംനീളെകാണായിതപ്പൊഴും ധാത്രീദേവന്മാരെസംകല്പിച്ചുമുന്നെപ്പോലെ • യാഗാദികർമ്മംകൊണ്ടുമാശ്രമീവിശ്വംകൊണ്ടും യോഗമെവരുവംകൊണ്ടുംദാനാദികർമ്മംകൊണ്ടും • ദുഃഖങ്ങളറിയാതെസൽകർമ്മങ്ങളുംചെയ്യ

നൈമിഷ്യാരണ്യത്തിലിരുന്നുള്ള ദേവപ്രവരന്മാർ * ആനന്ദഭാവം
കൊണ്ടുഭാൎഗ്ഗവന്തന്റെയുള്ളിൽ ഗ്രീഷ്മകാലത്തുംമഴപെയ്യുമാറാക്കിവെ
ച്ചാൻ * ധനധാന്യാദികളാലധികംസമൃദ്ധിയും മന്നവാസരംവള
ൎത്തീടിനാൻഭൂപതി * ഭൂദേവമുനീന്ദ്രന്മാരോടനുമോദവുംപൊങ്ങി
പ്രീതനായ്മഹേന്ദ്രാദികൾവന്ദിച്ചിരിപ്പൂക്കാൻ * രാമനാൽജലധി
യൊടാദാനംചെയ്യപ്പെട്ട ഭൂമിയുണ്ടൊരുനൂറുയോജനപാൎത്തുകണ്ടാ
ൽ * ദക്ഷിണോത്തരദീൎഗ്ഘമായതുംപൂൎവ്വാപരം ദക്ഷിണോത്തര
ക്രമാൽവന്ദിച്ചവതുമത്രെ * രക്ഷിച്ചീടുന്നരാമനിന്നമെന്നറിഞ്ഞാ
ലും ശിക്ഷയുംകൎമ്മങ്ങൾക്കില്ലിത്രമറ്റൊരെടത്തും * ഭാൎഗ്ഗവന്ത
ന്നൊടുള്ളസത്യത്തെപ്പിടിച്ചിന്നു മാക്രമിക്കുന്നതില്ലവാരിധീധരാത
ലം * ഭാരതഖണ്ഡംതന്നിലായിരംയോജനയും വാരിധിതന്നിലാ
ക്കിസഗരതനയന്മാർ * ഭാൎഗ്ഗവനതിലൊരുനൂറുയോജനയാണ്ടി
യൊഗ്യന്മാരായുള്ളദേവന്മാൎക്കദാനംചെയ്യാൻ * സാഗരന്മാരാൽ
വൎദ്ധിപ്പിക്കകാരണമിന്നും സാഗരമെന്നുചൊല്ലീടുന്നിതുജലധി
യെ — ജാമദഗ്ന്യന്റെകഥാകാൎത്തവീൎയ്യന്റെകഥാ ഭൂമിപാലേന്ദ്രനാ
യസഗരന്തന്റെകഥാ * എന്നിവരൊടുസംബന്ധിച്ചുള്ളകഥക
ളും നിന്നൊടുചൊല്ലിതാനീവണ്ണംയെചെയ്യാൻ — ജൈമിനിമഹാ
മുനിമഹിമന്ന്യനാളന്നൊടു സാമൊദമതുമ്പെചെയ്യുകഥകളിവയെല്ലാം *
ബ്രഹ്മാണ്ഡമെന്നുതന്നെസഹസ്രഗ്രന്ഥത്തിലെ നിൎമ്മലമായിട്ടുള്ള
മദ്ധ്യമഭാഗമിതു * ചൊല്ലിയെൻതൊണ്ണൂറാമ്പതദ്ധ്യായമിതുകെ
ട്ടാൽ കല്യാണംവരുംകൈവല്യത്തെയുംസാധിച്ചീടാം * ധാത്രിദേവെ
ന്ദ്രശ്രേഷ്ഠനാകിയതപോനിധി നെത്രനാരായണനെന്നാരണ
യാവിരചിതം * രാമഭക്ത്യാഢ്യനായരാമശിഷ്യനാലിദം സൊമ
മാംകണ്ഡപുരാധീശൻതന്നനുഗ്രഹാൽ * ബ്രാഹ്മണശ്രീപാദവും
സൎക്കാൎക്കനമസ്കാരം ബ്രാഹ്മണങ്ങൾക്കിമ്മവൎദ്ധിച്ചവരെന്നമെ *

ഇതി ബ്രഹ്മാണ്ഡപുരാണം

സമാപ്തം.

കേരളസാഹിത്യ
അക്കാദമി